

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

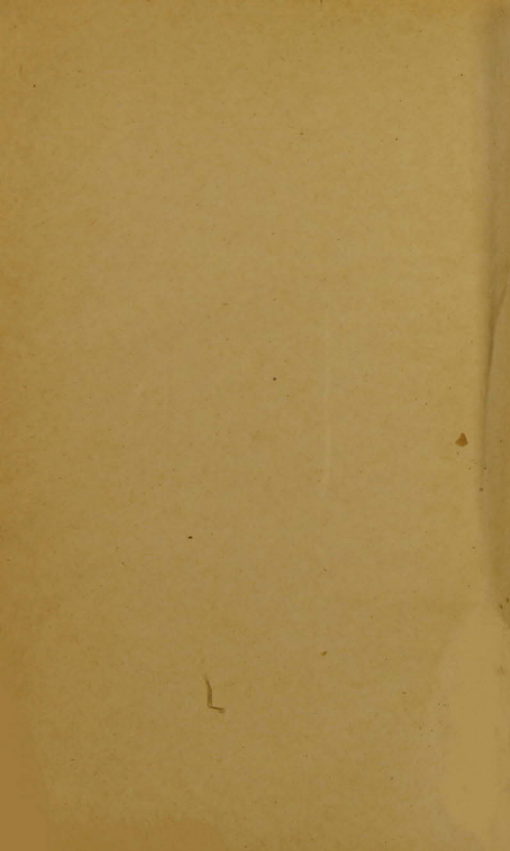
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

796

12004

715-267

492

ՃԵՆԱՊԸ ԱՇԳ

ՄԻԻԷԼԻՖ

ՔԱՎԱԿԻ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԵՆ

16

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

(ԹԵԷԼԻՖԻ ՍԵՆԵՍԻ 1881)

ՃԻԼՏԻ ԷՎՎԵԼ

ԹԱՊԻԱՆԵՐԻ ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊԵՏՈՂԻՍԻ, ՇԻՇԻՐ ՍՕԳՐԱՐԸ, ՆԵՐՄԵՐՈ ԵՍ

1882

3962-13

796-42.

ՃԵՆԱՊԸ ԱՇԳ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ԶԸՂԱՆ սէնէնին, Եւանի 1880 սէնէսինին
սեպտեմբեր աւերնտա, Բարիստէ, Վիգթուար
սօգաղընտա քեային, խայլիճէ կիւղէլ պիր
խանէնին արապա գարուսունուն սաղ վէ սօլ
Թարաֆլարընտա վաղ իտիլմիշ օլան իքի ատէտ
սիեհճ մէրմէրտէն մամուլ ալէամէթ իւղէրին-
տէ, եալտըղը պաղըր հրուֆաթլա եաղըլմիշ օ-
լարաղ, շու իսմ վէ շու լուղէթլէր օգուն-
մաղտա իտի, եանի,

ՄԱԼԲԵՐԹԻԻԻ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԵՅԻ ԹԵՍՎԻԵԵՅԻ ՄԻԻՆԱԶԱԱԹ

ՎԷ ԹԱՀՍԻԼԻ ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

Մալբէրթիւի իտարէխանէսի, Բարիստէ ֆէվ-
դէլատէ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ օլուպ, արմա
նէրինէ գուլլանըլան մէղքիւր եաֆթալարըն-
տա հիշ պիր շէօհրէթ իյմա օլունմաեօրտու հ-

սէ տէ , լաքին պու կիպի սատէլիք ալթընտա
նիչէ կիզլի մանէալար վէ շէօհրէթլէր մահֆուզ
օլմասը տա հէր քէսէ մալիւմ վէ միւսէլլէմտիր :

Շէօյլէ քի իտարէխանէնին միւտիրի , թահ-
սիլի մաթլուպաթ վէ թէսվիսէյի միւնազաաթ-
տան պաշղա , թէֆէճիլիք իթմէք , զէնկինճէ
ազտը իզտիվաճլարա միւտախէլէ իյլէմէք , դար-
զէն ազչէ վիրմէք , թահվիլաթ վէ վարիսլիք
հուգուգու , վէ պազէն սատէ պիր իմզա , վէ
միւքիսէ վէ ապքերիսէ մաաշլար իւզէրինէ -
էնլար իթմէք , պօրճլար տէրիւհտէ իյլէմէք ,
վէ շունա պունա սէրմանէ դօյմազ , վէ շէհիր
վէ քէօյլէրտէ էմլաք մուպաեաա իյլէմէք , վէ
ումուրը սարրաֆիսէտէ պուլունմազ , վէ թի-
ճարէթճէ վէ ֆամիլեաճա պաղը էշխասըն մէն-
ֆաաթը իչին , խէֆիէն մալիւմաթ իսթիհսալ
իյլէմէք , վէ պօրճ սահիպէրինի արամազ , վէ
տահա սայիր պու միսիլիւ իշլէր իլէ մէշղուլ օլ-
մազ վաղայիֆիլլէ միւքէլլէֆ իտի :

Իւզէրինտէ մէզքիւր արմա վաղ իտիլմիշ օ-
լան արապա գուբուսունտան , քէմէրվարի պիր
կէչիտ իլէ , քեամիլէն տէօրթ քէօշլի էնլի
պիր հավիսէ կիրիլիպ , իշպու տէօրթ քէօշ
մահէլին հէր պիր եիւզիւ , պէշ գաթաան ի-
պարէթ օլան պիր էպնիյէնին պիրէր թարաֆը-
նա նաղըր իտի :

Մալրէրթիւի իտարէխանէսի , պինանըն թա-
արգասընտա պուլունուպ , պիրինճի գաթը թէք-
միլէն իշղալ իթմիշ յլտուղու հալտէ , իշպու
գաթ , մէմուրիյն տայիրէլէրիլլէ , միւտիրին

քէնտխսինէ մախսուս օլան տայիրէսինէ միւն-
գասէմ խտի :

Միւտիրին տայիրէյի մախսուսէսի , դաեէթ
մահտուտ թագսիմաթը հապի օլտուղու թագ-
տիրտէ , սատէճէ պիր եաթագ օտասըյլա պիր
թաամ օտասընտան վէ պիրտէ մաթպախտան
միւրէթթէպ խտի : Զիքը օլունան գաթըն պա-
գիսի , եանի պիւյիւք պիր սալօն իլէ տիկէր
իքի օտա տախի , իշ օտասը վէ մէմուրէյն տա-
միրէլէրի մագամընտա գուլլանըմագ տա խտի :

Մէմուրիյն տայիրէլէրինին իլէրիսինտէ վասի
պիր իշ օտասը պուլունուպ , իշ օտասընա կէլ-
մէք իշին , պունտան կէշմէք իգթիզա խտէր
խտի , ֆագաթ քէքէլէն թապիր օլունան եէշիլ
պէզուէն իքի գաթլը պիր բէրտէ իլէ մէգքիւր
իշ օտասը մէսթուր օլմաղլէ , նէ' կէլէն միւսա-
ֆիրլէր մէմուրլարը , վէ նէ' տախի մէմուրլար
միւսաֆիրլէրի ասլա կէօրէմէղլէր խտի :

Իշպու մէմուրլար , ալթը նէֆէր օլտուղլարը
հալտէ , չալըշգան , վէ իւսթլէրի պաշլարը դա-
եէթ թէմիզ օլուպ , պիր քէրրէ պունլարըն քէ-
ֆալթլէրի միւրէմմէլէն ալընտըդտան սօնրա ,
ատէթա ճէզա բօլիսինէ միւշապիհ օլարագ իճ-
լայի խըրմէթ իթմէլէրի , Վիդթուար սօգա-
ղնտա սալա տուեուըմամագ տա խտի :

Բեաֆֆէյի տայիրէլէր , կէրշի կիւմիւշ ա-
վանի վէ կիրանպահա թէճէմմիւլթ իլէ միւ-
ղէյեէն տէյիլ խտի խտէլէր տէ , պու ճիւմէ իլէ
տախի , հէր շէյ դաեէթ սըրաընտա օլուպ ,
գալըն մահօն ալաճընտան վէ եէշիլ մէշինտէն

եաբըլմիշ իտի, վէ միւքէմմէլ վէ մաղպութ
դօլթուդ սանտալեէլէրիյէ թէզեին իտիլմիշ
պուլունան իչ օտասընտա տախի, կիւմիւշ տիւյ-
մէլի վէ դըր րէնկինտէ պիր էլպիսէ կիյինմիշ
պիր մէմուր պուլունուպ, կէլէն միւշթէրիլէրի
դապուլ իլէ, պունլարը, եա պաշ մէմուր նէզ-
տինէ, վէ եախօտ Մ. Մալքէրթիւինին իչ օտա-
սընա իտիսալ իյլէմէքտէ իտի:

Գաբուլար իսէ, հէմ իքի դաթ վէ հէմ տա-
խի բէրտէլի օլտուդլարընտան, պիր օտառա
եիւքսէք սէսլէ սէօյլէնիլէն պիր սէօղ, եանըն-
տաքի օտառա ասլա իշիտիլէմէզ իտի:

Շու հալտէ, վադթիյլէ պաղը խալդ քեա-
թիպլէրինին տիւքքեանլարը, Պարնէն էրբուրը
դարբան ասլա դէլըն լէֆուլար թապիրինի, քէն-
տիլէրինէ մախսուս պիր թապիր կիպի իսթի-
մալ իթտիքլէրի միսիլու, Մալքէրթիւի իտա-
րէխանէսի տախի շու թապիրի քէնտիսինէ հասը
իտէպիլիր իտի:

Կէրէք իչ օտասընտա վէ կէրէք մէմուրիյն
տայիրէլէրինտէ, պիր ալօդաթ եախօտ պիր
դասէմ քեաթիպի տայիրէլէրինտէ կէօրիւլտիւ-
կիւ միսիլիւ, դաթ դաթ իտիլմիշ մուգավա
քեաղըտլար կէօրիւլիւպ, պօշ մահէլլէրէ տա-
խի, ճէնաղէ միւնասէսլէթիլլէ իտիլէճէք մէզաու-
լար, վէ հիւքիւմէթ մարիֆէթիլլէ վաղը օլա-
ճադ ալըմ սաթըմլար վէ սայիրէյի միւպէյեին
հէր նէվ իլաննամէլէր դօնուլմուշ իտի:

Միւտիրին իչ օտասընըն մօպիլեասընա կէ-
լինճէ, պու տախի սիեաճ վէ օյմալը արմուտ

աղաճընտան օլուպ , բէնչիրէ վէ գաբու բեր-
տէլերի , գօեու եէշիլ վէ գալըն գատիֆէտէն
խտիլէր : Տէօշէմէ իսէ , գատիֆէ միսիլլու գա-
լըն պիր խալը իլէ գաբլը օլտուղու հալտէ , պա-
գի էշեա վէ թէճէմմիւլաթ տախի խայլիճէ կիւ-
ղէլ շէքիլտէ պիր շըմինէ իլէ , աթիգ բէսսամ-
լարըն էսէրի օլմագ իւզրէ , տէօրթ ատէտ թաս-
վիրտէն , պազըր թուճլարտան , վէ իւզէրի , պա-
ղըսըր թօք վէ գուսուրու տաղընըգ օլան քեա-
ղըտլարլա մէմլու պիւլիւք պիր եաղըխանէտէն
խպարէթ պուլունմագտա իտի :

Պիր աղ եօգարըտա , իտարէխանէնին ալթը
մէմուրու օլտուղունու պէեան իթմիշ իտիք :

Խպու տախիլի մէմուրլարտան մաատա , Մալ-
բէրթիւլինին խարիճտէ տախի պիր խայլի մէ-
մուր վէ մուխպիրլէրի պուլունմագտա իտի քի ,
պունլարըն մէմուրիեթլէրի նէտէն իպարէթ
օլտուղունու եաղընտա անլաեաճաղըղ :

Իտարէխանէ , սապահըն սաաթ տօղուղուն-
տա աչըլըպ , աղշամըն սաաթ պէշինտէ գաբա-
նըր իտի , ֆագաթ Մալբէրթիւլի , եալընըղ սա-
պահ սաաթ տօղուղտան օն պիրէ , վէ աղշամ
տէօրթտէն պէշէ գատար կէօրիւնիւր իտի :

Մուհիմմ իշլէրի պիղղաթ քէնտիսի բույեթ
իթտիկի հալտէ , քէնտի պաշ մէմուրու տախի
քէնտիլիկինտէն իշ կէօրմէեէ սէրպէսթ օլմա-
տըղընտան , սալթ վուգուաթլարը իշար , վէ է-
ֆէնտիսինին էմրլէրինի թէմամէն իճրա իթմէ-
կէ մէմուր իտի :

Հիքեաեէմիգէ պաշլատըղըմըղ կիւն , սաաթ

տօգուղ պուշուգ վուրմուշ օլուպ , մէմուրլար սէսսիզէ իշլէրինէ պաղմագտա իտիլէր , վէ հէնուղ հիշ պիր միւշթէրի կէլմէմիշ իտի :

Պու սըրաստա , Մ. Մալթէրթիւի , քէնտի իշ օտասընտա եալընըզնա օթուրմուշ օլուպ , մէքթուպլար իլէ մէշղուլ օլմագտա իտի :

Պու ատէմ , թագրիպա օթուղ եէտի եաշընտա իտի իսէ տէ , պիր ալ տահա զիեատէ եաշը կէօրիւնիւեօրտու :

Մէրգումուն էբէյիճէ սէրկիւղէշթլէրլէ կէշմիշ օլան էօմրիւ թէֆէրրուաթը , չէհրէսինտէ , կէօղէ կէօրիւնէճէք տէրէճէտէ ալէամէթլէր հուաուլէ կէթիրմիշ օլտուղու կիպի , քէսթանէրէնկինտէքի սաշլարը իսէ , անճագ պաշընըն թէբէսինտէ օլուպ , ֆագաթ գուլագ թօղլարը իւղէրինտէ պուլունանլար աղարմաեա եիւղ թութմուշլար իտի : Մենընտաքի չըղըղլար , հէմ չօղ վէ հէմ տախի տէրինճէ օլարագ , կէօղլէրինին էթրաֆընտա տախի մօր պիր տէյիրմի չէքիլմիշ իտի :

Րէնկինտէ ապլա թագէլիք գալմիշ օլմաեըպ , սօլմուշ մալի օլան կէօղլէրի իսէ , տիւմանլը կիպի իտիլէր :

Վէլհասըլ մէրգումուն չէհրէսինին հէր հալի , քէնտիսինին վագար սահիպի օլտուղունու իյմա իտիպ , ֆագաթ տօտագլարընըն գալընլըղը , չէհրէսինին ալթ թարաֆընա , պիր էստէյի նէֆասանիեէ ալէամէթի վիրտիրմէքտ , վէ պու ատէմին , հէր կիւնա ղէվդ ու սէֆաեա միւպթէլա պուլունաուղունա տէլալէթ իյլէ մէք

տէ իտի : Ֆալօրի սագայընա կէլինճէ , պալըգ
գանատը կիպի , ուղուն օլուպ , Մ. Մալբէրթի-
ւի , չարեւէքտէ իքի իւչ տէֆա սագայընը թա-
րար , վէ եալընըղ պու խուսուստա տէյիլ , իլ-
լաթէքմիլ վիճուտինէ , վէ սանաաթընըն իճա-
պաթը իգթիղասընճա , տայիմա , կիյինմէքտէ
օլուղու սիեաճ էլպիսէսինին պիչիմիլիկինէ
ֆէվգէլատէ տիգգաթ իտէր իտի :

Պու ատէմ , քէնտիսինի թանըտըղըմըղ էս-
նատէ , եալընըղ պիր կէօղ կէղտիրտիկի վէ եա-
խօտ տիգգաթլէ օգուտուղու մէքթուպըրըն
պաղըսընը պիր սէքէթէ աթտըղը հալտէ , տի-
կէրլէրինի տէ , միւնտէրիճաթլարընըն աղ ճա-
խօտ չօղ էհէմիսէթլի օլմասընա կէօրէ , սը-
րասըյլա տիղմէքտէ , վէ իւղէրլէրինէ նիւմէրօ
գօյմագտա իտի : Մէրգումպու իչի իթմամ իթ-
մէք իւղրէ օլուպ , եալընըղ իւչ տէօրթ մէք-
թուպուն թէտղիգ վէ թահգըղը գալմիչ իտի :

Պունլարտան , ըատթ կէլա ալտըղը պիր մէք-
թուպ , նիւ-եօրդ բուլ տամիլասընը համիլ օ-
լուպ , մէրգումպունուն մահֆաղասընը երթ-
թը , վէ տէրունի մէքթուպա աթֆը նազար
յլէեէրէք , իւք սաթըրլարը օգուր օգումաղ ,
էհէսինտէքի հալ պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլ-
ու , եանի տիւմանը օլան կէօղլէրինտէ պի
աարլագլըղ հուսուլէ կէլտի , վէ թարիֆի
դապիլ պիր թէպէստիւմ իլէ , էնլի տօտա
պաղթէթէն պիրիպիրինտէն այրըլար ,
հու կէօղ գալաղլարընը այըպ գար
կիւլէրէք , քէնտի ք'

— Օն ի քի միլիօն ֆրանկ . . . էսէրի զայս օլ-
մուշ օլան պիր գատընա, օն ի քի միլիօնտան ի-
պարէթ պիր միրան : Մհ, պու բէք կիւզէլ
պիր խաղինէ տիր, վէ իտարէխանէ միզ իչին տէ
գըյմէթ տար պիր նիյմէթ տիր : Իշթէ պու ազ-
ճէ, Սէզարը բէք մէմնուն իտէճէք տիր, տէ-
տի, վէ օգու մասընա տէվլամ իթտի :

Մէրգում, իշպու մէքթուպու թէք միլէն օ-
գուտուգտան սօնրա, էլինէ պէեազ պիր քեա-
ղըտ ալտը, վէ շու լուզէթլէրի եազտը .

“Նէ - Եօրթ Դոն-Կէրէ . — ՃէՅՄՍ ԷԼԻԸԹ : ԷՏԿԱՐ
“ՍԻՏՆԷՅ : — ԱՄԷԼԻ ԿՕՆԹԻՆՅԷ ՕՆ ԻՔԻ ՄԻԼԻՕՆ
“ՖՐԱՆԳ : ”

“Էլէր Կաեմ-Էրա Էնէ, պու Գաթընը, վէ էլէր Վադու-
“Էն վէճ-Էն Էն-Յէշ Էնէ, Էրէմ-Էրէնէ պու Էմֆ : ”

Պատէհու Մալքէրթիւի իշպու շէրհ բուսու-
լտընը մէքթուպա իլավէ իթտի, վէ պու ի քի
քեաղըտարը պիր մահֆազա տէրունինէ վազ
թլէ, իւզէրինէ տախի,

ՍԻՏՆԷՅ ՄԻՐԱՍԸ

Դէթինի գայտ իլէտի : Մուախխարէն մե-
ազի գալան մէքթուպարը մէշը
պէշ եիւզլուի ալթունու գլ-
գօուլու պիր գօն

Թանձր ըէամիւ , վէ պունուն տա իւսթիւնտէ պօ-
նալը պիր ըագգամտան պաշգա , խանէտան
մարգասը պուլունմանըպ , արապանըն իշինտէ
իսէ , պիր գատըն օթուրմուշ խտի քի , հէր նէ
գատար պու գատընըն եիւղիւ , գալըն պիր վէ-
լօ իլէ մէօթուր խտի իսէ տէ , հիւսն ու աթվա-
լը քէմալտէ վէ կէնն պիր մախլուգ օլտուղու ,
ըէվիշի հալինտէն անլաչըլմադտա խտի :

Իշթէ պու գատըն արապատտան աշաղը էնիպ ,
ղիքրինի իթմիշ օլտուղումուղ քէմէրին ալթը-
նա կիրտի , վէ գաբուճուեա հիշ պիր շէյ սօր-
մաղսըղըն , համիլտէն կէշէրէք , Մալրէրթիւի
խտարէխանէսինէ կէօթիւրէն նէրտիվէնտէն եօ-
գարը չըգմանա պաշլատը :

Պու խտարէխանէնին գաբուսու իւղէրինտէ
պաղըրտան պիր ալէամէթ պուլունուպ , պու-
նուն իւսթիւնտէ միւտիրին խամի եաղըլմիշ , վէ
պունուն ալթընտա , մուխթատար օլմադ իւղրէ ,
Պրանսըղճա պաշ հարֆլարլա , ՏիԻՅՄէՅԻ Զէվի-
րին տէեու թահրիր գըլընմըշ խտի :

Մէզպուրէ գատըն , իխթարը մէզքիւր մու-
ճիպիննէ , գաբունուն տիւյմէսինի չէվիրիպ , ի-
շէրի կիրտի :

Կիւմիւշ տիւյմէլի վէ գըր ըէնկ էլպիսէլի մէ-
ուր , քիւշիւք պիր եաղըխանէ գարչըսընտա
թուրմուշ օլուպ , խտարէնին միհրիլլէ մէմհուր
ան մահֆաղալար տէրունինէ իլաննամէլէր վազ
էմէքտէ խտի :

Գաբու աչըլմասը սէսի իւղէրինէ , մէմուրը
ողում պաշընը եօգարը գալարըրպ ,

— Մա՛տամ, արդունուդ նե՞ տիր, տէեու սիւ-
ալ իթտի :

— Մ. Մալբիւրթիւի իլէ կէօրիւշմէք խթէ-
րիմ, աճապա դապիլ մի տիր, տէտի դատըն :

— Գապիլ տիր զանն խտէրիմ, ֆադաթ, մա՛-
տամ, իսմինիդի պէնտէնիդէ պէեան խտէպի-
լի՞րմիսինիդ :

Մէզպուրէ գատըն, ճէպինտէն, ֆիլ տիշիտէն
մաամուլ պիր չիդտան չըգարըպ, իչինտէն, լիւր
գու՛ ալտը, վէ մէմուրա թադտիմ իլլէտի :

Մէմուր տախի պիր քէրրէ մէզբիւր գու՛ա,
վէ պիր տէֆա տախի գատընա աթֆը նադար
խտիպ, քէմալի հիւրմէթլէ պաշընը էյտի, վէ
սոնրա,

— Մա՛տամ մարքիդ, սիդ պուրատա պիր ադ-
րահաթ խտին, պէնտէնիդ շիմաի Մ. Մալբիւր-
թիւիէ վուգուի հալի խապէր վէրիւրիմ, տէ-
տի, վէ սոնրա տէվայիր դարուսունտան նա-
պէտիտ օլտու :

Մա՛տամ ճալէլ տէեու թէսմիէ խտիլտիկինի
իշիթտիկիմիդ կէնճ գատըն, նէզաքէթի մախ-
սուսէ իլէ պիր իսկէմլէէէ օթուրուպ, մէմուր
խտէ, իլք իքի տայիրէյի կէչտիքտէն սոնրա,
իչ օտասը դարուսունու չալտը :

Իքի գաթըր դարուստան տիշարընա սէս չըգ-
մասը գապիլ օլմատըղընտոն, էլէթթրիդ չանը
իլէ իչէրի կիրիլմէսի էմրի վէրիլտի, վէ մէմուր,
Մալբիւրթիւինին տայիրէսինէ տախիլ օլտու-
ղունտա, միւտիր,

— Քի՞մ կէլտի, տէեու սիւալ իթտի :

— Էֆէնտիմ, պիր դատուն կէլտի, տէեու ճէ վապ վիրտի մէմուր :

— Հա՛նկը դատուն տըր :

— Իշթէ քէնտի Գը՛նը, էֆէնտիմ :

Մէմուր պու սէօզլէրտէն սօնրա, էֆէնտիմնէ բարլադ մուգալատան պիր Գը՛ն թագտիմ իթտի :

Մալբէրթիւի պունուն իւղէրինտէքի իամի օգուտուղունտա, տօտագլարընտա եէնիտէն պիր թէպէտիւմ հուսուլէ կէլտի :

— Էֆէնտիմ, կէլէն միւսաֆիր դատունը իշէրի կիրտիրմէք լազը՛մ մը տըր, տէեու սիւալ իթտի մէմուր :

— Պիր աղտան պէն չան իլէ սանա խապէր վէրիրիմ :

Մէմուր ախարը չըդտըգտան սօնրա, Մալբէրթիւի իշպու Գը՛նը էլինտէն պրագլա, գօլթուղլու սանտալեէսինտէն գալգտը, վէ կիզլի պիր մուգալա գաբաղլա մէսթուր օլան պիր արալըգ էօնիւնէ կիտիպ, սաաթընըն քէօսթէյինտէն սաըլը պիր անաթթար իլէ մէգքիւր ալալըղըն գաբաղընը աչտը, վէ արալըգտան էլինի օւղաթարագ, բարմաղընը պիր տիւյմէե տօգունտուրտու : Պիր գաչ սանիեէ կէչէր կէչմէղ, տայիրէ եագընընտան պիր էլէքթրիգ սէտտսը իշիտիլաի, վէ Մալբէրթիւի քէնտի քէնտինէ,

— Սէղար օտատընտա տըր, իմտի քէնտիաի իլէ իսթիշարէ իտէպիլիրիմ, տէտի :

Մուախխարէն, մուվադ գաթ սուրէթտէ ա-

չըդ օլսն արալըդա եիւղիւնիւ տաեաթարագ ,
 իյիճէ անլաշըլապիլէճէք պիր սէս իլէ ,

— Մարքիզ տը լա թուր տիւ Բոյ պուրատա
 տըր , տէտի :

Տէրհալ իշէրտէն պիր սէս ,

— Բէք իյի , ֆագաթ պիր ճիւղի միւտտէթ
 պէքլէ , տէյու ճէվապ վիրտի :

Մայքէրթիւի արալըդը դարամատը , վէ պու-
 նուն մուգավա դարաղընը պիր իսկէմլէ իւղէ-
 րինէ վաղ իլէ , կէլիպ եէրինտէ օթուրտու :

— Տօղրուսու շու թէլէֆօն (պիր սէսի պիր մա-
 հէլտէն տիկէր մահէլլէ նադ-լ իտէն ալէթ տիր)
 իճատը , ղաեթ կիւղէլ պիր իճատ տըր , տէ-
 տի քէնտի քէնտինէ :

Պատէհու տէրհալ եաղըխանէսի իւղէրինտէ-
 քի քեաղըտլարը պիր ղաղէթա իւսթիւնտէ
 եաեըպ , վէ ֆալօրի սագալընը տախի տիդ-
 դաթլըճա պօեատըդտան սօնրա , արտ արտա ,
 իքի տէֆա , իշարէթ իշին գուլլանըլան պիր
 թասա վուրտու :

Պիր տագըդա սօնրա , դարու աշըլըպ , մէ-
 մուր , մարքիզ լաղարին տը լա թուր տիւ Բօեու
 իշէրի կիրտիրտի : Մէզպուրէ , էշիքտէն կէշէր-
 քէն , վէլօսունու չըդարտը , իտարէխանէ միւ-
 տիրի , պիր դաշ ատըմ՝ գստար միւսաֆիրինէ
 տօղրու իլէրլէյիպ , նէ՛ րէք հագիրճէ , նէ՛ տէ
 րէք նէղաքէթճէ մէրդումէյի սէլամլատը , վէ
 քէնտի դօլթուդլու սանտալեէսի եաղընընա
 պիր իսկէմլէ կէօթիւրէրէք ,

— Մա՛տամ մարքիզ , տէտի , հասպ էլ իճապ

սիր դաչ տագըգա պէքլէմէնիդտէն տօլաեր
աֆօլընըզը տիլէրիմ, դիրա զաթընըզը գապուլ
իթմէք իչին, սիր միւշթէրլյի եօլա գօյմագը-
ղըմ լաղըմ իտի, նասըլ քի սիր ան էփիլէ ին-
րասընա միւսարաաթ լյլէտիմ:

— Պէյիս եօգ տուր, էֆէնտիմ, տէեու ճէ-
վապ վէրտի լազարին թէպէսսիւմէ, սիղին զա-
հէթ մէշղուլ օլտուղունուղու պիլտիկիմտէն,
սասըլ իլէ պէքլէեօրտում: Պունունլա պէրա-
պէր տէ, բէք չօգ պէքլէմէտիմ:

Մարքի Բօպէր տըլա թուրուն կէնն վէ տուլ
ղէվճէսի, օլսա օլսա եիկիրմի պէշ եաշընտա
օլուպ, պիէմնալ կիւղէլլիկիլէ, քէսպի չէօհ-
րէթ իթմիշ իտի: Մէղպուրէնին, պունճուգ ի-
լէ իշլէնմիշ օլան սիեահ ճանֆէս ֆիսթանընըն
գօրսաթը, եուվարլագ, նաղիք վէ չէփիք սիր
պէլ, վէ սանէմլէրին եօգարքի նըսֆընտա կէօ-
րիւլտիւկիւ իւզրէ, ճալիպ սիր պէտէն վէ պա-
զը աչըգ սաչըգ թասվիրլէրտէքի կիպի գալչա
պաշլարը հուսուլէ կէթիրմիշ օլուպ, գըրմըզը
պագըրը բէնկինէ չալան վէ տալկա կիպի սալլա-
նան սաշլարը իսէ, գօեու, վէ քիւչիւք շար-
գասը ալթընտա հըֆղ իտիլմիշ իտի, վէ պու-
շարգա, հէր նէ գատար զաեէթ սաֆի իտի իտէ
տէ, ֆէվգէլ ատէ գըյմէթտար օլտուղու ան-
լաշըլըեօրտու:

Անընտա պազը սաչ զիւլիւֆլէրի կէօրիւլիւպ
պէշ ալթը տանէ բարլագ պուքլէլէր տէ ու-
մուղլարընտան ասըլարագ, պէլինէ գատար
սարգըլմըշար իտի:

Եկեղիւ զտեէթ պիչիմի վէ գուսուրաւզ օ-
լուպ, գըզըլ բէնքտէ, վէ էսմէր գաշլարը վէ
սիւաճ քիբրիքլէրի, սաշընըն վէ թէնինին բէնկ-
լէրինտէն պիւսպիւթիւն ֆարգըլ օլարագ, պի-
յիւճէք օլան կէօզլէրինէ, Շարգըլ գատընլարը
կուսթօսու կիպի, խասսէթէն թէաթրօ գատըն-
լարը թարաֆընտան թէրթիպ օլունան դօեու
եէշիլ բէնկի քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր :

Աղղընա կէլինճէ, քիւչիւք, տօտագլարը դան
գըրմըզը, վէ տիշլէրի էլմաս տանէսինէ պէնզէ-
մէքտէ իտիլէր :

Իշպու ճալիպ սիֆաթ վէ հիւրիւ գըզլարընա
մախսուս պէտէն, պիթթապի պիր էշքեայը
նասիր իւլ էմուլ հասըլ իթմիշ օլուպ, մէզպու-
րէնին հէր պիր հարէքէթ վէ թալըրընտա իսէ,
պիր լէթաֆէթ ու նէզաքէթ միւշահէտէ օլու-
նուեօրտու :

2.

Իշթէ պու մախլուդէյի ճաղիպէ, մալիւմիւ-
միւզ օլան տալիրէնին էշիլինտէն կէշտիկի դէ-
ման, զանն իտէրսին քի եիւզիւնտէ պիր տէրա
ու քէտէր ալէամէթի պուլունմագտա իտի :

Մալքէրթիւի, պիր միւտտէթ միւսաֆիրինէ
թէաճճիւպլէ պաղըպ, վէ լաղտըին, քէնալի-
սինէ կէօսթէրիլէն գօլթուդլու սանտալէտէ օ-
թսւրտուգտան սօնրա, քէնտիսի տախի եէրի-
նէ օթուրտու, վէ քէլամա ազազ պիլլէ :

— Մա՛տամ մարքիդ, տէտի, պէնտէնիդէ ի-
հալէ իթտիկինիդ թէչէպպիւսիւն նէթիճէսինի
անլամաեա կէլտինիդ, տէյի՛լ մի:

Էվիլէթ, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի
նճ գատուն, զիրասիդ պէնտէն պիր այ մէօհ-
լթ իսթէմիչ իտինիդ, պինտպէրին տիւն ադ-
ամ պու մէօհլէթին օթուղունճու կիւնիւ խի-
թամ պուլմուչ տուր:

— Պէնտէնիդ տէ սիդէ պէքլէեօրտում, մա՛-
տամ, վէ էկէր սիդ պու սապահ կէլմէեէ իտի-
նիդ, էօյլէնտէն սօնրա պիղղաթ սիդէ կէլմէք-
լիկի պիր վազիֆէ աոտ իտէճէք իտիմ:

— Պանա պիլտիրէճէկինիդ խապէր խայբըր՝
մը տըր, վէ իսթիֆա իթմիչ օլան միւլազիմ
ժարսէլ Լօթիէնին, պէնտէն աշրտըղը էվլատը-
մը նէրէտէ կիղլէմիչ օլտուղունու բօլիս տէօրթ
սէնէտէն պէրու պուլամատըղը հալտէ, աճա-
պա սիդ օլ պապտէ բօլիստէն տահա զիեատէ
պաթթիեար պուլունապիլտինի՛լ մի:

Մալբէրթիւի պաշը իլէ բէտտ ճէվապը վի-
րէրէք:

— Էսէֆ իտէրիմ, մա՛տամ մարքիդ քի, տէ-
տի, տահա օլ պապտէ պաթթիեար օլամա-
տըգ:

— Աճայիպ, տէեու մուդապէլէ իթտի Լա-
ղարին, եիւքսէք սէտա, վե մէյեուսիեթ-
լէ դարըշըգ թէաճճիւպ ալէամէթիլլէ, տահա
հիչ պիր էսէր պուլամատընըղ մը:

— Խա՛յր, մա՛տամ . . . — Բարիս շէհրինտէ
քէսրէթլէ պուլունան մէմուրլարըմըղ, թէհի

եւերտէ շէհրին հէր թարափընը արատըզլարը կիպի, վիլաեաթտա պուլունան մէմուրլարը մըզ տախի հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆադ օլամա մըշլար աըր . . . — Մէմալիքի էճնէպիեհտէքի մուխպիրլէրիմիզէ կելինճէ, անլէր տախի պու խուսուստա, իշկիւզարլըգճա, զայրէթճէ վէ տիրաեէթճէ հիշ պիր ֆէտաքեարլըգ տիրիզ իթմէմիշլէր խէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի թարափըմըզա հիշ պիր մալիւմաթ իթա իտէ մէմիշլէր տիր :

— Տիմէք տիր քի, հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆադ օլամատընը :

— Էվլէթ, մա'տամ, եէնի պիր խապէր ալը նընճաեա դատար, հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆադ օլունմամըշըդ տըր, ֆագաթ պէնտէնիզ պու մուվաֆֆադըյեէթսիզլիքտէն տօլաեը աօլա մահճուպ օլմամ, չիւնքի էն պէօյիւք թագ սիրաթըմ, բօլխի բէսմինին տէօրթ սէնէտէ պաշա չըգարամատըղը պիր թէշէօլպիւսիւ, պիր այ զարֆընտա պաշա չըգարմադ իսթէմէքլի կիմ տիր, Պունունլա պէրապէր, զաթընըզա հէնուզ սօն ճէվապը վէրմիշ տէյիլիմ, Տահա տիւնքի կիւն, հէր թարաֆա եէնի թալիմաթ կէօնտէրտիմ, վէ գիեատէ իւմիտիմ վար տըր քի . . . :

— Նէ՞ շէյէ իւմիտինիզ վար տըր :

— Հէման պիր սաաթտան տիկէր սաաթա դատար վուգուի իհթիմալտէն օլան պիր սաա տէթպախշ նէթիճէ իսթիհալինէ . . . — Տիւն եանըն էն պէօյիւք բօլխ մէմուրլարը պիլէ,

մուլաֆֆադը, յեւթընէրինին իւշ բաւընը, պախթ
վէ թէսաաթիւֆտէն մէմուլ խտէրլէր. . . — Թէէ-
մին օլունուզ, մա'տամ'քի, միւլազիմի սապըզ
Մարտէլ Լօթիէ Ֆրանսաաա տէյիլ տիր: Մէր-
գում ալէյ յհինտէ շիքեանէթէ գըրամ' իթսէ-
նիզ, տիվանը իսթինաֆա ճէլպի իճապ իտէճէ-
կինտէն, վէ պիր միւտտէթ իշին քիւրէեէ վա-
ղը գապիլ օլտուղունտան, պու սէպէպտէն մէր-
գում տախթէ պիր նամ' իլէ, տիկէր պիր էճ-
նէպի մէմէլէթինտէ եաշամադտա տըր, վէ
պու միւնասէպէթլէ տէրտէսթ իտիլմէսի, մու-
վադ-գաթէն գապիլ տէյիլ տիր:

— Էհ, տէեու ճէվապ վիրտի մարքիզ սա-
պըրսըզըզլա, իսիմ տէյիշիլիր ամնա, սըֆաթ
տէյիշիլմէզ: Պէն սիզէ մէրգումուն պիր ֆօ-
թօկրաֆ թաավիրինի վիրմիշիմ տիր:

— Սիզին վիրտիկինիզ թաավիրտէն քէնտի
ֆօթօկրաֆճըմա միւթէատտիտ նիւսխէլէր չը-
գարթըպ, մէմուրլարըմլա մուխպիրլէրիմին
քեաֆֆէսինէ պիրէր նիւսխէ կէօնտէրտիմ: Պի-
նապէրին թէշէպպիւսիւմիւղտէ քեամիլէն մու-
վաֆֆադ օլաճաղըմըզա իւքեաթ օլմուշումտըր:
Անճադ պու իշ վադթ իլէ օլաճադ պիր իշ տիր:

Լազարին աեադլարընը եէրէ վուրարադ,

— Տիմէք տիր քի, տէտի, հուտուտու մու-
լիւմ' օլմաեան շու միւտտէթ զարֆընտա, պէն
ատէթու էսիրէ կիպի գալաճաղըմ, վէ գանու-
նէն վէ միւթէվէֆա մարքի տըլա թուր տիւ-
րօյեուն վասիեթի մուճիպինճէ, էվլաարմըն
վասիսի օլարադ, էվլաարմ' հաեաթտա օլտուգ-

եէ
կ

ճա, անըն ագըլ պալիդ օլմասընա գասար, էմ
լաք վէ վարիտաթընըն միւտիրի օլտուղում, վէ
մէրգումուն վէֆաթը վուգուինտէ, էմլաք վէ
վարիտաթը մէգըլըէէէ միրասխօր պուլուն
տուղում հալտէ, տիմէք օլուեօր քի, էվլատը
մըն հաեաթտա օլուպ օլմասըղընը անլամադ
տան էվլէլ, հիչ պիր շէյէ թէշէպպիւս իտէ
մէեէճէկլիմ, վէ հիչ պիր գարար տախի վիրէ
մէեէճէյիմ, Հալ պու քի, քէնտի միւսթագ
պէլիմ հադգընտա պիր գարար վիրէմէմէղլիք,
պէնճէ գապլիլի թէհամիւլ պիր հալ օլմասեա
ճաղընտան, սէրպէսթ օլմագլըղըմը իսթէրիմ:

— Մա'տամ մարքիդ, տէտի Մալլէրթիւի
ճալըպ պիր սէտա իլէ, սիդ էմնիյեթիմինիդի
պէնտէնիլէ իթա իթմէքլէ, գուլունուղու թալ
թիֆ իթտինիլ, վէ հիչ շիւպհէ եօդ տուր քի,
պունտան տօլաեը տախի նաաիմ օլմասեաճագ
սընըդ: Պէնտէնիլ, սիդին իլէ միւլաղիմ Մար
սէլ Լօթիէ պէյնինտէ զաեթթ վէլիմ պիր էս
րար մէվճուտ օլտուղունու, եախօտ մէվճուտ
օլմուշ իտուկինի անլաեօրում: Պու էսրարըն
նէ' եօլտա շէյ իտուկինի անլամադ իտէ, պէն
տէնիլճէ կիւճ կէօրիւնմէդ: Զաթէն պու պապ
տէ չօդ շէյ պիլիը իսէմ տէ, սիդէ պաղը ֆայ
տէլի նաաիհաթլար վիրէպիլմէքլիկիմ իշին, տա
հա բէք չօդ շէյ պիլմէեէ իհթիւեաճըմ վար
տըր... — Իմտի, սիդէ պաղը սիւալլէր արդ
իթմէմէ միւսաատէ իտէ'րմիսինիլ:

— Շիւպհէսիդ, անճագ իշիմէ էլվիրմէեէն
պաղը սիւալլէրէ ճէվապ վիրմէմէք, վէ վիրէ

ճէկինիդ նասիհաթլարա, պիլերէք սիւլիւք իթմէք հագգընը քէնտիմէ մուհաֆազա իթմէք իսթէրիմ:

Մալքէրթիւի պաշընը էեէրէք, վէ կիւլիւմ սէեէրէք,

— Պու սէօյլէտիկինիդ բէք թամամ տըր, տէտի, լաքին իշինիդէ էլվիրմէեէք սիւալլէր տէ պուլունմանադլումա թէէմին օլունուղ...

— Էվվէլ էմիրտէ, մատամ մարքիդ, զաթընը զըն շախսի սէրվէթի նէ՞ գատար տըր:

— Պիր միլիօն ֆրանդ տըր, վէ պու մէպլադ, պէնիմ ադտը իզտիվաճըմըն գօնթրաթընտա, քէնտի ճիհէզ ագչէմ մագամընտա թանրլմը տըր:

— Միւսիւ մարքինին սէրվէթի նէ՞ գատար իտի:

— Ագալլի ալթը միլիօն ֆրանդ իտի:

— Մէրգում քէնտի վասիեէթնամէսինտէ սիզին իշին տէ պիր դաչ միլիօն պրադտը՞ մը:

— Խալը, շու գատար քի, քէնտի էվլատըմըն վարիսի պուլունտուղում հալտէ, անըն սիննի պիւլուղէ վասըլ օլաճադը կիւնէ գատար, թէքմիլ վարիտաթ, պէնիմ եէտը իտարէմտէ օլաճագ տըր: Հալ պու քի էվլատըմսիննի պիւլուղէ վասըլ օլտուղու կիւն, վարիտաթըն եալլընը իւշտէ պիրի պանա գալաճագ տըր:

— Պաշդա պիր աթիեէնիդ եօ՞գ մու տուր:

— Ասլա:

— Շու էսնատէ ֆէվգէլ ատէ կէնիշլիք իշին տէ օլտուղունուղ թագտիրտէ, թասարըրուֆ իտիեօ՞րմուսունուղ:

— Թասարբուֆ իթմէքլիկէն միւմքին տէ-
յիլ տիր , զիրա պէնիմ էվիմին դարուսու պիր
բէրբէ պիւյիւք աչըլմըշ տըր , վէ պէն տէ քէն-
տի տէրէճէմի մուհաֆաղա իթմէք իսթէրիմ :

— Տիմէք տիր քի , վարիտաթընըղ իքի սիւ-
լիւսիւնիւ զայպ իաէր իսէ , պու խուսուս սի-
զին իչին մուճիպի էնտիշէ օլաճագ տըր :

— Տէյիլ եալընըղ մուճիպի էնտիշէ , իլլա
սէֆալէթ օլաճագ տըր :

— Սէֆալէթին պիր աղ բարլաղը . . . :

— Խա՛յր , խա՛յր , պէնիմ պիլճիւմէ ատաթ
վէ արդուլարըմ մահվ օլտուգլարը հալտէ , պա-
նա օլաճագ հալ , պիւսպիւթիւն սէֆալէթ տի-
մէք տիր :

— Ֆիլվաղը , մատամ մարքիզ , տէտի Մալ-
բէրթիւի , իսքեաթ օլմուշ օլտուղունու զահի-
րէն իմա իտէն պիր սէտա իլէ , ֆիլվաղը սի-
զին հալինիզ բէք չօգ ճիհէթլէրլէ ֆէնա տըր ,
զիրա օ հալ , թապիաթընըղըն խիլաֆընտա օ-
լարագ , սիզի մահտուտ պիր տայիրէեէ վաղ
իթմէքտէ , սիզին սիննինիզ խիլաֆընտա պու-
լունան պիր թագըմ հիսապլարա սիզի իճպար
կյլէմէքտէ , վէ պիր չօճուգ իչին , սիզի աղըր
պիր մէսուլիյեէթէ վաղ իթմէքտէ տիր . . . —
Էօյլէ պիր չօճուգ իչին քի , սիզին եէտինիզ-
տէն աչըրըլմըշ օլուս , սիզտէն ուղադտա պիւ-
յիւթիւլմէքտէ , վէ իհթիմալ տըր քի , սիզի
թահգիր իթմէեէ ալըշտըրըլմագտա , վէ շիւպ-
հէսիզ սիզտէն հիսապ իսթէմէք , վէ սիզի կիւ-
նիւն պիրինտէ հէր շէյտէն մահրում պրագ-

թէ քրտը զահիրէ չըգարըլաճագ տըր . — Պու շէյլէրտէն իսէ , դարչընըլա էօյլէ միւշքիլաթ վէ մէվանի չըգաճագ տըր քի , պիւթիւն պու զայլէլէրտէն դաւթուլմագ , վէ միւհթաճ օլտուղունուղ հուրրիեթէ նայիլ օլմագ իչին , շու սաաթտա , պիւյիւք պիր զաթ իլէ էվլէնմէնիղ լաղըմ տըր , զիրա սիղին միւս թագպէլէնիղ , եալընըլ պու սուրէթլէ թաա տիլ օլունապիլիր :

Լաղարին տիթրէտի , վէ եիւզիւնտէ պիր թէաճճիւպ ալէամէթի հուսուլէ կէլէրէք ,

— Աճաջիպ , պիլիեօրմուսունուղ , տէտի :

— Սիղին , բրէնա էմմանուէլ տը Պրատա իլէ վուդու պուլաճագ ագտը իզտիվաճընըղըն իհ թիմալտէն վէ միւմքին օլտուղունու , տէյիլ մի . . . — Էվլէթ , մատամ , պիլիրիմ :

— Ֆագաթ քիմ սիղէ սէօյլէտի :

— Աճաջիպ , մատամ մարքիղ , տէեու ճէվապ վիրտի Մալրէրթիւի կիւլէրէք , սիղ , Բարիսին իչինտէ պէնտէնիղին հէր քէստէն զիեա տէ մալիւմաթըմ պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլարագ , պանա միւրաճաաթ իթտիկի նիղ հալտէ , պէօյլէ մուհիմմ պիր հավատիսի պիլմէմէքլիկիմի մի իսթէեօրսունուղ :

— Լաքին պունու քիմսէ , հաթթա պէնիմ մահրէմի էսրարլարըմ պիլէ պիլմէղլէր , վէ մէղքիւր ագտը իզտիվաճըն դարարը վէրիլէլի իսէ , տահա իւշ տէօրթ կիւն օլմուշ տուր :

— Իշթէ , նասըլքի կէօրիւեօրսունուղ , պէնտէնիղճէ պու խապէրին ալընմասը խուսուսուն

տա զինեալսն սարճը Էվգաթ իղթ,
միշտ տիր :

— Կէօրիւեօրում, Ֆագաթ պունտան նէ՞նէ-
թի՞նէ չըգարաճաղընըղը անլաւամեօրում :

— Շու նէթիճէյի չըգարմագ իսթէրիմ քի,
սիղ, Էվլատընըղըն հաեաթտա օլուպ օլմատը-
ղընը անլամագտան, րահաթ իտէմէղսինիղ, զի-
րա էկէր Էվլատընըղ հաեաթտա իսէ, քէնտի-
սինտէն գօրգմագտա օլտուղունուղ Մարսէլ
Լօթիէ, տնը սիղէ գարչը պիր սիլահ մագամըն-
տա գուլլանարագ, ալէմ մուվաճճէհէսինտէ սի-
ղի րէզիլ իտէպիլիր :

— Պէնի րէզիլ մի իթմէք, տէեու թէքրար-
լատը մարքիղ, լաքին նասըլ իտէպիլէճէք տիր,
զիրա պիր քէրքէ քէնտիսի մէյտանա չըգմա-
եա ճէսարէթ իտէր իսէ, մահվ օլաճագ տըր :

— Մա՛տամ, մէրգումուն էկէր սիղէ գարչը
ատավէթ եախօա ինթիգամը վար իսէ, հէր
կիւնա մուխաթարատան րիւճու իտէր օլտու-
ղունու, գալպինիղ էլինիղ իւզէրինտէ օլարագ
զանն իտէրմիսինիղ :

Լազարին պիր միւտտէթ միւլահաղատան
սօնրա,

— Խա՛յր, զանն իթմէմ, տէեու ճէվապ վէր-
աի, զիրա մէրգումուն գալպինտէքի աթէչի
ատավէթ վէ ինթիգամ, քէնտիսինի հէր կէօ-
նա առէմը պասիրէթէ վէ հարաքեաթը մէճ-
նունանէ միւգթէտիր գըլաճագ, վէ հաթթա
էկէր լաղըմ կէլէ, պէնի կիրտապա տիւշիւր-
մէք իշին, պիլա թէրէտտիւտ քէնտիսինի տա-
խի թէլէֆ իթտիրէճէք տիր :

Մէզպարէ պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, քէ-
սիք պիր սէպէ,

— Ա՛հ, պիր քէրրէ օլ զատտարըն վէֆաթը
խապէրինի ալսամ, պունուն պէտէլի նէ՛ դա-
տար աղըր օլսա, եինէ թէէտիւեէ իտէրիմ,
տէտի:

— Սիզէ տաճա զիւաաէ էհէմսիւեթլի տի-
կէր պիր խապէր վար տըր քի, օ խապէրի ալ-
սանըզ, անըն մալի սիզէ տաճա զիւաաաէ պա-
հալը օլսապիլիւր, տէեու մուգապէլէ իթտի Մալ-
բէրթիւի:

Մատամ տըլա թուր տիւ րօյ, մուսահիպի-
նէ, իսթիմըան եօլունտա պիր աթֆըր նազար իթ-
տիկինտէ, մէրգում զաեէթ սաքին պիր սէտա
իլէ:

— Օ խապէր տէ էվլատընըզն վէֆաթը խա-
պէրի տիր, տէեու տէվամ իթտի:

Լազարին վիճուաինաէ պիր տիթրէմէ հիսս
իտէրէք:

— Ա՛հ, տէտի եիւքսէք սէտա իլէ, սիզին,
Մարոէլ Լօթիէ իլէ էվլատըմ հազգընտա մա-
լիւմաթընըզ օլմալը տըր, վէ պու մալիւմաթը,
տէեէր ֆիւեաթըլլա պանա սաթմադ իսթէեօր-
սունուզ: Իմտի, սէօյլէյինիզ, իսթէտիկինիզ
ֆիւեաթ նէ՞ տիր, զիրա պէն պու խուսուտա
բաղալըդ իտէճէք տէյիլիմ:

— Մա՛տամ, պէնտէնիզին պու պապտէ առ-
լա մալիւմաթըմ՝ եօզ տուր, տէեու ճէվապ
վիրտի Մալբէրթիւի, ֆազաթ սիզէ թէքրար
սէօյլէրիմ քի, մազսէտիմէ վասըլ օլմատըզ:

ճա, թէհարրիեաթըմը ապա տուրտուրմանա-
ճաղըմ . . . — Չօճուգլարըն էօմըիւ ալէսսէվի-
եէ նազիք օլուր . . . — Սիդին էվլատընըղըն վէ-
ֆաթը իսէ, սիզէ ալթը միլիօն ֆրանգ պրա-
դաճաղը կիպի, զաթընըզա տէհչէթ վիրէն սի-
լահը տա, Մարսէլ Լօթիէնին էլինտէ մահվ իթ-
միշ օլաճագ տըր . . . — Պինաէն ալէյհ, Բա-
ուլ տըլա թուր տիւ Բոյեուն վէֆաթը իսպէ-
րինի սիզէ կէթիրէնէ, հիշ շիւպհէ եօգ տուր
քի, միրասընըղըն պիւյիւճէք պիր գըսմընը
մէմնունէն թէրք իտէճէքսինիզ, տէյիլ մի . . .

Մարքիզ աեաղա դալգարագ,

— Միւսիւ Մալքէրթիւի, տէտի, ֆիքրիմիդի
աչըգտան աչըղա մէյտանա գօեալըմ . . . Էվ-
վէթ, սիզ բէք տօղրու քէշֆ իթմիշսինիզ, Պէն
հէր հալտէ հուրրիեթ վէ սէրվէթ իսթէրիմ . . .
հէր հալտէ անլաեօրմուսունուզ . . . — Մար-
սէլ Լօթիէ տախի պիլիր քի, պէն քէնտիսինի
թէլէֆ իթտիրմէք նիյեթիլլէ, վադթիլլէ քէն-
տիսինի պիր տուէլլօեա տաթլէթ իթտիրաիմ,
քէզալիք մէրգուսուն մալիւմիւ տիւր քի, քէն-
տիսինի տիրի տիրի եադմագ իւղրէ, պիզղաթ
էլիմլէ պիր աթէշ եադտըմ . . . — Էվվէթ, պէն
անը տա, վէ պէնի սահիպ սէրվէթ գըլաճագ
օլան էվլատըմը տա թահգիր իտէրիմ, օ էվ-
լատը քի, տիւնեանա կէլմէսի, հիսապլարըմը
եանըլթմըշ, վէ իւմիտլէրիմի մահվ էյլէմիշ
տիր . . . — Պինապէրին Մարսէլ Լօթիէնին վէ-
ֆաթը իսպաթընը պանա կէթիրէնէ, պէշ եիւզ
պին ֆրանգ, վէ էվլատըմըն վէֆաթը իսպա-

Թընը կէթիրէնէ տախի , պիր միլիօն ֆրանգ
թէէտիւէ իտէճէկիմ :

Մալբէրթիւինին կէօղլէրինտէ պու արալըգ
պիր թամա աթէշի բարլաեարադ ,

— Ճէման պիր միլիօն պէշ եիւզ պին ֆրանգ
մը , տէտի :

— Էվվէթ , տէեու ճէվապ վիրտի մարքիզ :

— Սէօղլէնիւզտէն տէօնմէեէճէքսինի՞զ եա :

— Սսլա , վէ հաթթա պու պապտէ եէմին
տախի իտէրիմ :

— Պուռու իմզալա՞մըսընըզ :

— Իմզալարըմ , վէ իմզա իթմէեէ հազըրըմ ,
իմտի , չարուգ սէօյլէյին , չիւնքի նասըլ քի
կէօրիւեօրսունուզ , աթէշի մէրադ պէնի սիւ-
զան իտիեօր :

— Մատամ մարքիզ , թէքրար սէօյլէրիմ քի ,
պու պապտէ ասլա մալիւմաթըմ եօգ տուր ,
ֆադաթ եազընտա մալիւմաթըմ օլաճաղընը
հիսս իթմէքտէյիմ :

— Տիմէք օլուեօր քի , սիզ պանա հէր շէ-
յի սէօյլէմէզտէն էվվէլ , պէնիմ թէահիւտ իթ-
մէմի իսթէեօրսունուզ , տէյի՞լ մի :

— Մատամ մարքիզ , շունու սիզէ պէեան իւ-
տէրիմ քի , թէքլիֆի իտէն սիզ սինիզ , հալ
պու քի պէնտէնիզ պու եօլտա հիշ պիր շէյ
թալէպինտէ պուլունմատըմ :

— Թէմամ տըր , պէն սիզէ վատ իթտիմ . . .
պինապէրին չարուգ պիր թէահիւտ սէնէտի
եազըն քի , իմզա իտէյիմ :

— Շու թէահիւտիւնիւղին , եախօա թէա-

հիւտերինիցին , քեամիլէն սիզին եէտինիզէ
եաղըմասը , հէր հալտէ լաղըմէտէն տիր :

— Բէք ալէա , եաղարըմ :

— Իշթէ սիզէ իքի տանէ տամկալը քեաղըտ ,
պէնտէնիզին եէրինէ կէչին , մատամ՝ մարքիզ ,
օրատա տահա զիւրտէ ըահաթ օլուքսուսուզ :

Լաղարին , Ֆէվզէլ առէ իղթիրապը գալպ
իչինտէ օլարադ , Մալքէրթիւնին եէրինէ կէչ-
տի , վէ միւրէքքէպ հօգգասընա պիր դալէմ
պաթըրտըգտան սօնրա ,

— Պէքլէ եօրում , էֆէնտիմ , տէտի :

— Եաղահաղընըզ բէք մուխթասար տըր , տի-
եէրէք , Մալքէրթիւն շու սէօլլէրի սէօյլէտի :

Պէն , վաղի իւլ իմզա , մարքիզ տը լա Թուր տիւ
Բօյ , դապիթլիքտէն իսթիֆա իթմիշ օլան Մ. Մարսէլ
Լօթիէնին վէֆաթը իսպաթընը կէթիրտիկի կիւնիւ
թէագըպ իտէճէք օլան գըրգ սէքիզ սաաթ դարֆըն-
տա , հէր նէվի մէսարիֆ վէ թէշէպպիւսաթընա , վէ
դահմէթ վէ ինթիմամլարընա հադգլը իւճրէթ օլմագ
իւզրէ , սապըզ ալօգաթ Մ. Ֆրէտէրիք-Ժան Մալքէր-
թիւնիէ Պէշ Եիհք Պիշ ֆրանզ թէէտիսէ իթմէքլի-
կի վատ իյլէրիմ :

— Հէքսի պո՞ւ մու տուր :

— Էվլէթ , հէքսի պու տուր , սալթ թարիխ
վէ իմզաընը եաղմանըզ քեաֆի տիր :

— Բէք իյի , իշթէ թարիխ վէ իմզամը տախի
եաղտըմ : Տահա պաշգա պիր տիսէճէկինիզ
վա՞ր մը տըր :

— Իքինճի սէնէտին թէրթիպի , պիրինճի-
սինտէն պիր աղ ֆարգլը օլահագ իսէ տէ , պու
տախի մուխթասարճա տըր :

Մալրէրթիւի եէնիտէն շու սուրէթլէ թէլ-
քին իթտի :

Պէն , վաղի իւլ իմդա , մարքիդ տը լա Թուր տիւ
Բոյ , էվլատըմ Բաուլ Հանրի-Բօպէրթ տը լա Թուր տիւ
Բօյեուն միրասընը տիսդ ու իսթիֆահա մէմուր կէօն-
տէրտիկիմ կիւնիւ թէագըպ իտէճէք օլան օն պէշ
կիւն միւստէթ զարֆընտա , հէր նէվի մէսարիֆ վէ
թէշէպպիւսաթընա , վէ դահմէթ վէ ինթիմամլարընա
հագգըլ իւճրէթ օլմագ իւզրէ , սապըգ ալօգաթ Մ.
Ֆրէտէրիգ-Ժան Մալրէրթիւիէ Պիւ ՄիւլիՕն Ֆրանգ
թէէտիւնէ իթմէքլիկի վատ իյլէրիմ :

Լազարին , պունու տախի եազլապ , թարիխի
վէ իմզասընը վաղ իթտի , վէ տամղալը քեա-
ղըտլարը Մալրէրթիւիէ թագտիմ իտէրէք ,

— Շիմտի հէր շէյի սէօյլէեէպիլիրսինիւ , աէ-
տի , անճագ շու իքի սէնէտուէ մուհարրէր օ-
լան իքի մէպլաղը , եախօտ եալընըզ պիրիսինի
շիմտիտէն սիդէ թէէտիւնէ իտէճէքմիլիմ :

— Խայր , մատամ , տահա թէէտիւնէ իտէ-
ճէք տէյիլսինիւ , ֆագաթ պունտան պէօյլէ
պէնտէնիղին զայրէթի հագգընտա շիւպհէնիւ
օլմամալը տըր , զիրա քէնտի սէրվէթիմ , ան-
ճագ պու իշաէ քէսպի մուվաֆֆագըլյէթ իթ-
մէքլիկիմտէն մէրպուլթ տուր :

— Հալ պու քի պու սէնէտլէր ալթընտա իմ-
զամ պուլունմասը , պէնճէ մուճիպի թէհլիքէ
օլմամաղ մը :

— Ասլա , չիւնքի էվլէլ պէ էվլէլ պու սէ-
նէտլէր սիդէ արդ ու թագտիմ օլունտաճաղար
տըր : Պունտան տա գաթինազար , միւնտէրի-
ճաթլարընտա զայրը մէշրու պիր շէյ եօգ տուր :

Էն զիեատէ վէտլէսէլի միւսթէնթիզ պիլէ ,
պունլարտա էօզլուր պուլամազ , զիրա մատտէ
պիր ստէմ իլէ պիր չօծուղու մահվ իթմէքտէ
տէյիլ տիր , վէ զաթէն պու կիպի մուամէ-
լաթ , պէնիմ իշիմէ տէ էլվէրմէզ , իլլա պիր
թահգըզաթ իճրասըյլա , մալիւմաթ վիրմէք-
տէն իպարէթ պուլունմադտա տըր , խմտի , եա-
չատըղըմըզ շու տէվրտէ , չօգ տէֆա վէրիլէն
մալիւմաթըն տէեէրի օլմազ :

— Հալ պու քի մուվաֆֆազ օլմատըղընըզ-
տա , նէ՞ վազը օլաճադ տըր :

— Պու պօշ քեաղըրալարը սիզէ իեատէ իտիպ ,
սիզտէն ռալթ իքրամիյէ թալէպ իտէճէյիմ քի ,
պունուն տա միզտարը պիւյիւք պիր շէյ օլ-
մաեաճազ տըր , զիրա մուվաֆֆազ օլամատը-
ղըմ թազ տիրտէ , սիզտէն պիր շէյ թալէպ իթ-
մէեէ հազգըմ օլամազ :

— Նէ՞ դատար դէմանտա պու իշի կէօրէպի-
լէճէքսինիզ :

— Պիր սյտա , մատտամ մարքիզ :

— Բէք ալէա , պէնտէնիզ տէ , պու կիւնտէն
իթիպարէն , պիր աեա դատար եինէ սիզէ կէ-
լիրիմ :

— Պէնտէնիզ տախի սիզի պէքլէր , վէ սիզէ
իյի խապէրլէր վիրէպիլէճէկիմի մէմուլ իյլէրիմ :

Լաղարին պու արա աեաղա դալզըպ , եիւ-
ղիւնիւն վէլօստունու թէքրար դօյտու :

3.

Այնի վաղըթմա, ետալաշճա իշ օտաար դա-
բուսու վուրուլուպ, Մալրէրթիւի պիր էլէք-
թրիք թասը տիւյմէսինէ էլինի պասար, վէ դա-
բու աչըլըպ, տայիրէ մէմուրու, էլինտէ պիր
է-ըն օլտուդու, հալտէ դահիր օլտու :

Մալրէրթիւի իշպու. է-ընը ալտըդ տան սօնրա,

— Մատամը կէօթիւր, վէ սօնրա եինէ պու-
րաեա կէլ, տէտի :

Մարքիդ ալ լա թուր տիւ Բոյ, Մալրէրթիւի-
նին քէմալի թաաղիմ իւզըէ վուդու պուլան
սէլամընա մուդապէլէթէն, ճիւզիճէ պաշընը էյ-
տիքտէն սօնրա, տայիրէյի թէրք իթաի, վէ
տայիրէ դարուսունու դարաարդ տան սօնրա,
Մալրէրթիւի մուդափա տէլիյին էօնիւնէ կէ-
լիպ, կէօղէ կէօրիւնմէեէն մուսահիպինէ խի-
թապէն,

— իշիթաի՞ն մի, տէեու սիւալ իթտի :

— Էվվէթ, տէեու ճէվապ վիրտի պիր սէս,
Փիլվադը արդատաշ, իյի չալըշարն, Պիր ադ-
տան պիրլիքաէ դօնուշուրուզ, Փաղաթ շիմտի
քիմի՞ դապուլ խտէճէքսին :

Մալրէրթիւի, է-ընը իւզէրինէ պիր աթֆը
նաղար իյլէեէրէք, եիւքսէք սէտա իլէ շու խ-
մի օդուտու :

Գօնթ տը Վէրթի

— Գօնթ տը Վէրթի՞ մի, տէեու թէքքար-

լատը մէճհուլ սէս, թէաճճիւպլէ, լաքին պու-
րատա անըն նէ⁸ իշի վար տըր:

— Պէշ տաղըդանա դատար անլարըդ:

— Պէն եինէ եէրիմտէ պուլունմադ տանըմ:

Մալրէրթիւի սաաթ թասընը չալաղընտա,
տայիրէ մէմուրու իշերի կիրաի, վէ միւտիրի
մէրդ ում քէլամա աղաղլէ,

— Մի՛շէլ, իշ օտատա չօդ միւշթէրի վա՞ր մը
տըր, տէեու սիւալ իթաի:

— Եալընըդ իքի միւշթէրի վար տըր, պիրի-
սի Է-նը եէտինիդտէ օլան տըր, վէ տիկէրի
տախի Պէլլիլ թէաթրօսու օեունճուլարընտան
Մ. Ֆէրնան Վօլնէյ տիր: Մալիւմիւնիւղ օլ-
տուղու իւղրէ, պունուն իշին տիւն ազչամ
բօսթանա, իտարէխանէնին դարանմապընտան
սօնրա եաղմըջ օլտուղունուղ պիր մէքթուպու
պրադմըջ իտիմ:

— Հա՛, հա՛, շու չաբդըն, շու շէհրին ճիւլար
մահէլլէլէրի Տօն Ժուանը, շու միւսթադպլէլին
Մէլէնկի . . . — Մէրդ ում պէքլէմէքտէ օլտուն,
սէն Մ. դօնթ տը Վէրթիի իշերի կիրաիր:

— Բէ՛ք իյի, էֆէնտիմ:

Միշէլ տիշարը չըդմադ իւղրէ իքէն տուրաու,
վէ քէլամա տէվամլէ,

— Պիր շէյ ունուտուեօրտում, տէտի:

— Նէ՞ շէյ:

— Մ. Սթանիսլաս Բիդօլէ մէմուրիեթին
տէն ալտէթ իթմիշ օլուպ, դաթընըղա կէօ-
րիւշմէք իսթէեօր:

— Շիմոֆ անըն վաղթը տէյիլ տիր: Հէր նէ

վազըթ քէնտիսինի տինլէեէպիլիրսէմ, պէն սանա խապէր վէրիրիմ:

Տայիրէ խառէմէսի տիշարը չըդարզընտա, մուգալա տէլիքաէն կէլէն սէս:

— Շու Պէլիլ թէաթրօսու օեունճուլարըն տան Ֆէրնան վօլնէ, թիմ տիր, տէեու սիւալ իթտի:

— Ի.թի պիլէթին սահիպի վէ Մարօիլիա մուխ պիրիմիդին խապէր վէրտիկի իշէ թէալիւգիս պուլունան քիմնէ տիր:

— Բէ'ք ալէա, անլատըմ:

— Ֆազաթ քէնտիսիլէ նէ⁶ եօլտա մուամէլէ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր:

— Մէրդումա գօրգու վիրմէլիսին, չիւնքի չըգմալ պիր թարիդէ կիրտիկինի կէօրտու կիւնտէ, շիւպհէսիզ թէահիւտաթընը իֆաեէ պիր չարէ պուլաճազ տըր:

Պու արալըդ դարու աչըլտըղընտան, մէճ հուլ սէս սուս օլտու:

Միւթէադըպէն, թադըրիպա ալթմըշ պէշ եա շընտա պիր շախս, Միշէլին վասըթասըյլա ի չէրի կիրտի:

Ասըլլատէկեանտան օլուպ, էլպիսէսինտէ լէ ժիօն ա'Օնէօր նիշանընըն ալէամէթի ֆարիդա սը պուլունան պու զաթ, ուզուն պօյլու, զա յիֆճէ, վէ էշքեպը աիւզկիւն պիր քիմնէ օլ տուզու հալտէ, պուլունտուղու սիննտէ, նիշէ կէնճըրտէն զիւտտէ կէնճ զանն օլունու եօրտու:

Գար կիպի պէեազ, սըդ վէ պիշիմի սուրէթ տէ քէսիլմիշ օլան սաչլարը, բարլազ կէօղիւ

վէ ճալիւս սիմասը իւզէրինտէ թաճ միսիլու-
դօնուլմուշ օլտուղու կիպի , գըր բէնկլի պիր
սադալ իլէ տախի եիւզիւնիւն էթրաֆընա չէն-
պէրվարի պիր տէ յիրմի չէքիլմիշ իտի , վէ լէհ-
ճէսինտէն , քէնտիսինին էհլի տիրաեթ վէ իս-
թիգամէթ պիր զաթ օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի :

Մալբէրթիւի , պու եէնի կէլէն զաթ գար-
շըսընտա , նիշանէյի հիւրմէթ վէ բիաեթ օլ-
մագ իւզրէ , պաշընը էյտի , վէ սօնրա տախի ,

— Աճասպա քէնտիսիլէ կէօրիւշմէք շէրէֆի-
նէ նայիլ օլտուղում զաթ , միւսիւ գօնթ աը
վէրթի² մի տիր , տէտի :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , զանն իտէրիմ քի ,
միւսիւ Մալբէրթիւի տէնիլէն զաթ տա զաթը-
նըգսընըգ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէնտէնիլ իմ . . . —
իմտի , պուեո՛ւրուն , օթո՛ւրուն էֆէնտիմ :

Գօնթ պիր սանտալեէեէ օթուրտու : Մէր-
գում իզթիրապ վէ թէլաշ իչինտէ կէօրիւնիւպ ,
եիւզիւնիւն պաղէն գըղարմագտա , վէ պաղէն
տախի սօլմագտա օլմոսընա պաղըլըրսա , գալ-
պի վէ ֆիքրի իչէրիսինտէ պիւյիւք պիր զայլէ
վէ էնտիլէ մէվճուտ օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի :

Մալբէրթիւի , պու արալըգ , իյզահը մատ-
տէ իտիլմէսինէ ինթիզարէն , վէ աղըրնտան հիշ
պիր սէօլ չըգարմաեարագ , տիգդաթլէ գօնթա
պագմագտա իտի :

Ագըպէթ Մ . տը վէրթի , ալթիւթլիւկիւնէ

ղալէպէ իտերէք, վէ քէլամա իպթիտար իյլէ-
եէրէք,

— Պիր խոստուսի մասլահաթտան տօլաեր սի-
զի պուլմանա կէլտիմ, տէտի :

— Ղալիպա ագչէնիզի թէսլիմ իտէճէք միւ-
թէպէր պիր մահէլլ սօրմանա կէլտինիզ : տէ-
եռ սիւալ իթտի Մալքէրթիւի :

— Խայր, էֆէնտիմ :

— Եախօտ թէչքիլ օլունմագ իւզրէ պուլու-
նան շու եա պու սանաի շիրքէթի հագգընտա
մալիւմաթ իսթէմէեէ :

— Խայր, օ տա տէյիլ :

— Էօյլէ օլտուղու հալտէ, միւսիւ գօնթ,
րէճա իտերիմ, զաթը ալինիզ պէեանը քէյֆի-
եէթէ հիսմէթ իտին, վէ թէէմին օլուն քի,
հէր նէ մատտէ իւզէրինէ պահս իտէճէքսէ-
նիզ, պէնտէնիզ գաթիէն էմրինիզէ թէվֆիգ
հարէքէթ իտէճէյիմ տիր :

Մ. տը վէրթի թէքրար թէրէտտիւտ իտի-
ւօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ էնտիշէսինէ թէքրար
ղալէպէ իտիպ, աննընը վէ եանագլարընը շէ-
տիտ պիր գըրմըղըրդ իհաթա իթտի, ֆադաթ
իքի իւշ աանիյեէ սօնրա, մէրգում, իքինճի
տէֆա օլարագ, էնտիշէսինի թէսկին, վէ էվ-
վէլա տիթրէր սուրէթտէ պաշլաերպ, մուախ-
թարէն հէյեէթի ասլիեէսինի պուլան պիր սէ-
տա իլէ, շու եօլտա քէլամա իպթիտար իյլէտի :

— Պէնտէնիզ մէնֆաաթը շախսիեէ իշին պու-
րանա կէլմէմիշիմ տիր : Սիղին իտարէխանէնի-
զի իսէ, չօգ տէֆա իշիթմիշ օլուպ, պուլուն

Թէչքիլաթընը պէնտէնիզէ մէտհ իթմիշլէր , վէ սուրէթի ճէրէեանը ահվալի բէք միւնթազամ օլտուղունու տախի թէէմին իյլէմիշլէր տիր :

Մալրէրթիւի կիւեա պիր մահճուպիյեթլէ պաշընը էյտի , վէ ճէվապէն ,

— Իտարէխանեմ հազգընտա պէեան օլունան շու մէտհիէ , ֆիլվադը միւպալադալը պիր էֆքեարը խայրխահանէ էսէրի իտէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , պէնտէնիզ , պու մէտհիէեէ լաեըդ օլմադ իւմիտիյլէ , օլ պապտէ իզհարը թէչէքքիւր իտէրիւմ , տէտի . . . — Աճիզլէրի , էֆէ՛նտիւմ , իլմի հուգուգ տօգթէօրլէրինտէն օլուպ , մուգատտէմա ալօգաթ պաշքեաթիպլիկի , վէ սօնրա տախի ալօգաթլըդ իթմիշ օլտուղունմ հալտէ , գանունումուղուն գուվլէթլի վէ զայիֆ ճիհէթլէրինի պիլիրիմ զանն իտէրիւմ : Պիլ ճիւմլէ թէլպիպէր էսրարլարընա ֆէվդէլ ատէ վուգուֆիեթիւմ պուլունուպ , էն զիեատէ հալլ օլունմաղ միւշքիւլաթը պիլէ հալլ ու թէսլիեէեէ տէ միւգթէտիւրիւմ : Նիշէ տէֆալար , զայպ օլմադ տէրէճէսինէ կէլմիշ տալալարը թէքրար գազանտըրմիշ օլտուղումաան տօլաեը տախի , իֆթիխար իտէրիւմ . . .

— Պէնտէնիզէ օլան մատտէ , տալա իւղէրինէ օլմաեըպ , պուրաեա կէլմէքլիկիմտէն մագսէտ տէ , գանուն հազգընտա պիր իշ իշին տէյիլ տիր , տէտի գօնթ , Մալրէրթիւինին սէօղիւնիւ քէսէրէք :

— Բէճա իտէրիւմ , էֆէ՛նտիւմ , մատտէ հէր

նէ խտէ, զաթը ալինիդ սէօյլէյինիդ, տէեռու մուգապէլէ իթտի իտարէխանէ միւտիրի ֆէվզէլ ատէ մէրագտա գալարագ :

— Սիզանէն էսրար չըգմաղ օլաուզունու պիւլիրիմ :

— Օնա շիւպհէ[®] նէ, զիրա եալընըզ պէօյլէ պիր էմըր պասիրէթ խիլաֆընտա պիր հարէքէթ, իտարէխանէմին իթիպարընա սէքթէ կէթիրիր :

— Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, սիզին էմրինիդ թահթընտա, զապթիսէ նէզարէթի թափընտան թանդիմ օլունանտան զիւստէ միւքէմիէլ վէ միւնթազամ օլմասա պիլէ, անըն տէրէճէսինտէ խէֆիսէ բօլիսի վար իմիշ :

— Էվլէթ, պէնտէնիզին էմրի թահթընտա պիր թագըրմ սատըզ վէ մահիր մէմուրլար վար տըր քի, պունլարա լանըզը իւճրէթ վիրտիկիմ հալտէ, հէր վէճհ իլէ իթաաթ իտէրլէր, վէ աճիզլէրի տէ օնլարա մէսուլ օլապիլիրիմ :

— Սիզ պու ատէմլէրինիզի պիր իշէ մէմուր իթտիկինիդ թագտիրտէ, մուվաֆֆազ օլաճաղընըզա հէման էմին օլուրսունուզ, տէյիլ[®] մի :

— Հաթթա սուրէթի դաթիսէտէ պիլէ էմին օլուրում. . . — Ֆիլվազը հիշ պիր իշտէ տէ մուվաֆֆազըյիէթսիզլիք կէօրմիւշ տէյիլիմ. . .

— Իմաի, սէօյլէյին, մաթլուպունուզ նէ[®] տիր :

— Պէն սիզէ պիր միւշքիւլիւմիւ հալլ իթտիրմէէէ Կէլտիմ :

— Պու միւշքիւլիւնիւզ նէ[®] թարզ շէյ տիր :

— Իսիմսիզ պիր մէքթուպ տուր :

— Ահ, տէտի Մալբէրթիւի եկեալքսէք սէտա
իլէ, իսիմնիդ մէքթուպ, հաղարէթ իթմէք
իսթէյիպ, ֆաղաթ աչըդտան աչըղա հաղա-
րէթէ ճէսարէթ իտէմէեէն պաղը ալչաղլարըն
սիւահը տըր, Գուլունուղճա, իմըսարը պիր մէք-
թուպ միւէլլիֆի, ասհապը ճինասէթին էն ալ-
չաղը տըր, Պու կիպիլէրի, լաեըդ օլտուղլարը
սուրէթտէ թահդիր իթմէք, վէ հէման տայի-
մա միւֆթէրիեաթտան իպարէթ պուլունան
սէօղլէրինի, պսլա էհէմիլլիեթ վիրմէեէրէք,
աեաղ ալթընտա չըղնամագ, ֆարըք սյին կի-
պի տիր:

— Օրասը էօյլէ ամմա, տէեու ճէվասլ վէր-
տի գօնթ, հէր քէս տէ վուգուի հալի պիլմէք
իսթէր, չիւնքի պիր պաշա եախօտ գալպէ ա-
ղըթըլան պիր տամլա ղէհիր, ինսանըն վիճու-
տինի եաղըպ գալուրուր . . . — վաղաա մէք-
թուպուն միւնտէրիճաթընա ինանըլմաղ, լա-
քին շիւպհէ օլունուր. շիւպհէ իսէ, էօյլէ պիր
ճէվր ու ճէֆա տըր քի, ատէթա ինսանըն էօմ-
րիւնիւ ճէհէննէմէ թահվիլ իտէճէկինսէն,
պէօյլէ իսքէնճէյի չէքմէքտէն իսէ, հաղը-
գաթը հալի անլամագ տահա էվլէա տըր:

— Հաղըընը վար տըր, միւսիւ գօնթ, լա-
քին շու մէքթուպու կէօրէպիլլի՛րմիլլիմ:

Մ. ար վէրծի, տէօրթ տիւրիւմիլ պիր քեա-
ղըտ չըգարըպ, Մալբէրթիւիեէ վիրտիկինտէն,
մէրգում տախի պու քեաղըտը ալար, վէ եիւք-
սէք սէտա իլէ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգու-
տու:

Միւսիւ գօնթ ,

Թաշտորդներդ , աթաւարդներդ ոչ պէօյիւք իսմի ,
պու կիւնէ գատար բաք վէ լէքէսիդ խաի , լաքին պու
կիւն , պիր գատորնն խիւանէթի , վէրժիլէրին նիշանը
խանէտանընա , նամուսուզլուղուն վէ բէգալէթին
պօղուլմազ լէքէսինի վազ իթմէնէ քիֆասէթ իթմէք-
տէ տիր . . .

Միւսիւ գօնթ , նամուսունուզ թէհլէքէտէ տիր ,
գուրթարմասա չալըշըն :

Պէք ԳՅԻ

— Իյի օգուտունուզ մու , անլատընընդ մը ,
նամուսունուզ վէ թէհլէքէտէ տիր ,
տէհու թէքրարլատը Մ. տը վէրժի եխ-
զիւ , պուրուշուպ , կէօղլէրի տախի բարլատա-
րադ :

— Անլատուլմ , ֆագաթ լաերզըյլա անլա-
մադ իչին , պաղը մալիւմաթա միւհթանըմ ,
տէյու ճէվապ վիրաի Մալթէրթիւի :

— Սօրունուզ , տէտի միւսաֆիր քէսիք պիր
սէտա իլէ :

— Իմզասըզ մէքթուպտան տախի անլաշըտը-
ղը վէճհ իւզրէ , զաթը ալինիլ էվլիսինիլ , տէ-
յիլ մի :

— Էվլէթ , էֆէնախմ :

— Մատամ գօնթէս գաճ եաշընտա վար տըր :

— Երկիրմի իրի եաշընտա տըր , պէնաէնիլ
իսէ ալթմըշ պէշ եաշընտաեւմ : Պինապէրին
իթհամ իաիլէն զէվճէմ տիր :

— Տուրուն , իմզասըզ պիր մէքթուպ , ճիտ-
տի պիր իթհամ իաիճի ատա օրունամազ : Պու-

նուն թահթընտա, դաթընըղա գարշը պիր ա-
տալէթ ֆիքրի տէ օլապլիլիր :

— Պէնիմ տիւշմէնիմ եօգ տուր :

— Եախօտ մատամ գօնթէս ալէյհինէ պիր
ինթիգամ օլապլիլիր :

— Գօնթէս ալէյհինէ* մի :

— Շիւպհէսիլ :

— Նէ* միւնասէպէթլէ :

— Պիր աշըգըն միւրատընը եէրինէ վատըր-
մամասը միւնասէպէթլիլէ . . . — Պէնտէնիլ էօյ-
լէ արսըղ քիմնէլէր թանըրըմքի, պիր գատը-
նըն քէնտիլէրինէ վագը օլան թահգիրաթընա
աֆիլ իթմէյիսը, գապուլէ շայեան կէօրիւլմէ-
նէն աշգ վէ մուհապպէթլէրինի, հիտտէթ ու
ղաղապա թահվիլ իթմիշ տիրլէր :

— Էվլէթ, տէտի գօնթ, սրունուն իհթիմա-
լի վար տըր, զիրա մատամ տը վէրթի ֆաղիր
վէ էօքսիւղ պիր չօճուղ իտի, պէնտէնիլ քէն-
տիսինի սէվտիմ, վէ քէնտիսինէ կիւլէլ պիր
իսիմ, վէ պէօյիւք պիր սէրվէթ իթա իթտի-
կիմտէն, քէնտիսի տէ ասլա ճէպը տ թագերիլ
թահթընտա օլմանարաղ, թէքլիֆիմի գա-
պուլ իթտի, վէ սիննճէ օլան ֆէվգէլ ատէ
ֆարգըմըղա րաղմէն, հիւսնի բիդասըյլա, պէն-
տէնիլլէ էվլէնալի : Պինաէն ալէյհ մէղպուրէ
հագդընտա շիւպհէ իթմէք, ասլա միւմքին տէ-
յիլ տիր : Պունա պէնտէնիլ իտքեթ օլմուշում
տուր, հաթթա էմնիլէթիմ տախի վար տըր,
վէ պու խուսուստա ճէնասըլ հագդըն, վէ քէն-
տի հաեաթըմտան զիեատէ միւթէպէր թոթ :

տուղում նամուսում էօնիւնտէ եէմին իթմէեէ տախի հազըրրմ :

— Զաթը ալինիդ մատամ գօնթէսի սէվէր միսինիդ , տէեու սիւալ իթտի Մալրէրթիւի :

— Հէմ ֆէվդէլ ստէ սէվէրիմ , նասըլ քի սէվիլմէեէ հազըլ տախի վար տըր : Մէզպուրէ ատէթա պիր մէլէք տիր , հալ պու քի պու մէքթուպու եաղան ալչադ հէր քիմ իսէ , կէօրիւնիւր քի Մարիեէ միւրաճաթ իթմիշ , վէթահգիրլէ բէտա օլունմուշ օլտուղունտան , գալպիմտէ շիւպհէ հասըլ իթմէեէ չալըշմադտա , վէ պիր էհլի նամուս քիմնէյի , իհթիւ եարլըղնտա պու եօլտա զէհիլլէեէրէք , նամուսըլ պիր գատընտան ինթիգամ ալմադ իսթէմէքտէ տիր : Վազաա պու պիր ալչադճաթէշէպպիւս իսէ տէ , մուվաֆֆադ օլամամըշ տըր . . . — Պէն պու իֆթիրաեա ինանմամ , Մարի բաք վէ լէքէսիլ տիր , վէ պէնտէն դայրիսինի սէվմէդ , վէ դինաքեարլըդ ֆիքրի իսէ , գալպինտէ ասլա մէվճուտ տէյիլ տիր . . . — Էվվէթ , էվվէթ , մէզպուրէ հազըլնտա շիւպհէ իթմէք , մէքրուհճա պիր շէյ տիր , պէն ասլա շիւպհէ իթմէմ , պիլ աքս հազըլնտա էմնիյեէթիմ պէրքէմալ տըր :

Մ. տը վէրթի , սօն սէօղլէրի սէօյլէրքէն աեարա դալդմըշ իտի :

Մէրդում օտանտա պիր դաշ ատըմ ալտը : Տօտադլարը իսէ , մաքինապարի պիր սուրէթտէ ,

— Էվվէթ , էմնիյեէթիմ պէրքէմալ տըր . . . էմնիյեէթիմ պէրքէմալ տըր , սէօղլէրինի թէքրաըլամադտա իտիլէր :

Լաքին պիրտէն պիրէ պիր իսկէմլէեէ օթու-
րուպ , սօլմուշ եիւզիւնիւ , պուրուշմուշ օլան
իքի էլլէրի իչինտէ կիզլէտի , վէ սօնրա տախի ,

— Շիւպհէսիզ էմնիյեէթիմ պէրքէմալ տըր ,
պունսնլա պէրապէր տէ վէսվէսէ իթմէքտէ-
յիմ . . . գօրգմագտանըմ . . . տէտի :

Պու արալըդ Մ. տը վէրժի , քէնտիսինի կէօ-
րէնէ տէհշէթ պախշ իտէճէք պիր հալտէ պու-
լունմագտա իտի : Շէօյլէ քի էլլէրի տիթրէ-
մէքտէ , ումուզլարը սարսըլմագտա , վէ պաշը
գազան կիպի գայնամագտա իտի :

Մալքէրթիւի , պիր միւտտէթ մէրգում իհ-
թիեարըն էլէմպախշ սիւքիւթի էսնասընտա սէս
շըգարմանարագ տուրտուգտան սօնրա ,

— Ջանն իթմէմ քի , միւսի'ւ գօնթ , իշպու-
մէքթուպ հագգընտա մատամ գօնթէսէ մա-
լիւմաթ վէրմիշ օլասընըզ , տէտի :

Մ. տը վէրժի շէտիտէն պաշընը գալտըրըպ ,

— Քէնտիսինի իթհամ իթտիքլէրինի քէն-
տիսինէ կէօթէրմէք , վէ քէնտիսինտէն տօ-
լաեը շիւպհէ իթտիկիմի քէնտիսինէ զանն իթ-
տիրմէք մի , ահ , ապա , ապա , ապա , տէեու-
մուգապէլէ իթտի շէտիտէն :

— Միւսի'ւ գօնթ , ահիզանէ էֆքեարըմը սի-
զէ պէեան իթմէմէ միւսատտէ իտէ'րմիսինիզ ,
տէտի Մալքէրթիւի :

— Միւսատտէ իթմէքտէն պաշգա , րէճա
տախի իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , վիճուտի օլմանան պիր խէ-
թանըն թահգըգաթընա կիրիշմէք ֆիքրինտէն

տարֆը նազար խոինիզ, վէ շու մէքթուպու
երթըմըպ, միւնտէրիճաթընը տախի ունուտու
նուզ:

Շիւպհէսիզ Մալբէրթիւի ութմա պիր հիյլէ-
քեար օլուպ, քէնտի տանաթընը բէք օլէա
պիլիր, վէ տօլաշըք եօլլարտան քէնտի մագ-
սէտինէ իրմէքլիկէ, հէր քէստէն զիւետէ միւզ-
թէտիր իտի:

Գօնթ տը վէրթի, մէրդ ումուն լադըրարլարը-
նը տինլէտիկինտէ տիթրէտի, վէ եիւքսէք սէ-
տա իլէ:

— Պու մէքթուպու երթմա՞դ մը, տէտի:

— Շիւպհէսիզ:

— Միւնտէրիճաթընը ունութմա՞դ մը:

— Էն մագուլ թէտպիր, պու տուր:

— Ֆադաթ տիւշիւնմէեօրոունուզ քի...

— Պիլ աքս օլ գատար տիւշիւնիւեօրում՝ քի,
քէնտի իտարէխանէմին մէնաֆիլինէ քեամիլէն
մուղայիր օլան պիր նասիհաթը զաթընըզա վիր-
մէեէ թէրէտտիւա պիլէ իթմէեօրում:

— Պու օրրատա, սիզին քէնտի մէնֆաթըն-
նըզը տիւշիւնմէտիկինիզի անլաեօրում՝ էֆէ՛ն
աիմ, հէմ՝ պունու թադտիր տախի իտէրիմ,
լաքին վիտիկինիզ նասիհաթ, բէք տէ ադիլա-
նէ տէյիլ տիր:

— Նէ՞ իչին:

— Շունուն իչին քի, էկէր մէյտանտա հա-
զըդաթէն պիր զինաքեարլըդ, եախօտ պիր
իֆթիրա վար իտէ, պունուն հէր գա՛նդըսը տա-
խի օլսա, թէէտիպ իթմէք վազիֆէմ՝ իդթի-

զասընտան տէյի՛լ մի տիր : Էվվէթ , թէքրար
սէօյլէրիմ քի , պէնտէնիդ , գօնթէսին պիսուչ
օլտուղունա ինանըրմ , ֆագաթ քէնտիսինէ
վէրմիշ օլտուղում հուտուտսուղ հուրրիւնէթի
նէ՛ եօլտա գուլլանտըղընը , կիւնիւ կիւնիւնէ
վէ սաաթը սաաթընա պիլմէք իսթէրիմ . . . —
վէլհասըլ , ապա պիր տուզաղա տիւշմէքտէ օլ-
մատըղըմա իսքեաթ օլմալըերմ . . . — Պու մէէ-
լուն մէքթուպու ալտըղըմտան պէրի տիր քի ,
ֆիքրիմ ալթիւսթ տիւր , տէրսնիմ , սըթմա-
եա թուլթուլմուշ կիպի հարարէթ իշինտէ տիր ,
վէ պաշըմ տախի տօլանմագտա տըր : Էկէր շու-
ճան չէքիշմէք հալի իմթիտատ իտէր իսէ , ագ-
լըմը տախի գաշըրաճաղըմ աըր . . . — Մնճադ ,
պիզղաթ չաշուտուգ տէրէճէսինէ գատար թէ-
նէզղիւլ իթմէք իսթէմէյիպ , վէ չաշուտուգ
իթսէմ տէ , բէք ֆէնա սուրէթտէ իտէճէք օլ-
տուղումտան , քէնտի եէրիմէ սայիրլէրին պու
իշի թահգըզ վէ թէտղըզ իթմէսինի , վէ թէհ-
տիտ իտիլմիշ օլան իշպու նամուս մէսէլէսինին ,
մահիր մէմուրլարա թէվտի իտիլմէսինի իսթէ-
րիմ . . . — Իմտի , իշթէ պու մէմուրլարըն թէ-
տարիք վէ թայեինինի սիզտէն իսթէմէեէ կէլ-
տիմ : Սէօյլէյին , պունա մուվաֆֆագաթ ի-
տէրմիսինիդ :

4.

Մալբէրթիւինին, զաթէն էվվէլճէ պու պապ-
տէ գարարընը վիրմիշ օլտուղունու պէեան իւ-
տէր իսէ.ք, զանն իտէրիդ քի, օգուեանլարը-
մըզը թէաճճիւպատ պրագմըշ օլմանըզ: Հալ
պու քի մէրգում պիր միւտտէթ ճէվապ վիր-
մէզտէն էվվէլ տիւշիւնիւպ, ագըպէթ.քեար,

— Շու թէշէպպիւս հէր նէ գատար նազի.ք
տախի օլսա, արղունուղու իճրա իտէճէյիմ,
տէտի, անճագ թէէմին օլմուշում քի, մատամ
տը վէրթինին, հէր հալտէ հիւրմէթ վէ մու-
հապսէթինիզէ շանէսթէ պուլունտուղունու իս-
պաթլա թաստիզ, վէ սիզի պու տէրէճէ պէտ-
պախթ գըլան իմզասըզ մէթուպուն ալլագ-
սահպինի տախի սիզէ թէսլիմ իտէպիլէճէյիմ:

— Պու նէթիճէյի իսթիհսալ իթտիկինիզտէ,
պէնի միւթէշէ.ք.քիւր գըլաճագսընըզ, տէտի
գօնթ:

— Խայր, պանա ապլա թէշէ.ք.քիւր իտէճէ.ք
պիր սէպէպինիզ եօգ տուր, տէեու մուգապէ-
լէ իթտի Մալբէրթիւի, չիւնքի պու եօլտա
թագըզաթ իճրասը, իտարէխանէմին ումուրը
մախսուսէսինտէն օլուպ, իտիլէճէ.ք զահմէթ
վէ սայիրէ իչին տէ, իւճրէթ ալլնաճաղը թա-
պիի տիր:

— Սիզէ վաա իտէրիմ քի, իւճրէթինիզ զա-
նէթ ճէօմէրաճէ օլաճագ սըր, ֆագաթ պու
էսրարըմին ապլա սիզտէն տիշարը չըգմամասը-

նը թալստեէ իթմէք, պիհուտէ տիր, տէյիլ միւ

— Գեամիլէն պիհուտէ տիր, վէ զաթը ալի-
նիդէ թէքրար սէօյլէրիմ քի, դուլլանտըղըմ
ատէմէրէ էմնիյեթիմ վար տըր, Եալընըդ սի-
ղէ պաղը եհնի սիւալլէր արզ իլէ, պուլտըր
գայա վէ իշար իթմէք իկիմ լաղըմէտէն տիր . . .
— Էվիլէ էմիրտէ լութֆէն շունու պանա սէօյ-
լէյիսիդ քի, խանէնիդէ չօդ ատէմ գապուլ Է-
տէրմիսինիդ :

— Բէք չօդ :

— Մատամ գօնթէս իչին, ֆէվզէլ ատէ սէր-
պէսիյեթի հայիլ աիր, արեօրտունուդ :

— Էվիլէթ, մէզպուրէ հուտուտսուդ սէրպէ-
սիյեթէ մալիք տիր, զիրա քէնտիսինէ հէր
վադըթ ֆէվզէլ ատէ էմնիյեթիմ պուլունմուշ
տուր, նասըլ քի տէ պու էմնիյեթիմ պադի
տիր . . . — Իհթիմալ քի, ամէլիաթը իլմիեէ Է-
լէ մէշղուլ օլտուղումու պիլիբաինիդ :

— Օրասը քիմսէեէ մէհհուլ տէյիլ տիր, է-
ֆէնտիմ, վէ սիղին շէօհրէթինիղին օլ տսե-
տէ օլտուղու տախի մալիւմիւ աճիղանէմ տիր :

— Իշթէ պէնտէնիդ պու ամէլիաթլա բէք զի-
եատէ մէշղուլ օլտուղում ճիհէթլէ, էօմրիւմիւն
պիր գըսմընը իշ օտամտա կէչիրիբիմ, Պինա-
պէրին կէնճ պիր գատընը, քէնտիսին կէօնիւլ-
լիւ մահպուսիյեթիմէ հիւքմ իտէմէտիկիմ
տէն, մատամ վէրթիեէ հուրրիեթի քեամիլէ
վէրմիշիմ տիր . . . — Պու տէրէհէ վապի պիր
իսթիդ լալիեթ, պէնճէ, տատագաթ թէէմի-
նաթը տըր . . . — Կէրչի սէրպէսթ վէ միւս-

Թագիմ որ թապիաթ , վազը օլան հագգարդ
վէ պինապէրին թահգիրամիդ շիւպհէ ալէյ-
հինէ հագգըյլա իզհարը հիտտէթ իյլէր իսէ
տէ , վազը օլան էմիյեթէ մուդապիլ , ալ-
չագճա խիեանէթ իտիլմէքտէ օլմասը ֆիքրի
տէ , էօյլէ պիր թապիաթայ մուճիպի տէհչէթ
տիր . . . — Էվվէթ , պէն , ղէվճէվին սաստէ-
թինի , վէ պէնիմ սիննիմէ բաղմէն , պէնիմէ
էվլէնմիշ օլմասընտան տօլաեը էսէֆ իթմէմէ-
սինի իսթէրիմ , ֆագաթ . . . ահ , քէնտիսինի
նէ՝ տէրէճէ սէվտիկիմի պիլսէնիդ :

Գօնթ տը վէրժի պու սէօղլէրի սէօյլէաիկի
սըրատա , կէօղլէրինին եաշընը սիլմէք իշին , է-
լինի եիւղիւնէ կէօթիւրտիւ :

Մալքէրթիւի շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի .

— Պալօ վէ սուարէլէր վէրի՞միսինիդ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , դըշ կիճէլէրի վէրի-
րիդ :

— Եագըն նէ՞ եարաքսընըդ :

— Սէյեահաթ իթտիկիմ ղէմոն , պիր դաշ
այ , Լօարէտէ , Օրլէան շէհրի իլէ մատամ մար-
քիդ տը լա թուր տիւ Բօյեուէն էմլագը արա-
սընտա վազը էլին-Պլանշ նամ սէյֆիեէմէ կի-
տէրիդ :

— Աճալիպ , տէտի Մալքէրթիւի վազիֆէսիդ-
ճէ , ղաթընըդ մատամ տը լա թուր տիւ Բօյեու
թանը՞րմիսընըդ :

— Էվվէթ , թանը՞րմ , ֆագաթ պունու սօր-
մագտան մանէա նէ՞ տիր :

— Հիշ պիր մանէտտը եօդ տուր : Մէրդ ու .

մէնին միւթէվէֆա ղէվճինին պազը իշլէրինի կէօրմիւշիւմ տէ . . . — Հէր նէ հալ իսէ , պիղ երինէ սէօղիւմիւղէ տէվամ իտէլիմ , լօարէտէ . քի սէյֆիեէնիզտէ տէ ատէմ գապուլ իտէրմիսինիզ :

— Էվվէթ , Բարիզտէ պուլունան էն սատըգ տօսթլարըմըղլա քէօյ գօնշուլարըմըղը գապուլ իտէրիզ :

— Էքսէրիսի կէնճ Թագըմը , տէյի^ն մի :

— Պաղըսը :

— Զանն իտէրիմ քի , մատամ գօնթէս իշին բէք կիւզէլ տիր , տիեօրտունուզ :

— Ատէթա հայրան օլունաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ տիր :

— Միւսիւ գօնթ , բէք ալէա պիլիւրսինիզ քի , պու տիւնեատա , կէնճ պիր գատըն հայրան օլաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ օլտուղու հալ տէ , քէնտի ֆաղիլէթի նէ մէրթէպէտէ տաթի օլտա , երինէ քէնտիսինէ հայրան օլանլար պուլունուր . . . — Իյի տիգգաթ իտին , սէօղիւմ սալթ հայրան օլանլար հագգընտա տըր :

— Ալէլ ումում գատընլարա օլտուղու կիպի , էվվէթ , գօնթէսէ տաթի հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ իտիլիր , հալ պու քի , պիր ղէվճին պունա իթիրազ իթմէեէ ասլա հագգը օլամազ :

— Պու եօլտա հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ կէօսթէրէնլէր միեանընտո , տիկէրլէրինտէն զիեա տէ սըճագ տալրանան եօգ մու տուր :

— Շիմտիեէ գատար պէօյլէ պիր հալ կէօրմիւշ տէ յիլիմ . . . — Մատամ տը վէրթի , իսշ

վէ շէն թապիաթը իսէ տէ , խաֆիֆ մէշրէպ տէ տէ յիւ տիր , վէ բէք մանէատար եագըն-
ըդլարը գապուլ իթմէզ :

— Լաքին իշպու իմզասըզ մէքթուպ , թէք-
լիֆի բէտա իտիլմիշ օլան պիր աշրդա իսնատ
իտիլմէզ իսէ , քիմէ՞ իսնատ իտիլմէլի տիր :

— Օրասընը պէնտէնիզ տախի պիլմէմ , տիւ-
շիւնիւեօրում , ֆագաթ պիր նէթիճէ չըգարա-
մսեօրում :

— Մատամ գօնթէս մէզհէպճէ սօֆո՞ւ մու-
տուր :

— Էվվէթ , լաքին պու հալի կէօսթերիշ իչին
օլմանըպ , հագըգի տըր :

— Մէզպուրէ նէ՞ թարզ է յլէնճէլէրտէն խօշ-
լանըր :

— Բագս , մէնզարէ վէ աթա սիւար օլմագ-
տան :

— Աթա պինէ՞ր մի :

— Հէման հէր կիւն :

— Սիզ տէ քէնտիսինէ բիֆագաթ իտէ՞րմի-
սինիզ :

— Նատիրէն :

— Սիզին զայպուպէթինիզտէ , մէզպուրէնէ
ֆի՞մ նէզարէթ իտէր :

— Պաշ արապաճըմ Ժագ-Սիւրօ : Պու առէ
վէ ֆէվգէլ առէ էմնիյեթիմ վար տըր :

— Սէյեահաթ իթտիկինիզտէ , մատամ գօն-
թէսի տախի պիրլիքտէ կէօթիւրիւրմիւսիւնիւզ :

— Հէր վագըթ կէօթիւրմէմ :

— Նիշին :

— Զիւնքի պէնիմ սէյեահաթլարում, հէման տայիմա թահարրիեաթը իլմիեէ մագսէալինէ մէպնի օլուպ, կէնճ պիր դատընըն իսէ, պու միսիլլու սէյեահաթլարտան օսանաճազը թապիի տիր:

— Սիդին սէյեահաթլարընըզ զէմանընտա, մատամ տը վէրթի, Բարիզոէ եախօտ քէօյտէ եալընըզ մը դալըր:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

— Սօն տէֆաքի սէյեահաթընըզ նէ՞ զէման վուգու պուլմուշ տուր:

— Պունտան թագրիպա ալթը մահ էվվէլ վուգու պուլուպ, իքի այտան պէրու ալտէթ իթմիշիմ տիր:

— Իշթէ պիլմէք իսթէտիկիմ շէյլէր պունլար տըր, շիմտի բէճա իտէրիմ քի, իմզասըզ մէքթուպու պէնտէնիզէ սլրագասընըզ, զիրա եազըսընը միւթալաա իթմէք իսթէրիմ:

— Իշթէ օ ալչադ մէքթուպ, Ֆադաթ, էֆէնտիմ, պիր խուսուս վար տըր քի, Ֆիքրիմի իշղալ իթմէքտէ տիր:

— Նէ՞ խուսուս:

— Շէօյլէ քի, դուլլանտըղընըզ ատէմլէր, շիւպհէսիզ սէրպէսթճէ էվիմէ կիրիպ չըդմա եա միւհթամ օլաճադլար տըր, տէյի՞լ մի:

— Ասլա, պէնիմ մէմուրլարըմ սիզտէն պիլէ մէճհուլ դալաճադլար տըր:

— Պէնտէն պիլէ մի:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէմ պու սէօյլէտի կիմ, մէմուրլարըմըն իճրա իտէճէքլէրի թէ

չէ պապիւսաթըն նէ՝ տէրէճէ կիզլի սուրէթտէ վագը օլաճաղընա պիր իսպաթ տըր :

— Էվվէթ , էվվէթ , անլաեօրում , տէտի իհթիեար , վէ սօնրա տախի , շու իւճըթինիզին նէ՝ միգտար օլաճաղընը պէեանէ հիմմէթ իտինիզ , տէեու իլավէ իթտի :

— Մուվաֆֆագըյեթտէն սօնրա , պունուն դարարը իթասընը զաթընըզա իհալէ իտէրիմ :

— Ֆագաթ բէշինէն իտէճէք պագը մէսսրիֆինիզ օլմալը տըր , տէյիլ մի :

— Շիւպհէսիզ :

— Հիւ տէյիլ իսէ , իյք մէսարիֆաթը թէէտիեէ իթմէք իսթէրիմ :

— Սիղ նասըլ միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ , պէնտէնիզ մուվաֆֆագաթա հաղըրըմ :

Մ. տը վէրթի պիր չիղտան իշինտէն պիր միգտար պանգա քեաղըտը ալըպ , եաղըխանէնին իւսթիւնէ գօյտու , վէ քէլամա տէվամլէ :

— Պու ալէլ հիսապ պիր բարա տըր , հէրնէ վագըթ ֆաղլա ագչէեէ լիւզումունուզ օլուր իսէ , պէնիմ իւզէրիմէ բօլիչա չէքտիկինիզտէ գապուլ իտէրիմ , տէտի :

Մալբէրթիւի , մուվաֆֆագաթ ալէամէթի օլտրագ պաշընը էյտի , վէ պանգա քեաղըտլարընը սայմադսըղըն պիր չէքմէճէեէ աթար , վէ սօնրա տախի :

— Պիր մագպուզ սէնէտի իսթէճմիսինիզ , իւսիւ գօնթ , տէեու սիւալ իթտի :

— Լիւզում եօգ տուր :

— Միւսիւ գօնթ , ատրէսինիզէ տախի իհ-

Թիեաճըմ վար տըր , զիրա պիր աղ էվվէլ ա-
ճիզլէրինէ վիրտիկինիզ գարթտա , ատրէսինիզ
ասլա իշար օլունմամըշ տըր :

— Իգամէթկեաճըմ , վիլլար ճատսէսինաէ ,
ֆիլանճա նիւմէրօլու խանէ տիր :

Մալբէրթիւի պու ատրէսի պիր եէրէ իշար
իթտիքտէն սօնրա , սանտալեէսինաէն գալգտը :

— Իշէ նէ՞ վագըթ պաշլաեաճադ սընըզ , աէ-
եու սիւալ իթտի Մ. տը վէրթի :

— Եարընտան , պէլքի տէ պու կիւնաէն . . .

— Թէէմին օլունուզ քի , աղ վագըթ գարֆըն-
աա մագսէտէ վարմագ իշին , հիշ պիր խու-
սուս տիրիզ օլունմաեաճագ տըր :

— Օնա էմինիմ :

Մալբէրթիւի չանը չալմաարյա , տայիրէ մէ-
մուրու կէլիպ , միւսաֆիրի կէօթիւրտիւ : Գա-
բու գարանըր գաբանմաղ , մեղաւա արալը-
զընտան շու սէօղլէր իշիտիլաի :

— Պէլվիլ Թէաթրօսու օեունճուսունու չա-
բուզ սաւ , վէ Սթանիալաս Բիզօլէնին սանա
սէօղլէեէճէք նէ՞ էհէմիլեէթլի մատտէսի օլ-
տուղունու անլա . . . — Զիւնքի ճիտտէն գօ-
նուշմամըլ լազըմ տըր :

— Նէ՞ խուսուս իւզէրինէ , տէեու սիւալ
Թի իտարէխանէ միւտիրի մէզքիւր տէլ
եաղլաշարաղ :

— Պաղը մուհիմմ վէ միւսթաճէլ մատտէր
իւզէրինէ :

— Բէ՞ք իյի :

Պիր աղ սօնրա , ֆէրնան վօլնէ , իշէրի

տիրկլախ : Մէրգում, երկիրմի իւշ երկիրմի
տէօրթ եաշընտա զանէթ կիւղէլ պիր տէլի-
գանկը օլուպ, պօեու օրթա տէրէճէտէ եիւք-
սէք, վէ բէնկի, գարըշըգ պիր գան կիպի ա-
շըգ թուճա միւշապիհ, սաշլարը օրգ, վէ ա-
շըգ սիեահ վէ թապիաթաան գըվըրճըգ, կէօզ-
լէրի գարէ, բարլադ վէ կիւլէճ, գաշլարը չա-
թըգ, աղզը պիչիմլի, պըեղըր նազիք վէ սի-
եահ, վէ տիշլէրի՝ կէօզլէրի գամաշտըրմիդ
տէրէճէսինտէ բարլադ իտիլէր :

Պու տէլիգանլընըն էլպիսէսինտէ, աեադ գա-
պըսընտա, վէ էլտիվլէնլէրինտէ, հազըգաթէն
հիշ պիր գուսուր եօղուտու :

Մէրգումուն էլպիսէճէ հէր հալինին էօղիւր-
սիւդ օլմասընա բազմէն, զանն իտէրսին քի,
թավր ու հարէքէթինտէն վէ կիւղէլլիկի հա-
լինտէն, քէնտիսինին պիր թէաթրօ օեունճու-
սու, վէ պազը ատի գատընլարըն է յլէնճէսի
օլտուղու, վէ սարլզատէկեանտան պուլունմա-
տըղը անլաշըլմագտա իտի :

Իւք ազշամը, Ֆէրնան վօլնէ, թէաթրօտա
զսեթթ մուխթասար պիր մէքթուպ ալմըշ օ-
լուպ, պունտա, իրթէսի կիւն, քէնտիսինէ
թէալիւգիւ օլան պիր իշ իշին Մալքէրթիւի-
տարէխանէսինէ կէլմէսի բէճա օլունմուշ իտի :

Տէլիգանլընը մէրգում, պու խապէրտէն տօ-
լանը ֆէվգէլ ատէ մէրադտա գալըպ, իշպու-
տալէթին սէպէսլինի անլամտըր իտէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, նասըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր,
ֆէրտասը կիւն, տալէթ օլունտուղու իտարէ

խանէ եւ կէլոի , վէ Մալբէրթիւինն օտասընա կիրտիկի սըրատա , իւզէրինտէ պիր ֆիւթուր սուղուդ Էսէրի կէօրիւլիւօրտու : Դտարէխանէ միւտիրի իսէ , ինսանը պիր կէօրիւշտէ մուհաքէմէ իտէպիլմէք իգթիտարընա մալիք օլտուղունտան , տէլիգանլըբը մէրգումու տախի պիր կէօրիւշտէ մուհաքէմէ իլէ :

— Իշթէ ասըլ տէլիգանլը , եանի , գատընլարա եարար , ճալիպվէ պիլա ֆիթուր մահպուպէլէրին քիսէսինի սօյմաեա միւգթէտիր պիր մախլուդ , տէյի միւլահաղա իթտի քէնտի քէնտինէ :

Իշպու մուսթասար թէֆէքքիւրաթտան ոօնրա , Մալբէրթիւի , թահգիրամիդ պիր նաղար իլէ , պաշտան աեաղա գատար մէրգում տէլիգանլըբը թէճէսսիւս իտիպ ,

— Ֆէրնան վօլնէյ թէսմիեէ օլունան զաթ , սիճմիսինիդ , տէեու սիւալ իթտի :

Պու տէլիգանլը , հէր նէ գատար թապիաթճա հէր կիւնա սիթէմ վէ սէրթլիկէ թէհամիւլ իտէպիլիր հալտէ իտի իսէ տէ , վադը օլան իշպու սէրթճէ գապուլիյեէթտէն տիւշարը եէյիս ու քէտէր օլարադ , հէման գօրգարճասընա ,

— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Ֆէրնան վօլնէյ . . . Պէլվիլ թէհաթրօտունտա մաշուդ րօլունու իճրա իտէն . . . պէնտէնիդ իմ , տէեու ճէվապ վիրաթ :

Մալբէրթիւի պիր սանտալեէ կէօսթէրիպ , եինէ սէրթճէ ,

— Օթուրապիլիւրսինիդ , տէտի :

Ֆէրնան կիթտիքճէ զիեռտէ ֆէնալըդ հիսս
իթմէեէ պաշլատը , չիւնքի իտարէխանէ միւ-
տիրինին շու եօլտա հարէքէթի թէճալուղիեէ-
սի նէ՞ սէպէպէ մէպնի օլտուղունու անլաեա-
մաեօրուտու :

Ֆէրնան վօնէյին կէչիրմիշ օլտուղու էօմիւր-
բէք տէ մուճիպի իթմինանը դալպ օլմատըղըն-
տան , շու սըրատա , տէլիդանլըբը մէրգու մուն
ֆիքրինտէ հէր կիւնա թախմինաթ մէյտան
պուլմուշ իտի : Ֆադաթ միւմքին մէրթէպէ իդ-
թիրապը դալպինի կիզլէյիպ , վէ էլինտէ , ի-
բէքլի եէնի շարգասըյլա , աշգ ու մուհապպէթ
հէտիեէսի օլան վէ ալթուն եազտըղը կիւմիւշ-
տէն պաշը պուլունան պասթօնունու թութմուշ
օլտուղու հալտէ , պիր սանտալեէեէ օթուր-
տու , վէ սօնրա , պիր նիյեէթի մախսուսէ իլէ
օլմաեարադ , թէաթրօ շէնասընտա տըր կիպի
պիր թավըր մախսուս քէսպ իյլէտի :

Մալբէրթիւի մէրգումա պադմաեարադ , պիր
տէֆթէր եօգլամագտա իտի : Ֆէրնան վօնէյ ,
քէնտի ազամէթինէ կիւեա խալէլ կէլմիշ զանն
իտէրէք :

— Նիհաեէթ , էֆէնտիմ , տէտի , թէամճիւպ
իտիեօրում քի . . .

Հալ պու քի Մալբէրթիւի , պաշընը եօգա-
րը դալտըրըպ , աթիտէքի սէօղլէր իլէ , մէր-
գումուն քէլամլընը դաթթ իյլէտի :

— Նէ՞ գատար վադըթտան պէրու Պէլվիլ
թէաթրօսունտա պուլունուեօրսունուդ :

— Իքի այտան պէրու , տէեու ճէվապ վիր-
տի Ֆէրնան :

— Նէ՛րէտէն կէլախնիդ :

— Բէ՛ — Պէ՛ — օյնաեան պիր դումբանեա իլէ պիրլիքտէ , եազ մէվսիմինտէ՝ վիլաեաթտա պիր տէվր իթմէքտէն կէլտիմ , վէ եազընտա Բաւրիսին պիր թէաթրօ դումբանեասըյլա ազտը մուգալէլէ իտինճէեէ գատար , Պէլվիլտէ իճրայի լուպիեաթ իտէճէյիմ :

— Իքի սէնէ գատար Մարսիլեատա օյնատը նը՞ գ մը :

Պուսիւալ հէր նէ գատար թապիի պիր սիւալ կէօրիւնմէքտէ իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի Ֆէրնան , շիւպհէսիդ պէօյլէ պիր սիւալէ ապլա միւնթազըք պուլունմատըղընտան , տիթրէտի , վէ եիւզիւնիւն րէնկի սօլտու , ֆադաթ լազըրտըլարընը շաշըրմաեարադ ,

— Մարսիլեատա՛ , ասլա , էֆէ՛նտիմ , ասլա , տէեու ճէվապ վիրտի :

Մալըէրթիւի , տիդգաթլէ մէրգումու թէճէսսիւտէ պաշլատըղընտան , Ֆէրնան հէյեէթինի եինէ պօղմատը , վէ իտարէխանէ միւտիրինին գալըն տօտաղլարընտա իսէ , դարիպ պիր թէպէսսիւմ էսէրի հուսուլէ կէլէրէք ,

— Պէնի ալտաթմամըշ օլտուղլարընը շիմտի անլաեօրում , տէտի , շէօյլէ քի սիզին քիւսթախլըղընը հազըղաթէն ֆէվգէլատէ իմիշ , ֆադաթ , ազիզիմ , պուրատա քիւսթախլըղ պիր շէյէ եարամաղ . . . — Պուրատա թէաթրօ օեուսու օյնամաեօրուղ , վէ պիղ էօյլէ ճիտտիեէթ ասհապընտանըղ քի , պու եօլտա միւրայիլիքլէրտէ ապլա պուլունմաեըղ : Պինապէրին սիզէ

տախի , շու միւրայիլիքլէրինիզի պէր թարաֆ
իթմէնիզի իխթար իյլէրիմ :

Տէլիգանլը , պու սէօզլէրտէն , պէօյիւք պիր
պէլաեա չաթմըշ օլտուղունա շիւպհէ իթմէմէեէ
պաշլատը իսէ տէ , հէնուզ պու պէլանըն նէ օլ-
տուղունու անլաեամաեօրտու : Պինաէն ալէյհ
կիւեա նամուսունա խալէլ կէթիրիլմիշ տիր կի-
պի պիր թալը ու մէսլէք իթթիխազըյլա , ճէ-
վապ իթաօընը միւնասիպ կէօրտիւ , վէ շու ա-
թիտէքի լաֆղլարը իրատ իթտի :

— Էֆէնտի , էկէրչի պու խօրեատճա գա-
պուլիյեթի կէօրէճէկիմի էվիլէճէ քէշֆ իտէ-
պիլսէ իտիմ , տալէթինիզէ իճապէթ իթմէք-
տէն սադընըր իտիմ . . . — Շիւպհէմ եօգ տուր
քի , պիզիմ արամըզտա պիր եանըշլըդ օլմալը
տըր : Հէր հալտէ սիզ , պէնտէնիզի պիրիսինէ
պէնզէթիեօրսունուզ . . . — Խամիմին պիր տի-
կէր իսմէ պէնզէմէսի , սիզի եանըլթըեօր , վէ
պու հալտէ քիմին իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւզտէն
մալիւմաթընըզ օլմամալը տըր :

Մալքէրթիւի ումուղլարընը սիւքինէրէք ,

— Հալէա գօմէտիա , հալէա , տէտի պիր
թարզը պարիտ իլէ , վէ իլալէթէն , խայր , միւ-
սիւ , խայր , պիզիմ արամըզտա ասլա եանըշ-
լըդ եօգ տուր , վէ պէն , Մ . Ժիւլ Մարլի իլէ
կէօրիւշմէքտէ օլտուղումա էմին իմ , տէեու
պէեան իթտի :

5.

Թէաթրօ օեռննճուսու եէնիտէն , վէ պու տէ-
ֆա կէօզէ կէօրիւնէճէք սուրէթտէ տիթրէտի ,
վէ պիր ճէվապ պուլմագ իւղրէ , վագըթ գա-
ղանմագ նիյեէթիյլէ , բէբէլէեէրէք ,

— Ժիւլ Մարլի⁸ մի . . . տէտի :

— Էվվէթ , տէեու ճէվապ վէրտի Մալբէր-
թիւի , զանն իտէրիմ քի , վալէթ թէաթրօ-
սունտա իքի սէնէ խըղմէթ իթտիկինիզ զէման ,
իչպու սախթէ իսմի թաչլմըլ օլտուղունուղու
տա ինքեար կէլմէզսինիզ : Քէզալիք մէմուլ իթ-
մէմ քի , պիր չօզլարընը ալտաթարագ , վէ պիր
խայլի պօրճլար պրագարագ , պաղթէթէն Մար-
սիլեատան հարէքէթ իթմիչ օլտուղունուղու
տախի ինքեար կէլէպիլէսինիզ : Պու պօրճ-
լարընըղտան պիր գաչլարը իսէ , սիզի թա ու-
ղագլարա գատար թէպիտ իտէպիլէճէք սու-
րէթտէ տիրէր , տէյի⁹ մի :

Ֆէրնան վօլնէյ մատտէյի անլաեարագ մօս-
մօր քէսիլմիչ իքէն , եինէ գըղարտը , վէ Մալ-
բէրթիւի շու վէճհ իլէ սէօզիւնէ տէվամ իթտի :

— Պու հալտէ արթըգ գօմէտիա , վէ թէհի
եէրտէ եալանլար լաղըմ տէյիլ տիր , Մարսիլ-
եատան Ֆիրարընըղտա , — չիւնքի կիզլիճէ ազի-
մէթինիզ Ֆիրար տիմէք իտի , — թաագիպ ի-
տիլէճէկինիզի բէք ալէա պիլտիկինիզտէն , պու
թաագիպաթտան քէնտինիզի սագընտըրմագ
նիյեէթիյլէ , իսմինիզի թէպտիլ իթմէքլիկի մի :

նասիպ կէօրմիւշսիւնիւղ . . . Նաւարլ, ալտըղըմ՝
մալիւմաթ տօղըու տէյիլ մի տիր :

Տէլիգանլը, արթըգ քէնտիսինի վագարըը
կէօսթէրմէեէ չալըչմանըպ, սինիրլէրինտէ ճիւ-
ղիճէ պիր տիթրէմէ հասըլ օլտու, սիեահ սաչ-
լարընըն քէօքիւնտէ պաղը թէր տամլալարը
հուսուլէ կէլտի, վէ սօնրա հէեէճանընտան նա-
չի տիթրէեէրէք :

— Էվվէթ, միւսիւ, տէտի, Մարսիլեատա
պէնտէնիղ պօրծլար պրագմըչըմ տըր, լաքին
պու խուսուս պիլա էօղիւր տէյիլ տիր . . . —
Շէօյլէ քի, պաղը իհթիեաճաթըմ օլտուգտան
պաչգա, պու կիւնքի կիւն հագգըլլա թայ-
եիպ իտիլմէքլիկիմէ սէպէպիեթ վէրմիշ օլան
պաղը վուգուաթլարըն էհէմիեթիսի տախի
իյիճէ թագտիր իտէմէղ իտիմ . . . — Պիր տէ-
լիգանլը իչին թէաթրօ էօմրիւնիւն նէ՝ օլտու-
ղունու սիղ պիլմէզսինիղ . . . — Օ հալտէ պու-
լունան պիր տէլիգանլը, խօտրէսէնտ օլուր,
միւքէմմէլ էլպիսէլէրի օլմասընը իսթէր, բէ-
ֆիգլէրիլէ պիրլիքտէ գահվէխանէլէրտէ մաս-
րաֆ իթմէք մէճպուրիեթիստէ պուլունուր,
տիւչիւնմէեէրէք պօրծլար իտէր, վէ պիր քէր-
բէ պօղաղընա գատար խամուր թէքնէսինին
իչինէ տալընճա, օրատան նասըլ չըգաճաղընը
պիլմէզ . . . — Ղալիպա ասհապը մաթլուպում,
պէնիմ նէրէտէ օլտուղումու խապէր ալմըշ,
վէ մաթլուպլարընըն թէէտիեէսինի իսթիհաս-
լէ, զաթընըղը մէմուր իթմիշ օլմալը տըրլար,
Պու իսէ, էֆէնտիմ, բէք հագգըլ վէ թապիի

տիր . . . — Իմա՛ր , մի՛ւսիւ , պո՛ւ պօրճլարըմը
պէնտէնիզ էտա իտէճէյիմ , չիւնքի պէլքի պիր
ազ խաֆիֆ մէշրէպ օլսամ պիլէ , նամուսուղ
տէյիլիմ . . . — Վազաա մէզքիւր տէյնլէրի ,
թագսիթ պէ թագսիթ թէէտիւէ իտէճէք ի-
սէմ տէ , նիհաւէթ թէէտիւէ իտէճէյիմ , վէ
պո՛ւ պապտէ սիզէ նամուսում իւզէրինէ սէօզ
վէրիրիմ :

Թէաթրօ օեուճուսուճուն թա՛վր ու հարէ-
քէթի , պիւսպիւթիւն թէպտիլ օլմուշ օլուպ , ա-
միրճէ հէյեթի եէրինէ , ֆէվզէլ ատէ սիւ-
քիւնէթ գայիմ օլմուշ , վէ իրատ իթտիկի սէօզ-
լէրի , միւսսիր պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւղ
իթմէքտէ պուլունմուշ իտի : Վազաա պո՛ւ տա-
խի պիր նէվի գօմէտիա տիմէք իտի իսէ տէ ,
շու ֆարգ իլէ քի , պունուն ճինսի վէ թարզը
սայիր սուրէթտէ իտի : Շէօյլէ քի , պունտան
ադտէմ , խալէլ կէթիրիլմիշ օլան ազամէթինի
վիգանէ իթմէքտէ իքէն , պո՛ւ քէրրէ նէտա-
մէթ բօլունու իճրանէ պաշլատը , վէ հիյնի հա-
ճէթտէ մէյեուսիւէթ բօլունու տախի իճրա-
ւէ հազըր պուլունտու : Մալքէրթիւի իսէ , ի-
քինճի տէֆա օլարագ , ումուղլարընը սիւքէ-
րէք :

— Նամուսունո՞ւղ մու , տէտի ֆէվզէլ ատէ
թահգիրամիզ պիր սէտա իլէ , նամուսունուղուն
նէ՞ տէեէրի օլապիլիր : Պունտան սարֆը նա-
զար , պօրճունուղու թէէտիւէ իտէճէկինիզի
պէւան իտիւօրսունուղ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ , էֆէ՛նտիմ , սօն ազչէսինէ վա-
րընճանա դատար թէէտիւէ իտէճէյիմ :

— Նէ՞ իկէ, իմզարարընը՞ղա մը, եօգոսա թէ-
աթրօ օեռննճուսու օլմանըղա, միւթթասըֆ
օլտուղունուզ պաղը պէտ խույլարընըղըն հա-
սըլաթըյա մը . . . — Ա՛հ, միւսիւ ֆէրնան վօլ-
նէյ, պիզ ստէմի բէք իյի թանըրըղ, վէ պի-
լիբիզ քի, սիզ էտնա սընճփտան պիր քիմնէ
օլտուղունուզտան, սախթէ պիր իսմ իլէ նիչէ
սուի հարաքեաթտա պուլունմուշսունուզ տուր:

— Մի՛ւսիւ, տէտի ֆէրնան վօլնէյ, վազը
օլան հագարէթէ գարշը գըեամէ թէճըիւպէ
խտէրէք:

— Սիւքի՛ւթ իտին, վէ պէնի տինլէյին, տէ-
եու տէվամ իթտի Մայբէրթիւի, տէլիգանը-
նըն սէօղիւնիւ գաթթ իյլէեէրէք, պէնիմ, սի-
զի պուրանա կէթիրթմէքլիկիմին սէպէպի,
պօրճլարընըղ իչին օլմաերպ, իճրա իթմիշ օլ-
տուղունուզ պիր ճինաեթ իչին տիր:

— Ճինաեթ՞թ մի, տէտի ֆէրնան:

— Էպիլէթ, ճինաեթ՞թ, չէօյլէ քի սիզ Մար-
սիլեատա պիր ճէվահիրճիտէն, բէշինէն պիր
միգտար բարա իլէ, ժիւլ Մարլի իմզասըյա
միւմզի, վէ հէր պիրի տէօրթ եիւզ էլլի ֆրանդ-
լըղ վէ սոզ պիր վատէլի իքի սէնէտ վիրէրէք,
պիր չիֆթ մուրասսա քիւբէ սաթըն ալմըշսը-
նըղ, Պու իսիմ, սիզին իսմինիզ օլմատըղը ճի-
հէթլէ, տիմէք օլուր քի սիզ էմրի թիճարէթ
խուսուսունտա պիր սախթէքեարլըղ իթմիշսի-
նիզ տիր, կէրչի, վադթինտէ պօրճուճուղու
թէէտիեթ իթտիկինիզտէ, պունուն պէօյիւք
էհէմիեթի օլամազ իտի իսէ տէ, վէ լաքին

սէնէտլէրին վազթի հուլուլ իթտիկինտէ , սիդ , մէզքիւր էլմասլը քիւբէլէրի բէհինխանէնէ պը-
րագտըգտան սօնրա , ատրէսինիդի տախի պիւ-
տիրմէնէրէք , սաւուշուպ կիթմիշսինիդ , վէ ան-
տէն սօնրա ժիւլ Մարլի իսմինի , Ֆէրնան վօլ-
նէյ իսմինէ թէպտիլ իթմիշսինիդ տիր քի ,
պունլար , սախթէքեարլըգ նիյեթթինիդի կէօ-
ղէ վուրտուրաճագ , վէ մահքէմէճէ սիդի միւթ-
թէհիմ գըլտըրաճագ մէվատտան տըրլար :

Պէլվիլ թէարօսու օեունճուսու , պու տէֆա
ճիտտէն տէհչէթէ կիրիֆթար օլարագ ,

— Էֆէնտի , էֆէնտի , տէտի , էլլէրինի պի-
րիպիրինէ գաւուշտուրարագ , պէնիմ զայսլը-
մա սէպէպ օլմանընըդ . բէճա իտէրիմ , պանա
մէրհամէթ իտինիդ . . . — Ճինանէթ ատտ օ-
լունմագտան իսէ , էմըր պասիրէթսիդլիք ատտ
օլունմանա շայեան օլան պիր կէնճլիք տիւլա-
նէլիկի իչին , պէնտէնիդի հիւքիւմէթին ետտի-
նէ թէպիմ իթմէնէ , գալպինիդ միւպատէ ի-
տէր մի , զիրա ագըպէթ շու ժէ-ւ Մ-ւէ իսմի ,
թէաթրօտա գուլլանտըղըմ իսիմ օլմալլէ , օլ
իսմի քէնտի իսմիմ կիպի ատտ իթմէքտէ , վէ
գապահաթլը օլմանարագ , իմզամը օլ իսիմտէ
վազ իտէպիլիր օլտուղումու զանն իյլէմէքտէ
իտիմ : Ահ , պէնիմ բէտէրիմ , էհլի նամուս պիր
զաթ օլտուղու կիպի , վալիտէմ տախի աղիդէ
պիր գատըն իտի . . . Էլպէթտէ անլէրին խա-
թըրէլէրինի լէքէտար իթմէզսինիդ , վէ պէնիմ
նամուսումու իսլալ իլէ , միւթագ պէլիմի մահվ
իթմէքտէն կէրի տուրուրսունուդ , զիրա ագը-

պէթ պէն տէ պիր միւսթագպէլ սահիպէյիմ :
Պունա քիմսէ շիւպհէ իթմէտիկի միսիլու , էք-
սէր միւթէպէր զաղէթալար տախի , թէաթրօ-
տա կիւղէլ պիր մէվդը իհրաղ իտէճէկիմի պէ-
եան իթմիշէր տիր . . . — Վաղիեթիմ պիր
քէրրէ տիւղէլիրսէ , պօրճլարըմը թէքմիլէն էօ-
տէեէճէ յիմ , վէ միւսթագպէլիմ սահէօնտէ ,
կէչմիշ զէմանըմըն իթիպարընը իեատէ գըլա-
ճաղըմ . . . — Տիղ իւղէրինտէ օլարագ , բէճա
իտէրիմ , էֆէնտիմ , պէնտէնիզի մէյէուսիեթ
կիրտապընա իլգա իթմէյինիլ . . . — Պիլմիշ օ-
լունուղ քի , էկէր զաթընըզ մէրհամէթսիղճէ
տալրանըր իտէնիլ , գուլունուղ իշին էօլմէք-
տէն զայրի չարէ գալմաեաճագ տըր . . . — Սէօյ-
լէյին , պէնտէնիզի էօլիւմէ մահքիւմ գըլա-
ճագմըսընըզ :

— Վաղաա շու սէօղլէրինիլ բէք միւթէէս-
սիր իտէլէր տէ , տէեու մուգապէլէ իթտի Մալ-
բէրթիւի իսթիհզաքեարի սուրէթտէ , սըրֆ
վադըթ զաեընտան իպարէթ պիրլէր , գիրա պէն
պիր վէքիլ օլուպ , վէ պաղը թալիմաթը հայիլ
պուլունտուղումտան , պունուլն խարիճինտէ հիշ
պիր շէյ եաքամամ . . . — Տայինինիլ Մ. Հիրշ ,
եա մաթլուպունու ալմաղ , վէ եախօտ հիւքիւ-
մէթէ շիքեաեէթ իթմէք իշին , պանա թալի-
մաթ վիրմիշ տիր : Պինապէրին էկէր մաթլու-
պունու ալմաղ իտէմ , մէրճիլնէ շիքեաեէթ ի-
տէճէյիմ :

— Խայր , էֆէնտիմ , խայր , տէտի ֆէրնան
վօնէյ , սիղ ասլա պէօյլէ պիր հարէքէթտէ

պուլունմաեաճադօրնըղ, վէ պէնտէնիղին զայս պընա սէպէպ օլմաղտան էվվէլ, թէրէտտիւտ իտէճէքսինիղ . . . իմտի, էֆէնտիմ, Մ. Հիրշէ թարաֆըմտան պիր մէքթուպ եաղմամա միւսսատտէ իտէրմիսինիղ :

— Նէ՞ իշին :

— Քէնտիսինտէն մէօհլէթ իսթէմէք իշին :

— Լաքին մէրդուսունըն ըէտտ իտէճէկինի պիւլիրիմ, զիրա բէք հիտտէթլէնմիշ տիր, վէ հազգը տա վար տըր :

— Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պօրճուսու թէէնտիսէ իտէճէյիմ :

— Նէ՞ վազըթ :

— Իքի իւշ կիւնէ գատար, իհթիմալ տըր քի եարըն :

— Նաւըլ :

— Պիր ազրապամ . . . պիր ամուճաղտէմ վար քի, պիր միգտար բարա պիրիքսիրմիշ տիր : Կիտիպ քէնտիսինի պուլուպ, հէր շէյի տօղրուտան տօղրուեա սէօյլէեէճէյիմ . . . — Զաթէն պունտան ադտէմ պէն քէնտիսինէ պաղը խըտմէթլէրտէ պուլունմուշ օլտուղումտան, պէնի գուրթարմագ իշին լաղըմ կէլէն մէպլաղը իգրաղ իտէճէյինէ էմին իմ, իմտի միւսատտէ վիրին պէնտէնիղէ քի, մէրդուսու կէօրէյիմ :

— Պու սէօյլէտիկինիղ, էսկի թէաթրօ քի թապլարընտան ալընմըշ պիր հիյլէ տիր, պինապէրին պէն սիղին սաթթէ տմճաղատէնիղէ ինանմամ, տէեու ճէվապ վէրտի Մալբէրթիւի :

— Էֆէնտիմ, սիղէ եհմին խտէրիմ քի, սէօյ-
լէտիկիմտէ եաղան եօգ աուր, հաթթա ամ-
ճաղատէմին իսմի տէ, Ժազ Սիւրօ օլուպ, վիլ-
լար ճատտէսինտէ սաքին Մ. գօնթ աը վէր-
Ժինինն արապաճը պաշրսը տըր :

Մալբէրթիւի, Ժազ Սիւրօ իսմինին թէլէֆ-
ֆիւղ օլունտուղունու իշիթտիկինտէ, զիեա-
տէ գուլագ վէրտի, վէ մէյեուսինէթ հալին-
տէ պուլունան թէաթրօ օեուճուսունա խի-
թապէն, վէ պաղթէթէն :

— Ամճաղատէնիզ, Մ. գօնթ աը վէրԺինին
խանէսի խատէմէսինտէն մի տիր, տէեու սի-
ւալ իթտի :

— Էվլէթ, Էֆէնտիմ . . . — Մէրգում սէյիս
չրրաղը, սիւքիւճիւ վէ արապաճը օլմաղտան
էվլէլ, պիր աթ մէյտանընտա սէյիսլիք իթ-
միշ տիր, քէնտիտի էրապալը տանաաթը սէվէր,
վէ պէնիմ հաղգըմտա տայիմա խայրխահա-
նէ մուամէլէ կէօսթէրմիշ տիր . . . — Պինապէ-
րին պու խուսուստա պէնտէնիզ քէնտիսինէ գա-
թիէն իւմիտ իտէպիլիրիմ, իմտի, կիտիպ քէն-
տիսինի պուլմագլըղըմա միւսաատէ իտէրսի-
նիզ, տէյիլ մի :

Մալբէրթիւի ճէվապ վիրմէք իւղրէ իքէն,
մուգավա տէլիքտէն պօղուգ պիր սէս կէլտի-
կինտէն, լաղբրտըսը աօտագլարընտա գալտը,
վէ իշպու մէմուլին ղօյրի սէսին մանէաօընը ան-
լաեարագ :

— Շիմտի պունա տայիր հիշ պիր գարապ վի-
րէմէմ, տէտի, պու պապտէ Մ. Հիրշ իլէ իս-

Թիշարէ իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր , զիրա մէր-
գում սիզէ մէօհլէթ վէրի՞ր մի , վիրմէ՞ղ մի ,
օրասընը պիլմէմ . . . — Պու կիւնաէն պու վու-
գումաթը Մարսիլեաեա պա թէլէկըաֆ պիլտի-
րիրիմ :

— Լաքին պէն եինէ ամճաղատէմէ միւրա-
ճաաթ իտէպիլիրիմ :

— Պէնի թէքրար կէօրմէղտէն , հիշ պիր շէ-
յէ թէշէպպիւս իթմէյինիղ :

— Լաքին , էֆէնտիմ , սիզի թէքրար նէ՞ վա-
դըթ կէօրէճէյիմ :

— Եարըն սապահ պուրատա , վէ թամ սա-
աթ իքիտէ :

— Աճապա իւմիտվար օլաեը՞մ մը :

— Պիլմէմ , վէ հիշ պիր շէյ պէ սէօյլէե-
մէմ . . . — Շիմտիլիք արթըղ կիտէպիլիրսինիղ :

Ֆէրնան վօլնէյ , հէր կիւնա իսրարըն պի-
հուտէ օլտուլունու անլաեարաղ , պիր լուղէթ
պիլէ իլալէ իթմէքսիղին , սօն սէլամընը վէր-
տի , վէ գարուեա տօղրու իլէրլէյիպ , տիշա-
րը չըգտը :

Մալըէրթիւի էշիեէ գատար մէրգումա թի-
ֆադաթ իթտի , վէ իքի գաթըր գաբու , տէ-
լիգանընըն արգասընտան թէքրար գաբան-
մաղտան ,

— Միւսի՞ւ Բիդօլէ , տէյի չաղըրտը :

Մուխթասար օլմաղ իչին , ալէլ ումում
Սթա-Բի տէեու թէսմիեէ օլունան Սթանիս-
լաս Բիդօլէ հէմանտէմ գօշուպ կէլտի :

Պու շախս , թօշ վէ Ֆիւմէլ իտարէխանէսին :

տէն չըզըպ, Մալբէրթիւի խտարէխանէսինէ
կիրմիչ օլտուղու հալտէ, մէրգումուն ըուխ
սաթսըզ բօլիս մէմուրլուղու իթմէքլիք մէհա-
րէթինտէն իսթիֆատէ օլունմագտա իտի: Պու
ատէմ, զայիֆ իւլ պիւնէ օլուպ, պուրուչ-
մուչ սիմասընտան, զանէթ ագըիլ, ֆիլթնէէն-
կիզ վէ արսըզ պիր քիմսէ օլտուղու անլաշըլը-
եօրտու: Մէրգումուն սաշլարը սալթ գուլագ
թօղլարը թարաֆընտա պուլունուպ, պըբըղը
խէ, սիվրի պուրնու ալթընտա սէրթ գըլլար-
տան իպարէթ իտի: Սթա-բի, պիչիմլի կէօ-
րիւնմէք սէվտասընտա տէյիլ իտի իսէ տէ,
պունունլա պէրապէր, իւսթիւնէ պաշընա բէք
տիգգալթսըզ տա պուլունմագտը:

Մէրգում՝ չաղըրլտըղընտա, Մալբէրթիւինին
տայիրէսինէ, էլինտէ պիր թագըմ՝ քեաղըտլար
թութարագ կիրիպ,

— Էֆէնտի, պէնի՞ մի չըղըրտընըզ, տէեու
սիւալ իթտի, զայիֆ պօյնունու էեէրէք:

— Միւսիւ Սթա-բի, տէեու ճէվապ վիրտի
Մալբէրթիւի, Միշէլ պանա, սիզին պէնիմլէ
կէօրիւլմէք իսթէտիկինիզի սէյլէտի:

— Էֆէնտիմ, մալիւմիւնիւզ օլտուղու իւզըէ,
պէնտէնիզ Մ. տը Շասլէնին ֆամիլեասընա տա-
յիր պիր թահգըզաթա մէմուք օլմուշ իտիմ:

— Պու թահգըզաթա պիթտի՞ մի:

— Էվլէթ, Էֆէնտիմ, հաթթա ըաբօրթօմու
տա սիզէ կէթիրտիմ:

— Վարիտաթ, զանն իթտիկիմիզ միգտարա
վասըլ օլտէօր մու:

— Պիր աղ տա կէշիւօր :

— Ճէման նէ՞ գատարա սլալիղ օլուօր :

— Տօղուղ միլիօն պէշ եիւղ պին ֆրանդա :

— Տիւշէսին վարիտաթը զաթիւեհսի տէ պու-
նուն տախիլինտէ՞ մի օլարագ :

— Էվլէթ . . . — Մատամտը Շասլէն , ճիհէղ-
լի օլարագ , էվլէնմիշ օլտուղու հալտէ , նաղըտ
իքի միլիօն ֆրանդը վար տըր քի , մէպլաղը
մէղքիւր , քէնտի վէֆաթընտան սօնրա , իքի
էվլատընա , եանի մարքի թօթէ տը Շասլէն տը
Քէրվիլիէ իլէ պունուն հէմշիրէսի մատմուաղէլ
Էլէնէ գալաճաղը կիպի , իդամէթ իթտիլիէրի
խանէ տախի պունլարա գալաճաղ տըր : Պու-
էվ իսէ , սէքիղ եիւղ պին ֆրանդ թախմին ի-
տիլմիշ տիր :

— Տիւղիւն տէ , քէնտիսինին վարիտաթը զա-
թիւեհսի օլարագ , եէտի միլիօն ֆրանդը օլ-
տուղու տօղըո՞ւ մու տուր :

— Էվլէթ , վէ բարօրթօմտա , իշպու վա-
րիտաթը թէշքիլիտէն քեաֆֆէյի էմիլաղը մէն-
գուլէ վէ դայըր մէնգուլէ իշար գըլընմըշ տըր :

— Բէք ալէա :

— Մ. տը Շասլէնին մախտումու , բէտէրիլէ
վուղու պուլան պիր միւնաղաատան տօլաեը ,
իքի սէնէ իշին պիր սիւարի ալաեընա կիրմիշ ,
վէ չավուշուղ ըիւթպէսինի իհրաղ իլլէմիշ տիր :
Մէրգում պիր գաշ աեա գատար իթլաղ օլու-
նաճաղ տըր :

— Զաթէն պունու պիլիթ իաիմ :

— Մատմուաղէլ Էլէնէ կէլինճէ , մէղպուրէ

Պրզանսօնտա պիւյիւք թէյղէլէրինտէն պիրի-
սի եանընտա օլուպ, Բարիղէ նատիրէն կէլ-
մէքտէ տիր :

— Պու պապտէ եէտիմիղտէ իսայլի մալիւ-
մաթ վար տըր, մատտէ պաշլըճա վարիտաթ-
լարը հագդընտա մալիւմաթ ալմագտա իտի :

— Պէնտէնիղ, օ ճիհէթի տիգդաթը թամ-
մէ իլէ իճրա իթտիմ :

— Պու պապտէ էմին իմ . . . — Սիղ շիմտի
րաբօրթօնուզու պանա պրագըն :

Սթա-Բի, եէտինտէքի քեաղըտլարը Մալ-
բէրթիւլինն եաղըխանէսի իւղէրինէ գօյտու,
վէ սօնրա տախի,

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիղէ վիրէճէք եէնի
էմրլէրինիղ վա՛ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի :

— Շիմտիքի հալտէ եօդ տուր, ֆագաթ ի-
տարէխանէտէն ուղագլանմաւընըղ, շիւպհէ-
սիղ պու աղշամա գատար սիղի եէնի պիր խըղ-
մէթէ թայելին իտէճէյիմ տիր :

— Բէք էյի, էֆէնտիմ :

Միւլագաթ պիթտի, հալպու քի Սթանիս-
լաա Բիդօլէ տիշարը չըդ մատըղընտան, Մալ-
բէրթիւի սապըրսըղըղլա մէրդումա պագա-
րագ,

— Պաշգա պիր սէյլէեէճէյինիղ տահա՞ մը
վար տըր, տէտի :

Սթա-Բի գուլաղընը գաշըեարագ, միւ-
թէրէտաիւտ պիր հալտէ պուլուճտուզու ճի-
հէթլէ,

— Սէյլէյին պագալըմ, տէեու տէվամ իթ-

տի Մալքէրթիւի, նէ՞ իշին պէքլէեօրսունուզ,
չարուդ սէօյլէյին, զիրա բէք ալէս պիլիրսինիզ
քի, վադթըմ գըյմէթլի տիր:

— Էֆէ՛նտի, տէտի մէմուր, գօրգարագ վէ
հէեէճան իշինտէ պուլունարագ, եէմէք եէ-
տիյիմ լօգանթատա պու կլուն թէսվիեէ իտէ-
ճէք քիւշիւք պիր հիսապըմ օլտուղունտան,
մուզայիդա իշինտէ պուլունուեօրում, վէ իհ-
թիեաճըմ . . .

— Եիկիրմի ֆրանգա տըր, տէյիլ մի, տէ-
տի Մալքէրթիւի, վէ իսթէմէեէրէք թէպէս-
սիւմ իթտի:

— Էվվէթ, Էֆէ՛նտիմ, տէեու ճէվապ վիր-
տի Սթա-բի:

— Չըգան մահիյյէնիզտէն մաթլուպունուզ
գալմըշ մը տըր:

— Խայր, Էֆէ՛նտիմ, հիշ պիր ագչէ մաթ-
լուպում գալմամըշ տըր:

— Սիզ պիլիրսինիզ քի, պէն բէշին բարա
վիրմէք առէթինի սէվմէմ:

— Պիլիրիմ, Էֆէ՛նտիմ . . . լաքին պու պիր
միւսթէսնա պիր շէյ տիր, վէ սիզի թէէմին ի-
տէրիմ քի, հադըդաթէն եիկիրմի ֆրանգա
իհթիեաճըմ վար տըր:

— Ալլէն:

Սթա-բի սէվինէրէք, Էֆէ՛նտիսինին քէնտի-
սինէ վիրտիկի լուի ալթունունու ալըս, վէ
թէշէքքիւրիւնիւ պիլ պէհան, տիշարը չըգ տը:

Միշէլ գարունուն եանընտա մէրդումա պէք-
լէմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Միւսիւ Բիգօլէ , տէտի , շու մէքթուպ սիլէ տիր :

— Պանա մէքթո՞ւպ մու , տէեու մուգապէ-
լէ իթտի Սթա-Բի թէաճճիւսլէ , հէմ տէ նա-
զիք պիր մէքթուպ , քեաղըսը բարլադ վէ միհ-
րի տէ արմալը . . . լաքին պու մէքթուպու
սլուրաեա քի՞մ կէթիրտի :

— Պիր բօսթաճը :

— Հիշ պիր շէյ սէօյլէ՞մէտի մի :

— Իւճրէթի վէրիւմիշ վէ միւսթաճէլ օլտու-
ղունտան պաշգա , պիր շէյ տիմէտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ :

6.

Սթա-Բի մէքթուպու աշտը քի , միւնտէրի-
ճաթը պէր վէճհի աթի իտի .

Միւսիւ Սթանիսլաս Բիգօլէ ,

Պունտան տէօրթ պուշուգ սէնէ էվլէլ , Արանտ-
ժաթ ատասը գարշըսընտա , վէ Սէն նէհրինտէ եիւ-
ղէն պիր քիմսէեէ թէսատիւֆ իթտիկինիդի տէրխա-
թըր իյլէրմիւնիդ :

Իշթէ պու առէմ , դաթընըզա իլթիֆաթընը թադ-
տիմ իլէ , Վիլթուար սօգաղընտա ֆիլան նիւմէրօտա
վաղը քիւչիւք գահվէխանէտէ սիդի պէքլէմէքտէ
տիր :

Սթա-Բի , կէօղլէրի առէթտէն զիեատէ ա-
շըմըշ օլտուղու հալտէ , մէգքիւր մէքթուպու
օգումադտա օլմաեըսլ , իլա շաշգըն կիպի եա-

զըլարընա պագմագտա, վէ խաթըրէլէրինի ա-
րաշթըրտըղը հալտէ, եավաշ սէտա իլէ շու-
սէօղլէրի թէքըարլամագտա խտի.

— Պիր եիւզէն ատէմ... սուեուեն իշինտէ
... պուենտան տէօրթ պուշուդ սէնէ էվիլէ...
կըանտ-ժաթ ատասը դարշըսընտա...:

Սօնրա տախի մէրգուամ պաղթէթէն վէ սէ-
վինէրէք վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հա՛, շիմտի պուլտում, ճէպլէրիմէ պիլ-
մէմ դաշ միլիօն ֆրանդ տօլտուրմագ իշին,
Բօշ վէ Ֆիւմէլ իտարէխանէսինին արաթտըր-
մագտա օլտուղու սապըգ րէստամ Հէգթօր Պէ-
կուրտ, վէ պու կիւնքի կիւն բրէնա տը Գաս-
թէլ-Վիվան տըր պու եիւզէն ատէմ... — Մէր-
գուամ տահա պէնի ունութմամըշ օլմաղլէ, Վիգ-
թուար սօգաղընտաքի դահվէխանէտէ պէնի
պէքլէմէքտէ տիր, տիեէրէք, չօգտան պէ-
րու գուլլանըլտըղը ճիհէթլէ, շէքլինի դայա
իթմիշ օլան շարգասընը պաշընա կէշիրտի, վէ
տաթթա տիվանէ կիպի իտարէխանէտէն տի-
շարը չըգտը:

Մէրգուամ, մահէլլի մէգքիւրէ կիթմէքտէ օլ-
սուեն, պիզ Մալրէրթիւինին իտարէխանէսինէ
ավտէթ իտէլիմ:

Պու զաթ, եայընըղ դալըր դալմաղ, գօլ-
թուգլու սանտալէսինի թէրք պիրլէ, տէվա-
յիր իլէ իրթիպաթը օլան դարուենուն սիւրկիւ-
լէրինի վաղ իյլէտի, վէ պու արալըղ դարիպ
պիր հալ վադը օլտու: Շէօյլէ քի, պիր դաշ
տէֆա տըր, կէօրիւնմէզ պիր մուսահիպին

սէօղլէրինի իշիթտիրմէկէ վասրթա օլան մու-
գավա տէլիք աչըլարագ , վէ պիււեիւեէրէք ,
պիր առէմ զահիր օլտու , վէ պու առէմ , Մալ-
բէրթիւինին օտաարնա տօղրու իլէրուլէեէրէք ,
— Շէրի՛քի աղիզիմ , տէտի , իլթիֆաթըմը
պէեան իտէրիմ , չիւնքի հարէքէթինաէն մէմ
նուն օլտում :

Սէզար , վէ պարօն տը ֆօսարօ թէամիեէ օ-
լունան , վէ եախօտ քէնտիսինի պու իսիմոէ
թէամիեէ իթտիրէն պու շախս , ֆամիլեանա
համիլ օլտուլու քեաղըտլարտան , անատըլ ճէ-
նօվալը օլտուլու մաղնուն օլուպ , քիննի իտէ ,
օթուլ տօգուլ գըրգ րատտէլէրինտէ իտի :

Պօեու օրթա , ֆագաթ պիչիմլի , թապրը նա-
ղիք վէ հարէքէթլէրի սատէ վէ թէրպիւեէլիճէ
իտի : Սաչլարը տախի սըգ վէ գըվըրճըգ վէ սի-
եահ օլուպ , աննընըն պիչիմլինտէն իտէ , նատիր
իւլ էմսալ պիր ագլ ու ֆէթանէթ սահիպի օլ-
տուլու անլաշըլըեօրտու :

Կէօղլէրի զանէթ պէօյիւք վէ բարլագ , ֆա-
գաթ շու խուտուսիեէթի զարիպէյի հայիզ ի-
տիլէր քի , պիր տանէսի , արալըղնտա գըմըլ-
տանմանօր պիր հալտէ պուլունուպ , պագըշը-
նըն տօղրուլուլու տախի ասլա թէպտիլ օլմա-
մագտա իտի :

Սէզար տը ֆօսարօնուն էլլէրի վէ աեագ-
լարը , գատընլարընքինէ մանէնտ օլուպ , ֆա-
գաթ զահիրէն նաղիք կէօրիւնիւշիւնէ րաղմէն ,
ֆէվգէլ առէ սինիր գուվլէթինէ մալիք պու-
լունմագտա իտիլէր : Պու զաթ , թուալէթինէ

վէ քէնտի վիճուտինէ տէ բէք մէրադըը խտի ,
 Իշպու ճէնօվալը պարօն , քէնտի իգբարըն-
 տան տախի անլաշըլտըղը վէճհ իւզրէ , Մալ-
 բէրթիւնին շէրիքի խտի խտէ տէ , շիրքէթլէ-
 րի խտիմնիզ վէ պիլա մուգավէլէ խտի , վէ ի-
 տարէխանէնին մէմուրլարընտան հիշ պիլիտի ,
 մէրգուժու թանըմամագտա խտի : Պունունլա
 պէրապէր , իտարէխանէնին բէսմի միւտիլի ,
 մէրգուժ շէրիքինին բէյինի իսթիհսալ իթմէք-
 սիդին , հիշ պիլ շէյ եարմազ , վէ հէր նէ է-
 հէմմիեթի հայիզ օլուր իտէ օլսուն , հիշ պիլ
 խուսուստա , պիլ դարար վիրմէզ խտի : Չիւնքի
 Սէզար , սահիպ միւլահազա , տէսիսէքեար ,
 ումուրաշնա , վէ էն միւշքիւլ վէ քիւսթախ
 բլանլարըն միւրէթթիպի , վէլհասըլ իտարէխա-
 նէնին սահիպի մութլադը խտի :

Չօդ տէֆա Մալբէրթիւի սըրֆ իթաաթլա
 իքթիֆա խտիպ , մէրգուժու թալթիֆ , վէ քէն-
 տինտէն զիեատէ սահիպ նուֆուզ օլտուղունու
 դապուլ իլէ , անըն հիւքմիւ ալթընտան չըգ-
 մանը ապա տիւշիւնմէզ վէ արդու տախի իթ-
 մէզ խտի :

Պու իքի շախալարը եէկտիկէրէ բապթ խտէ-
 կէլէն դավի զինճիլլէրին նէ' եօլտա շէյլէր օլ-
 տուղունու եագընտա անլաեաճաղըղ :

Իսթէ քիմսէ կէլմէսին իչին , էվվէլճէ թէ-
 տապիլի լաղըմէ իթթիխազ օլունմատըդճա ,
 շիրքէթի խէֆիեէնին բէյիտի , Մալբէրթիւի-
 նին օտասընա ապա կիրմէզ խտի :

Իտարէխանէնին խարիճինտէ , Մալբէրթիւի

իլէ Սէղար տը Ֆօսարօ , պիրիպիրինտէն պիւս-
պիւթիւն ֆարգլը ատէմլէր իշինտէ եաշատըգ-
լարընտան , պիրի տիկէրինէ թէսատիւֆ իթ-
մէք իհթիմալի օլմազ իտի :

Շէօյլէ քի Մալբէրթիւի , իշ օտէմլէրի , պօր-
սա էրպապը , թաճիրլէր , սանաաթ քեարլար , վէ
իւշիւնճիւ սընըֆտան մաատուտ օլան գատըն-
լար իլէ կէօրիւշիւպ , Մ. տը Ֆօսարօ իտէ , պիւ-
յիւք տայիրէլէրէ կիրպ չըգտըղընտան , նիշէ
միւթէպէր վէ ասըլգատէ էվլէրտէն , վէ մալի-
նէ էրպապընտան հիւսնի սուրէթլէ գապուլ օ-
լունմագտա իտի : Մէրգում , հէր նէ գատար
գումարպազ տէյիլ իտի իտէ տէ , պու ճիւմլէ
իլէ տախի պիւյիւք զաթլար կիպի , արա սըրա
գումար օյնար , վէ ասլա պախթը քէնտի լէ-
հինտէ օլմաեարագ , հէման տայիմա զայպ ի-
տէր իտի : Պու զաթըն , մէշհուր թէաթրօլա-
րըն իլք լուպիեաթլարընտա , տայիմա քէնտի-
սինէ մախսուս գօլթուգ սանտալէէսի օլտու-
ղու միսիլու , հիշ պիր եարըշ զիյնէթինտէն տէ
էքսիք օլմազ իտի , վէ բէք ատի օլմաեան գա-
տընլար , մէրգումա ֆէվգէլ ատէ հիւրմէթ ի-
տէրլէր իտի :

Սէղար տը Ֆօսարօ , սէվիմլի պիր ատէմօ-
լուպ , վէ ագչէսի տախի օլտուղունտան , իս-
մինէ լաեըգ պիր թարղտա իմրարը էվգաթ իյ-
լէր , վէ ասլա հիշ պիր շէյ , քէնտի խուսուսի
եախօտ ումումի էօմրիւ իշինտէ շիւպհէլի կէօ-
րիւնմէզ իտի :

Մէրգումուն վարիտաթը նէրէտէն կէլմէք-

տէ , վէ նէ՝ էսասը մագաղութէ իւզէրինէ միւս-
թէնի պուլունմագտա օլտուղունու , քիմնէ ֆի-
թուր իթմէղ իտի :

Պիր կիւն , 1871 րատտէլէրինտէ , մէրդում
Ֆօսարօ , պաղը պանդա քեաղըսլարընը վէ դէ-
վաթը միւթէպէրէտէն իքի քիշիւէ խիթապէն
թաւսիւէնամէլէրի համիլ օլտուղու հալտէ , Բա-
րիզէ կէլմիշ իտի :

Մէրդում պու զաթլար թարաֆընտան զա-
ւէթլէ թագտիր օլունարագ , անլէրին հիմա-
ւէսի թահթընտա իշէ պաշլամըշ իտի :

Նասըլ քի պէւան իթտիք , պարօն տը Ֆօսա-
րօ զէնկին կիպի եաշամագտա օլուպ , Բրօվանս
սօդաղընտա , ուղուն միւտտէթ իշին , զաւէթ
կիւզէլ պիր խանէ քիրալամըշ իտի քի , պու
խանէնին , ալթ դաթ իւզէրինտէ եալընըղ պիր
տայիրէսի օլտուղու հալտէ , էօնիւնտէ տէ , սօ-
դագտան պիւյիւք պիր տիվար իլէ սյըրլմըշ օ-
լարագ , պիր հավլիսի պուլունմագտա , վէ պու
տիվար , արապա դաբուսունու իքիւէ պէօլ-
մէքտէ , վէ պունուն սաղ թարաֆընտա արա-
պալըգ , վէ սօլ թարաֆընտա տախի ախրը
պուլունմագտա իտի :

Պարօնուն խըզմէթ քեարլարը , պիր արապա-
ճը , պիր սէյիս չըրաղը , պիր օտա խըզմէթ-
ճիսի , վէ պիր աշճը դարըտան իպարէթ օլուպ ,
պունլար իսէ , քեաֆի իւլ միգտար օլտուգտան
պաշգա , պիր ատէմ իշին Ֆաղլա պիլէ իտիլէր :

Արապալըգտա իքի արապա , վէ ախրըտա
իւշ աթ վար իտի , վէ խանէնին արգա թարա-

Ֆըր , վիզթուար սօգաղընտա վագը պէշ գաթ-
լը պիր պինանըն իքիննի գըսմընա միթթա-
սըլ օլուալ , Մալբէրթիւինին խաթէխանէսի ի-
սէ , մէգքիւր գըսմըն պիրիննի գաթընը թութ-
մուշ իտի :

Ֆոսարօնուն , մէգքիւր խանէտէ իգամէ-
թի , թէսատիւֆէն օլմուշ օլմադընը , էլպէթ-
թէ օգուեանլարըմըղ անլամադտա , եախօտ
տաշա տօղրուսու հիսս իթմէքտէ տիրլէր :

Պարօն օրատա եէրլէշտիքտէն սօնրա , Մալ-
բէրթիւինին տայիրէսիյլէ իթիլաթը տայիմի-
սի օլմագ իւզըն , տիւլարտա կիզլի պիր գաբու
աչմըշ իտի , վէ նասըլ քի մալիւմիւմիւղ տիւր ,
մուգալա տէլիք իլէ էլէքթրիգ սէտալարը վէ
թէլէֆօն ալէթի , պիր թարաֆտան տիկէր թա-
րաֆա մուխապէրէեէ վասըթա օլմուշլար իտի :

Պունլարը պէօյլէնէ պէեանտէն սօնրա , կէ-
լէլիմ իքի շէրիքլէրէ :

— Շէրիքի ազիզիմ , իլթիֆաթըմը պէեան ի-
տէրիմ , չիւնքի հարէքէթինտէն մէմնուն օլ-
տում , տէմիշ իտի Ֆոսարօ :

— Հէր շէյի իշիթ տի^ն մի , տէեու սիւալ իթ-
տի Մալբէրթիւի :

— Պիր լուղէթ պիլէ գաշըրմաեարագ , էվ-
վէթ , հէր սէօղիւ իշիթ տիմ , տէեու ճէվազ վիր-
տի Սէզար . . . պու սապահ , արզու իթտիկիմիզ
նիյեթէ իտի եադլաշմաեա պաշլատըղ : Պունտան
սէքիզ սէնէ էվվէլ , սէնինլէ շէրիք օլտուղում-
տա , իթտիկիմ բէյլամպէրլիկի տէրխաթըր ի-
տէրմիսին :

— Օն սէնէտէն էվվէլ, իքիմիզին տախի միլիօնլար սահիպի օլաճաղըմըզ բէյլամայէրլիկինի, տէյի՞ մի:

— Էվվէթ, թա՛ քէնտիսի:

— Ֆագաթ տահա միլիօնլարըմըզ եօգ տուր:

— Օրասը էօյլէ ամամ, սէքիզ սէնէտէն պէրու կէչիրտիկիմիզ էօմիւր տէ, հէր պիրիմիզին պէշէր եիւզ պին լիրա իրատըմըզ վար կիպի տիր: Պու իսէ, զաթէն կիւղէլ պիր շէյօլուպ, իշպու իրատլարըն սէրմաեէսինէ սահիպ օլմագլըղըմըզըն վագթը տա եագլաշմագտա տըր . . . — Մէզքիւր սէքիզ սէնէ միւտաթէ հէնկեամընտա, հէր շէյի հագըրլատըք, լաէնգաթի վէ պիլ իթթիֆագ մահսուլտար արազիի զէրր իթտիք, վէ ալթուն եալտըղը մահսուլ վիրմէք իւզրէ, թօխումլար էքտիք: Շիմտի իսէ, մահսուլ եթթիշմիշ օլտուղունտան, պունու տէվչիրմէք լաղըմ տըր: Պու սէօյլէտիկիմին իսպաթընը սէն տախի կէօրտիւն, զիրա պու սապահտան իթիպարէն, մահսուլումուղուն հարմանընա պաշլանըմըշ տըր:

— Պաշլանըմը՞ մը տըր, տէյի թէքրարլատը Մալբէրթիւի, սիւալ թարզընտա պիր սէտա իլէ:

— Շիւպհէսիզ, զիրա մարքիզ տը լա թուրտիւ րօյեուն թէահիւտաթընա մալիք տէի՞ միւյիլ:

— Լաքին մէզպուրէնին թէահիւտաթը շարթթահթընտա տըր:

— Օլ պապտէ սէն վազիֆէսիզ օլ պէն թէա-

հիւտ իտէրիմ քի , վագը օլան շարթլար իֆա
օլունաճագ տըրլար , վէ վատ օլունան մէպ-
լաղլար տախի սանտըղըմըղա կիրէճէք տիր-
լէր . . . — Շիմտիլիք պիղ , պունա լիւզումու օ-
լան մէվատտը ճէմ իթմէքլէ , մէշղու օլալըմ
. . . — Սըրա իլէ իշէ պագմագ լաղըմ տըր . . .
— Էվիլէլ էմրտէ , սէն , սանա սէօյլէեէճէկիմ
սիւխթէլիֆ րագդամլարը եագ :

Մալքէրթիւի եագըխանէսի էօնիւնտէ օթուր-
տու , վէ պիր պէեագ քեաղըտ ալտըղը կիպի ,
գալէմինի տախի հօդգաեա պաթըրտը :

Պատէհու Ֆօսարօ , «հաղըր մը սըն» տէեու
սիւալ իթտիկինտէ , Մալքէրթիւի «էվիլէթ»
տէեու ճէվապ վիրտի , վէ պարօն , շու սէօղ-
լէրի սէօյլէտի :

“Մարքիղ տը լա թուր տիւ Բօյ , վէ միւթէ-
վէֆա մարքինին միրասը 7,000,000 ֆրգ :

“Սթա-Բինին րարօրթօսուն-
ճա տիւգ տը Շասլէն 7,000,000 ”

“Բրէնս Հէքթօր տը Գաս-
թէլ-Վիվան 10,000,000 ”

“Բրէնսի մէրդումուն կաղ մատէնլէրի վարի-
տաթը ճէսիմէսինտէն պահս իթմէեօրում :

“Գօնթ տը վէրթիէ կէլինճէ , պունուն նօ-
թալարը պէնտէ եօդ տուր : Լաքին եագընտա
պունուն իճապլնա տախի պագարըղ . . . —
Ճէ'մ էթ . . .

— Երկիրմի տէօրթ միլիօն ֆրանդ , տէտի
Մալքէրթիւի , վէ զաթէն ճէսիմ օլան պու րագ-
դամա , էրէյիճէ պիւլիւք պիր րագդամ տա-
հա իլաւէ իթմէք իսթէրիմ :

— Ե՛հնի պիր իշ տահա՞ մը վար տըր :

— Է՛վվէթ , վէ պէլքի տէ հէքսինտէն տահա զիեհատէ իյի տիր :

— Չարո՛ւգ , նէ օլտուղունու սէօյլէ՛ :

— Պու ստպահ Նիւ-Եօրգ մուխպիրիմիղտէն սլիր մէքթուպ ալտըմ :

— Է՛յ :

— Պու մէքթուպ պիլտիրիեօր քի , օն իքի միլիօն ֆրանգա մալիք , աահապը սէրվէթտէն էտկար Սիտնէյ նամընտա պիրի , պու քէրքէ վէֆաթ իտէրէք , թէքմիլ սէրվէթինի , վագթիյլէ մահպուպէսի օլուպ , հաթթա քէնտի ստէսինտէ տիւնեհա պիր գըլ կէթիրմիշ պուլունան վէ թէաթրօ օեունճուլարընտան օլան պիր Ծրանսըղ դատընընա պրագմըլ . . . — Շիմտի պու օեունճու գատըն Բարիզէ ալտէթ իթմիշ իսէ տէ , շիւպհէսիզ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու մաշուգունու խաթըրընտան պիլէ կէշիրմէքտէ տէյիլիքէն , պաղթէթէն սէօյլէ պիւյիւք պիր սէրվէթէ վարիսէ օլմագտա տըր :

Սէղար թէպէսսիւմ իթտի , վէ քէլամա պիլ իսլթիտար ,

— Էյ պու օեունճու գատընըն իսմի նէ՞ տիր , տէեու սիւալ իթտի :

— Ամէլի կօնթիէ տիր :

— Ամէլի կօնթիէ՞ մի , տէյի թէքրարլատը պարօն , էօյլէ իսէ , էտկար Սիտնէյին սէրվէթի մէրգումէյէ եարամահաճագ տըր :

— Նէ՞ իշին :

— Չիւնքի մէղպուրէ վէֆաթ խտելի սէքիզ սէնէ օլմուշ տուր :

— Վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու մուհագգագ պիլի՞րմիսին :

— Էվվէթ , մուհագգագ պիլիբիմ . . . — Ձաթէն քէնտիսինի թանըր իտիմ , վէ դաղէթաւար , մէղպուրէնին զարուրէթի քեամիլէ իչինտէ օլարագ , թէսլիմի բուհ իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմիշէր տիր . . . — Վագթիլլէ շէօհրէթչուար օլան պու Յմէլի կօնթիէ , վարիէթէ վէ Տէթագէ թէաթրօլարընտա քէսպի մուվաֆֆագըյեթ իյլէտիքտէն պաշգա , տախիլի շէհիրտէ տախի կիւղէլ պիր գասըն օլտուղու միւնասէպէթլէ , քէսպի նամ իյլէմիշ իտի . . . — Մէղպուրէնին ղանէթ նէֆիս թաամլար եէտիկի , վէ սիեահ աթլաս չարշաֆլարտա եաթտըղը պէյն էլ նաս սէօյլէնմէքատ իտի . . . :

— Բէ՛ք ալէա , ֆարղ իտէլիմ քի , մէրգումէ վէֆաթ իթմիշ օլտուն , տէտի Մալբէրթիւի , ֆագաթ Էտկար Սիտնէյին վասիեթնամէսինտէ պունուն իճապը տախի տիւշիւնիւլմիւշ տիւր . շէօյլէ քի , մէղպուրէնին քէրիմէսի Լիւսիլ կօնթիէ , վալիտէսի եէրինէ միրասիսօր թայեին օլունմուշ տուր :

— Լաքին պու գըղ հաեաթտա* մը տըր :

— Պիլմէմ* ամմա , եագընտա պիլմէմիղ իհթիմալտէն տիր :

— Լիւսիլ կօնթիէ տախի վէֆաթ իթմիշ օլտուր իսէ , մալիւմ օլան միլիօնլար քիմտէ* գալաճագլար տըր :

— Ամէրիգա խառնածախանէլէրինէ վերիւնէք տիր :

— Բէ՛ք էյի . . . — Էկէր Լիւսիլ հանաթտա իսէ , քէնտիսինի պուլաճաղըզ , վէ պունու պէն տէրիւհտէ իտէրիմ . . . — Հայտէ մէզպուրէյի հանաթտա ֆարզ իտէլիմ , օ հալտէ ճէտլէլի-նէ օն իքի միլիօն ֆրանգ տահա իլավէ իտէր իսէն , զանն իտէրիմ քի , ճէմանն օթուղ ալթը միլիօն ֆրանգա սահիպ օլմուշ օլուրուղ . . . — Պունա սէն նէ՞ տէրսին :

— Իշպու սէրվէթլէր պիղիմ օլմատըղընը թէքըար իտէրիմ :

— Շիւպհէսիզ , հալ պու քի պու սէրվէթ-լէրին սահիպլէրի օլաճագ օլանլար , պիղիմ խա-րաճկիւղարլարըմըզ օլաճագ տըրլար : Շէօյլէ քի , մարքիզ տը լա թուր տիւ Բօյ , տիւզ տը Շապլէն , բրէնա Հէքթօր տը Գասթէլ-վիվան , դօնթ տը վէրժի , վէ Լիւսիլ Կօնթիէ , միլիօն-լարընտան պիրէր միդտարընը պիղիմ դասալա-րըմըզա թէրք իտէճէքլէր տիր : Մէզքիւր միգ-տարլարըն բէք ճիւզի պիր շէյ օլմահաճագ-լարընա իսէ , իւմիտի դավիմ վար տըր :

Պարօն պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի ղէմանն , զանն իտէրսին քի , սագաթ օլմահանն թէք կէօղիւնտէն աթէշ ֆըշգըրմագտա իտի :

— Ֆագաթ պէօյլէ պիր նէթիճէեէ վասըլ օլմագ իշին , բէք զիեատէ ուղրաշմագ լաղըմ տըր , տէտի Մալթէրթիւի :

— Էվլէթ , ուղրաշաճաղըմ տըր , լաքին ղա-լէպէյի պէն գաղանաճաղըմա բէշինէն էմին

իմ, չիւնքի մագսէտիմէ վարմագ իչին, հէր
նէ եարմագ լաղըմ կէլիրսէ, եարաճաղըմ:

— Ճինսաեթ իճրասընտա՞ տա մը պուլունա
սըն:

— Խայր, աղիղիմ, աշգ ու սէվտա թարիգիյ-
լէ նայիլի միւրատ օլմաեա չալըչաճաղըմ . . . —
էլիմիզին ալթընտա պիր թագըմ գատընլարը-
միղ վար տըր: Իշթէ անլէրի, էրքէքլէրի իս-
թէտիկիմ նօգթաեա կէթիրմէք իւղըն գուլ-
լանաճաղըմ, վէ էկէր աշգ ու սէվտա, անլէրի
ճինսաեթ եօլունա սէվգ իյլէր իսէ, նասըլ քի
պունուն իհթիմալտէն օլտուղու տէրքեար տըր,
օլ պապտէ մէսուլ պիղ օլմաեաճաղըղ, վէ օ ճի-
նսաեթլէրտէ, քէնտի էլիմիզի սիլիպ, պիր
թարաֆա չըգապիլէճէյիղ:

— Ֆիքրինի իյիճէ անլաթմանը ըէճա իտէ-
րիմ:

— Ֆիքրիմի անլաթմագ չօգ սիւրէր . . . —
վուգուաթլար պէնիմ եէրիմէ պասթ ու պէ-
եան իտէճէք տիրլէր . . . Պիղ կէլէլիմ եինէ
պիղիմ գուրպանլարըմըղա . . . — Մարքիղ տը
լա թուր տիւ Բօյ հագգընտա ալընան մալիւ-
մաթ միւքէմմէ՞լ մի տիր:

— Իշթէ էվրագ մէյտանտա տուրուեօր, տէ-
եու ճէվապ վիրտի Մալըէրթիւի, էլինի, խայ-
լիճէ գալըն պիր տէմէթ քեաղըտ իւղէրինէ
գօեարագ:

— Մարսէլ Լօժիէ հագգընտա, հէր շէյ պուն-
տա մէվճուտ մու տուր:

— Էվվէթ, հէր շէյ մէվճուտ տուր, վէ էվ-

բաղըն էն միւհիմմ վէ զարիպ գըսմը տա պուտուր :

— Մէրգում սապըդ միւլաղիմ տայիմա Սիւ-
խտէ՞ մի իգամէթ իթմէքտէ տիր , տէտի Սէ-
զար տը ֆոսարօ :

— Էվվէթ , տէեու ճէվապ վիրտի Մալքէր-
թիւի , մէրգում ճինէվրա եադընընտա վէր-
սուատա , կէօլին քէնարընտա պիր գուլիպէ
սաթըն ալմըշ տըր : Քէնտիսինի իսէ , մէմէ-
քէթտէ Մարսէլ Օպէրթէն իսմինտէ թանըթ-
արմըշ տըր :

— Բէ՛ք ալէա :

— Մէրգումուն վէ մարքիղին էվլատընըն ու-
սուլ վէ առէթլէրի հադդընտա , բաբօրթօտա
միւքէմմէլ մալիւմաթ մէվճուտ տուր :

— Պիր տէ , վադթիյլէ Պէկուրտ նամընտա
իքէն , շիմտի բրէնա տը Գասթէլ-վիվան նամը-
նը թաշրեան պիր քիմսէյի թանըրմ , հաթ-
թա տօթում պիլէ տիր , ֆադաթ կէչիրմիշ
օլտուղու էօմրինինն պաղը խուսուսաթը միւ-
թէֆէրրիէսինէ տայիր քէսպի վուգուֆ իթմէկէ
իհթիեաճըմ վար տըր , զիրա քէնտիսի օլ խու-
սուստա պանա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր :

— Իշթէ անըն էվրազը տախի շու տուր , վէ
թէքմիլ տիր :

— Տիւգ տը Շասլէնին ֆամիլեսարնա միւ-
թէալլիգ օլան էվրազը վէ պու պապտէ Սթա-
բինին վիրտիկի քեաղըտլարը , վէ գօնթ տը
վէրթիեէ եաղըլմըշ օլան իսիմնիզ մէքթուպու
տախի պանա թէօլիմ իթմէլիսին . . . — Մէ-

մութարարը իսկ, պու մագսէտ իշին սէվդ իթմէ, բլիկէ պիր տագըգա պիւէ զայպ իթմէմէլիսին . . . — Զէվճի մէրգում իլէ վուգու պուլան մուհալէբէնտէն, զէվճէսինին պիր մաշուգու օլաուղունա, գաննաթ հասըլ իթմէբտէյիմ, վէ պու իշտէ պիղիմ իշին պիր ալթուն մաստէնի կէօրիւեօրում:

— Իշթէ քեաղըսլալըմ՝ իլէ պիտլիքաէ իմզա-
սրց մէքթուպու, սանա վէրիեօրում:

— Սէն տախի Լիւսիլ Կօնթիէ իլէ մէշգու
օլ . . . — Էկէր հախաթտա իսէ , մէշգուքէյի
պուլմալը , վէ քէնտիսինէ միւթէպլիդ խու-
սուսուսաթրն քեսֆֆէսինի անլամալըերդ :

— Բեկ օլէյի պու դըղըն էմբի թէհարբիսի-
նէ սէվդ իտէլի՞մ մի :

— Խայր, զիրա մէրդում կէրչի բէք ագլըլը
խսէ տէ, պիր ազ պօշպօշազ տըր: Հալ պու-
քի, իշպու պիւյիւք միրաս մատտէսի, ղաեէթ
կիզլի սուրէթտէ պաշա չըգարըլմալը տըր: Պի-
նապէրին պու մատտէյի, մէմուրլարըմըզտան
էն զիեատէ սըրըր տագլաեանա իհալէ իթմէ-
լիսին:

— Պիժուկեա իհարէն իտէրիմ:

— Նիւ-Եօրք մութակիրինն մէք թուպունտա,
Էտկար Սիւննէ յին վարտեսինի պուլմադ իշին,
Թահարրիեաթը ըհամիէեէ իպթիտար օլուն,
տուդու պէեան օլունմուշ մու տուր:

— Պիլ աբս մուխալիբի լմէրդում, մուամէ-
լաթը բէսմիէէնին իյֆասընտան սօնրա, թա-
հարրիւաթը բէսմիէէէ իպթիտար օլունաճա.

ղընը թէէմին իտիեօր : Մէզքիւր մուամէլա-
թըն լյֆասը իշին իսէ , իւշ այ լազըմ տըր :

— Պու գատար միւտտէթ , պիղէ , իդթիզա-
սընտան զիեատէ պիլէ տիր : իմտի , էվվէլ է-
միրտէ , Ամէլի Կօնթիէնին խայլի միւտտէթ մէն-
սուպ օլմուշ օլտուղու աթիդ Տէժազէ թէաթ-
րօսու մէմուրլարընտան պիրինի պուլուպ , մա-
լիւմաթ ալընմալը տըր . . . — Պունու տա սէնին
մէհարէթինէ իհալէ լյլէրիմ :

— Պէն տէ էլիմոէն կէլէնի տիրիդ իթմէմ :

— Կէլէլիմ Ֆէրնան վօլնէյէ :

— () միւթէքէպպիր տէլիգանլըյլա մուհա-
վէրէմին սօնլարընա կէլմէքտէ իքէն , սէօզիւ-
միւ սէն գաթթ իթտին . . . — Պինապէրին պէն
տախի , սէնին օլ պապտէ պիր ֆիքրի մախսու-
սուն օլտուղունու անլաեարագ , պիր նէթիճէ-
եէ գարար վիրմէզտէն , մէրգումու եօլա դօյ-
տում :

— Ֆէրնան վօլնէյ , գօնթ տը վէրթինին ա-
րապաճը պաշըսը օլուպ , աթ իլէ կէզմէեէ կիթ-
տիկինտէ , գօնթէսէ բիֆագաթ իտէն ժագ
Սիւրօնուն ամճազատէսի իմիշ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Տիմէք օլուր քի , պու թէաթրօ օեուն-
ճուսու պիզիմ իշիմիզէ եարաեապիլիր . . . —
Պինապէրին մէրգում տէլիգանլընըն , պիզիմ
հիւքմիւմիւզ թահթընտա պուլունմաորնը խ-
թէրիմ : Պունուն իշին տէ , մէրգումուն պաշը
իւզէրինտէ , հէման վուրմագ իւզրէ , տայիմէն
Տամօզլէսին պիր գըլըճը ասըլը օլմասը քեա-

Ֆի տիր . . . — Պինաէն ալէյհ պիր սաաթա գա-
տար, Մարսիլեատաքի ճէվահիրճիեհէ , մաթլու-
պունուն միգտարընը պա թէլէկրաֆ կէօնաէ-
րիրսին , վէ եարըն սապահ Մ. Ֆէրնան վօլնէ-
յէ , «միւսիւ Հիրշ , սէնին թալէպին իւղրէ ,
միւսթագպէլինի քեամիլէն իսլալ իթմիշ օլմա-
մագ իշին , սէնի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէ-
եհէճէք տիր , շու գատար քի , սէնի պունտան
պէօյլէ տօղրու պիր թարիգէ կիրմէքլիկէ մէճ-
պուր դըլմագ , վէ հիյնի հաճէթտէ սանա գար-
շը գուլլանմագ նիյեթթիլէ , սաթթէ սէնէտլէ-
րի եէտինտէն չըգարմագ իսթէմէքտէ տէյիլ
տիր» տէրսին . . . — Մէրգում տէլիգանլը , զա-
թէն միւթէքէպպիր օլտուգտան պաշգա , թէն-
պէլ վէ իլիքլէրինէ գատար տախի ախէտղը
պօղուլմուշ օլտուղունտան , վէ զաթէն վիրէ-
ճէք բարասը տախի պուլունմատըղընտան , իշ-
պու իֆատէնի մէմնունէն գապուլ իտէճէք
տիր . . . — Անտէն սօնրա իսէ , պիր թագըմ
մահպուպէլէրի քէնտիրսինի պիւսպիւթիւն պաշ-
տան չըգարաճագլարընտան , մէրգումուն պի-
ղէ միւթի պիր ալէթ օլտաղընա շիւպհէ եօգ-
տուր . . . — Եսլընը Մարսիլեատաքի ճիւնհա-
սընա տայիր պիր սէնէտ եաղտըրըպ , իմզասը-
նը ալմաեա չալըշմալըն :

— Բէք իյի . . . Լաքին սէն պու կէւնէթտէ
ժէնըվիէվի կէօրտիւն միւ :

— Տահա տիւն կէօրտիւմ :

— Տայիմա սանա միւթի մի տիր :

— Օնա շիւպհէնէ , աղի'ղիմ . . . — Սէն պի-

լիւրսին քի , Պէլվիլ թէաթրօսու օեռննուսու , նու , նասըլ էլտէ իաէճէք իսէք , Ժէնըվիէվի տէ էօյէ , վէ պէլքի տահա դավի սուրէթտէ էլտէ իթմիշիմ աիր . . . — Մէղպուրէ , պէնիմ միւրատըմ իւղրէ , բրէնս Գասթէլ - Վիլանլն մահպուպէսի օլտուղու հալտէ , նուֆուզ վէ թէէսսիրինի պիղիմ սէրվէթիմիլ խուսուսունա հասը իտէճէք աիր :

— Քէնտի սէրվէթի խուսուսունա տա , տէյիլ մի :

— Աղի զիմ , պիզ ճէօմէրտ վէ ալիճէնապ աւէմլէրիլ , պինապէրին շիւպհէ եօգտուր քի , քէնտիսինէ տախի պիր հիսսէ չըգարաճաղըլ , անճադ չըգարաճաղըմըլ հիսսէնին , պիղիմ հիսսէլէրիմիլի էսասընտան աղալթաճադ տէրէճէտէ օլմամասընա տիգդաթ իտէճէյիլ :

Պու սօն սէօղլէրտէն սօնրա , պիր միւտաթի սիւքիւթ հիւքմ իտիպ , պատէհու Մալրէրթիւի ,

— Պլանշ նասըլ տըր , տէեու սիւալ իթտի :

Իշպու Պլանշ իսմի , Մէղար Ֆօսարօեու տիթրէթտիրտի , վէ սօնրա ճէվապէն ,

— Մէղպուրէյի չըգան հաֆիթատան պէրու կէօրմէտիմ , տէտի , ֆազաթ էկէր քէյֆսիլ օլսա իտի , խապէր ալըրտըմ . . . — Հիշ խապէր օլմամասը , իյի խապէր օլմասընա ալէամէթ տիր , տէրլէր . . . — Մէղպուրէ , պունտան իքի սէնէ էվլէլ քէնտիսինի Մարկրիթ իլէ պիրլիքտէ եէրլէշտիրմիլ օլտուղում քիւշիւք 'էվտէ , սիւքիւնէթ վէ պիր սիեադ իւղրէ էօմիւր

կէշիրմէք տէ տիր : Եադընտա անըն տախի նէզ-
տինէ կիտէճէյիմ , զիրա պիզիմ թասազվուր-
լարըմըզըն իճրասընտա , մէզպուրէ տախի , պիր
ալէթ օլաճագ տըր :

— Մէզպուրէ՞ տէ մի , եանի սէնին գըզը՞ն
տա մը . . . տէտի Մալբէրթիւի թէաճճիւպանէ
պիր հարաքէթ իլէ :

— Գըզը՞մ մը , տէյի թէքրարլատը պարօն
Ֆօսարօ , աննը պուրուշուպ , թէք կէօզիւ տա-
խի գըզարարագ , Պլանշ պէնիմ գըզը՞մ մը տըր :

— Աճա՛յիպ , տէտի Մալբէրթիւի , օլ պապ-
տէ շիւպհէ՞ մի իտիեօրսուն . . . — Պէնճէ շիւպ-
հէ իթմէքլիք , սըրֆ տիվանէլիք տիր . . . —
Գլէր կէյեէ սէնին մահպուպէն օլտուղու վա-
դըթ , անճագ օն ալթը եաշընտա վար իտի ,
հաթթա համիլէլիկինին իլք իշարէթլէրինտէ ,
սէնին արգանտան կէլմէք իշին , բէտէրի խա-
նէսինի թէքք պիլէ իյլէտի . . . Մէրգուճէ սէ-
նի ապա ալտաթմամըշ տըր :

— Էօյլէ իսէ , պէն անը օլ վագըթ նիշին
էօլտիւրտիւմ , տէեու մուգապէլէ իթտի Սէ-
զար քէսիք պիր սէտա իլէ , — տէրխաթըր ի՞թ-
մէեօրմուսուն քի , պէն շիւպհէ իտէրէք , մէզ-
պուրէյի իթհամ իյլէտիմ . . . Հալ պու քի մէր-
գուճէ քէնտիսինի լաեղդըլա միւտաֆաա ի-
տէմէյիպ , օլ վագըթտան պէրու տախի հիշ
պիր շէյ , շիւպհէլէրիմին հագգարղ օլտուղու-
նու պանա իսպաթ իթմէմիշ տիր :

— Ֆագաթ սէնին շիւպհէլէրին տէ հիշ պիր
շէյ իլէ սալիհէ չըգմամըշլար տըր , Քէօր քէօ-

րունա պիր հիտտէթ , վէ տիվանէճէ պիր զա-
ղապ էանասընտա , մէրդումէյի վուրտուն , լա-
քին ճինաւէթտէն սօնրա , քէնտի քէնտինէ
կէլտին , վէ էօյլէ խաթըրմա կէլիւօր քի , օլ
վադըթ Գլէրին պիսուչուղու հադգընտա շիւպ-
հէ իթմէեօրտուն . . . — Օլ պապտէ իսպաթա
կէլինճէ , կիթտիկին զէման , Պլանշը գաւըր-
մադ իւղրէ , սէնին էմրլէրին վէ պէնիմ վասը-
թամ իլէ վադը օլան սայ ու իհթիմամ , վէ մէզ-
պուրէյի պիւյիւմիւշ , վէ վալիտէսի կիպի կիւ-
ղէլէշմիշ օլարադ թէքրար կէօրտիւկիւնտէ ,
հիսս իյլէտիկին սէվինճ , վէ թալիմ ու թէրպի-
ւէսի խուսուսունտա իթտիկին ֆէտաքեարլըդ-
լար , հէր իսպաթ տըրլար . . . — Վէհասըլ սէն
պու գըղը ֆէվգէլ ատէ սէվէրսին , մէզպուրէ
տախի , կէրէք միւրատ վէ կէրէք թապիսթ-
ճա սանա պէնղէմէքտէ տիր :

Սէզար Ֆօսարօ պիր միւտտէթ տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա ,

-- Էվլէթ , սահիհ տիր , տէտի , Պլանշ միւ-
րատճա , տույկուճա վէ թապիսթճա պանա
պէնղէր , վէ պէնիմ կիպի զուրուրիւէթ վէ
սէրվէթ խէեալ իտէր , վէ էմէլ վէ արղուլարը ,
քէնտիսինի աթէշի , թէհլիքէլի , զարիպ վէ մէ-
մուլին զայրի վադըալար իլէ մէմու պիր էօմ-
րէ տօղրու սէվգ իթմէքտէ տիրլէր . . . —
Պունլարըն քեաֆֆէսինի պիլիրիմ , Վազաա
մէզպուրէ պունլարը պանա իթիրաֆ իթմիշ տէ-
յիլ տիր , չիւնքի պէնտէն զաւէթ խէվֆ ու ի-
թիրաղ իտէր , վէ պէնիմ , անըն իւղէրինտէ օ-

լան հիւքմ ու նուֆուղում օլ մէրթէպէտէ տիր
քի, պէնի կէօրտիւկիւ կիպի տիթրէմէեէ պաշ-
լար վէ պինապէրինն արզու վէ էմէլլէրինի պա-
նա սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէզ . . . — Կէրչի
հագգըմտա ֆէվգէլ ատէ մուհապպէթի օլմա-
սընա շիւպհէ իտէրիմ, ֆագաթ պանա ատէմը
իթաաթ թասապիլուրունուն ֆիքրինտէ ասլա
հասըլ օլմաեաճաղընա քէմալը էմնիյեէթիմ վար
տըր . . . — Պու դօրգու վէ իթաաթ իսէ, իշի-
մէ եարաեաճագ տըրլար . . . — Հայտէ, սէնին
միւրատըն իւզրէ, մէզպուրէ պէնիմ գըզըմ օլ-
տուղունու ֆարզ իտէլիմ, օ հալտէ նէ՞ լաղըմ
կէլիւր . . . — Զաթէն մէրգուճէնին պու պապ-
տէ մալիւմաթը եօգ տուր, վէ ասլա մալիւմա-
թը օլմաեաճագ տըր, վէ քէնտիսինին պու իւն-
վանա հագգընը իսպաթ իտիճի հիշ պիր սէ-
նէտը մէշրու տախի պուլունմադտա տէյիլ
տիր . . . — Մէզպուրէ, քէնտիսինի թա՛ չօ-
ճուգլուղունտա գապուլ իթմիշ օլտուղումու,
վէ հէր շէյի պանա պօրճլու իտուկինի զանն ի-
տէր, վէ պէլքի պունտան տօլաեը պանա միւ-
թէշէքքիւրէ պուլունուր իսէ տէ, շու սօն ճի-
հէթի բէք տէ թէէմին իտէմէմ . . . — Պլանշ,
պիզի զէնկինլէթէրէք, քէնտիսի իշին չալըշա-
ճագ օլտուղունտան, քէսպի սէրվէթ իտէճէք
տիր . . . — Տիւդ տը Շասէնին վարիտաթը, ան-
ճագ անըն սաեէսինտէ պիզիմ օլաճագ տըր . . .
— Շու հալտէ, տիւշիւնտիւկիւն նէ՞ տիր,
տէեու սիւալ իթտի Մալրէրթիւի, իսթէմէտի-
կի հալտէ տիթրէեէրէք :

— Միլիօն սահիպի օլարագ, թէրքի հայ-
երթ իթմէքլիկի տիւշիւնիւեօրում, տէեու ճէ-
վապ վիրտի Սէզար, վէ ալթուն եաղմաեա պաշ-
լատըղլնտա, սանա իսապէթ իտէն հիսսէյի տէ
սէն ալաճագսըն . . . — Իմտի ապլա միւզտարըպ
օլմա, հիշ պիր շէյտէն շիւպհէ իթմէ, վէ չըղ-
տըղըմ կիզլի խաթթտա տէվամ իթմէքլիկիմէ
միւսաատէ իյլէ' . . . — Պէն, շիմտիքի հալտէ,
արիզ ու ամիգ սուրէթտէ միւթալաա իյլէմէք
իւզրէ, իշպու էվրագը պիրլիքտէ կէօթիւրէ-
ճէյիմ, վէ պէլքի պու ադշամտան իշէ պաշ-
լաեաճաղըմ . . . — Սլթը պյտան էվիէլ, մէնզի-
լի մագսէտիմիզէ վասըլ օլաճաղըղ . . . — Թէք-
րար իտէրիմ, բահաթը դալպ իւզրէ օլ, վէ
պանա եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ վէ'ր :

Մալբէրթիւի, պիլա իթիրագ, տայիրէսինին
պիր քէօշէսինտէ վագը պիր դասաեը աշըպ,
պին ֆրանգլըգ եիկիրմի պէշ ատէտ պանգա
պլլէթի չըդարտը, վէ Սէզար աը ֆոսարօեա
թագաիմ իյլէտի :

Ֆոսարօ տախի պունլարը տիւրիւպ, ճէպլէ-
րինէ դօյտու, վէ էվրագ տէֆթէրլէրինի տա-
խի դօլթուղու ալթընա ալարագ, շէրիքիյլէ
թօդալաշտը, վէ սօնրա մալիւմ օլան կիզլի դա-
բուտան քէնտի տայիրէսինէ կիթտի :

Մալբէրթիւի տախի, պու դաբուեու պէլլի-
սիզ պուրէթտէ դաբանըպ, դահվալթը վագ-
թինէ տէկին, խտարէ մէմուրլարընըն մուամէ-
լաթընը թէտարիքլէ մէշղուլ օլտու :

Կէլէլիմ Սթանիսլաս Բիդօլէեէ :

Պու չախս , օգուեանլարըմըղա մալիւմ օլան
մէքթուպա քէսպի վուգուֆ իթտիքտէն սօն-
րա , սիւրաթլէ վիգթուար սօգաղընտաքի քիւ-
չիւք գահվէխանէեէ տօղրու սէյիրթմիշ իտի :

Մէգքիւր գահվէխանէ , խարիճէն վէ տա-
խիլէն բերիչան պիր հալտէ պուլունուպ , ատի
պիր մէյխանէ , վէ եա գօլթուգ տինմէեէ շայ-
հան իտի , վէ պօեու օլ գատար ալչադ իտի
քի , ուզուն պօյլու պիր ատէմ , էլիյլէ թափա-
նընա տօգունապիլիր իտի : Պունուն տար պիր
բէնչիրէսի օլուպ , պունտան , քիրլի մասալար
իւղէրինէ գօնուլմուշ օլան պաղը զաղէթալարը
օգուեապիլէճէք գատար ըչքգ կիրէպիլիր իտի :

Սթա-Յինին , պու մէյխանէտէն իչէրի կիր-
տիկի պէման , գանարէլէրտէ եալընըղ իւշ նէ-
ֆէր միւշթէրի օթուրմուշ իտիլէր : Գըրգ եա-
շընտա գատար օլուպ , քիմանին թանըմաղը-
ղը պիր գօնատան տուլ գալմըշ օլտուղունու
սէօյլէեէն , վէ մէյխանէնին սահիպէսի օլան
գատըն իսէ , տէսթկեահըն արգասընտա օթուր-
մուշ օլուպ , Բընի Ժաւնաւնամ զաղէթանըն թէֆ-
րիգասընտան քէսիլմիշ պիր րօմանը օգումագ-
լա մէշղուլ իտի :

Իւշ միւշթէրիլէրտէն պիրիսի , պիր գատէհ
եէշիլ շաքըթօղ կէթիրթմիշ օլտուղունտան , պու
գատէհ , հէյեթթի ապիեէսիյլէ գարչսընտա
տուրմագտա իտի : Մէրգում , հէր նէ գատար
էլինտէ պիր զաղէթա թութմագտա իտի իսէ
տէ , օգումագտա օլմաեըպ , տայիմա կէօղիւ
մէյխանէնին գաբուսունտա իտի :

Պու շախս , երկիրմի եէտի եախօտ երկիրմի սէքիզ եաշընտա զանն օլունուպ , առհապը սէր-վէթտէն կիպիկէօրիւնմէքտէ , վէ էլպիսէսին տէ տախի ապլա նօգսան եօգ իտի : Էօմրիւնիւն ֆէվգէլ ատէ զահմէթլէ կէշիրիլմէսինտէն տօ-լաեը , բէնկի պիր ազ սօլմուշ օլան ճալիպ վէ կիւզէլ երւզիւնտէ , պիր լէթաֆէթ վէ թէպէս-սիւմ միւշահատէ օլունուեօրտու : Պու զաթ , բրէնս Գասթէլ-վիւլան , եախօտ Հէքթօր-Պէ-կուրտ իտի :

Մէյխանէնին գաբուսու , պիրտէն պիրէ շա-մաթա իլէ աշըլըպ , Սթանիսլաս Բիգօլէ օլ գա-տար շիտաէթլէ իշէրի կիրտի քի , մէյխանէ սա-հիպէսի պիլէ , օգուտուղու հիքեաեէնին էն ճալիպ ֆըդրալարընա տալմըշ իքէն , նակեահ ալթիւսթ օլտու :

Սթա-Բի , սալատա էթրաֆա պիր կէօզ կէզ-տիրտի , վէ իլք կէօրիւշտէ բրէնսի թանըտըղը կիպի , բրէնս տախի քէնտիսինի թանըեարագ , պիր իշարէթլէ եանընա չըղըրտը :

Սթա-Բի , սիւրաթլէ մէրգումա տօղրու կի-տէրէք ,

— Խայր , տէտի , Ալլահըն լութֆ ու ինայէ-թիլլէ , գուվիլէի հաֆըզամ ապլա եանըլմամըշ տըր . . . — Շէօյլէ քի , կրանտ Ժաթտա եիւ-զէն բրէնս Հէքթօր տը Գասթէլ-վիւլան զաթը-նըղ իտինիզ , տէյիլ մի :

— Էվիլէթ , միւսիւ Սթա-Բի , տէեու ճէվտպ վիրտի Հէքթօր թէպէսսիւմ իլէ , սիղին գուվ-վէյի հաֆըզանըղ տախի , պէնիւքի կիպի բէք

միւ. քէմմէլ տիր . . . Կէօրիւեօրսունուղ քի , սի-
ղի նաւարլ ունութմամըչըմ տըր . . . — Թանըմա-
տըղըմ ատէմլէրին իսիմլէրի պիլէ , ֆի.քրիմտէ
ատէթա հէ.ք.ք օլունուրլար :

— Էֆէնտիմ , զաթընըղըն , պէնաէնիղի ու-
նութմուչ օլմամանըղա , քէմալ մէրթէպէ թէ-
չէ.ք.քիւր իտէրիմ , պունունլա պէրապէր , դու-
լունուղու ունութմամանըղա տա զիւատէ թէ-
աճճիւպ իթմէմ , չիւն.քի պիրի պիրիմիղի թա-
նըթտըրմաւա սէպէպ օլան վուգուաթ , ֆէվգ-
էլ ատէ օլաուղունտան , ֆի.քրինիղտէն չըգ-
մասը գապիլ տէյիլ տիր :

— Հէր նէ հալ իսէ , օթուրուն պագալըմ :

— Զաթը ալինիղին եանընտա՞ մը օթուրա-
ճաղըմ , տէեու մուգապէլէ իթտի Սթա-բի
եիւ.քսէք սէտա իլէ :

— Նի՞չին օթուրմաւաճագսընըղ , հէմ տէ նէ՞
իչէրսէնիղ , պիլտիրինիղ :

Սթա-բի օթուրարագ ,

— Հէնուղ գահվալթը իթմիչ տէյիմ , պինա-
պէրին պիր գատէհ մատէր շարապը օլուրսա ,
մա մէմնունիյէ գապուլ իտէրիմ , տէտի :

Հէ.քթօր , մէգքիւր շարապը էմը իթտիկին-
տէն , մէյխանէնին պիր քէօչէսինտէ ուեուգ-
լամագտա օլան պիր ուշագ , տէրհալ անաղա
գալղըպ , շարապը կէթիրտի :

Սթա-բի , կէթիրիլէն շարապը ֆէվգէլ ատէ
պիր շէվգ իլէ նուչ իտիպ , տամլալարընը տա-
լի ատէթա էմտիկի սըրատա , կէօղիւնիւ տա-
լի գատէհին իչինտէն , սիկարա դութու-

սունտան հաղըր պիր սիկարա աերըմադ տա օ-
լան բրէնսէ աթֆ իթմիշ իտի : Պատէհու պիր-
տէն պիրէ :

— Ահապա զաթը տլինիզէ , պուրատա պու-
լուշմագլըղըմըղըն սէպէպի նէ՝ օլտուղունու սի-
ւալ իտէսլիլիթմիյիմ , տէտի :

— Սէպէպի նէ՝ օլտուղունու , պիր աղ քէշֆ
իտէ՞մէեօրմուսունուղ :

— Զաթը ալինիզին , պէնտէնիզէ պիլտիր-
մէքլիկէ իհթիեաճը պուլունտուղու պիր մա-
լիւմաթ իշին տիր տէեու զանն իտիեօրում :

— Պուրատա պուլունմագլըղըմըղ , էվիէլա
պունուն , վէ սօնրա ճիտտի վէ միւշքիլ պիր
մապահաթ իշին տիր :

Սթա-բի սէվինճինտէն տիթրէտի , զիրա բը-
րէնս տը Գասթէլ-Վիվանըն հիտապընա օլա-
րադ , կէօրիւլէճէք ճէրթէ վէ ճէ-շէ-լ պիր իշ ,
ալթուն բունարը տիմէք իտի :

Հէքթօր սէօղիւնէ տէվամ իլէ ,

— Սիղէ միւրաճաաթ իթմէքլիկիմին սէպէպի
իսէ , շու տուր քի , տէտի , իսպաթընը կէօր-
միւշ օլտուղում՝ տիրաեթ վէ մէհարէթինիզի
ասլա ունութմուշ տէյիլիմ :

— Օ սիզին զաթըղընըղ տըր :

— Պէն քիմսէնին հադղընը ինքեար կէլմէմ
... — Իմտի , սիղէ պէեան իտէճէք օլտուղում
մատտէտէ տաթի ֆէվդէլատէ մէհարէթէ իհ-
թիեաճ պուլունտուղունտան , սիզտէն պաշգա
հիշ քիմսէեէ էմիյեէթ իթմէք իսթէմէեէրէք ,
սիզի պուլտուրմաեա գարար վէրտիմ :

Սթա-բի, հէր նէ գատար պու իլթիֆաթ-
լարտան զուրուրլանմագտա իտի իսէ տէ, պու
ճիւմէ իլէ տախի սուրէթա պիր մահճուպիյ-
էթլէ,

— Ֆիլվագը, էֆէ'նտիմ, զաթընը պէնաէ-
նիզի հատտէն զիեատէ թալթիֆ իտիեօրսու-
նուզ, տէտի :

7.

— Միւսի'ւ Սթա-բի, սիզի պուլտուրմագտա
խայլի կիւճլիւք չէքտիմ, տէտի Հէքթօր :

— Շիւպհէսիզ զաթընը, պէնտէնիզի Բօշ
վէ Ֆիւմէլ իտարէխանէսինտէ արաթտըրմըշ
օլմալըսընը :

— Էվվէթ, ֆագաթ օրատան, սիզին նէ օլ-
տուղունուղտան մալիւմաթլարը օլմատըղընը,
պիր սուրէթի պարիտէտէ պէեան իթտիլէր,
Նիհանէթ տիւնքի կիւն, սիզին, Մալբէրթիւի
իտարէխանէսինէ կիրմիշ օլտուղունուղու խա-
պէր ալտըմ :

— Թագրիպա սէքիզ այտան պէրու օրատա-
երմ :

— Խօշնո'ւտմուսունուզ :

— Է'հ . . . վագտա զըյմէթիմ թագտիր ի-
տիլմէքտէ իսէ տէ, լաքին միւտիրիմիզ, պուր-
նու գուլաղը քէսիք պիր հէրիֆ պիր, հէմտէ
մէմուրլարընա տօկուն իւճըէթ վիրմէզ :

— Հէր նէ հալ իսէ, շիմտիլիք պիզ պուրա-

լարընը պրագալըմ տա , սէտաստտան պահա ի-
տէլիմ , զիրա պէնիմ տուրաճագ զիեատէ վադ-
թիմ եօգ տուր :

— Էֆէնտիմ , զաթընը մուխթասարէն ի-
ֆատէի հալ իտէրսէնիզ , պէնտէնիզ հէր շէյի
անլարըմ :

— Իտարէխանէնիզ խարիճինտէ , սիզճէ պա-
ղը քեարլը իշ իլէ մէշղուլ օլմանըղա միւսաա-
տէ վար տըր , տէյիլ մի :

— Պիլ աքս , պու խուսուս գաթիէն եասագ
տըր , վէ պու էմրին խիլաֆընտա հարէքէթ
իթտիկիմ թագտիրտէ , մէմուրիեթիմի թէրք
իթմէքլիք թէհլիքէսի պիլէ պուլունմագտա
տըր : Անճագ զաթընըղը մէմուռն գըլմագ ի-
շին , վէ միւտիրիմին տէ պու պապտէ շիւպհէ-
նէ զահիպ օլմաեաճաղը , պէնտէնիզճէ մաղ-
նուն պուլունտուղունտան , խիլաֆը էմր հէր
կիւնա հարէքէթէ հաղըրըմ : . . վուգուաթը
կիզլի սագլաեապիլիրիզ , տէյիլ մի :

— Զաթէն պէնիմ պաշըճա իսթէտիկիմ խու-
սուս տա օ տուր , տէտի բրէնա , շիւնքի էմրի
պասիրէթէ մուղայիր օլարագ սէյլէնէն պիր
սէօղ , իշի մէյտանա չըգարմաեա քեաֆի տիր
. . . — Ժէնըվիէվին պու խուսուստան խապէր-
տար օլմասը , ապա իշիմէ էլվիրմէղ : Վագաա
մէզպուրէ իյի պիր գըղ իսէ տէ , Ժաւա բար-
սը կիպի գըսգանճ , վէ ֆէվգէլատէ հիտտէթ-
միղաճ տըր :

— Իշպու իսմինի վիրտիկինիզ գատըն , զաթը-
նըղըն մահպուպէսի օլմալը տըր , տէտի Սթա-բի :

— Իվվէթ , տէեռու ճէվապ վիրտի Հէթթօր
կիւլէրէք , մահապուպէմ տիր , վէ քիմնէ իլէ
տէ իւլֆէթ իթմէ.քլիկիմի իսթէմէղ : վադաա
մէզպուրէնին պանա մուհապպէթի վար տըր ,
ֆադաթ օ մուհապպէթ պէնի օսանտըրմագ
տէրէճէսինէ կէլմէքտէ տիր . . . — Շէօյլէ քի ,
ֆիքրինտէ ճիւղի պիր շիւպհէ հասըլ օլուր օլ
մաղ , գըեամէթլէրի գօբարըր , վէ կիճէ կիւն-
տիւզ շիւպհէ իշինտէ տիր : Իմտի , Սթա-Բի ,
սանա իհալէ իտէճէկիմ խըղմէթ հագգընտա ,
մէզպուրէ ասլա շիւպհէեէ զահիպ օլմամալը
տըր , անլատըն մը :

— Պէսպէլլի մատտէ , պիր աշգ ու սէվտա
էնթրիգտսը իւզէրինէ օլմալը տըր :

— Իվվէթ :

— Թամ պէնիմ մէհարէթի մախսուսէմէ լա-
եըգ պիր իշ . . . Տօղրուսու , գատընճա իշլէր-
տէ , Բարիզտէ պէնիմ գատար մահիր քիմնէ
պուլունամաղ . . . — Հէր նէ հալ իտէ , պիր ա-
ղաճըգ մատմուսղէլ Ժէնըվիէվին բաքիպէսին-
տէն պահս իտէլիմ :

— Ահ , անըն բաքիպէսի զաեթ տիւպէր վէ
սարը պիր գըղ օլուպ , ագլըմը ալմագտա տըր :

— Ագլըմը մը տըր :

— Օրասընը պիլմէմ :

— Օլ պապտէ զաթընըղ միւզտարըպ օլմա-
եըն , պէնտէնիղ անլարըմ . . . — Ի՛յ ֆազիլէ-
թի . . . զանն իտէրիմ քի հիշ օլմամալը տըր :

— Միւսիւ Սթա-Բի , սիզ տէ հէր շէյէ շիւպ-
հէ իտէնլէրտէն սինիղ :

— Նէ՛ չարէ՛, էֆէ՛նտիմ, գատընլարըն է՛ն սէրթլէրինին պիլէ, պաղը եօլլարլա միւլայլիմէթ քէսպ իթտիքլէրինի, հէր վաղըթ կէօրմիւ շիւմ տիւր:

— Պէն օ եօլլարը իճրանէ հաղըրըմ:

— Օ հալտէ թէէմին օլունուզ քի, վաղը օլաճագ օլան մուգավէմէթ, չօդ վաղըթ իմ թիտատ իթմէեէճէք տիր... — Էյ պու սարը պաշագ հա՞նկը թարլատա պիւեիւեօր:

— Էկէր օրասընը պէն պիլսէ իտիմ, սիղէ իհթիեաճըմ օլմաղ իտի:

— Պարի իսմինի պիլի՞րմիսինիզ:

— Անը տախի պիլմէմ:

— Լաքին, էֆէ՛նտիմ, հիչ տէյիլ իսէ, նագչու թարիֆինի իտինիզ:

— Օ բէք գօլայ տըր. շէօյլէ քի, սարը սաշլը, մափի կէօղլիւ, մէրճան տօտաղլը, զամ պաղ վէ կիւլ եանագլը, ֆիտան պօյլու պիր մէլայիք տիր:

— Հէբսի պու գատա՞ր մը, խուսուսի ալէամէթլէրի եօ՞գ մու տուր:

— Հայֆա՞ քի, կէօղէ կէօրիւնիւր հիչ պիր ալէամէթի ֆարիգասը եօգ տուր:

— Էօյլէ իսէ, պու խըղմէթին պաշա չըգ մասը, պէնճէ միւմքին տէյիլ աիր:

— Նի՛չին:

— Զիւնքի Բարիզտէ, պինլէրճէ կիւղէլ վէ սարը գըղար պուլունուր:

— Պու է՛ն կիւղէլի տիր:

— Զաթընըղըն նաղարընտա, էֆէ՛նտիմ շիւպ-

հէ եօգ տուր քի, է՛ն կիւղէլի տիր, հալ պու
քի թարիֆինիդէ մուվաֆըդ օլան կիւղէլ դըղ-
լարը, պիրէր պիրէր կէօզլունիւզ էօնիւնտէն
կէշիրէմէմ:

— Պունա իհթիեան եօգ տուր, շիմտի պէն
քէնտիսինի սիդէ կէօթէրիրիմ:

Սթա-բի, թէաճճիւպանէ Մ. տը Գասթէլ-
վիվանա նազար իտէրէք,

— Պանա կէօթէրմէ՞ք մի, տէեու թէքրար-
լատը,

— Էվվէթ:

Հէքթօր ճէպինտէն քիւշիւք պիր չիզտան
չըգարըպ, իշինտէն պիր ֆօթօկրաֆ թասվիրի
ալար, վէ Սթա-բիեէ կէօթէրտիկինտէ, մէր-
դում եիւքսէք սէսլէ,

— Անրն թասվիրի՞ մի տիր, տէտի:

— Էվվէթ . . . նա՞սըլ, պիր աղ էվվէլքի թարի-
ֆիմտէ, էրէյիճէ մուվաֆֆադ օլմո՞ւշմուեում
. . . — Շու կէօզլէրէ, տօտադլարա, պիշիմէ,
նէ՞ տէրսինիդ . . . միւպալաղա իթմի՞շմիյիմ:

— Ա՛սլա, տէեու ճէվապ վիրտի Բիդօլէ, հէ-
նէճանը հադըդի իլէ, ֆիլվադը շու մատմուա-
ղէլ պիր բրէնս լօդմասը տըր:

— Շիմտի քէնտիսինի թանըտըղընը հալտէ,
պիսսուհուլէ պուլապիլիրսինիդ, տէյի՞լ մի . . .

— Հէմ պէօյլէ պիր ճալիպ սիֆաթ, էլպէթթէ
թէհարրիեաթընըղտա, սիդէ թէսատիւֆ իտէ-
ճէք տիր:

— Էֆէ՛նտիմ, մէզպուրէնին սիֆաթը ասըա
իշիմէ եարամադ, զիրա դաքու դաքու տօլա-

շարագ, հէր գարուճուեա, դո՛ւ Լասլէրոյէ իւր եւ
 իւր խորշոյն դո՛ւ ելլէ իւր խորշոյն մէջու սօրուլմա-
 սը, մուհալ գապիլինտէն տիր, անճագ պու
 թասվիրի եաբան ֆօթօկրաֆճը, պու պապտէ
 պէնտէնիզէ րէհպէր օլապիլիր :

— Աֆէրին, իշթէ պու կիւզէլ ֆիքիր, պէն
 պունու ասլա տիւշիւնմէմիշ իտիմ, Էլպէթթէ
 ֆօթօկրօֆիսանէ սահիպի, պու գըզըն նէրէտէ
 սաքին օլտուղունու պիլիր, վէ մահէլլի իգա-
 մէթինի սիզէ պիլտիրէճէկի, վէ եախօտ սա-
 թաճաղը տա շիւպհէսիզ տիր, օլ վազըթ . . .

— Բէճա իտէրիմ, բէք աճէլէ կիթմէեէլիմ,
 տէտի Սթանիսլաս Բիգօլէ, Հէքթօրուն սէօ-
 զիւնիւ քէսէրէք, հէր նէ վազըթ մէզպուրէ-
 նին եուվասընը պուլուր իսէք, իճապ իտէն իս-
 թիշարէյի իտէրիզ . . . — Շիմտի, զաթընըզա
 պիր շէյ սիւալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ ի-
 տէրմիսինիզ :

— Շիւպհէսիզ :

— Զաթընըզ պու կէնճ մատմուաղէլի նէրէ-
 տէ կէօրտիւնիւզ, ֆօթօկրաֆը նաճըլ էլինիզէ
 կէշտի :

— Պէն պու տիւպէր գըզը, Բօրթ-Սէն-Մար-
 թէն թէաթրօսունտա կէօրտիւմ . . . — Օ ադ-
 շամը մահպուպէմ իլէ պիրլիքտէ օլարագ,
 թէաթրօնուն ալթ դաթ լոճալարընտան պիրի-
 սինտէ իտիմ . . . — Պիլմէմ նէ՛ օեուն օյնաեօր-
 լար իտի, ֆադաթ զիւստէսիլլէ ճանըմ սըզը-
 ըեօրտու . . . — Պիրտէն պիրէ, գարշըմտաքի-
 գօլթուզլարտան պիրիսինտէ, մէճհուլում օլան

պու սարըճըղըմա թէսատիւֆլէ, սըղընթըմ
սահլ օլտու :

— Եալընը՞ղ մը խտի :

— Զահիրէն էբէյիճէ միւթէպէր զանն օլու-
նան եաչըճա պիր դատընըն ըիֆագաթընտա
պուլունուեօրտու :

— Բէ՛ք իյի, ֆագաթ ֆօթօկրաֆընը նաճըլ
էլտէ իթտինիլ, զանն իտէրիմ քի, պիզլաթ
քէնտիսի սիզէ վիրմիշ աէյիլ տիր :

— Խայր, պէն պու ֆօթօկրաֆը զարիպ, ֆա-
գաթ էօասէն թապիի պիր թէսատիւֆլէ էլտէ
իթմիշիմ տիր . . . — Շէօյլէ քի, թէաթրօ բէր-
տէսինին, պիր արալըգ դարալը օլտուղու զէ-
ման, կիւեա պուզլու իւզիւմ սաթըն ալմագ
նիյի էթիյլէ, տիշարը չըգտըմ . . .

— Եանընըզտաքի մահպուպէնիլէ, աէյի՞լ մի :

— Էվիլէթ . . . — Իշի չագտըրմամագ իշին,
ֆիրլագը մէգքիւր իւզիւմտէն պիր գութու սա-
թըն ալտըմ, վէ պէնիմ օլ մինիմինի սարըճը-
ղըմը տահա զիեատէ եագընտան կէօրմէք, վէ
պէքի կէօրիւշմէեէ պիր ֆուրսաթ պուլմագ
իւմիտիյլէ, — զիրա սէօզ պէյնիմիզտէ, պէօյ-
լէ սըրալարտա քիւսթաթսըղըմ, զաեէթ զիեա-
տէ տիր, — գօլթուզլու սանաալեէլէրին գօ-
նուլմուշ օլտուզլարը սօֆաեա աօղրու կիթ-
տիմ, լաքին տիլէր թարաֆտան տախի ժէնը-
վիէվտէն ռագընըեօրտում, զիրա մաաղալահ,
էկէր պիր աղ շիւպհէ իթսէ խտի, թէաթրօ-
նուն օրթասընտա գըեամէթլէրի գօբարըր ի-
տի . . . — Հէր նէ հալ իսէ, պէն, մէզպուրէ-

նին օթուրմուշ օլտուղու լօճանըն գարուսունա
 եաղլաշտըղըմտա , գարու տուր աշըլտը , վէ
 պէնիմ մէճհուլէմ , տիւրալիւնիւմլէ կէօրտիւ-
 կիւմտէն պին դաթ զիեատէ կիւղէլ վէ տիւ-
 պէր օլտուղու հալտէ , տիշարը չըդտը . . . Աղ
 գալտը քի , գարշըսընա կիտիպ , շու եա պու
 պէհանէ իլէ , վէ եախօտ հիչ պէհանէ օլմա-
 եարագ , քէնտիսիյլէ կէօրիւշէճէ.ք իտիւմ :

— Քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէեէճէ.ք իտինիւ :

— Սատէճէ շունու սէօյլէեէճէ.ք իտիւմ . —

Պէն Բրէն Գաւթէլ-Վիլէնը՞ . — Եւ ի՞նչ Բրէն
 — Բրէն . — Ինչ . — Ինչ . — Ինչ . — Ինչ . . .

Սթա-Բի , պունու թահսին իտէր թարղտա
 պաշընը սալլատըդտան սօնրա ,

— Գըսսա , ֆաղաթ կիւղէլ թէրթիպլի , տէ-
 տի , բրէնս , հէմ տէ օն ի.քի միլեօնլուգ բը-
 բէնս , իշթէ պիր ատէմէ , թէշէպալիւսիւնտէ
 մուվաֆֆադըյեէթ պուլտուրաճագ շէյլէր ,
 պունլար տըր :

Պատէհու Հէ.թթօր , շու վէճհ իլէ քէլամա
 տէվամ իյլէտի .

— Լաքին հա՛յֆա քի , եանընա վարմամտ
 վաղըթ գալմատը , զիրա սայիր պիր զէմանտա
 օլա , կէօղիւմէ ֆէվգէլ ատէ կիւղէլ կէօրիւն-
 մէսի միւհթէմէլ օլան տիկէր պիր գըղ , պիւ-
 մէմ հա՛նկը թարաֆտան գօշուպ կէլէրէ.ք , պէ-
 նիմ մէճհուլէմէ սարըլտը , վէ ուֆաճըղ վէ լա-
 թիֆ սէպէր իլէ եիւղլէրինի էօրմէեէ պաշլա-
 տը . . . — Ա՛հ , պէն անըն եէրինտէ օլմագ ի-

չին, հէր նէ լաղըմ կէլսէ, վէրիր իտիւմ. . . —
 Շու հալի գաթթ իթմէք իսէ, միւնասիպ օլա-
 մաեաճաղընտան, նիւմ աչըգ օլան գարուտան
 տիւրպիւնիւմլէ սալաեա պադարադ պէքլէտիւմ,
 ֆադաթ եալընըդ պիր կէօզ իլէ պադմադ տա
 օլուպ, տիկէր կէօզիւմ, իքի տիւպէրլէրէ աօղ-
 րու աթֆ օլունմուշ իտի . . . — Պիր արալըգ,
 պէնիւմ կիւզէլ սարըճըղըմ, ճէպինտէն պիր մէք-
 թուպ մահֆադասը չըգարըպ, պունուն իչին-
 տէն տախի պիր թասվիր ալտը քի, իշթէ պու-
 տուր, վէրէֆիդէսինէ խիթապէն, “կեօրէ-եօր-
 ան էա, վաղըմ գուն-թա-եղա, իս-վէրի կէնիւրի,
 տէտի . . . Ահ, միւսիւ Սթա-բի, պիւսէնիդ
 նէ” սէս, — ատէթա պիր միւղիդա, պիր քի-
 թարա, պիր մանաօլինա, հասըլը պիր րիւեա
 տինմէեէ լաեըգ պիր սէս . . . Հալէա օ սէս
 գուլաղըմա կէլիեօր տէյի զանն իտիեօրում. . .
 — Մէզպուրէնին մուհիպպէսի իսէ, “գիեատէ-
 սիյլէ թէշէքքիւր իտէրիւմ” տիեէրէք, թասվի-
 րի ալտըգտան սօնրա, եէնիտէն էօրիւշմէեէ
 պաշլատըլար, վէ անտէն սօնրա շիտտէթլէ մու-
 հապէրէեէ կիրիշտիլէր . . . — Գուլադլարըմը
 վէրիպ, պունլարը տիյնէեօրտում, վէ լաղըր-
 տըլարընտան, պիր սօգադ իսմի, վէ եախօտ
 պիր շէյ իշիտիրիւմ մէմուլինտէ իտիւմ. . . —
 Ֆադաթ եալընըդ պիր վաֆթիլ իսմի իշիտէ-
 պիլտիւմ. շէյլէ քի, պէնիւմ օլ տիւպէր սարը-
 ճըղըմըն իսմի, իիւսիլ իմիշ. . . — Միւսիւ Սթա-
 բի, սադըն պու իսմի ունութմաեընըդ . . .

— Զաթընըդ օլ պապտէ էմին օլունուզ,

— Նակեա՛հ բերտէնին աչըլաճաղընը միւշիր չան չալընմաղլէ , ի.քի աղիղէլէրին մուհալէրէսի գաթթ օլունարագ , պիրիպիրլէրինտէն այրըլտըլար , . . — Լիւսիլ քէնտի եէրինէ կիթտի , վէ մուհիպպէսի տախի միւզիգա եանընտա մէվզու գօլթուգլու սանտալեէլէրէ էնտի :

— Պունուն արգասընտան կիթմէլի իտինիզ :

— Կիթտիմ :

— Գօնուշմալը իտինիզ , զիրա պիրինի էլտէ իթտիկինիզ հալտէ , տիկէրինի տախի էլտէ իթմիշ օլուր իտինիզ :

— Զաթէն պէնիմ տէ էֆքեարըմ էօյլէ իտի , վէ մուհիպինճէ հարէ.քէթ իթմէ.ք իւզրէ ի.քէն , մէզպուրէ , ճէպինտէ գօնթրա մարգասընը արամագ իւզրէ տուրտու , վէ մէնտիլինի չըգարտըղը դէման , տիլպէր Լիւսիլին պիր աղ էվլէլ քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու թասվիրի , կէօրմէեէրէ.ք եէրէ տիւշիւրտիւ , վէ սօնրա արատըղը գօնթրա մարգանը պուլուպ , թէաթրօտա նապէտիտ օլտու . . . Պէն իտէ , եէրէ էյիլիպ , օլ զիգըյմէթ թասվիրի ալտըմ , վէ էլպիսէմին սօլ ճէպինէ գօեարագ , նուրի տիտէմին մուհիպպէսինի արամագ իւզրէ ի.քէն , գարշըմա պիրի չըգըպ , եօլումա սէտա չէֆմէսին մի . . . Քէշֆ իտին , պաղալըմ , միւսիւ Սթա-բի , պունուն քիմ օլտուղունու , էկէր պուլուր իսէնիզ , սիղէ . . .

— Մահուտ սէվկիւլիւնիւզ , տէյիլ մի :

— Թա՛ քէնտիսի . . . շէօյլէ.քի , իւզիւմիւ ալա կէլմէտիկիմտէն տօլաեը վէսլէսէեէ վա-

րարածդ, պէնի արամածեա չըգմըլ օլտուղուն տան, գարչըմա չըգտը, վէ հէմանտէմ շիտտէթի պիր թէքտիր իլէ, թէաթրօտան կիթմէք իսթէտի, վէ պէնի տախի արգասընտան կիթմէեէ մէճպուր գըլտը: Պէն իսէ, պիր բէզալէթ չըգար գօրգուսույլա, իսթէր իսթէմէզ, քէնտիսիլէ պիրլիքտէ թէաթրօտան տիշարը չըգտըմ: իւմիտիմ, թէաթրօ պիթմէզտէն թէքրար կէլմէք իտի իսէ տէ, միւմքին օլամատը, դիրա եադաեը կիւճպէլա սըերըրպ, թէաթրօնուն էօնիւնէ կէլտիկիմտէ, կազլար սէօնմիւշ իտի... — Նէ" պախթ, հէք պու շէյլէր պանա թէսատիւֆ իտէրլէր:

— Միւսթէրիհ օլուն, էֆէ"նտիմ... — կէճիքմիշ օլան պիր շէյ, մահվ օլմուշ սաերլմազ... — Եադընտա, օլ կիւզէլ Լիւսիլին նէ՝ բէտէ իդամէթ իթտիկի իսապէրլինի սիզէ կէթիբէպիլէճէյիմի իւմիտ իտէրլիմ:

— Օլ կիւնիւ, միւսիւ Սթա-բի, պէն տէ սիզէ իճապ իտէն միւքեաֆաթը իթա իտէճէյիմ: — Սահիհէն, սիզէ նէ" գատար իւճրէթ վիրմէքլիկիմի իսթէրսինիզ:

Բիգօլէ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, կէօզէ կէօրիւնէճէք տէրէճէտէ պիր իզթիրաւ պը տէրուն իլէ:

— Զաթընըզ ղէնկինսինիզ, տէտի, վէ մատմուսպէլ տախի պու գատար կիւզէլ օլտուղու հալտէ, զանն իտէրլիմքի, պին ֆրանգլըզ պիր պանգա պիլէթի...

— Պէն սիզէ իքի պին, վէ հաթթա իւշ պին

Ֆրանգլըդ պիլէթ վիրմէնէ հաղըրըմ, տէտի
Հէքթօր, մէրգուսուն սէօղիւնիւ գաթթ իտէ-
րէք :

— Հէլէ պիր քէրրէ օլսուն պօլլուդ կէօրէ-
ճէյիմ, տէյի միւլահաղա իթտի Սթա-բի,
եիւղիւնիւն ըէնկի էսկի հալինի քէսպ իտէրէք,
վէ սօնրա եիւքսէք սէսլէ, հիքեանէնիդ մու-
հիմմ օլտուղունտան, պէնի զիեատէսիյլէ միւ-
թէէսիր գըլտը, շու հալտէ, իքինճի պիր մա-
տէր շարապը տահա օլուրսա, մէմնունէն իշէ-
րիմ, տէեու իլավէ իթտի :

Բրէնս էմր իթտի, վէ Սթանիսլաս տախի սէ-
սինի պաշգա պիր թարղտա չըգարարագ :

— Մէգքիւր մատէր շարապըյլա պիր տէ պիս-
քիւի օլուրսա, տահա զիեատէ մէմնունիեէ-
թիմի մուճիպ օլուր, տէյինճէ, տէսթկեահ-
տար գատըն, մէգքիւր սօն քէլիմէնին պիր սու-
րէթի զարիպէտէ թէլէֆֆիւղ օլունմասընտան,
պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ կիւլէրէք Սթա-
բիէ աթֆը նաղար իյլէտի, Պատէհու օդու-
տուղու բօմանը պրագըպ, հասըլաթ տէֆթէ-
րինտէ տար վէ ուղուն պիր քեսողըտ արատը
քի, պունուն իւղէրի հրուֆաթ վէ ըագգամ-
լար իլէ մուհարրէր իտի :

Մէյիսանէ ուշաղը մատէր շարապը իլէ պիս-
քիւիլի կէօթիւրտիւ, վէ Բիդօլէ, պիսքիւիլի
շարապա պաթըրտըդտան սօնրա եութտու, վէ
շարապը տախի իշտի, վէ սօնրա քէլամա տէ-
վամ պիրլէ :

— Էֆէնտիմ, տէտի, թահարրիեաթըմըն

նէթիճէսինի սիզէ նէ՞րէտէ պէտտն իտէպիլի-
րիմ :

— Պիրինճի Գրանսուա սօգաղընտա , պէնիմ
խանէմտէ :

— Լաքին զաթընըզ գօրգմանօրմուսունուզ
քի . . .

— Նէտէ՞ն :

— Խանէնիզէ կէլիպ , զաթընըզ իլէ կէօրիւշ-
մէմտէն , մահպուպէնիզին շիւպհէտէ զահիպ
օլմասընտան :

— Ժէնըվիէվ , պէնիմլէ պիրլիքտէ իգամէթ
իթմէզ : Պինապէրին գօրգուսուզճա կէլէպի-
լիրսինիզ , եախօա պէնիմլէ մէքթուպլաշապի-
լիրսինիզ :

— Բէք ալէա , էկէր զաթընըզ տախի պէն-
տէնիզլէ մէքթուպլաշմագ լիւզումունու հիսս
խտէրսէնիզ , բէճա իտէրիմ քի , մէքթուպլա-
րընըզը պուրատա կէօնտէրէսինիզ :

Սթա-բի , պիր աղ էվլէլ պաշգա պիր սէպէ
թէլէֆֆիւզ իթտիկի լուղէթ կիպի , պու քէր-
բէ տախի , պիր շէյ անլաթտըրմագ նիյեթթի
իլէ , սօն քէլիմէյի թէլէֆֆիւզինտէ , մասանըն
իւղէրինէ էլլիլէ վուրտու :

Նասըլ քի սէօյլէտիք , պու պիր իշարէթ օլ-
մաղլէ , մէյխանէնին ուշաղը տէսթկետահտան
այրըլտը , վէ Սթանիսլասըն , բրէնս իլէ պիր-
լիքտէ գօնուշմագտա օլտուգլարը մասաեա
տօղրու իլէրլէտի : Մէրգումուն էլինտէ , հա-
սըլաթ տէֆթէրինտէն չըգարըլմը օլան մէզ-
քիւր տար վէ ուզուն քեաղըտ վար իտի :

— Միւսիւ Բիգօլէ , տէտի մերդում ուշագ , մատամ եարըն պիր մահէլէ պիւյիւնէք պիր մէպլաղ թէհտիւե իտէնէք օլտուղունտան , ուֆագ պիր տէյնինիղի թէսլիեէ իթմէնիղի բէճա իտիւօր :

Պու սէօղլէրտէն , բուխսաթսըղ բօլիսլիք իտէն Բիգօլէնին գաշլարը չաթըլարագ , սէրթ պիր չէհրէ իլէ :

— Իյի ամմա , միւթէպէր պիր զաթ իլէ կէօրիւշտիւկիւմղէման , մատամըն տա , տէյն բուսուլամը կէօնտէրմէսի միւնասիպ տէյիլ տիր , տէտի , հէմ մատամ բէք ալէա պիլիր քի , պէն մաաշըմը , աեըն սօնուտա ալըրըմ . . . — Տօղբուսու , պու գատարճըղ պիր պօրճ իչին , պէօլլէ պիր հագարէթ օլմասընա թէհամիւլ իտէմէմ . . . — Նէ՛ պիւյիւք շէյ , օթուղ եէտի ֆըրանգ օն սանթիմ պօրճում վար իմիշ . . . էկէր իւղէրիմտէ օլսա իտի . . . լաքին օլմատըղընտան . . . Հա՛յտէ , հա՛յտէ , կիթ մատամա սէօլլէ քի , պէն ասլա . . .

Հէքթօր , պիրտէն պիրէ մասանըն իւղէրինէ եիւղ ֆրանգլըղ պիր պիլէթ աթըպ , մէգքիւր սախթէ նիւմայիշի գաթթ իթտի , վէ մէյիսանէ ուշաղընա խիթապէն :

— Հէմ շիմտիքի մէսարիֆի , վէ հէմ տախի Մ. Բիգօլէնին բուսուլասընտաքի տէյնի ալըղօեուն , տէտի :

— Ֆագաթ , էֆէնտիմ , պու օլուր շէյ տէյիլ տիր , պու եաբտըղընըղ , պէնիմ առէթա կիւճիւմէ կիտէնէք շէյ տիր , տէեու մուգա-

պէլէ իթտի Սթա-բի, աղիմ պիր վադար իլէ :

— Բէտտ ճէվապը լազըմ տէյիլ տիր, . . . եա
դապուլ իտին, եա եօգսա պօղուշուրուզ, տէ-
տի Հէքթօր :

Ուշագ պիլէթի ալըպ, վէ սլուրնունուն ալ-
թընտան կիւլէրէք, տէսթկեահա ալտէթ իյ-
լէտի :

9.

— Շիմտի սիզին իչին վիրտիկիմ բարա, ա-
լէլ հիսապ պիր շէյ տիր, տէեու իլավէ իթտի
բրէնս թօթօր, սէսինի եալաշլաթարադ, դու-
սուր բարաեր տախի սիզ ալտըդտան պաշգա,
ալըն սիզէ պիր եիւզ ֆրանդըդ պիլէթ տահա
վիրէյիմ . . . — Պու վէրտիքլէրիմ, իլք մէսա-
րիֆաթընըլա մուդապիլ տիր :

— Էֆէնտիմ, զաթընըլ պէնտէնիդի բէք զի-
եատէ թալթիֆ իաիեօրսունուզ, պու հալտէ,
աճիզլէրի տախի զայրէթիմէ, թէշէքքիւրիւմիւ
սիզէ իզհար իտէճէյիմ, տէտի Սթա-բի :

— Մէմուլ իտէրիմ, վէ արթըդ սիզաէն մու-
ֆարադաթ իյլէրիմ . . . — Պիր սաաթտան պէ-
րի տիր քի, ժընըվիէվ պանա պէքլէեօր, վէ
ղաեէթ իսրըսլանմըջ օլմալը տըր . . . քիմ պի-
լիր, պաշըմա նէ" բաթըրտը դօրարաճագ արը
. . . — Եագընտա թէքլար կէօրիւշէլիմ, միւ-
սիւ Սթա-բի :

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ պու կիւնտէն իշէ պաշլարում:

Հէքթօր, մէյխանէ ուշաղընըն գուսուր բարանը կէթիրտիկի զէման, մէյխանէտէն տիշարը չըգտը: Բիդօլէ, մէզքիւր ագչէյի ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա, տէսթկեահտար գատընա տօղրու իլէրլէտի, վէ մէզպուրէ տախի խօշ պիր կիւլիումսէմէ իլէ,

— Էյ Սթանիսլաս, տէտի, բուսուլատաքի սօրճ թէէտիեէ օլունտու, հա՛:

— Սիզին ագլ ու ֆիրասէթինիզ սաեէսինտէ, էյ Բալմիր . . . պունա մուգապիլ եարըն սիզէ ըսթրիտեա հէտիեէ իտէճէյիմ . . . գալպիմէ իսէ, զաթէն մալիքէսինիզ:

— Սթանիսլաս, ագըպէթ սիզ պէնի թէհլիքեէ տիւշար իտէճէքսինիզ . . . — Ալէմնէ՞ սէօյլէեէճէք տիր:

— Ալէմնէ՛ սէօյլէրսէ սէօյլէսին, պիզ պիրպիրիմիզի սէվէրիզ վէսսէլամ, հէմ սէվմէք, սէվիլմէքլիքտէ հէտիեէլէր վէրիլմէ՞զ մի:

Օգուեան զաթլար, էլպէթթէ բուսուլա գօմէտիասընը անլամըշար տըր: Պու թէրթիպ, հէր տէֆա ֆուրսաթ միւսայիտ օլտուղունտա, թէճտիտ օլունուր իտի, վէ տէսթկեահտար օլան գըրգըր գատըն իսէ, Բիդօլէեէ պիր տէրէճէ ալէադասը օլմաղլէ, քէմալ լէթաֆէթլէ պունա մուվաֆֆադաթ իտեր իտի:

Սթա-Բի, իհթիմալ քի քէնտիսինէ իհթիեաճ պուլունան իտարէխանէեէ ալտէթ իթմէք իւզրէ իքէն, մէյխանէսին գաբուսու աշըլա-

րագ , էլլի պէշ ալթմըշ եաշընտա պիր ատէմ
իշէրի կիրտի : Սթա-բի , մէրգուժու թանըեա-
րագ ,

— Օ՞ միւսիւ Տանիէլ կայեէ տիր , տէտի , վէ
իսթիգպալինէ կիտիպ , էլինի ուղաթտը , վէ ի-
լալէթէն , սապահլար խաշր օլտուն , միւսիւ
կայեէ , սիզին պու թարաֆլարտա նէ՞ իշինիզ
վար տըր , տէեու սիւալ իթտի :

— Պէն տէ սիզի արաեօրում , տէեու ճէվապ
վիրտի եէնի կէլէն ատէմ , Մալքէթիւի իտա-
րէխանէսինէ կիթտիմ , րէֆիգլէրինիզտէն պի-
րի , պէնի պուրաեա կէօնտէրտի . . . — Սիզին
իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , օթուրալըմ :

— Նէ՞ իշէրսինիզ :

— Պիր մատէր շարապըյլա պիր պիսքիւի օլ-
սա , քեաֆի տիր :

Պէօյլէճէ պու իքի շախպար , մէյխանէնին
էն գարանլըք քէօշէսինտէ օթուրտուլար :

Տանիէլ կայեէ , օրթա պօյլու , զայիֆ վէ շէն
պիր ատէմ օլուպ , կէօղլէրի քէսկին , լազըր-
տըսը գըսսա վէ սիւրաթլը , սիմասը , ագլ ու
ֆէթանէթլէ պէրապէր , տէրին պիր մահ-
զունիյեէթի միւշիր իտի : Պու զաթըն աննընըն
շիզիլիլէրի վէ տօտաղլարընըն տուրկունլուգու ,
տէվա գապուլ իթմէեէն պիր մանէվի քէտէրէ
տիւշար օլմուշ օլտուղունու իմա իթմէքտէ ի-
տիլէր :

— Էյ , տէտի Սթա-բի , ատի պիր սիւալ ի-
լէ , մուհալէրէեէ պաշլամագ նիյեէթիլլէ , արհ-

հէթ ու ափիւեթինիզ հէր վաղըթքի կիպի
պէրքէմալ մը տըր :

— Էվվէթ , տայիմա պէրքէմալ տըր . . . —
Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , իհթիեալլան-
մաեօրում :

— Էաքին մէմուրիեթինիզ բէք միւշքիւլ
տիւր :

— Էօյլէ ամմա , նէ՛ չարէ . . . — Պունունլա
պէրապէր , ասլա եօրկունլուդ հիսս իթմէեօ-
րում , վէ սայիրլէրի դուվվէթաէն տիւշտիւք-
լէրի թադտիրտէ , պէն քէսպի դուվվէթ իտի-
եօրում , Պէնիմ հարէքէթ վէ զայրէթէ իհթի-
եաճըմ վար տըր , պէն կիտիպ կէլմէլիյիմ , ա-
րաշթըրմալլեըմ , վէ պիր ասլ քէօրէյի միսիլլու ,
հէր թարաֆը թահգըդ իթմէլիյիմ , Ֆիքրիմ
նէ գատար մէշղուլ օլուր իսէ , վիճուտիմ տէ օլ
գատար սէրի իւլ հարէքէ օլուր : Հալլ ու թէս-
վիեթ իտէճէք նէ գատար մէսէլէլէրիմ պու-
լունուր իսէ , զիհնիմ օլ գատար պէրրագըդ
քէսպ իտէր :

— Սղիղիմ կայեէ , պու մէմուրիեթ սիզի
թէլէֆ իտէճէք տիր : Տօղրուսու , պէն սիզին
եէրիւնիլտէ օլտա իտիմ , իշտէն չէքիլիր իտիմ :

— Պէն հէնուղ էլլի պէշ եաշընտաեըմ , վէ
պէշ սէնէ տահա չալըշտաղըմ , քի՛մ պիլիր ,
պադալլմ օլ վաղըթ չէքիլէճէֆմիլիմ :

— Սճայիպ , արթմըշ եաշընտա օլտուղունուդ
զէմանտա տա , զապթիեէլիք մէմուրիեթի-
նիլտէ գալաճաճըմընըդ :

— Գըղըմըն ինթիգամընը ալմատըգճա , մէ-

մուրիեթիմի թէրք իտէճէք տէյիլիմ, տէեու
ճէվապ վիրտի կայեէ, քէսիք պիր սէտա իլէ,
— Հալէա օ միւլահաղալարտամըսընըզ, տէ-
եու մուդապէլէ իթտի Սթա-Բի :

— Էվվէթ, հալէա, տէտի միւսինն զապթի-
եէ, կէօզ դաբագլարը եաշարարագ, պու խա-
թըրէյի ունուտամամ վէ ասլա ունութմաեա-
ճաղըմ տըր : Ա՛հ, պանա իտիլէն ֆէնալըդ, բէք
պիւյիւք ֆէնալըդ տըր : Տիւշիւնիւնիւզ պիր
քէրրէ քի, օն ալթը եաշընտա, հաղիմ, կիւ-
ղէլ, վէ պաքիրէ գըզըմ, էզ ճան ու տիլ վէ
քէնտի էօմրիւմտէն եիւզ դաթ զիեատէ սէվ-
տիկիմ էվլատըմ, էվվէլա պաշտան չըգարըլ-
մըշ, զայպ իտիլմիշ, վէ սօնրա տախի դաթլ ու
թէլէֆ օլունմուշ տուր : Ա՛հ, պապալըդ մու-
հապպէթիմ, սառտէթ ու իգպալըմ, սէվինճ-
լէրիմ վէ իւմիտլէրիմ, հէք պիր ալշաղըն, նէ'
պաքիրէլիկէ, վէ նէ' նամուսունու հէքք իթ-
միշ օլաուղու պիր գըզըն հաեաթընա ասլա վէ
դաթան հիւրմէթ իթմիշ օլմամասըյլա, մահվ
ու նապէտիտ օլմուշլար տըր : Պունու ունութ-
մամդ մը, միւսիւ Բիգօլէ : Ա՛հ, պունուն իհ-
թիմալի վա՞ր մը տըր :

Տանիէլ կայեէ, պու սէօզլէրտէն սօնրա,
ֆէվգէլ ատէ պիր մէյեուսիեէթլէ, եիւզիւ-
նիւ էլլէրի իշինէ ալտը :

— Լաքին ատալէթ ոիզին ինթիգամընըզը ալ-
մըշ տըր, տէեու մուդապէլէ իթտի Սթանիս-
լաս, — վադաա պու մատտէ, պունտան ադալլի
օն տէօրթ սէնէ էվվէլ վուգու պուլմուշ իսէ

տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի հալէա պէնիմ խաթ-
րըմտան չըդմամըշ աըր :

— Օն տէօրթ սէնէ՞ մի . . . տէեու թէքրար
իթտի Կայեէ , էվվէթ , օն տէօրթ սէնէտէն պէ-
րի տիր քի , պէն պու աճըեր չէքիեօրուամ , կէօղ
եաչլարը տէօքիւեօրուամ , վէ հէր կիճէ բիւ-
եամտա գըղըմըն թաավիրինի կէօրիւպ , ուեա-
նըեօրուամ . . . — Հաքիմէր մէկէր պէնիմ ինթի-
գամըմը աըմըչլար իմիշլէր . . . նէ՞ պէօյիւք խէ-
եալաթ . . . — Գըղըմը էօլտիւրմիւշ օլան պիր
ալչաղա թէրթիպ օլունան պէշ սէնէ քիւրէք
ճէզաաընը , սիզ պիր ախըր ինթիգամ մը ատտ
խաեօրպունուզ , խայր , խայր , պէն պունու
ախըր ինթիգամ ատտ իթմէմ , պանա , տիկէր
պիր ախըր ինթիգամ լաղըմ աըր . . . — Էլպէթ-
թէ կիւնիւն պիրինտէ , պէն բիէր Գարնօեու
թէքրար պուլաճաղըմ , վէ իշթէ եալընըզ օլ
կիւնիւ , գըղըմըն ինթիգամը ալընմըշ օլաճագ
աըր . . . — Իշթէ տօգուղ սէնէ տիր քի , օ դատ-
տարը արամագտաեըմ :

— Սէպիլի թախլիւէ օլունտուղունտան պէ-
րու , տէյիլ մի , տէեու սիւալ իթտի Սթա-բի :

— Էվվէթ :

— Գաթիլի մէրդում , օլ վագըթ բօլիսին
թահթընէղարէթինտէ պուլունմագտա իտի . . .

— Տիմէք օլուեօր քի , քիւրէքտէն չըդտըդ-
տան սօնրա , իգամէթի իշին քէնտիսինէ հան-
կը շէհրին թախիօ իաիլմիշ օլմաընտան մա-
լիւմաթընըզ եօգ տուր :

— Կաք էեալէթինին մագարըրը օլան Նիմ

չէհրինտէ իդամէթի դարարլաշտըրըմը իտի :

— Էօյլէ օլտուղու հալտէ . . .

— Լաքին օրաեա մէրգում աեադ պիլէ պասմամը տըր , վէ թուլօնտա քիւրէքտէն չըդտըդտան սօնրա , բիէր Գարնօ նապէտիտ օլմուշ տուր :

— Շիւպէսիդ մէմալիքի էճնէպիէեէ կիթմիշ օլմալը տըր :

Տանիէլ կայեէ , պու սէօղիւ րէտտ եօլունտա , պաշընը սալլաեարադ ,

— Զանն իթմէմ , մէրգում Ֆրանսատա , հաթթա Բարիզտէ օլմալը տըր , տէտի :

— Բարիզտէ՞ մի , զանն իտէ՞րմիսինիդ քի Բարիզտէ օլտուն :

— Էվվէթ , չիւնքի Բարիդ շէհրի , զապըթանըն սայ ու զայրէթինէ րադմէն , կիզլէնէճէք էն միւնասիպ մահէլլ տէյիլ՝ մի տիր . . . — Իշպու շէհրտէ վէ դարընճա կիպի խընճախընճ օլան ճէմիյեթ իչինտէ , պիր քիմսէ , էրպապը մէհարէթտէն օլտուղու հալտէ , իամինի վէ սիֆաթընը թէպտիլ իլէ , քէնտիսինի րահաթճա կիզլէեէպիլիր . . . — Բիէր Գարնօ , էկէր տույղուլարը քէնտիսինի ճինաեթ թարիգինէ սէվդ իթմիշ օլմասալար իտի , պիւյիւք պիր ատէմ օլապիլիր իտի : Մէրգում , շէյթանի պիր ֆիքրէ մալիք օլուպ , շիւպէսիդ քիւրէքտէ կէչիրտիյի էօմիւր , պու ֆիքրինի միւքէմէլէն թէվսի էյլէմիշ տիր : Վէլհասըլ եալընըդ Բարիս շէհրի , մարդումա շայեսթէ պիր մահէլի մէն . զարէ օլապիլիր :

— Միւսի՛ւ կայե՛հ , պու սէօզիւնիւզ պիր
թախմինտէն իպարէթ տիր , զիրա ագըպէթ
մէրգումա ասլա րասթ կէլմիշ տէյիլսինիզ :

— Խա՛յր , խա՛յր , պիր տէֆա օլսուն րասթ
կէլմիշիմ տիր :

— Բասթ կէլտիկինիզ ատէմ քէնտիսի օլտու
զունա էմի՞նմիսինիզ :

— Քէնտիսինի լաեըգըյլա թանըտըղըմ հալ
տէ , հիշ եանըլըմըեըմ :

— Օրասը էօյլէ , վէ պունտան տա դաթի-
նազար , մէրգումուն իւզէրինտէ պիր հալ վար
տըր քի , ինսանը դօլայ եանըլթմազ . շէօյլէ
քի , էկէր դուվլէյի հաֆըղամտա խէթա եօգ
իսէ , զանն իտէրիմ քի , մէրգումուն պիր կէօ-
զիւ եօգ տուր :

— Էվլէթ , կրանտ-բօքէթթէ մահպուսիյն
իլէ իթտիկի պիր արպէտատա , սօլ կէօզիւնէ
տէմիրտէն պիր ալէթ իլէ վուրուլմուշ տուր :

— Քէնտիսինի նէրէտէ րասթ կէլտինիզ :

— Պասթիլ մէյտանընտա :

— Զօգտա՞ն պէրի մի :

— Թագըրիպա ալթը այ էվլէլ . շէօյլէ քի ,
պէն պիրիսինի արաեօրտում , օ արալլըգ բիէր
Գարնօ , սարրաֆ մէմուրու կիպի պիր դըեա-
ֆէթտէ օլտուղու հալտէ , պէնտէն օն տաըմ
էօթէտէն կէշտի :

— Եաեա՞ն մը իտի :

— Ֆէվգէլ ատէ սիւրաթլէ կիտէն պիր աթ-
լը դօնադ արապասընտա իտի . . . — վադտա
արգասընտան կիթմէք միւմքիւն տէյիլ իտի :

Ֆադաթ քէնտիսինի բէք ալէա թանըսում:

— Հիշ տէյիլ իսէ, կէօզիւնիւ օլսուն կէօր տիւնի՞ղ միւ:

— Խա՛յր, զիրա եիւզիւնիւն սաղ թարաֆը պանսա տօղըրու տէօնմիւշ իտի:

— Էօյլէ օլտուղու թադաիրտէ, ազի՛զիմ միւսիւ կայեհէ, բէք իհթիմալտէն տիր քի, եանըլմըշ օլասընըզ, չիւնքի Բիէր Գարնօ, մահքիւմ օլտուղու զէման, եիկիրմի պէշ եաշընտա վար իտի: Սէքիզ սէնէ սօնրա, մէրգումու թէքրար կէօրմիւշ օլտուղունուղու զանն իտիւ եօրսունուղ: Խմտի, պիր ատամին պաշընտան սէքիզ սէնէ կէշմէսի, խուսուսիյլէ պու սէքիզ սէնէնին պէշ սէնէսի տէ քիւրէքտէ միրուր իյլէմէսի, ինսանը խայլի թէպտիլ իտէր:

— Խա՛յր, խա՛յր, կէօրտիւկիւմ չէհրէ, քէնտիսինին սօլմուշ վէ պէտ չէհրէսի, վէ հէյեհէթի տէ, քէնտի միւթէքէպալիր հէյեհէթի իտի... — Պունտան գաթ ինազար, օլ վադըթ նէ՞ իչին եանըլմըշ օլաճաղըմ, մատամքի իքի սէնէ էվվէլ Բարիզտէ պուլունտուղունա իսպաթըմ վար տըր:

— Իսպաթընը՞ղ մը վար տըր:

— Էվվէթ:

— Ֆարզ իաէլիմ քի, պու պապտէ իսպաթընըզ օլսուն, Ֆադաթ քէնտիսինէ գարչը նէ՞ եարապիլիրսինիզ... — Մէրգում ճէզասընը չէքմիշ տիր... — Քիւրէքտէն չրգտըգտան սօնրա, թախսիս օլունան մահէլլէ կիթմէմէսինտէն տօլաեթ, մէրգումու մահքիւմ գըլտըր-

մագ իսէ , ատի պիր ախղը ինթիգամ տիմէք տիր :

— Պէօյլէ պիր ինթիգամ , պէնճէ տախի մու-
ճիպի խօշնուտիեէթ տէյիլ տիր :

— Էօյլէ իսէ , նէ՞ եարմագ իսթէեօրոունուզ :

— Սէպիլի թախիեէ օլտուղունտան պէրու
կէչիրտիկի էօմրիւ արաշթըրմագ իսթէրիմ :

— Եէնի պիր ճինաեէթ տահա իշլէմիշ օլ-
տուղունա տայիր մալիւմաթընըզ վա՞ր մը տըր :

— Էկէրչի ալտըղըմ մալիւմաթտա խէթա եօգ
իսէ , մէրգում դանունուն բէնչէսի ալթընտա
պուլունմագտա տըր . . . — Պու մէշրէպտէ պու-
լունան , վէ քէնտիսի կիպի ալիմ վէ ֆէթին օ-
լան պիր քիմնէ , ամէլէ սընըֆընըն կիյինտիկի
պուղու կիյինէմէզ , էսկի պիւսկիւ էսվապ իլէ
տօլաշամազ , չարշը բաղարլարտա սէրսէրի կէ-
զէմէզ , ալըտան եարըմըշ ֆուրունկարտա եա-
թըպ ույուեամազ , վէ էր եա կիճ զապըթանըն
էլինէ կէչէճէք օլան հայտուտ ֆըրգասընա
տախի մէնսուպ օլամազ . . . — Շիւպհէսիզ մէր-
գում քէնտի ազլ ու ֆէթանէթինտէն իսթի-
ֆատէ իլէ , պու կիւնքի կիւն , հիքեաեէլէր
սըրասընա կէչմիշ օլան մէշհուր վէ տէհչէթի
հիլլէքեարլարտան պիրի օլմուշ տուր . . . —
Պէնիմ զաննըմճա , օլամազ շէյ տիր քի , տօ-
գուզ սէնէտէն պէրու պու խապիս , ճինաեէթ
ճինաեէթ իւզէրինէ եըղմըշ օլմասըն . . . —
Պինապէրին քէնտիսինի հաքիմէրէ թէպիմ
իթմէրլէ , գըղըմըն ինթիգամընը ալմըշ օլա-
ճաղըմ , վէ հիշ շիւպհէմ եօգ տուր քի , պու

տէֆա հաքիմէր, մերգումուն կէնճիկինէ մէր-
համէթէն, քէնտիսինէ աֆիլ իթմէեհէքէրէր
տիր :

— Ազի՛ղիմ միւսիւ Տանիէլ, տէտի Բիդօլէ
աճըղը պիր սէօյլէյիշ իլէ, պէն սիզի թէէմին
խոէրիմ քի, ֆիքրինիզի եալընըզ պու խուսուս
իլէ մէշղուլ գըլմանըզլա իյի իթմէեօրսունուզ,
իհթիմալ տըր քի, պունուն, սիզէ պիւյիւք
մաղարրաթը օլուր :

— Ագըմը զայ իտէպիլիր, տէյի՞մ :

— Լաքին պէն սիզէ պունու տիմէեօրում :

— Տիմէքլէ տիւշիւնմէք պիր գաբուեա չը-
գար : Էօյլէ օլտուղու թագաիրատ, արթըզ պու
խուսուստա պահս իթմէեհէլիմ, տէեու ճէվապ
վիրտի կայեհ, էլինի աննընըն իւզէրինէ կէօ-
թիւրէրէք :

— Էվվէթ, էվվէթ, սիզին պուրաեա կէլմէ-
նիզէ սէպէպ օլան խուսուս իւզէրինէ պահս ի-
տէլիմ :

— Պէնիմ պուրաեա կէլմէքլիկիմէ սէպէպ,
եինէ Բիէր Գարնօ սուր :

— Նէ՞ կիպի :

— Շիմտի անլարսընըզ :

Տանիէլ կայեհ, պիր ազ սուս տուրտուգ-
տան սօնրա, պիրտէն պիրէ, մուսահիպինին
եիւզիւնէ պագարագ :

— Միւսիւ Սթա-Բի, սիզ պիր գուրնաս ա-
տամսընըզ, տէտի :

Բուխասթաըզ բօլիսլիք իտէն շախս, պու
սէօզէ մուգապիլ, կիւեա զահիրէն մահճուպի-

եւթ կէօսթէրտի իսէ տէ , թէպէսսիւմիւնիւ տէ զապթ իտէմէեւէրէք ,

— Ազիզ բէֆի'դիւմ , տէեու ճէվապ վիրտի , պէնտէնիզ հատտէն բէք զիւեատէ թագաւոր ի տիւօրսունուղ . . . — Սէօղ պէյնիմիզտէ , պէն տահա պիւյիւք մէհարէթլէր իպրազ իթմիշ տէյիլիւմ :

— Սիզին , ղաեթ շայեանը տիգ գաթ թահ գըգաթլար իճրասընտա պուլունմուշ օլտուղունուղ մալիւմիւմ տիւր , վէ հաթթա սիզ տախի պիլիրսինիզ քի , պէն սիզի գաշ տէֆալար ղապթիւեէ նէզարէթինէ տախիլ իթմէք իսթէտիւմ , տէեու մուգապէլէ իթտի կայեէ :

— Զաթընըզը թէէմին իտէրիւմ քի , օլ պապտէ հագգընըզտա իզհարը թէշէքքիւրտէ ապա գուսուր իթմէմիշիւմ տիր , շու գատար քի , պէն իսթիգլալիւեթիւմի տահա զիւեատէ սէվէրիւմ . .

— Շունուն պունուն հիսապընա իշ կէօրմէք , պէնիւմ տահա զիւեատէ իշիմէ եարար , վէ զիւեատէ քեար կէթիրիր :

— Իշթէ պէն տէ անըն իշին սիզէ իսրար իթմէմիշիւմ տիր . . . — Լաքին էկէր պու կիւնքի կիւն , բօլիս իլէ իշինիզ օլմաեարադ , բօլիս նամընա չալըշմանըզը թէքլիֆ իտէր իսէմ , աճապա հիւսնի գապուլիւեթէ մազհար օլո՞ւր մուեում :

— Էկէր , միւշքիւլ պիր թէշէպպիւստէ սիզէ եարտըմ իտէրէք , ղաթընըզըն խօշնուտիւեթիւնի մուճիպ օլապիլիրսէմ , վէ էկէր պու թէշէպպիւս , պէնիւմ իսթիտատըմա տա մուվա :

Փրդ իսէ , հէր հալտէ էմրինիդէ միւնթաղըր պուլունուրում :

— Բօշ վէ Ծիւմէլ իտարէխանէսինտէ օլտուղու կիպի , Մալբէրթիւի իտարէխանէսինտէ տախի , սիդին , դատընլարա միւթէալլիդ օլան ումուր ու խուսուսաթտա մէհարէթի մախսուսէնիդ վար տըր , տէյիլ մի , տէյի սիւալ իթտի կայեէ :

— Պէնտէնիդ իտարէխանէտէ ազ չօդ հէր իշի կէօրիւրիւմ , լաքին շուրասը սահիհ տիր քի , դատընլարա միւթէալլիդ օլան իշլէր , պաշըճա պէնիմ մէհարէթիմ տախիլինտէ օլան իշլէր տիրլէր : Նասըլսա , իսթիտատըմ պէնի օլթարաֆա սէվդ իյլէմէքտէ տիր :

— Տիմէք օլուր քի , միւհթաճ օլտուղում մալիւմաթա տէսթրէս օլապիլիրսինիդ :

— Մուհադդադ տիմէսէմ պիլէ , իհթիմալտէն տիր տիեհպիլիրիմ :

— Պիլիրսինիդ քի , վադը օլան խըտմէթ , շայեանը միւսթահադդ օլտուղունտա , պունա մուդապիլ պէն նէ՞ եօլտա միւքեաֆաթ թէէտիեէ իտէրիմ :

— Թէշէպպիւսիւմտէ քէսպի մուվաֆֆադըյեէթ իյլէտիկիմտէ , պէշ եիւղ ֆրանդ թէէտիեէսինէ ըաղը օլո՞ւրմուսունուղ :

— Սիդ օ դատարլա խօնո՞ւտմուսունուղ :

— Էվվէթ , խօշնուտում :

— Էօյլէ իսէ , ուղլաշտըդ տիմէք : Իմտի սէօյլէեէճէկիմ շէյլէրի դայտ վէ իշարա հիմմէթ իտին :

Բիդօլէ ճէպինտէն քիւչիւք պիր տէֆթէր չըգարըպ , գուրչուն գալէմինին ուճուճու տիլինէ տօգուճտուրտու , վէ մուսահիպինին սէօյլէեհէճէկի սէօղլէրէ պէքլէաի :

— Պունտան իւչ սէնէ էվիէլ , եանի 1876 տա , տէեու պաշլատը Տանիէլ , եիկիրմի պէշ եաշընտա , ղաեէթ հիւսէնա վէ Ֆաննի վէրնօ նամընտա պիր խըղմէթճի գատըն , Գուրպիուա մէքթէպինին պիր մուալլիմէսինին մաեէթինտէ միւսթախտէմ իքէն . . .

— Ֆաննի վէրնօ , տէեու թէքրարլատը Բիդօլէ : — Եազըլտը :

— Մուալլիմէնին իսմի , մատամ Տիւպիէֆ իմիշ :

— Բէք ալէա :

— 1877 սէնէսի դեկտեմբերինին 22 սինտէ , մէղպուրէ խըղմէթճի գատըն ղայպ վէ նապէտիտ օլմուշ տուր :

— Բէք ալէա :

— Պիր այ ադտէմ , մատամ Տիւպիէֆին պաղչէպանը , մէքթէպին պաղչէսինտէ , իշէ եաշրամազ պիր հալէ կէլմիշ օլան պիր աղաճըքէօքիւնտէն չըգարտըղը սըրատա , պու աղաճընքէօքիւ ալթընտա , պիր չօճուգ քէմիքլէրի պուլունմուշ տուր Տէրհալ պու տէհէթլիքէշֆի մէրճիինէ խապէր վէրիլիպ , մատամ Տիւպիէֆ տախի , Ֆաննի վէրնօնուն պազը մանէատար աթվարընը , վէ դաթիէն կիզլէեհէմէտիկի սըգ սըգ պիհուղուրլուգլարընը , վէ նիհաեէթ սէպէպի անլաշըլամանան ղայպընը տէրխաթըր

ի թափկին տէն , պի թ թ ապի մէղսուրէ կէնճ գլղ
հաղ գլնտա պաղը կէճնա շիւպհէ հասըլ օլ
մուշ , վէ մահ քէմէ , մէրգ ումէ ֆաննի վէրն օ
նուն , վաթանը օլան Սէնլիտէ արանըլմասը իշին
էվամիրի լաղըմէ յի իթա իյէմիշ տիր : Ֆաղաթ
միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու , մէղսուրէ մէյ
տանա չըղ մըշ օլմաերպ , շիսաի իսէ , սլընան
պաղը մալիւմաթտան , ֆաննինին , սախթէ պիր
խսիմէ Բարիդին իշինտէ պուլունտուղու , վէ
պիր եախօտ պիր գաշ նէֆէր զէնտօսթլար մա
րիֆէթիլլէ գայրըլտըղը անլաշըլմըշ տըր :

“Իշթէ մատտէ , պու գարընը պուլմագ տըր :

10.

Բիզ օլէ եաղըսընա տէվամ իտէրէ.ք ,

— Օլ էսնատէ ֆաննի վէրնօնուն քիմին իլէ
միւնասէպաթը օլտուղու թահգըղ իտիլմիշ մի
տիր , տէտի :

— Էվիլէթ , տէեու ճէվապ վիրտի Տանիէլ
կայեէ , ֆաղաթ պու թահգըղաթ պիրդի եան
ըշ պիր թարիգէ սէվգ իթմիշ տիր :

— Նանըլ :

— Բիվաեթէ կէօրէ , ֆաննինին պիր տմ
ճաղատէսի օլուպ , հէր կիւն անը կէօրմէ.ք ի
շին Պուա-Գօլօմսլա կիտէր իմիշ : Պու ամճալա
տէ իսէ , սախթէ պիր քիմնէ օլուպ , ֆաննի ,

մաշուգունու կէօրմէեէ կըթմէք իշին , պունու
սէհանէ իթթիխաղ իյլէր իմիշ :

— Էյ մէրգումէնին պու մաշուգունտան հիշ
սիր էսէր եօգ մու տուր :

— Պու պապտէ մատամ Տիւպիէֆ թէքրար
իսթինթագ օլունտուգտա , էօյլէ զանն իտի-
եօր քի , մէքթէպ շակիրտանընտան պիրիսի-
նին պիր ադրապասը , պազէն շակիրտլէրի ֆա-
միլեալարընա կէօթիւրմէքտէ օլան մէզպուրէ
խըզմէթճի գըզըն կիւզէլլիկինէ վուրուլարագ ,
մէզպուրէյի պաշտան չըգարմըշ վէ պիքրինի
իզալէ իթմիշ . . . :

— Մատամ Տիւպիէֆին շիւպհէլէրի խասսէ-
թէն շու եա պու շախսա միւնհասըր մը տըր :

— Էվվէթ , լաքին զաեթ միւշէվվէշ պիր
թարղտա . . . Մէրգումէնին շիւպհէսի , Բիէր
րէտօն նամընտա պիր քիմսէ իւզէրինտէ տիր :

— Պու շախս հէր քիմ իսէ , պուլունմօշ
մու տուր :

— Խայր , տէեու ճէվապ վիրտի կայեէ սէսի
տիթրէեէրէք , զիրա մէրգում տախի , իզինի
թօզունու պրադմաեարագ զայպ օլմուշ տուր ,
ֆազաթ սօլ կէօզիւնիւն օլմամասընտան , գօ-
լայճա թանըլմասը գապիլ օլան օլ Բիէր րէ-
տօն , սապըգ բրանկապէնտ , վէ գըզըմը պաշ-
տան չըգարըպ , մուախսարէն տախի գաթլ ու
թէլէֆ իտէն Բիէր Գարնօ տուր :

— Եինէ օ մու , ինանըրմըսընըզ օ օլտուղու-
նա , տէտի Սթա-Բի եիւքսէս սէտա իլէ :

— Օլ պապտէ էմնիեթիմ պէրքէմալ տըր ,

դիրա մէրդում ալչազ , բօլխսին թահարրիեա-
թընտան եադաեը դուրթարմադ իշին , Մա-
թիլտ Բէտօն նամ վալիտէսինին իսմինի թաշը-
մանա պաշլամըշ տըր . . . — Իշթէ պու սէպէ-
պէ մէպնի իտի քի , պիր աղ էվէլ , պու տտէ-
մին Բարիզտէ օլտուղունու , վէ եէնի եէնի ճի-
նաեթլէր իճրա իթմիշ իտուկինի պէեան ի-
տիեօրտում :

— Գուրպվուա մէքթէպինէ նէ՞ եարմանա
կէլիր իմիշ :

— Քէնտիսինին վաղ իթմիշ օլտուղու պիր
դըզը կէօրմէեէ կէլիր իմիշ :

— Գըզ քիմի՞ն իմիշ :

— Պիր էօքսիւզ իմիշ քի , քէնտի սէօղլուն-
ճէ , տօսթլարընտան պիրի վէֆաթ իթտիկի զէ-
ման , քէնտիսինէ պրագմըշ :

— Ֆագաթ , հէբ պու շէյլէր ատէթա պիր
րօման տըր , տէտի Բիդօլէ , մէրագը արթա-
րագ :

— Պէն դանն իտէրիմ քի , րօման տա տէ-
յիլ , ատէթա տէհշէթլի պիր ֆաճիա տըր :

— Բիէր Բէտօն մէզքիւր մէքթէպէ սըզ սըզ-
մը կէլիր իմիշ :

— Սէնէտէ եալընըզ իքի իւշ տէֆա կէլտի-
կի կէօրիւլիւր իմիշ :

— Էօքսիւզ դըզըն իսմի նէ՞ իմիշ :

— Պլանշ-Բընէ :

— Ֆամիլեասընըն իսմի՞ :

— Ֆամիլեաճա հիշ պիր իսմի եօդ իմիշ :

— Է.յ պու դըզ նէ՞ օլմուշ :

— Որասընը պիլէն եօղ տուր : Շու դատարը մալիւմ տիւր քի , Բիէր Բէտօն պու գըզը իքի սէնէ մուգատտէմ մէքթէպտէն չըգարմիշ , վէ պիր տախի գըզըն էսէրի պիլէ կէօրլուէմէմիշ տիր :

— Հադըգաթէն պու բէք զարիպ պիր էսար տըր , վէ պու էսրարը աշիքեարէ չըգարմադ տա բէք էհէմմ տիր , տէտի Սթա-Բի , վէ մէմուլ իտէրիմ քի , Ֆաննի վէրնօնուն պուլունմասը տա գապիլ տիր : Էկէր պու գարը , պիր թագըմ քիպարզատէ զէնտօսթլարըն մահպուպէսի օլմուշ իսէ , անը եագալամագ , պէնճէ կիւճ տէյիլ տիր : Համտ օլտուն , պէն ալէա պիր ալ քէօրէյիյիմ , վէ օլ սըֆաթլա հայիզ օլտուղում գօգու ալմագլըդ խասսէմ , պէնի , մէզպուրէնին եուվասընա գատար սէվգ իյլէճէք տիր :

— Թէշէպպիւսաթընը հադըրնտա , պանա մալիւմաթ վիրէճէքմիսինիզ :

— Էկէր իսթէրսէնիզ , հէր կիւն վէրիրիմ :

— Խայր , հէր նէ վագըթ օլ պապտէ պիր էսէր պուլմուշ օլտուղունուղու զանն իտէրսէնիզ , օլ վագըթ խապէր վէրինիզ քի , պիրլիքաէ իշ կէօրէլիմ . . . — Տէրխաթըր իտինիզ քի , պու գատըն պիզէ , Բիէր Գարնօեու պուլտուրապիլիր . . . — Հէր հանկը կիւն “պու գարընը պուլտուլ” տէրսէնիզ , սիզէ պիր տէ պախշիշ վէրիրիմ :

Պու սօն լուղէթ , պիր միւտտէթճիք ունութմուշ օլտուղու հէր վագըթքի միւլահազալարը

նը, Բիդօլէնին ֆիքրինէ պրագտը, Պինապէ-
րին քէլամա տղադ պիրլէ,

— Աղի՛ղ բէֆիդիմ, տէտի, մալիւմիւնիւզ
տիւր քի, պու իշի հիւսնի սուրէթտէ պաշա
չըգարմագ իշին, շունունլա պունունլա կէօ-
րիւշմէք, վէ սաղա սօլա ապսէնթ վէրմիւթ ի-
շիրմէք, վէ ագըպէթ բարա քիսէսինի տայի-
մա էլտէ թուլթմագ լազըմ տըր:

Կայեէ, մէրգ ումուն սէօղիւնիւն տէվամընա
վագըթ պրագմաեարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ, պիլիրիմ, տէեու մուգա-
պէլէ իթտի, պու թէշէպպիւստէ բէք չօդ զա-
յիտ մէսարիֆ վար տըր . . . Իշթէ սիզէ պու մե-
սարիֆէ մուգապիլ, ալէլ հիսապ շունու վի-
րէյիմ:

Վէ քիսէսինտէն պէշ ատէտ ալթուն չըգա-
րըպ, Բիդօլէնին էլինէ սըգըշտըրտը, վէ օ տա-
խի մէմնունիյյէթլէ ճէպլինէ աթտըղը սըրա-
տա, ֆիքրինտէն տախի,

— Պու կիւնքի կիւնիւմ նէ՛ իդ պալլի կիւն
իմիշ, տէեու միւլահազա իթմէքտէ իտի, Պա-
տէհու աշիքեարէն,

— Սիզտէն ալտըղըմ մալիւմաթ եէտիմտէ օլ-
տուղու թագտիրտէ, պու ագշամտան իշէ պաշ-
լաեաճաղըմ, տէեու իլապէ իթտի:

Պէօյլէճէ Տանիէլ Կայեէ, զապթիեէ նէզա-
րէթինէ, վէ Սթա- Բի տաթի իտարէխանէ եօ-
լունու էլէ ալտըլար:

* * *

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճհ իւզըն, Սէզար

տը Ֆօսարօ , Մալբէրթիւիտէն ալտըղը էվրադ-
տէֆթէրլէրինի քէնտի տայիրէսինէ կէօթիւր-
միւշ իտի : Մէրդում , մէգքիւր տէֆթէրլէրի ,
պիւրօնուն կիզլի սիւրկիւլիւ պիւր չէքմէճէսինէ
հըֆղ իթմիշ իքէն , օտա խըղմէթքեարը կէլիպ ,
գահվալթըսընըն հազըր օլտուղունու էֆէնտի-
սինէ պիւտիրմէքլէ , Սէղար սուֆրաեա էնտի :

Պարօնուն հէր նէ գատար մէշհուր պիւր աշ-
ճը գարըսը վար իտի իսէ տէ , մէրդում եալը-
նըղ գահվալթըսընը խանէսինտէ իտիպ , ֆա-
գաթ գուսուր թաամլարընը , եա հիսսէտար
օլտուղու իւշ տայիրէլէրտէն պիրիսինտէ , եա
տալէթլի պուլունտուղու էվլէրտէն պիրիսին-
տէ , վէ եախօտ միւթէպէր լօղանթալարտա
իտէր իտի :

Մալբէրթիւինին շէրիքի , խըղմէթքեարլա-
րընա ճէօմէրտճէ իւճրէթ վէրիւր իտի իսէ տէ ,
պունա մուգապիլ տէ , հագգըլարընտա ղաեէթ
սէրթ մուամէլէտէ պուլունուր իտի : Մէրդում
պու խատէմէսինէ , էվին իշինտէ պուլունան
տիկէր խըղմէթքեարլար իլէ գօնշուլուգ միւ-
նասէպէթի իթմէքլիկի գաթիէն մէն իթմիշ օ-
լուպ , պունուն խիլաֆընտա հարէքէթ իտէն-
լէրին , խըղմէթքեարլըգտան թարտ ու թէ-
պիտլէրի լաղըմ կէլէճէկի , շէաիտէն թէնպիհ
օլունմուշ իտի :

Մաաշլար պօլ օլուպ , չօղլուգ խըղմէթ տէ
պուլունմատըղընտան , էվամիրի մէգքիւրէեէ
թէմամէն բիաեէթ օլունուր իտի :

Մէրդումուն արապաճըսը , անաուրլ իթալ-

եան օլմաղլէ , ֆրանսըղճա իյի թէքէլլիւմ՝ ի տէմէզ իտի իսէ տէ , լաեըգըյլա անլար իտի :

Սէզար , էվինտէ զաեթ տիգգաթլը տավրանըպ , օրթատա , թէհլիքէլի հիշ պիր քեաղըս պրագմազ իտի : Քէզալիք հիշ պիր մահէլլին անախթարը , քիլիտի իւզէրինտէ գալմազ իտի :

Մալքէրթիւինին իշ տայիրէսիյլէ իրթիպաթը օլան տայիրէտէ , տէրունինտէ նատիր իւլ էմսալ քիթասլլար օլարագ պիր քիւթիւպխանէ պուլունուպ , պարօն օրատա օլմատըղը զէման , քիմսէ պու տայիրէնին էշիյինէ աեագ պիլէ պասամազ իտի :

Քիւթիւպխանէնին պիր թարաֆը սէյեար օլուպ , տայիրէնին դաբուսունու , վէ թէլէֆօն ալէթինի սէթը իթմէքտէ իտի : Սէզար թաամսալասընտան չըգտըգտան սօնրա , թարիֆ իթտիկիմիզ տայիրէսինէ կիրտի , վէ հիշ պիր սէպէպլէ քէնտիսինի պիհուզուր իթմէմէլէրինի տէ , իճապ իտէնլէրէ էմը իյլէտի : Պաստէհու չէքմէճէտէն էվրագ տէֆթէրլէրինի չըգարըպ , պունըարը պիրէր պիրէր վէ տիգգաթլը սուրէթտէ օգուեարագ , քէնտիսինտէն պաչգաքիմսէնին անլաեամաեաճաղը սուրէթտէ տէ իւզէրլէրինէ իշարէթլէր վէ նիւմէրօլար վազ իթտի :

Պու իշ , հէման իւշ չարեէք սաաթ դատար իմթիտատ իտէրէք , պունտան սօնրա , պարօն էլլէրինի օվուշթուրտու , վէ եիւզիւնտէ պիր սէվինճ էսէրի հուսուլէ կէլտի :

Մէրդում, զաթէն հուսուլէ կէլմիշ օլան, վէ
եագըն պիր զէմանտա պիւթիւն պիւթիւն
մուվաֆֆագըյեէթ քէսպ իթմէսի մէլհուզ
պուլունան նէթիճէլէրտէն տօլաեը մէմնուն օլ
մագտա իտի :

— Հէբսի տէ պէնիմ էլիմտէ տիր, տիմէքտէ
իտի քէնտի քէնտինէ, շիւպհէսիզ տիւզ տը
Շասլէն տիկէրլէրինտէն զիւատէ միւշքիւլաթա
սէպէպ օլաճագ տըր, լաքին Պլանշ պէնիմ
հիւքմիւմ ալթընտա, հէրկիւնա իսթիմալէ միւ
սայիտ պիր ալթթ օլաճաղընտան, անըն սաեէ
սինտէ մուվաֆֆէր օլաճաղըմ շիւպհէսիզ տիր :

Սէզար տը Ֆօսարօ քէնտի քէնտինէ սէօյլէ
տիկի պու լագըրտըլարտան սօնրա, Սլզասըր օ
լան օտա խըղմէթճիսինի չաղըրտը, վէ մէր
գումա խիթասէն :

— Ֆրից, էլպիսէմի հաղըր էթ, տէտի :

— Զաթը ալիլէրի արապա՞ իլէ մի չըգաճագ
տըր . . . Արապանըն տախի թէտարիքի իչին
էմը վիրէյի՞մ մի :

— Խալը, եաեան չըգաճաղըմ :

Եարըմ սաաթ սօնրա, Սէզար՝ Բրօվանս սօ
գաղընտաքի խանէսինտէն սլուվարա միւթէ
վէճճիհէն հարէքէթ իթտի : Մէրդումուն վագ
թը հարէքէթի, պուլլարտա արամ իտէնլէրին
զաեէթլէ թագտիր իթտիքլէրի ապսէնթ վագ
թը օլուպ, սօն սլահարտա տախի էօյլէտէն
սօնրա, օրալարը բէք շէնլիքլի օլտուղունտան,
գահվէխանէլէրին թէրալարընտա պիր չօդ
միւշթէրի թօբլանմըշլար իտի :

Պարօն տը ֆօսարօ , Գաֆէ տը լա Բէ նամ
կազինօնուն եագընլարընա եագլաշտըղընտա ,
հարէքէթինի եավաշլաթտը , վէ պազըլարընա
սէլամ վէրիպ , տիկէր պիր գաշ քիշիյլէ տէ թօ-
գալաշտըգտան սօնրա , կազինօնուն , իշէրիսի
հէման պիւսպիւթիւն խտլի օլան սալալարըն-
տան պիրիսինէ կիրտի :

Իշպու սալանըն պիր քէօշէսինտէ , գաշ եա-
շընտա օլտուղու անլաշլաման , եանի գըրգ
պէշ իլէ էլլի պէշ չաղլարընտա օլտուղու մազ-
նուն պուլունան պիր ատէմ օթուրմուշ օլուպ ,
եազը եազմագլա մէշղուլ իտի :

Պու ատէմ , օրթա պօյլու , պիր ազ շիշման-
ճա , գրանթա , պաշընըն իւշ բաեը տաղ , վէ
եիւզիւ , գըշ էլմասը կիպի պուրուշուգ օլուպ ,
հէր նէ դատար խարիճտէն ճալիպ պիր քիման
զանն օլունմաեօրտու իսէ տէ , հազըգաթը
հալտէ , շէն ու շէնլիք սէվէն պիր ատէմ իտի :

Տէյլիսի վէ բէկլի օլուպ , էնլայի եօրկուն-
լուգլարըն էսէրինի համիլ օլան , ֆագաթ պիր
սաֆտէրունլուգ իմա իտէն եիւզինիւն էթրա-
ֆընտա իսէ , ուզուն ֆալօրի սագալ պուլուն-
մագտա իտի :

Պու զաթըն խուսուսի նիշանէլէրի , պէեազ
պիր գրավաթ , մէրճանտան պիր կէօզլիւք , վէ
սիեահ վէ կէնիշ րէտէնկօթունտուն պիր տիւյմէ
տէլիյինտէքի լէթիօն տ'օնէօր շէրիտլնտէն ի-
պարէթ իտի : Գարշըսընտա տախի եազըեը
գուրութմաեա մախսուս օլան քեաղըտ , միւ-
րէքքէպ հօգ գասը , վէ սօլ թարաֆընտա տա-

խի, եարըսը պօշ օլարագ, պիր՝ շէքէրլի սու
գատէհի միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Սէզար, թէպէսսիւմ իտէրէք, մէրգումուն
եանընա տօղրու իլէրէտի, վէ էլինի ուղաթա-
րագ:

— Մապահլար խայր օլսուն, տօ'դթէօր,
տէտի:

Տօգթէօր տախի պաշընը եօգարը գալտը-
րըպ, ուղաթըմըշ օլան էլի սըգտը, վէ ճէ-
վապէն:

— Խայրըլը սապահլար օլսուն, պս'րօն, նա՞-
սըլսընըզ, իյի'միսինիզ, տէեու մուգապէլէ
իթտի:

— Համտ օլսուն, իյիլիմ, զաթընըզ նա'սըլ-
սընըզ:

— Օ՛, պէնտէնիզ իշտէ կիւճտէյիմ:

— Չօգ չալըշըբօրսունուզ, տէյի'լ մի:

— Ազ չալըշըբօրում, լաքին իշ օ տէյիլ:

— Եա նէ՞ տիր:

— Քիֆանէթ իտէճէք գատար ոյգու պիլէ
ուեուեամանօրում . . . — Տահա չըգան կիճէ,
պիրինճի Ֆրանսուա սօգաղընտա, զէֆգ ու
ճիւնպիւշլէ վագըթ կէչիրտիք:

— Բրէնս Հէքթօրուն էվինտէ՞ մի:

— Էվլէթ . . . ադչամ թատմընը օրատա իթ-
տիք . . . մատմուաղէլլէրի օյնաթտըրտըզ . . . —
Հասըլը սապահլըն սաաթ ալթըսընա գատար օ-
րատա իտիք . . . — Հէր քէս սիզի պէքլէեօր-
տու, նի'չին կէլմէտինիզ:

— Պիր մանիի մութլազ, կէլմէքլիկիմէ միւ-
մանաաթ իյլէտի:

— Երևէ դարը հիքեաեհսի օլմալը , հէ՞ պա-
րօն :

— Իհթիմալ տըր , տէտի Սէղար թէպէսսիւմ
իտէրէք :

— Ա՛հ , ետրամաղ , տայիմս եէնի պախթ-
լար սիդին իչին էքսիք օլմաղ :

Տօգթէօր , պու սէօղլէրի սէօյլէեհրէք , եա-
նընտաքի գատէհի տօտաղլարընա կէթիւր-
տիւ :

— Նէ՞ իչիեօրսունուղ , տէեու սիւալ իթտի
Մ. տը ֆօսարօ :

— Բօրթուգալ չիչէյի խիւլասասըյլա մախ-
լութ , շէքէրլի սու իչիեօրում :

— Իյի պիր իչկի տէյիլ տիր :

— Պէն տէ պիլիեօրումքի , բէք թաթըղ
տըր , ֆաղաթ ատէթ իթմիչիւմ տիր . . . — Զա-
թընըղըն տա մալիւմիւ տիրքի , պէնիւմ էօմ-
րիւմ իքի գըսմա թաղսիւմ օլունմուշ տուր :
Շէօյլէքի , կիւնտիւղ վաղթը ճէյրան կիպի
բէհրիդքեար , վէ ֆաղիլէթլէրի ճիհէթլիլէ կիւլ-
տէն թաճ ալմըշ օլան գըղլար կիպի իֆֆէթ վէ
իսմէթլիյիւմ :

— Լաքին կիճէ վաղթը . . .

— Օ՛ , կիճէնին հալի պաչգա . . . — Շէօյլէ
քի , կաղ բշըղը եանար եանմաղ , աթէշֆիշան
թապիաթըմ դալէպէ իտէրէք , հէր կիւնա
ղէֆք , ճիւմպիւշ վէ էյլէնճէ միւպթէլասը օ-
լունում . . . Լաքին էսէֆ իտէրիւմքի , պու
եօլտա կէչիրաիկիւմ էօմիւր , չօգ վաղթը իմ-
թիտատ իթմէեհրէք , նիհաեէթ շու եաղըն

վազը թլարտա , թէրքի հայեաթ իտէճէյիմի
զանն իթմէքտէյիմ :

— Խա'յր , խա'յր , տահա զաթընըզ չօգ վա-
զըթ եաշանաճազսընըզ :

— Օրասը մալիւմ տէյիլ տիր , պա'րօն ,

— Հէր նէ հալ իսէ , չըգան կիճէ , ճէմիյեէ-
թինիզ զիեատէճէ՞ մի իտի :

— Օն ի.քի օն տէօրթ .քիշի իտիք :

— Էյ մատմուաղէլէ՞ր :

— Ժէնըվիէվին հէր վազըթ.քի տօսթլարը ի-
տիլէր : Ժէնըվիէվ իսէ , օ կիճէսի զանէթ կիւ-
ղէլէշմիշ իտի . . . Պիլի'րմիսինիզ , պու աղշամ
եհինէ օրատա էյլէնէճէյիզ . . . — Ժէնըվիէվ ,
էվին մատամասը մագամընտա օլարազ , իճապ
իտէնլէրի տավէթ իթմիշ տիր , ֆադաթ էսէֆ
իտէրիմ .քի , պէնտէնիզ Շասլէն խանէսինտէ
թաամ իտէճէյիմ : Պու ճիւմլէ իլէ տախի ,
սատթ օն րատտէլէրինտէ , պիրինճի Ֆրանսուա
սօդաղլնա կէլմէք նիյեէթինտէյիմ : Սիզ տէ
օրատա պուլունաճազսընըզ , տէյիլ մի :

— Պէլ.քի :

Սէզար տը Ֆօսարօ , Շասլէն իսմինին թէլէֆ-
ֆիւզ օլունտուզունու իշիթտիկինտէ , սէվինճին-
տէն տիթրէտի , զիրա տօղթօր պիզզաթ ,
միւքեալէմէյի պարօնուն իսթէտիկի նօգթա-
եա կէթիրմիշ իտի : Պինապէրին Սէզար , հիշ
պէլլի իթմէեէրէք ,

— Օ տէյիլ ամմա , տիւշէս հալէա քէյֆսի'զ
մի տիր , տէեու սիւալ իթտի :

— Էվլէթ , պիշարէ գատընճըղաղ տայիմա

քէյֆսիզ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի տօգթէօր:
— Եազընտա քէսպի շիֆա իթմէքլիք իւմի-
տի վա՞ր մը տըր:

— Օ ճիհէթլէ ասլա իւմիտիմ եօգ տուր:

— Տիմէք տիր քի, բէք ազըր տըր:

— Շիֆա գապուլ իթմէզ տէրէճէտէ ազըր
տըր: Քէյֆսիզլիկի տէ, եիւրէք իլլէթի տիր:

— Տիւշէսին սիննի նէ՞ գառար վար տըր:

— Գըրգ պէշ եաշընտա տըր:

— Տիմէք, տահա օն սէնէ եաշաեապլիիր:

— Իհթիմալի եօգ տուր: Էկէր իքի սէնէ
տահա եաշար իսէ, էն չօղու տիմէք տիր: Պու-
նունլա պէրապէր տէ, հէր պիր տազըդասը
թէհլիքէլի տիր: Շէօյլէ քի, պիր ազ շիտտէթ-
լի հէեէճան, շահ տամարընը գաթթ իտէպլիիր:

— Հասըլը մատամ տը Շասլէնին գուրթուլա-
պիլմէսի, սիզճէ իմքեանսըզ կէօրիւնմէքտէ
տիր, տէյիլ մի:

— Էվլէթ, հէմ պաշգա չարէ տէ տօգ տուր:

— Տիւգիւն, եազընտա պէօյլէ պիր Ֆէլա-
քէթ վուգուի իհթիմալտէն օլտուղունա մալիւ-
մաթըր վա՞ր մը տըր:

— Պէնտէնիզ, քէնտիսինէ, դէվճէսինին պու-
լունտուղու հաղին վէիւամէթինի անլաթտըր-
տըմ: զիրա մէրդուսուն օլ պապտէ սալիւմա-
թըր պուլունմասը, էհէմմիեէթտէն խալի տէ-
յիլ տիր: . . . նէ՞ տիմէք իսթէաիկիմի անլաեօր-
սունուզ, տէյիլ մի:

11.

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա , Սէզար տը ֆօսարօ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի .

— Մ. տը Շապէնին , զէվճէսինէ տայիմա մուհապպէթի վա՞ր մը տըր :

— Շիւպհէսիզ , հէմ պունտան գաթինազար տա , տիւշէս զաեթ տիլպէր պիր գատըն տըր :

— Զէվճի , մէզպուրէտէն զիեատէ եաչլը՞ մը տըր :

— Միւսիւ տը Շապէն , զէվճէսինտէն ագալլի երկիրմի եաչ զիեատէ պիւյիւք օլուպ , սիննի , ալթմըշթ թէճապուզ իթմէքտէ իսէ տէ , վիճուտճա սաղ վէ սէլիմ , վէ պօեու տաթի հէնուզ ասլա էյիլմէմիշ տիր , վէհասըլ մէրգում տահա կէնճ տիր . . . — Լազըրտը պէյնիմիզտէ , զանն իտէրիմ քի , իճապը հալինտէ մէրգում , մէմուլ օլունտուղունտան զիեատէ գուվէթ տէ քէսպ իտէր . . . — Զաթընըզ քէնտիսինի թանրմա՞ղմըսընըզ :

— Վադաա մէրգումա չօգ տէֆա րասթ կէլմիշ իսէմ տէ , ասլա քէնտիսինէ թագտիմ օլունմագ շէրէֆինէ նայիլ օլմամըշթմ տըր :

— Էկէր թագտիմ օլունմագլըգ արզուսինտէ իսէնիզ , պէնտէնիզ սիզի թագտիմ իտէրիմ :

— Նէ՞ լիւղումու վար տըր . . . — Մէրգում , պուլունտուղու սինն վէ վազիեթինտէ , պէնտէնիզին նէ՞ տույղուլարընը , վէ նէ՞ տաթի տէթլէրինի թաչքապիլիւր քի . . .

— Ֆիլվագը տիւգ տը Շասլէն քէօչէյի ին-
ղիվատէ էօմիւր կէշիրմէքտէ իսէ տէ , պու
ճիւմլէ իլէ տախի էօյլէ զանն իտէրիմ քի , պու
եօլտա պիր էօմիւրտէն բէք տէ խօշլանմագ-
տա տէյիլ տիր : Տօղրուսու , պիր խասթա իլէ
տայիմի էօմիւր կէշիրմէք , պիր ազ միւշքիւլ
տիւր :

— Լաքին էվլատլարը . . . զիրա պանա էօյ-
լէ կէլիեօր քի , մէրգուսուն իքի նէֆէր եր-
քէք էվլատը օլմալը տըր :

— Խա'յր , պիր երքէք վէ պիր դըղ էվլատը
վար տըր :

— Պունլար վալիտէլէրինին եանլարընտա տէ-
յի՞ մի տիրէր :

— Խա'յր . . . — Օն տօգուզ եաշլնտա վէ դա-
եէթ տիւպէր օլան մատմուաղէլ էլէն , Պըզան-
սօնտա , խալլի սէնէլէրտէն պէրու էսիրֆիրաշ
օլան պէօյիւք թէյզէլէրինտէն պիրիսինին եա-
նընտա տըր . . . — Էրքէք էվլատա , եանի Բօ-
թէ տը Շասլէն տը ֆէրվիլիէեէ կէլինճէ , մէր-
գում վէրտիւնտէ , լանսիէ ալաեընտա սիւարի
չավուշուղու խրտմէթինէ տախիլ օլմուշ տուր :

— Ագտէմճէ պու հիքեաեէյի իշիթմիշ օլ-
տուղում խաթրումա կէլիեօր . . . — Ղալիպա
պու տէլիգանլընըն , պիր ազ խաֆիֆմէշրէպ
օլմասը , բէտէրինին էֆքեարընա ապա մու-
թապըգ տէյիլ տիր . . . — Չօգ տէֆա պէնտէ-
նիզ մէրգում տէլիգանլընը , պիր թագըմ աաի
դըղ վէ գատընլար իշինտէ կէօրմիւշիւմ տիւր
. . . — Լաքին հէմիրէսի կէնճ գըզըն , ղաեէթ

աղըր խասթա օլան վալիտէսի եանընտա պու-
լունաճագ եէրտէ , վիլաեէթտէ , ուզագ ալիւ
ազրապապը նէզտինտէ պուլունմասը , պանա
զարիպ կէօրիւնտիւկի կիպի , սիդէ տախիւզա-
րիպ կէօրիւնմէեօրմու :

— Աղի'զիմ , մատտէ բադա , եախօտ ալիւ-
յիւք ալիւ միրաս մէսէլէսի տիր :

— Շասլէն ֆիտմիլեասը զէնկի'ն մի տիր :

— Հէմ զաեէթ զէնկին աիր , վէ մերգումէ
գըզըն ալիւյիւք թէյգէսինին ազրագաճագը մի-
րաս իսէ , բէք ճէսիմ օլտուզունտան , եազըն-
տան օլմանեան ապիր ազրապա զէ թէյալիւզա-
թըն էլլէրինէ կէչմէսի իպթէնիլմէմէքտէ տիր . . .

— Մատմուաղէլ էլէն իսէ , ուզագտան օլան
թէյալիւզաթընտան , Բարիզտէ ճիւմհուրիեէթ
միւտաալիյի ումումիսի մուազլինի Պիպօնթ Ռը-
նէ աը Լօթրիլ իլէ էվլէնէճէք տիր . . . — Իշպու-
ագտը իշտիվաճ , մերգում տէլիգանլընը զա-
եէթլէ սէվէն մէզպուրէ ալիւյիւք թէյգէ թա-
րաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տուր . . . — Պու-
գատըն , մատմուաղէլ էլէն ալիւ գաչ սէնէ գա-
տար քէնտի նէզտինտէ գալմասը շարթըյա ,
վարիտաթընը թէքմիլէն վէ պա գօնթրաթօ
իլէրուտէ էվլէնէճէք օլան մերգուման իքի
նէվճիվանլարա թէրք իսէճէկինի վատ իյլէմիշ
տիր . . . — Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի ,
տիւգ , օզլու իլէ քէնտի արասընտաքի իմթի-
զաճսըզլըղա ըաղմէն , գարըսըյա եալընըզ եա-
շամագտա տըր :

— Պանա էօյլէ կէլիեօր քի , տիւշէսին , քէն-

տիտինէ ընթիւդէլիք իթմէք իշին, եանընտա
պիր մատմուազէլ սագլատըղընը իշիթմիշիմտիր:

— Ֆելլադը, պունտան ագամմ մէզպուքէ-
նին եանընտա տիւպէր պիր ինկիլիզ դըղը վաթ
իտի, ֆագաթ պու կէնճ գըղըն փոլիտէսի,
պիր դաշ նէֆէր էօքսիւզ հվլաա պրագարագ
վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, մէրգումէ, թէ-
էսսիւֆի աղիմէ Լօնտրասեա ազմէթէ մէճպուր
օլմուշ, վէ թէէսսիւֆիւ իսէ, գաւաընքընէն
էյիսի օլուպ, խըղմէթինտէ պուպունանլար
հագգընտա տայիմա միւլայիմէթ իւզըէ մու-
մէլէ իտէն մատամ տը Շապէնէ զիեաոնէիյլէ
մուհապպէթի օլմասընտառ նէշէթ իթմիշ տիր:

— Ֆագաթ, մատամ տը Շապէն իշին, զէվ-
նինի պիր ազ գըսգտնըր տէրլէր:

— Նէ՛ չարի, պու պիր իթմէթլիքլէ հուսուլէ
կէլմիշ պիր թագսիրաթ օլմաաըղընտան, օլ
պուպաէ միւրգում մաաղուր թութուլմալը տըր,
զիրա պունտան տօլաեը իլք տէֆա միւթէզար-
րուր օլան քէնտիսթ տիր:

— Լաքին պու թագսիրաթըն ճիտտի սէ-
պէպլէրի վաճմը տըր:

— Ա՛սլա, զիրա տիւզ, սայիրլէրէ նիւմունէ
օլաճագ պիր զէվճ տիր:

— Ֆագաթ օ կիւղէլ վէ տիւպէր ինկիլիզ դը-
ղընը նէ՛ եաքալըմ:

— Ա՛հ, աղի՛ղիմ պարօն, օլ ճիհէթլէ թէէ-
մին օլունուղ . . . — կէրչի տիւշէս սէպէպսիզ
եէրտէ շիւպհէեէ զահիպ օլաքագ, պունտան
տօլաեը տիւզ կիւճէնմիշ իսէ տէ, մուախիա-

րէն արալարը եինէ պուլունարագ , սիւքիւնէ-
թի հալ գայիմ օլմուշ տուր : Պուշունլա պէ-
րապէր , մատամ տը Շասլէն , մատմուաղէլին
հարէքէթ ու աղիմէթի հադդընտա ասլա իզ-
հարը էսէֆ իյլէմէմիշ տիր :

— Տիմէք օլուր քի , մէրգումէ արթըգ եա-
նընա մատմուաղէլլիք իշին քիմսէյի ալմաեա-
ճագ տըր :

— Վագաա ալմագ իսթէմէղ ամմա , պունա
չարէսի եօգ տուր , չիւնքի քիմսէյի ալմատը-
ղընտա , պիւսպիւթիւն եալընըղ գալաճագ օլ-
տուղունտան , չիմտիտէն կէնճ պէր գըղ արաթ-
տըրմագ տա արը :

— Զանն իտէրիմ քի , պէօյլէ պիր գըղը պուլ-
մագլըգաա կիւճլիւք եօգ տուր :

— Բէք տէ գօլայ տէյիլ տիր , զիրա ֆէվգ-
էլ ատէ էմնիյեթէ միւհթամ պիր մէմուրի-
եթ տիր . . . — Միւլահաղա իտինիղ պիր քէր-
րէ քի , զաեթթ թէրպիեէլի , ալիմ , միւզիդա-
եա աշնա , վէ տիւշէս ինկիլիդճէ գօնուշմաեը
սէվտիկինտէն , մէզպուրէ իլէ ինկիլիդճէ թէ-
քէլլիւմէ օլտուգճա միւսթայիտ , վէ ախէա-
դը համիտէսի եէրինտէ պիր գըղ պուլմագ լա-
ղըմ տըր . . . — Հալ պու քի , պու խասսէլէրին
մէճմուինի , խուսուսիյլէ հէք պիրլիքտէ օլա-
րագ պուլմագ , Բէք միւշքիւլ տիւր : Շասլէն
ֆամիլեաոր , պու իշի պէնտէնիգէ իհալէ իլէ ,
պէօյլէ պիր գըղ պուլմագլըղըմ րէճա իթտիք-
լէրինտէն , պէնտէնիղ տաթի պու խուսուստա
տօսթլարըմա միւրաճաաթ իտէրէք , մալիւմաթ

ախդինէ չալըշտըմ իսէ տէ, արդու օլունան պի
էմնալ մախլուդու պիր տիւրլիւ էլաէ իտէմէ,
տիւմ:

— Աղի'ղիւմ տօգթէօր, զաթընըդ իյիճէ ա-
րահամամըշսընըդ, եօգսա տէտիյինիդ մախ-
լուդ, ասլա պուլունմազ տէյիլ տիր:

— Էկէրչի սիդ էօյլէ պիրիսինի թանըրա-
նըդ, խապէր վէրինիդ . . . — Սիդին թափսիե-
նիդ իւղէրինէ, պէնտէնիդ ասլա թահգըդ վէ
թէտգիդինէ կիրիշմէեէրէք, մէղսուրէյի գա-
պուլ իտէր, վէ հաթթա պու կիւն էմնաի
թաամտա, տիւդ իլէ տիւշէսէ սէօյլէրիւմ:

— Վադաս էօյլէ պիրիսինի թանըմամ, զի-
րա էհլի նամուս գըղարլա պէնիւմ չօգլուդ ի-
շիւմ եօգ տուր, տէեու ճէվաս պիրտի Սէզար
թէպէսսիւմ իտէրէք, ֆադաթ սիզէ պիր մա-
հէլ իրաեէ իտէպիլիրիւմ քի, պիւա շիւպհէ
դըրդ սէքիդ սասթ զարֆընտա, մաթլուպ օ-
լան նատիր իւլ էմնալ մախլուդու պուլապիլիր:

Մէրգում տօգթէօր, աղընը պուրնունու ա-
շիքեար սուրէթտէ էեէրէք:

— Խըամէթ քեարան տայիրէսի՞մի, տէտի,
օրատա պուլունանլար, Ալլահա՞ էմանէթ:

— Աղի'ղիւմ, պէնիւմ սիզէ սէօյլէտիկիւմ՝ միւ-
թէպէր պիր տայիրէ օլուպ, շիւպհէսիդ նամ
ու շէօհրէթինի սիդ տախի իշիթմիշսինիդ տիր,
վէ դաեթթ իսթիգամէթլէ կէօրտիւկիւ իշլէր-
տէն տօլաեը տախի, ատէթա տարպը մէսէ
հիւքմիւնէ կէշմիշ տիր . . . իշպու տայիրէ,
Մալքէրթիւի իտարէխանէսի տիր:

— Մալբէրթիւի իտարէխանէսի՞ մի , տէյի
թէքրարլատը տօղթէօր , ֆիլլիպղը պու պապ-
տէ հադդլըսընըղ . . . Զիրա մէդքիւր իտարէխա-
նէ՞ մալիւմը ամմէ վէ դաեթ միւթէպէր տէր :
Հաթթա՞միւշթէրիլէրիմաէն գօնթ տը Բուվրայ ,
քէնտի քէրիմէսի իշին օրատան պիր մուալլի-
մէ իսթէյիպ , պուլունհան մուալլիմէ հադդըն-
տա՞ղաեէթլէ մէմնուն օլմուշ տուր :

— Բէ՛ք ալէա , իշթէ սիղ տախի պէնիմ սէօ-
ղիւմիւ թաստիգ իտիւօրսունուղ :

— Լաքին մէդքիւր իտարէխանէ նէ՞րէտէ
տիր :

— Վիգթուար սօգաղընտա , ֆալանճա նիւ-
մէրօտա տըր :

— Պու կիւն օրաեա կիթմէք իշին վագըթ
կէշմիշ օլաուղունտան , եարըն սապտհ էքքէն-
ճէ կիտէրիմ , լաքին զանն իտէ՞րմիսինիղ քի ,
Մ. Մալբէրթիւի պիղիմ իշիմիղի կէօրսիւն :

— Մէրգումուն բէք չօդլարլա միւնտսէպա-
թը վար տըր : Պինաէն ալէյհ , էկէք հաղըրտա
էօյլէ պիր դըղ եօդ իտէ , բէք չարուգ պու-
լաճաղը շիւպհէսիղ տէր :

— Թէշէքքիւր իաէրիմ , աղիղիմ պարօն , շիմ-
տիլէք Ալլահա լամարլատըղ , սաթթ եէտիտէ ,
Շասէն ֆամիլէասը խանէսինտէ թատմ՝ իտիլ-
տիկինտէն , կիտիպ էլալիսէմի թէպտիլ իթմէք-
լիկիմ լաղըմ՝ տըր :

— Ծուֆրատան դալդտըղտան սօնրա , պի-
րինճի ֆրանսուտ սօգաղընա կէլմէյի ունսլթ-
մաեասընըղ :

— Սաաթ օն բատտէլէրինտէ կէլիբիմ :

Տօգթէօր , Սէզարըն կէլտիկի զէման , եազմագտա օլտուղու մէքթուպու , մահֆազա տէրունինէ վազ իլէ , աւարէսինի եազար , վէ մահֆազաեր պիր չիզտան տէրունինէ դօետալ , շարգասընը էլինէ ալտը , վէ բարտըսիւսիւնիւ տախի ումուղլարընա աթըպ , Գաֆէ տըլա Բէտէն տիշարը չըգտը :

Պիզ տախի մէրգուսուն արգասընտան կիտէրէք , օգուեան զաթլարա , մէրգում իլէ պիրլիքտէ տիւզ տը Շասլէնին խանէսինէ կէլմէլէրինի րէճա խտէրիզ :

Շասլէն ֆամիլեաւը խանէսի , Ֆօպուրկ-Սէնթ-Օնօրէ սօգազընտա վագը , վասի պիր հալիլիլէ պիւլիւք պիր պագչէ օրթասընտա խտի : Պու էվին հաֆլիեէ նազըր իքի արապա դաբուսու պուլունուպ , րէսմի գապուլիյեէթ ազշամլարը , արապալարըն սըրա իլէ կիրիպ չըգմալարընա միւսայիտ խտիլէր : Զիքրինի իթտիլիմիզ պաղչէ , Շանգ-Էլիզէեէ գատար միւմթէտ օլտուղու հալտէ , եալընըզ պիր բարմագլըզլա անտէն այրըլմագտա խտի : Պինանըն սազթարաֆընտա , Բարիզին Ֆաճիալարը վէ վիդօնթէս Ժէրմէն նամ րօմանլարըմըզտա , ֆաէիա գապիլինտէն օլան հիքեաեէսինի նագլուպէեան իթմիշ օլտուղումուզ վիդօնթ Սրման տը կրանվիլիէօնիւն խանէսի պուլունմագտա խտի :

Մատամ տը Շասլէն , տօգթէօրիւն տիւզ է սէօյլէտիկինի իշիթմիշ օլտուղումուզ տէհչէթ :

լի խասթալըղա թուլթուլալըտան պէրու, աիւգ, ասլա միւսաֆիր գապուլ իթմէմէեէ պաշլամըշ իտի:

Էլէնին Պըզասօնա կիթմէսի, վէ Բօթէնին տէ սիւարի ալաեընա կիրմէսի իւզէրինէ, խանէի մէզքիւրուն զաթէն տէրքեար օլան հալը մահ, զունիյեթի տահա զիւստէ արթմըշ իտի:

Տիւշէս իսէ, քէյֆսիղլիկի հասէպլիյէ, եալընըզըգտան խօշլանըպ, իշպու ալէմի ֆանին բարլագ ֆագաթ պիհուտէ շէյլէրինի ասլա արղու իթմէզ իտի, չիւնքի պիշարէ գատընճըղազ, քէնտիսի իչին արթըգ պու տիւն, եատա գալմագ իւմիտի մահվ օլմուշ օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Պունունլա պէրապէր, տիւգիւն պազը աթիգ տօսթլարը, արա սըրա խանէի մէզպուրա կէլէրէք, պիր սաաթ գատար մէրգում իլէ իմրարը էվգաթ իտէր իտիլէր, իշպու խանէտէ կէչիրիլէն էօմիւր, պիթթապի բէք ատի վէ սաֆի օլտուղու ճիհէթլէ, ֆաղլա խըզմէթքեարլարա լիւզում պուլունմատըղընտան, պունլարըն ատէտի զաեթ մահտուտ իտի, Շէօյլէքի, էվին թէքմիլ խատէմէսի, պիր արապահը, պիր բիատէ ուշագ, պիր օտա խըզմէթքեարը, պիր աշճը, պիր աշճը եամաղը, տիւշէսին խըզմէթլէրինի կէօրմէքտէ օլան միւսինէ պիր գատըն (եանի Էլէնին սիւտ անասը), տիկէր պիր օտա խըզմէթճիսի գատըն, վէ պիր գարուճուտան իսլարէթ պուլունմագտա իտի:

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւղլէ, տիւշէս:

քէնտիսիյլէ արդատաշլղդ իթմէք իշին , պիր մատմուաղէլ պուլմասընը տօգթէօրէ բէճա իյլէմիշ իտի : Պու տօգթէօր տէտիկիմիղ զաթ , միւսիւ վէ մատամ տը Շասլէնին թէքմիլ էմնիյիէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմիշ օլուպ , մէրգոււմ հազգընտա պաղը մնլիւմաթ իթասընըն վազթ ու զէմանը կէլտի զանն իտէրիղ :

Անթօնէն Ֆրէպօ , թագրիպա գըրդ պէշ չաղըսընտա , ալիւմ վէ զէքի , վէ Բարիղ մէքթէպի թըպպիեէսի մէշուր մուալլիմլէրինտէն պիրիսինին էվլատը օլուպ , եիկիրմի իքի եաշընտա իլմի թըպսլ շահատէթնամէսինի ախղ իթմիշ օլտուղու հալտէ , իգամէթինի Բարիղտէ թէէսիս իթմիշ , վէ բէտէրինին հիյնի վէֆաթընտա պրադտըղը միւշթէրիլէր , քէնտիսինէ ինթիգալ իյլէմիշ իտի :

Իշպու կէնճ թապիպ , վագասա ախէագ վէ թապիաթճա , խաֆիֆմէշրէպ իտի իտէ տէ , պունուենլա պէրապէր միւսթագիմանէ չալըշմատըղը , վէ վագարը տգիմլէ հարէքէթ իթմէտիլի թագաիրտէ , սերվէթ հասըլ իտէպիլմէսի միւմքիւնսիւղ օլտուղսենու անլաեարադ , ախլէագ վէ թապիաթընը , սանաաթընըն իհթիեաճաթընա վէ միւսթագպէլէնին մէնաֆիլինէ իսթէր իսթէմէղ ույտուրտու : Շէջլէ քի , կիւնտիւպէրի , խասթալարը նէղտինտէ խօշ վէ լաթիֆ մուամէլէտէ պուլունտուղույլա պէրապէր , աթվար ու էլֆաղընտա պիր սէրթլիք վէ սօֆուլուղ կէօսթէրտիկի , վէ սապահըն սաաթ եէտիսինտէն ագշամըն եէտիսինէ գատար , քէ-

մայի սէպաթ իւզրէ սանաթընը իճրա իյլէտիկի
հալտէ , գարանլըդ պասար պասմազ , պիւս-
պիւթիւն պաշգա պիր թարղ էօմրէ պաշլար
իաի քի , պու էօմրիւն , քէնտիսի միսիլլու գա-
վի իւլ պիւնեէ օլմաեանլար իշին , միւհլիք օ-
լաճաղը շիւպհէսիզ իտի :

Մէրգում , հէր շէյի ֆէնա սուրէթտէ գուլ-
լանրը , եախօտ տահա տօզրուսու սուի իսթի-
մալ իտէր իտի , վէ չօդ տէֆա , սապահա գա-
տար զէֆդ վէ ճիւնպիւշ իշինտէ վաղըթ կէ-
շիրտիքաէն սօնրա , կիւճպէլա աեադաա աու-
րապիլիր իտի : Անճագ պիր սաաթ ույդաու ու-
եուտուղու հալտէ , հիշ տէյիլ իսէ , զահիրէն
օլսուն , մուլաղէնէսինի թէքրար պուլսը , վէ
աղչամա գատար , քէմալի վաղար իւզրէ , իճ-
րաի թէպապէթ իտէր իտի :

Անթօնէն Ֆրէպօնուն վիճուտճա հալինտէն ,
քէնտիսինին եիւզ սէնէ եաշամադ իշին եարա-
տըմը օլմասը զանն օլունուր իտի իսէ տէ ,
կէշիրտիկի հօվարտաճա էօմր իլէ , մազպութ
սըհհէթինի թէհլիքէեէ գօյմադտա , վէ մու-
ճիպի զուրուրիեէթի օլան տաեանըդըդնտան ,
հէր կիւն պիրէր միգտար զայպ իյլէմէքտէ ի-
տի : Շուրաեը տախի պէեանէ լիւզում կէօրիւ-
րիւզ քի , քէնտիսի հէր նէ գատար պու խու-
սուսա իհթիհղա թարղընտա պաղմադտա իտի
իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի րանա մալիւ-
միւ իտի :

Անթօնէն Ֆրէպօ , Ֆրանսա-Ալմանիա մուհա-
րէպէսինտէ , վէ Գօմիւն զէմանընտա իթմիշ օլ-

տուղու պիւյիւք խրտմէթլէրէ մուգապիլ,
1871 տէ, Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան պիր
նիշանը իֆթիսար ալարագ, թալթիֆ գըլըն-
մըշ իտի:

Մէրգում, երկիրմի սէնէ էվլէլ, բէտէրինին
եէրինէ կէշտիկինտէ, Շասլէն ֆամիլեսսընըն
էվլէլա թապիպի, վէ սօնրա տաթի տօսթու
օլմուշ իտի: Պու զաթ, իքի թարղլա կէշիր-
մէքաէ օլտուղու էօմրիւնիւն իհթիւեաճաթըն-
տան օլմագ իւզրէ, սուրէթի տայիմէտէ սէօյ-
լէտիկի եալանլար միւսթէսնա օլտուղու թագ-
տիրտէ, միւսթագիւմ իւլ աթվար պիր քիմնէ
իտի, վէ հէր վագըթ, հաթթա բէսմի սօֆու-
լուղու զէմանլարընտա պիլէ, թօշ վէ շէն թա-
պիաթլը օլտուղունտան, ասլա տիւշմէնի Խօզ
իտի, վէ ֆուրսաթ տիւշտիւքճէ, տայիւթաշու-
նուն պունուն իշինէ վագթինտէ եէթիշտիկին-
տէն, պու միւնասէպէթլէ, քէնտիսինի հէր
քէսէ սէվտիրմիշ իտի:

Տօգթէօրիւ մէրգում, հաֆթատա պիր քէր-
րէ Շասլէն ֆամիլեսսը խանէսինտէ ազշամ
թաամընտա պուլունուպ, պու իսէ, քէնտին-
ճէ ատէթա պիր ֆէտաքեարլըգ տիմէք իտի,
զիրա, ասըլլատէկեան սուֆրալարընտան զի-
եատէ, զէնտօսթճա պիր թագըմ գատընլար
իլէ պիրլիքաէ պուլունմաեը զիեատէ թէրճիհ
իտէր իտի: Լաքին պիր քէրրէ, մէզքիւր սուֆ-
րատա պուլունմասը, ատէթ հիւքմիւնէ կիր-
միշ օլմագլէ, պաշա կէլմիշ պիր պէլա տըր կի-
պի, մէճպուրի հաղըր պուլունուր իտի:

1879 սէնէսի, ֆրանսա իշին տէհչէթլի պիր սէնէ օլմուշ օլտուղու խաթըլլարտան չըգմա մըշ տըր: Սէնէի մէգքիւրէնին եաղ մէվսիմի, տայիմի պիր սու թուֆանը օլտուղու հալտէ, սօն պահարտա տախի, զանն իտէրսին քի, թա պիւթըն սէրթլիկի պիր գաշ կիւն գատար քէսպի իթիտալ իլէ, կիւղէլ հալալար իթտիք տէն սօնրա, թէքրար եաղմուրլար պաշլամըշ, վէ աղ չամլարը տախի դաեթթ սօլուգ իթմէք տէ պուլունմուշ տուր:

Իշթէ մէգքիւր մէվսիմուէ, պիր ագշամ, Շապէն ֆամիլեառընըն պիւլիւք սալօնընտա չը մինէ եադըլմըշ օլուպ, մատամ տիւղէս իտէ, քէնտիսինի տայիմա սըճագ սագլամագ իւղրէ, տօգթէօր ֆրէպօ թարաֆընտան վուգու պուլան թավսիէեէ իմթիտալէն, չըմինէնին դա եէթ եադընընա վաղ իտիլմիշ օլան ուղտըն պիր գանալէտէ, նիմ սուրէթտէ եասլանմըշ իտի:

Մէղպուրէ, մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւղրէ, գըրդ պէշ չաղլարընտա օլուպ, կէրչի տիւլար օլտուղու եիւրէք խասթալըղընտան տօլանը միւղտորըպ իտի իտէ տէ, պու ճիւմիէ իլէ տախի հիւսնի ճէմալի պօղուլմամըշ, սիմասը, ա սըլզատէլիք հալինի դայպ իթմէմիշ, վէ զայիֆլանմըշ օլան եիւղիւ, պաշընըն իրէք կիպի եուլնագ վէ կիւմրոհ սաչլարըլա թէղեին գըլընմըշ, վէ աչըգ սիեահ կէօղլէրինին զարիպ բարլադըղը, սիֆաթընա պաշգաճա պիր տիւ պէրլիք քէսպ իթտիլմիշ իտի:

Մէղպուրէ, պաշընա, պէեաղ տանթէլատան

դօյմուշ օլտուղու աիւր զնէ իլէ , հաղըգա-
թէն թաափրլէրտէ կէօրիւլէն ճալիպը տիգ-
դաթ հէյեթթի քէսպ իթմիշ օլուպ , վազթիյ-
լէ պիւր սանէմ իմալինէ նիւմունէ օլտպիլիւ-
քէն , շիմուի իսէ , սալթ զայիֆլիկի սէպէպին-
տէն , մէղքիւր կիւղէլիկի զայս իթմիշ պու-
լունան վիճուտինէ տախի պէտազ քիշմիրտէն
պիւր կիճէլիք կէյինմիշ իտի :

Տիւգ տախի դէվճէսի գարշըսընտա օթուր-
մուշ օլուպ , կէրչի մերգում ալթմըշ պէշ չաղ-
լարընտա , սաշլարը պօտալը վէ ուղուն պրերդ-
լարը աղարմըշ իտի իսէ տէ , պունունլա պէ-
րապէր , պուլունտուղու սիննտէն օն եաշ տա-
հ , քիւչիւք կէօրիւնիւեօրտու : Պու զաթըն
Լ զիւնտէ , նաաիրէն իհթիեարլըգ չիղկիլէրի
կէօրիւլիւպ , կէօղ պէպէքլէրի իսէ , աթէշ կի-
պի բարլամագտա իալիլէր : Պիր ինտան , նէ տէ-
րէճէ աղ միւտտաղղղ տախի օլտա , Մ. տը
Շապէն իւղէրինէ պիւր պաղըշտա , մէրգումուն ,
ֆիքիքճէ , գալպճէ վէ տույղուճա կէնճիկիլինի
հէնուղ պազի սաղլամագտա օլտուղունու , վէ
օ աղ սաշլարը ալթընտա աշղ ու սէվտա ֆուր-
թունալարը զուհուր իթմէօի իհթիմալտէն պու-
լունտուղունու անլաեազիլի իտի :

Մալիւմիւ տամէ տիր քի , էն շիտտէթլի եան-
կընլար , էսկի պինալարտա զուհուր իտէրլէր :

12.

— Ազի՛ղէ՛մ ժան , պէ՛ն պու պապտէ սիղին էֆքեարընըդտա տէյիլիմ , տիմէքտէ խտի տիւզ , զաթէն պաշլանըլմը՝ օլան պիր միւքեալէմէեէ տէվամ իտէրէք , պէն իտտաա իտէրիմ քի , էլէնին , սիղին եանընըդտա պուլունմասը , պիւյիւք թէյզէսի եանընտա պուլունմասընտան տահա էյի տիր . . . — Մատամ քի սիղէ բիֆագաթ իթմէք իչին պիր դըզ պուլունմասը , պուգատար միւշքիւլ իսէ , նէ՞ իչին գըզըմըզը պուրահա կէթիրթմէեօրուզ :

— Տօ՛ւթում , զաթընըզ տախի բէք ալէա պիլիրսինիզ քի , էլէնին օրատա պուլունմասը , քէնտի միւսթադպէլի իչին ֆայտէլի տիր , տէեու ճէվապ վիրտի մատամ տը Շասէն : — Թէյզէ՛մ Մարթանըն միւրատլարընը պիլմէզ տէյիլսինիզ , շէօյլէ քի , քիւչիւք եէկէնի եանընտան՝ այրըլմամասը շարթըյլա , էլէն իլէ Արման տը Լօթրիլ , մէզպուրէնին վարիսլէրի օլահագլար տըր . . . — Իքի սէնէտէն պէրի տիր քի , մէրդումէ սէքսէնլիք գատըն , էլէն հազգընտա ֆէվգէլ ատէ պիր մուհապպէթ բէյտա իթմիշ օլուպ , անըն , քէնտի եանընտա պուլունմասըյլա , էօմրիւնիւն թէմտիտ օլունահաղընը զանն էյլէմէքտէ տիր . . . — Իմտի , շու էսնատէ գըզըմըզը պուրահա ճէլպ իթմէք , քեարը ագըլ տէյիլ տիր :

— Ֆագաթ սիզ պու եալընըզըզ հալինիդ-

տէն տօլասեր միւղտարըպ պուլունուեօրսունուզ:

— Յիլվագը , պաղէն պու հալիմին բէք միւշ-
քիւլ վէ ասէթա թէհամմիւլ օլունմաղ սու-
րէթատ պուլունտուղունու պէն տախի գապուլ
խտէրիմ , լաքին հէր ճիհէթի տիւշիւնիւրսէմ ,
քէսպի սիւքիւնէթ խտէրիմ , վէ տէրտիմ զա-
յիլ օլուր . . . — Համտ օլսուն ճէնապը հագ-
գա , պէն ասլա խօտբէսէնտ տէյիլիմ , վէ քէն-
տի շախսի մահզուղիեթիմտէն զիեատէ , էլէ-
նին մէնաֆիինի տիւշիւնիւրիւմ :

— Յագաթ նէմիղէ՞ լաղըմ պիղիմ մատամ
տը Բօնսէյին զէնկինլիյի . . . — Համտ օլսուն ,
գըղըմըղն ճիհէզինի պօլ պօլ թէղեին խտէճէք
գատար սէրվէթիմիղ եօգմու տուր :

— Շիւպհէսիզ վար տըր , լաքին Մ. տը Լօժ-
րիլի տիւշիւնմէք տէ վաղիֆէմիղտէն տիր . . .
— էլէնին նիշանլըսը օլան Արման , հալասընըն
պրագաճաղը միրասըն նըսֆընա սահիպ օլա-
ճաղ տըր . . . — Իհթիմալ տըր քի , պիղ էլէ-
նի պուրաեա չաղըրմամըղլա , մատամ տը Բօն-
սէյին հագգըլ տարկընըղընտան , մէրգում
նէվճիվան տախի միւթէղարրուր օլուր . . . —
էլէնի ճէլպ իթմէմէք իշին , պունլարտան տա-
հա գուվվէթլի պիր խսպաթ օլարագ , տիկէր
պիր սէպէպ տահա վար տըր :

— Նէ՞ սէպէպ :

— Շու քի , սէվկիւլիւ էվլատըմըղ , պէնիմ
խասթա օլտուղումու պիլտիկի հալտէ , քէնտի-
սինի չաղըրտըղըմըղն խսպէրինի ալտըղընտա ,
շիւպհէսիզ սըհհէթիմին պիրտէն պիրէ աղըր-

լաշմը օլտուղու զաննընտա պուլունաճադ տըր :
 — Թէյդէմ տախի պու զէհապտա պուլունա-
 րադ , իհթիմալ տըր քի , պու սէպէսլէ հա-
 եաթը տախի թէհլիքէնէ կէլիր . . . իհթիեար-
 լար , քէնտիլէրի դատար միւսինն օլմաեանլա-
 րըն , քէնտիլէրինտէն էվիէլ թէրքի տաղտա-
 ղայի ճիհան իթտիքլէրինի կէօրիւքլէր իսէ ,
 գօրգուէա տիւշար օլուրլար :

— Սըի՛ զէմ , կէօրիւեօրում քի , սիդ բէք ին-
 ճէ տիւշիւնիւեօրսունուղ , տէտի տիւղ , վէ
 սօնրա տախի , բէ՛ք ալէա , սիդին տէտիկլինիղ
 օլտուն , պրադալում քի իլէն Պըղանսօնտա դալ-
 պըն , վէ պիղ , սիդէ բիֆագաթ խտէճէք օլան
 մասումաղէլի արամագլա մէշղուլ օլալում . . . —
 Զանն իտէրիմ քի , ղաթէն տօգթէօր պու իշ
 իլէ մէշղուլ տուր , տէեու իլավէ իթտի :

— Էվիէթ , վէ պէլքի պու աղշամ մուվաֆ-
 ֆագըլյէթ խապէրի կէթիրիր :

— Պունու պէն տախի քէմալի շիտտէթլէ
 թէմէննի իտէրիմ :

— Սէ՛ , պէն պու խուսուստա տապըրլըերմ ,
 տէտի տիւշէս թէպէսսիւմլէ . . . — Սիդէ պաշ-
 դա պիր շէյ տահա սիւալ իթմէք իսթէրիմ ,
 աճապա մոթլուպում վէճհ իւղրէ , բօթէնէ
 մէքթուպ եաղտընը՞ մը :

— Էվիէթ , պու սապահ եաղտում :

— Եաղտըղընըլ մէքթուպ ուղունճա՞ մը իտի :

— Հէմ ղաեէթ ուղունճա :

— Քէնտիսինէ , պէնիմ խաթթալըղըմըն հա-
 լինտէն տօլաեը գօրգու վիրմէտինի՞լ եա :

— Պիլաքս, իյիլէշմէք իւզըն օլտուզունու-
զու պէեան իթտիմ, նասըլ քի տէ էօյլէ տիր :

— Տիմէք տիր քի, սէվկիւլիւ էվլատըմըզը
եագընտա կէօրէճէյիզ, տէտի ժան, կէօզլէրի
եաշարարադ :

— Էվվէթ, եագըն վագըթտա կէօրիւրիւզ :

— Քէնտիսինն ալտէթինտէն տօլաեը մէմ-
նուն օլաճագընըզ, էօյլէ տէյիլ մի, Հանրի :

— Օլ պապտէ շիւպհէ իթմէնիզ պիլէ զայիտ
շէյ տիր, տէտի տիւզ հէեէճան իլէ :

— Սէ, խա'յր, խա'յր, սիզէ հագարէթ իթ-
մէք, Ֆիքրիմտէն պիլէ կէշմէմիշ տիր, տէեու
տէվամ իթտի մատամ տը Շասլէն, պէեազ վէ
նազիք էլինի զէվճինէ ուղաթարադ քի, օ տա-
խի տօտագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ իլավէթէն
տախի, էկէրշի Բօժէ կիթմիշ իսէ, պու պապ-
տէ գապահաթ պիր ազ տա սիզին տիր, տէտի :

— Օրատընը պէն տախի պիլիւրիմ, վէ հէր նէ
գատար քէնտի գարշըսընտա պէլլի իթմէք,
բէտէրլիք ազամէթիմէ եագըշմազ իսէ տէ,
քէնտի քէնտիմէ, խուսուսը մէզպուրտէն տօ-
լաեը պիտ տէֆաթ իզհարը էսէֆ իթմիշիմ տիր :

— Սիզին կիպի, Բօժէնին տախի թապիաթը
վէ ախլէագը քիպիրճէ տիր, տէեու տէվամ
իթտի տիւշէս, սիզ իսէ, եիկիրմի իքի եաշըն,
տա պուլունան պիր առէմէ, չօճուգ կիպի
մուամլէ իթմէքտէ իտինիզ . . . — Մէրգում
էլպէթթէ պազը ճահիլճէ հալէրտէ պուլուն-
մուշ, էօթէեէ պէրիեէ պօրճլար իթմիշ, տա-
հա նէ պիլէյիմ, պաշգա թագսիրաթլար տա-

խի իճրա իյլէմիշ տիր . . . Պունլար քէնտի սին-
նի իգթիղասընտան օլան շէյլէր տիրլէր . . . —
Սիզ տախի կէնճ օլմամըշմըսընըզ տըր . . . —
Կէրչի մէրգումուն էն պիւյիւք թագ սիրաթը ,
սիզին բէք սէրթ օլան թէքտիրլէրինիզէ չար չա-
բուգ ճէվապ վիրմէսի իտի խէ տէ , պիլիճմի-
սինիզ քի , Ֆէրտասը կիւն պունուն իչին նէ՝
գատար էսէֆ իթմիշ տիր . . . — Հասըլը Բօթէ
պիր իյի էվլատ օլուպ , սիզի տէ էզ ճան ու տիւ
սէվէր . . . — Պէն քէնտիսինին , վալիտէյնի խա-
նէսինէ ավտէթ իտէճէյի իչին , զանէթլէ մէմ-
նունում , զիրա պունտան պէօյլէ տրանըզտա
պիւրուտէթ հասըլ օլմաեաճաղընը , գալիէն
զանն իտէրիմ :

— Սղի՛ղէմ ժան , սիզէ վատ իտէրիմ.քի . . .

— Պունունլա պէրապէր , ապէրլիքտէ կէ-
չիրտիկի էօմիւր , շիւպհէսիզ քէնտիսինէ միւ-
ֆիտ օլմուշ տուր : Ասքէրիճէ թալիմ ու թէր-
պիեէնին , էն խույսուզ թապիաթլարը պիլէ
թէսքին իթտիկինի թէէմին իտէրլէր . . . —
Շունու տախի սէօյլէյիմ.քի , շիմտի Բօթէ եի-
կիրմի տէօրթ չաղընա կիրմէքտէ օլտուղուն-
տան , վէ պու իսէ , առէթա պիր էրքէք սին-
նի տիմէք իտուկինտէն , մէրգումուն ավտէ-
թինտէ էվլէնտիրմէմիզի թէքլիֆ իտէրիմ :

— Զաթէն Բօթէ , էվլէնմէք իչին , պիզիմ
րէյիմիզէ միւրաճաաթ իթմէզ :

— Նասըլ , պէօյլէ պիր աղըր մէսէլէտէ , մէր-
գում , պիզիմ րէյիմիզի ալմաեաբագ , էվլէնէ-
ճէք մի տիր , տէեու զանն իթմէքտէսինիզ :

— Պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ , Բօժէնին քէն-
տիսինէ մախսուս էֆքեարը վար տըր , Շէօյլէ
քի , թարաֆէյնին աչգ ու սէվտասըյլա հու-
սուլէ կէլմիշ օլմանան ագտը իզտիվաճլարըն
թարաֆկիրի տէյիլ տիր , վէ էվլէնէճէյի գա-
տընը աչգ իլէ սէվմէք , վէ անըն թարաֆըն-
տան տախի սէվիլմէք իսթէր :

— Պու պապտէ Բօժէնին պէլքի հագգը տա
վար տըր , չիւնքի քեաֆֆէյի աչգ իլէ օլան
իզտիվաճլարտա , խուսուսաթը մաթլուպէ մէվ-
ճուտ օլապիլիր :

— Պունուն տա իսպաթը պիզ իղ . . . Պիզ ,
էվլէնտիկիմիզ զէման , պիրիպիրիմիզի սէվմէք-
տէ իտիք , հալէա տախի սէվմէքտէյիզ , տէ-
յիլ մի , տէեու իլալէ իթտի Մ. տը Շասլէն :

Պու էանատէ , էվլին գաբուսու չընիլըրադը չա-
լլնարագ , պիր միւսաֆիր կէլմիշ օլտուղու ան-
լաշըլտը , վէ պիր ազ սօնրա , օտա խըզմէթ-
քեարը , Սնթօնէն Ֆրէպօեու իշէրի կիրտիրտի :

Մ. տը Շասլէն , պիր գաշ տտըմ գատար մէր-
գումա տօղրու իլէրլէյիպ , էվլին թուլթտու ,
իքի սուրէթտէ էօմիւր կէշիրմէքտէ օլտուղու
մալիւմիւմիւզ օլան պու տտէմ , ժանա եագ-
լաշըպ , քէմալի թէվաղու իլէ մէզպուրէյի սէ-
լամլատը , վէ պատէհու քէլամա աղաղ պիրլէ ,

— Էյ մատում տիւշէս , պէնտէնիզէ էօյլէ
զանն օլունուեօր քի , պու կիւն բէք իյիսինիզ ,
տէտի :

— Էվլէթ , աղիղիմ տօգթէօր , տէեու ճէ-
վապ վիրտի խասթա , պու կիւնիւ զանէթ րա-

հաթ կէջիրտիմ, վէ եիւրէկիմին շարբընթըսը հէման պիւսպիւթիւն տուրմուշ խտի . . . — Ճիտտի օլարագ սէօյլէյինիւ, բէք իյի հալտէ պուլո՞նմանօրմուեում:

— Մա'տամ, օլ դատար իյի պիր հալտէ պուլունուեօրտունուղ քի, պէօյլէ տէվամ խտէր իսէ, աղ վագըթտան սիդի սըրֆ տօսթանէ կէօրմէեէ կէլէճէյիմի գավիէն մէմուլ խտեօրում:

— Պանա եէնի էմրինիւ վա՞ր մը տըր:

— Եէնի էմրիմ եօդ տուր, վիրտիկիմ հապլարա տէվամ խտին:

— Տահա պաշգա պիր շէյ . . .

— Պաշգա հիշ պիր շէյ եօդ տուր:

— Պու բէք դօլայ մուալիճէ տիր: . . — Մնճագ, տօ'դթէօր, պանա րիֆագաթ խտէճէք օլան դըղը արաեօ՞րմուսունուղ:

— Պունուն իշին հէր թարաֆը արատըմ:

— Հիշ պիր թարաֆտան պիր ճէվապ չըգ՝ մատը մը:

— Շիմտիլիք հիշ պիր խապէր չըգմատը, լաքին եարըն սապահ պիր խապէր ալաճաղըմը մուհագդագ պիլմէղ խտէմ տէ, օլ պոսպտէ իւմիտի գավիմ վար տըր:

— Ալաճաղընըղ խապէր խաեըրլը սուրէթտէ՞մի տիր:

— Էվկէթ:

— Մուվաֆֆագ օլուր օլմաղ, կէլիպ պանա խապէր վիրէճէքսինիւ, տէյիլ մի:

— Պիր տաղըղա պիլէ ֆէվթ իթմէեէրէք, սիդէ խապէրինի կէթիրէճէյիմէ էմին օլունուղ:

— Ահ, տօգթէօր, զաթընըդ տիւնհատաւ
բէք ճաշիպի թէվէճճիւհ պիտ գաթօթնըդ ::

— Էլպէթթէ տու սոգչոմ պիտէ խալի վա-
զըթ գալաճագսընըդ, տէյիլ մի :

— Մատա՛մ տիւչէս, կէրչի սիդէ մուվաֆֆա-
գաթ ճէվապը վիրմէքիկի զինատէսիյէ արդու
խտէ՛ իտիմ իսէ տէ, ճէվարէ քի, սաաթ օն-
տա խասթալարըմտան պիրիսինին խանէսինտէ
պուլունմագլըղա սէօզ վիրմիչիմ տիր :

— Տիմէք տիր քի, սաաթ տօղուզ պուչու-
ղա գատար պիդէ միւսաֆիր օլաճագսընըդ,
տէտի Մ. տը Շասէն, պունա տա թէչէքքիւր
իթմէլիյիզ, զիրա, իչի կիւճիւ օլան ատէմի
թագելիզ իթմէք, իյի տէյիլ տիր :

— Ֆիլվագը եօրկունլուգտան թագաթըմ
գալմամագտա տըր, տահա չըղան կիճէ, մէշ-
ղուլիեթիմ իզթիզասընտան, հէման սապահա
գատար տեադտա վագըթ կէչիրմիշ օլուպ,
կիւճ հալ իլէ պիր ազ ուեուեապիլմիչիմ տիր :

— Պիչարէ՛ տօգթէօր . . . սայիրլէրինի գուր-
թարմագ իչին, քէնտիսինի հէլաք իթմէքտէ
տիր . . . — Ֆիլվագը, պու պիր ֆէտաքեար-
լըգ տիմէք տիր :

Անթօնէն Ֆրէպօ, պու սէօզլէրէ մուգապիլ :

— Մատա՛մ տիւչէս, հագդը աճիզիտէ վա-
զը օլան իշպու իլթիֆաթընըդ, զաթընըդն ա-
սարը խայրխահանէսինտէն տիր, տէտի, վէ
պու արալըգ սալօն գաբուսու եէնիտէն աչըլա-
րագ, օտա խըզմէթքեարը, Մ. վիդօնթ Լօթ-
րիլին կէլմիշ օլաուղունուն խապէրինի վէրտի :

Բարիդ ճիւմհուրիեթի միւտտաիի ումումիսի մուաւլինի , վէ էլէնին նիշանլըսը օլան Արման տը Լօթրիլ , եիկիրմի եէտի եիկիրմի սէքիդ չաղլարընտա , զաեթ կիւղէլ վէ սահիպ վադար պիր տէլիգանլը իտի :

Մէրգումնէվծիվան , միւթէպէր պիր ֆամիլեատան տօղմուշ , վէ էյի թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ իտի իսէ տէ , սէրվէթ ու սամանտէն մահրում օլտուղունտան , մատմուաղէլ տը Շասլէն իլէ էվլէնտիլի , վէ մատամ տը Բօնսէյին թէրք իտէճէկի միրաստան քէնտիսինէ իսապէթ իտէն հիսսէեէ սահիպ օլտուղու հալտէ , մալիեէճէ բէք միւքէմէլ պիր մէվգըեա նայիլ օլաճագ իտի : Պունունլա պէրապէր պու տէլիգանլը , քէնտի միւսթագպէլի պուլունտուղու մահքէմէճէ մէմուրիեթտէ իլէրլէմէսինտէն մէնութ տուր կիպի , իշինէ կիւճիւնէ զաեթ մուգայեէտ պուլունմագտա , վէ պինապէրին պիր աղ սօլկուն օլան եիւղիւնտէ , եօրկունլուգ էսէրլէրի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Արմանըն սալօնա կիրմէսիյլէ , միւթատ օլան մէրասիմի իլթիֆաթիեէնին իճրասընտան սօնրա , տիւգ , մէրգում տէլիգանլըեա , բէք զիեատէ եօրուլմասընտան տօլաեը պաղը իթիրազաթտա պուլունտու , վէ միւտտաիի ումումի մուաւլինի տախի թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Ֆիլվաղը , տէտի , շու էանատէ մահքէմէճէ պիւլիւք զայլէ իշինտէ պուլունմագտա երղ , չիւնքի բույեթ իտիլմէքտէ օլան պիր ճինաեթ վաղըասը . . .

— Արմա՛ն, պիղէ պաղը շայեանը տիգդաթ ճինանէթ հիքեալէրի նազլ իթմէնիղի բէճա իտէրիմ, զիրա պէն տէհշէթլի հիքեաեւէլէրի, վէ անլէրին հուսուլէ կէթիրտիքլէրի հէեւէ- ճանլարը բէք սէվէրիմ, տէեու մուգապէլէ իթ- տի տիւշէս :

— Ֆազաթ պէնտէնիզ տէ, սիզին տիւշարը հէեւէճան օլմանըզը գաթիէն մէնն իյլէրիմ, տէ- տի տօգթէօր, մէզպուրէնին սէօղիւնիւ գաթթ իտէրէք, պէնիմ սիզէ օլան թէնպիհիմ, սիւ- քիւնէթ . . . սիւքիւնէթ . . . վէ եինէ սիւքիւ- նէթ տիր : — Սիզէ նէ՛ սէվինճ, նէ՛ աճը, նէ՛ թէաճճիւպ վէ նէ՛ դօրդու լազըմ տըր : Սիզին տայիմա պիր գարարտա օլմանըզ իգթիզա ի- տէր . . . վազաա պու հալ պիր տէրէճէ մու- ճիպի էնտիշէ իսէ տէ, հագգընըլտա խայըր- լը տըր . . . — Իմտի, ազի՛զիմ, սիզէ տախի բէ- ճա, վէ հաթթա իգթիզաի հալտէ իխթար ի- տէրիմ քի, պիր աղ զիեատէճէ մուճիպի հէ- եւէճան օլան հէր կիւնա հիքեաեւէտէն սագը- նատընըզ :

— Ազի՛զիմ տօգթէօր, էմրինիզէ միւթիւ օ- լաճաղըմա թէէմին օլունուղ, տէեու ճէվապ վիրտի Արման թէպէսսիւմլէ :

— Լաքին վազթիյլէ Արմանըն պիղէ պահս իթտիկի զարիպ մատտէնին նէ՛ օլտուղունու պիլմէք իսթէրիմ, տէեու տէվամ իթտի տիւ- շէս :

— Հա՞նկը մատտէնին, տէեու սիւալ իթտի վիգօնթ :

— Բէճա իտէրիմ, օլ խոսոսուտա սիւքիւթ իտինիզ, տէտի ֆրէպօ, տէլիգանլընըն սէօ-ղիւնիւ գաթթ իտէրէք:

— Թէէմին իտէրիմ սիզի քի, տօ'գթէօր, պու պապտէ վէսվէսէ իտէճէք հիչ պիր հալ եօգ տուր, վէ մատտէ, սըրֆ պիր էսրարա վա-դըֆ օլմագտան իպարէթ տիր, եանի աչըգ սէօյլէյիմ, միւրատըմ Գուրպըվուա մատտէսի իւղէրինէ լադըրտը իթմէք տիր:

— Էվլատընըն գաթիլի օլան Ֆաննի վէրնօ-տա'ն մը պահս իթմէք իսթէեօրսուսուղ, տէ-տի միւտտաիի ումումի մուավինի:

— Էվվէթ, էվվէթ, օնտան պահս իթմէք իսթէեօրում: Օլ խոսոսուտա եէնի պիր խա-պէր վա'ր մը տըր:

— Խա'յր, աղի'ղէմ, լաքին իհթիմալ տըր քի, եագընտա եէնի պիր խապէր ալընսնագ տըր:

— Նէ* կիպի:

— Չիւնքի Բիէր Բէտօն նամընտա պիր շախ-սըն էմրի թահարրիսի իչին, բօլիսէ էմր վէ-րիւմիշ տիր: Պու շախս, շիւպհէսիզ պիղէ, մաթլուպ օլան խոսոսուտաթ հագդընտա մա-լիւմաթը միւֆիտէ վիրէպիլէճէք տիր:

— Պու Բիէր Բէտօնուն տա օ իշտէ մէտխա-լի* մի վար տըր:

— Խա'յր, շիմտիեէ գատար մէտխալի օլ-տուղու թէպէյեիւն իթմէմիշ տիր: Անճագ, Ֆաննի վէրնօ իլէ մէրգում Բիէր Բէտօն մի-եանընտա, միւնասէպաթը մահրէմանէ պու-

լումնմուշ օլտուղու զանն օլունմադտա տըր :

— Բօլիս պու առամը պուլապիլէճէ՞ք մի տիր :

— Էկէրչի Բարիզի թէրք իթմէմիշ խե , նէ՞
իչին պուլամաեաճագ տըր : — Էմնիցեէթի ու
մումիեէ մէմուրլարը մահիր առէմլէր օլուպ ,
արասըգլարընը ալէլ ումում պուլուրլար . . . —
Պունտան տա գաթինազար , Բիէր Բէտօնուն
քէնտիսինի կիզլէմէքտէ պիր մէնֆաաթը օլ-
տուղու տա թէպէյեիւն իթմիշ տէյիլ տիր :

— Պու մատտէ հադգընտա պանա մալիւ
մաթ վիրէճէքսինիզ , տէյիլ՞ մի :

— Էվլէթ , մատտամ , օլ պապտէ զաթընըգա
իգթիզա խտէն մալիւմաթը վիրէճէկիմի վաա
խտէրիմ :

Պու արալըգ էվին վէքիլսարճըղընը իֆա ի-
տէն օտա իըզմէթքեարընըն սալօնա կիրիպ ,
«~~تاما~~ ~~هات~~ ~~تاما~~ ~~هات~~» տիմէսի իւզէրինէ , մուհապէ-
րէ խիթամ պուլտու :

Տիւգ տը Շասլէնին միւսաֆիրլէրի թաամ սա-
լարնա ինմէքտէ օլտունլար , պիզ , օդուեան-
լարըմըզ իլէ պիրլիքտէ , վէ ազչամըն սաաթ
օն րատտէլէրինտէ , պիրինճի Ֆրանսուա սօ-
գազընտա , բրէնս տը Գաաթէլ-Վիվանըն , եա-
խօտ Հէքթօր Պէկուրտուն խանէսի նամըյլտ
մաարուֆ օլան էվէ կէլէլիմ :

Իչլէրինտէ պէշ ալթը նէֆէր գատըն օլտու-
ղու հալտէ , տալէթլի օլան օն պէշ գատար
էշխաս , Հէքթօրուն դըսդանճ մահպուպէսի օ-
լուպ , մէրասիմի իլթիֆաթիեէյի իճրա իտէկէ-
լէն Ժէնըվիէվ մարիֆէթիլէ , բէք միւքէմմէլ

վէ բարլադ սուրէթտէ թէտարիք իտիմիշ օլան սուֆրատան, տահա հէնուզ գայգմըշ իտիլէր :

Պու միւնասէպէթլէ շունու պէտան իտէրիզ քի, ժէնըվիէվ, հէման եիկիրմի ալթը չաղլարնտա, ղաեէթ տիրիւպա պիր գատըն օլուպ, վադաա թապիւթտան էսմէր իտի իսէ տէ, մէշհուր վէ գըյմէթտար օլան պիր ինկիլիզ պօեասընը գուլանմասըյլա, գըրմըզըեա չալար պիր սարըլըդ քէսպ իթմիշ իտի : Մէզպուրէնին, զընճապ ըէնկինտէքի գարմագարըշ սաչարը ալթընտա կէօրիւլէն սիեահ վէ բարլադ կէօղլէրի, վէ քէմէրվարի սիեահ գաչարը, հագըդաթէն ճալիպ վէ ղարիպ պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրիպ, մէզպուրէնին թիթիզմէշրէպ օլտուղունու իսպաթ իթմէքտէ իտիլէր : Մանէնտի մէրճան օլան տօտագլարընա կէլինճէ, պունլար տա, կէօղլէրի գամաշտըրըճը սուրէթտէ պուլունուպ, ճէվհէր կիպի բարլաեան օթուզ իքի ատէտ տիչլէրինէ մահֆազալըդ իթմէքտէ իտիլէր : Հասըլը պու գատընըն պօեու ֆիտան կիպի, պօղազը տիք վէ սիվրի, վէ պէտէնի պիշիմի օլուպ, էկէրչի պիր տէրէճէ գուսուրու վար իտի իսէ, օ տախի աեագլարը վէ էլլէրինին, բէք տէ նազիք օլմամասը իտի : Հալ պու քի կիլինտիկի էլպիսէտէ վէ տիւզէնինտէ թապիի պիր պիշիմիլիք վէ տիւզկիւնիւք միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Ժէնըվիէվին էլլէրինտէ ալթունլար վէ պանգնօթլար ասլա էքսիք օլմաեըպ, պունլարը քէյ-

Ֆի մատչա՝ գուլլանմագտա օլտուղունտան , պիր էլինտէն կէլիս , տիկէր էլինտէն չըգմագտա իտի իսէլէր տէ , բրէնսին քիւլլի միլեօնլարը իչինտէ , պու գատարճըգ պիր մէսարիֆին է-հէմմիեէթի պիլէ օլամագ իտի :

Էսնայի թաամտա , զիքր օլունմաեա շայեան հիչ պիր հատիսէ վուգու պուլմաեըպ , եալը-նըգ Ժէնըվիէվին գըսգանճըգ աթէչի , ատի պիր պէհանէ իլէ պարութ կիպի բարլատը : վագասա պու մէնզարէտէն տօլաեը , Հէքթօր քեամիլէն պիգայտ պուլունտու իսէ տէ , բը-րէնսին տալէթլիլէրինտէն օլան Սէզար տը Ծօ-սարօնուն գաչլարը չաթըլտը :

Պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ իւզրէ , տա-վէթլիլէր , թաամ սալասընտան չըգմըչ , վէ սապահա գատար էյլէնմէք իւզրէ , պիւյիւք սալօնա կիթմէղտէն էվվէլ , գահվէլէրինի իչ-մէք իչին , թէնէֆֆիւսխանէեէ կիթմիչ իտիլէր :

Իչպու տայիրէ , գումրալ բէնկինտէ մէչին իլէ քեամիլէն գարը , վէ պիր ավիզէնին Եիւզ գատար մուլարըյլա միւնէվվէր օլտուղու կի-պի , իսկէմլէլէրի տալի , թէնթէ տէեու գուլ-լանըլմըչ օլան մէչինտէն եարըլմըչլար իտի :

Ապանօղտան իմալ իտիլմիչ օլուպ , քիւթիւպ-խանէ շէքլինտէ պուլունան տէօրթ առէտ տօ-լապ իչինտէ , քիթապ եէրինէ , Հաւանա սի-կարալարը իշարէթլէրինի հալի , վէ հէր ճինս պիւյիւքիւքտէ սիկարա գութուլարը պուլուն-մագտա իտի :

Մէղքիւր ապանօղ տօլապլարն աւալարն տա սլուլունան մահալը մախսուսէտէ տախի, հէր նէվի էսլիհա գօնուլմուշ օլուպ, մէղքիւր սիլահլարտան պաղըսը, հիւքիւմէթին սիլահ միւղէխանէսինի հասէտտէ պրապաճաղ տէրէճէտէ նատիր իւլ էմալ իտիլէր: Պու սիլահ մահէլէրինն ալթլարընտա տա, մէշինտէն եարըմիշ սէտիրլէր սլուլունուեօրաու:

Սաաթ օն վուրտուղու զէմանտա, տօղթէօր Անթօնէն Ֆրէպօ վասըլ օլուպ, մէրգ ում, դատընլարըն մէսէրրէթ պախշ սէսլէրի, վէ էրքէքլէրին թէվէճճիւհքեարանէ թէպրիքլէրի արաննտա գապուլ օլունտու:

Տօղթէօր Անթօնէն, տիւղ տը Շապէնին էվինտէն, բրէնա Հէքթօրուն խանէսինէ կէլտիկինտէ, պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլմուշ օլուպ, սանաթընճա տէրքեար օլան վադարը քեամիլէն զայպ օլմուշ, վէ լէհճէսինտէ պիր մէսէրրէթ հուսուլէ կէլմիշ իտի, չիւնքի մէրգ ումուն, միւլայիմ պիր հաւաւտան իսէ, սիլարա տիւմանլարը վէ գատընլարըն նէֆիա դօգուլտըրյա գաթըլաշմիշ օլան տիկէր պիր հավանտ տահա գիւտտէ իհթիւեաճը վար իտի:

Մէղար տը Ֆօսարօ, պիր արալըգ, տօղթէօրիւ մէրգ ումուն եանընա եաղլաշարաղ,

— Նէ՞ խապէր, ազի՛ղիմ տօղթէօր, տիւլէս նասըլ տըր, տէեու սիւալ իթտի:

— Էփփէլքի հալինաէ տիր , եանի նէ՛ իյի վէ
նէ՛ ֆէնա տըր , վէ հալինճէ հիչ պիր թէպտի-
լաթ օլմամըչ տըր , տէհու ճէվապ վիրտի Ան-
թ ծնէն :

— Մէղպուրէնին սըհհէթի տայիմա սիզէ ա-
ղըր մը կէօրիւնիւեօր :

— Հէմ հէր վաղըթտան զիետտէ . . . — Պէն-
տէնիզճէ , մէրգումէնին սէլամէթի իչին հիչ
պիր իւմիտ դալմամըչ տըր . . . — Տիւչէսին
դուրթուլմասը իչին , պիր միւճիզէ լաղըմ տըր ,
հալ պու քի եաշատըղըմըլ ասըրտա , միւճի-
զէլէրին մօտասը կէչմիշ տիր . . . — Մատամ
սը Շապէնին հաեաթը , պիր միւտտէթ տահա
թէմտիտ օլունապիլսէ պիլէ , հէր հալտէ պի-
շարէնին էճէլէ մահրիւմ օլտուղու մուհապ-
դագ տըր :

— Մէղպուրէ , սիզէ իհալէ իթմիշ օլտուղու
մէմուրիեթտէն պահա իթտի՞ մի :

— Քէնտիսինէ ըիֆագաթ իտէճէք օլան մատ,
մուազէլ հագդընտա՞ մը :

— Էփփէթ :

— Շիւպհէսիզ , վէ պէնտէնիզ տախի դաթը-
նըղտան ալտըղըմ մալիւմաթա պինաէն , եա-
դընտա պու արղուլարընը իճրա իտէպիլէճէկի-
մի զանն իյլէմէքտէ օլտուղումու վատ իթտիմ :

— Օլ պապտէ քէնտիսինի թէէմին տախի ի-
տէպիլիր իտինիզ . . . — Կէօրէճէքսինիզ քի ,
պէն սիզէ ապա ֆէնա նասիհաթ վիրմիշ աե-
յիլիմ :

— Էփփէթ , Էփփէթ , եարըն Մալբէրթիւի ի-

տարէխանէսինէ կիտէճէյիմ . . . իմտի , ճիտտի
իշլէրի եարընա պրագալլիմ տա , պու կիճէ էյ-
լէնճէեէ տէվլիմ իտէլիմ :

Մէրգուման իքի շախսլար միեանընտա շու
սոն լագըրտըլար թաաթի օլունտուղու սըրա-
տա , ժէնըվիէվ պիր տէֆա տահա չըղըշ իթ-
տի , չիւնքի Հէքթօր , ֆէնա պիր էֆքեարա
մէսնի օլմաներայ , մահզա պիր ճիլվէ օլմագ ի-
չին , կիւլիւմնէեէրէք քէնտիսինէ պիր ֆինճան
գահվէ թագտիմ իթմէքտէ պուլունան կէնճ
պիր գատըն իլէ շագալաշտըղընտան , վէ կեր-
չի պու պիր պէօյիւք գապահաթ սաերլամագ
իտի իսէ տէ , ժէնըվիէվ , թապիաթը իգթի-
ղասընճա թէհամիւլ իտէմէտիկինտէն , հէր
վագըթտան զիեատէ իղհարը հիտտէթ իլլէտի ,
ֆագաթ Հէքթօր , մէղպուրէնին դըսգանճճա
թաղիրլէրինէ մուգապիլ , իսթիհզաքեարի սու-
րէթտէ վէ գահգահա իլէ կիւլմէեէ պաշլատը :

Ժէնըվիէվ , պու մէնղարէտէն բիւրղաղապ օ-
լարագ , վէ եախստ զահիրէն բիւր զաղապ օլ-
մուշ կիպի կէօրիւնէրէք ,

— Տիմէք քի , պանա հագարէթ իտիլմէկէ
տէ պաշլանըլտը . . . բէք ալէա , շիմտի պէն
տէ պունուն իճապընա պագարըմ , տիեէրէք ,
տէրհալ սիլահլարըն գօնուլմուշ օլտուղու մա-
հէլլէրտէն պիր հինտ օգու ալտը , վէ լագի-
պէսինէ մագամը թէհտիատէ , մէղքիւր սիլա-
հը սալլամանա պաշլատը :

Հէքթօր իսէ , պու հալի կէօրիւնճէ , մօսմօր
քէսիլիպ , եիւքսէք սէսլէ ,

— Լաթիֆէ լազըմ տէ յիւ տիր , ազի՛ղէմ , տէ-
տի , պրա՛գ շու սիւահը , պի՛լմէեօրմուսուն քի
պունուն սատէճէ ինսանըն թէնինէ տօգուն-
մասը , ինսանը թէլէֆ իտէր :

Պու սէօղլէր իւզէրինէ , ժէնըվիէվին հիտ-
տէթի պիրտէն պիրէ թէսքին օլուպ , ֆագաթ
տիթրէնէրէք սէտիրին իւզէրինէ օթուրտու ,
վէ էլինտէքի օգու պրագմասընտա , բրէնս
Հէքթօր հէմանտէմ մէգքիւր սիւահը եէրտէն
գալտըրար :

— Տիմէք տիր քի , պու սիւահլար զէհիրլի
տիրլէր , տէեու սիւալ իթտի պարօն տը ֆօ-
սարօ :

— Էվվէթ , ազի՛ղիմ , տէեու ճէվապ վիրտի
բրէնսի մէրգում , պիր գաչ կիւն ագտէմ վահ-
շի մէմլէքէթլէրինտէն պու սիւահլարը պէնտէ-
նիղէ կէթիրէն տօսթում , պու սիւահլարըն չէ-
լիքտէն օլան ուճլարընըն , աթէշ իչինտէ գըզ-
տըրըլարագ , պիր նէվի զէհիրէ պաթըրըմըշ
օլտուգլարընը պէեան իթտի . . . Պինապէրին
պու սիւահլար իլէ ինսանըն վիճուտինտէ եսլը-
նըգ պիր չըգըգ եէրի աչըլմասը , ինսանըն մէվ-
թինէ սէպէպ օլուր :

— Աճապա տօսթումուզուն պու իֆատէսի
տօղրո՞ւ մու տուր :

— Էվվէլ էմիրտէ պէնտէնիղ տաթի շիւպհէ
իթտիմ իսէ տէ , թէճըիւպէսինի իթմիշ օլտու-
ղումտան , օլ պապտէ արթըղ շիւպհէմ գալ-
մատը :

— Սիւհա՞ն Ալլահ , քիմի՞ն իւզէրինտէ թէճ-
ըիւպէ իթտինիղ :

— Ախրըլարըմտա պուլունան պիր քէօրէք
իւղէրինտէ . . . — Սիզի թէէմին իտէրիմ քի ,
պիշարէ հայվան , իշպու սիլահը տօգունտու-
րուր տօգունտուրմազ անինտէ էօլտիւ :

— Պու խուռուտտա շիւպհէ ճայիզ տէյիլ աիր ,
տէտի տօգթէօր , զերա Հինտլիլէրին իսթիմալ
իթտիքլէրի մէզքիւր զէհիր , հազըդաթէն երլ-
տըրըմ կիպի ինտանը անինտէ թէլէֆ իթմէք-
լիք խասսէսինէ մալիք օլտուղու կիպի , մէր-
գուման Հինտլիլէրին , օգ վէ հայլարընը զէ-
հիրլէմէք սանաաթընտա տէրքեար օլան մէ-
հտրէթլէրի տախի մալիւմ վէ միւսէլլէմ տիր :

— Էօյլէ իսէ , պէնիմ կէնճ էֆէհաիմ , էմի
էթ քի , իշպու մուծիպի տէհշէթ օլան սիլահ-
լարը օրթատան գալտըրսընլար , պէլքի պիր
գաղա չըգտը , տէտի ժէնըվիէվ , զըսդանճ-
լըդ վադըրտընը պիւսպիլթիւն ունուտարագ :

— Պու օգ վէ հայլար , պուրանըն պիւյիւք
պիր թէզիլինաթը օլտուգլարընտան , պունլարը
պուրատան գալտըրմազ օլամազ իսէ տէ , ուճ-
լարընա ադըղլըդլար գօյտուրթմազ նիէէթին-
տէյիմ , տէհու ճէվապ վիրտի բրէնս :

Սէղար տը ֆօսարօ , վադը օլան լադըրտը-
լարը տիգդաթլէ տինլէտի , վէ միւքեալէմէ-
նին էսաուր թէպտիլ օլունունճա , հէման ֆէր-
գինէ վարըլամանան պիր իշարէթլէ , ժէնըվիէ-
վի հանընա չըղըրտը : Մէղպուրէ տախի տէր-
հալ պիր սիկարա գութուսու ալըպ , թէպէս-
սիւմլէ մէրգումուն հանընա եադլաշտը , վէ
քէլամա աղազ պիրլէ :

— Աղի՛ղիմ՝ պարօն , շու սիկարալարտան պիր
թանէ տլընըղ , չիւնքի բէք նէֆիս տիր տիւօր-
լար , տէտի :

Սէզար , քէէննի պիր սիկարա աերըարագ ,
վէ եաւաշ սէսլէ ,

— Սէնինլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ , իմտի եա-
րըն սապաս սաաթ օն պիրտէ սէնի կէօրմէլի-
յիմ , տէտի :

— Նէրէտէ :

— Սէնին էվինտէ :

— Լաքին էկէր պու կիճէ պուրատա դալըր
իսէմ . . . տէեու ճէվապ վիրտի յէնըվիէվ ,
այնի սէտա իլէ :

— Գալմամաեա ճաստ էթ :

— Ճիտտի պիր մատտէ իւղէրինէ՞ մի պէ-
նիմլէ կէօրիւշէճէքսին :

— Հէմ ղաեթ ճիտտի :

— Բրէնսին հագգընտա՞ մը :

— Էվվէթ :

— Պասս իտէրիմ քի , մերգու՛մ պէնի ալտա-
թըօր :

— Եարըն հէր շէյի սանա սէյլէրիմ ,

— Բէ՛ք ալէա , եարըն կէօրիւշիւրիւղ :

Գասվէլէր իչիլտիքտէն սօնրա , գումարա
պաշանըմագ իւղըէ , պիւյիւք սալօնա կիրիլ-
տի , վէ գումար սուֆրասը , գումարճըլար թա-
րաֆընտան իհաթա օլունաու :

Օեունա պաշանըր պաշանմաղ , Հէքթօր ,

— Պէն պէշ եիւղիւք պիր պանդնօթ վաղ ի-
տիւօրում , տէտի :

Սապահըն սաաթ իւշ պուշուգ րատտէլէրին տէ , Սէզար տը Զօտարօ , եիւղ գատար լուի ալթունու գազանմըշ օլտուղու հալտէ , պիրինճի Զրանսուա սօգաղընը թէրք պիրլէ , Բրօվանս սօգաղընտաքի խանէսինէ կիթտի :

Մէրդումուն օաա խըզմէթքեարը , ալմըշ օլտուղու էմր մուճիպինճէ , քէնտիսինէ պէքլէմէմէքտէ իտի :

Սէզար տէրհալ եաթաղա կիրիպ , տէրին պիր ույգուեա տալտը իսէ տէ , սաաթ եէտիտէ ուեանմագլըղը տախի դավիէն ֆիքրինէ գօյմուշ օլտուղունտան , թամ սաաթ եէտիտէ կէօղլէրինի աշտը , վէ գարեօլասընտան աշաղը սըշրաեըպ , խըզմէթքեարընը չըղըրտը , վէ քէնտիսի տախի օլապիլտիկի գատար էլպիսէսինի թագըպ թագըշտըրտըդտան սօնրա , պիր քեաղըտ ալտը , վէ իւսթիւնէ շու սաթըրլարը եազտը :

Պու սապահ , մուհագգագ սուրէթտէ'տօգթէօր Անթօնէն Զրէպօ , իտարէխանէեէ կէլէճէք աիր , Մէրգումու եօլա գօյտուր , չիւնքի սէնին դայպուպէթտէ օլտուղունու պէեան իթտիրմէքլիկին , վէ պէնի կէօրտիւքտէն սօնրա , անը գապուլ իյլէմէքլիկին էհէմիթէթտէն տիր :

Պատէհու Սէզար , մէքթուպուն զիյրինի Բ. Ս. հարֆլարը իլէ իմըալաեըպ , պիր մահֆաղա տէրունինէ գօյտու , վէ իւսթիւնէ տախի Մալլէրթիւ իտարէխանէսի ատրէսիլլէ պիրլիքտէ , ՂԱԵԷԹ ՄԻԻՍԹԱՃԷԼ ՏԻՐ տէեու եազտըդտան սօնրա , եաղըխանէսինին պիր չէքմէճէսինի աշտը , վէ իչինտէն պիր տէմէթ անախթար իլէ

կէլ— զազէթասընըն պիր նիւսխէսինի ալլալ ,
պունլարը , բարարսիւսիւ ճէպլէրինէ գոյմուշ
իքէն , խըլմէթ.քեարը ֆրից իշէրի կիրտի :

Սէղար մէրգումա խիթապէն ,

— Պէն գահվալթըմը տիշարտա խտէճէյիմ ,
աշճը գատընա խապէր վէր , տէտի :

— Զաթը պիլէրի եաեա՞ն մը տիշարը չըգ-
մագտա տըր , տէեու սիւալ իթտի խըզմէթ-
քեար :

— Էվվէթ , վէ էկէր սաաթ իքիեէ գատար
ալտէթ իթմէղ խտմ , ժանա էմր էթ քի , թամ
օ սաաթտա , գուրէ արապասըյլտ , պիրինճի
ֆրանսուա սօգաղընտա , բրէնս տը Գասթէլ-
վիվանըն գարուսու էօնիւնտէ պէնի պէքէսին :

— Բէ'ք իյի , էֆէ'նտիմ :

Սօնրա Մ. տը ֆօսարօ , Մալբէրթիւիեէ եաղ-
մըշ օլտուղու մուխթասար թէգքիրէյի , վիգ-
թուար սօգաղը գարուճուսունա պըրագըպ ,
քէնտիսի բրօվանս սօգաղընտան Լաֆանէթ սօ-
գաղընա գատար կիթտի , վէ պօշ օլարագ կէշ-
մէքտէ օլան պիր քիրա արապասընա պինիպ ,
արապաճըեա տախի ,

— Շաբէլ ճատտէսի քէպիրինտէ , 44 նիւմէ-
րօլու խանէեէ , տէտի :

— Հէ'մէհրի , սաաթլա՞ մը , եօգսա մէնդիլ-
լէ՞ մի կիթմէք իսթէրսինիլ :

— Մէնդիլ իլէ , ֆագաթ չարուգ . . . սանս
լանըգը պախիշ տախի վէրիրիմ :

Իշպու արապանըն աթը հէնուղ կէնճ օլմաղ-
լէ , սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատըղընտան ,

աղ վագրելթ տա , իշար օլունան նիւմէրօեա մու-
վասըլէթ իտիլտի :

Պարօն , արապանըն իւճրէթինի վիրտիքտէն
սօնրա , կիրտիկի հավլի աէրունինտէքի միւ-
թէատտիտ նէրտիվէնլէրտէն Տ . հարֆը իլէ
միւշիր օլան տար վէ գարանլըգ պիր նէրտի-
վէնտէն չըգմսեա պաշլատը , վէ իւշինճիւ գա-
թա վասըլ օլտուղունտա տուրտու : Մէգքիւր
գաթ իւզէրինտէ ուղուն վէ գարանլըգ պիր սօ-
ֆատա , բէք չօգ նիւմէրօլու գարուլար պու-
լունուպ , Սէղար 12 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ
գարուեա գատար կիթտի , վէ ճէպինտէն ա-
նախթարլարըն տէմէթինի չըգարըպ , իշինտէն
պիր անախթար աեբրտը , վէ պունունլա զիքր
օլունան գարուեու աչըպ , իշէրի կիրտիքտէն
սօնրա , գավի սուրէթտէ իշէրտէն թէքրար
գարատը :

Երկիրմի տագըգա կէշինճէ , 12 նիւմէրօլու
գարու , իշէրտէն թէքրար աչըլարագ , թագ-
րիպա էլլի եաշընտա զանն օլունան պիր քիմ-
սէ տիշարը չըգտը : Մէրգումուն սաշլարը վէ
ֆալօրի սագալը , աչըգ քէսթանէ բէնլինտէ
օլուպ , եալընըղ սագալը պիր աղ գըրըաշմըշ
իտի : Լէհճէսի զանէթ եէպանիճէ օլուպ , եիւ-
զիւնտէքի թէք կէօզիւ իսէ , նատիրէն գըմըլ-
տանմագտա , վէ ինսանա տէհշէթ վէ նէֆրէթ
վիրէճէք պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

Ղտեթ շիւպհէլի պիր սուրէթտէ Սէղար տը
Ֆոսարօեու անտըրմագտա օլան պու շտիտըն
կիլինտիկի էլպիսէ , խըզմէթքեար էլպիսէսի

վէ պիչիմսիզ պիր շէյ իտի : Շարգասը իսէ ,
եռււարլագ օլուպ , գօլթուլու ալթընտա տա-
խի պիր շէմսիեէսի պուլունմագտա իտի :

Պու թէք կէօզ հէրիֆ , մէգքիւր օտանըն
գարուսունու գարաեըպ , անախթար տէմէթի-
նի տախի ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա , նէր-
տիվէնտէն աշաղը ինտի , վէ հավլիտէն կէչիպ ,
Ֆիլիպ-տը-թիրար սօգաղընա նաղըր օլան գա-
բուեա տօղրու իլէրլէտի :

Մէգքիւր սօգաղտան Շարէլ սօգաղընա գա-
տար , վէ օրատա արապալարըն մէվգիֆի օլան
պիր մահէլլէ կիտէրէք , պիր արապաեա պին-
տի : Արապաճը մէրգումա , “նէ՛րէեէ կիտէճէ-
յիզ” տէեու սիւալ իտինճէ , թէք կէօզ հէ-
րիֆ , “Պէլվիլէ” տէտի :

— Հա'նկը սօգաղա :

— Գրիմէ սօգաղընա , անճագ սօգաղըն քէօ-
շէսինտէ արապաեը տուրտուր :

Սաաթ սէքիղի չարեէք կէչէրէք , արապա մա-
հէլլի մուսյեէնինտէ տուրտու : թէք կէօզ , ան-
տէն , Պէլվիլ թէրէլէրինին զարպ ճիհէթինտէ
վագը Գօմրանս սօգաղընա տօղրու եաեան օ-
լարագ միւթէվէճճիհ օլուպ , պէշ տաղըղա
գատար եիւրիւտիւքտէն սօնրա , էրէյիճէ
եիւքսէք վէ սարմաշըդ աղաճըյլա միւզէյեէն
պիր տիվարըն գարչըսընա մուվասըլէթ իթտի :

Իշպու տիվարըն իւսթիւնտէն , սղաղը իհթի-
եար աղաճլարըն ուճլարը կէօրիւմէքտէ իտի
քի , սօն սլահար միւնասէպէթիլլէ սարարմա-
եա պաշլամըշլար իտի :

Տիւրքըն օրթասընտա , պօեալը պիր գարու
պուլունուս , թէք կէօղ հէրիֆ , մէգքիւր դա-
րունուն չընկըրաղընը իքի տէֆա չէքտիկին-
տէ , պաղչէ իչինտէ պիր չան սէսի իշիտիլտի
Մէգքիւր չանըն սէսի , իքի տէֆա իշիտիլտիկի
հալտէ , պիր իշարէթ տիմէք իտի :

Պատէհու պիր գարունուն աչլըլպ գարա
մասը սէսինտէն սօնրա , պաղչէնին գումու իւղ-
րինտէն պիր աեաղ սէսի կէլտիկի տուեուլտու
Մուախիսարէն պաղչէ գարուսունուն սիւրկիւ-
լէրի , վէ սօնրա տախի գաբու աչլարադ , էլլի
էլլի պէշ չաղլարընտա , զայիֆճէ , վէ սարար-
մըշ սօլմուշ պիր գատըն , գաբունուն էչլինտէ
ղահիր օլտու , վէ զարիպ պիր թէպէսսիւմլէ
եիւղիւնիւ պուրուշտուրարադ ,

— Ա՛ , միւսիւ Բիէր , սի՞ղմիանիդ , պու գա-
տար չաբուդ մու ալտէթ իթտինիդ , տէաի :

— Էվլէթ , Մա՛րկրիթ :

— Լաքին պիդ , սիղին պու գատար չաբուդ
ալտէթինիդի մէմուլ իթմէեօրտուդ :

— Բէճա իտէրիմ , Մա՛րկրիթ , եօլումա սէտա
չէքմէ , վէ արգամտան սիւրկիւնեիւ գօեու վէր :

14

Մարկրիթ իշպու էմրէ իթասթ իտիպ , թէք
կէօղ հէրիֆ իսէ ,

— Պլանշ գալգմը՞ մը տըր , տէեու սիւալ
իթտի :

— Հէնուղ գալգմամը տըր , միւսի՛ւ Բիէր ...
Ձէվալլը գըղճըղաղ տիւնքի կիւն պիր աղ միւղ-
թարըպ իտի , անըն իչին պու կիւն , հէր վա-
գըթտան զիեատէ ուեումասընա միւսաատէ
իթտի :

— Պարի շիմտի ուեանը՞ գ մը տըր :

— Ձանն իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , պէնիմ պուրատա օլտուղումու ,
վէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիկիմի մէղպու-
րէեէ խապէր վէր :

— Բէ՛ք իյի , միւսի՛ւ Բիէր , շիմտի կիտէրիմ :

— Լաքին պիր աղաճըգ տուր , վէ շունու
պանա սէօյլէ քի , սէքիղ կիւնտէն պէրու իշ-
պու սէյֆիեէտէ պիր վագըա օլտո՞ւ մու :

— Խա՛յր , հիշ պիր վագըա օլմատը :

— Պու միւտտէթ զարֆընտա , Պլանշ նէ՞
եաբաը :

— Հէր վագըթ նէ եարըեօրտու իսէ , եինէ
անը եաբաը , եանի օգուտու , չիչէքլէրինի է-
քիպ պիչտի , բէսիմ չըղտը , բիանօսունու չալ-
տը , վէ բէք չօգ տա մալիհիւլեալար իթտի :

— Սէպէպսիղ եէրտէ հիտտէթլէ՞նմէտի եա :

— Խա՛յր , միւսիւ Բիէր , անճագ վագըթ վա-
գըթ ճանը սըգըլտը :

Իշպուռ Ի. քի շախսլար, պիր Թարափտան պու
լազըրտըլարը սէօյլէտիքլէրի զէման, տիկէր
Թարափտան գոււմլու վէ աղաճլարըն կէօլկէսի
ալթընտա պուլունան պիր եօլտան եիւրիւմէք-
տէ իտիլէր: Պու եօլուն էթրաֆընտա չիչէքլէր
վէ ֆիտանլար ֆըշգըրմըշ օլուպ, պաղչէնին
ուճունտա իտէ, զաեթ կիւղէլ պիր քէօյ էվի
պուլունմադտա իտի քի, պիրինճի գաթ իլէ
ալթ գաթտան միւրէթթէպ օլտուղու հալտէ,
չօճուգ օեունճաղլարընա պէնղէմէքտէ իտի:

Մարկրիթ, մէգքիւր քէօյ էվինին գաբու-
սունու աչըպ, կէլէն միւսաֆիրինի իչէրի կիր-
տիրտիքտէն սօնրա, արգատան գաբուեու
թէքրար գաբատը, վէ սօնրա մէրգումա խի-
թապէն,

— Միւսի'ւ Բիէր, մատմուաղէլ իլէ սապահ
գահվալթըսը՝ մը իտէճէքսինիզ, տէեու սիւալ
իթտի:

— Խա'յր, չիւնքի պուրատա գալաճազ չօգ
վազթըմ եօգ տուր: Սէն չաբուգ Պլանչա խա-
պէր կէօթիւր:

Մարկրիթ, պիրինճի գաթա կիտէն նէր-
տիլէնտէն եօգարը չըգտըղը սըրատա, թէք
կէօզ, պիր իսկէմլէեթ օթուրտու, վէ էթրա-
ֆընա պիր ալթֆը նազար իյլէտի: Մէրգումուն
պուլունտուղու մահէլ, սատէճէ, ֆադաթ պի-
չիմիճէ տիւղէնմիշ պիր քիւչիւք սալօն օլուպ,
պունտա պիր բիանօ, վէ հէնուզ պիթմիշ օլա-
րադ, քիւչիւք պիր մասա իւղէրինէ գօնուլ-
մուշ վէ սուլու պօեա իլէ եարըլմըշ պիր ըն-

սիմ, վէ պիր բէսիմ թախթասը իւղէրինտէ մէվ-
ղու պիր բէսիմ միւսվէտատէսի պուլունմագ-
տա, վէ պու շէյլէրտէն սէյֆիեէ սաքինէսի-
նին հիսսիեաթը վէ պիր էհլի սանաաթքեարա
մախսուս օլան մէշղուլիեէթլէրի անլաշըլմագ-
տա իտի :

Պիր աղ միւստէթ սօնրա, Մարկրիթ ալ-
տէթ իտիպ :

— Պէն կիթտիկիմտէ, մատմուտղէլ դարեօ-
լատան դալգմըշ իտի, տէտի, մերգումէ չըն-
կըրաղըն սէսինտէն ուեանարագ, բէրտէլէրի
արալըղընտան պագմըշ, վէ սիղի թանըեա-
րագ, տէրհալ իսթիգպալինիզէ հազըրլանմըշ :

— Սապահլաերն քէնտիսինէ վիղիթա վիր-
մէքլիկիմտէն խօշնուտ կէօրիւնիւեօճմու իտի :

— Խօշնուտ օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, ֆա-
գաթ հէր վագըլթքի կիպի պիր աղ տիթրէ-
մէքտէ տիր : Զիւնքի զաթընըզ, դալպինի օ-
դուրճասընա մէղպուրէնին եիւղիւնէ պագտը-
ղընըզտա, պիշարէ նէճէտէ պուլունտուղունու
շաշըրըր :

— Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պէն եօգարը չը-
դապիլիճմիլիմ :

— Էվիլէթ, հաթթա Պլանշ սիղի պէքլէեօր :
Թէք կէօղ հէրիֆ նէրտիվէնտէն չըդըպ,
պիր դարու էօնիւնտէ տուրտու, վէ գարուեա
վուրմասըյլա, գարու տուր աչըլտը, վէ ան-
ճագ խէեալ իլէ տէրէճէի հիւսնիւ անլաշապի-
լէն, վէ օն տօդուզ չաղընտա պուլունան պիր
մախլուգէյի տիլրիւպա, գարունուն էշիյինտէ

զահիր օլտու : Պու պիր նէվճիվանը նատիր իւլ էմալ օլուպ , պօեու ֆիտան , պէտէնի լաթիֆ իւլ շէքլ , չէհրէսի սահիպէի վադար , տիտէ-լէրի դարէ վէ աթէշսիւզան , տիհանը հէնուզ աչըլմըշ կիւլ կիպի թագէ , պուրնու տիւզիլուն , աննը պիշիմի , ֆագաթ էսիլի սանէմէրտէ կէօրիւտիւկիւ կիպի պիր ազ ալչագ , վէ սարը սաչլարը դալըն վէ իրէք կիպի եումչագ , վէ ումուզլարընա սարգըլմըշ օլտուղու հալտէ , մէղպուրէնին հէր ճիհէթլէ կիւզէլլիկինի իքմալ իթմէքտէ իտիլէր :

Շու էսնատէ , Պլանչըն հէյեթթինտէ պիր մահնուպուգ կէօրիւլմէքտէ իտի իսէ տէ , իւ ճապը հալինտէ , աչգ ու սէվտա վէ սէպաթ սահիպէսի տախի օլապիլտիկի , մէղպուրէնին թավը ու հէյեթթինտէն գօլայճա անլաչըլապիլիր իտի : Շունու տախի պէեան իտէլիմ քի , էկէր պիր գալէմքեար , օլ ճալիպ մախուղուն նազիք էշքեպլընը կէօրսէ իտի , հագըգաթէն հայրէթտէ գալըր իտի :

Իշթէ պիր կիւն էվլէլ , պարօն աը Ծօսարօնուն , Պլանչ հագըգընտա լսդէրտը օլտուղունտա , Մալքէրթիւիէ ,

— Սահիհէն պէն անըն բէտէրիմլիյիմ , տիմէսի , մէղպուրէնին պու տէրէճէ կիւզէլ օլմասընա մէպնի իտի :

Կէնճ գըլ , եաթագտան գալդտըդտան սօնլա , պէեաղ քիշմիրտէն ուղուն քիր սապահլըք կիլինմիշ օլուպ , շու հալտէ տահա զիեատէ պիր բէմնագ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ ,

Թէք կէօղ հէրիֆի պէքլէմէքտէ , վէ մէրգու-
մուն վիրուտի վաղթի եագլաշտըղճա , եիւ-
ղիւնիւն բէնկի սօլմագտա իտի : Աղըպէթ , օ-
տատընըն դարուսու չալընտըղընտա , Պլանշ պիր-
տէն պիրէ տիթրէտի , վէ միւսաֆիրի դարշը-
սընտա կէօղէրինի աշաղը էեէրէք ,

— Սապահլար խայր օլսուն , միւսիւ Բիէր ,
տէտի :

— Խայրըլը սապահլար օլսուն , Պլանշ , տէ-
եու ճէվապ վիրտի Թէք կէօղ :

Կէնճ գըղ , մէրգումուն քէնտիսինէ տօղրու
եագլաշտըղընը կէօրաիւկիւնտէ , վէ պօղուգ
վէ քէսիք սէսինի չըգարտըղընը իշիթտիկին-
տէ , իսթէմէեէրէք , պիր ատըմ գատար ըիւ-
ճաթ իթտի : Պատէհու , մէրգումուն պագը-
չընտան միւթէէսսիր օլմուշ տուր կիպի , տիթ-
րէեէրէք տուրտու : Թէք կէօղ , մէղպուրէնին
պիր էլինի թութուպ պուս իթտի : Իշպու պուղ
կիպի պուսէնին թէէսսիրիլէ , Պլանշըն գալպի
պիր սանիեէճիք վուրմաղ օլտու : Բիէր , իշպու
հէեէճանը գալպէ տիգգաթ իթմէտի , վէ եա-
խօտ տիգգաթ իթմէեօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Պատէհու մէրգում թէք կէօղ , պէեաղ վէ
մափի բէնկի պիր գումաշ իլէ գաբըլ օլան կիւ-
ղէլ պիր օտանըն էշիյինտէն կէչէրէք ,

— Պիրլիքտէ կէօրիւշէճէկիմիղի , Մարկրիթ
սիղէ խապէր վէրտի՞ մի , տէեու սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , միւսիւ Բիէր :

— Էյլէ իսէ , օթուրունուղ վէ պէնի տին-
լէյինիղ :

Պու արալըդ Պլանշ պիր ազ ճանկատը կիպի զանն օլունարագ , միւսաֆիրինէ պիր իսկէմէ վերտիկի կիպի , քէնտիսի տախի պիր իսկէմէ տէ օթուրտու , վէ քէլամա ալազ պիրլէ ,

— Միւսի'ւ Բիէր , տէտի , զայպուպէթինիզ բէք ազ վադըթ սիւրտիւ , տէյի'լ մի :

— Պէնիմ զայպուպէթիմ ասլա վուզ ու սուլմատը :

— Լաքին սիզ պանա պիր սէյեահաթտան պահա իտիւօրտունուղ :

— Էվվէթ , Ֆագաթ օ սէյեահաթը իճրա իթմէտիմ , վէ տէրունինտէ սիզին իչին չալըլմագտա օլտուղում Բարիստէն ասլա տիշարը չըզմատըմ :

Կէնճ գըղ պաշընը դալտըրըպ , իհթիմալ տըրքի , իլք տէֆա օլմագ իւզրէ , մուսահիպինին եիւզիւնէ տիգդաթլըճա սլագտը , վէ ճէվապա գըլեամ պիրլէ ,

— Պէնիմ իչի'ն մի . . . հագըգաթէն սիզ պէնիմ իչի'ն մի չալըլըօրտունուղ , տէեու սիւալ իթտի :

— Էվվէթ : — Սիզ հէնուղ օն տօգուղ եաշընտա օլմանըղլա , Ֆիքրիմի անլար , վէ պանա եարտըմ իտէպիլիբսինիզ . . . Պէն սիզի բէք լյի թանըրըմ , վէ իհթիմալ քի , սիզ քէնտինիզի , պէնիմ սիզի թանըրըմ գատար լյի թանըմազընըղ . . . — Հէր նէ գատար գարշըմաա տիթըմէքտէ իսէնիզ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , սիզ թապիաթճա սէպաթլը վէ ճէսուրտունուղ . . . — Ֆիլվազը սիզ պէնտէն գօրդուեօր-

սունուղ , լաքին պու գօրդու նէտէ՞ն նէշէթ
իթմէքտէ տիր , զիրա սիզին իլէ օլան մուամէ-
լէմ իգթիզատընճա , պու գօրդուեա ապլա սէ-
պէպ եօգ տուր . . . — Պու հալին սէպէպինի
պիլմէտիկիմ կիպի , պիլմէք զայրէթինտէ տէ
տէյիլիմ . . . — Սիզ պանա իթաաթ իթմէքտէ-
սինիզ , վէ տայիմա տախի իտէճէքսինիզ , իշթէ
պէնիմ իսթէտիկիմ շէյ տէ պու տուր . չիւնքի
սիզին իշին հազըրլամագտա օլտուղում միւս-
թագպէլ , սիզին իթաաթընըզտան մէնութ
տուր : Սիզին , խէեալ իթմէկէ իճթիսար իտէ-
մէեէճէկինիզ պու միւսթագպէլ իսէ , ազա-
մէթ , սէրվէթ , սալթանաթ վէ ղէֆգ ու ճիւն-
պիւշ միւսթագպէլի տիր :

Պլանշ պու արալըգ աիթըլմէքտէ օլմանըպ ,
տիգգաթը թամմէ իլէ վէ կէօղլէրինի մուսա-
հիւլինին կէօղլէրինէ տիքմիշ օլտուղու հալտէ ,
տինլէմէքտէ , վէ տիյնէտիքճէ , եանագլարըն-
տա կիւլ կիպի պիր գըրմըղըղ հասըլ օլմագ-
տա , պուրուն տէլիքլէրի թէրընմէքտէ , վէ
կէօղ պէպէքլէրինին էթրաֆընտա պիր հըրսը
թամա բարլագըղը միւշահէտէ գըլլնմագտա
խի :

Թէք կէօղ , սէօյլէտիկի սէօղլէրին հասըլ իթ-
տիքլէրի թէէսիրի անլաեարագ , թէպէսսիւմ
իթտի , վէ քէլամա տէվամ իլէ ,

— Պու սէօյլէտիքլէրիմ , սիզի ապլա թէաճ
ճիւպտէ պրա՞գմանօր միւ , տէեու սիւալ իթտի :

— Խալլր , տէեու ճէվապ վիրտի Պլանշ :

— Նէ՞ իշին :

— Չիւնքի, տէրունի դալալիմի քիթապ կիպի
օգուտուղունուղու, վէ արղու վէ մալիհիւլեա-
լարըմըն սիղտէն կիզլի օլմատըղլարընը բանա
պիլմէքտէյիմ, վէ իշթէ պուշուն իչին սիղտէն
դօրղուեօրում: Անճաղ սաստէթիմի թէէմին
իթմէք խուսուսունտաքի ֆէտաքեարըղընըղ
վէ արղունուղ հագղընտա շիւպհէ իթմէք տէ,
պէնճէ ասլա ճայիզ տէյիլ տիր:

— Տիմէք օլուր քի, էֆքեարըմը անլաեօր-
սունուղ, տէտի բիէր:

— Չանն իտէրիմ:

— Պու խուսուսու մուհագղաղ պիլմէեօր-
տում իսէ տէ, մէմուլ իթմէքտէ իտիմ, տէ-
եու տէվամ իթտի թէք կէօղ, ֆագաթ շիմտի
խապաթընա տախի մալիքիմ. . . — Էվվէթ գալ-
պինիզլի օղումագտաեըմ, տույղուլարընըղը,
թապիի հիսսիեաթընըղը, վէ արղուլէրինիզի
անլամագտաեըմ, վէ իշթէ պէյնիմիղտէ իթի-
լաֆը գօլայլաթաճագ օլան խուսուս տա պու-
տուր . . . — Չօճուղլուղունուղտան կէնճ պիր
գըղ օլտուղունուղ վագթա գատար, սիզի մուսյ-
եէնէ իթմէքտէ օլտուղում հալտէ, թապիա-
թընըղտա մէրքիւղ օլան էֆքեարը խէեալիեէ-
յի շէտիտէնիզին, վէ տայիմա իզթիրապ վէ
մէրագ իչինտէ պուլունան ֆիքրինիզին, վէ էօմ-
րին բարլաղ ճիհէթլէրինէ մայիլ օլան ախ-
լէագղընըղըն, վէ գէֆգ ու սէֆա միւպթէլասը
օլուպ, իշպու ալէմտէ վասի պիր մէվգը իհրաղ
իթմէք, վէ սուլթան կիպի եաշամագ իչին,
հէր շէյէ հագըր վէ նագըր պուլունան գալպ

վէ բուհունուզուն , տայիմա պիւյիւմէքտէ օլ-
տուգլարընը անլամագտա իտիմ . . . — Նա՛նըլ
պու սէօյլէտիքլէրիմ սահիհ տէյիլ մի տիրլէր :

Պլանշ պաշընը էյիպ ,

— Էվվէթ , հէբ սահիհ տիրլէր , տէեու ճէ-
վապ վիրտի :

Թէք կէօզ եհնիտէն կիւլիւմէեհէրէք , շու
վէճհ իլէ սէօզիւնէ տէվամ իթտի .

— Հալ պու քի պէն , դալպինիդի վէ բուհու-
նուզու , հէր կիւնա արզուլարա պիր սիբէր իթ-
թիխաղ իթմէքլէ , սիդի զապթ օլունմազ պիր
հալէ կէթիրէճէք օլան պու խույլարընըղը սահվ
ու թէսքին իաէճէք եհրտէ , Բարիս էօմրիւ-
նիւն էյլէնճէլէրինտէն , բարլագլըգլարընտան
վէ աշգ ու սէվտալարընտան պահս իտէրէք ,
սիդի անլէրլէ պէսլէտիմ , վէ կէօզլէրինիզ էօ-
նիւնէ , տէրունինտէ եաշամագլըղը արզու իյ-
լէտիկինիզ էօմրիւն տէհշէթլի , Ֆագաթ հագը-
գի թասվիրլէրիլլէ միւզէյեհէն բօմանլար վազ
իթտիմ : Պու կիւնքի կիւն , սի'զ , պուլունտու-
ղունուզ շու քէօշէյի ինզիվաեը թէրք իթտի-
կինիդտէ , հիշ պիր շէյ , սիդին թէաճճիւպիւ-
նիւզիւ մուճիպ օլմաեաճագ տըր : Էվվէթ , սի'զ ,
տիւնեաեը կէօրմէեհէրէք , տիւնեաեը թանըր-
սընըղ : Սի'զ , Ֆէվգէլ ատէ պիր թապիաթլա
միւքէլլէֆ պուլունմագտասընըղ . . . իյիլիք վէ
ֆէնալըգ խասսէլէրինէ մալիքէսինիզ , վէ հէյ-
նի հաճէթտէ ճինաեէթ խասսէսինէ տախի մա-
լիքէ օլաճագսընըղ :

Պլանշ , դաշլարընը պիլէ օյնաթմաեարագ

տինլէմէքտէ իքէն , պիր արալըդ մուհավէրէ-
նին իպթիտասընտան պէրու , իքինճի տէֆա
օլմագ իւզրէ , վիճուտինտէ վէ կէօզ գարագ-
լարընտա պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլտի :

Բիէր շու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի .

— Էկէրչի սիզին խույլարընըզըն զապթ ու
թէսքինինէ թէշէպպիւս իթմիշ օլտա իտիմ ,
թարաֆընըզտան պէլքի սիւքիւնէթլէ , ֆա-
գաթ պիւսպիւթիւն գարշը գօնուլմագ սու-
րէթաէ մուխալիֆէթէ տիւշար օլաճագ տըմ :
Օլ վագըթ սիզ , հիշ շիւպհէ եօզ տուր քի ,
իւզէրինիղէ թահմիլ օլունմուշ օլան պօեուն-
տուրաղը գըրմաեա չալըշաճագ իտինիզ : Ֆա-
գաթ պու կիւնքի կիւն , սիզի նէրէեէ սէվգ
իթմէք իսթէտիկիմի պիլտիկինիզ թագտիրտէ ,
օ եօլտա պիր թէշէպպիւսէ հաճէթ կէօրմէք-
տէ տէյիլսինիզ . . . — Պէն սիզի , սիննի սէ-
պապէթինիղտէ գապուլ իթտիկիմտէ , միւս-
թագպէլինիզի քէշֆ իթմէքտէ իտիմ . . . —
Սիզին պանա օլան տէյնինիզ բէք չօզ տուր ,
վէ տահա բէք չօզ տա օլաճագ տըր . . . — Է-
կէր պէն սիզի թէրք իթմիշ օլտա իտիմ , սիզ ,
պիր թագըմնաէհլէր էլինէ տիւշիւպ , օլ պէտ-
պախթ մախլուգաթտան պիրիսի օլաճագ ի-
տինիզ քի , կիւզէլլիքլէրինտէ իգպալ սահիպի
օլուպ , ֆագաթ սօն եաշլարընտա , շու եա պու
խաթթախանէտէ վէ եախօտ թիմարխանէտէ
թէրքի տաղտաղացի հաեաթ իտէրլէր . . . —
Սիզին կէօրտիւկիւնիւզ թալիմ ու թէրպիեէ ,
կէրչի տամօրլարընըզտա ճէվէլան իտէն գանը

Թէպտիլ իթմէմիշ տիր , վէ լաքին , հիշ տէյիլ
 իսէ , միւլահաղալարընըղըն շիտտէթինի զապթ
 վէ թէսքին իթմէքլիկի , վէ խույլարընըղը մու-
 վազէնէտէ թութմադ իշին , հիսապ վէ թէ-
 ֆէքքիւր իւղըէ հարէքէթ իյլէմէքլիկի , վէլ-
 հասըլ ազլ ու ֆիքքինիզի , միւսայիտ սուրէթ-
 տէ գուլանմազլըղը , սիզէ էօյրէթտիրմիշ տիր
 . . . — Էկէր պէն սիզի պիր թէաթրօ օեռն-
 ճուսու իթմէք իսթէմիշ օլսա իտիմ , հիշ շիւպ-
 հէմ եօգ տուր քի , սիզ օ մէսլէքտէ պիրինճի
 մէվզըի իհրազ իտէճէք իտինիզ , զիրա մալիք
 օլտուղունուզ հիւսնի ճէմալինիզ վէ ճալիպ սէ-
 սինիզ , հէր քէսի թէհայեիւրտէ պրադաճադ ,
 վէ հէր քէսին հէեէճանընը մուճիպ օլաճադ
 իտի . . . — Պու խասսէնիզ իսէ , զիդըյմէթ վէ
 նատիր իւլ էմսալ օլմազլէ , հադդըմըղտա հէր
 վադըթ եարաեաճադ տըր . . . Ֆազաթ սիզ ,
 ճիհան տէնիլէն թէաթրօեը քէպիրտէ իճրաի
 հիւնէր ու մարիֆէթ իտէճէքսինիզ տիր . . . —
 Սէօյլէյինիզ , սիզի իյի մուհաքէմէ իթմէմիշ-
 միյիմ . . . սէօյլէյինիզ , սիզ , պու կէօրաիւկիւմ
 վէ եախօտ կէօրիւեօրում տէեու զանն իթտի-
 կիմ կիպլիմիսինիզ , վէ բիւեալարընըղտա կէօր-
 աիւկիւնիւզ ուֆուդը սիհիրպազիեէ բէրտէսի-
 նի , սիզին հուզուրունուզտա աշաճադ մըյըմ
 . . . — Սէօյլէյինիզ , սիզէ պէքլէեօրում :

Պու լաֆղլարտան սօնրա , թէք կէօզ լազըր-
 տըսընը քէստի :

Պու էսնատէ Պլանշ , բէնկի սօրնուշ , վիճու-
 տի տիթրէմէք իւզըէ պուլունմուշ , վէ էլլէրի

տիզլէրի իւզէրինտէ դաւմըշ օլտուղու հալտէ,
դաւլպինի օգումագտա օլան աւտէմէ հազըզի
պիր նէֆրէթլէ նաղար էյլէմէքտէ իտի:

Պու. աստէմիրն մէզպուրէեէ դօրդու վիրմէսի ,
քէնտիսինին էֆքեարընը պու տէրէճէ լաքը-
դըյլա պիլմէսինտէն նաշի օլմաերպ , իլլա ,
նա՛սըլ օլուպ տա պիլմէքտէ օլմասընը անլաեա-
մամասընտան նաշի իտի :

Լաքին, Բեյլեյնիկ, Բեյ Կեֆեզուս սեօղիւ,
պիրտէն պիրէ մէրզումէ իւղէրինտէ պաշղա
պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրմէքլէ, հէեէ,
ճանընը զապթ ու թէսքին իյլէտի, վէ պիլա
թէրէտտիւտ վէ քէսկին պիր սէսլէ, շու Էօլ
տա ճէվապ վիրտի.

— Սիրդ պէնի իյի մուհաքէմէ իթմիշինիդ . . .
— Պէնի նա՛սըլ կէօրիւեօրսանըդ, էվվէթ, պէն
էօյլէյիմ . . . — Քիպր ու զուրուր վէ հըրալ
շան, պէնիմ էն պաշլըճա խասսէլէրիմ օլուպ,
հէր կիւնա բարլագլըղա, վէ հէր տիւրլիւ մու-
ղաֆֆէրիեթէ սուսամըշլըմտըր . . . — Պու էվ-
տէ, եախօա տահա տօղրուսու, պու զշնտան-
տա պօղուլմագտա իտիմ, վէ կէրչի պու հա-
լիմտէն տօլանը շիքեանէթ իթմէեօրտում իսէ
տէ, ագլ ու ֆիքրիմ, տայիմա պուբատան դաշ-
մագ իտի . . . — Զիրա սիւքիւնէթ վէ տայիմա
պիր սիեագ իւզրէ կէշիրիլէն էօմիւր, պէնիմ
իչին իսքէնճէ տիմէք տիր . . . — Ս.հ, պանա
լաղըմ օլան շէյ, շէտիտ վէ սէրկիւղէլթի պիր
էօմիւր տիւր . . . Գարանլըգ պէնի պօղմագտա
սըր . . . Ըշգ իսթէրիմ, Ըշգ . . . — Պիւյիւք,

շէյլէրէ , խուսուսիյլէ զարիպ շէյլէրէ էշէտտի
արզում վար տըր . . . — Բօմանլարտա օդու-
տուղում օլ էհէմմիեէթսիզ գահրաման գըզ վէ
գարըլարը արգամտա պրագմագ , վէ անլէրի
չօդ զիեատէ կէշմէք իսթէրիմ . . . — Պէնիմ
օդուտուղում քիթապլարտա կէօրաիւկիւմ ա-
տէմլէր , հաղըզ աթէն պէնճէ սէֆիլ մախլուգ-
լար տըրլար . . . — Պէնիմ էֆքեարում , անլէրէ
հիւքմ իթմէք , անլէրի էսիր տէյի գուլան-
մագ , վէ ճիհանըն թէրէլէրինէ վասըլ օլմագ
իշին , անլէրին թէզ ինանմալարընը , զայիֆիք-
լէրինի վէ պէտ խույլարընը նէրաիվէն մագա-
մընտա իսթիմալ իյլէմէք տիր . . . — Մա-
տամ քի , սապր ու թէհամմիւլիւմիւն տէրէ-
ճէի զաեէսինէ եէթիշմիշիքէն , սիզ թամվագ-
թինտէ եէթիշտինիզ , իմտի , հօճա՝ էֆէնտի ,
շակիրտինիզէ , մագսէտէ վարտըրաճագ եօլլա-
ը կէօսթէրինիզ , թէէմին օլունուզ քի , պի-
լա թէրէտաիւտ վէ պիլա զատֆ օ եօլլարա
սիւլիւք իտէճէյիմ տիր . . . — Պէն հէր շէյէ
հաղըր ու նաղըրըմ , սէպաթ սահիպէսիյիմ , վէ
հէր կիւնա սիլահլա միւսէլլահ պուլունմագտա-
եըմ . . . — Կէօրէճէքսինիզ քի , հէր ճիհէթլէ
սիզի մէմնուն իտէճէյիմ :

Պլանշ սօլուեարագ , լագըրտընը քէսաի ,
վէ թէք կէօզ տախի իլք տէֆա օլարագ , մէզ
պուրէ իլէ թէքիֆսիզճէ օլմագ իւզրէ ,

— Պէն սէնին սէպաթ սահիպէսի օլտուղու-
նու պիլիլըիմ , պու ճիւմլէ իլէ տախի քէնաինի
սագընմանը տա իսթար իտէրիմ , տէտի :

— Նէ՞ իշին սագընանում :

— Չիւնքի գարշընա պիր սէտտ չըզըպ , սէնի եօլտան մէնն իտէպիր :

— Նէ՞ կիպի :

— Տիմէք իսթէրիմ քի , աշդ ու սէվտա սանա պիւյիւք պիր մանի տիր :

Կէնճ գըզ ումուղլարընը սիւքինէրէք ,

— Սշդ ու սէվտա՞ մը , տէեու թէքրարլատը , թահգիրամիդ սէս իլէ , աշդ ու սէվտա պէնիմ իշին նէ՞ պիր մուսաթարա տըր , նէ՞ պիր մանի , իլլա պիր ալէթ տիր , ալէ՞թ , անլաշըլտը՞ մը . . . — Պէն օ ալէթի սայիրլէրի իւզէրինտէ իսթիմալ իտիպ , ֆագաթ թէնտիմ անտէն միւթէհասիր օլաճագ տէյիլիմ . . . — Սայիրլէրի , պէնի , ճանլարընը ֆէտա իթմէք տէրէճէսին տէ սէվէճէքլէր , լաքին պէն քիմնէյի սէվմէնէճէյիմ :

— Հէր վագըթ գալպինէ հաքիմ օլաճագընա էմի՞նմիսին :

— Գալպիմէ՞ մի , տէեու թէքրարլատը , թարիֆ օլունմազ պիր նէվ թէպէսսիւմլէ , սիդքի պէնիմ տէրունիմի օգուեօրսունուզ , գալպիմ օլմաալըլընը էլպէթ թէ պիլիրսինիլ . . . — Եօլա չըգմագ իշին , սիզին պիր իշարէթինիլէ պէքլէեօրում . . . — Սէյլէյինիլ , պէնտէն նէ՞ պէքլէեօրսունուզ վէ պանա նէ՞ միւքեաֆաթ կէօսթէրիսօրսունուզ :

— Սիզաէն պէքլէտիկիմ շէյ , իթաաթը միւս թագ իլէ տիր , վէ սիզէ իտէճէկիմ միւքեաֆաթ իսէ , տիւշէսիք թաճը իլէ միլեօնլար տըր :

15

Պլանշ տիթրէտի, վէ կէօղլէրի բարլաեա-
րադ,

— Տիւշէսլիք թաճը՞ մը, միլիօնլա՞ր մը, միւմ-
քի՞նն միւ տիւր, տէեռ մուգապէլէ իթտի:

— Պիր աղ էվլէլ, տէտի թէք կէօղ, ճիհա-
նըն թէքէլէրինէ չըգմադտան սլահս իտիեօր-
տուն, վէ կիթէճէ+ էօլաճա աան կէօղլէրին տիեօր-
տուն: իշթէ սանա կէօսթէրիեօրում:

— Զադաթ նա՞սըլ օրաեա վասըլ օլաճաղըմ:

— Եաղըն վաղըլթտա, սէնի տուլ, սէրպէսթ
վէ զէնկին պրագաճագ օլան պիր աղտը իղ-
տիվաճ իլէ, օ թէքէլէրէ վասըլ օլաճագսըն:

— Պու պանա ըիւեա զանն օլունուեօր:

— Ըիւեա տէյիլ, հաղըգաթը հալ տիր:

— Մէզքիւր աղտը իղտիվաճ պանա նէ՞րէ-
տէ պէքլէեօր:

— Տիւդ տը Շասլէնին խանէսինտէ:

— Պունուն իշին նէ՞ եաղմագլըղըմ լաղըմ
տըր:

— Թէքրար սէօյլէրիմ քի, սուրէթի գաթի-
եհտէ վէ քէօր քէօրունա պանա իթաաթ իթ-
մէքլիկին լաղըմ տըր:

— Թէէմին օլուն քի, հէր հալտէ իթաաթա
հաղըրըմ:

— Ուղրաշմաղլըղըն տախի լաղըմ տըր:

— Ուղրաշաճաղըմ տըր:

— Եալան սէօյլէմէքլիկին, վէ սախթէ մաս:

քէ թագարագ , ու վէճհ իլէ իճրաի շու իթմէք-
լիկին տէ լաղըմէտէն տիր :

Պլանշ թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Պէն թէաթրօ օեռննճուլուղունտա տախի
պիրինճի մէվգըի իհրագ իտէպիլիրիմ , տէեու
մուգապէլէ իթտի , զաթէն պու խտասէեէ մա-
լիքէ օլտուղում , սիղին իգըարընըղլա տախի
միւսպէթ տիր : Պունտան տա գաթինաղար ,
պէն քէնտի տէեէրլմի րէք ալէա պիլիրիմ , վէ
էն ագիլ վէ ֆէթին քիմսէլէրի պիլէ ալտաթ-
մաեա միւգ թէտիրիմ . . . — Սէօյլէյինիղ , պէ-
նիմ վաղիֆիմ նէ՞ օլաճագ տըր :

— Սէնին վաղիֆէն , պիր իհթիեարըն գալ-
պինտէ ֆէվգէլ տտէ պիր աշգ ու սէվտա ա-
թէշի եագմագ օլաճագ տըր :

Պլանշ , տաղընըգ օլան սաչլարընը իբի էլլէ-
րի իչինէ ալլալ , վէ կէօքսիւնէ գատար կէօ-
թիւրէրէք ,

— Հէնուղ սիննիմ եիկիրմիեէ վասըլ օլմա-
մըլ օլուպ , հիւանի ճէմալիմ իսէ , դ ուսուրսուղ
օլտուղունտան , մէղքիւր վաղիֆէյի պաշա չը-
գարմագլըգ , պէնճէ րէք գօլայ տըր , տէտի ,
վէ իլալէթէն տախի , պէսպէլլի պու իհթի-
եար , տիւգ տը Շապլէն օլմալը տըր , տէյիլ
մի , տէեու պէեան իթտի :

— Էվվէթ :

— Մէրգում տո՞ւլ մու տուր :

— Էվլի տիր , ֆագաթ եագընտա տուլ գա-
լաճագ տըր :

— Տիմէք տիր քի , անըն զէվճէսի եէրինի
թութաճաղըմ , էօյլէ՞ մի :

— Էվվէթ , չիւնքի տիւշէս տը Շապէն եիւրէք խասթալըղընա տիւշար օլմուշ օլտուղու հալտէ , աթըպպա , հէր հալտէ մէղպուրէնին , էճէլէ մահքիւմ պուլունտուղունու գարարլաշտըմըշ տըրլար :

— Տահա նէ՞ գատար վագըթ եաշամասընա իհթիմալ վար տըր :

— Պիր գաշ հաֆթա , վէ էն չօղու պիր գաշ այ . . . — Էկէր պունտան զիեատէ ուզանըր իսէ , անըն տա իճասընա պագարըղ :

Շու. սօն լաղըրտըլարըն մանէաեը տէհչէթէնկիզի , ապլա Պլանշըն նաղարը տիգդաթընտան գաշմաեարագ , մէղպուրէնին վիճուտինտէ պիր տիթըմէ հասըլ օլտու , ֆագաթ սըրֆ սինիր հէեէճանը օլան մէղքիւր հէեէճանա գարըր քէնտիյի զապթ իտէրէք :

— Էյ սօնրա՞ , տէեու սիւալ իթտի :

— Մէղքիւր ֆամիլեանըն , պիրի էրքէք վէ տիկէրի գըղ օլմագ իւղրէ , իքի էվլասը վար տըր . . . — Մնէրին թէվէճճիւհէրինի ճէլպ իթմէլիսին :

— Էկէրչի պէնի սէվմէլէրինի իսթէրսէմ , անլէր թարաֆընտան սէվիլմէքլիկիմ չիւպհէսիղ տիր : Պունու իսթէմէքլիկիմ իսէ , թապլի տիր , չիւնքի լաղըմ տըր :

— Սանա սէօյլէեէճէկիմ սէօղլէր , հէր պուգատար տէյիլ տիրլէր : Շունդ տախի պիլմէքլիկին լաղըմէտէն տիր քի , տիւղ իւն գըղը , վիգ օնթ տը Լօթրիլ նամընտա պիր տէլիգանըեա նիշանըր օլուպ , մէրգում , ծիւմ :

Հուրիսէիմ միւտտաիի ու մումիանին մուալլինի
օլտուղու ճիհէիմէ , մուխաթարալը օլտալիի ,
Պինապէրին պուտէլիյ անլընըն էմելլիէիմինի
քէսպ իիմէ քլիկին իյլիմիյա տըր ,

— Տիկէրլէրի կիպի , պունուն տախի կէօզ-
լէրինէ պիր պազ պաղլամանը տէրիւհտէ իտէ-
րիմ . . . — Ֆազաթ տիւզ պէնի նէրէտէ կէօ-
րէճէք տիր ,

— Շապէն խանէսինտէ , զիրա սէն օրասա ,
տիւշէսին ըֆֆազ անլընտա մատմուազէլլիք ի-
տէճէքսին ,

Պլանշ , շէտիտ պիր նէֆրէիմ ալէամէիլլէ ,

— Պէսէմէլլիքմի . . . ապա , ապա . . . տէտի ,

— Շիւմախտէն մի մուխալիֆէիմէ դալդըշ-
ալն , տէտի իմէք կէօզ թէհտիտալէր պիր հա-
րէքէիմէ , հալ պու քի , սէնին պանա վաա
իիմտիկին պուտէլի խաի ,

— Թէէմին օլուն քի , պէսլէմէլիք իիմէք ,
իմէքէպալիւրիւմէ տօղունուեօր , զիրա պէն ալ-
շաղլանմաղտան դալրի , հէր շէյէ հաղլըմ ,

— Ետպընտա թէրֆիի ըլսիմպէ օլմաղլըդ իւ-
միտի մէվճուտ վէ մուհաղդաղ օլտուղու թաղ-
տիրտէ , պու կիպի թէնէղղիւլէ պաշ էյմէք
կիւճ տէլիլ տիր , Էվիլէիմ , պու կիւնքի կիւն
սէնին վաղիֆէն մահզա պէսլէմէլիք տիր , լա-
քին եարըն տա տիւշէս վէ միլիօն սահիպէսի
օլաճաղըն տէրքեար տըր ,

— Բէ'ք ալէա , տէհու մուգապէլէ իիմտի
կէնճ գըղ , պիր միւտտէիմ սուս տուրտուդտան
սօնրա , պունա տախի մուվաֆֆազաթ իտէ-

բիւմ, . . . — Լաքին իհիծիեար տիւղ խն խոնէ սինէ սի՞ղ մի պէնի կէօթ իւրէճէք քօնիղ :

— Խալլր, պէն կէօթ իւրէճէք տէյիլիմ, հաթ թն պէն սէնի տալա կէօթիւշ օլմամալլըյլմ, վէ սէն տէ պէնի տալա թանըմամալլըյլն :

— Էշլէ իտէ, քիմ պէնի կէօթ իւրէճէք տիր :

— Սէնին նէնէ՞ լաղլմ, քիմ կէօթ իւրիւրսէ կէօթ իւրսին :

— Օրասը էշլէ, լաքին նէ՞ իսիմէ կիտէճէյիմ Ռիէր ճէպլինտէն պիր չիղտան չրդարլաղ, ի չինտէն պաղը քեաղլտալալաղ, Պլանչա իւաղ տիմ իթտի, վէ օօնրա տախի :

— Իշթէ պու տուր պէնիմ ճէվալլմ, տիղ գաթ էթ, տէտի :

Պլանչ, թէք կէօղիւն թաղ տիմ իթտիկի քեաղլտալարա տիմֆը նաղար իլլէտի, վէ ետ վաչ պիր սէտա իլէ :

— Իքի ճէնաղէ էվրաղը, վէ պիր տէ գօնթ ճէթթօր տը Լասնինին վէ Լիսիէն-Օրէլի տը Ռօն-Լանտրինին քէրիմէյի մէշրուտաղ Աարիէն Մարինին վէլտտէթ էվրաղը, տէտի :

Մէղպուրէ, մէղքիւր քեաղլտալարը օգուտուդտան օօնրա, քէէննի իսթիճալ խտիեօր կիպի, թէք կէօղէ տիղ գաթլէ պաղմանա պաշտարղլնտա, մէրղում :

— Իշպու վէլտտէթ էվրաղը սէնին տիր, տէտի, ֆաղտիմ էվլէլ էմիլտէ, սէն Առէն իամլլէ թանըլմալլըյլն :

— Լաքին պու քեաղլտալար նէյէ՞ գուլանը լաճաղ տըրլար :

— Իճապը հալինտէ , պու քեաղըտլարըն , սէ-
նին իչին դահէթլէ միւֆիտ օլաճագլարը շիւպ-
հէսիզ տիր :

— Պուռլար սախթէ էվրագ տըրլար , սէ-
յի⁶լ մի :

— Նա⁶ըլ սախթէ , ապի տիրլէր :

— Սահիհէն պէն գօնթ տը Լասնինին գը-
ղը⁶մըերմ :

— Պու սիւալէ ճէվապ վիրմէքլիկին հէնուղ
վագթը կէլմէմիշ տիր : Քիմսէ , սէնին , էօք-
սիւղ պիր ասըլդատէ գըղը օլտուղունու ինքեար
կէլէմէղ . . . Տիւշէս օլմագլըղըն իչին իսէ , պու
խուսուս քեաֆի տիր :

— Գօնթ տը Լասնի իսթէր բէտէրիմ⁶ օլտուն ,
իսթէր օլմառն , մասամ քի պէն անըն քէրի-
մէսի տէեու թանըլաճագ իսէմ , պու խուսուս-
տա պէնի իսթիճվապ իտէն օլապիլիր : Անըն
իչին , մէրդ ումուն հիքեաեհսինի պիլմէքլիկիմ⁶
լաղըմ տըր :

— Պու հիքեաեհ , բէք ատի տիր : — Գօնթ
Հէքթօր , միւքէմմէլ պիր վարիտաթ սահիպի
օլմաղլէ , Բարիստէ տէպտէպէ իլէ պիր էօմլըր
կէչիրմէքտէ իտի , վէ սօրսատա հաւա օեու-
նու օյնանլա , նամը հէր թարաֆտա սէօյլէն-
մէքտէ իսի : Մէրգ ում 1852 տէ , քէնտի սար-
րաֆլնըն իղհարը իֆլաս իթմէսի իւղէրլնէ ,
պաղթէթէն տիւշարը խարապիեթ օլուպ , վէ
պու սըրատա ֆօնտօլար տախի , մէմուլին դայ-
րի օլարագ , իթիպարտան տիւշտիւկիւնտէն ,
վէ պիւարէ , տայինլէրի թարաֆընտան թաղ-

եիդ օլունտուղունտան , Լօնտրաեա իլթիճա
 իթմիշ , վէ գարըսը տախի մէրգումուն արգա-
 սընտան կիտիպ , իքիսի պիրլիքտէ օրատա ,
 հէման զարուրէթի հալ իչինտէ իմրարը էվ-
 գաթ իյլէմիշէր տիր . . . — Գօնթ , զէվճէսինի
 համիլէ պրագարագ , 1860 սէնէսինտէ վէֆաթ
 իթմիշ , վէ գօնթէս տախի , Ատրիէն նամընտա
 տինեաեա պիր գըզ կէթիրիպ , օ տախի վէ-
 ֆաթ իյլէմիշ տիր . . . — Ատրիէն , օն եէտի
 եաշընա գատէմ պասմագտա իքէն , համիսի
 ճէյմս Սգօթ , իշլէրի ֆէնա կիթտիկինտէն ,
 բէվօլլըր իլէ քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմիշ ,
 վէ պիչարէ գըղըն իտէ , պու վադըա իւզէրի-
 նէ , քէնտի թալիմ ու թէրպիեէսինտէն պաշ-
 դա , հիշ պիր մէտարը իաշէսի , վէ միւթէվէ-
 ֆա ճէյմս Սգօթուն պէսլէմէսի Ժէնըվիէվ նա-
 մընտա պիր Ֆրանսըզ գարըսընտան մաատա ,
 հիշ պիր եարաըմճըսը գալմատըղընտան , պի-
 չարէ , տէրս վիրէրէք , վէ եախօտ միւթէպէր
 պիր ֆամիլեատա մատմուաղէլլիք խըտմէթինի
 իֆա իտէրէք , կէչինմէք իւմիտիյլէ , Լօնտրա-
 եր թէրքլէ , Բարիսէ կէլմիշ , վէ վալիտէսին-
 տէն գալմիշ օլան պաղը միւճէվհէրաթը սա-
 թըպ , իճարէսի աղըր օլմաեան իշպու էվճիեէ-
 զի քիրալամըշ , վէ միւթէպէր պիր մէշղուլի-
 եէթ թալէպիյլէ , իամինի , վիդթօրիա սօգա-
 ղընտա քեային Մ. Մալլէրթ իւինին միւթէպէր
 իտարէխանէսինտէ գայտ իթտիրմիշ տիր . . .
 — Պու սէօյլէտիքլէրիմտէ , զէրրէ գատար դա-
 րըշղ հիշ պիր շէյ եօգ տուր : Պինասլէրին

սէնի իսթիճվապ իտէն օլուր իսէ , պունտան
ֆաղլա պիր շէյ սէօյլէմէղսին , վէ իշպու հի-
քեայէյի մուսատտադ քեաղլու վէ մէքթուպ-
լար տախի , պունլար օլմաղլէ , վէֆաթ վէ վէ-
լատէթ էվրագընա իլավէ խոխտիքլէրինտէ ,
հինյի իդթիղատէ իֆատէլէրինի թաստիդ վէ
թէէքիտէ գուլանըլաճագլար տըր : — Իշթէ
կէօրիւեօրսուն քի , սիւլիւք իտէճէք օլտու-
ղուն թարիգը իդպալ ու ապատէթ միւշքիւլ
տէյիլ տիր :

Թէք կէօղ պու սէօղլէրաէն սօնրա , էվրա-
գըր միւխթէլիֆէ իլէ մէմլու օլան պիւյիւք պիր
մահֆաղանը Պլանշա իթա իտէրէք , “էվլէթ ,
պէն սէնի մէսուտ վէ հասէտ օլունմահա շայ-
եան պիր դատըն իթմէք , վէ սէնին վէ պէ-
նիմ մալիհիւլեալարըմըղը վիճուաէ կէթիրմէք
իսթէրիմ , լաքին շունու տէրիսթըր իթմէլի-
սին քի , պիղի էլէ վիրմէսի միւհլէմէլ օլան
ճիւզի զաաֆ իպրաղ իթտիկինտէ , մուխաթա-
լաղը պիր ալէթի նա’սըլ գըրարլար իսէ , սէնի
տէ էօյլէ գըրար , վէ բարա բարշա իտէրիմ , ”
տէտի :

Կէնճ գըղ ումուղլարընը սիւքինէրէք ,

— Ահ , գօրգ մանընըղ , պէն աօլա զաաֆէթ
իպրաղ իթմէմ , տէտի :

— Զաթէն օլ պապտէ էմնիյէթիմ պէրքէ-
մալ տըր , տէեու մուգապէլէ իթտի Բիէր թէ-
պէտիւմ իտէրէք , անճագ էվլէլինտէն խապէր
վիրմէքլիկի տէ միւնասիպ ատտ իթտիմ . . . —
Շիմոֆ տէ շու քեաղլար իմզա էթ :

Թէք կէօղ պու լաղըրորլարը սէօյլէտիկի ղէման, չիղտանընտան, իւղէրինտէ, հիչ պիր հարֆ եաղըրլմըչ օլմանան բարլագ պիր քեաղըտ չըդարտը, վէ իւսթիւնտէ, եաղը գուրութմանա մախսուս օլան ալէթ իլէ գալէմ վէ հօգգա պուլունան պիր մառաեա գօյտու:

Պլանչ, հէեէճան վէ գօրգու իլէ պու քեաղըտա աթֆըր նաղար խտէրէք,

— Նէյի՞ իմղալաեաճաղըմ, պունտա եաղըրլմըչ հիչ պիր շէյ կէօրմէեօրում, տէտի:

— Էօյլէ, ֆագաթ պանա լաղըմ օլան, սէնին սալթ իմղան արը:

— Պէնիմ իմղամը նէ՞ եաբաճագսընըլ:

— Սէնի, տիւշիւնտիւկիւմ թասափլուրթա գափի սուրէթտէ պաղլաեաճաղըմ:

— Իսմիմին պաղէասընա նէ՞ եաղաճագսընըլ:

— Պէնճէ նէ՞ միւնասիպ կէօրիւլըր խէ, աշը եաղաճաղըմ:

— Պէն պիլէմէ՞մ մի:

— Ա՛սլա . . . լաքին, գը՛ղըմ, սէն բէք մէլագըլը իմիշտին:

— Ֆագաթ . . .

— Ֆագաթ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր . . . — Զաթէն պու գատարը աա քեաֆի տիր — Սո՛ւս օլ, գալէմի էլինէ ալ վէ իմղա իթմէեէ պագ:

Իշպու սօն լաղըրտըլար օլ տէրէճէ շիտտէթլէ վէ տմիրճէ թէլաֆֆիւղ օլունտուլար քի, Պլանչ, հէր կիւնա մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ, տիթրէեեքէք, գալէմի էլինէ աշար, վէ սօնրա տախի,

ղըտը տիւրաիւ , վէ չիզտանըն տէրունինէ վաղ
իլէ , աեաղա դալգտը , վէ կէլտիկի զէման
եաքտըղը կիպի , չըդարքէն տախի կէնճ գը-
ղըն աննընտան պուս իտէրէք , գաբուեա տօղ-
բու իլէրլէտի :

Մէրգում , գաբուեա եագլաշտըղընտա , ար-
դասընա տէօնիւպ ,

— Հօշճա՛ դալըն , տիւշէս տը Շասլէն , տէ-
տի , վէ տիշարը չըգտը :

Մէրգումուն աղիմէթ ինտէն սօնրա , գաբու
գաբանտըղընտա , տէրմանսըղ պիր հալտէ զանն
օլունան Պլանշ , պիր սըչրաեըշտա գալգտը , վէ
չէհրէսինտէ պիր մուղաֆֆէրիեթէթ էսէրի միւ-
շահէտէ օլունարագ ,

— Պէնի քէնտի էսիրէսի զանն իթմէքլէ , նէ՛
դատար ալտանմագտա տըր , տէտի քէնտի
քէնտինէ , էվիլէթ , էվիլէլ էմիրտէ իթաթ ի-
տէճէյիմ , զիրա մաթլուպ օլան բարլագ մագ-
սէտիմէ , եալընըղ օ պէնի կէօթիւրէպիլիր , ֆա-
գաթ կիւնիւ վէ սաաթը կէլտիկինտէ , պէյ-
նիմիղտէրի զինճիր , նէ՛ տէրէճէ գուվիլէթ լի տա-
լի օլսա , եինէ անը գըրաճաղըմ :

Պու արայըղ Բիէր , Մարկրիթին եանընա
ինմիշ օլուպ , պիր գաշ տագըղա զարֆընտա
մէզպուրէեէ , պիլմէսի լաղըմ կէլէն ճիւղիճէ
մալիւմաթը վիրտի , վէ զաեթէթ միւֆիտ սու-
րէթտէ Պլանշա պիր մատմուաղէլլիք մէմուրի-
եթի պուլմուշ օլտուղունու սէօլլէտի իսէ տէ ,
թասապիլուրաթը հագգընտա շիւպհէեէ մա-
հէլլ վիրէճէք պիր լագըրտը պիլէ իթմէտի :

Պատէհու մէրգում, սէյֆիւնէտէն հարէքէթ-
լէ, Բարիս սօգաղընա վասըլ, վէ անտէն քի-
լիսէ եագընընտա պիր սթասիօնու կիտէրէք պիր
արապաեա բաքիպ, վէ Լա Շաբէլ ճատտէսինէ
միւթէվէճճիհ օլտու :

Սրատա, Ֆիլիբ-տը-ժիրար սօգաղընտան,
պիր սաաթ էվիլէլ չըգմըլ օլտուղու էվէ կիրիպ,
նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը, վէ դարանյըգ սօ-
ֆատան կէչիպ, 12 նիւմէրօլու օտաեա թէքրար
կէրտի : Եիկէրմի տագըղա սօնրա, պու օտա-
նըն դաբուսու եինէ աչըլարադ, պու տէֆա
թէք կէօզ հէրիֆ եէրինէ, Սէզար տը Ֆօսա-
րօ, պիրիպիրինտէն զիեաաէ բարլադ իքի կէօզ
իլէ, Ֆադաթ սօլ կէօղիւ գըմըլտանմահարադ,
մէքքիւր օտատան տիշարը չըգտը :

Օգուեան զաթլար, Մալբէրթիւինին կիզլի
չէրիքինին, Պլանչա թագտիմ օլմաղտան էվ-
վէլ, թէպտիլի գըեաֆէթ իթմէք իւզրէ, մէզ-
քիւր օտաեա կիթմէքտէ օլտուղունու, շիւպ-
հէսիզ անլամըլ տըրլար : Շուրասը տախի մու-
լիւմ օլմագ կէրէք տիր քի, Պլանչըն, քէնտի հա-
միսինին Բարիսին եիւքսէք թագըմընտան օլ-
տուղունա, վէ հագգըլ վէ եա հագգսըղ սու-
րէթտէ քէնտիսինէ պարօն իւնվանըյլա Ֆօսա-
րօ իսմինի վիրմէքտէ պուլունտուղունա տայիր
զէրրէ գատար մալիւմաթը եօգ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, մէրգում Սէզար, Շաբէլ
սօգաղընտա տիկէր պիր արապաեա բաքիպէն,
Բրօվանս սօգաղընա վասըլ օլտու, Խըղմէթ-
քեարը Ֆրից, մէրգումու կէօրիւր կէօրմէզ,

— Կէլտինի՞նք մի, միւսի՛ւ պարօն, դահվալթը
իթմէք իսթէ՛րմիսինիզ, տէեռու սիւալ իթտի:

— Խա՛յր, Պէնէտէթթօեա սէօյլէ քի, արա-
պամըն պէյկիրինի գօշսո՛ւն:

Իսմինտէն տախի անլաշըլարզը վէճճ իւզ-
րէ, Պէնէտէթթօ իթալեան արապածը օլուպ,
Ֆրանսըզճաեը բէք իյի թէքէլլում իտէմէզ
իտի:

Մէզար, անախթարընը տայիմա եանընտա
սագլամագտա օլտուղու քէնտի իշ տայիրէսի-
նէ կիրտի քի, մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճճ
իւզրէ, պու տայիրէտէ, էյրէթի պիր քիւ-
թիւպիսանէ արգասընտա կիզլի պիր գաբու
պուլունմագտա իտի:

Մէրգում, մէզքիւր տայիրէեէ կիրինճէ,
պիր էլէթրիք չանընը հարէքէթ իթտիրտի, վէ
սօնրա տախի պիր ղէմպէրէ յի օյնաթմոսըյլա,
թէլէֆօն եանի նագիլի սէտաեա մախսուս օ-
լան ալէթին արալըզը աշըլար, վէ պիր սանիյ-
յէ գատար, գուլաղընը մէզքիւր արալըղա գօ-
եռալ, արնէտիկինտէ:

— Եալընըզում, վէ թէտապիրի իհթիեաթի-
եէյի տախի իթթիխազ իթմիշիմ տիր, կէլէ-
պիլիրսին, լաղըրտըլարընը իշիթտի:

Պիր միւտտէթ կէչինճէ, քիւթիւպիսանէ տէօ-
նիւպ, կիզլի գաբու աշըլար, վէ Ֆօսարօ, շէ-
րիքինին տայիրէսինէ կիտէրէք:

— Եաղտըլում թէզքիրէյի ալտը՞ն մը, տէ-
յի Մալբէրթիւ իեէ սիւալ իյլէտի:

— Ալտում, օղուտում վէ եաղտում:

- Տօգթէօր ֆրէպօ տահա կէլմէտի մի :
- Խայր :
- Բէ՛ք իյի :
- Պունտա բէք իյի օլաճադ նէ՞ վար տըր :
- Չիւնքի պէնի կէօրտիւկիւն հալտէ , հէր նէ վադըթ կէլիրտէ , քէնտիսինի դապուլ իտէ պիլէճէքսին . . . — Հաթթա պէնիմ պուրատա պուլունտուղում զէմանտա կէլիրտէ , պէքլէմէսի իչին , էմր վիրմէքլիկինի տէ շիմտիտէն իլթ թար իտէրիմ :

16

Մալբէրթիւի , Սէզարըն նասիհատընա , ետ խօտ տահա տօգրուտու էմրինէ իմթիսալ իթմէք իւզրէ , օասաքնտան տիշարը չըդ տը , վէթէքրար իչէրի կիրտիկինաէ ,

— Շու միւշքիւլիւմիւ հալլ իթմէնի իսթէրիմ , տօգթէօր ֆրէպօ պուրատա նէ՞ եարմաեա կէլէճէք տիր , տէտի :

— Պիր ֆամիլեա նէզտինտէ մատմուազէլլիք վաղիֆէսինի իֆատէ միւզթէտիրէ կէնճ պիր գըզ իսթէեէճէք տիր , տէեու ճէվապ վիրտի պարօն :

— Լաքին սէն տախի պիլիրտին քի , հազըրտա էօյլէ պիր գըզ եօգ տուր :

— Պէնիմ պիլտիկիմ պունտուն մուղայիրի տիր . . . — Էվլէթ , հազըրտա պիր գըզ վար տըր :

վէ մաթլուպ օլան քեաֆֆէյի էվսաֆը տախի պիհագգըն հայիզ տիր :

— Ֆադաթ պու նատիր իւլ էմնալ գուշուն եուվասը նէրէտէ տիր :

— Գօնբանս սօգաղընտա տըր :

— Հէ . . . տէտի Մալբէրթիւի եիւքսէք սէսլէ , վէ ֆէվգէլ ատէ հայրէթլէ մուսահիպինէ աթֆը նաղար իտէրէք :

— Էվլէթ , Պէլվիլտէ Գօնբանս սօգաղընտա տըր , տէեու տէվամ իթտի Սէղար :

— Պլանշ-Րնէ՞ մի տիր :

— Թա՛ քէնտիսի :

— Աճայիպ , Պլանշ խըղմէթ քեարըղա , Պլանշ մաստմուաղէլլիեէ՞ մի կիտէճէք տիր :

— Նի՞շին կիթմէսին , պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար տըր :

— Եա՛ սէն աղլընը զայ իտիեօրսուն , եախօտ սէօյլէտիկին լաթիֆէ տիր :

— Աղլմ պաշլմտա տըր , վէ ապա լաթիֆէ տէ իթմէեօրում :

— Էաքին Պլանշ պիր եէրէ դօյմագ իշին , կիւնտիւղէրի միւրայիլիկի վէ կիճէլէրի զէնտօսթլուղուլլա մէշհուր օլան Անթօնէն Ֆրէպօ-հո՞ մու մէմուր իտիեօրսուն :

Սէղար ալ Ֆօսարօ կիւլիւմէեէրէք , շէրի-քինին ումուղունա վարտու , վէ քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Տօ՛սթում , տէտի , սէն իհթիեարլանտը-ճա , աղլըն տա աղալըեօր , եախօտ պիր աղ չօճուղա տէօնիւեօրսուն . . . — վաղթիլլէ պի-

Հազդըն մուծիպի դուրուրինէթին օլան ազլ ու ֆիրասէթին նէ՞ օլտու . . . — Շապէն ֆաւ միլետար Հազդընտա պանա վիրմիշ օլտուղուն նօթալարը տէրխաթըր ի՞թմէեօրմուտուն . . . — Տիւշէսին , պիր դաշ Հաֆթատան պէրու ինկիլթէրրաեա կիթմիշ օլան մասումաւաղէլի եէրինէ պիր տիկէրլինի արամադտա օլտուղուն ունութտո՞ւն մու :

Մալբէրթիւի պիրաէն պիրէ Հայրէթինի թէ-աճճիւպէ թէպտիլ իլէ :

— Պլանչը Շապէն ֆամիլեասը խանէսինէ՞մի վաղ իթմէք իսթէեօրսուն , տէտի :

— Էլվէթ , տիւշէսին , վէ սինապէրին տիւդիւն եանընա , շիմտի անլատը՞ն մը :

— Էլվէթ , օլ պապտէ իլթիֆաթը խալիտա նէմի սանա իպրաղ իտէրիմ . . . — Հազըդաթէն սէն բէք միւսթայիտ վէ մահիր պիր աւտէմսին :

— Պիլի՛րիմ , տէեու ճէվապ վիրտի Սէզար , եէնիտէն թէպէսսիւմլէ , վէ իլաւէթէն , շիմտի պէնի տինլէ՛ , տէտի . . . — Տօզթէօր կէլտիկինտէ , մէրգումս վիրէճէկին ճէվապը էօյրէթմէք իսթէրիմ :

— Սէօյլէ՛ , սէնի տինլէ՛ եօրում :

Փասարօ լաղըմ կէլէն թալիմաթը վէրտիքաէն սօնրա , քէնտի տայիրէսինէ չէքիլտի , վէ ճն տաղըգա սօնրա , արապասընա բաքիպ օլտուղունտա , Պէնէտէթթօ իթալեանճա ,

— Զաթը ալիլէրի նէրէեէ կիթմէք իսթէեօր , տէեու սիւալ իթտի :

— Պուլվար Մալէսհէրպտէ ֆալան նիւմէրօ-

եա . . . — Ֆառաթ Տիբի չարուգ հարէքէթ
իթաիր , չիւնքի իշիմ բէք աճէլէ տիր :

Տիք , սէրի իւլ հարէքէ պիր աթ օլուպ , դա-
նէթ աղ պիր միւտտէթ դարփընտա , արապա ,
պիւյիւք պիր էվին դարչըսընտա , վէ իշար օ-
լունան նիւմէրօ էօնունտէ տուրտու :

Սէղար , կէչէրքէն քէնտիսինէ , պէրսյի իհ-
թիրամ սէլամ վիրմիշ օլուն դաբուճուեա հիշ
պիր շէյ սէօյլէմէեէրէք , տէհլիդտէն միրուր
իթաի , վէ պիրինճի դաթա չըդըպ , պիր դա-
բունուն չանընը չալմասըյլա , արսըզնա պիր
պէսլէմէ , կէօղլէրինտէ վէ տօտագլարընտա պիր
թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունարագ , պարօնա
դաբուեու աշտը :

Մ. տը Ֆօսարօ , հէր նէ դատար մօտաեա
դարչը իտի իսէ տէ , պունունդա պէրապէր ,
մէզպուրէնին չէնէսինէ լաթիֆէ թարղընտա
էլիյլէ տօղունտուգտան սօնրա ,

— Սապահլար խայր օլտուն , թի'ւլիէթ , մա-
տամ պուրատա մը տըր , տէեու սիւալ իթաի :

— Էվվէթ , միւսիւ պարօն , մատամ տաթի
զաթընըղը պէքլէեօր , տէեու ճէվապ վիրտի
պէսլէմէ դըղ :

— Տիմէք աիր քի , իչէրի կիրէպլիլիրիմ :

— Շիւսհէսիլ . . . — Անճադ մատամ քիւ-
չիւք հարվէթ օտաորընտա տըր , տճապա եօլու
պիլիլմիսինիլ :

— Կէօղլէրիմ դարալը սլիլէ օլսա , եինէ օ-
լանը պուլապլիլիրիմ :

Պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , Սէղար տապիրէ :

եէ կիրտի : Ժիւլիէթ իսէ , մէրգուսնն արգա-
սընտան պագարագ ,

— Հագըգաթէն շու պարօն բէք կիւզէլ պիր
ատէմ տիր , լաքին հաեւֆ քի , կէօզլէրինտէն
պիրիսի ասլա գըմըլտանմամագտա տըր . . . —
Շունու պիլմէք իսթէր իտիմ քի , աճապա մէր-
գուսնն պիր կէօզիւ ճամտա՞ն մը տըր , տէ-
տի քէնտի քէնտինէ :

Սէզար , սալթանաթլա թէզեին իտիլմիշ օ-
լան պագը իշ իշէ օտալարտան կէչիպ , հալվէթ
օտաարնա մուվասըլէթինտէ , դաբու բէրտէսի-
նի գալտըրըպ , գաբուեու չալտը :

— Կի՛րինիզ , տէեու ճէվապ վիրտի իշէրտէն
պիր դատըն սէսի :

Պու էմը իւզէրինէ , Գոսարօ գաբուեու ա-
չըպ , իշէրի կիրտի :

Բրէնս Դասթէլ-վիլանըն , եախօտ Պէկուր-
տուն մահպուպէսի օլան Ժէնըվիէվ , Սէզարըն
իշէրի կիրտիկի զէման , ուզուն պիր գանաբէ-
տէ եասլանմըջ օլուպ , սիկարա իշմէքտէ իտի :
Սէզպուրէ կիյինմիշ օլտուղու սապահլըգ էլ-
պիսէսիյլէ , դաեէթ ճալիպ օլտուղու կիպի , սա-
րը վէ ուզուն սաչարը տախի ումուղտընտա
սալլանմագտա իտիլէր :

— Հօ՛շ կէլտին , պարօն , տէտի կէնճ դատըն
էլինի Սէզարա ուզաթարագ , պէն տէ սապըր-
սըղըգլա սէնի պէրլէեօրտում . . . — Պիլի՛րան
եա , պէն պիր ազ մէրագլըեւմ , վէ խուսուսի
սուրէթտէ պանա սէօյլէեէճէկին շէյ հագըըն-
տա դաեէթ մէրագ իշինտէ գալմըյըմ տըր . . .

— Իմտի չաքո՛ւդ ետնըմտա օթուր , վէ հէր նէ սէօյլէեհէճէքսէն սէօյլէ՛ :

— Սէ՛ վիլիւլիւմ , սանա թաղիր վիրմէեհէ կէլ տիւմ , տէեռու մուգապէլէ իթտի Սէղար :

— Ճի՛տտէն մի :

— Էվվէթ , հէմ զաեթ ճիտտէն . . . — Պէն սէնտէն խօշնուտ տէյիլիւմ :

— Նի՛շին :

— Բրէննա իլէ թութտուղուն հարէքէթ իշին :

— Լաքին պէն մէրգում հազգընտա , էմնալինէ իպրէթ օլաճադ պիր սուրէթտէ հարէքէթտէ պուլունուեօրում , վէ քէնտիօինի աւլա ալտաթմաեօրում , տէտի ժէնըվիէվ եիւքսէք սէսլէ :

— Շիւպհէեհէ մահէլլ վիրմէեհէրէք ալտաթմադըղըն , տայիւմի հիտտէթլէր իլէ մէրգումու թահրիք իթմէրլիքտէն տահա իյի տիր :

— Գըսգանճ օլմագըղըմ պիր գասպահա՞թ մը արը :

— Սէնտէ աչգ ու սէվտա տէնիլէն խասսէ օլմասըղը հալտէ , գըսգանճ օլապիլմէքլիկին գապիլ տէյիլ տիր :

— Խա՛յր , աղիղիւմ , գըսգանճըղ աչգ ու սէվտէեա մէնուլթ տէյիլ տիր . . . — Պունուն իսպաթը տա , իշթէ պէն իմ . . . պէնտէ տախի , պաշգալարը կիպի , պիր տէրէճէ ղուրուրիեթ վար տըր . . . Պէն քէնտի տէեհէրիմի պիլիլիւմ , վէ հէր նէ գատար , գալպիմտէն Հէքթօրու իսթիհզա իտէր իսէմ տէ , պէնտէն սօվուեռապ տա , շունա պունա մէյլ իթմէօինի տէ չէքէ :

մէմ, վէ պունուէն ֆարգընա վարտըղումոա, բա-
թըրտը կիւրիւլթիւ չըգարմագ տան տուր օլա-
մամ:

— Աղի'ղէմ, սէն եանըրըքօքսուն, պիլսքա
բրէնս էօյլէ զանն իտիքօր քի, սէն քէնտիսին-
տէն եիւղ չէվիքիքօքսուն, տէեու ճէվապ վիր-
տի Սէղար:

— Էօյլէ օլտուղունու սանա սէօյլէտի՞մի:

— Հէր քէնտիսինի տինլէմէք խթէեէնէ
սէօյլէմէքտէ տիր:

— Վա՛յ մասխարա . . . — Էկէր միլիօնլարը օլ-
մասա իտի, անըն էօթէտէ պէրիտէ կէզինմէ-
սինի քի՞մ վաղիֆէ իտէր իտի, լաքին օ միլ-
եօնլար . . .

— Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, ագիլանէ
հարէքէթ էթ քի, բրէնս սէնտէն եիրազլան-
մասըն, վէ սէնի տէրհալ ունուտարագ, սէօյ-
լէտիկին միլեօնլարը, բաքիպէլէրինտէն պիրի-
նին վէ եախօտ պիր դաչընըն էմրինէ վաղ իթ-
մէսին:

Կէնճ դատըն պու լագըրտըլար իւղէրինէ
սըչրաեարագ աեաղա գալդտը, վէ չէհրէսի-
նին հալի պօղուլարագ:

— Բաքիպէլէրի՞մ մի, տէտի, սահիհէն պէ-
նիմ բաքիպէլէրի՞մ մի վար տըր:

— Աճա՛յիպ, սէնին տախի բաքիպէլէրին վար
տըր տիմէեօրում, հալ պու քի, չու եաչատը-
ղըն ալէմտէ պուլունան դատընլար, թապիա-
թը մասլահաթ իդթիլասընտան օլտրագ, սէ-
նին բաքիպէլէրին տիրլէր . . . — Պիր այնա, չու-

երբ դու շարունը նասըլ ճէլպ իտէր իսէ , էօյլէ տէ միլեօնլար , դըղլարը վէ դարըլարը ճէլպ իտէրլէր , վէ պիր թագըմ կէնճ միլեօն սահիպի բրէնսլէր , աթլարընը տէ յիշտիրտիքլէրի կիպի , մահպուպէլէրինի տէ թէպտիլ իտէրլէր , վէ սէնտէն սօնրա պիրինի , օնունու , վէ եիւզիւնիւ պուլապիլիրլէր :

— Էկէրչի Հէքթօր պէնի , էլլի պին ֆրանգ իրատ իլէ թէրք իտէր իսէ , պէն բաղը օլուրում :

— Թէքմիլինէ մալիքէ օլապիլտիկին հալտէ , պու դատար ճիւզի պիր մէպլաղա խօշնուտ օլումումուն :

— Թէքմիլինէ՞ մի , տէեու թէքրարլատը ժէնըվիէվ , հայրէթլէ Սէզարա պաղարաղ :

— Էվվէթ , թէքմիլինէ , տէեու թէքրարլատը Մ . տը Ֆօսարօ :

— Իյզահ էթ , Հէքթօր նա՞նըլ պանա պու դատար ճէսիմ պիր մէպլաղը վիրէճէք տիր :

— վասիեէթնամէ իլէ :

Ժէնըվիէվ տիթրէեէրէք ,

— Մատամ քի պէնտէն այրըմագ իհթիմալի օլտուղունու սէօյլէեօրսուն , էօյլէ օլտուղու հալտէ , պու սէօյլէտիկին սահիհ օլամաղ , պունտան տա պաշգա , եալընըղ էօլէնլէրին միրասը օլապիլիր , հալ պու քի սէն տախի պիլիրսին քի , բրէնս պէնտէն կէնճ տիր , տէեու ճէվապ վիրտի :

— Պէնի տինլէ' , տէտի պարօն , վէ աղ սէօղ իլէ էֆքեարըմը անլամաեա սայ էթ . . . — Սէն

իւք տէֆա Հէքթօր իլէ իրթիպաթ վէ պէադա
հասըլ իթտիկինտէ , մէրգուսուն սանա ֆէվգ
էլ առէ մուհապպէթի վար իտի : Օլ զէման
սէն , շիմտիքի կիպի հիտտէթմիզաճ օլմատը
ղընտան , բրէնս տախի սէնի պաշը իւսթիւնտէ
թաշըրար :

Կէնճ գատըն աղղընը պուրնունու էյաի : Սէ-
ղար տը ֆօսարօ տախի շու վէճհ իլէ իլավէի
մէգալ իյլէտի :

— Իշթէ օլ էսնատէ , Հէքթօր պիր վապի-
եէթնամէ եաղմըշ տըր :

— Ձանն իտէրմիսին :

— Ինանըրմ պիլէ , վէ պիլիրիմ քի մէգքիւր
վատիեէթնամէ , սէնին հագղընտա բէք խա-
եըրը տըր :

Պու սէօղլէր , Ժէնըվիէվին զաեէթ խօշունա
կիտիպ ,

— Սէնի պու զաննա սէվգ իթտիրէն նէ՞ սէ-
պէպ վար տըր , տէեու սիւալ իթտի :

— Պէնի պու զաննա սէվգ իթտիրէն սէ-
պէպ , թապիաթը մասլահաթ տըր , տէեու ճէ-
վապ վիրտի Սէղար : — Բրէնսին ասլա ֆամիլ-
կապը օլմատըղը կիպի , բէք մուհիպպ տօսթ-
լարը տախի եօղ տուր : Պու հալաէ քէնտի վա-
րիտաթընը , սէվտիկի դարընը զէնկինէթմէք-
տէն պաշգա պիր շէյէ դուլանմնոգ ֆիրրինէ
զահիպ օլամաղ . . . Օլ էսնատէ իսէ , մէրգու-
սուն սէվտիկի գատըն սէն իտին :

— Իյի ամնա , մատամ քի շիմտի տէյիլ ի-
սէմ , մէգքիւր վատիեէթնամէյի եըլթա՞մաղ մը :

— Պու տախի իհթիմալտէն տիր , վէ հաթթա սահիհ պիլէ տիր , եանի մէրդում եարմը օլտուղու վասիհէթնամէյի , պիր տիկէրի լէհին տէ թէճտիտ իտէպիլիր :

Ժէնըվիէվին դաշլարը չաթըլարագ , վէ գոյմուշ օլտուղու եիւղիւքլէրլէ բարլամագտա օլան բարմագլարը պուրուշարագ , պիր սանիյյէ դատար սիւքիւթտէն սօնրա ,

— Մատամ քի սէն պանա ֆէնա ճիհէթի իրանէ իտիեօրսան , էլպէթթէ պունուն պիր չարէսի օլմալը տըր , տէտի :

— Եալընը պիր չարէ վար տըր :

— Նէ՞ չարէ տիր :

— Պունուն չարէսի շու տուր քի , սէն Հէքթօր իլէ , աշդ ու սէվտանըզըն իւք կիւնլէրլին տէ օլտուղու կիպի , դաեթ միւլայիմէթլէ մուամէլէ իթմէլիսին , վէ էկէր մէրդում արա սըրա զէնտօսթլուդլարտա պուլունուր իտէ , 'օ պապտէ կէօրմէմէզլիկէ կէլմէլիսին . . . — Մէրդումուն տէօնիւպ , եինէ սանա կէլէճէյինէ , վէ եալընը սէնտէն մէմնուն օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր , վէ օ հալտէ վասիհէթինճէ պաշդա պիր թէտպիր տիւշիւնմէեէ տէ հաճէթ դալմաղ :

— Բէ՛ք ալէա , լաքին պու հալ հէր վագըթ տէվամ իտէպիլիր՞ մի :

— Շիւպհէսիկ , տէվամ իտէմէղ . . . — Սնճագ պու հալին տայիմի սուրէթտէ տէվամ իթմէսինէ իւղում եօգ տուր , վէ իշթէ պու կիւն պուրաեա կէլմէքլիկիսին ասըլ մագսէ :

տինէ վասըլ օլմամըղլա , հէր շէյի սանա սէօյ-
լէյիմ : — Էլէր մէրդ ում բրէնսին ումու մի վա-
րիսէսի սէն օլտուղունուն իսպաթընը սանա կէ-
թիրիրսէմ , վէ վիրասէթ հադ-գընը էլտէ իթ-
մէեէ գըեամ իտէրսէն , նէ՞ եարարսըն :

Ժէնըվիէվին բէնկի սօլուպ ,

— Վիրասէթ հադ-գընը էլտէ իթմէեէ գը-
եամ մը իթմէք , լաքին պու խուսուսուն իճ-
րասը , անճագ բրէնսին վէֆաթընտան սօնրա
գասլիլ օլապլիլիր , տէտի :

— Հա՛յ հա՛յ :

— Ֆադաթ սէն պէնի գօրդ ուտուեօրսուն ,
սէօյլէ պագալըմ ֆիքրին նէ՞ տիր :

— Ֆիքրիմտէ սուի նիյյէթ եօգ տուր , տի-
մէք իսթէրիմ քի , թալէ պու եամ , Հէքթօրուն
էօմրիւ աղալապլիլիր :

— Էյ սէն թէլէէ հաքիմ մի սին :

— Պաղը քէրրէ :

Ժէնըվիէվի եիւղիւնիւ էլլէրի իշինտէ կիղէ-
եէրէք ,

— Պիր ճինտեթ մի , պիր ճինտեթ տահա՞
մը իճրա իտէճէկիմ , տէեու բէրէլէտի :

Սէղար ումուղլարընը սիւքինէրէք ,

— Աղիղէմ , նէ՞ իշին պու էսէֆ օլունաճագ-
քէլիմէյի իրատ իտիեօրսուն , տէտի իսթիհ-
զաքեարի պիր սուրէթտէ , քի՞մ սանա ճինա-
եէթտէն պահա՞ իտիեօր . . . շու եա պու գա-
ղա վուդուինտէն տօլաեր , պիղ միւթթէհիմ
եախօտ մէսուլ օլապլիլիւմիլիլ . . . — Խա՛յր ,
խա՛յր , պունուն իհթիմալի օլամաղ . . . — Ան-

ճագ շունու սէն պանա սէօյլէ քի , օն ի քի միւ-
եօն ֆրանդա միւթէսարըրֆէ օլտուղուն հալ-
տէ , միրաստան պանա նէ՞ հիսսէ չըգարաճագ-
սըն :

— Սէնին հիսսէ՞ն մի , տէեու ճէվապ վիրտի
ժէնըվիէվ , էկէրչի պէնի պարօն տը ֆօսարօ
իթմէք , եանի սանա ղէվճէ տէեու դապուլ
իյլէմէք իսթէր իսէն , թէքմիլ միրաս , սանա
իսապէթ իթմէեէ բազը օլտըրում . . . — Սէօյ-
լէ , իսթէ՞րմիսին :

— Պէն տէ զաթէն օ ճիհէթի միւլահաղա ի-
տիեօրտում , վէ սէնին դալպինտէն շու թէք-
լիֆին սուտուրինի մէմուլ վէ ինթիղար իթմէք-
տէ իտիմ . . . — Իմտի , թէքլիֆինէ մուվաֆ-
ֆադաթ իտէրիմ . . . սէն պէնիմ ղէվճէմ օլա-
ճագսըն :

Իշպու սօն լաղըրտը , նիմ ճիտտէն , նիմ տա-
խի իսթիհղա իլէ իրաս օլունուպ , պիր աղ սիւ-
քիւթտէն սօնրա , պարօն շու վէճհ իլէ իլա-
վէի մադալ իյլէտի .

— Ֆարզ իտէլիմ քի , շու սէնին միւլեօնլարը-
նըն կիւզէլ չըգընընը դապուլ իթտիմ , ֆադաթ
վադթիյլէ պիր ֆրանտա գըպընըն , էլմօս իլէ ,
պիր ճամ իւզէրինէ , շու պէյիթի եաղմըշ օլ-
տուղունու պիլմէ՞ղմիսին , եանի ,

Թայֆէյի նիսվանտէ սէպաթ պուլունմապ ,

Անլէրէ էմիյիէթ ճայիզ օլամաղ ,

-- Սէ՛ղար , սէն պէնի թանըրսըն , բէք իյի
պիլի՛րսին քի . . . տէտի ժէնըվիէվ :

— Բէք իյի պիլիբիւմ քի , տէեու մուգ ապէ-
լէ իթտի Մ. տը Ծօսարօ , մէզպուրէնին լադըր-
տըսընը դաթթ իտէրէք , սէն , թէպտիլէ մէյ-
եալ օլան գատընլարտանսըն . . . — Սէնին աղլ
ու ֆիքրին աճայիպ , վէ թապիաթըն նագըս
տըր . . . — Պունլարա , պիր տէ Սէրվէթ տէ-
նիլէն տէվլէթլի իլավէ օլունարագ , պիր քէր-
րէ պաշըն տէօնէճէք օլուր իսէ , մէզքիւր սէր-
վէթի սանա վիրտիրմիշ օլան ատէմի պիլէ ու-
նութմանա միւդթէտիրէ օլաճաղընա ասլա
շիւպհէ իթմէմ . . . — Պունտան պաշգա , եա-
շատըղըմըղ տէվրտէ , նանքէօրլիւք տէրքեար
պիր շէյ օլմուշ տուր :

— Լաքին պէն եէմին իտէրիւմ քի . . .

— Նէ' պիւյիւք շէյ . . . — Զաթէն պէն գա-
րըլարըն եէմինինէ ինանմամ :

— Նէ' շէյ իլէ թէէմին օլուր իսէն , անը
կէօսթէր պադալմ :

— Սզի' զէմ , պիզիմ պէյնիմիղտէքի շարթ
նէ' տիր :

— Էվլէնմէք , տէյի' մի :

— Էվլէթ , ֆադաթ պու էվլէնմէք պիր իշ
տիր , եախօտ տտհա տօղրուսու պիր բազար-
լըդ տըր . . . — Եանի պէն սանա օն միլիօն ֆը-
րանղլըդ պիր միրաս սաթըեօրում քի , պէն օլ-
մասամ , սէնին էլինէ կէշմէեէճէք տիր :

— Իսթէ'րմիսին քի , սէնին զէվճէն օլաճա-
ղմ վատընը եաղանըմ , տէեու սիւալ իթտի
ժէնըվիէվ կիւլէրէք :

— Ծիլվադը պիր վատ եաղմագըղընը իսթէ-

րիմ, լաքին պու եօլտա պիր վատ եազմանը
խթէմէմ:

Սէղար, պալէատէքի սէօղէրի սէօյլէտիկի
զէման, Գօմլանս սօգաղընտաքի սէյֆիեէտէ,
Պլանշ-Բընէնին օտառընտա եարմըջ օլտուղու
կիպի, չիզտանընտան տամկալը պիր քեաղըտ
ջըգարըպ, մասանըն իւսթիւնէ գօյտու: Ժէ-
նըվիէվ պու քեաղըտը կէօրիւնճէ, զարիպ պիր
թարզտա իզհարը հիտտէթլէ,

— Տամզալը քեաղըտ մը, չարուգ շունու օր-
թատան գալտըր, զիրա պանա տէհչէթ վէրի-
եօր, վէ եալընըղ իւսթիւնէ պագմագ, հիտ-
տէթիմի մուճիպ օլուեօր, տէտի:

17

— Հիտտէթինի թէսքին էթ, վէ էլինէ պիր
դալէմ ալ տա, եազմաեա պագ, տէեու տէ-
եու տէվամ իթտի Սէղար:

— Նէյի, տէյի սիւալ իյլէտի Ժէնըվիէվ:

— Նէ՛քի սէօյլէեէճէքսէմ:

— Շիւպհէսիզ եաղաճագ շէյիմ, միրասս
գօնտուղում կիւն, բրէնս Դասթէլ-վիվանըն
դ տաէմ քեաթիպի նէզաինաէն իսթիհասալ օլուն-
մագ իւզրէ, պէշ ալթը միլեօն ֆրանգլըպ պիր
հէվալէնամէ տիր:

— Օ՛, թէպըրիք իտէրիմ, տէտի պարօն թէ-
պէսսիւմ իլէ, սէն ալըպ եիւրիւեիւվէրմիշօն,

վէ ատէթտ պիր էսկի ավօգաթ կիպի , հէր շէ-
յի էվվէլինտէն անլաեօրսուն :

— Պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար տրր:
Պէն , Բիւ տէզ էգօլ սօգաղընտա , իլմի հու-
գուգու , եէտինճի սընըֆտան օլան պիր թա-
լէպէտէն թահսիլ իթմիշիմ տիր . . . — Հաղը-
գաթէն սէն պէնի պու տէրէճէ ահմադ մը
զանն իտիեօրսուն քի , պէօյլէ պիր շէյի եաղ-
մաեա մուվաֆֆազաթ իտէյիմ :

— Ֆիլվաղը պէն սէնի , պէն օլմաեընճա է-
լինտէն չըգաճագ օլան վարիտաթընտան պա-
նա իսապէթ իտէճէք հիսսէ իչին , պէնիմլէ
բազարլըղա կիրէճէք գատար տղըլսըզ զանն
իթմէմ , անճագ , մատամ պարօն տը ֆօսարօ
օլմագտան ֆարիղ կէլմէք իհթիմալի տէ պու-
լունտուղունտան , պու խուսուս իչին պիր թէէ-
մինաթ իսթէրիմ :

— Պէն վատ իթմիշ օլտուղում հալտէ , վա-
տըմը իճրա իտէճէյիմ , ֆագաթ պու եօլտա
պիր շէյէ ասլա իմլա վիրմէմ :

— Իմլա վիրմէեէճէկինէ էմի՞նմիսին :

— Էմինիմ :

— Բէ՛ք ալէա , պու պապտէ գօնուշուրուզ :

— Գօնուշմագտան նէ՞ ֆայտէ հասըլ օլա-
ճագ տըր . . . — Սէնին պանա սէօյլէեէպիլէ-
ճէկինի , պէն սէնտէն տահա լիյի պիլիրիմ :

— Պունունլա պէրապէր , եէնիտէն իշիթմէք-
լիքտէ պիր մահղուր եօգ տուր , վէ պունտան
տա գաթինաղար , սէն հէր շէյի պիլմէզսին . . .

— Զէվալլը գատընճըղաղ , իւշ սէնէ էվվէլ սէն
նէ՞ իտին :

— Լաթին մահէլէսինտէ չամաշորճըլըդ իթ տիքտէն սօնրա , Գուրպըվուա մէքթէպին տէ խըզմէթ քեարըլըդ իթմէքտէ խտիմ . . . — Պու պիր էսկի հիքեաեէ տիր :

— Օլ վաղըթ իամին Ֆաննի Վէրնօ խտի :

— Նասըլ քի , սէնին իամին տէ Բիէր Բէտօն խտի :

— Օլ թարիխտէ , սէն , մէքթէպ շտկիրալէրինին կէօմլէքլէրինի դօլա իթտիկին հալտէ , սիւս , սալթանաթ , շիք մօպլէալար , բիւս կիւլիւ աթլար , արապարար , վէ սպլորէ յի խա եալ իթմէքտէ խտին :

— Զանն խտէրիմ քի , պու խաեալիմ ֆիիլէ կէլտի :

— Քիմի^ն սաեէսինտէ :

— Կիւզէլիկիմ սաեէսինտէ . . . զանն խտէրիմ քի , պրադալըմ սայիր ճիհէթլէրի , պէնիմ կիպի կէօղլէրէ , տիշլէրէ վէ սաշլարա , հէր հանիլը գըղ վէ եա գատըն մալիքէ օլսա , պիր կիւն տէ յիլ խտէ , տիկէր պիր կիւն , պէօլլէ պիր իդպալէ նայիլիյէթինէ թէէմին օլսալիլիր :

Սէզար ումուզլարընը սիլքինէրէք , շէօլլէ ճէ վապ վիրտի :

— Ֆիրվաղը սէնին կիւզէլիկինէ սէօզ եօգ տուր , լաքին , էկէր թէսաաիւֆ , եախօտ տա հա տօգրուսու , սէնին միւսայիտ թալէին իճապաթընտան օլտրադ , պէն , ասհապը սէրվէթ տէն օլսն բէտէրի թարաֆընտան պոնա թէս լիմ խտիլմիշ սօսլունան պիլը գըղը , մէգքիւր Գուրպըվուա մէքթէպինէ կէթիլիլիլ գոյմուշ օլ

մասա իտիմ, օլ սէնին հիւսնի ճէմուին վէ շի-
րինլիկին, նիհաեէթ սէնի պիր խասթախանէ-
եէ գատար սէվգ իտէճէքլէր իտի: Մէզքիւր
մէքթէպտէ պէն սանա աշըգ օլտում, վէ պիր
թագրիպ գալպիմի սանա անլաթտըղումտա, սէն
տախի պանա մուվաֆֆադաթ իթմէքլէ, մէք-
թէպտէն տիշարը չըգտըղըն կիւնլէրտէ, խա-
սէթէն քիրալամըչ օլտուղում Պուա-Գօլօմպտա-
քի խանէմէ պէնի կէօրմէեէ կէլտին, վէ պիր
կիւն, համիլէ իտուկինի պանա պիլտիրէրէք,
պունուն ֆայիլի պէն օլտուղումու սէօյլէտին:
Օ էսնատէ իսէ, պանա իհալէ իտիլմիշ օլան
գըզը, ֆամիլեասը իսթէմէքտէ պուլունտու-
ղունտան, մէզպուրէյի ֆամիլեասընա կէօթիւր-
մէք իւղրէ, պէն Ֆրանսատան ազիմէթ իթ-
տիմ, վէ այլարճա ավտէթ իթմէտիմ:

— Էվվէթ, օ սըրատա սէն պէնի նապէճա
պիր սուրէթտէ թէրք պիրլէ, հիշ պիր խա-
պէր տախի կէօնտէրմէտին, տէտի ժէնըվիէվ:

— Նէ՞ եաբմալը իտիմ, կիթմէսէմ՝ օլամաղ
իտի, վէ սէնի թէհլիքէեէ տիւշար իթմէմէք
իչին տէ, մէքթուպ եաղմագտան իճթինապ
իտէր իտիմ: Հալ պու քի ավտէթ իտէր իթ-
մէզ, սէնի վէ տօղաճաղ օլան չօճուղու տիւ-
շինտիւմ: Պինապէրին կիտիպ, սէնի Գուր-
պըվուա մէքթէպինտէ սօրսում, վէ սէնին,
կիւնիւն պիրինտէ, սապա՞հ մը ագչա՞մ մը, օ-
րատան զայպ օլմուշ օլտուղունա, վէ նէրէտէ
պուլունտուղունտան խապէրտար օլմատըզլա-
րընա տայիր մալիւմաթ ալտըմ:

“Իւշ մահ սօնրա , սէնի պիր ումումի պալօ-
տա , վէ իճրա իթտիկին ֆէվզէլ ատէ րադս
իլէ բարլագ պիր մուվաֆֆագըյէթ քէսպ իթ-
մէքտէ օլաուղուն սըրատա րասթ կէլիպ , պի-
լինմէսի պէնճէ էհէմմ օլան պաղը շէյլէր հագ-
գընտա իսթիճվապ իյլէմէք իւզըէ , սէնի պիր
թարաֆա կէօթիւրտիւմ :

“Սէն եալան սէօյլէմէք իսթէեօրտուն , պէն
տէ իսրար իթմէտիմ , ֆաղաթ սէնին զայիֆ
թարաֆընը պիլտիկիմտէն , սէնի թաամա տա-
վէթ իթտիմ . . . Էսնաի թաամտա , շամբանիա
շարապը սէնին տիլինի չէօղտիւկիւնտէն , հէր
վուգոււթը նօգթասը նօգթասընա սանա իթի-
րաֆ իթտիրտիմ :

“Շէօյլէ քի , սէն , համիյէլիկինի կիզլէտիք-
տէն սօնրա , կիզլիճէ տիւնեաեա պիր էվլատ
կէթիրմիշսին , վէ պատէհու պու մասումու պօ-
ղուպ , նաշընը , մէքթէպին պաղչէսինտէ , պիր
աղաճըն ալթընտա կէօմիւլսիւն . . .

Ժէնըվիէվ պու լագըրտըլարը իշիտինճէ , պիր
սըշրաեըշտա աեաղա դայգտը , վէ պաշը տիք ,
վէ դօլլարը կէօքսիւ իւզէրինտէ օլարագ , Սէ-
ղարըն դարչսընտա տուրտուղու հալտէ , թա-
րիֆ օլունմաղ տէրէճէտէ պիր զաղապ վէ հիտ-
տէթլէ ,

— Պու շէյլէրի նէ՞ իշին պանա իսթար իտի-
եօրտուն , պու ճինաեթին իսթըրէսիյլէ բը-
րէնս տը Գատթէլ-վիվանըն միրասը արասընտա
նէ՞ միւնասէպէթ վար տըլ , տէեու պաղըրար ,

— Պրա՛գ քի սէօղիւմէ տէվամ իտէյիմ , տէ-

տի Սէղար . . . — Պէն , ճէղա վիրմէք մէմու-
րիեէթիլլէ միւքէլլէֆ օլմատըղըմ կիպի , թա-
պիաթըմ տախի մէրհամէթլի օլուպ , ֆօսարօ
նամիլլէ պիրլիքտէ , խայլիճէ պիր սէրվէթէ տա-
խի միւթէսարըրֆ օլմուշ օլտուղումտան , ֆա-
շէ վէրնօ իսմինի ժէնէթէլլէշէն իսմինէ թէպտիլ
իթտիքտէն սօնրա , սէնի դէնտօթլար ալէմի-
նէ իտխալ իլլէտիմ , վէ բէք ալէա պիլիրսին
քի , Հէքթօրուն մահպուպէսի օլմագլըղըն պէ-
նիմ սաեէմտէ տիր :

— Էյ սօնրա , տէեու սիւալ իթտի ժէնըվիէվի :

— Իշթէ հէքսի պու գատար :

— Պունուն հիշ պիր նէթիճէսի եօդ մու-
տուր : — Կէշմիշ պիր վուղուաթը թէճախտ իթ-
մէքտէն մագսէտ նէ տիր :

— Պէնիմ սաեէմտէ նայիլի իգպալ օլտուղու-
նու խաթըրնա պրագմագ տըր :

— Պէն զաթէն պունու ինքեար կէլմէեօ-
րում , վէ օլ պապտէ միւթէշէքքիւրիւմ :

— Միւթէշէքքիւր օլտուղունու իսպաթ իթ-
մէք իշին , էլինէ պիր գալէմ ալ , վէ մաթ-
լուպ օլանը եաղ :

— Էյաղմա՛մ , վէ պունտան մատատ հէր նէ իս-
թէրսէն , մուվաֆֆագաթ իտէրիմ :

Սէղար թէպէսիւմիլէ ,

— Պէն պիլիրսին , տէտի , վէ պատէհու շը-
մինէնին եանընա կիտիպ , եատլանտըդտան սօն-
րա , թապիի պիր սէտա իլէ ,

— Գաղէթալարը օղո՛ւ եօրմուսուն , տէեու
սիւալ իթտի :

ժենըվիէվ պիր ազ թէաճճիւս իղհարիլէ :

— Մօտա զաղէթալարընը չօդ տէֆա օգու-
մադտաեւմ, տէեու ճէվապ վիրտի :

— Էյ սայիր զաղէթալարը :

— Պաղէն տախի թէաթրօտան պահս իտէն
զաղէթալարը օգուրում :

— Կալ--եք հիչ օգումա՞ղմըն :

— Ասլա : Մէգքիւր զաղէթատա , բրէնս թօ-
թօր հադդընտա եաղըլան պիր պէնտաէ , պէն-
ճէ մուճիպի խօշնուտիեթ օլմաեան պիր ֆըդ-
րա կէօրտիւկիւմտէն պէրի տիր , պու զաղէ-
թատան սօլումուշում տուր :

— Օլ պապտէ հադդսըղըն :

— Նի՞չին :

— Ձիւնրի էկէր մէգքիւր զաղէթաեը տայի-
մի սուրէթտէ օգուսա իտին , սէնճէ պիլինմէ-
սի էհէմմիեթտէն օլան պիր շէյտէն խապէր-
տար օլմուշ օլուրտուն :

— Նէ՞ շէյտէն :

Սէղար տը Ֆօտարօ , էվտէն չըգմադտան էվ-
վէլ , պիրլիքտէ ալմըշ օլտուղու կալ-- զաղէ-
թատընը ճէպինտէն չըգարտը , վէ ահէսթէ ա-
հէսթէ աչըպ , կէօղլիւկիւնիւ տախի պուրնու-
նա թադտըղտան սօնրա :

— Շու մալիւմաթը օգուեաեւմ տա , տինլէ' ,
տէտի , տնճադ շունու տախի պիլմէլիսին քի ,
պու զաղէթանըն թարիլի սէքիլ կիւնլիւք
տիր , վէ օգուեաճաղըմ մալիւմաթըն սէրլէվ-
հասը իսէ , Գ--ըղըլ--նը Է--ըլ տըր :

ժենըվիէվին եանաղլարը գատիֆէ բէնկին-

տէ իրքէն , մօսմօր քէսիլիսլ , պաշտան տեաղա
գատար տիթրէտի :

Պարօն , պու հալի կէօրմէմէզլիկէ կէլիսլ ,
եիւքսէք սէսլէ , շու աթիտէքի ճիւմէլէրի օ-
գուտու :

«Պու քէրրէ իճրա օլունան տէհչէթլի պիր
«քէշֆիեաթտան տօլաեր , Գուրպըվուա էհա-
«լիի միւթէպէրէսի , ֆէվգէլ ատէ միւթէէսսիր
«օլմուշ տուր :

«Շէօյլէ քի , պունտան իքի կիւն ագտէմ ,
«պազը էսպապը խաթըրչինասանէտէն տօլաեր
«իսմինի վիրմէքտէն իճթինապ էյլէթիկիմիզ
«պիր գըզար մէքթէպի պաղչէվանը , իխթի-
«եար պիր աղաճը քէօքիւնտէն չըգարմագլա
«մէշղուլ իքէն , մէգքիւր աղաճըն քէօքիւ ալ-
«թընտան պիր քիւչիւք չօճուգ նաշը պուլուն-
«մուշ , վէ ճիւմհուրիեթ միւտտալիի աւմումի-
«սի մուավինի Մ. աը Լօթրիլին բիեասէթի մա-
«հիրանէսի թահթընտա օլարագ , թէչէքքիւլ
«իտէն մահքէմէի մախսուսէսի թարաֆընտան
«տէրհալ իպթիտար օլունան թէտգիգաթտան ,
«նաշը մէգքիւր քէմիքլէրինին , իքի սէնէտէն
«պէրու օրատա պուլունմասը լաղըմ կէլէճէկի
«անլաշըլմըշ տըր :

«Պու պապտէ , օլ թարիխտէ մէգքիւր մէք-
«թէպտէ խըզմէթքեարլըգ իթմէքտէ պուլու-
«նան պիր գըզ հագգընտա աղըր շիւպհէլէր
«օլունմագտա տըր :

«Պու գըզ , Ֆաննի վէրնօ նամընտա օլուսլ ,
«բօլիս թարաֆընտան արանըլմագտա տըր :

«Էկէր մէղպուրէ Բարիստէ, վէ հաթթա ֆը-
«րանաստա պուլունմադտա իսէ, բօլխին մա-
«հիր մէմուրլարը էլինտէն ուզուն միւտտէթ
«եագաեը գուրթարամաեաճաղը շիւպհէսիզ
«տիր:»

Ժէնըվիէվ, իշպու սաթըրլարը, թարիֆէ հա-
ճէթ օլմաեան պիր հայրէթլէ տինլէյիպ, էյմ-
պէյմ օլմուշ, վէ տէհէթինտէն նաշի կէօղլէ-
րի իրիէշմիշ օլտուղու հալտէ, Մ. տը ֆօսա-
րօեա եագլաշտը, վէ բէբէլէեէրէք,

— Սահիհէն պու շէյլէր եաղըմը մը տըր,
տէտի, վէ այնի վագըթտա, Սէղարըն աչըգ
օլարագ թութմադտա օլտուղու ղաղէթաեա
տօղրու էյիլտիկինտէ, մէրգում,

— Կէլ, պիզղաթ քէնտին օգոլ, տէտի, բար-
մաղըյլա մէղքիւր պէնտի կէօթէրէք,

Կէնճ գատըն Կօշ-եը էլինէ պըպ, մալիւ-
մաթը մուհարրէրէյի մէղքիւրէյի օգուտուդ-
տան, վէ եախօտ տահա տօղրուսու հէճէլէեէ-
րէք, իքմալ իթտիքաէն սօնրա, տիշլէրի պի-
րիպիրինէ վուրմաեա, վէ իզտիրապ ու էնտի-
շէսի թէրի, գուլագ թօղլարընտան ուֆագ
տամլալար իլէ տիւշմէեէ պաշլատը: Պատէհու
բէբէլէեէրէք,

— Ահ, էօյլէ իսէ, պէնի իթհամ իտիեօր-
լար, պէնի պուլաճագլալ, վէ օ հալտէ ար-
թըզ պէնիմ իշին սէլամէթ եօլու գալմաեա-
ճագ տըր, տէտի:

Սէղար ղաղէթաեը տիւրիւպ, թէքրար ճէ-
պինէ գօյտու, վէ քէլամա աղաղլէ,

— Գը'զըմ', տէտի, պօղմուշ օլտուղուն չօ-
ճուղուն պաղաեաւար, քիմնէեէ մալիւմ' օլմա-
եան մէղարընտան իքի սէնէ սօնրա չըղըպ
տա, զատտար վալիտէսի ալէյհինտէ ինթիզամ'
տաւասընա գաղըչմասը, զարիպ տէյի'լ մի տիր:

— Սո'ւս օլ, սո'ւս, տէտի ժէնըվիէվ, էլինի
պարօնուն աղըրնա գօեաւրազ:

Սէղար, մէղքիւր էլի թութուպ, սուրէթի
ղէնտօթմանէտէ պուս իթտիքտէն սօնրա:

— Պիլի'րմիսին քի, տէտի, ժիւրի մահքէ-
մէսի, պիլա մէրհամէթ սուլունտուղունտա,
էվլատընը էօլտիւրմիւշ օլան պիր վալիտէեէ
նէ' հիւքմ' վէրիր... էօյլէ պիր վալիտէ, խտամ
ճէղասընա մահքիւմ' օլուր...

— Լաքին սո'ւս օլ, տէյի թէքրարլատը ժէ-
նըվիէվ քէսիք պիր սէսէ, կէօ'րմէեօրմուսուն
քի, աղըմա դիեան կէվիօր... — Ա'հ, խաթ-
րմուան պիլէ կէչմէղ իքէն, իքի սէնէտէն սօն-
րա, պու վուգուսթըն մէյտանա չըղմասը,
րէք տէհչէթլի շէյ տիր... — Զանն իտիեօ-
րում' քի, կէյեօ'նէն ալէթինին պըչաղը պօղաղը-
մա գօնուլմուշ տուր... — Ֆաղաթ նէ' իչին
հաղգըմտա շիւպհէ իտիեօրլար... — Պէնիմ'
ճինաեթթիմ' եալընըղ սանա մալիւմ' օլտուղու-
հալտէ, աճապա քի'մ' տիր պէնի զամմաղլա-
եան:

— Սէնի զամմաղլաեա'ն մի, տէեու ճէվապ
վիրտի Սէղար, սէնի զամմաղլաեան քիմնէ տէ-
յիւ, իլլա վուգուսթլար տըր, Հիչ պիր խ-
պաթ օլմասա պիլէ, սէնին մէքթէպտէն չը-

դըպ կիթմէքիկինին թարգը , սէնին ալէյհին ,
տէ պիր իսպաթ օլմաեա քեաֆի տիր :

— Ահ , տիմէք օլուք քի , հադըգաթէն ալէ-
նիմ իշին չարէի սէլամէթ գալմամըշ տըր :

— Էկէր սէնի պուլուրլար իսէ , ֆիլվադը
սէնճէ թարիգը սէլամէթ գալմամըշ տիմէք տիր :

— Լաքին էլալէթթէ պուլաճադ տըրլար :

Կէնճ գատըն պաշընը աշադը էյաի , վէ պիր
գաշ սանիյյէ գատար դաեթթ հիւզնէնկիդ միւ-
լահալաթ տէրեասընտ տալտը : Պու արալըգ
մէզպուրէ աղլամադ տա իքէն , պիրտէն պիրէ ,
կէօզ եաշլարընըն արասընտա , պիր բարլադ-
լըգ միւշահէտէ օլունտու , վէ եիւքսէք սէսէ :

— Ֆագաթ տիւշիւնիւեօրում քի , բօլիսին
արատըղը գատըն Ֆաննի վէրնօ տուր , տէտի :

— Շիւպհէսիդ , տէեու ճէվապ վիրտի պա-
րօն ֆիթուրսուդ պիր հէյեթլէ :

— Պէն իսէ , պու կիւնքի կիւն Ժէնըվիէվ
Լէյնէն թէսիսէ օլունմադ տաեըմ : Եւ
լէ կէլիսօր քի , սէնին վասըթանլա ինթու-
լաթ իտիլիշ օլան շու իսիմ , պէնի հէր թէհլիքէ-
տէն գուրթարաճադ տըր :

— Հադըգաթէն սէնին Ֆաննի վէրնօ օլմա-
եըպ տա , Ժէնըվիէվ Լէյնէն օլտուղունու նա-
սըլ իսպաթ իտէճէքսին :

— Պու պապաէ սէնին եանընտա ինքեար օ-
լունմադ քեաղըտլար մէվճուտ օլտուղունու ,
սէն պանա սէօյլէմիշ տէյիլ միսին :

— Էվլէթ , սէօյլէմիշիմ տիր , վէ սէն , մէզ-
քիւր քեաղըտլարը իսպաթ կէօթէրտիկին հալ-

տէ , հագգընտա հէր նէ աղվիւհաթ վուգու
պուլտա , վէ սէնի հէր քիմ իլէ մուվաճճէհէ իթ-
սէլէր , քէնտինին , ժէնըվիէվ օլտուղունու թաս-
տիգ իաէպիլիսին , վէ հաթթա վալիտէն Մար-
կըրիթ լէյնէն պիլէ կէլսէ , պունու թաստիգ-
տէն պաշգա պիր շէյ եաբամաղ . . . — Սանա
գարշը մէյտանտա նէ՞ տէլիլ վար տըր : — Պիր
տէրէճէ ֆաննիսէ պէնզէմէքլիկի՞ն մի . . . —
Լաքին պիր քիմսէնին տիկէր պիր քիմսէյէ
պէնզէմէսի , պիր իսպաթ սաւըլամաղ :

— Ա՛հ , իշթէ շիմտի պիր աղ նէֆէս ալմա-
եա պաշլատըմ , վէ մատամ քի պէնիմ սէլամէ-
թիմ սէնտէն մէնութ իսէ , գուրթուլաճաղըմա
ասլա շիւպհէ ճայիղ տէյիլ տիր , տէտի ժէնը-
վիէվ , հագըգաթէն իւմիտվար օլարաղ :

— Նէ՞ կիսլի :

— Սէն օ քեաղըտլարը պանա վիրմէ՞ղմիսին :

— Աղիղէմ , անլէրէ կիւվէ՞նմէ :

— Աճա՛յիպ , պէնիմ թութուլտուղումու վէ
հապսէ իլգա իաիլտիկիմի կէօրիւրսէն , պանա
եարտըմա կէլմէքլիկի րէ՞տտ մի իաէճէքսին :

— Հայ հայ :

— Տիմէք օլուր քի , սէն պէնիմ տիւշմէնիմ ,
հէմ մուհլիք պիր տիւշմէնիմ սին :

— Պէն սէնին տօթթունում , ֆաղաթ պու ա-
լէմտէ , հէր քէս քէնտիսի իշին տիր . . . —
Սէն , պիր աղ էվիլէլ , պէնիմ թէքլիֆիմի րէտտ
իթտին , շիմտի տէ , պէն սէնին թէքլիֆինի
րէտտ իտէրիմ . . . — Սէն իմզա վիրմէղ իսէն ,
պէն տախի սանա քեաղըտլարը վիրմէմ :

— Լաքին պու խիեանէթլիք տիր :

— Այլա . . . Պու պիր թիճարէթ տիր . . . —
Շու գատար քի , պէնիւմ էմնիյեթիմին տէրէ-
ճէսի մահաուտ օլտուղունտան , սաղլամ իշ
կէօրմէք իսթէրիւմ . . . — Նաճըլ , ուեուշտոճ
մու :

— Նէ՛ չարէ , ուեուշմամլը լաղըմտըր . . . —
Շիմոի սէն , բրէնսին վարիտաթընա վարիսէ օլ-
տուղումուտ , օ վարիտաթը պէնիւմէ բայլաշ-
մաճ մը իսթէեօրսուն :

— Էվվէթ :

— Բէ՛ք ալէա , սէնինէ բայլաշմաեա բաղը
օլուրում . . . — Սանա եաղըլը վէ իմլալը պիր
սէնէտ լաղըմ տըր , պէն տէ օ սէնէտի եա-
ղըպ , իմլալաեաճաղըմ , Ֆադաթ Ֆաննի վէր-
նօ էսէրի մահվ ու իսթալ իտիլմէք շարթըյլա :

— Օ հալտէ , ա՛լ գալէմի էլինէ :

— Քեաղըտլարը պանա վիրէճէք միսին :

— Զաթէն բաղարլըղըմըղըն շարթլարընտան
պիրիսի պու տուր :

— Նէ՞ վազըթ վիրէճէքսին :

— Հէր նէ զէման սէնճէ Ֆայտէլի օլուրլար
իսէ , օլ վազըթ վիրէճէյիւմ :

— Նէ՞ իշին շիմոի վիրմէեօրսուն :

— Զիւնքի շիմոիքի հալտէ , մէղքիւր քեա-
ղըտլարա իհթիեաճըն եօգ տուր :

— Ֆադաթ . . .

— Ֆադաթ Ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր , իս-
թէրսէն եա՛ղ , իսթէմէղսէն եա՛ղմա , տէտի
Սէղար , մէղպուրէնին լաղըրաըսընք քէսէրէք :

— Ես պէնի ալտաթըրսան :

— Իմ լաւեաճաղըն սէնէտին մունտէրիճաթը ,
պու սլապտէքի խալիսէթ վէ իսթիգամէթ իմէ
թէէմինաթ օլաճագ տըր :

— Սէօյլէտիկին քեաղըտլար , նէ՞ քեաղըտ-
լարը տըրլար :

— Էվլէլա պիր վէլատէթ քեաղըտը , եանի
հիւքիւմէթին տէֆթէրինտէ մուհարրէր օ-
լուպ , ճէնաղէսի գայտը եաղըլմագ սըղըն վէ-
ֆաթ իթմիշ օլան Ժէնըվիէվ Լէյնէնին վէլա-
տէթ քեաղըտը տըր :

— Տիմէք տիր քի , պու իշտէ պիր ճինտ-
եթ վար տըր :

— Էլիլէթ , ճանի պիր վալիտէ վար տըր :

— Էյ պու վալիտէ հիյնի հաճէթտէ քէնաի
դըղը օլաուլումու շէհատէթ իտէճէ՞ք մի տիր :

— Էվլէթ , շէհատէթ իտէճէք տիր , վէ քիմ-
սէ , վալիտէն Մարկրիթ Լէյնէնին շահատէթ ի-
նի եալանա չըդարամաեաճագ տըր :

— Ֆագաթ Ֆաննի վէրնօնուն հաեաթտա
օլաուլու մալիւմ տիր , տէեու տէվլամ իթտի
կէնճ գտտըն :

— Սէնին նէնէ՞ լաղըմ , էրլէրիր քի սէն ,
քէնաինին Ֆաննի վէրնօ օլմատըղընը իսպաթ
իտէպլիէսին :

Պու լադըրտըլարտան սօնրա , ժէնըվիէվ ,
Սէզարըն տամըլալը քեաղըտը դոյմուշ օլտու-
ղու մասա գարշըսընտա օթուրտու , վէ քէլա-
մա տէվամ պիրլէ ,

— էյ նէ՞ եազմագլըղըմ լաղըմ տըր , տէյի
սօրտու :

Պարօն , “ շունլարը եազմագլըղըն լաղըմ տըր ”
տիւէրէք , աթիտէքի ճիւմէլէրի սէօյլէտի .

« Պէն , ժէնըվիէվ Լէյնէն , մէճհուլ պիր բէ-
« տերին վէ Մարկրիթ Լէյնէնին զայրը մէշու պիր
« գըղը օլուպ , 1854 սէնէսի մայիսինին 27 սին-
« տէ , Բարիստէ տօղմուշ օլտուղում հալտէ , պա-
« րօն Սէզար-Սնիպալ տը Ֆօսարօետա ալթը միւ-
« եօն ֆրանգ պօրճլու օլտուղումու գապուլ ,
« վէ մէպլաղը մէղքիւրու , Բարիստէ մուգիմ
« գատէմ քեաթիպի Մ. էմիլ Բէնկէտէն ախլ
« իթմէսինէ միւսաատէ իյլէրիմ , իշպու ալթը
« միլիօն ֆրանգ , Մ. Հէքթօր Պէկուրա , եա-
« խօտ բրէնս տը Գաթթէլ-Վիվանըն պա վատի-
« եէթնամէ պանա թէրք իթմիշ օլտուղու մի-
« րաստան տընաճագ տըր :

« Եաղըլար Բարիստէ . . . »

— Թարիխի աշըգ պրա՛գ , տէեու իլավէ իթ-
տի Սէզար , միրատա սահիպ օլունտուղունտա ,
անըն եէրինի տօլտուրուրուղ . . . Շիմտի սէն ,
ժէնըվիէվ Լէյնէն տէյի իմլանը վաղ էթ :

ժէնըվիէվ պունտ տաթի իթաաթ իտիպ ,

— Մէմուճն օլտոճն մու , տէեու սիւալ իթտի :

— Էվլէթ , տէեու ճէվապ վիրտի սարօն ,

վէ կէնճ դատրննն եաղարդընը թէքբար կէօղ-
տէն կէչիրտիքտէն սօնրա , մէղքիւր քեաղըտը
տիւրիւպ , չիղտանը տէրունինէ վաղ իյլէտի ,
վէ սօնրա իւտվէթէն շէօյլէ սէօյլէտի . — Պու
եօլտա եաղըլմըշ օլան պիր քեաղըտ , քէնտի
մէնֆաաթըմ իչին , սէնի հէր կիւնա մուխա-
թարատան խալի սաղլամագլըղա պէնի մէճ-
պուր իթմէքտէ օլտուղունու անլամագտաւն
ղանն իտէրիմ . . . — Սէն զէնկին օլաճագաւն
քի , պէն տախի զէնկին օլապիլէյիմ . . . —
Շիմտի տէրխաթըր էթ քի , վասիեէթնամէսի-
նի մահալ իթմէքլիք թասափվուրունտտ պուլուն-
մամասը իչին , Հէքթօրու քեամիլէն քէնալինէ
ճէլպ իթմէքլիկին իղթիղա իտէր , Պինապէրին
դըսղանճլըղ հարէքէթլէրինտէն վաղ կէշ , վէ
պրտիք քի , մէրդում կէնճ բրէնս , եաշամուդ
իչին գալան պիր աղ միւտտէթինի բահաթճա
կէչիրտին , վէ էկէր մէրդումուն իւղէրինտէ պա-
ղը աճայիպ հալլէր տէ կէօրիւր իտէն , կէօղ
գարա , վէ եաղընըղ պանա պիլտիր ,

— Բէք ալէա ,

— Իշթէ շիմտի տօղրուճա պիրինճի ֆրան-
տուա սօղաղընա կիտէճէյիմ , վէ սանա շէտիտ
նտաիհաթըլար վիրմիշ օլտուղումու քէնտիսինէ
խապէր վիրտիկիմլէ պէրապէր , մէրդում հաղ-
ղընտտ ֆէվդէլատէ մուհապպէթին օլտուղու-
նու , վէ պունտան պէօյլէ քէնտիսիլլէ զաեէթ
միւթէտիլունէ մուամէլէ իտէճէկինի պիլտիրէ-
ճէկիմ ,

Սէգար , Ժէնըփիէվ իլէ , իքի թարտֆատան

տախի բէք տէ տօսթանէ օլմահան պիր սա-
րէթ տէ թօգալաշարգ տան սօնրա , արապասը-
նա բաքիպ օլտու , վէ քէնտիսինի բրէնս ար
Գասթէլ-Վիվանըն խանէսինէ կէօթիւրմէսինի
Պէնէտէթթօեա էմիր իյլէտի :

Պիղ , մէրգու մտան էվվէլ , մէրգում բրէնսին
խանէսինէ կիտիպ , Հէքթօրուն եաթադ օտա-
սընա պիթիշիք օլան իշ տայիրէսինէ , օգու-
եան զաթլար իլէ պիրլիքտէ կիրէլիմ :

Մէղքիւր տայիրէ , զահէթ վասի , վէ իքի
բէնչիւրէլի օլուպ , տէրունի , պիր թաղըմ կիւ-
զէլ թասվիրլէր վէ Ֆէվզէլատէ բարլադ թէզ-
եինաթ իլէ միւզէյեէն պուլունմագտա իտի :

Պիղիմ , մէղքիւր օտատան իշէրի կիրաիկի-
միղ զէման , էօյլէնէ եաղըն իտի , վէ կէնճ բը-
րէնս , պօյտան պօեա պէեազ Ֆանէլատան ,
Գըրմըղը շէրիտլի պիր շօւ կիլինմիշ օլտուզու
հալտէ , հէր սապահ օտա խըղմէթ քեարընըն
կէթիրիպ , եաղըխանէսի իւթիւնէ գօյտուզու
միւթէատտիտ մէքթուպլարը կէօզտէն կէշիւ-
մէքլէ մէշղուլ իտի :

Բրէնս Հէքթօր , զահէթ զէնկին պիր քիմ-
սէ օլուպ , հէր թարաֆտան էրպապը սանաթ ,
միւճիտլէր , քէշլաֆլար , քէնտիսինէ միւբա-
ճաաթլէ , պաղըլարը աղ միւտտէթ զարֆըն-
տա , պիր եէրինէ եիկիրմի քեար կէթիրէճէ-
կինի մէմուլ իթաիքլէրի մատենլէր իշին սէր-
մանէ իսթէմէքտէ , տիկէրլէրի պիւյիք սի-
կուրթա գումրանեալարը իհտաա իթմէք , եա-
խօտ ագալլի կիւնտէ պիր միլիօն նիւսխէ թապ

իտէր ճէսիմ զաղէթալար թէէսսիս իյլէմէք, վէ
խալգա մախսուս սլիւլիւք պանդալար եար-
մագ խէեալաթընտա պուլունմագտա, վէ պիր
թագըմլար տախի, բրէնսին համիյեէթ վէ սէ-
խալէթինէ իլթիճա իյլէմէքտէ իտիլէր:

Պու սօնրաքիլէրին ատէտի իսէ, բէք չօդ-
օլուպ, իսթիտալարընա կէլինճէ, պիր'պիրինտէն
խայլի ֆարգլը իտի: Մէսէլա, չօդլար էմիի
թէայելիւշլէրի իշին, պիր լուի ալթունունտան
եիւզ ֆրանգա գատար իեանէ թալէպ իտիպ,
պաղըլարը տախի իղհարը իֆլառ իթմէք իւզ-
րէ օլան պիր սանաաթքեարըն, թիճարէթճէ
իթիպարընը գուրթարմագ իշին եիւզ պին ֆը-
րանգ իսթէմէքտէ, վէ պիր խայլիսի, եալընըղ
խանալքէրտէտէ մէվճուտ օլապիլիր սուրէթ-
տէ, սէֆալէթլէրինի նադշ ու թարիֆ իթմէք-
տէ իտիլէր:

Պունլարտան սօնրա տախի, գատընլարըն
մէքթուպլարը կէլիպ, մէղքիւր մէքթուպլար-
տան իսէ, էնվտի կիւղէլ գօդուլար հիսս օ-
լունաուղու կիպի, էքսէրիսինտէ, ղէն ղէր կէ-
շէլ էւրը, ղէնի սալէն լէմըլը բէճ իտիլէր մանէա-
սընտա շէյլէր եաղըլը օլուրտու: Պիր թագը-
մընտա տախի, եինէ պունա մանէնտ, անճագ
թապիլլէրի պիր աղ տահա զիեատէ նաղիքեա-
նէ օլարագ, շէյլէր եաղըլըրտը: Հատըլը աշգ
ու սէվտա իֆատէլէրինին, վէ ֆիլան վէ ֆա-
լան մահէլտէ կէօրիւշմէքլիք թէքլիֆլէրինին
հատու ու հիսապը օլամաղ իտի:

Իսթիտալարը, Հէքթօր պու եօլտա թէք-

լիֆլէրի օգուտուղունտա , հէրնէ դատար պիւ-
յիւք պիր էհէմիեէթ վիրմէզ իտի իսէ տէ ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի էֆքեարը պիր տէրէճէ
մէյլ իտէր իտի , Ֆադաթ շիմսիլէրի , պու կի-
պի մէքթուպլարը օգուտուղունտա , սալթ պիր
կիւլիւմնէյիպ , մէքթուպ սէքէթինին իշինէ ա-
թար իտի :

Բրէնս Հէքթօր , մալիք օլտուղու Ֆէվզէլ ա-
տէ սէրվէթի ոսեէսինտէ , հէր քէյֆինի վէ
հէր արղուստնու իճրաեէ միւդթէտիր օլտու-
ղունտան , միւթէտտիա մահպուպէլէրի պու-
լունմադատ , անճադ պունլարըն թէէսսիրի ,
պիր դաշ հաֆթա տէվլամ իթմէքտէ իտի :

Միւսթէմնա օլարագ , ժէնրվիէվ ալթը մահ-
տան պէրու բրէնս Թօթօրուն դալալինի քեա-
միլէն քէնտիսինէ ճէլպ իթմիշ օլուպ , պու-
նունլա պէրապէր շուրաօը տախի մալիւմիւմիւզ
տիւր քի , մէրգումէնին , բրէնսը մէրգումուն
գալպի իւզէրինտէքի հաքիմիեէթի տախի ա-
ղալմիշ օլմաղլէ , ալէագա վէ րապրթալարը
ատէթա պիր իբ իլէ պաղլը պուլունմադատ ի-
տի , Շէօյլէ քի , էկէր Սթա-Բի , Հէքթօրուն
Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսունտա թէօս-
տիւֆ իթտիլի մէճհուլէ սարը դըղըն էսէրինի
պուլտա իտի , տէրհալ ժէնրվիէվին թէէսսիրի
իզալէ օլունարագ , պինապէրին պարօն Սէղաթ
սը Ֆօսարօնուն թասափլուրաթը մահվ օլմաշ
օլաճագ իտի :

Ֆադաթ Սթա-Բի մէղպուրէյի պուլանա*դ
մը իտի :

Բրէնա Հէքթօր , մէրգումէ մէճհուլէ դըզըն պուլունմասընա ինթիզար լիթմէքլէ պէրապէր՝ թիթիզ մէշրէպ մահպուպէսինտէն տէ ապլա այրըլմամագտա , վէ անըն ֆէվգէլ ատէ ճալիպ կիւղէլլիկինտէն զաեէթլէ միւթէէսսիր օլմագտա իտի :

Հէքթօրու տայիրէսինտէ պուլտուղումուղէսնատէ , մէրգում մէքթուպլարընըն կէօզտէն կէչիրիլմէսինի իքմայ իլլէմէք իւզըն օլուպ , ֆիլվադը պիր գաշ տագըղա զարֆընտա պու իչի պիթիրաի , վէ սօնրա աեաղա գալըպ , պիր թարաֆա գօյմուշ օլտուղու ումուրը ա տիէեէ միւթէալլիդ իւշ ատէտ մէքթուպու էլինէ ալտը , վէ ճէպինտէն պիր թագըլմ ուֆագ անախթարար տէմէթի չըդարըպ , ֆիլ տիչի դարըլ վէ ապանօղտան մաոմուլ պիր պիւրօնուն իւսթտէքի չէքմէճէսինի աշտը :

Իշպու չէքմէճէտէ , պիրիպիր իւղէրինէ դօնուլմուշ վէ եախօտ տէմէթ իլէ վաղ իտիլմիշ օլարագ , պիր թագըլմ քեաղըրտլարտան սաշգա , հիսապ , իշարաթ , վէ սայիր մալիւմաթ բուսուլարընը հալի քեաղըլմ մահֆաղարար պուլունմագտա իտի :

Հէքթօր , մէդքիւր իշ մէքթուպու , իւղէրինտէ , ՀՕՃԱ Բէնկէ , Էսսէ Էէսէիյէ , Բէրաֆի սօֆուլըն Էէսէրօ 18 եաղըլը օլան մահֆաղա տէրու իննէ վաղ լիթտի :

Մէրգում , պու իշ իլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա , չէքմէճէտէն , մէմհուր օլմաեարագ , էնլի պիր մահֆաղա հալընըն իւսթիւնէ տիւշ-

տիւ : Պու մահճաշանն իւզէրինտէ շու սեօզ-
լէր օգտնմադ տա խտի :

ՊՈՒ ՊԵՆԻՄ ՎԱՍԻԵԷԹՆԱՄԷՄ ՏԻՐ

Բրէնա մէդքիւր մահճաղաւը եւրտէն գալ-
տըրըպ , վէ էփլէլ մահճաղաւը չէքմէճէեւէ
վաղ իլէ Գէքմէճէյի տախի աչըգ պրադտըղը
հալտէ , վասիեէթնամէսինին մահճաղաւընը է-
լինաէ թութարազ , կէլիպ եազըխանէսի եա-
նընտա թէքրար օթուրտու , վէ էլինտէքի մահ-
ճաղաւնա պիր տթփը նազար իլէ ,

— Խիւտա՞ պլիմ , տէտի քէնտի քէնտինէ ,
նէ՞ զարիպ հալ տիր շու պէնիմ շիմտիքի հա-
լիմ : Վազթիլլէ սաաէճէ պիր չէքթօր Պէկուրտ
թէսմիլլէ օլունուքքէն , եալլընը պօրճըարըմը
տիւ շիւնտիւկիւմ թազ տիրտէ , պու կիւնքի կիւն
խտէ , բրէնա օլտուղում , վէ նէրէեւէ սարֆ խտէ-
ճէկիմի պիրմէտիլիմ տէրէճէտէ սէրվէթէ մալիք
պալունտուղում ճիհէթլէ , հէր քէյֆիմի իճ-
րա խտէպիլմէքտէ , վէ վասիեէթնամէլէր գա-
լէմէ տըմոզ տաւըմ . . . — Գիլվազը շու հալ ,
պանա քէք խօշ կէլիեօր . . . — Տէօրթ սէնէ-
տէն պէքի տիր քի , ալթընճը տէֆա օլարազ ,
վասիեէթնամէ թէքթիպ վէ թանդիմ խտիեօ-
րում . . . — Գօբա , Գարօ , Իէօնիտ , Պլանշ վէ
նանին , պիրիպիրինի միւթէազըպէն պէնիմ
միրտիսօղարըմ օլմուշլար տըր . . . — Մճապա
պու տղուրա նէ՞ գտաար տաւիլալը բէսմի քեա-
ղաւար զալ իթմիշիմ տիր . . . — Պու կիւն խտէ ,

սըրա Ժէնրփիէվէ կէլմիշ տիր . . . — Իհթիմալ տիր քի , ետըն տախի սըրա , Սթա-Քինին լիւսիլ նամըյլտ արամագտա օլտուղու սարը գըղա կէլէճէք տիր : Պու տա պէնիմ եէտինճի վասիեէթնամէմ , վէ շիւպհէսիղ արթըգ սօնու օլաճագ տըր , զիրա պանտ էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , օ գըղը , պաշգա պիր թարղտա , վէ տիկէրլէքինտէն զիհատէ սէվէճէյիմ տիր . . . Հէր նէ հալ իտէ , շիմաիլիք Սթա-Քի մէզպուրէյի պուլտուն պագայլմ . . .

Հէքթօր , քէնտի քէնտիսինէ իթտիկի միւքեալէմէսինի տահա պիթիրմէմիշ իքէն , խանէնին հալլիտի չտնը չալընարագ , պիր միւսաֆիր կէլմիշ օլտուղու անլաշըլար :

Բրէնա տէրհալ գօլթուգլու սանտալէսինտէն գալղըպ , էլինտէքի մահֆագանը , մալիւմիւմիւղ օլան չէքմէճէնէ վաղ իլէ , չէքմէճէյի տախի իլէրի սիւրտիւ : Անճագ պու արայըգ քէնտի օտա խըղմէթքեարը , օտա գաբուսունուն էշլինտէ տուրուպ , քէնտիսինէ պիր Է-Էթթագտիմիլէ ,

“Աճատա զաթը պիլէրի միւսաֆիր գապուլ իտէրլէ՞ր մի” տէեու սիւալ իթմէքտէ օլտուղունտան , մէրդում բրէնա , պունտ ճէվապ վիրմէք իւզըէ , չէքմէճէնին անախթարըարընը պիլէ ալմանա վաղթը գալմանարագ , արգասընա տէօնիւպ , վէ մէղքիւր Է-Էթթա աթֆը նաղարլէ :

— Օ՛ , պարօն տը ֆօսարօ՞ մու տուր կէլէն , շիւպհէսիղ գապուլ իտէրիմ , սէօյլէ՛ իշէրի սուեուրսուն , տէեու ճէվապ վիրտի :

— Պուրատաւեւմ, ազի՛ղիմ՝ բրէնս, պուրա-
տաւեւմ, տէտի Սէզար օտատան իչէրի կիրէ-
րէք, թարափընըղտան հիւսնի դապուլիյէթ
պուլտճաղըմա էվվէլճէ էմին օլտուղումտան,
խըզմէթ.քեարըն արդաւնտան պուրաւա դա-
տար կէլտիմ:

— Ահ, սէվկիւլիւմ պարօն, սիղ պիր մէլէք-
սինիզ . . . — Պէնիմէ թտամ իտէճէքսինիզ,
տէյի՛լ մի:

— Տօղրուսունու սէօյլէյի՛մ մի, պէն տէ պու-
նկիէթէ կէլտիմ, զիրա դարնըմ բէք աճ տըր:

— Էօյլէ իսէ, Օնօ՛րէ, պիղիմ իչին եարըմ
սաաթա դատար իքի թագըմ հաղըրտեւն,
վէ սէօյլէ՝ քիլէրճիւէ քի, Մ. պարօնուն թէր-
ճիհ իյլէտիկի 1858 սէնէսինին Շաթօ-տիզ ուէմ
չարապընտան չըդարսըն:

Խըզմէթ.քեար օտատան կիթտիկինտէ, Սէ-
զար տախի քէլամա իպթիտար իտէրէք,

— Ազի՛ղիմ բրէնս, շիմտի տօղրու պուլլար
Մալէսհէրպաէն կէլիւօրում, տէտի:

— Ժէնըվիէվտէ՞ն մի:

— Էվվէթ, պիր աղ էվվէլ անըն եանընտա
իտիմ, վէ քէնտիսինի կէօղ եաշլարը իչինտէ
պրադտում:

— Կէօղ եաշլարը իչինտէ՞ մի . . . նէ՞ սէ-
պէպլէ, տէեու սիւալ իթտի Հէքթօր եիւքսէք
սէտա իլէ:

— Սիղաէն տօլաւը, քէնտիսինէ շէտիտ թա-
զիրլէր վիրտիմ, իշթէ օ սէպէպլէ աղլամաեա
պաշլատը, չիւնքի պու կիճէքի մէնզարէյի կէօ.

զիւմէ կէօրմիւշ օլտուղումտան , պու միտիլու
տայիմի մուարաղարտա պուլունմասը , սիդին
ֆէվզէլ առէ հիտաէթինիդի մուճիպ օլապիլէ-
ճէկինի , վէ նիհաեէթ քէնտիսինի թէհամմիւլ
օլունմաղ պիր բատտէեէ կէթիլէպիլէճէկինի ,
քէնտիսինէ անլաթտըմ :

— Աֆէ'բին , պարօն . . . — Բէք աօղլու սէօյ-
լէմիչսինիդ . . . լաքին էլպէթթէ ժէնըվիէվ պու
սէօլլէբինիդ իւղէբինէ , բիւր զազապ օլմուշ
տուր :

— Իշթէ պունտա եանըլլեօրսունուդ : Մէդ-
պուրէ , էսառէն Բէք իյի պիր մախլուդ տուր
. . . — Քէնտիսի գապահաթլարընը քէմալի թէ-
վաղիւ վէ միւլայիմէթլէ թանըտըղընը ճէվա-
պէն պանա սէօյլէյիպ , լաքին գըսգանճըղը-
նըն սէպէպը եէկեանէսի , հազգընըղտա օլան
շէտիտ աշգ ու սէվտաաը օլտուղունու իթիլաֆ
իյլէտի :

— Աճա'յիպ , տէեու մուգապէլէ իթտի Հէք-
թօր , աշիքետը պիր մահղուղիեէթլէ , պու պի-
չարէ մատում պէնի պու գատար սէվի'եօրմու-
եումուշ :

— Յիլվաղը անըն սիղէ տէրէճէյի զաեէտէ
մուհապպէթի վար տըր , վէ քէնտիսինին պէտ-
ալաթթ օլմասը տա , պունտան տօլաեը տըր :

— Պու թօհաֆ , նէ' իչին պէտալաթթ օլու-
եօրմուշ :

— Սիդ քէնտիսինտէն սօվուեօրսունուդ , վէ
վաղըթ վաղըթ քէնտի հազգընտա պիզայա
պուլունուեօրսունուդ տէեու զունն իտինօր ,
անըն իչին :

— Պաւ տա թօհա՞ֆ, աղի՛ղիմ պարօն, տե-
եռւ մուգապէլէ իթաի բրէնս կիւլէրէք, պէ-
նիմ պիլտիկիմէ կէօրէ, պէն էփիլ տէյիլիմ, վէ-
քէնտիսինէ սասըգ գալմագ իւզրէ, եէմին տա-
խի իթմէմիշիմ տիր:

— Իշթէ սիզ տախի թաստիգ խտիւօրսու-
նազ քի, ժէնըվիէվին պիր աղ գըսզանճ օլ-
մանա, բէք զիւտաէ հագդը վար արը, տե-
տի Սէզար, քէնտիսի տախի կիւլէրէք:

— Խա՛յր, նէ՞ սէպէպէ հագդը օլմադար:

— Հագդը օլմամարնա եէմին իթմէկէ ճէ-
սարէթ խտէմէզսինիզ . . . — Էվլէթ, աղիզ բը-
րէնտիմ, էօմիլիւնիւզտէն վէ կէնճլիկինիզտէն
իսթիֆատէ խտինիզ, նասըլ քի պունա եիւզ-
լէրճէ տէֆա հագդընըզ վար արը . . . — Շա-
ղա շէլլաֆ իտինիզ, պիր տալաան աիկէր տա-
լա գօնունուզ, կիւլիւպ օյնանընըզ, պու պապ-
տէ պէնտէնիզ տախի սիզի թահսին խտէրիմ,
ֆագաթ պիր աղ տախի ժէնըվիէվի գանբըլ-
նըզ . . . — Պաւ պիր կիւզէլ վէ մէրա գըզ արը
. . . — Հէմ զաթընըզ իշին տիվանէ օլուօր,
քէնտիսինէ պիր միլեօն ֆրանդ վէրիլսէ, եինէ
սիզի ալտաթ մանաճաղընա սիզի թէէմին իթ-
մէք իշին, էլիմի քէսմէք իւզրէ պահաա կիրի-
շիրիմ:

— Սահի՞հ մի տիւօրսունուզ, տէտի Հէթթօր
քէյֆլէնէրէք:

— Էվլէթ, մուհագդագ սէօյլէօրում:

— Ֆաթաթ, աղի՛ղիմ պարօն, պու բէք կիւ-
ղէլ պիր խասսէ տիր:

— Եանի թէհայեիւր օլունաճադ պիր խաւսէ տիր . . . — Պիլի՛րմիտինիդ , պու տապահ ժէնըվիէվին հալվէթ օտասընա կիրտիկիմտէ , մէղպուրէ նէ՞ եարընօրտու :

— Նէ՞ պիլէյիմ :

— Քէչֆ իտին պադարմ :

— Պէլքի պէնաէն ալմիշ օլտուղու էլմապաւրա պադընօրտու , տէյի՛՛մի :

— Խա՛յր . . . քէնտի պէեադ էլլէրի իշինտէ սիդին թապիիրինիդի թութմուշ էօրիւնօրտիւ , վէ օնա պադարադ աղլաեօրտու :

— Սահիհէն կէօղ եաշլարը տէօքի՛ւնօրմույտու :

— Էվիլէթ , ինճու տանէսի կիսլի իրի կէօղ եաշլարը տէօքիւնօրտու :

— Զէվալլի՛ մասում , էօյլէ իսէ , պէն տէ քէնտիսինէ , կէօղ եաշլարընտան տէյիլ , իլլա ինճու տանէլէրինտէն պիր կէրտանլլդ սաթըն ալաեւմ :

— Սիդ տահա էօյլէ պիր մախլուդա չօդ շէյ եարմահա պօրճլուսունուդ . . . — Հէր նէ հալիւսէ , մէղպուրէնին պու եօլտա կէօղ եաշլարընը կէօրտիւկիւմտէ , պիթթապի դալպինի արաշթըրաւմ , վէ մալիւմիւ ալինիդ օլան նէթթիճէեէ վասըլ օլտում . . . — Անճադ ժէնըվիէվ , պունտան պէօյլէ , հաթթա պիւսպիւթիւն ոիդէ ֆէտա իսիլմիշ օլան դալպի , զաթընըղըն հէրճայիլիկինտէն նաշի միւղտարըպ օլսա պիլէ , եինէ տայիմա սիդին դարշընըղտա կիւլէր եիւղ օլաճադ տըր :

— Պա՛րօն, պիլի՛րմիսինիդ քի, պէ՛նտէնի-
զին ըիդ գաթընը թա՛հրիք խտիեօրսունուզ:

— Էկէրչի պունուն մուղացիքի պիր հալտէ
պուլունսա խտինիդ, թէաճհուպ խտէճէք ի-
տիմ... — Ֆիլլադը պէ՛նտէնիդ պիլէ, թա-
պիաթճա բէք տույկուլու տէյիլ իքէն, մէզ-
պուրէնին պու սապահքի հալինտէն ղաեթթէ
միւթէէսսիր օլտում, վէ հաթթա քիբրիքլէ-
րիմ պիլէ եաշարտըլար:

— Ֆիլհադըդա, պա՛րօն, պագըն պէ՛նիմ քիր-
րիքլէրիմ տախի եաշարբեօրլար... — Վէրտի-
կինիդ խապէրտէն իսէ, մէմնուն օլտում, հէմ
բէք միւնասիպ վագըթտա պու խապէրի պէն-
տէնիդէ կէթիրտիկինիդէ թէշէքքիւր խտէրիմ:

— Միւնասիպ վագըթ օլմասը նէ՞ իշին տիր:

— Զիրա Ժէնըվիէվին իյի պիր մահապուպէ օլ-
մասընը թաատիդէ պէրապէր, հալինտէն տօ-
լսելը օլ դատար սապր ու թէհամիւլիւմ
թիւքէնմէքտէ խտի քի, ագըպէթ քէնտիսին-
տէն այրըմսեա դարար վէրիեօրտում:

— Ոճա՛յիպ, քէնտիսիյլէ դաթը ալէագա՞ մը
խտէճէք խտինիդ:

— Էվիլէթ, պա՛րօն, վէ գաթը ալէագա մէք-
թուպումուն տէրունինէ պիլլիմէք միդտար-
տա պիր չէք դօեուպ կէօնտէրէճէք խտիմ:

Մ. տը ֆոսարօ, մահղունանէ պիր հէյեէթ քէսպ իտէրէք :

— Զաթընըզըն պէօյլէ սըրալարտաքի ալի-
ճէնապըղը կէրչի մալիւմիւմ իսէ տէ, կէօնտէ-
րէճէկինիզ չէքտէ նէ՝ դատար պիւյիւք պիր
միգտար տախի մուհարրէր օլտա, եինէ պիչա-
րէ գըղճըղազը ասլա թէսէլլի իթմէեէճէք ի-
տի, տէտի, զիրա օ զէվալլը շու եա պու մէն-
ֆաաթտա ասլա կէօզիւ օլմաերպ, սէրվէթի-
նիզի սէվմէքտէ տէյիւ, իլլա սիզի սէվմէքտէ
տիր :

— Լաքին իսրաֆընըզընա տա սէօզ եօզ
տուր, տէտի Հէքթօր կիւլիւմէեէրէք, վէ մու-
սահիպինին լադըրտըսընը քէսէրէք :

— Պունուն սէպէպի տէ, սիզին զաեէթ զէն-
կին օլտուղունուղու պիլտիկինտէն, սիզէ չէ-
րէֆ կէթիրմէք իսթէմէսի տիր, տէեու տէ-
վամ իթտի Սէզար, հալ պու քի, պու տէրէճէ
իսթիրահաթ, մէզպուրէյի ասլա մէսուտ գըլ-
մադտա օլմաերպ, տահա պիր ազ էվվէլ, պէն-
տէնիզէ, պիր բարասըզ օլտանըզ պիլէ, եինէ
սիզի սէվմէք արզուլէտիկինի սէօյլէտի :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, տէեու մուգապէ-
լէ իթտի կէնճ բրէնս, պէն տախի շիմտի քէն-
տիսինի թանըտըմ, վէ հազըգաթէն շայեանը
թազտիր պիր մախլուգ օլտուղունու թէէմին
իտէրիմ :

— Պու. հալտէ, ժենըվիէվ տախի սիզէ տա-
հա զիեատէ մուհապպէթ կէօսթէրէճէք տիր,
Մէզպուրէ սիզին իչին հէր ֆէտաքեարլըղա վէ
ուպուտիեթէ միւգթէտիրէ տիր:

Հէքթօր, լադըրտընը թէպտիլ իտէրէք,

— Ֆադաթ պու պիր հագըգի՞ աչգ մը տըր,
տէեու սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, տօ՛սթում, հագըգի պիր աչգ
տըր . . . — Թէէմին օլունուղ քի, էկէր սիզ
ժենըվիէվի թէրք իտէճէք օլուրսանըղ, պի-
չարէ ադլընը դայպ իտէճէք տիր, վէ էկէր
սիզ էօլիւրսէնիզ, օ տախի եաչաեամաեաճագ
տըր:

— Իշթէ պունա տէրլէր մասա՛լ . . . տէտի բը-
րէնս ելիւքսէք սէսլէ, չիւնքի պէն տէ սիզի
թէէմին իտէրիմ քի, էկէր շու սաաթտա պէն
էօլէճէք օլուր իտէմ, ժենըվիէվ պէնիմ ար-
գամտան էօլմէյի, խաթր ու խաեալընա պիլէ
կէթիւրմէղ:

— Նէ՞ իչին պէօյլէ պիր զաննտա պուլունու-
եօրսունուղ:

— Աղի՛ղիմ պարօն, պէնտէնիզ աղ չօդ գա-
տընլարլա տիւշիւպ գալգմըշ օլտուղումտան,
նէ՛ ախլէագ վէ թապիաթտա օլտուղլարընը
պիլիւրիմ . . . Պինապէրին ժենըվիէվին պանա
օլտն մուհապպէթի նէ՛ գատար շէտիտ տախի
օլտա, էօլտիւկիւմ գէման հիտա իյլէեէճէկի ա-
ճը վէ քէտէր, միւհիւք օլամաղ . . . — Վագտա
պէնիմ իչին եասա կիրէր, աղլար, կէօզ եաչա-
րը տէօքէր, սինիւրի թութար, ֆադաթ էօլ-

մէյի , ֆիւրրինտէն պիլէ կէշիրմէյ . . . Պիր դա-
տըն պիր սապահ գալգըպ , քէնտիսինին միւ-
հօնլար սահիպէսի օլտուղունու կէօրտիւկին-
տէ , վէ եիկիրմի պէշ եաշլնտա օլտուղունտա ,
չարուգ թէսէլլի օլուր :

Պու սէօզլէրի տինէտիկի ղէման , ֆօսարօ
չու եօլտա միւլահաղա իթմէքտէ իտի .

— Եանըմանըչում . . . — Ժէնըվիէվ լէհինտէ
պիր վասիեթնամէ ետբմը տրր . . . — Ահ ,
պիր քէրրէ օգուեապիլսէմ . . .

Այնի վաղըթտա մէրգում , իքի բէնչիրէ ա-
րաւընտա մէվղու օլան սպանօզ պիւրօեա տիք
տիք պաղմաղտա իտի : Նասըլ քի մալիւմտիւր ,
Հէքթօրուն ունութմուշ օլտուղու անախթար-
լարըն տէմէթի , պիւրօնուն իլք չէքմէճէսի
քիլիտինտէն ասըլմը իտի : Սէզար , պունու
կէօրիւպ , քէնտի քէնտինէ ,

— Պու արա , պու քիլիտին տամըլտընը ալ-
մաղ դապիլ տէյիլ տիր , տէտի , վէ թամ պու
էսնատէ օտա խըզմէթ քեարը կէլիպ , թամմին
հաղըրլանմը օլտուղունու պէեան իթմէսի իւ-
ղէրինէ , Հէքթօր , միւսաֆիրինէ ,

— Պո'ւեուրուն , պարօն , թատամ , տէտի :

Մ . աը ֆօսարօ , պիւրօեա պիր տէֆա տա-
հա աթֆը նուզար իտիպ , բրէնսին արգասըն-
տան տիշարը չոգտը : Բրէնս իսէ , մէզքիւր ա-
նախթարլարը եէտինէ ալմայա ունութմուշ իտի :

Պէօյլէճէ իքի տօթլար սուֆրանըն գարչը-
սընա կէշիպ , վէ իքիտի տախի դանէթ աճ օլ-
տուղլարընտան , չօզլուղ լաղըրտը իթմէեէ :

բէք , թաամա պաշլատըլար : Իշիհիհալարընըն
կըք շիտտէթի կէշինճէ , Հէքթօր , միւսաֆիրի-
նէ խիթապէն ,

— Պա՛րօն , սուֆրատան դալգադդտան սօն-
րա , պէնիմէ պիրլիքտէ ավա կիտէ՞րմիօնիլ ,
տէեու սիւալ իթտի :

— Միւմքիւն տէյիլ տիր :

— Նի՛շին :

— Զիրա գօնթ տը վէրթիէէ պիր վիզիթա
վիրէճէյիմ : Մէրդում անճագ սաաթ իրի րատ-
տէլէրինտէ խանէսինտէ պուլունուր :

— Աճա՛յիպ , սիլ դօնթու թանըրմըսընդ :

— Հէմ բէք դիւատէ թանըրմ :

— Քէնաիսինի չօգ տէֆա կէօրիւրմիւսիւ-
նիւղ :

— Խա՛յր , շիւնքի քէնտիտի աղըր թապիաթ-
լը վէ տուրկուն պիր քիմնէ օլտուղունտան ,
քէնտիտիլէ չօղլուգ իւլֆէթիմ եօգ տուր , ֆա-
ղաթ դէվճէսի գօնթէս իլէ դիւատէ իւլֆէ-
թիմ վար տըր . . . — Նա՛սըլ , մէզպուրէ բէք
կիւզէլ վէ տիլպէր տիր , տէյի՛լ մի :

— Ա՛հ , էվվէթ , էվվէթ , տէեու ճէվասլ վիր-
տի Հէքթօր շէտիաէն , հադըղաթէն մէզպու-
րէ բէք կիւզէլ , շիրին , վէ տիլպէր տիր . . . 0
կէօղլէրի . . . պէտէնի . . . տահա նէ՞ս պիլէյիմ
հէր թարաֆը , գուսուրսուղ պիր մախլուղ
տուր :

— Ղալիպա մատամար վէրթիլի կէօնիւնիւղ
բէք սէվմիշ օրմալը տըր :

— Էվվէթ , կէօնիւմ ֆէվղէլ տտէ սէվմիշ

իսէ տէ , պունու քէնտիսինէ սէօյլէմէտէ ճէ-
սարէթ իտէմէմէքտէյիմ :

— Տիմէք տիր քի , մէզպուրէտէ հիչ պիր
թէքլիֆ օլունամազ իթիդատընտասընը :

— Էօյլէ օլտուղունա հէր քէս իսքեաթ օլ-
մուշ տուր :

— Սիզ տախի էֆքեարը ումումիտէ իլէ հէմ-
էֆքեարմըսընը :

— Բէք տէ հէմէֆքեար տէյիլիմ . . . — Գօն-
թէս եիկիրմի իւշ եաշընտա օլտուղու հալտէ ,
զէվճի ալթմըշ եաշընտա գատար վար տըր :
Պունտան պաշգա , մէզպուրէ գատըն էօմրիւ-
նիւ ճէմիյեթ , վէ հաթթա պիր տէրէճէտէ
գատար խաֆիֆմէշրէպ ճէմիյեթ իչինտէ կէ-
շիրմէքտէ տիր . . . — Պիր տէ , մէրդումէնին
վիդօնթ տը Շազաեա թաթլը թաթլը պաղըշ-
լարը օլտուղունա տիգգաթ իթմիշիմ տիր . . .
— Պիլիրիմ քի , պունտան պիր նէթիճէ հասըլ
օլմազ , լաքին . . .

Հէթթօր , լաղըրտըսընը քէսինճէ , Սէղար ,

— լաքին նէ . . . տէեու սիւալ իթտի :

— Նէ՞ օլաճագ , իշթէ օ հալ , ինսանը պիր
ազ տիւշիւնտիւրիւր , տէեու իլալէ իթտի բը-
րէնս , սիզ պունա նէ՞ տէրսինիզ :

— Պէն տախի սիզին իլէ քեամիլէն հէմէֆ-
քեարըմ , տէեու ճէվապ վիրտի պարօն , ալ-
տըղը մալիւմաթտան տօլաեը զիեատէսիյլէ մէմ-
նուն օլարագ , չիւնքի պու մալիւմաթ նէ գա-
տար միւշէվլէշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ
տախի , Մալքէրթիւի պունտան իսթիֆատէ ի-

տէպիլիր իտի , վէ պէլքի տէ պու մալիւմաթ ,
 օլ պապտէ պիր նօղթաի հարէքէթ օլապիլէ-
 ճէք իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , դահվէ վէ սիկարալար կէլ-
 տիկինտէ , միւքեալէմէեէ եինէ աէվամ օլուն-
 տու իսէ տէ , անճագ էսասը մուհավէրէճէ թէ-
 պէտտիւլ վագը օլարագ :

— Ազի'զիմ բրէնս , տէտի Սէզար , 1789 սէ-
 նէսի շարապընտան պիր դատէհ իշտիքտէն սօն-
 րա , սիղէ ճիւղի պիր րէճամ վար արը , աճա-
 պա գապուլ օլունապիլիր մի :

— Հա՛յ հա՛յ , հէր նէ իսէ , սէօյլէյինիզ :

— Խաթըրմա կէլտի քի , աճէլէ պիր մէք-
 թուպ եաղաճագտըմ : — Շու հալտէ պէնտէ-
 նիղէ պիր ազ քեաղըտ իլէ պիր գալէմ իթա-
 սընա հիմմէթ պուեուրո՞ւրմուսունուզ :

— Ազի'զիմ պարօն , պուրասը սիզին խանէ-
 նիզ տիր . . . — Պէնտէնիզ էլպիսէմի կիյինմէ-
 եէ կիթտիկիմ սըրասա , զաթընըղ տախի իշ
 օտամա կիտինիզ . . . — Եաղըխանէմ իւզէրին-
 տէ հէր իսթէտիկինիզի պուլապիլիրսինիզ :

— Զիեատէսիլէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Սէզար , թէրթիպ իթտիկի հիլէսինին մու-
 վաֆֆագըյեթինտէն նաշի , զաեթլէ մէմ-
 նուն օլարագ , մէղքիւր իշ օտասընա չէքիլտի ,
 վէ գաբուեու տախի արգատան դաբատը , էլ-
 վէլա մէրգում , պիր մէքթուպ քեաղըտը ա-
 լլալ , տիւրտիւ վէ պիր մահֆաղա տէրունինէ
 վագ իլէ , մահֆաղանը եաբըշտըրտը : Սօնրա
 տախի մահֆաղանըն իւսթիւնէ սախթէ պիր

տարէս եաղբայ, տնտէն, տէրհալ ապանօղտան
մտամուլ օլան պիւրօեա տօղրու կիթտի, վէ
քէնտի քէնտինէ, «արատըղըմը բրէնս Հէքթօ-
րուն շու չէքմէճէեէ գօյտուղունու կէօրաիւմ»
տիւէրէք, պիւրօնուն իյք չէքմէճէսինի աշ-
տը, վէ կէօղիւնէ իլք տէֆա թէսատիւֆ իտէն
չէյ, իւսթիւնտէ, ՊՈՒ ՊԵՆԻՄ ՎԱՍԻԵԼԹՆԱ,
ՄԷՄ ՏԻՐ տէեու մուհարրէր օլան մահֆաղա
օլտու, վէ քէմալի մէսէրրէթլէ,

— Իշթէ պու աուր, պտխթըմտան տա, մէօ-
հիւրլիւ տէյիլ իմիշ, տէտի քէնտի քէնտինէ:

Մուախսարէն շիտտէթլէ պու մահֆաղաեւր
էլինէ ալըպ, տէրունինտէն, Հէքթօրուն վա-
սիւէթինի հալի օլան տամղալը բէսմի քեաղը-
տը չըգարտը: Մէքգում, պունուն միւհթէվի-
եաթընա կէօղ կէղտիրտիքճէ, կէօղ պէպէք-
լէրինտէ դարիպ պիր բարլաղլըդ, վէ աօտադ-
լարընտա թարիֆ օլունմաղ պիր թէպէսսիւմ
միւշահէտէ օլունմաղ տա իտի: Միւթէաղը
պէն քէնտի քէնտինէ, շու լագըրտըլարը սէօյ-
լէտի:

— Հագգըմ վար իմիշ... — Էկէր բրէնս, օն
պէշ կիւն սիւրմէղտէն էօլիւր իտէ, քէնտի միլ-
եօնլարը ժէնըվիէվին, եանի պէնիւմ օլաճագ-
լար տըր... — Պու հալտէ, վագըթ դայպ իթ-
մէեէ կէլմէղ, չարսուդ իշ կէօրմէլի:

Պատէհու վասիւէթնամէյի մահֆաղա տէ-
րունինէ, վէ մահֆաղաեւր տախի չէքմէճէեէ
վաղ իյլէյիպ, չէքմէճէյի սիւրտիւ, վէ սօնրա
տախի ճէպլինտէն, պիր քիւչիւք կիւմիւշ գու-

Թու աւերուհինսէն չըդարտըղը դըրմըղը պալմո-
մու իլէ , մէշհուր խըրսըղլար կիպի մէհարէթլէ ,
չէքմէճէնին քիլիտ վէ անախթարը դալըպընը
ալտը :

Մ. տը ֆօսարօ պու իշէրի իքմուլ իտիպ ,
րահաթլանընհա , կէլիպ եաղըխանէսինին դար-
չըսընտա թէքրար օթուրտու , վէ դալէմինի
միւրէքքէպ հօդդասընա պաթըրըպ , էվվէլճէ
հաղըր իթմիշ օլտուղու մահֆաղա իւզէրինէ ,
րասթ կէլա պիր լուղէթ տահա եաղմագտա
իքէն , օտա դարուսու աչըլտը , վէ Հէքթօր ի-
շէրի կիլիպ ,

— Պիթիրտինիղ մի , պարօն , տէտի ,

— Էվվէթ , պիթիրտիմ , վէ պու պապտէ դա-
թընըղա թէքրար թէշէքքիւրիւմիւ պէեան ի-
լէ , միւսաատէնիզլէ , սիզտէն մուֆարադաթ
իլլէրիմ ,

— Տիմէք տիր քի , հէր հալտէ պէնիլլէ ա-
վա կէլմէզսինիզ :

— Պու կիւն կէլէմէմ , սէպէպլինի տէ սիզէ
սէզլէտիմ ,

— Էշլէ օլտուղու հալտէ , կիտէպիլիրսինիզ ,
ֆադաթ եինէ կէօրիւշիլիմ ,

— Հա՛յ հա՛յ , կէօրիւշիլիլիզ , աղի՛ղիմբքէնա
Սէզարըն արապաղը , խանէնին հավլիսինտէ
պէքլէտիկինտէն , մէրդում պլինտի , վէ Պէ-
նէտէթթօ տախի ,

— Նէթէեէ կիտէճէքսինիզ , էֆէ՛նտիմ , տէ-
եու սիւալ իթտի :

— Վիլլար ճատտէսինէ ,

Բրիտիմլարն եօգարը թարաֆլարնտա, Մ. տը ֆօսարօ ֆիքրինի թէպտիլ պիրլէ, արապանըն էօնիւնտէքի ճամընը էնտիրտի, վէ արապաճընա,

— Արապանը, պուլվար Սէն-Միշէլտէ ֆուլան նիւմէրօլու խանէեէ կէօթիւր, տէտի:

Կէնճ բրէնա, վիգօնթ տը Շազանըն խամինի թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէ, Սէզարըն ֆիքրինտէ, շու էսնատէ իճրասընտա պուլունտուղու թասավլուրու հուսուլէ կէթիրմիշ իտի:

Արապա, իշար օլունան նիւմէրօլու էվին դարուսունտա տուրտու:

Պարօն արապատան աշաղը էնիպ, շու էսնատէ Բարիստէ ամմէնին մալիւմիւ օլուպ, շայեանը թէվէճճիւհ պուլունան պիր զաթըն տայիրէսինէ կիթմէք իւզրէ եօգարը չըգմտա պաշլատը: Պու զաթ, էրպապը հիւնէր վէ մարիֆէթտէն օլուպ, մէշհուր պիր քեաթիպ վէ էլ ֆալճըլըղը իլմինէ աշնա օլմաղլա, քէսպի չէօհրէթ իթմիշ իտի, վէ էկէր միւրատ իթմիշ օլսա իտի, զէմանէմիղին էն պիրինճի պիր էօլիհա մուալլիմի օլապիլիր իտի: Պունտան պաշգա, մէրգում, հալը հաղըրտա մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի թէաթրօ քիթապլարը միւէլլիֆլէրիլէ տօսթ օլմաղլէ, թէաթրօ օեունլարընտա իճրա օլունան էն կիւզէլ տուէլլօ մէնզարէլէրինի քէնտիսի թէրթիպ իլլէմիշ տիր:

Սէզար, էվին իքինճի գաթընա մուվաարլէթինտէ, չընկըրաղը չէքտի, վէ քէնաի էւրնը վէրիպ, էրպապը սանաիտէն օլան էշիատըն

տայիրէլէրի կիպի միւզէյեէն պիր տայիրէեէ
կիրտի, վէ վասֆընը իթտիկիմիզ սանաաթ-
քեարըն գարշըղնտա պուլունտու:

Բարիստէ հէր քէս պու զաթը թանրը, վէ
քէնտիսինին օրթա պօյու, վէ հէր նէ գա-
տար օլտուգճա միւսինն իսէ տէ, պիր տէլի-
զանլը կիպի, կէնճ վէ գուվլէթլի օլտուղունու
պիլիր: Մէրգումուն լէհէսի, հէյեէթի աս-
լիեհսինտէ ասլա պօղուլմամըշ կիպի օլտուղու
միսիլլի, սաչլարը տալսի գըվըրճըզ, կէօզլէ-
րի բարլագ վէ քէսկին, վէ տօտագլարը իսէ,
կիւլէճ տիր: Ազալարը պիր ազ իհթիեարլան-
մըշ իսէլէր տէ, պու ճիւմլէ իլէ տալսի մէր-
գումուն չէվիլլիկի վէ գուվլէթլի, չէլիք կի-
պի տիր:

Իշթէ պու ատէմ, Սէզարը կէօրտիւկիւնտէ,
քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան ք-րէա պագարդ-
տան սօնրա,

— Սի՞գմիսինիզ, Մ. տը Ֆօսարօ, տէեու սի-
ւալ իթտի, մէրգումու սէլամլահարագ:

— Էվլէթ, էֆէ՞նտիմ, պէնտէնիզիմ:

— Միւսի՛ւ պարօն, աճապա նէ՞ իգպալ տիր
քի, թէշրիֆինիզէ, պէտէնիզի մաղհար գըլ-
մագտասընըզ:

— Զաթընըզա պիր չէ, տանըշմտեա կէլալիմ:

— Ղալիպա միւսթագպէլինիզին նէ՞ օլտու-
ղունու, էլինիզին չըղըզլարընտան անլամագ
միւրտընտասընըզ:

— Խա՛յր, մատտէ նէ՛ պէնտէնիզին միւսթագ-
պէլի, վէ նէ՛ տալսի էլ ֆալճըլըզը իւզէրինէ

տիր , տէնու մուգ ապէլէ իթ տի Սէզար տը Գօ ,
սարօ :

— Եա մատտէ նէ՞ իւղէրինէ տիր :

— Էֆէ՛նտիմ՝ , թէէմին իթտիքլէրինէ կէօ-
րէ , սիւլ , պիր մէքթուպու ոգուտուղունուղ-
տա , միւէլլիֆինին թասվիրինի , վէ նէ՛ տիւ-
լէադտա օլտուղունու թարիֆ իտէպիլիր իսիւ-
սինիդ :

Է՛նլի սանաաթ կիւլէրէք :

— Պիր աղ միւսպալաղա իթմիշլէր , տէեու ճէ-
վապ վիրտի , անճադ շուրասը սահիհ տիր քի ,
հինէր վէ մարիֆէթ դուվլէթիլլէ , պաղը դա-
րիպ նէթիճէլէր իսթիհսալինէ մուվաֆֆադ օլ-
մուշում տուր . . . — Պէնտէնիլլէ թէսլիմ՝ իտէ-
ճէք պիր մէքթուպունո՞ղ մու վար արը :

— Էվլէթ , էֆէ՛նտիմ :

— Իմզա սահիպինին քի՛մ օլտուղունու պի-
լի՞միտինիդ :

— Իմզալը տէյիլ տիր , վէ քիմի՛ն թարա-
ֆընտան եաղըլմըշ օլտուղունա տա մալիմա-
թըմ եօգ տուր . . . Պիլմէք իօթէտիկիմ՝ իտէ ,
քիմի՛ն թարաֆընտան եաղըլմըշ օլմասը տըր . . .

— Իշթէ մէքթուպ . . .

Մ. տը Գօսարօ , դօնթ տը Վէրժի թարա-
ֆընտան Մալբէրթիւիէեէ թէսլիմ՝ իտիլմիշ օլան
իմզասըղ մէքթուպու մուսահիպինէ թադտիմ՝
իթտի : Մէրդ ում է՛նլի սանաաթ , պու քեաղը-
տը ալապ , կէօղլիւկիւնիւ պուրնունա թադտը ,
վէ տիգդաթլէ ոգուտուղտան սօնրա , Սէզա-
րա տէօնիւպ :

— Պու ալիր ալլադճա զամմաղլըդ տըր , տէտի :

— Էյվէթ :

— Թէէսսիւֆ օլունուր քի , միւնտէրիճա ,
թընտա գաթի ալիր շէյ օլմատըղընտան , պու
մէքթուպուն թահգըդ վէ թէճէսսիւսինտէն ,
ֆայտէլի ալիր նէթիճէ հասըլ օլամաղ :

— Նէ* իչին :

— Չիւնքի եաղըսը թաղլիտ եաղը տըր ,

— Էյլէ օլտուղունա ինանը*ընըղ :

— Հէր նէ գատար պու սաթըրլար , ուսթա
ալիր էլտէն չըդմըչլար իսէ տէ , պունունլա պէ-
լապէր , հիչ տէյիլ իսէ , պէնտէնիզին ինտին-
տէ թաղլիտ օլտուղու մալիւմ տիւր . . . — Պու
իսիմնիզ մուհարրի հէր քիմ իսէ , ումուրը
թահրիրիէտէ վէ թաղլիտ եաղըլար եաղմաղ-
տու բէք մահիր օլմալը տըր . . . — Վադաս
միւքէմմէլ ալիր թէրպիւնէ կէօրմիւշ տէյիլ տիր ,
լաքին թալիմ ու թէրպիւնէտէն պիպէհրէ օլ-
մասըյլա պէրապէր , անճադ թէաթրօ խատէ-
մէլէրինէ մախսուս օլան ալիր սուրէթա կէօու-
թէրիչէ մալիք օլմադ կէրէք տիր . . . — Քիւս-
թախճա վէ ֆաղլա սէօղլէրի իսէ , ալիր թէաթ-
րօ օեունճուսու էսէրի օլտուղունու հիսս իթ-
աիրիւօրլար :

Յօտարօ , Բէալիք Խաթեֆէ , վէ Բէալիք Եննէն-
քէլիմէլէրինի իշխոննէ , տահա զիւստէ գու-
լադ վէրտի : Սանաաթքետր իսէ , շու եօլտու
տէվամ իթալի :

— Պու եաղը , հէր նէ գատար թաղլիտ ի-
տիլմիչ իսէ տէ , եաթիլն , վէ պինապէրին պի-

ընկերներն է պաղլը պիր եազը տըր , վէ պանա
էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , սահիպի բէք պիր ալ-
չադ քիմնէ օլուպ , ֆիքրի ֆասիա , վէ դուլ-
վէյի խէեալիեէսի տախի շէտիտ վէ աթէշի
տիր , նասըլ քի աճէլէթէն եազըպ , իքմալ ի-
տէմէմիշ օլտուղու պաղը հարֆլարը տախի , պու-
նու իմա իթմէքտէ տիրլէր . . . — Պու եազը-
նըն , սահիֆէնին ալթ թարաֆ քէօշէսինէ մէյ-
եալ պուլունմասը , սահիպինին կէշիրտիկի էօմ-
րիւն , ֆէնալըղա տօղրու մէյեալ օլտուղունու
կէօսթէրիր . . . — Պիրիպիրինտէն զայրը միւ-
սափի սուրէթտէ մէսաֆէլի օլան լուղէթլէր ,
վիճաանսըղըղա ալէամէթ տիրլէր . . . — Պու
մէքթուպու եազան , քէնտի նամընա եազմա-
մըշ տըր :

— Պու պապտէ էմի^նմիսինիզ , տէտի ֆօ-
սարօ թէաճճիւպլէ :

— Էմին տախի օլմասամ , էօյլէ զանն իտէրին

— Պունու նասըլ անլաեօրսունուզ :

— Պու գատարճըգ պիր մէքթուպտա , պիր
չօդ եէնի ֆառըլար օլմասընտան անլաեօրում ,
— Շէօյլէ քի , եազան , եազաըրանըն ֆիլրի-
նի իյզահ իթմէսինէ պէքլէյիպ , սօնրա տախի
ալտըղը ֆիքրի , էօյլէ պիր լիսանտա մուլթա-
սալցամըշ տըր քի , լիսանը մէզպուրտէ քիպար-
զատէլէրէ մախսուս թապիր վէ մանէա կէօ-
րիւլմէքտէ տէյիլ տիր . . . — Պէօյլէ պիր թա-
պիրաթը , ազ չօդ թէրպիեէսի օլան ատէմ ի-
տէմէեէճէլինտէն , ելինէ տաի պիր ատէմին է-
սէրի օլմալը տըր :

20

Սանաթը քեար, պիր միւտտէթ միւլահաղա-
տան սօնրա, շու եօլտա քէլամա տէվամ իյ-
լէտի .

— Ֆիքրիմտէ պիր շէյ տահա հասըլ օլտու,
անը տախի սէօյլէյիմ . . . — Պաղը էօյլէ տի-
վանէլէր վար տըր քի, պիլա սէպէպ վէ մազ-
սէտ, պու կիպի շէյլէր եաղարլար, հաթթա
պէնտէնիզին եանընտա, պու միսիլլու տիվա-
նէլէրին եաղմըշ օլտուղլարը պիր թազըմ մէք-
թուպլար վար տըր, վէ օ հալտէ պու մէքթու-
պուն հրուֆաթը տախի, ճիտտի պիր թահգը-
դաթա էսաս օլամաղ, վէ հիշ պիր ֆայտէլի
մալիւմաթ տա ալընամաղ . . . — Իշթէ խիւլու-
սայի իֆատաթըմ շունտուն իպարէթ տիր . —
Պու թահրիրաթ, եա պիր տիվանէ էսէրի տիր,
վէ եախօտ պիր քեաթիպէ իւճրէթլէ եազտը-
րըմըշ տըր, վէ եաղան տա, եազտըրան տա
ալչադ քիմնէլէր տիրլէր . . . — Սիզէ պու պապ-
տէ պունտան տահա դիեատէ մալիւմաթ վիրէ-
մէտիկիմէ իզհարը էսէֆլէ, իշպու ատի մէք-
թուպու եինէ զաթընըզա իեատէ իյլէրիմ .

Սէղար տը Ֆօսարօ, մէզքիւր մէքթուպ հազ-
դընտա, տահա դիեատէ շիւպհէ վէ թէրէտ-
սիւտէ զարդ օլմուշ օլտուղու հալտէ, աեաղա
դալգտը, վէ էհլի սանաթա խիթապէն ,

— Պունտան դիեատէ սիզի իշինիզտէն ալը-
դօյմադ իսթէմէմ, տէտի .

— Զաթէն պէնտէնիդ տէ , սիղտէն մուֆա-
րագաթ իշին ըուխսաթ իսթէեէճէք իտիմ , զի-
րա Պէլվիլ թէաթբօսունտա , պիր տուէլլօ մէն-
ղարէսինի թէրթիպ իթմէեէ , սէօղ վիրմիշ օլ-
տուղումտան , շիմտի պէնտէնիդի պէքլէեօր-
լար , տէեու ճէվապ վիրտի մէրգում սանաաթ-
քեար :

— Պէլվիլ թէաթբօսունտա սիզի^ո մի պէքլէ-
եօրլար , տէյի թէքրարլար պարօն հայրէթլէ :

— Էվլէթ . . . — Մէղքիւք թէաթբօսուն տի-
րէքթօրլար , իւք տէֆա իճրա օլունմագ իւղ-
րէ , ղաեէթ էրպապը մէհարէթտէն ղանն օ-
լունան պիր կէնճ միւէլլիֆին պիր օեունունու
հաղըրլաեօրլար , վէ պու օեուն հաղգընտա ,
ֆէվդէլ ատէ իւմիտլէր իտիեօրլար . . . — Պու
օեունտա , օն սէքիդ եիկիրմի քիշի արադընտա
պիր սիլահ մէնղարէսի վօւղու պաւաճաղըն-
տան , օլ պապտէ պէնտէնիդտէն ըէյ իսթէտի-
լէր . . . — Պէնտէնիդ իտէ , պու խուսուստա
քէնտիլէրինէ խըղմէթ իթմէյի , պիր իգպալ
աատ իտէրիմ :

— Հօճա՛ էֆէնտի , ղաթընըլ թէաթբօեա
միւթէալլիգ խուսուսաթը սէվէ՛րմիսինիդ :

— Ֆէվդէլ ատէ սէվէրիմ . . . — Թէաթբօ ,
կէնճլիկիմին կիւղէլ վագըթլարընը , վէ մաէթ-
թէէսսիւֆ պու կիւնքի կիւն ղայպ իթմիշ օլ-
տուղում է՛ն իյի աօսթլարըմը խաթըրմա կէ-
թիլիր . . . Թէաթբօ օեունճուլարը միւանընտա
պուլունմագլը , պէնտէնիդճէ մուճիպի մահ-
ղուղիյեթ պիր հալ աըր , վէ իշլէրինտէ օլ-

տուգճա գըլըճ նիշանճըսը կէօրտիւկիւմոէ ,
քէնտիլէրինէ թալիմ իթտիրմէքլէ մէմնուն օ-
լուրում . . . — Զիքր իթտիկիմ օեունտայ տա-
թի պիր տէլիգանլը վար տըր քի , հէր նէ դա-
տար սիլահ թալիմինէ պաշլաեալը հէնուզ ի-
քի սէնէ օլմուշ իսէ տէ , օլ պապտէ ֆէվգէլ
ատէ մէհարէթ քէսպ իթմիշ տիր . . . — Մէր-
գում ղաեէթլէ գումվլէթլի օլտուգտան պաշ-
գա , գըլըճ իսթիմայինտէ տաթի տէրէճէի նի-
հաեէտէ մահիր տիր , վէ ատէթա պիր ուս-
թա կիպի , նիշան ալըպ , նիշանկեահա եէր-
լէշտիրմէքտէ տիր . . . — Էկէր պու տէլիգան-
լը , ճիտտէն պիր տուէլլօեա կիրիշլպ , մէյտա-
նը մէնզարէտէ մէհարէթինի իպրազ իթսէ ,
խասմի իշին բէք մուխաթարալը տըր :

— Խասմի միւճէրրէպ պիր նիշանճը տա օլ-
սա , տէյիլ մի ,

— Էվվէթ , պիրինճի տէրէճէտէ նիշանճը օլ-
սա , եինէ մէրգում տէլիգանլընըն խասմինէ
ղալէպէ իտէճէկի իհթիմալը գավիտէն տիր :

— Պու տէլիգանլը կէ՞նճ մի տիր :

— Եիկիրմի իւշ եաշընասա վար տըր :

— Կիւղէլ մի տիր :

— Հէմ ղաեէթ կիւղէլ տիր . . . — Հաթթա
քէնտիսի տէ կիւղէլ օլտուղունու պիլմէքտէ ,
վէ գասընլար մէրգումուն կիւղէլիկինի հատ-
տէն զիեատէ թագտիր իթմէքտէ տիրլէր . . . —
Պինապէրին գօրգարըմ քի , պու հալ , մէր-
գում տէլիգանլընը ազըպէթ պաշտան չըգա-
րաճագ տըր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Ֆէրնան վօրնէյ տիր :

Մ. տը Ֆոսարօ տիթրէտի , վէ սանաաթ-
քեար իսէ , մէրգուսուն տիթրէմէսինի կէօրէ-
րէք :

— Զաթընըղ մէրգուսու թանը՞րմըսընըղ , տէ-
եու սիւալ իթտի :

— Իսմինի թէաթրօ դաղէթալարընտա օգու-
մուշում տուր : Մէղքիւր դաղէթալար , մէր-
գուսուն բէք բարլագ միւսթագպէլի օլաճա-
ղընը քէշֆ իթմէքտէ տիրլէր :

— Պու տէլիդանըղ զաեէթ զէքի օլուպ , թա-
պիաթը տա ինսանա բէք եագըն տըր . . . —
վագաա թալիմու թէրպիեէսի միւքէմմէլ տէ-
յիլ իսէ տէ , պիր աղ էվվէլ պէեան իթտիկիմ
սուրէթա կէօսթէրիշ իլէ , քիֆաեէթ իտէճէք
դասար տա թալիմ ու նէղաքէթէ մալիք տիր :
Շու տախի սահլիճ տիր քի , Ֆէրնան վօրնէյ
կիպի պիր թէաթրօ օեունճուսու , պիւսպիւ-
թիւն թալիմ վէ նէղաքէթտէն պիպէհրէ օ-
լամաղ :

— Էօյլէ իսէ , մէղքիւր օեունուն իլք տէֆա
իճրասընը կիտիպ կէօրմէք իսթէրիմ :

— Պէնտէնիզ տախի զաթընըղա , կիտիպ կէօր-
մէնիզի նասիհաթ իտէրիմ , վէ զանն իտէրիմ
քի , Պէրլիլէ սէյեհահաթ իթմէնիզաէն տօլա-
եը , առլա միւսթէսսիւֆ օլմագսընըղ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէ՛նտիմ , աէտի
Սէղար , վէ եագըրխանէնին պիր քէօշէսինէ պէշ
ատէտ ալթուն վաղ իթտի :

— Աֆիլ խտերսինիդ, էֆէնտի, պէնտէնիդէ
օլան տէյնինիդ, եայլընդդ պիր ատէտ լուի ալ-
թունու տուր, տէեու մուգապէլէ իթտի էհ-
լի սանաաթ :

— Ֆարգընը ֆուգարանըլա վէրինիդ :

— Բէք ալէա, անլէր իչին օլտուղու հալտէ,
գապուլ խտերիմ, վէ անլէր նամընա օլարադ,
զաթընըլա պէեանը թէշէքքիւր իյյէրիմ :

Պատէհու Մ. տը Ֆօսարօ, սօն սէլամընը վէ-
րիպ, տիշարը չըգտը, վէ արապասընա պին-
տիկի դէման, Պէնէտէթթօեա,

— Վիլլա՛ր ճատտէսինէ, տէեու էմր իթտի,

իթալիան արապանը, Բարիսին պիր թագըմ
սօդագլարընը կէշէրէք, արապաեը կէօթիւր-
տիւկիւ սըրատա, էֆէնտիսի, արապանըն պիր
քէօշէսինէ տաեանմըշ օլուպ, իշիթտիկի շէյ-
լէր, վէ էսնայի միւքեալէմէտէ Ֆէրնան վօլ-
նէյ իսմինին թէլէֆֆիւզ օլունմասը թէսա-
տիւֆիւ իւղէրինէ տիւշիւնմէքտէ իտի, վէ
քէնտի քէնտիսինէ տախի,

— Պու տէլիգանըլը գըլըճ իսթիսմայինտէ զա-
եէթ մահիր, վէ խասմինի տիւշարը տէհշէթ
դըլապիլիր իմիշ . . . — Իշթէ պու մալիւմաթը
ալտըղըմա մէմնուն օլտում, վէ ասլա ունութ-
մաեաճաղըմ, տիմէքտէ իտի :

Պատէհու Սէղար, սայիր կիւնա միւշահազա-
թա սարֆը զիհն իլէ,

— Պու իմզասըլ մէքթուպու եսզտըրան քի՛մ
տիր : — Պունու պուլմաղլըղըմ լաղըմ տըր,
եօզ սա, գուրտուղում բլան, թա թէմէլինտէն

մահւոյ օլուր . . . լաքին հէր հալտէ պուլաճաղըմ,
տիմէքտէ իտի եինէ քէնտի քէնտինէ :

Սէղարըն արապասը , Սէն-Սիւլքիս սօգաղը-
նը տէօնէճէկի էսնատէ , Պէնէտէթթօ , մահէլլի
մէղքիւրտէ հէր կիւն վուգուի միւթատ օլան
օմնիպիւս արապալարընըն քէսրէթլէ պուլուն-
մասընտան նաչի , արապանըն պէյկիրինի ա-
հէսթէ ահէսթէ հարէքէթ իթտիրմէկէ մէճ-
պուր օլտու , վէ հաթթա պիր արալըգ պէյ-
կիրի դաթիէն տուրտուրտու :

Սէղար իսէ , պու արա բասթ կէլա , պաշընը
արապանըն սօլ դաբուսունտան տիշարը չըգար-
տըղընտան , վիէօ-Գօլօմպիէ սօգաղընտան պիր
գօնագ արապասը կէլմէքտէ օլտուղունու կէօր-
տիւ , վէ պու արասլա Սէն-Սիւլքիս քիլիսէսի-
նին պիւյիւք դաբուսու էօնիւնտէ տուրմասըյ-
լա , մէրգում , արապանըն իւղէրինտէքի խա-
նէտան արմասընը թանըտը : Պու արմա , գօնթ
տը վէրթինին արմասը իտի :

Արապա դաբուսու աչըլտը , վէ սիւսհ էլպի-
սէ կիլինմիշ օլուպ , թավը ու հարէքէթի դա-
եթթ նաղիքեանէ օլան , վէ եիւզիւնտէ տաիի
պիր վէլօ պուլունտան կէնճ պիր գատըն , աշա-
ղը ինէրէք , ահէսթէ ահէսթէ քիլիսէ գաբու-
սունուն նէրտիվէնլէրինտէն եօգարը չըգըպ ,
քիլիսէնին հավիսինտէ նապէտիւս օլտու :

Պարօն , մէղպուրէյի կէօրտիւկիւնտէ , ֆիք-
րինտէն ,

— Եանըլմագ տա օլմատըղըմա էմինիւմ , տէտի
պու գատըն , գօնթէս տը վէրթի տիր : Պօնու

վէ եիւրիւեիւշիւ , սըֆաթը կիպի մալիւմիւմ
տիւր . . . — Աճապա մէզպուրէնին շու տաթ-
տա քիլիսէեէ կէլմէսի , եալլընը իպատէ՞թ ի-
շին մի տիր :

Պատէհու Ֆօսարօ , մէզպուրէ գատընըն ա-
րապաճըսընըն պիր իշարէթ իթտիկինի կէօ-
րիւպ , վէ պու իշարէթ իսէ , քէնտիսինէ բէք
ղարիպ կէօրիւնտիւկիւնտէն ,

— Պու նէ՞ մանէատա շէյ տիր , աճապա
պաշգա եէրլէրտէ պօշ եէրէ արաեաճաղմ
նօղթայի հարէքէթի պուրատա՞ մլ պուլաճա-
ղմ , տէեու իլավէ իթտի եինէ քէնտի քէն-
տինէ ,

Պարօնուն արապասը , մահէլլի մէզքիւրտէքի
արապալարըն տաղըլմասը իւղէրինէ , թէքրար
հարէքէթէ պաշլաեւպ , Պօնաբարթ սօղապը
քէօշէսինէ դատար կիթմիշ իքէն , մէրգում ,
էօնտէքի բէնչիրէյի էնտիրիպ , Պէնէտէթթօ-
եա , արապաեը տուրտուրուպ , պէքլէմէսինի
էմր իլէ , քէնտիսի արապատան աշաղը ինտի :

Գօնթէսին արապաճըսը , քիլիսէ գաբուսու
նէրաթիւէնլէրինին օլ պիր թարաֆընաա տուր-
մուշ օլուպ , պիւյիւք գաբուեա տօղրու աթֆ
օլունմուշ օլան կէօղլէրինտէ իսէ , զարիպ պիր
բարլաղլըգ , վէ եիւղիւնտէ տախի հէման տէհ-
շէթպախշ պիր հալ միւշահէտէ օլունուեօրտու-
Մ , տը Ֆօսարօ , մէրգունուն տուրուշունաան
շու եօլտա միւլահաղա իթտի ,

— Պու արապսը , թէաթրօ օեունճուսու
Ֆէրնան վօլնէյին աղրապասընտան պուլունան

ժադ-Սիւրօ օլմայը տըր : Ֆադաթ պու անա-
մըն կէօղէրի իշինտէքի հիտտէթ , վէ թահ-
գիր ու ատամլէթին մանէասը նէ՞ օլուեօր . . .
— Օլմահա քի . . . — Լաքին պիր արապաճը տա
. . . — Էօյլէ ամմա , րիւ-Պլաս տա պիր խըղմէթ-
քեար օլտուղու հալտէ , գըալիչաեը սէվէր ի-
տի . . . — Հէր նէ հալ իսէ , հէք պու շէյլէր
իյղահաթա միւհթաճ շէյլէր տիրէր :

Պատէհու պարօն , մէսրուրէն էյլէրինի օվու-
տուրուպ , քիլիսէ գաբուսու նէրտիվէնպէրին-
տէն եօգարը չըգտը , վէ քիլիսէնին էշիլինտէ
տուրտու :

Քիլիսէտէ , հէնուղ քիւնլիւք գօգուլարը
հիսս օլունմագտա օլուպ , հէման խալի օլտու-
ղու հալտէ , տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթ-
մէքտէ , վէ եալընըղ պաղը գատընլարըն տիղ
շէօքմիւշ օլարագ տուա իթտիքլէրի կէօրիւ-
մէքտէ իտի :

Սէղար , տէրհալ էթրաֆա պիր կէօղ կէղտիր-
տի իսէ տէ , մէվճուտ օլան գատընլար միեա-
նընտա , գօնթէսէ պէնղէր քիմսէյի կէօրէմէ-
տի : Պունուն իւղէրինէ , մէրագ իշին քիլիսէ-
լէրէ կիրէն էճնէպիլէր կիպի էշիքտէն կէ-
շիպ , իսկէմլէլէրին արալարընը , վէ միհրապլա-
րըն եանլարընը ահէսթէ ահէսթէ տօլաշտը ,
վէ իպատէթ իթմէք իւղրէ օլան գատընլարըն
հէր պիրինէ տիղգաթլէ նաղար իթտի : Հաթ-
թա քիլիսէնին էն գարանլըղ թարաֆլարընը
պիլէ կէօղտէն կէշիրտի , լաքին եինէ մատամ
տը վէրթիլի հիշ պիր թարաֆտա կէօրէմէտի :

— Ահապա մեղադրե՛ք ճամէկեահա՞ն (պահարսն)
 մը կիրմիչ տիր , տէտի քէնտի քէնտինէ , Քա-
 գաթ պու խուսուս բէք տէ միւհթէմէլ տէյիլ
 տիր . . . — Հաթթա ճամէկեահըն գարուլարը
 աչրդ օլուպ , հիչ պիր սէս իշիտիլմէեօր . . . —
 Լաքին շու նապէտիտ օլմագլըզըն մանէասը նէ՞
 տիր . . . Պունտա , հէր հալտէ պիր էսրար վար
 տըր , վէ պէն պու էսրարը անլաեաճաղըմտըր
 . . . — Շիմտի անլաեօրում քի , մատամ գօն-
 թէսին պուրաեա կէլմէսի , իպատէթ իչին տէ-
 յիլ իմիչ :

Մ. տըր Ծօսարօ , քէնտի քէնտինէ պու եօլ-
 տա սէօյլէնէրէք , քիլիսէնին տէօրթ էթրաֆը-
 նը տօլաշտը , վէ մատամ տշ վէրթինին տէրու-
 նի քիլիսէտէ օլմասըզընա արթըդ գաթիէն
 իսքեաթ օլտու : Պունունլա պէրապէր տէ ,
 մէյեուս օլմաեարագ ,

— Պէքլէեճէճէյիմ , տէտի , վէ քիլիսէտէ
 պուլունանլարտան քէնտիսինի կիզլէմէք նիյ-
 եթթիյլէ , քիլիսէնին տիրէքլէրինտէն պիրիսի-
 նին եանընտա սիրէրլէնտի :

Իւշ տէօրթ տագըգա կէչինճէ , կէնճ գա-
 տըն քիլիսէեէ կիրտի , վէ աճէլէթէն ալտըզը
 ատըմլար իլէ իլէրլէյիպ , իսարկեահը շէրիֆ
 էօնիւնտէ էյիլտիքտէն սօնրա , իլք սըրատա
 վազ իտիշմիշ օլմն իսկէմլէլէրտէն պիրիսի իւ-
 զէրլէտէ տիզ էօրտիւ :

Սէզար , մէրգումէնին տինտարճա խաշ ջը-
 գարըպ , պաշընը էյտիկինի , վէ էյլէրինի գա-
 վուշտուրտողունու կէօրտիւ : Տօտագլարը ի-

սէ, դըմըլտանմագտա խտիւէր: Հասըլը մէզ-
պուրէնին վազիւէթի, զաւէթ տինտարճա,
հազիւրճէ վէ իսրէթամիլ օլտուղունտան, ֆո-
սարօ, ֆիքրինտէն,

— Տուա իտիւօր, վէ շու տինտարըղը խա-
լիսանէ զանն օլունուօր... — Պունտան պաշ-
դա, մէզպուրէ պուրաւա քիմի՞ն իշին կէլմիշ
օլապիլի, չիւնքի քիլիտէտէ ատէմ եօգ տուր
... — Պէնճէ, պիր աղ էվվէլ պու գատըն իւ-
ղէրինտէ հասըլ օլան շիւպհէմին ապը օլմամա-
լը տըր... — Պունունլա պէլապէր, նիշէ գա-
տընլարըն տաիի պիր թարաֆտան ճէնապը
Հազգա սէհտէ գըլտըղլարը հալտէ, տիկէր
թարաֆտան աշդ ու սէվտա իշլէրիլէ մէշղուլ
օլտուղլարը կէօրիւմիւշ տիւր... — Շիմտի
մէզպուրէ նէ՞րէտէն կէլտի, վէ քէնտիսինէ
պէքլէտիկիմ տազըղատան պէրու նէ՞ եար-
տը... — Պու պիր պիլմէճէ տիր քի, մանէա
վիրէմէեօրում, տիմէքտէ իտի:

Մատամ տը վէրժի, պիր դաշ սանիյյէ սօն-
րա աւաղա գալդտը, վէ պիւյիւք միհրապ
գարշըսընտա թէքրաք պաշ էյտիքտէն սօն-
րա, պիւյիւք գաբոււա կէօթիւրէն էնլի եօլ-
տան սիւրտթէ հարէքթթէ պաշլատը:

Ֆօսարօ, կիզլէնմիշ օլտուղու տիրէք թարա-
ֆընտան արգատընա տէօնիւպ, մէզպուրէյի
դօլլատը: Պու գատըն, մէզքիւր գաբոււա վա-
սըլ օլմաղտան էվվէլ, հարէքթթիւր աղըրլաթ-
տը, վէ ճէպինտէն բարա չիղտանընը չըգա-
րըպ, տէրունինտէն պիր ալթուն սիքքէ ալ-

տը , վէ պունու ֆուգարա թապաղընա պը-
րադտըղտան սօնրա , բարմադլարընտան պի-
րիսինի մաի միւպարէք իլէ ըսլաթտը , վէ իւ-
չիւնծիւ տէֆու օլարադ խաչ չըդարըպ , քիլի-
սէ գարուսունտան տիշարը չըդտը :

Սէզար տախի , քիլիսէ նէրտիվէնի գատէմէ-
լէրինին սօն պաշընա կէլտիկինտէ , գօնթէսին
արապասը սիւրաթլէ վիէօ-Գօլօմպիէ սօգաղը-
նա տօղրու գաթը մէսաֆէ իյլէմէքտէ իտի : Ֆօ-
սարօ , քէնտի քէնտինէ , «արթըդ վէրթի խա-
նէսինէ կիտէրիմ» տէյիպ , վէ էկէր գօնթէս
խանէսինէ աւլտէթ իտիեօր իսէ , մէզպուրէ-
տէն խալլի միւտտէթ սօնրա կիտէպիլմէսի ի-
չին , ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւեհէք , արա-
պասընա բաքիպ օլտու :

Պարօն քիլիսէտէն տէրհալ չըդմասըյլա , ա-
գիլանէ հարէքէթտէ պուլունմամըլ իտի : Շէօյ-
լէ քի , էկէրչի մէրգում , արգասընտա օթուր-
մուչ օլտուղու տիրէյին կէօլկէսի ալթընտա
պիր չարեք սաաթ տահա գալմըլ օլսա իտի ,
ղարիպ պիր մէնղարէեէ թէսատիւֆի իտէճէք ,
վէ ֆիքրինտէ օլան միւչքիւլիւ հալլ իտէրէք ,
քիլիսէտէն տիշարը չըդմըլ օլաճադ իտի :

Շէօյլէ քի , մատամ տը վէրթինին քիլիսէ-
տէն չըդմասընտան օն պէշ տադըղա գատար
սօնրա , թադրիպա եիկիրմի պէշ եաշընտա պիր
տէլիգանլը , Ֆէրու սօգաղընա նաղըր օլան Սէն
-Սիւրիս սօգաղը գարուսունտան քիլիսէեէ կի-
րիպ , գօնթէսին տիլ չէօքմիւլ օլտուղու բան-
գօեա քէմալի վադար իւղրէ տիլ չէօքտիւ :

Պու բանգօնուն, մախսուսէն տուա քիթապը վէ իպատէթէ տայիր սայիր էշեա դօյմագ իւզրէ, պիր նէվի գարագըլը տօլապը պուլունուպ, պու պօլապըն գարագըր, իսթէնիլտիկի հալտէ անախթար իլէ գարանըպ աշըլապիլիր իտի:

Տէլիգանը, սաղ, սօլ վէ արտ թարաֆլարընա կէօզ կէզտիրիպ, վէ քէնտիսինի դօլլաեան օլմատըղընա էմին օլունճա, տօլապըն գարագընը աշտը, վէ էլինի մէգքիւր տօլապա ուղատըպ, տէրունինտէ պիր մէլթուպ պուլտու, վէ աճէլէթէն պու մէքթուպու ճէպինէ դօյտու:

Պատէհու պիր դաշ սանիյյէ գատար գըմըլտանմաեարագ տուրտուգտան սօնրա, աեաղա գալգտը, վէ կէլմիշ օլտուղու գարուտան տիշարը չըգըպ, ֆէրու սօգաղընտա քեային պիր էվէ կիրտի:

Պրագալըմ քի Ֆօսարօ, Էնվալիտ պուլլարընա տօղրու կիթմէքտէ օլսուն, պիզ կէլէլիմ վիգթուար սօգաղընտա Մալքէրթիլի իտարէխանէսինէ:

Մալքէրթիլի, տօգթէօր Անթօնէն Ֆրէպօեու նէ եօլտա դապուլ իտիպ, մէրգօւմա նէ թարղ ճէվտալար վիրէճէկինէ տայիր, Սէղարտան դաթի վէ միւթէատտիտ թալիմաթ ալտըգտան սօնրա, պէր միւթաա մէքթուպլարընը կէօզտէն կէչիրմէեէ պաշլատը:

Պատէհու խըամէթի խարիճիեէտէ միւսթալտէմ օլան մէմուրլարը ճէլպ իտէրէք, քէնտի:

լերինէ պիր թագըմ էմրլէր վիրտիքտէն պաշ-
գա, թահգըգաթ ու թէհարրիեաթա, վէ պիլ
խասսա էտկար Սիտնէյին վարիսէի եէկեանէ-
սի պուլունան Ամէլի Կօնթիէնին գըզը Լիւսիլ
Կօնթիէ հադգընտա, քէնտիլէրինի թահգը-
գաթ վէ թէտգիգաթա մէմուր իյլէտի:

Մէմուրլարըն կիթմէսինտէն սօնրա, Մալբէր-
թիւի, օ սապահըսը իչ օտատա խընճախընճ
պիրիքմիչ օլան միւշթէրիլէրինին իշլէրինի ռույ-
եէթէ պէտ վէ միւպաշրէթ իթտի: Հալ պու-
քի օ կիւնքի իշլէր, էքսէրիեէթէն էհէմմի-
եէթի վէ միւշքիւլ օլմատըգլարընտան, վէ
Մալբէրթիւի իսէ, թէհի լազըրտըլար իթմէ-
յի սէվմէտիկինտէն, մէգքիւր էրպասը մէսա-
լիհի սիւրաթլէ պաշտան սալմագտա իտի: Պէօյ-
լէնէ պիր սաաթ զարֆընտա, օն դատար ա-
տէմին իշի կէօրիւլիւպ, եօլա դօնուլտու:

Գըր բէնկլի էլպիսէ կիյինմիչ օլան Միշլին,
իշլէրի կիրտիրտիկի օն պիրինճի շախս, ժադ
Սիւրօնուն ամճաղատէսի վէ Պէլվիլ թէաթ-
րօսու օեռնճուսու քէրնան վօնէյ իտի:

21

Մէրդում տէլիգանլընըն թավր ու հարէքէ թի, իւք կիւնքի կիսլի մաղրուրանէ օլմանըպ, եիւղիւնտէ տախի մահզունլուգ էսէրի միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Ֆէրնան վօնէյ սլաշընը էյմիշ օլուպ, հէր նէ դատար կիւլիւմնէմէեէ ճահտ խտիեօրտու իսէ տէ, պու կիւլիւմնէմէսի, դալպինին հէեէճանը աղիմինի միւշիր օլարադ, ատէթա պիր կէօթէրիշ խտի :

Պու տէլիգանլը, հադդընտա վէրիլէճէք հիւքմիւ անլամադ նիյեէթիլլէ, իշէրի կիրէր կիրմէդ, իւք տէֆա Մալբէրթիւիէէ պիր աթֆը նազար իթտի իսէ տէ, մէրդումուն չէհրէսինտէն վէ կէօղլէրինտէն հիշ պիր նէթիճէ չըդարամատը : Մուախսարէն, էվիլէլ պէ էվիլէլ մէրդում թէաթրօ օեունճուսու քէլամա աղաղ պիրլէ :

— Էֆէնտիմ, պու սապահ թէքրար պուրաեա կէլմէքլիկիմի էմր իթմիշ խտինիլ, իշթէ կէլտիմ, տէտի :

— Օթուլրունուդ, միւսիւ Ֆէրնան, տէեու մուդապէլէ իթտի Մալբէրթիւի :

Պու իթտար, հէման խայրիսահանէ պիր լիսան իլէ վուգու պուլմաղլէ, տէլիգանլը իշին իյի պիր ալէամէթ կէօրիւնտիւ, վէ պիր իսկէմլէ ալըպ օթուրտու : Անճադ, հէր նէքդատար պիր աղ միւսթէրիհ օլտու իսէ տէ, պու

ճիւմէ իլէ տախի, հալէա տիթրէեքէք,

— Էֆէնտիմ, աճապա Մարսիլեատա Մ. Հիրշէ պիր թէլէկրաֆնամէ իրսալինէ հիւմէթ իթտինիղ մի, տէեու սիւալ իթտի, վէ իֆատէսինի իքմալէ ճէսարէթ իտէմէեքէք, լազըրտըսը տօտաղլարընտա դուսուր գալտը:

— Սիզին իշ իշիւն մի . . . — Էվվէթ կէօնտէրտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Մալքէրթիւի,

— Պիր ճէվապ ալտընըղ մը,

— Էվվէթ . . . — Տահա պիր ազ էվվէլ պիր թէլէկրաֆ ալտըմ:

Ֆէրնան վօնէյ պիր միւտտէթ պէքլէտի, ֆադաթ Մալքէրթիւի օլ պապտէ իյզահաթ վիրմէտիկինտէն, երնէ քէնտիսի քէլամա տէվամ իտէրէք:

— Աճապա Մ. Հիրշ, իճրասընտա պուլունմուշ օլտուղում խէթատա, պիր կէնճլիք տիվանէլիկի կէօրմէեք ըաղը օլմուշ մու տուր . . .

— Աճապա մէրգում, աթէշի պիր էօմրիւն սէվգիեաթընա վէ մուղիրը նասիհաթլարընա հէման ագըլսըղճա իթթիպա իթմիշ օլտուղումուանլամըշ մը տըր:

— Մ. Հիրշ, սիզի մահքիւմ գըլմահըպ, աֆվ իտիեօր, տէեու մուգապէլէ իթտի Մալքէրթիւի միւէսսիր պիր սէտա իլէ:

Ֆէրնան պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, ումուղլարընա թահմիլ իտիլմիշ օլան աղըր պիր եիւքիւն, իւզէրինտէն գալտըրըլմըշ օլտուղումուհիսս իթտի, վէ իլք ագշամտան պէրու, իլք տէֆա օլարապ սէրպէսթճէ նէֆէս ալտը:

Պատէհու Մալբէրթիւի, շու վէճհ իլէ իլաւէի մէգալ իյլէտի .

— Մարսիլեատա պուլունան միւհթէրէմ մուխպիրիմ, Մ. Հիրշէ օլան տէյնիսիզի թէէտիւէ իթմէք վէ խէթանըզը իսլահ իյլէմէք իւզրէ, լազըմ կէլէն վազթը սիզէ պիլ միւստատէ իթա իտէճէք տիր . . . — Սիզ իսէ, հէր նէ վազըթ իգթիտարընըզ միւսատէ իտէր իսէ, պուրտեա պիրէր միգտար ագչէ թէսլիմ իլէ, պունա պէտէլ պէն տախի սիզէ պիր մագպուզ սէնէտի վիրէճէյիմ :

— Ահ, էֆէնտիմ, էվվէթ, տէյնիմի էտա իտէճէյիմ, վէ էտա իտէճէյիմէ եէմին տախի իտէրիմ, տէեու նիտա իթտի ֆէրնան, ֆէվգէլատէ սէվինճ իչինտէ օլարագ :

— Իւմիտ իտէրիմ, վէ օլ պապտէ էմնիյեէթիմ տախի վար տըր :

— Հաթթա պու պապտէ հիւսնի նիյեէթիմի պիլֆիլիլ զաթընըզա իսպաթ իթմէք իչին, շիմտիտէն եիկիրմի ֆրանգ թէսլիմ իտէրիմ . . .

— Պիլիրիմքի, պու վիրտիկիմ ագչէ, չօգ սիր շէյ տէյիլ տիր, լաքին նիհաեէթ պիր պաշլանկըճ տըր, վէ պու կիւն իսէ, պունսան զիւտէ շէյ վիրմէեէ իգթիտարըմ եօգ տուր :

Մալբէրթիւի, պաշը իլէ պու վէրիլէն բարաեր դապուլ իթմէեէճէկինի անլաթտըրտըգտան պաշգա ,

— Ալէլ հիսապ եիւզէր ֆրանգ վիրտիկինիլտէ դապուլ իտէսլիլիրիմ, տէտի, Մ. Հիրշին էմրի տէ զաթէն պու տուր . . . — Պունունլա

պէրապէր տէ , նասըլ քի սէօյլէտիմ , հէր նէ վագըթ տէ յնինիզի թէէտիեէ իտէպիլիրանիզ , պէյիս եօգ տուր , օլ պապտէ սիզէ միւսաա տէ օլունմուշ տուր :

Ֆէրնան , պու տէրէճէ վասի պիր միւսաատէ տէն տօլաեր մէմնուն վէ խօշնուտ օլարագ ,

— Բէ՛ք ալէա , էֆէ՛նտիմ , տէտի , պէնտէնիզ տէ պու իլք եիւզ ֆրանդը թօբլաերնճա եա գատար պէքլէրիմ , վէ քէնտիսինէ իղհաւրը թէչէքքիւր իչին , պու կիւնտէն Մ . Հիրշ պիր մէքթուպ եաղմտեա միւսարաաթ իտէրիմ :

Մալբէրթիւի , տէլիգանլընըն իշպու նիյեէ թինտէն բէք տէ խօշանմաեարագ , ճէվապէն ,

— Սիզէ նասիհաթ իտէրիմ քի , պու նիյեէ թինիպտէն վագ կէչէսինիզ , տէտի :

— Նէ՞ իչին :

— Հէր նէ գատար հագգընըղտա ֆէվգէլ ա տէ թէհամիւլ իւզրէ պուլունմուշ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իտէ տախի , Մ . Հիրշ սիզէ ղաեէթ հիտտէթլէնմիշ տիր . . . — Սիզին եօլտուզ հաւրէքէթինիզ , մէրգոււմուն հէր վագըթտան տա հա զիեատէ խաթըրնտա տըր , վէ սիզի տօղրուճա մահքէմէ հուղուրունա սէվգ իտէճէք օլան պիր իշտէ , սիւքիւթ իթթիխագ իթմէք լիկէ բաղը օլմասը , պիր շարթա մէվգուֆ տըր :

Ֆէրնան վօլնէյ , եէնիտէն տիւշարը իզթիւրապ վէ էնտիշէ օլմաեա պաշլաեարագ ,

— Պիր շարթ մը , տէյի թէքրաւաւը , նէ՞ շարթ տըր . . . — Ֆիրվագը պէնտէնիզ , Մ . Հիրշի խօշնուտ դըրմագ իչին , հէր շէյէ հաղըրմ :

— Մէրդ ում, թարափընըղտան պիր քեաղըա եազարադ, պունտա, քէնտիսինէ վիրմիշ օլ տուղունուղ տէյն սէնէտինի սախթէ պիր իմ զա իլէ իմզաւատըղընըզը, վէ քէյֆինիզ իչին լաղըմ կէլէն ազչէյի պուլմագ իւզրէ, եէտինիզտէքի միւճէվհէրաթը րէհինխանէեէ թէս լիմ իթտիկինիզի, վէ Մարսիլեատան ազլմէ թինիզտէ, իսմլինիզի թէպաիլ իթմէնիզ, ալէյ հինիզտէ վուզու պուլաճաղընը հիսս իթմէքտէ օլտուղունուղ թէհարրիեաթտան գուրթուլմագ իչին իտուկինի թաստիդ վէ իթիրաֆ իթմէնիզի թալէպ իտիեօր:

Մալքէրթիւի, պու սըրաստա ահէսթէ ահէս թէ վէ վագարը ազիմ իւզրէ իֆատէի հալ իթտիկի թագտիրտէ, Ֆէրնան վօլնէյ իսէ, տալիմա արթմագ իւզրէ օլան պիր հայրէթլէ, մէրդումու տինլէմէքտէ իտի: Նիհաեթթ, իտարէխանէ միւտիրի քէլամընը պիթ իրտիկինտէ, տէլիզանըլ:

— Պէօյլէ պիր շէյի թահրիրէն թաստիդ... տէտիկինտէ, Մալքէրթիւի տախի տէրհալ:

— Հագըղաթը հալի թաստիդ իթմէք տիր, տէեու իլալէ իթտի:

— Ֆագաթ պունուն իհթիմալի օլամաղ...

— Մատամ քի Մ. Հիրշ պէնիմ մահվանը արղու իթմէեօր իսէ, պէնտէն պէօյլէ պիր շէյ թալէպ իտէմէզ:

— Սիզէ պէեան իթտիկիմ թէպլիլաթ, մէրգումուն կէօնտէրտիկի թէլէկրաֆնամէնին իշպու ֆըղրասընը միւէյեիտ տիր:

— Լաքին, Էֆէնտիմ, տիմէք օլուր քի, քէնտի սուրէթա մէրհամէթի, տահա պիւլիւք պիր զալիմլիք տիր,

— Մէրգումուն պու եօլտաքի հարէքէթի, քէնտի հադգընըն իճրասը տրր:

— Պէօյլէ պիր իգրարը եաղբալ իմզա իթմէքլիկի պէնտէն իսթէմէքլիքտէ նէ՞ սէպէպ վար տըր . . . — Պունտան տա գաթինաղար, սախթէ պիր իմզա իլէ իմզալամըջ օլտուղում իքի գըթա սէնէտլէր, Մ. Հիրշին եէտինաէ օլտուղու հալտէ, պու պիհուտէ քիւչիւքլիւկիւ թէքրար իւղէրիմէ թահմիլ իթմէսինէ նէ՞ իհթիւաճ պուլունմագտա տըր . . . — Հէմ տէ թէյաթրօ իսիմի դուլանմաղլըղմ, սախթէ պիր իսիմ գուլանմագ մը տըր . . .

Մալրէթիւի Ֆասիտ պիր կիւլիւնէմէ իլէ,

— Աֆվ իտէրսինիզ, աղի՛ղիմ միւսիւ, աէտի, սիզ պիւթիւն պիւթիւն եանըլլեօրսունուզ . . . — Ալընան էմթաաեա պէտէլ վէրիլէն պիր տէյն սէնէտի, թիւճճարճա պիր իշտիր . . . — Պէօյլէ պիր սէնէտին, վէլատէթ սէնէտինիզտէ մուսատտագ օլտն իսիմտէն պաշղա պիր իսիմլէ իմզա իտիլմէսի, գանուէն մէմսու տուր . . . — Էվլէթ, Ֆէշն վօնէյ (Լէֆաղը Ժիւլ Մուլէ) տէեու իմզա իտէպիլիթ իտինիզ, վէ պու հալտէ նիզամէն հարէքէթ իթմիշ օլուպ, տէյնինիզի թէէտիեէ իթմէտիկի նիզտէ իսէ, պունտան տօլտեը թիճարէթ մահքէմէսինտէ քէնտինիզի սաղիհէ չրգարտպիլիւսինիզ . . . — Նիհայէթ իւլ էմը, Մ. Հիրշ սիզ,

տէն թահրիրէն ի գրարընդը իսթէեօր իսէ , սէպէպի , քէնտի քէյֆինին , պուռու պէօլէ թէնսիպ իթմէսի , վէ քէնտի միւրատընը իւ զէրինիզէ թահմիլէ , քէնտիսինի միւզթէտիր զանն իյլէմէսի տիր :

— Լաքին մէրգուս , պանա պիր տուղագ գուրուեօր օլմալը :

Մալրէրթիւի ու մուղլարընը սիւքինէրէք ,

— Տուղագ մը , տէյի թէքրարլատը , իւզէրինիզէ ժանտարմալար կէօնտէրմէք իչին եալընըղ պիր լագըրտըսը քիֆաեթ իթտիլի հալտէ , սիզէ տուղագ մը գուրաճագ տըր . . . —

— Ազիզիմ միւսիւ , պիր տահա պու կիպի եօլսուղ սէօզլէր իթմէյինիզ :

— Ֆագաթ հէր հալտէ , պու պիր դատտարճա թէքլիֆ տիր , տէեու տէվամ իթտի Ֆէրնան :

— Հալ պու քի , պու թէքլիֆի դապուլ իտիպ իթմէմէք , սիզին եէտը իսթիեարընըղտա տըր :

— Էյ րէտտ իտէրսէմ , նէօ օլմագ լաղըմ կէլիր :

— Օլ վագըթ ալտըղըմ գաթի էմրէրի , իճրա իթմէքլիկիմ լաղըմ կէլիր . . . — Եանի պու կիւնտէն , Մ . Հիրչին վէքիլի մութլագը վէ սախթէ սէնէսլէրին համիլի կիպի , հագգընըղտա հիւքիւմէթէ արղը շիքեաեթ իտէճէկիմտէն , պիթթապի , մահքէմէճէ պու իչին բույեթիւնէ պագըլաճագ տըր :

— Պու սապահա դատար պէնի պէքլէթտիկինիզ , պուռուռն իչին մի իտի , տէտի թէաթըօ

օրունճուսու հիտտէթլէնէրէք : — Տիւն սիղէ ,
կիտիպ թէալիւգաթըմտան պիրիսինի պուլ-
մագլըղը թէքլիֆ իթտիմ , իհթիմալ տըր քի ,
մէրդում , սիղէ թէէտիեէ իտէճէք օլտուղում
ագլէյի գարղէն պանա վէրիբ իտի , ֆագաթ
սիղ պունու մէնն իթտինիղ , շիմտի իսէ , պա-
նա դարչը օլմագ իւղրէ , պէնտէն պիր սիլահ
ալմագ իսթէեօրսունուղ . . .

— Էվվէթ , էվվէթ , պու սիղէ գարչը պիր
սիլահ օլաճագ տըր , տէտի Մալթէրթիւի , տէ-
լիգանլընըն լաղըրտընըն գաթթ իտէրէք :

— Լաքին նէ՞ իչին , վէ նէ՞ նիյեէթլէ , տէեու
սիւալ իթտի Ֆէրնան :

— Եէնիտէն հիյլէքերպըղլարտա պուլուն-
մանըղը մէնն իթմէք նիյեէթիյլէ . . . — Շէօյ-
լէ քի , թէքրար պիր դապահաթտա պուլուն-
տուղունուդտա , հէմանտէմ պաչընըղա պիր
թէհլիքէ կէլէճէյի սահիհ գօրգուսու , սիղի
իսթէր իսթէմէղ նամուս վէ իսթիգամէթ թա-
րիգինտէ եիւրիւթէճէք տիր . . . — Սիղ չալը-
չին քի , պու թարիգտէ եիւրիւեէսինիղ , օ հալ-
տէ գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպինիղ դալմաղ
. . . — Մ . Հիրչին մաթլուպու , սիղին մէնֆաա-
թընըղ իճապաթընտան տըր :

Պիրտէն պիրէ Ֆէրնան վօնէյին հիտտէթ
ու զաղապը եէրինէ , սիւքիւնէթի հալ գայիմ
օլուպ , մէրդում մահղունէն ,

— Էֆէնտի , տէտի , զաթընըղըն հիւքմիւ
թահթընտա պուլունմագտանըմ , հէր նէ միւ-
նասիպ կէօրիւրսէնիղ , հագգը աճիղիտէ իճ-
րապընա միւղթէտիրսինիղ :

— Պէնտէնիզ տախի իթաաթը գաթիէնէ պօրճու պիր վէքիլ իմ, տէեու ճէվապ վիրտի Մալբէթիւի, վէ անճագ շունա տիդ գաթ իթ մէնիդի սիդէ բէճա իտէրիմ քի, էկէրչի Մ. Հիրշ սիդի մահ. քէմէլէրէ թէսլիմ իթմէմէկէ րա. զը օլուեօր իսէ, պէնտէնիզին իպրամլարը սա. եէսինտէ տիր:

— Ֆագաթ էկէրչի պէնտէն մաթլուպ իթ. տիկինիզ շէյի եաղար իսէմ, դօրդաճագ պիր սէպէպիմ գալը՞ մը:

— Թէքրար սէյլէեօրում քի, տօղրու եօլ. տա տէվամ իթտիքճէ, դօրդաճագ հիշ պիր սէպէպինիզ գալմազ:

— Պու պէլալը սէնէտլէր հագդընտա, ար. թըդ տիւշարը իզթիրապ վէ թէլաշ օ՞լմաեա. ճագ մըյըմ:

— Օլ պապտէ միւսթէրիհ իւլ գալպ օլապի. լէճէկինիզի սիդէ թէէմին իտէրիմ:

Ֆէրնան վօլնէյ, պու լագըրտըլարա մու. դապիլ, “քի՞մ պանա պունու իսպաթ իտիեօր” ճէվապը տօտագլարը ուճունա դաստար կէլտի իսէ տէ, պու տէրէճէ դուվվէթի սուրէթտէ միւսէլահ օլան, վէ իթաաթ իթմէտիկինտէ, քէնտիսինի հիւ.քիւմէթէ թէսլիմ իտէճէք պու. լունան պիր տաամա գարշը ուղրաշամաեաճա. զընը հիսս իտէրէք, մէգքիւր ճէվապը իթաեէ իճթիսար իտէմէտի:

Չիւնքի, մաաղալահ պիր քէրրէ մէրդում հիւ.քիւմէթէ թէսլիմ իտիլտի՞ միտի, ախը ու կիրիթթ օլունարագ, մահպէսէ իրդա իտիլէճէք

խոր, վէ քէնտիսինի իսթինթագա մէմուր օլան մահքէմէ թարաֆընտան հագգընտահէր նէ հիւքմ սատըր օլսա, եինէ միւսթագալէլի իսլալ իտիլէճէք, վէ օ հալսէ ֆէվգէլ ատէ սէվմէքտէ օլտուղու թէաթրօ մէյտանընը, լէթաֆէթլէ կէչիրտիկի էօմրիւ, դըզ վէ դատընլարը, վէ օ կիւզէլ խէեալաթընը թէրքէ մէճպուր օլաճագ իտի:

Հալ պուքի, պունուն մուղայիրի, պու սըրատա իթաաթ իւզրէ պուլունուպ, վագը օլան ազրր թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իյլէտիկի թագտիրտէ, վէրիլէն սէօլ մուճիսլինճէ, հէր կիւնա իզթիրապ վէ էնտիշէտէն խալի պուլունաճագ իտի:

Իշթէ պու կիպի ահվալ դարչըսընտա, ուզուն միւտտէթ թէրէտտիւտտէ պուլունմագ դապիլ օլմատըղընտան,

— Էֆէնտի, տէտի, եաղըլաճագ քեաղըտը վէրինիզ, վէ հէր նէ եաղըլաճագ իսէ, սէօլլէյինիզ... — Մ. Հիրշ հէր նէ թալէպ իտիւօր իսէ, եաղըպ իմզալամաեա հաղըրըմ:

Մալբէթիւի, եաղըլսանէսի իւզէրինէ պիր քեաղըտ, պիր հօգգա վէ պիր դալէմ վաղ իթաի: Ֆէրնան մէզքիւր դալէմի էլինէ ալըպ, իտարէխանէ միւտիրի իսէ, շու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— “Մարսիլեատա, ճէվահիրճի Մ. Հիրշէ, պէհէրի իւշ եիւզ էլիշէր ֆրանզլըզ օլսորագ վիրմիշ օլտուղում իքի գըլթա աէյն սէնէտլէրինին, քէնտիմին օլմաեան պիր իսիմէ իմզա

խտիրտիքլէրինի գապուլ վէ իթիրաֆ, վէ Մ. Հիրշտէն ալարղըմ էլմասլարը, բէհինխանէէ բէհին մագամընտա վաղ իթտիկիմի իգրար, վէ քէնաիմին գապահաթլը օլտուղումու հիսս իլէ, տայինիմտէն շախսըմը կիղլէմէք վէ թէհարրի- եաթտան գուրթուլմագ իշին, Մարսիլեատան հարէքէթիմտէ, իամիմի թէպտիլ իթմիշ օլտու- ղումու իլալէ իլլէրիմ:

“ Գէրնն վէնէ, լադասլը ժէ-լ Մարէ

“ Բարիս, 17 սեպտեմբեր 1879: ”

— Եաղըլար, էֆէնաիմ, տէտի թէաթրօ օ-
կունճուսու, քեաղըլար տիւրիւս, Մալրէր-
թիւիէ թագաիմ խտէրէք:

Մէրգում տախի քեաղըլար ալըս, վէ միւն-
տէրիճաթընը թէքրար օդուսուգտան սօնրա,
մէմնունիյիէթլէ սլաշընը սալլաեարագ:

— Տէլի'գանլը, տէտի, քէնտի հագղընըղ-
տա սլիր էֆքեարը շէտիտէ պէեան իթմէք-
լիք, սիղէ բէք աղըր կէլմիշ օլտուղումու ան-
լաեօրում, ֆագաթ իհթիմալ տըր քի, պու-
նունլա իդսլալինիղի թէէմին իթտիկինիղ կի-
սլի, քէնտինիղ իշին բարլագ սլիր միւսթագ-
սլէլ տախի հագըրլամըշ օլտունուղ:

— Էֆէնտի, պէնտէնիղլէ լաթիֆէ՞ մի իտի-
կօրտունուղ, տէեու սիւսլ իթտի Գէրնան:

— Խալը, ճիտտի օլարագ սէօյլէեօրում. . .

— Ինսանըն էօմիւ, խաթր ու խաեալաէն սլի-
լէ կէշմէէն ղարիսլ վուգուսթլարա վէ նէթիւ-
ճէլէրէ թասլի տիր. . . -- Անճագ պու կիւնտէն
իթիսպարէն, հէր նէ եաբաճագ օլուրսանըլ:

պէնտէնիզէ պիլտիրմէնիզի րէճա խտէրիմ, . .
— Հէր վաղըթ ատրէսինիզի պիլմէնէ տէ իհ-
թիւնաճրմ վար տըր :

— Պուռնտան պէօյլէ , էֆէնտիմ , արզունազ
մուճիպինճէ , հէր խուսուստա հալիմի սիզէ
պիլտիրմէյի վատ խտէրիմ , տէեու մուգապէ-
լէ իթաի թէաթրօ օեուճուսու :

Պատէհու մէրզում տէլիզանլը , Մալբէր-
թիւիյի սէլամլաւըպ , վէ խտարէխանէ միւտիրի
տախի , մէրզումա , տայիրէնին դարուսու եա-
նընա դատար նէզաքէթլէ ըիֆադաթ իթաիք
տէն սօնրա , կէլիպ , թէքըար գօթուգլու սան-
տալէէսինտէ օթուրտու , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Մէզարէն հազգը վար իմիշ , պիզ պու տէ-
լիզանլընը հէր նէ իշտէ իսթէր իտէք , դու-
լանապիլէճէյիզ , տէաի :

Մուաթիտարէն Մալբէրթիւի , իչ օտա իլէիք
թիպաթը օլան դամբանաւը չալմազլէ , Միշէլ
դօշուպ կէլաիկինտէն , խտարէխանէ միւտիրի ,
մէրզումա խիթապէն ,

— Իշէրտէ տահա չօդ տտամ վաճ մը տըր ,
տէեու սիւալ իթաի :

— Իւշ քիշի վար տըր , էֆէնտիմ , վէ խիմ-
լէրի տախի շունլար տըր , Մ. Լանտրի , Մ. Ժա-
վալ , վէ Մ. տօգթէօր Ֆրէպօ , տէեու ճէվապ
վիրտի մէմուք , էլինտէ պուլունան պիր քեա-
ղտա պադարազ :

— Չարուգ տօգթէօրիւ իշէրի կիրտիր :

Պու էմր իւզէրինէ , տիւշէս տը Շապէնին հէ-
քիմի , իշէրի կիրտի : Մալբէրթիւի , մէրզում :

մու սէլամլամագ իւզրէ , տեաղա գալգար , վէ
հաղըլտանէսի եանընտա պիր էնլի գօլթուգլու
սանտալեէ կէօթէրտիկլինտէ , Անթօնէն , իշ-
պու սանտալեէեէ օթուրտու :

Պատէհու մէրգում տօղ թէօր , էվլէլ պէ էվ-
վէլ լաղըրտըեա պաշլաեարագ ,

— Էֆէնտիմ , զաթընըղըն մուավէնէթինի թէ-
մէննի իթմէք իշին պուրաեա կէլտիմ , տէտի :

— Հագդը ալինիղտէ թարաֆը աճիղիտէն
հիշ պիր մուավէնէթին տիրիղ իտիլմէեէճէկլինէ
էմին օլապիլիրսինիղ , տէեու մուգապէլէ իթ-
թի իտարէխանէ միւտիրի , զաթէն պէնտէնիղ ,
իլք տէֆա օլարագ իտարէխանէմէ , աթըպա-
տան զաթընըղ կիպի պիր զաթըն թէշըլֆին-
տէն տօլաեը զանէթլէ մէմնունում :

Անթօնէն Ֆրէպօ , պու իլթիֆաթտան տօ-
լաեը , նիշանէյի թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ պա-
շընը էյիպ , պատէհու տախի շու վէճհ իլէ ի-
լավէի մէգալ իյլէտի :

— Քէնտիսիլլէ միւնասէպէթինիղ օլան պիր
զաթ , պէնտէնիղի քէնտի նամըյլա պուրաեա
թաւսիեէ իթտի , հաթթա , իշպու մէշհուր ի-
տարէխանէնիղէ միւրաճաաթ իթմէքլիք ֆիք-
րինի տախի քէնտիսի պէեան իյլէտի :

— Աճապա օ զաթը թանըրմըյում :

— Տօթում տարօն Սէզար տը Ֆօսարօ տուր :

— Հա , միւսիւ պարօն տը Ֆօտարօ , բէք ա-
լէա թանըրմ , քէնտիսինէ տէ պիր օտա խըղ-
մէթքեարը պուլմուշում տուր :

— Քէնտիսի օ խըղմէթքեարտան բէք մէմ-

նուն օրմայր տըր , զիրա սիզին հագգընըղտա
հագգըլլա վէ քէմալի հէեհճան իւզրէ պահս
կըլէմէքտէ տիր :

Մալըրէթիւի տախի , քէզալիք նիշանէի թէ-
չէքքիւր օլարագ , պաշընը էյտի , վէ քէլամա
տէվամ պիրլէ ,

— Շիմտի , միւսի'ւ տօգթէօր , զաթը ալինի-
զին պուրանա թէչըրիֆինիլտէն մագսէտ նէ' օլ-
տուղունու լութֆէն պէնտէնիզէ պէեան իտէ'ր-
միսինիզ , տէտի :

— Էֆէ'նտիմ , աճիզլէրինին պուրանա կէլ-
մէսի , միւթէպէր պիր ֆամիլէատա պիւյիւք
պիր մէմուրիեթտէ պուլունմանա շտեհթէ
պիրիսինին թէտարիքինի , զաթընըղտան րէճա
իթմէք մագսէտիլլէ տիր :

— Էֆէ'նտիմ , իֆատէնիզի իյզահս պուեու-
րունուզ :

— Միւշթէրիլէրիմտէն մատամ' տիւչէս տը
Շասլէն , քէնտի եանընտա մատմուաղէլլիք իւրտ-
մէթինի իֆա կըլէմէք իւզրէ , թալիմ ու թէր-
պիեհսի եերինտէ , էվսաֆը մէմուհէ իլէ միւթ-
թասըֆ վէ ախէագը համիտէե մալիք պիր
կէնճ գըզըն պուլունմասընը պէնտէնիզէ իհա-
լէ իթմիշ տիր :

— Էֆէ'նտիմ , աէեու մուգապէլլէ իթտի Մալ-
րէրթիւի , էկէրչի պու պապտէ զաթը ալինի-
զէ ճէվապը րէտտ իթասընա մէճպուր օլսամ ,
իտարէխանէմին իթիպարընա խալէլ կէլէճէկին-
տէն , էվսաֆը մաթլուպէյի հայիզ քէք շօգ
կէնճ գըզլարըն , պու կիալի մէմուրիեթէր ի-

չին, իտարէխանէմոնէ դայտլարը պուլունտու-
ղունու պէեանէ միւսարաաթ իյլէրիմ: . . —
Հաթթա պունլարտան պիրի, ֆէվզէլ ատէ
մաթլուպէ մուլաֆրդ վէ սօն տէրէճէ էհլի-
եէթլի օլմաղլէ, խասսէթէն զաթը ալինիզէ
թաւսիեէ իտէրիմ:

22

— Պու կէնճ գըզ դա՞շ եաշընտա վար տըր,
տէեու սիւալ իթտի տօգթէօր ֆրէպօ:

— Օն տօգուզ եաշընտա տըր, տէեու ճէ-
վապ վիրտի Մալքէրթիւի:

— Միւթէպէր ֆամիլեաւա՞ն մը տըր:

— Մէզպուրէ էօքսիւզ տիւր, վէ զանն ի-
տէրիմ քի վէլաաէթի, էսրար իլէ իհաթա օ-
լունմուշ տուր:

— Պու պապտէ քէնտիսինի իսթիճվապ իթ-
միշ տէյիլմիսինիզ:

— Գալպինտէ պիր քէտէր հուսուլէ կէթիր-
մէմէք իչին, պու խուսուսաա քէնտիսինէ բէք
ազ շէյ սօրմուշում տուր . . . — Շու դատար
քի, մէզպուրէնին կիւզէլ թասլիաթը, սօյլա-
տէլէրէ մախսուս օլան հէյեթի, վէ ախէա-
գընըն ֆէվզէլ ատէ հազիմանէ վէ միւլայիմէ-
թինէ լաղմէն, մաղրուրանէ թալր ու հարէ-
քէթի, քէնտիսինին ատի պիր ճինստէն օլմա-
տըլընը իսպաթ իթմէքտէ տիրէր:

— Զօճուգլուղու վէ իւք կէնճիկի հագգըն տա մալիւմաթընըզ վա՞ր մը տըր :

— Օլ պապտէ շու գատարճըգ մալիւմաթըմ վար տըր քի , մէրգումէ , ինկիլթէրրատա միւ թէպէր պիր զաթըն սայ ու իհթիմամըյլա պիւ յիւմիւշ , վէ թալիմ ու թէրպիւնէ կէօրմիւշ օլուպ , պու զաթ իսէ , բամուգ թիճարէթինտէ իղհարը իֆլաս իլէ , հիյնի վէֆաթընտա պիւ չարէ գըղճըղազը , իհթիւար պիր Ֆրանսըզ պէպէմէ գատընա թէպիմ իթմիշ տիր . . . — Պու ճէսուրէ գատըն իսէ , օ զէվալլը էօքսիւզ գըղա ֆէվգէլ ատէ սատըգէ օլտուղունտան , մէրգումէնէ պիր մէմուրիւնէթ պուլմագ իւմի տիյլէ , քէնտիսինի Բարիտէ կէթիրմիշ տիր :

— Պու կէնճ գըզ կիւզէ՞լ մի տիր :

— Կիւզէլ օլմագ տա սէօ՞ղ միւ , շայեանը թէհայեիւր տիր :

— Իլմի միւսիգիւնէ աշնա՞ մը տըր :

— Մէշհուր քէնէն տիր , վէ զաւէթ կիւզէլ քէնէն սէսի վար տըր :

— Մատամքի Լօնտրատա թալիմ ու թէր պիւնէ կէօրմիւշ իսէ , ինկիլիզէ պիլիպ պիւ մէտիկինի սիւալ իթմէք , պիհուտէ տիր զանն իտէրիմ :

— Ֆրանսըզճատան պաշգա , մէրգումէ իւշ լիսանլա թէքէլլիւմ իտէր , եանի ինկիլիզէ , իսրանեօլճա , վէ իթալեանճա :

— Ախլէագընա մէսո՞ւլ մուսունուղ :

— Լօնտրատան ալտըղըմ մալիւմաթ , օլ պապտէ պիր սուրէթի գաթիւնէտէ մէսուլ օլապիւ :

մէքլիկիմէ միւսայիտ տիր . . . — Պուշտան տա
դաթինաղար , պիշարէ դըզըղաղըն նէ՛ տէրէճէ
շայեանը հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ պիր մախլուգ
օլտուղունու անլամադ իշին , սալթ քէնտիսինի
կէօրմէք քեաֆի տիր :

— Ազի՛ղիմ միւսի՛ւ Մալքէրթիւի , տէտի ֆը-
րէսօ եիւքսէք սէտա իլէ , սէօյլէտիկինիղ շէյ-
լէր , մուճիպի հէեէճանրմ՝ օլմագտա տըրլար :

— Միւսի՛ւ տօղթէօր , իշպու հէեէճանընղ
բէք հագդլը տըր , օլ պապտէ էսէֆ իթմէեէ-
ճէյինիղէ , շիմտիտէն թէէմին օլապիլիրսինիղ :

— Պու շայեանը իսթիղրապ դըզ , շիմտի սէր-
պէ՛սթ մի տիր :

— Էվլէթ , մէղպուրէ պիր սէնէի միւթէճա-
վիղ զէմանտան պէրու , Բարիտաէ իդամէթ
իթմէքաէ տիր . . . — Կէրչի քէնտիսի իշին ,
պէլքի եիւղ տէֆա , մէմուրիեթ մահէլլի պուլ-
տում՝ իսէ տէ , մէղքիւր մէմուրիյեթլէրէ թայ-
եինինի միւնասիպ կէօրմէտիմ . . . — Պէօյլէ պիլը
ֆէվղէլ ատէ մախլուգ իշին , պու կիւնքի կիւն
դարշլմա չըգան կիպի ֆէվղէլ ատէ պիր ֆուր-
սաթա պէքլէմէքտէ խիմ . . . — Մատմուա-
ղէլ Ատրիէն իշին , տիւշէս տը Շասլէնին սալօն-
լարը հագդղաթէն բէք միւնասիպ օլտուղու
միսիլլու , մատամ՝ տիւշէս տախի մէղպուրէտէն
տահա իյի պիրիսինի քէնտիսինէ մատմուաղէլ
պուլամաղ խի :

— Պու սէօղլէրին հէքսի տէ ալէա . . . — Ֆա-
դաթ պէնտէնիղ , մէղպուրէ հագդընտա մա-
տամ տը Շասլէնէ պիր սէօղ աշմաղտան , քէն-

տիսինի կէօրմէք արդուսինտէ պուլունմադ տա-
յում :

— Իշպու մաթլուպունուղուն իճրասը բէք
դօլայ տըր . . . — Պէնաէնիզ շիմաի կիտիպ ,
վուդուի հաղի մէզպուրէնէ խապէր վէրիբիմ . . .

— Սիզ սաաթ դաչտա՞ կէլմէսինի խթէրսինիզ :

— Պու աղչամ , սաաթ ալթը բատտէլէրին-
տէ . . . — Ատրէսիմ գարթըմըն իւթիւնտէ մու-
հարրէր տիր . . . — Նիւմէրօ 4, վէրնէօյլ սօգադ :

— Ս հալտէ , թամ սաաթ ալթըտա մէրզու-
մէ զաթընըզա կէլէճէք տիր :

— Մէզպուրէնին մաաչը հաղդընտա սիզինիէ
կէօրիւշմէքլիկիմ լաղըմ մը տըր , տէեու սիւալ
իթտի տօղթէօր :

— Խա'յր , օլ պաստէ քէնտիսիյլէ կէօրիւշէ-
պիլիբիսինիզ :

— Էյ , սիզէ , միւսիւ Մալբէրթիւի , սիզէ
նէ՞ իւճրէթ վէրիլէճէք տիր :

— Շիմաիքի հալտէ , հիշ պիր իւճրէթ վիրէ-
ճէք տէյիլսինիզ . . . — Անճադ էկէր կէնճ դըզ
մատամ տը Շասլէն թարաֆընտան դապուլ օ-
լունուր իտէ , եալընըզ իքի առէտ լուի ալթու-
նու վիրմէնիզ քեաֆի աիր :

— Շիմաիտէն վիրտէմ , դապուլ օլունամաղ մը :

— Խա'յր , շիմաիտէն դապուլ իթմէմ :

— Տիմէք օլուր քի , պու միւնասէպէթլէ
զաթընըզը թէքրար կէօրմէք իգալինէ նա-
յիլ օլաճաղըմ . . . — Հէր նէ հալ իտէ , սաաթ
ալթըտա մատմուաղէլ Ատրիէնի պէրլէրիմ :

— Վաղթիւնտէ կէլէճէկինէ էմին օլունուղ :

Անթոնէն Ֆրէպօ, խտարէխանէ միւտիրիլէ
թօգալաշոր, վէ Մալբէրթիւի իշ օտանա դա-
տար մէրգումա ըիֆադաթ իթտի : Պու իսէ,
խտարէխանէ եէ կէլէն միւշթէրիլէրէ բէք նա-
տիրէն վուդու պուլուր պիր իլթիֆաթ իտի :

Պատէհու Մալբէրթիւի թէքրար օտաորնա
ալթէթինաէ, պիր մէքթուպ քեաղըտը իւղէ-
րինէ չու սէօղլէրի եազտը :

“Մարմանս Սարգիս, Դէմքս Դէ Ծաւնս
Եւնարն Դըմէն, Կոն Կէն Եւն Կոն Կոն, Դոն Դոն
Անթոնէն Ֆրէպօնն խանէնէ կէթէն, Դէք :

Պու քեաղըտըն ալթընը տախի, Բ. հարֆըյ-
լա իմըլաեարագ, մէգքիւր իւշ սաթըրտան
իպարէթ թէքքիլէյի, պիր մահֆադա տէրու-
նինէ դօյտու, վէ իւղէրինէ տախի, ասրէս
օլմագ իւղրէ, սատէճէ, Պլնշ Բնէ տէյի եազ-
տըգտան, վէ պաշ մէմուրունա, պիր սաաթ
իչին տիշարը չըգմագտա օլտուղունու պէեան
իթաիքտէն սօնրա, պիր արապանա օթուրտու,
վէ տօղրու Պէրլիլէ կիթտի :

Մալբէրթիւի, Սէզարըն էմրլէրինէ թէմամէն
սիւլիւք իթմէքտէ իտի, զիրա պարօն տը Ֆօ-
սարօ, խտարէխանէ միւտիրինէ վիրտիլի թա-
լիմաթտա,

— խտարէխանէաէ հիշ քիմսէնին, Պլանշըն
վիճուտի հագդընտա մալիւմաթը օլմամալը տըր,
վէ հէր հանկը տէֆա մէրգումէեէ տայիր պիր
իշ վագը օլուրսա, պիզղաթ սէն օ իշի կէօր-
մէլիսին, տէմիշ իտի :

Իշթէ Մալբէրթիւի տախի սլու թալիմաթա

Թէ՛վֆիդան , պիղզաթ Գօմբանս սօգաղը քէօ-
չէսինէ կիթտի , վէ օրատա , խաղդըն խըղմէ-
թինի կէօրէն պիր ատէմ պուլուպ , Թէ՛գքիրէ-
յի մէրգումա Թէսլիմ իթտի , վէ մալիւմիւմիւզ
օլան քիւչիւք դաբուեու տախի մէրգումա
կէօսթէրտիքտէն սօնրա ,

— Պուրատա սէնին ավտէթինէ պէքլէմէք-
տէյիմ , տէտի :

— Պիր ճէվապ ալընաճա՞դ մը տըր , տէեու
սիւալ իթտի մէմուր :

— Խա՛յր . . . — Եալընըզ դաբուեու աչանա
պու մէքթուպու վէրիւր կէլիրսինիզ :

— Բէ՛ք իյի :

Պու իշ տախի Մալքէրթիւնին միւրատը վէճհ
իւզրէ կէօրիւլիւպ , պատէհու մէրգում վիդ-
թուար սօգաղընա ավտէթ իյլէտի :

Պլանշ , կէօնտէրիլէն Թէ՛գքիրէյի օգուր օ-
գումազ , Թէ՛քմիլ վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ
հիսս իյլէտի , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Ա՛հ , շիմտիտէ՞ն մի , տէտի , վէ իլավէ-
թէն տախի , լաքին նիհանէթ , իշի կէճիքտիր-
մէմէք տէ էվլէա տըր . . . — Գազանըլաճադ
մատտէ , տիւչէս իւնվանը վէ միլեօնլար օլտու-
ղու հալտէ , պիր ան էվլէլ պու օեուեա պաշ-
լամազ վէ բարթիյի գազանմազ լաղըմ տըր . . .

— Մաաթ ալթըտա տօգթէօր Ֆրէպօնուն նէզ-
տինէ կիթմէք իշին , շիմտիտէն հաղըրլանմալը ,
տէեու պէեան իթտի , վէ տէրհալ թուալէթի-
նին հաղըրըղընա պաշլատը :

Պու շէյլէր վուգու պուլտուղու զէման , բը-

րէնս Հէքթօր տը Գասթէլ-Վիվան իլէ քօլիս
մէմուրու Տանիէլ Կէյեէ թարափընտան պիր
կիւն էվվէլ պազը ումուր ու մէսալիհի զաթիյ-
եէյի տէրիւհտէ իթտիկինի կէօրմիւշ օլաու-
ղումուղ Սթանիսլաս Բիգօլէ տախի ապա պօշ
տուրմաեըպ , եէվմի մէզքիւր ագչամըսը , մէր-
գում , Մայրէթթիւիտէն տախի , պազը թէհար-
րիեաթ իչին թալիմաթ ալմըշ օլաուղունտան ,
հէմ իտարէխանէ հիսապընա , վէ հէմ տախի
րրէնս Թօթօր հիսապընա օլարագ , իքի իչի
պիրլիքտէ կէօրէպիլէհէկինտէն տօլաեը , սէ-
վինմէքաէ իտի : Պինապէրին Սթա-Բի , տէր-
հալ թէհարրիեաթա պէտ վէ միւպաշէրէթ ի-
տիպ , վէ էվվէլ պէ էվվէլ , Վիգթուար սօգա-
ղընտաքի քիւչիւք գահվէխանէնին ճիլվէլի
տէսթկեահտար գատընընա վատ իթմիշ օլաու-
ղու ըսթրիտեա գահվալթըսընը իքրամ իթտիք-
տէն սօնրա , պուլվարա կիթտի , վէ Մատլէն-
տէն Պասթիյլէ կիտէն օմնիպիւս արապաուընա
րաքիպ օլաու :

Ֆիլ-տիւ-Գալլէր պուլվարընա մուվասըլէ-
թինտէ , մէրդում , օմնիպիւս արապաուընտան
աշաղը էնիպ , Օպէրգամբի սօգաղընա կիրաի ,
վէ Բիշար-Լընուար պուլվարընըն օլ պիր ճիհէ-
թինէ գատար եիւրիւտիւ :

Սթա-Բի , օրատա , կիւղէլ վէ եէնի պիր էվին
գաբուսու իլէ հալիտի պօեռնտա , չէրչիլէլի
օլարագ գօնուլմուշ օլան թաալիլըլէր էօնիւնտէ
տուրտու , վէ սօնրա իչէրի կիրիպ , ահէսթէ
ահէսթէ ֆօթօկրաֆիսանէյէ գատար չըգտը :

Մէզ քիւր տայիրէնին էշիցինտէն կէշտիկին տէ , պիր տէշիդ անլը քէնտիտինի գարշըլատը , վէ միւշթէրի գապուլ իտիեօր կիպի պիր հէյ եէթլէ :

— Էֆէ'նտի , Ղալիպա թասվիրինիդի չըգարթ մագ իսթէեօրսունուզ , տէտի :

— Խա'յր , խա'յր , տէեու ճէվապ վիրտի Սթա նիւլաս Բիդօլէ կիւլէրէք : — Զաթէն պէնիմ եիւզիւմ , քէնտիտի իշին մասրաֆ իթմէքիկիմէ տէյմէղ :

— Էօյլէ իսէ , էֆէ'նտիմ , արղունուղ նէ⁸ տիր , տէեու մուգապէլէ իթտի տէլիգանլը , սիւալինտէքի իլք կէրմիեէթ զիեատէսիլլէ Ղայպ օլարագ :

— Սիւլտէն պիր շէյ հագգընտտ մալիւմաթ իսթէմէեէ կէլտիմ . . . — Միւտիրինիլ իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

— Պիդղաթ քէնտիտինի⁸ մի կէօրմէք իսթէեօրսունուզ :

— Էվվէթ , էֆէ'նտիմ :

— Լաքին միւտիրին շիմտի իշի վար տըր :

— Պէքլէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , սալօնա կիլլինիլ . . . — Միւտիրին հէր նէ վագըթ իշի պիթէրսէ , կէլիպ սիզէ խապէր վէրիրիմ :

Սթա-Բի պու միւտտէթ զարֆընտա , սալօնուն տիվարլարընտա պուլունան քեաֆֆէյի թասվիրլէրի կէօզտէն կէշիւտի : Մէրգում պաշլընա գատըն թասվիրլէրի գարշընտա տուրուպ , տունլարտան կիւղէլ օլանլարա րասթ

կէլտիկինտէ , թէպէսսիւմ իթմէքտէ , վէ գօլ-
լարըյլա կէրտանլարը աչըգ թասվիրլէր կէօր-
տիւկիւնտէ իսէ , թէպէսսիւմիւ արթմագտա ,
վէ կէօղլէրինի եարը եռւմմագտա օլտուղու միւ-
շահէտէ օլունմագտա իտի :

Բիգօլէ իչին բէք շաբուգ կէչմիշ օլան պիր
չարեէք սաաթ սօնրա , սալօն գաբուսու աչը-
լըպ , ֆօթօկրաֆխանէ միւտիրի , գատիֆէ էլ-
պիտէ կիլինմիշ օլտուղու , վէ պաշը աչըգ պու-
լունտուղու հալտէ իչէրի կիրտի , վէ Սթա-Բիէ
խիթապէն ,

— Էֆէնտի , պէնիմլէ կէօրիւշմէք իսթէեէն
ղաթընըղմըսընըղ , տէեու սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

— Նէ՞ մատտէ իւղէրինէ կէօրիւշմէք իսթէ-
եօրսունուղ :

— Ղայպ իթմիշ օլտուղու էշեատան տօլանը
շու էսնատէ ֆէվգէլ ատէ էնտիշէ իչինտէ օլ-
մատը թապիի պուլունան պիր գատընը պուլ-
մագ խուսուսունտա , պէնտէնիղէ եարտըմ իթ-
մէնիղ իւղէրինէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ . . . —
Նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի թապիաթիյլէ անլանա-
մանօրսունուղ . . . — Պիր միւտտէթճիք սապր
իտին , շիմտի սիղէ իյղահը մատտէ իտէրիմ :

— Բէճա իտէրիմ , նէ գատար միւմքիւն ի-
սէ , մուխթասար իտին , չիւնքի պիր աղ իչիմ
վար տըր , տէտի ֆօթօկրաֆխանէ միւտիրի :

— Միւսթէրիհ օլուն , սէօյլէեէճէկիմ բէք
մուխթասար տըր . . . — Տիւն աղշամ , պուլ-
վարտա , պիր ճէպ տէֆթէրի պուլտուլմ քի :

տէրունինտէ պաղը մուհիմմ մէքթուպլար վար իտի , ֆաղաթ մահֆաղալարը օլմատըղը կիւ պի , տարէպէրի տախի եօղուտու :

— Ղաղէթալարտա պիր իլան նէշը իթտիրէ պիլիրսինիզ , էֆէնտիմ :

— Շիւպհէսիզ , հաթթա պուլտուղում էշ ետեր բօլիս գօմիսէրինէ տախի կէթիւրէպիլ իրիմ , ֆաղաթ մագսէտիմէ վարմաղլըղմա էմին օլմատըղմտան , զաթընըղա միւրաճաաթ իթմէքլիկի միւրաճաճա ատտ իթտիմ :

— Աճաշիպ , պու պապտէ պէն սիզէ նա՞սըլ եարտըմ իտէպիլիրիմ :

— Շիմտի սէօյլէրիմ :

— Սէօյլէյիմ , պա'գալըմ :

— Պու տէֆթէրտէ , պիր ֆօթօկրաֆ թաս վիրի պուլունմագտա տըր . . . — Մէգըիւր ֆօթօկրաֆ իսէ , զաթընըղն ֆօթօկրաֆխանէսինտէն չըգմըշ տըր . . . — Պինապէրին սիզ օթասվիրի թանըմալըսընըլ , վագաա տէֆթէրին սահիպի քէնտիսի տէյիլ իսէ տէ , լաղըմ կէլէն մալիւմաթը վիրէպիլիր :

— Հագգընըղ վար տըր , էֆէնտիմ . . . — իմտի թասվիրի կէօրէպիլիթմիյիմ :

Բիգօլէ տէրհալ քէնտի չիղտանը իչինտէն , լիւսիլ նամընտա օլան մէճհուլէ սարը գըղըն թասվիրինի ալըպ , ֆօթօկրաֆճըրեա թագտիմ իթտի , վէ մէրգում տախի ճէվապէն ,

— Ֆիլվազը , տէտի , պու թասվիր պուրա տան չըգմըշ տըր , վէ պէն տախի , պու կիւղէլ վէ կէնճ գըղը բէք ալէա խաթըրլամագ :

տաւերմ . . . — Պու թաավիրտէն կարբմ տուղի-
նա գատար չէքտիւմ, սէքիզ օն կիւնտէն կէլիս
ալորլար, ֆագաթ պու դատըն, — զանն իտէրիմ
քի գըզ օլմայը աըր, — պէնիմ հէր վագըթ քի
միւշթէրիլէրիմտէն տէյիլ տիր . . . — քէնտի-
սինի պունտան ագտէմ կէօրմիւշ օլմատըղըմ
կիսի, իքինճի տէֆա տախի կէօրմէմիշիմտիր . . .

— Ֆագաթ, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիր-
տի Սթանիսլաս ֆէվգէլ ատէ սիր մէյեուսի-
եէթգէ, սիզ պիր թաավիր չըգարաըղընըղտա,
թաավիր չըգարանըն ատրէսինի տէֆթէրինիզ
տէ գայտ իթմէ՞ղմիսինիզ :

— Էօրնէք սուրէթինի խանէլէրինէ կէօնտէ-
րէճէյիմիզ զէվաթըն ատրէսլէրինի ֆիլվագը
գայտ իտէրիզ, ֆագաթ չօգլար ագչէյի բէ-
շինէն թէէտիւէ իտիս, կարաըրտըղլարը թաս-
վիրլէրի տէ, պիզղաթ պուրատան կէլիս ալ-
տըղլարը հալտէ, անլէրին ատրէսլէրինի գայտ
թթմէյիզ :

— Պու կէնճ գըղըն առքէսինի ետզմամիւշ օլ-
տուլունուղա էմի՞նմիսինիզ :

— Զանն իտէրիմ . . . — Պունունլա պէրա-
պէր սիղի մէմնուն իթմէք իշին, շիմտի տէֆ-
թէրիմէ տախի պագարըմ :

— Պէնտէնիղի օլ պապտէ զիեատէսիյլէ միւ-
թէշէքքիւր գըլարսընըզ :

Ֆօթօկրաֆճը, տէֆթէրի կէթիրմէք իւզրէ
տիշարը չըգար, Սթանիսլաս տախի եալընըզ
գալընճա, քէնտի քէնտինէ,

— Շու կիւզէլ սարը գըղը պուլմագ իւմիտի

եէկեանէսինի , վէ բրէնս տը Գասթէլ-Վիվա-
նըն վատ իթտիկի պինլիք պանդա քեաղըտա-
լընը նա՞նըլ զայս իտէպիլիրիմ , տէտի . . . —
Սէ՛ , պու խուսուս ագլըմա զիեան կէթիրիեօր
. . . — Ֆադաթ էկէր տարէսի պուրատա գայտ
օլունմամըլ իտէ , եանէ՛րէտէ պուլմալը տըր . . .
— Սաչարըմը եօլմագտան պաշգա չարէ եօգ
տուր :

Սթա-Բի քէնտի քէնտինէ պու լաղըրտըլա-
լը սէօյլէմէքտէ իքէն , ֆօթօկրաֆճը , էլինտէ
պիր տէֆթէր պուլունտուղու հալտէ , իէքի
կիրտի :

— Նէ՞ խապէր , տէեու սիւալ իթտի Բիդօլէ
շէտիտէն :

— Սէօյլէտիկիմ կիպի տիր . վաղապ տէֆ-
թէրտէ մէգքիւր սիրարըլ էշար օլունմուշ իտէ
տէ , ատրէս եօգ տուր :

— Պէլքի պիր իտիմ վար տըր :

— Պիր իտիմ , էվլէթ . . .

— Հա՛ , տէտի Բիդօլէ սէվինճլէ :

— Եախօտ սատէճէ պիր լագապ մէվնուտ
տուր . . . — տէեու տէվտմ իթտի ֆօթօկրաֆ-
ճը : — Իշթէ պա՛ղընըլ . — ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ԼԻԻ-
ՍԻԼ : — Ետըմ Գոյնա Բաւէր : — Իսճըրէ Բէեթէե
օլունմուշ Գոյր : — Մահը հաւէն Յ Բնդէ Բէւէթ իթլէ-
ճէ Գէր :

— Պու պէնիմ հիշ իշիմէ եարամատը , տէյի
միւլահաղա իթմէքտէ իտի Սթա-Բի : — Զա-
թէն բրէնս Թօթօր տախի մէղպուրէնին իսմի
Լիւսիլ օլտուղունու պիլիեօրտու . . . պու թահ-

գըգաթտան իսէ , նէ՛ քէնտիսի ֆազլա պիր շէյ գաղանմիշ օլտու , նէ՛ տէ պէն :

Պիր ազ սօնրա , մէրդում , աշխքեարէն ,

— Էֆէնտի , տէտի , պու կէնճ գըզըն , սի-
զին մահէլլէնիզտէ սաքին օլտուղունու զանն
իտէ՞րմիսինիզ :

— Էօյլէ խաթրըմա կէլիեօր քի , մէրդումէ
պուրանա պաշ աշրգ օլարագ կէլմիշ տիր : Պի-
նապէրին պիղէ գօնշու օլմալը տըր . . . — Լա-
քին , շիւպհէսիզ պու կէնճ գըզ պիր իշճի գըզը ,
եախօտ թապիրի ախէրլէ պիր ֆընտըգճը օլ-
տուղունտան , պաշը աշրգ օլարագ կէլմէսինին
պիւլիւք պիր էհէմմիեթի օլտմազ :

— Պու հալտէ , էֆէնտիմ , զաթընըզը պի-
հուզուր իթտիկիմտէն տօլաեը , աֆվընըզը ըէ-
ճա իտէրիմ :

— Պէնտէնիզ տէ , միւսիւ , սիղէ պունտան
զիեատէ մալլումաթ վիրէմէտիկիմտէն նաշի է-
սէֆ իյլէրիմ :

Պու լագըրտըլարտան սօնրա , Բիգօլէ մահ-
լուն վէ միւքէտաէր պիր հալ իլէ ֆօթօկրաֆ-
խանէտէն չըդտը , վէ պիր քէրրէ սօգաղա վա-
սշլ օլունճա , պիր միւտաթ տուրուպ , տէրին
թէֆէքքիւրաթա տալտըգտան սօնրա ,

— Հագըգաթէն պէն պիր ահմադ ատէմիմ ,
տէտի քէնտի քէնտինէ . . . — Կէօզ տիքաիկի
ֆընտըգճը գըզը պուլմագըլըզը բըէնա թօթօրա
վատ իթտիմ , շիմտի իսէ , հալլ ու թէսվիեհսի
գապիլ օլմանտան պիր միւշքիւլ գարչըսընտա
պուլունմագտաեըմ . . . — Լաքին պագալըմ

հալլ ու թէսվիեէսի գապիլ տէյի^ը մի տիր : —
Տիւնեատա հիչ պիր միւշքիւ վա^ր մը տըր քի ,
հալլ ու թէսվիեէսի գապիլ օլմատըն . . . — Շիմ-
տիեէ գատար պէն պու իթիգատտա պուլուն-
մամըչըմ տըր . . . — Խմտի , սէնի կէօրէյիմ իհ-
թիեար Սթա-բի , պու մէսէլէ նէ՛ գատար միւշ-
քիւլ տախի զանն օլունտա , պաշա չըգարմագ
լաղըմ տըր . . . — Պիղիմ սարը գըզ , պուրաեա
պաշ աչըգ օլարագ կէլմիշ , վէ պիր կէնճ դըզ
խսէ , նէ գատար ֆընտըգճը տախի օլտա , վէ
պու պապտէ ֆօթօկրաֆճը հէր նէ տախի սէօյ-
լէսէ , պաշընտա շաբգասը օլմաեարագ , Նօթը-
տամ-տէ-Շան սօգաղընտան Օպէրգամբֆ սօ-
գաղընա գատար կէլէմէղ . . . — Տիմէք օլուր
քի , պու գըզ , պու մահէլլէտէ սաքինէ տիր . . .
— Պինտպէրին մահէլլէյի տըշը պուճագըլը ա-
րաեաճաղըմ . . . — Պէն ֆիքրիմէ գօյտուղու-
մու եաբարըմ , եարընտան պու իշէ պաշլաեա-
ճաղըմ , ֆագաթ էկէր պաշա չըգարմագ իսէ , օլ
վագըթ հագըգաթէն թէաճճիւպ իտէճէյիմ . . .
— Պու կիւն իսէ , ագըմը պաշըմա թօբլաեըպ ,
Մալբէրթիւի իտարէխանէսի իշէրիյլէ մէշղու
օլաեըմ :

Պատէհու Սթա-բի , շաբգասընը գուլագլա-
ընա գատար էնտիրիպ , պուլվարա տօղրու
միւթէվէճճիհ օլտու :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու վէճէ իւզրէ , Մալ-
բէրթիւի իտարէխանէսինտէ Սթանիսլաս Բի-
գօլէտէն պաշդա , տիկէր պաղը կիկլի բօլիս
մէմուրլարը պուլունուպ , պունլար , մահէլլի ի-
դամէթլէրի , ուսուլլէրի վէ միւնասէպաթլարը-
նըն պիլինմէսի , իտարէխանէճէ լաղըմ կէլէն էշ-
խասը արամադ մէմուրիէթլլէ միւքէլլէֆ ի-
տիկէր :

Ենվմի մէգքիւր սապահլար , մէրգուման մէ-
մուրլարտան Պիթու , Էտիպը Սիտնէյին միւ-
եօնլարը վարիտէսի օլան Ամէլի Կօնթիէնին գը-
ղընը արամահա մէմուր օլարագ , վէ օլ պապ-
տէ էֆէնտիսինտէն լաղըմ կէլէն մալիւմաթը
տախի ալարագ , թահգըղաթա պէտ վէ միւ-
պաչրրէթ իյլէտի :

Պու մէմուր , պու իչտէ մուվաֆֆազըյէթ
քէսպ իտէճէկինէ էմին իտի , չիւնքի Ամէլի
Կօնթիէ , չօգտան պէրու Տէժաղէ թէաթրօու
դումբանեասընա մէնսուպ օլուպ , մէգքիւր
դումբանեա , էվվէլա վիլաեաթտա վէ սօն-
րա տախի մէմալիքի էճնէպիեէտէ իճրաի լու-
պիեաթ իտիպ , Բարիսէ տվտէթինտէ , մէզպու-
րէ դատընըն վէֆաթը վուդու պուլմուշ իտի :

Պինապէրին , պու սըրատա , մէգքիւր թէա-
թրօեա , վէ միւթ էվէֆիեէնին ղէմանընտա ,
մէգքիւր թէաթրօ դումբանեասընա տախիլ օլ-
մուշ օլան օեունճուլարա միւրաճաաթ իտիլտի :

կի հալտէ , մալիւմաթը մաթլուպէնին իսթիհ-
սայի բէք գօլայ իտի :

Մէրգումէնին մահէլլի իգամէթի նէրէսի օլ-
տուղու տէրխաթըր օլունմասա պիլէ , հիշ օլ-
մաղսա , հանկը մահէլլէտէ վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղունա տայիր մալիւմաթ ալընտըղընտա ,
մէղքիւր մահէլլէ միւտիրիեթինտէն միւքէմ-
մէլ մալիւմաթ իսթիհսայի գապիլ օլապիլիր
իտի :

Լաքին Պիթու , պու գատար չարուգ վէ գօ-
լայ պիր մուվաֆֆագըյեթի իւմիտ իթմէքլէ ;
ալտանմագտա օլտուղունու տէրհալ անլատը ,
զիրա սապահտան ադշամա գատար թահգը-
գաթ վէ թէտդիգաթլա մէշղուլ օլտուղու հալ-
տէ , հիշ պիր նէթիճէեթ մուվաֆֆագ օլա-
մատը :

Վադաս Տէժաղէ թէաթրօսու , տիկեր պիր
նամ իլէ հալէա մէվճուտ իտի իսէ տէ , օն սէ-
նէ զարֆընտա պէշ ալթը տիրէթթօր կէօրմիւշ
կէչիրմիշ օլտուղու կիպի , Ամէլի կօնթիէնին
զէմանընտաքի ատրէսլէրին տէֆթէրլէրի տէ
ղայպ վէ նապէտիտ օլմուշլար իտի :

Շէօյլէ քի , Մալրէթիլի իտարէխանէսի մէ-
մուրու , բէք չօգ թէաթրօ մուխպիրլէրինի զի-
եարէթ իթտի իսէ տէ , հիշ պիրիսինտէն իս-
թէտիկի մալիւմաթը ալամատը :

Պատէհու մէրգում , միւթէվէֆիեէնին զէ-
մանընտա թէաթրօ օեունճուլուղու իթմիշ , վէ
պիրլիքտէ շէնաեա չըգմիշ օլան էշտասը արա-
եըպ , պունլարտան պիր , իքի վէ հաթթա օն

նէֆէր տախի պուլտու իսէ տէ, երնէ հիշ պիրի քէնտիսինէ միւֆիտ օլամատը :

Անճագ զարիպ եէրի շուրասը տըր քի, մէր-գում հէր քիմլէրէ միւրաճաաթ իտիեօրտու իսէ, քեաֆֆէսինտէն տախի, այնի սուրէթտէ,

— Ամէլի կօնթիէնին գըզը եօղուտու, ճէվապընը ալմագտա իտի: Օլ գատար օլտու քի, նիհաեէթ մէմուրու մէրգում, քէնտի քէնտինէ,

— Աճապա պիզիմ էֆէնտի եանըմը՞ մը տըր . . . — Էկէրչի արատըղըմըզ գատընըն գըզը օլսա իտի, պու ատէմլէր պիլմէլի իտիլէր, տիմէքտէ իտի:

Հալ պու քի, պու շէյլէր մէրգում իչին էհէմիեէթտէն օլմաեըպ, քէնտիսի թէշէպպիւսաթը հիսապընը վիրմէեէ մէմուր իտի, վէ Մալրէրթիւի տէ, իսթէտիկի կիպի իշինի սըրասընա գօեապիլի իտի:

Վէլհասըլ պիրիսի, Պիթուեա պիր մալիւմաթ վիրտի քի, պունուշա, միւշքիւլինիւն հալլի պիր տէրէճէեէ գատար գապիլ իտի:

Շէօյլէ քի, Ֆրանսատա հէր թէաթրօտա պիր մէմուրը մախսուս պուլունուպ, պու մէմուրուն մէմուրիեէթի, բրօվա օլունաճագ օեունլարըն տէֆթէրինի, էրքէք վէ գատըն օեունճուլարըն խանէսինէ կէօթիւրմէքտէն իպարէթ տիր:

Տէթագէ թէաթրօսունտա տախի պու խըւմէթ իչին պիր տէլիգանլը պուլունուպ, մէրգում խալլի սէնէլէր մէգքիւր թէաթրօտա պու իշ իլէ իսթիխտամ օլունտուղու հալտէ, շիմտի

տախի տիկէր պիր թէաթրօտա այնի խըտ-
մէթտէ իսթիխտամ օլունմագտա իտի :

Պու տէլիգանլընըն , Ամէլի կօնթիէնին հան-
կը սօգագտա վէ եախօտ հանկը մահէլլէտէ
վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իթ-
մէսի գապիլ օլաճաղընտան , Պիժու , տէրհալ ի-
շար օլունան թէաթրօեա կիտիպ , մէղքիւր
տէլիգանլընը պուլտու :

Օլ վաղըթքի տէլիգանլը , Պիժունուն կէօր-
տիւկիւ զէման եէթմիշ եաշընտա պիր իհթի-
եար օլուպ , հէր նէ գատար պօեու էյիլմիշ ,
վէ եիւզիւ տախի պուրուշմուշ իտի իսէ տէ ,
հէնուղ չէվիք պիր ատէմ իտի :

Մալբէրթ իւլի իտարէխանէսի մէմուրու , քէն-
տիսինի նէ՝ մագսէսլէ արամագտա օլտուղու-
նու , մէրգում իհթիեարա պէեան իթտիկին-
տէ , իհթիեար տախի , ճէվապէն ,

— Միւսիւ , տէտի , սիզի պիր տէրէճէեէ
գատար խօշնուա իտէպիլիրիմ : — Մատամ
կօնթիէ , վօլթէր պուլվարընտա պէլթուլթէթ
իթմէքտէ իտի . . . — Ֆագաթ էվինին նիւմէ-
րօսու խաթրըմտա տէյիլ տիր . . . — Եալընըզ
շունտան մալիւմաթըմ վար տըր քի , էվի , Ռի-
շար-Լընուար պուլվարընա կիթմէշտէն պիր ազ
իլէրտէ իտի :

Պու գատար մալիւմաթ քեաֆի իտի : Կիտի-
լէճէք մէսաֆէ իսէ , բէք մահտուտ օլտուղուն-
տան , թէհարրիեաթ ուղուն սիւրմէեէճէք ի-
տի : Հաթթա , շիւպհէսիզ , մահէլլէ միւտիլի-
եէթինէ միւրաճաաթա պիլէ լիւղում գալմա-
եաճագ իտի :

Պինապէրին Պիժու, տէրհալ վալթէր պուրլա-
րը եօլունա բէվան օլտու, ֆադաթ օրատա
տախի մէրգում, եէնի պիր մէյեուսիեթէ
տիւշտիւ :

Շէօլէ քի, օն սէնէտէն պէրու մէղքիւր խա-
նէլէրին հէման քեաֆֆէյի դաբուճուլարը
թէպտիլ օլմուշ օլտուդլարընտան, քէնտի սէ-
լէֆլէրինին քիրաճըլարը հադգընտա ապա մա-
լիւմաթլարը եօղուտու :

Հալ պու քի, 19 նիւմէրօլու խանէտէ, Պի-
ժու պիր տէրէճէ մալիւմաթ ալապիլմէքլիկէ
մուվաֆֆադ օլտու : Մէրգում, մէղքիւր խա-
նէնին դաբուճուսու օլուպ, կէօմլէքլէրին քէ-
նարլարնա մաքինա իշլէմէքտէ պուլունան իհ-
թիեարէ պիր դատընա,

— Մատա՛մ, աճապա մէշհուրէ Ամէլի կօն-
թիէ նամընտա պիր թէաթրօ օեուճուսու օլան
դատընըն վադթիլլէ պու էվտէ իգամէթ իթ-
միշ օլտուղունա տայիր մալիւմաթընըզ վա՞ր մը
տըր, տէեու սիւալ իթտի :

Իհթիեարէ դատըն իշինի թաթիլ խտէրէք,

— Էվլէթ, միւսիւ, մալիւմաթըմ վար տըր,
տէեու ճէվապ վիրտի, մէղպուրէ պուրատա ի-
գամէթ իթտիկի հալտէ, պունտան օն սէնէ
էվլէլ վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Ֆիւվադը, մա՛տա՛մ, մէրգումէնին հայ-
եաթտա օլմատըղընը պէն տախի պիլիրիմ : Ֆա-
դաթ պիր դըզը վար իմիշ, տէյի՞լ մի :

— Էվլէթ, միւսիւ, աշգ ու սէվտա մահսու-
լու օլարադ, մէղպուրէնին սէքիզ եաշընտա,

եէթիշմիշ պաշադ կիպի սարը, վէ ինսանըն
ազլ ու ֆիքրինի ճէլպ խտէճէք տէրէճէտէ մա-
վի կէօզլիւ պիր դըզը պուլունմագ տա իտի քի,
արա սըրա վալիտէսինի կէօրմէեէ կէլիր իտի:

— Պու չօճուդ վալիտէսիյէ պիրլիքտէ սա-
քին օլմա՞ղ մը իտի:

— Խա՛յր, մի՛ւսիւ:

— Պէսպէլլի ագրապասընտան պիրինին խա-
նէսինտէ պիւյիւմէքտէ իտի, տէյի՞լ մի:

— Զանն իտէրիմ քի, մի՛ւսիւ, մատամ կօն-
թիէնին ագրապասը եօզուտու:

— Էօյլէ իսէ, պու չօճուդ նէ՞րէտէ դալըր
իտի:

— Կիճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէքթէպտէ:

— Է՛յ, վալիտէսինին վէֆաթընտան պէրու
պու չօճուդ նէ՞ օլմուշ տուր:

— Պու սիւալինիդէ ճէվապ վիրմէք միւմքիւն
տէյիլ տիր... — Զիւնքի վալիտէսինին վէֆա-
թընտան սօնրա, պու քիւչիւք դըզ հադդըն-
տա հիշ պիր մալիւմաթ ալմամըշըմ տըր, ֆա-
դաթ էկէր շիմտիեէ դատար պաշընա պիր ֆէ-
լաքէթ կէլմէմիշ իսէ, պու դըզ, ղաեէթ կիւ-
ղէլէշմիշ օլմալը տըր:

— Հիշ օլմաղ իսէ, վալիտէսինին պու չօճու-
ղու գօյմուշ օլտուղու մէքթէպին իսմինի պի-
լի՛րմիսինիդ:

— Խա՛յր, մի՛ւսիւ:

— Օ մէքթէպ հադդընտա ապլա մալիւմա-
թընըզ եօ՞գ մու տուր:

— Շու դատար պիլիրիմ քի, Մէղօն-Ալֆօր
սօգաղը թարաֆընտա իտի:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, մատամ:

Պիժու եէնիաէն միւշքիւլաթ գարշըրնտա պուլունմագտա օլուպ, պու տէֆաքի միւշքիւլաթ իսէ, հալլ ու թէսվիտէ օլունմաղ կիպի զանն օլունուեօրտու:

Վագաա մատամ կօնթիէ, պիր գըղ հաեաթտա պրագմըշ իտի, ֆագաթ պու գըղ նա՞սըլ պուլունհաճագ իտի: Մէրգում, պունուն իչին հիշ պիր չարէ կէօրէմէեօրտու: Պինապէրին իտարէխանէեէ ավտէթլէ, մէմուրիեէթի նէթի, ճէլէրինին հիսապընը Մալբէրթիւիեէ պիլտիրտի, վէ իտարէխանէ միւտիրի իսէ, պու ճէվապտան մէյեուս օլարագ, օտասընտա եալլընըղ գալտըղընտա, տիրսէքլէրինի եաղըխանէսինէ տաեաթըպ, վէ պաշընը տախի էլլէրի իչինէ ալարագ, քէնտի քէնտինէ,

— Պու իշի եիւղ իւսթիւնէ պրագմագ, տիվանէլիք տիր, տէեու միւլահաղա իթմէքտէ իտի, լաքին զաեէթ էմրի պասիրէթ իւզրէ հարէքէթ իթմէք տէ էհէմմիեէթտէն տիր: — Էվվէլ էմիրտէ, զաղէթալարտա պիր իլան նէշը իթտիրիլմէսի, օլամաղ, չիւնքի, կէրչի պու խուսուս մաթլուպումուղա մուվաֆըդ իսէ տէ, մատտէյի տիւչարը թէհլիքէ տէ գըլապիլիլ: ... — Մէսէլա, օլ վագըթ հարէքէթի վագըրամըղըն սէպէպի արաշթըրըլպ, հագգըմըղտա չիւպհէ հասըլ օլուր, վէ աղըպէթ տէ, մասըհաթը հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգարմագ իչին, միւշքիւլաթ հուսուլէ կէլիր: ... — Պինապէրին, էվվէլ պէ էվվէլ, էկէր միւմքիւն

օլուր իսէ , արամագտա օլտուղումուզ կէնճ գը-
ղըն թալիմ ու թէրպիսէ կէօրմիւշ օլտուղու
մէքթէպի պուլմագ , հէքսինտէն զիւստէ քեա-
րը ագըլ տըր :

Մայրէրթիւի պու միւլահաղատան սօնրա ,
Պիժուեու չաղըրըպ , մէրգումա թալիմաթը ճէ-
տիտէ վէրտի :

Սթա-Բինին բէֆիգի , Շարանթօն իլէ Մէ-
ղօն-Սլֆօր արասընտա պուլունան պիլճիւմլէ
մէքթէպլէրի , պիրէր պիրէր տօլաչմագ իչին
էմր ախզ իյլէտի :

Մուվագդաթէն պրագայըմ քի , Մայրէր-
թիւի իտարէխանէսինին իքի մէմուրլարը , թա-
հարրիւսաթ վէ թէտգիգաթլարընա տէվամ իթ-
մէքտէ օլտունլար , պիգ , վիլլար ճատտէսին-
տէ , դօնթ տը վէրթինին խանէսինէ վասըլ օլ-
տուղու դէման , պարօն տը Ֆօսարօեու պուլա-
լըմ :

Պու արալըգ դօնթէս , խանէսինէ ալտէթ
իթմիշ իտի :

Սէզար , Սէն-Սիւլբիս մէյտանընտա բաթթ
կէլմիշ օլտուղու արապաեը , խանէսին հալլի-
սինտէ կէօրմէքլէ , մէզպուրէնին , խանէսինէ
ալտէթ իթմիշ իտուկինէ իսքեսաթ օլտու : իքի
նէֆէր սէյիս , արապանըն աթընը չէօզմէքտէ
օլտուղլարըր դէման , պաշ արապաճը ժագ Սիւ-
րօ օրատա պուլունմամագտա իտի :

Մ. տը Ֆօսարօ , քէնտիսինին կէլտիկինի խա-
պէր վէրտիրտի :

Մատամ տը վէրթի պու էսնատէ , տահա

հէնուզ շարժաւոր յլա քիւրքիւնիւ չըդարմըշ օլ տուղու թագտիրտէ , սալօնտա իւշ տէօրթ նէֆէր միւսաֆիրլէր իլէ գօնուշուեօրտու : Պու միւսաֆիրլէրին իշինտէ , իսմի օգուեանլարըմըշա զաթէն մալիւմ օլան վիգօնթ տը Շաղայ տախի պուլունմագտա իտի :

Մարի տը վէրժի , հագըգաթէն իհթիեար զէվէինին մուհապպէթի շէտիտէսինի սալիհէ չըդարմագտան չօգ զիետտէ տիլպէր վէ հիւսէնա իտի : Մէզպուրէ , անճագ երկիրմի իւշ եաշընտա պուլունտուղու հալտէ , գարէ կէօզլէրինին պագըշընտա , վէ գան դըրմըղը տօտագլարընըն թէպէսիւմիւնտէ օլ գատար թաղէլիք միւշահէտէ օլունուեօրտու քի , կէնճ պիր դըղտան հէման ասլա ֆարգը եօգ տէնիլտէ ճայիզ իտի :

Գալըն վէ իրէք կիպի եռումշագ սաշլարը , սարը քէսթանէ ըէնկի միսիլլու օլուպ , ասլալէքէսի օլմաեան վէ հիւզի պիր հէեէճան հիսս իթտիկինտէ գըզարան եիւզիւնէ ատէթա պիր թաճ հէյեէթի քէսպ իթտիրմիշլէր իտի :

Մէզպուրէ , ուղուն պօյլու , նազիք , վէ էշքեալը տիւղկիւն , վէ եիւզիւ կիպի , թամր ու հարէքէթի տախի նազիքեանէ օլուպ , հագըգաթէն բէք շիրին վէ ճաղիպէ իտի :

Գօնթէս , Մէզար տը ֆօսարօեու իլթիֆաթլէ գապուլ իթտիքտէն սօնրա , վիզիթալարընըն զաեէթ ոէյրէք վուգուինտէն տօլաեը , մէրգումու նազիքեանէ թաղիլլէտի , վէ նէշարըն , գօնթ տը վէրժի հագըգընտա իսթիֆ-

սարը խաթըր իթմէսինէճէվապէն , վէ ֆասիտ
պիր թէպէսսիւմ իլէ ,

— Մ. տը վէրժի , ումուրը քիմեքվիէեէ միւ-
թէալլիդ պիր էսէրինի թասհիհ իթմէքլէ մէշղու
տուր , վէ զալիպա ճէմիյեէթի իլմիեէ իլէ Ֆը-
րանսա վէ թէքմիլ տիւնեա , սապըրսըզըդլա
մէդքիւր էսէրին նէշրինէ պէքլէմէքտէ տիրլէր
... — Զանն իտէրիմ քի , էկէր թասհիհինի իք-
մալ իտէր իսէ , պիր ազտան աշաղը ինէճէք
տիր , պուսուսլա պէրապէր տէ թէէմին իտէ-
մէմ , տէտի :

Պատէհու կէնճ գատըն , դաթթ իթմիշ օլ-
տուղու մուհապէրէսինէ թէքրաք իպթիտար ի-
տիպ , պաշը տաղ , վէ քէնտիսի զաեէթ ազիմ
վադար սահիպի օլան միւսաֆիրլէրինտէն պի-
րինէ չէօյլէ տէտի :

— Ազի՛ղիմ միւսիւ տը վալվիլ , պանա կէօն-
տէրմիշ օլտուղունուղ արիգէյի ապա նազարը
տիգդաթըմտան եիրադլաթմագտա տէյիլիմ
... — Պինապէրին պիր գաշ կիւնէ գատար ,
մահէլլէնիղ ֆուգարա չօճուգլարը իչին , էլլի
թագըմ էլպիսէ կէօնտէրէճէյիմ տիր :

— Մա'տամ , տիւշարը զարուրէթ օլուպ ,
թիւքէնմէղ համիյեէթ վէ սախալէթինիզէ միւ-
րաճաաթ իթտիքլէրինտէ , մաղհարը ինաեէթ
օլան ֆուգարա վէ պիշարէկեան նամընա , սիզ-
լէրէ արղը թէշէքքիւր իյլէրիմ , տէեու մու-
գապէլէ իթտի տաղ պաշը ատէմ :

— Միւսիւ տը Սիմիէ , տէեու տէվամ իթտի
գօնթէս թէպէսսիւմ իտէրէք , տիկէր պիւր միւ-

սափիրէ քի, մէրգում տախի զանէթ աղբր
պաշ, վէ օլ պիրի գատար տաղ իտի, — պու սա-
պահ, պիր համիսի տէ զաթընըզ օլտուղունուզ
խայրաթխանէեէ պիր պալեա պէեազ չամաշրր
իլէ էլպիսէ թագըմլարը կէօնտէրտիմ:

— Ահ, մատամ, մուամէլաթը ինսանիեէթ.
բէրվէրանէնիզտէն տօլաեը, զաթընըզա նէ գա-
տար թէշէքքիւր իտիլսէ, ազ տըր, տէտի Մ.
տը Սիմիէ, ըիգգաթամիզ պիր թավը իլէ:

— Մատամ գօնթէս, տէեու իլավէ իթտի
վիգօնթ տը Շաղայ քի, օթուզ եաշընտա կիւ-
զէլ պիր տէլիգանլը օլուպ, քէնտիսինի պիր ազ
տէրէճէտէն զիեատէ պէեէնմէքտէ իտի, — ֆիլ-
վագը, զաթը ալինիղին մուավէնէթինի թէ-
մէննի իյլէմէք իւզրէ, հիշ պիր ճէմիյեէթի ին-
սանիեէթբէրվէրանէեէ իշթիրաքըմ պուլուն.
մատըզընտան նաշի էսէֆ իտէրիմ... — Իսմի-
նիզէ իտիլէճէք թէպէրրիւքեաթը, խաքիրա-
յինիզէ թագտիմ իթմէքլիք, հագըգաթէն
պէնտէնիզճէ մուճիպի ֆախսր օլաճագտը...

— Աղիղիմ վիգօնթ, պէնտէնիզ, էհլի սէր-
վէթտէն օլան պիր գատընըն վաղիֆէսինի իճ-
րա իթմէքտէյիմ, տէեու մուգապէլէ իթտի
Մարի տը վէրթի, — Շէօյլէ քի, քէնտի ֆագ-
լա սէրվէթիմտէն պիր միգտարընը, ֆագը ու
զարուրէթ հալինտէ պուլունանլարա թագտիմ
իթմէքլիկիմ, վաճիպէի զիմմէթիմ իգթիղա-
սընտան տըր... Պու իսէ, թապլի վէ հաթթա
քիֆաեէթտէն տէ ազ պիր շէյ օլմաղլէ, աճի-
զանէ եարտըղըմ շէյլէր իշին, թէպէրրիւ.

քեաթ, թէշէքքիւր վէ շիւքրանիյեթ պէք-
լէմէմ . . .

— ԻՏթիմալ տըր քի, պու շէյլէրէ լաեղդ-
օլտուղունուղ թագտիրտէ, անլէրի թալէպ իթ-
մէմէկէ հագգընըզ վար տըր, տէեու տէվամ
իթտի Մ. տը Շաղայ միւէսսիր պիր սէտա իլէ,
զիրա պաղը քէրրէ ինսան իյիլիք թօխումու էք-
տիկի հալտէ, մուգապիլիտէ նանքէօրլուգ
տէվշիրիր :

— Աղի'ղիմ վիգօնթ, զաթընըզ նէվի պէշէ-
րէ իֆթիրա իտիեօրսունուղ :

— Մատա'մ գօնթէս, զանն իտէրիմ քի,
պէնտէնիզ, նէվի պէշէրի բէք ալէա թանը-
մըյըմ տըր, վէ թէէմին իտէրիմ քի, պաղը
միւսթէմնալարտան մատա, ինսան թապիա-
թը նանքէօր տիր :

— Պէն պու սէօղիւ թէքրար բէտտ իտէրիմ,
վէ պու պապտէ միւսիւ տը Ֆօսարօնուն բէյինէ
միւրաճաաթ իյլէրիմ, տէտի շէտիտէն Մարի
տը վէրթի :

— Պէնտէնիզ տախի, մատա'մ, տէեու մու-
գապէլէ իթտի Սէզար, իճրա իտիլէն Ֆաղի-
լէթին գըյմէթի, նէվի պէշէր թարաֆընտան
թագտիր օլունտուղունա իթիգատ իտէրիմ,
վէ անճագ շունու տախի թէէմին իյլէրիմ քի,
իտիլէն Ֆաղիլէթէ մուգապիլ, նանքէօրլուգա
տախի թէսատիւֆ օլումմատը լաղըմ կէլսէ, եի-
նէ, զաթը ալինիզ կիպի, Ֆաղիլէթ իճրասըն-
տա գուսուր իտիլմէմէլի տիր . . . — Ֆիլվաղը,
մատա'մ գօնթէս, պէնտէնիզ զաթընըզա զի-

եառնէսիլէ հայրէթտէ գալմագտանեմ, վէ է-
կէր շու տիւնեանն ատաթ վէ ուսուլունա պու-
տէրէճէ արշմը օլմասա իտիմ, բէք ալէա իս-
քեաթ օլմուշում տուր քի, ինճիլի շէրիֆ վէ
թրիսթիանլըգ եօլլարընտա չօգ զիեատէ իլէրի
կիտէճէք իտիմ:

— Սի՞գ մի, միւսի՛ւ պարօն . . . — տէտի մա-
տամ տը գօնթէս թէաճճիւպանէ պիր սէտա,
վէ հէման իսթիհզաքեարի պիր թէպէսսիւմիլէ:

— Ի՛վվէթ, մատա՛մ, պէնաէնիլ, տէեու մու-
գապէլէ իթտի ֆօսարօ, հաթթա իհթիմալ
տըր քի, էօմրիւմիւն սօն գըսմընը տա, Տօմէ-
նիգէն, եախօտ թրաքիսթ վէ եա Շարթրէօ
րուհպանլարը էլպիսէսիլէ կէչիբէճէյիմ տիր:

— Պունուն իհթիմալտէն օլմատըղընա, էլ-
պէթթէ սիլ տախի իսքեաթ օլմուշտունուլ
պուր:

— Նէ՞ իչին: — Պաղէն էօյլէ տագըգալարըմ
վար տըր քի, նէ գատար տինսիլ վէ իմանալը
տախի օլսամ, եինէ աննըմ, պիրտէն պիրէ միւ-
թէէսսիր օլտուղու զիեաեը նուր գարչըսընտա
թէվաղու իտէր, վէ հէր նէ գատար պու թէ-
էսսիր չաբուգ մահլ վէ իղալէ օլունուր իսէ տէ,
արասը չօգ կէչմէքսիղին եինէ պու հալ վագը
օլուր . . .

Պու էանատէ, Սէզար, գօնթէսին եիւղիւնէ
ղարիպ պիր տիգգաթլէ աթֆը նաղար իտիպ,
պատէհու քէլամընա տէվամիլէ,

— Նասըլ քի, պիր աղ էվվէլ տախի, Օտէօն
մահէլլէսինտէն կէչտիկիմօնէ, Սէն-Սիւլբիա քի-

լիսէսի էճնիւնտէն կէշիւօրտում, տէտի, վէ
արա սըրա ինսանըն իւղէրինտէ հասըլ օլուպ,
Ֆադաթ սէպէպլէրի անլաչըլամաեան պիր հալը
մէյեուսիւեթպալս, օ սըլատա պէնտէնիղին
տախի ֆիքրինի վէ գալպինի իհաթա իթմիշ
իտի: Պինապէրին, պէլքի օ մուգատտէս մա-
հէլտէ գալպիմին իսթիրահաթընը վէ զիհնի-
մին մուլաղէնէսինի թէքրար պուլուրում իւ-
միտիլէ, արապամը տուրտուրում, վէ քիլի-
սէեէ կիրտիմ:

— Պու սէօյլէտիկինիղ վուգուաթ, պիր աղ
էվվէ՛ մի վաղը օլտու, տէեու սիւալ իթտի
կէնճ գատըն, զահրէն հիշ պիր թէլաշ վէ էն-
տիշէ ալէամէթի կէօսթէրմէեէրէք:

— Իվվէթ, մա'տամ, պիր աղ էվվէլ, եանի
տէվլէթխանէնիղէ կէլտիկիմ զէման վաղը օլ-
տու, տէեու ճէվապ վիրտի Սէզար:

— Պիրլալիրիմիղէ թէսաաիւֆ իթմէմէքիկի-
միղ բէք զարիպ տիր, տէտի մատամ տը վէր-
թի թապիի սէտասըլա, չիւնքի սիղին պու-
լունտուլունուղ այնի վաղըթտա, պէն տախի
Սէն-Սիւրբիս քիլիսէսինտէ պուլունուեօրտում,
Օն տաղըդա գատար մէղքիւր քիլիսէտէ սուր-
տում, վէ հաթթա քիլիսէտէ չօղլուգ ճէմիյ-
եէթ օլմատըղը թապտիրտէ, պիրլալիրիմիղէ

եառէսիյլէ հայրէթոտէ գալմագտանեմ, վէ է-
կէր շու տիւնեանն ատաթ վէ ուսուլունա պու-
տէրէճէ արշմըշ օլմասա իտիմ, բէք ալէա իս-
քեաթ օլմուշում տուր քի, ինճիլի շէրիֆ վէ
թրիսթիանլըգ եօլլարընտա չօգ զիեատէ իլէրի
կիտէճէք իտիմ:

— Սի^ող մի, միւսիւ պարօն . . . — տէտի մա-
տամ տը գօնթէս թէաճճիւպանէ պիր սէտա,
վէ հէման իսթիհզաքեարի պիր թէպէսսիւմիլէ:

— Էվվէթ, մատա՛մ, պէնտէնիլ, տէեու մու-
գապէլէ իթաի ֆօսարօ, հաթթա իհթիմալ
տըր քի, էօմրիւմիւն սօն գըսմընը տա, Տօմէ-
նիգէն, եախօտ թրաբիսթ վէ եա Շարթըէօ
րուհպանլարը էլպիսէսիյլէ կէչիբէճէյիմ տիր:

— Պունուն իհթիմալաէն օլմատըղընա, էլ-
պէթթէ սիլ տախի իսքեաթ օլմուշսունուլ
պուր:

— Նէ^օ իչին, — Պազէն էօյլէ տադըգալարըմ
վար տըր քի, նէ գատար տինսիլ վէ իմանսըղ
տախի օլսամ, եինէ աննըմ, պիրտէն պիրէ միւ-
թէէսսիր օլտուղու զիեաեը նուր գարշըսընտա
թէվաղու իտէր, վէ հէր նէ գատար պու թէ-
էսսիր չաբուգ մահվ վէ իղալէ օլունուր իսէ տէ,
արասը չօգ կէչմէքսիղին եինէ պու հալ վագը
օլուր . . .

Պու էսնատէ, Սէզար, գօնթէսին եիւղիւնէ
ղարիպ պիր տիգգաթլէ աթֆը նազար իտիպ,
պատէհու քէլամընա տէվամիէ,

— Նասըլ քի, պիր ալ էվվէլ տախի, Օտէօն
մահէլլէսինտէն կէչտիկիմոն, Սէն-Սիւլբիա քի-

լիսէսի էննիւնտէն կէշիեօրտում, տէտի, վէ
արա սըրա ինսանըն իւզէրինտէ հասըլ օլուպ,
Ֆադաթ սէպէպլէրի անլաշլամանան պիր հալը
մէ, յեուսինէթպախշ, օ սըրատա պէնտէնիզին
տախի ֆիքրինի վէ գալպինի իհաթա իթմիշ
իտի: Պինապէրին, պէլքի օ մուգատտէս մա-
հէլտէ գալպիմին իսթիրահաթընը վէ զիհնի-
մին մուվաղէնէսինի թէքրար պուլուրում իւ-
միտիլէ, արապամը տուրտուրում, վէ քիլի-
սէնէ կիրաիմ:

— Պու սէօյլէտիկինիզ վուգուաթ, պիր ազ
էվվէ՞լ մի վագը օլտու, տէեու սիւալ իթտի
կէնճ գատըն, զահիրէն հիշ պիր թէլաշ վէ էն-
տիշէ ալէամէթի կէօսթէրմէնէրէք:

— Էվվէթ, մա'տամ, պիր ազ էվվէլ, եանի
տէվլէթսանէնիզէ կէլտիկիմ զէման վագը օլ-
տու, տէեու ճէվապ վիրտի Սէզար:

— Պիրիպիրիմիզէ թէսաաիլի իթմէմէքիկի-
միզ բէք զարիպ տիր, տէտի մատամ տը վէր-
թի թապի սէտասըլա, չիւնքի սիզին պու-
լունտուլունուզ այնի վագըթտա, պէն տախի
Սէն-Սիւլբիս քիլիսէսինտէ պուլունուեօրտում,
օն տագըգա գատար մէգքիւր քիլիսէտէ տուր-
տում, վէ հաթթա քիլիսէտէ չօղլուգ ճէմիյ-
նէթ օլմատըղը թագ տիրտէ, պիրիպիրիմիզէ

Թէսատիւֆ իթմէմէքլիկիմիլ , հագըդաթէն
բէք զարիպ տիր ,

— Ֆիլվադը , տէեու մուգապէլէ իթտի Սէ-
ղար , պէնտէնիլ տախի քիլիսէտէ , միհրապլա-
րըն էօնլէրինտէ չէնտ նէֆէր գատընլտր իլէ
պիր տէ պիւյիւք միհրապ գարշըսընտա , սի-
եահ էլպիսէլի տիկէր պիր գատըն կէօրաիւմ
քի , եիւզիւնիւ էլլէրի իչինտէ կիզլէմիշ օլտու-
ղու հալտէ , զաեէթ տինտարճա տուասընը իթ-
մէքտէ իտի :

— Իշթէ օ սիեահլը գատըն պէն իտիմ , տէ-
եու ճէվապ վիրտի գօնթէս կիւլէրէք :

— Ջաթընըզ օլտուղունուղու քէշֆ իտէմէ-
միշ օլտուղումա նէ՞ գատար էսէֆ իտէրիմ . . .

— Չիւնքի էկէր քէշֆ իթսէ իտիմ , նասըլ
տուա իտիլմէսինի էօյրէնմէք իչին , եանընը-
ղա կէլիր իտիմ :

— Պէն տախի սիզէ , գալպինիզի ճէնապը
Հագդա սունունուզ , օ հալտէ տուա քէնտի-
լիկինտէն տօտագլարընըլ իւզէրինէ կէլիր տէ-
եու ճէվապ վէրիր իտիմ :

Պիր ճիւզի միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա ,
գօնթէս իլավէյի մէգալ իտէրէք ,

— Քիլիսէտէ խայլի վագըթ գալտընըլ մի ,
տէտի :

— Հէման պիր չարեէք սաաթ գատար գալ-
տըմ , վէ տիշարը չըդտըղըմտա իտէ , իւմիտիմ
ֆիլիէ կէլմիշ իտի , չիւնքի քիլիսէնին ուղուն
քէմէրլէրի ալթընտա հիւքմ իտէն ազիմ սուս-
լուգ , վէ օրթալըղը իհաթա իթմիշ օլան քիւն :

իւր գօգուլարը, գալալիմոէ վէ ֆիքքիմոէ
պիր րահաթլըգ հուսուլէ կէթիրմիչլէր իտի :

Պուլաղըրտըլար միւնասէպէթիյլէ, մատամ
տը վէրթինն սիմասընտա հիչ պիր թէպէտտիւլ
հուսուլէ կէլմէտի, վէ պիլաքս լէհէսինտէ
աղիմ պիր սիւքիւնէթի հալ մէվճուտ օլուպ,
շու վէճհ իլէ քէլամլնա տէվամլէ,

— Իշթէ մէգքիւր սիւքիւնէթ, տէտի, նա-
սըլ քի սիզին իւզէրինիզտէ տախի թէէսսիրինի
իճրա իթմիշ իսէ, պանա տախի գարշը գօնուլ-
մազ տէրէճէտէ թէէսսիր իտէր . . . — Պինա-
պէրին քիլիսէճէ պիւլիւք վէ շամաթալը զիյ-
նէթլէրտէն իսէ, մէգքիւր սուսուլղու թէրճիհ,
վէ ճէնապը Հադգա տուա իթմէք իչին, ագլ
ու ֆիքքիմի ալթիւսթ իթմէեէճէք վաղըթլա-
րը իսթիեար իյլէրիմ :

— Հաղըգաթէն պու սէյլէտիկինիզի պէն-
տէնիզ տախի թաստիգ իյլէրիմ, տէտի Ֆօսա-
րօ : — Ֆիլհաղըգա քիլիսէլէրին կիւրիւլտիւ
վէ շամաթալը վաղըթլարընտա, պինլէրճէ մուճ-
լար եանըպ, պօհօրտանլարըն գօգուլարը էթ-
րաֆա պիւրիւտիւկիւնտէ, վէ օրկանօլարըն
ֆէվգէլ առտէ սէտալարը էթրաֆը էօթտիւր-
տիւքլէրինտէ, քիլիսէեէ կէլմէքլիք, մէգ-
հէպճէ պիր վաղիֆէ իճրասը նիյեէթիյլէ օլմա-
եըպ, իլլա թէալթրօլարա պէսթէլէր տինլէմէ-
կէ կիթմէք կիպի տիր . . . — Էվլէթ, նիչէլէր
վար տըր քի, քիլիսէյի տիւնեէվի պիր մահէլլ
մազամընտա ատտ իտէրէք, եա պիր մէրադ,
եա պիր նաղ ու ճիլվէ, վէ պազէն տախի աշգ-

ու մուհապպէթ իշինտէն տօլաեր , պուլուշմադ նիյեթթիյէ կիտերէր :

— Աչդ ու մուհապպէթ իշինտէն տօլաեր պուլուշմադ նիյեթթիյէ՞ մի , տէյի թէ քրարլատը գօնթէս , տէհշէթլէ դարըչըդ պիր հայրէթ էսէրի կէօթթէրէրէք :

— Էվվէթ , մա'տամ :

— Պու սէօյլէտիկինիզին իհթիմալտէն օլտուղունա հագըդաթէն ինանը՞ր մըսընըդ :

— Էմնիյեթթիմ պիլէ վար տըր :

— Կէօրմի՞շմիւսինիւղ :

— Էվվէթ , մա'տամ , կէօրմիւշիւմ տիւր :

— Վադաա պու պապտէ իտտաա իթմէմ , լաքին պէօյլէ պիր քիլիսէճէ հիւրմէթսիզլիկին խաթըրէսի պիլէ , պանա տէհշէթ վիրմէքտէ տիր :

— Ա՛հ մա'տամ , տէեու ճէվապ վիրտի Սէղար , թէպէսսիւմ իտէրէք , աչըդ վէ մաշուղլար , հիւրմէթսիզլիք իճրատընտա պուլունտուգլարընտան տօլաեր վազիֆէ իթմէզլէր . . .

— Անլէր , տիւշիւնմէեէրէք հարէթթ իտէրլէր , վէ քէնտիլէրինին աչդ ու սէվտալարընա միւթէպլիգ օլմաեան հէր խուսուստա պիգայտ պուլունտուրլար . . . — Քիլիսէտէ պուլուշմալարը իսէ , մահէլլի մէգքիւրուն մուգատտտէսլիկի , քէնտի էսրարլարը հագըդընտա տալա շիւպհէեէ մահէլլ վիրտիրմէմէսի իշին տիր . . . — Վադաա քիլիսէճէ պու եօլտա հիւրմէթսիզլիք իճրատը , հէր վազթա մախսուս տէյիլ իսէ տէ , օրթա ասըրտա պու կիպի հարաքեաթը նա :

պէճատա պուլունանլար օլմուշ տուր, նասըլ
քի, հէր շէյէ շիւպհէ իտիլէն շու շիմտիքի
եաշատըղըմըղ ասըրտա տախի պու միսիլու հա-
րէքէթլէրէ չօգ աէֆա ճիւրէթ օլունմագտա
տըր . . .

— Էն շիտտէթլի աշգ ու սէվտա պիլէ, պէօյ-
լէ պիր մէքրուհճա հիւրմէթ սիղլիքտէն տօլա-
եը մասաղուր թութուլամաղ, տէտի պարիտ-
ճէ մատամ տը վէրժի . . . — Պէնտէնիղ իսէ,
քէնտի թարաֆըմոտան, պու եօլլարա միւրա-
ճաաթ իտէն ճահիլլէրէ, գալպիմտէն իզհարը
էսէֆ իտէրիմ:

Մ. տը Ֆօսարօ, իշպու միւքեալէմէ էսնա-
սընտա, գօնթէսէ տիգգաթ իթմէքտէն ասղա
տուր օլմատը, վէ ֆիքրինտէն իսէ,

— Պու գատըն իֆթիրաեա տիւչար օլմուշ
տուր: — Էկէր զինաքեար պիր գատըն օլտա
իտի, պու տէրէճէ միւրայիլիք կէօսթէրմէեէ
միւգթէտիրէ օլամաղ իտի, տէեու միւլահա-
ղա իթմէքտէ իտի:

Սէղարտան էվլէլ կէլմիշ օլան միւսաֆիրլէր-
տէն իքիսի, վէտալաշմագ իւզրէ աեաղա գալգ-
տըլար: Պու արալըղ սալօն գարուսու աշըլլա,
օտա խըղմէթքեարը, միւսիւ տը թրուա-Մօ-
նուն կէլմիշ օլտուղունու խապէր վէրտի:

Արնօլտ տը թրուա-Մօն, էշքեալը դաեէթ
կիւղէլ, վէ քէնտիսի տիլպէր, եիկիրմի պէշ
եիկիրմի ալթը չաղլարընտա պիր նէվճիլան օ-
լուպ, օգուեանլարըմըղ քէնտիսինի թանըմա-
եարագ, սլունտան ագտէմ Սէն-Սիւրլիս քիլի-

սէսինտէ , պիր աղ էվիէլ դօնթէսին տիղ չէօք-
միւշ օլտուղու պիր բանգօ էօնիւնտէ տիղ չէօք-
միւշ օլտուղունու , վէ մէզպուրէ Դարաֆրն-
տան վաղ իտիլմիշ օլան մէքթուպու ալտըղընը
կէօրմիւշէր տիր :

Պու նէվճիվան , մատամ տը վէրթիեէ սէլամ
վէրիպ , թանրմագտա օլտուղու պարօն տը ֆո-
սարօնուն էլինի սըգտը , վէ տիկէր իքի միւ-
սաֆիրլէրէ տախի պաշ էյտի : Պատէհու , քէն-
տիսինէ նաղիքեանէ իեատէի սէլամ իթմիշ օ-
լան մատամ դօնթէսէ խիթապէն ,

— Աճապա Մ. տը վէրթիյի կէօրմէքլիք չէ-
րէֆինէ նայիլ օլապիլիթմիյիմ , տէեու սիւալ
իթտի :

— Զէվճիմ քէնտի տայիրէսինտէ , պիւյիւք
էսէրինին բրօվալարընը թասհիհ իթմէքլէ մէշ-
ղուլ տուր , քէնտիսինէ խուսուսի սուրէթտէ
պիր սէօյլէեէհէկինի՞ղ մի վար տըր , տէտի դօն-
թէս :

— Իթալեաեա սօն տէֆա վուգու պուլան
սէյեահաթըմ հագդընտա մալիւմաթ իսթէմիշ
օլտուղունտան , օ մալիւմաթը թէպլիղէ կէլ-
տիմ :

— Բէք իյի , շիմտի քէնտիսինէ խապէր
կէօնտէրիրիմ :

Պիր դաշ տաղըդա դատար միւքեալէմէ , ու-
մուսի պիր սուրէթ քէսպ իտիպ , պատէհու Սէ-
զար , մատամ տը վէրթինին քեամիլէն պիսուշ
վէ պիկիւնահ պիր դատըն օլտուղունա , վէ մա-
լիւմ օլան իմղասըղ մէքթուպուն տախի պիր

ալչադլըգ իտուկինէ իսքեաթ օլուպ , հալ պու
քի մէզպուրէնին էթրաֆընը գօլլամանը տա
ֆիքրինտէ դարարլաշտըրարագ , տիկէր միւսս-
ֆիրլէրլէ պիրլիքտէ , մատամ գօնթէստէն մու-
ֆարագաթ իյլէտի , վէ թապիաթիյլէ սալօնտա
մէզպուրէ իլէ Մ . տը թրուա-Մօն եալընըգ դալ-
տըգլարընտա , իքիսինին տախի կէօղ պէպէք-
լէրինտէ , պիր աթէշի աշգ ալէվի հուսուլէ
կէլտի , ֆագաթ թապր ու հարէքէթլէրինճէ
հիշ պիր թէպէտտիւլ վադը օլմատը :

Պատէհու իքիսի տախի պիրպիրլէրինէ եագ-
լաշտըլար , շու դատար քի , խարիճտէն պիր
քիմնէ , պուշլարըն լաղըրտըլարընը իշիթմէեէ-
րէք , քէնաիլէրինի պու հալտէ կէօրսէ իտի ,
հէր վաղըթքի կիպի շունտան պուշտան գօ-
նուշմագտա օլմալարընտան ղայրի հիշ պիր
շիւպհէեէ ղահիպ օլամագ իտի :

Իշթէ պու հալտէ , Մարի տը վէրթի , էլին-
տէքի եէլրագէյի օյնաթարագ , եափաշ պիր
սէտա իլէ , վէ կէրմիեէթ իւզըէ ,

— Թէգքիրէմի պուլտունո՞ղ մու , տէեու սի-
ւալ իթմէքտէ իտի :

— Պուլտում , վէ մուծիպինճէ գօշուպ կէլ-
տիմ , տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը , լա-
քին իշպու միւսթաճէլ վէ մանէասը գարան-
լըգ , վէ իղթիրապ ու էնտիշէյի մուծիպ թէգ-
քիրէտէն հիշ պիր շէյ անլաեամատըմ . . . —
Սէօյլէյին , նէ՞ վար տըր , պիր շէյ մի վադը
օլտու :

— Արնօլտ , տէտի գօնթէս , պանա իճրա

իթտիրմէկէ սէպէպ օլտուղունուղ խէթամըղ,
սէֆալէթիմի մուճիպ օլաճագ տըր . . . — Ա՛հ,
պէն ղա՛յպ վէ մա՛հվ օլտում:

— Ղայպ վէ մա՛հվ մը օլտունուղ, տէեու
թէքրարլատը Մ. տը թրուա-Մօն հայրէթտէ
գալարագ:

— Էվվէթ:

— Մարի՛, բէճա իտէրիմ, իֆատէնիզի իյղահ
իտինիզ . . . — Լագըրարլարընըղ տախի, թէզ-
քիրէնիզ կիպի, պանա հիչ պիր իյղահաթ վիր-
մէեէրէք, պատիի տէհչէթիմ օլմագ տա տըր-
լար . . . — Սիզի թէհտիտ իտէն մուխաթարա
նէ՞տիր:

— Պուրատա սիղէ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ,
զիրա պէնի գօլլաեօրլար տէեու գօրդուեօրում:

— Լաքին նէ՛ օլտուղունու պիլմէք իսթէրիմ
. . . — Սէօյլէյին, սիզի նէ՞ վագըթ կէօրէճէյիմ:

— Պու կիճէ:

— Նէ՞րէտէ:

— Հէր վագըթքի պուլունտուղումուղ մա-
հէլտէ:

— Սաաթ գաչտա՞:

— Հէր նէ վագըթ պուրատան տիշարը ջը-
գապիլիւրսէմ, օ սաաթտա:

— Ագչամըն սաաթ իքիսինտէն իթիպարէն,
սիզի պէքլէրիմ:

— Բէ՛ք իյի, արթըդ սո՛ւս օլուն:

Պու էսնատէ, օտա խըզմէթքեարը սալօնա
կիրիպ:

— Միւսիւ գօնթ, միւսիւ տը թրուա-Մօ-

նուր քէնտի օտասընա տավէթ խախօր , տէտի :

Արնօլա տէրհալ ահաղա գալգըպ , վէ գօն-
թէսէ պաշընը էյիպ , սէլամընը վիրտիքտէն
սօնրա ,

— Զաթընըղը պու գատար չաբուգ թէրք
իթտիկիմտէն տօլաեր , աֆվընըղը տիլէրիմ , մա-
տամ , տէտի , զիրա վագթը զաեթ գըյմէթ-
տար օլան միւթէպէր տօսթումու պէքլէթտիր-
մէք իսթէմէմ :

Մարի , սուլէթի նաղիքեանէտէ մէրգումու
սէլամլաերպ , ֆագաթ ասլա ճէվապ վիրմէտի ,
վէ Մ. աը թրուա-Մօն տախի խըզմէթքեարըն
արգասընտան կիթտի :

Գօնթուէն իշ օտասը , պիրինճի գաթտա , վէ
վասի պիր տայիրէտէ օլուպ , գօնթէսին տա-
յիրէսինտէն խայլի ուղագտա խախ :

Մ. աը վէրժի , Արնօլտու իսթիգպալ իշին
աեաղա գալգըպ , վէ մէրգումուէն էլինի սը-
գարագ ,

— Օ՛ , սէֆա կէլտինիզ , սէվկիւլիւ էվլատում ,
լաքին լաղըմ տըր քի , սիղի թէքտիր խտէյիմ ,
տէտի :

— Նէ՞ իշին , միւսիւ գօնթ , տէեու սիւալ
իթտի տէլիդանը թէպէսսիւմ իլէ :

— Խանէմիղէ բէք սէյրէք կէլտիկինիզ իշին :

— Էկէրչի տէվլէթխանէնիղէ կէլէրէք , զա-
թը ալինիղի բէք չօդ թաճիզ իթմէեօր իսէմ ,
օլ պապտէ էօղըիւ շէրիմ վար աըր :

— Նէ՞ կիպի :

— Քէսրէթ իւզրէ օլան մէշղուլիեթլէրինի-

դին էհէմիւիեէթինի պիւտիկիմոէն , զաթը ա-
լինիզի թաճիղ խտէրիմ տէյի գօրգմագտայրմ :

— Խա՛յր , օլ պապտէ սիզին իչին վէսվէսէ
խտէճէք հիչ պիր սէպէպ եօդ տուր . . . — Պէ-
նիմ տայիրէմ , սիզին իչին տայիմա աչըդ տըր ,
վէ սիզի գապուլ իթմէք իչին , եայլընըզ սիզին
անլամաեա լաեըդ պուլունտուղունուղ ամէ-
լիւթըմը թաթիլէ , մա մէմնունիյեէ միւսարա-
աթ իյլէրիմ . . . — Պիլի՞րմիսինիզ , Արնօ՛լտ ,
պէն սիզի սէվէրիմ , վէ սիզէ էվլատ նազարըյ-
լա պագմագտաեըմ :

Մ. տը թրուա-Մօն , ճէվապ վիրմէտի , չիւն-
քի ալտաթմագտա օլտուղու շախսըն , քէնտի
հագգընտա զուհուրա կէլէն հիւմնի թէվէճ-
ճիւհ վէ էմնիյեէթի , մէրգումա թարիֆի զայ-
րը գապիլ պիր սուի թէէսսիր իյրաս իյլէմէք-
տէ խտի :

Պատէհու գօնթ , շու եօլտա քէլամա տէ-
վամ իյլէտի .

— Պիզիմլէ պիրլիքտէ թաամտա պուլունա-
ճագսընըզ , տէյի՞ մի :

— Թէէսսիւֆի ազիմլէ պէեան իտէրիմ քի ,
պու թէքլիֆինիզէ մուվաֆագաթ իթմէքլիք
միւմքիւն տէյիլ տիր :

— Նէ՞ իչին :

— Ձիրա պունտան էվվէլ , սայիր պիր մահէլ-
լէ տալէթ օլունմուշում տուր :

— Սահի՞հ մի :

— Սահիհ օլտուղունու թէէմին իտէրիմ . . .

— Շիմտի զաթը ալինիզէ կէլմէքլիկիմ իտէ ,

պէնտէնիզտէն իսթէմիշ օլտուղունուզ պազը մալիւմաթ իշարէթլէրինի թէպլիղ նիյեթթիլէ տիր . . . — Իշթէ թահսիլ իլլէտիկիմ մալիւմաթը, թահրիրէն օլտուղու հալտէ, սիղէ իթա իլլէ, միւսաատէնիզլէ տախի . . .

— Պու գատար չարուզ մու կիտիեօրտունուզ:

— Էվլէթ, չիւնքի, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պիր մահէլլէ տալլէթ օլունմուշում տուր:

— Իշ իշի^օն մի տալլէթ օլունմուշտունուզ տըր:

— Խա՛յր:

— Ղալիպա, աշգ ու սէվտա իշին օլմալը:

— Պէլքի:

— Սիննինիզին իգթիզասընտան տըր, օլ պապտէ իսրար իթմէմ, հաթթա սիզի թէվգըֆ իթմէք, վիճտանըմա տախի տօգունուր, ֆագաթ արա սըրա վագըթ պուլուպ, եինէ պիղէ կէլմէնիզի բէճա իտէրիմ . . . — Թէքրար սէօյլէրիմ քի, հագգընըզտա պիր մուհապպէթի բէտէրանէ հիսս իլլէմէքտէյիմ . . . — Պէն սիզին ազիղէ վալիտէնիզէ ֆէվգէլ ատէ հիւրմէթ վէ բիաեթ իթտիկիմ միսիլլու, բէտէրինիզ տախի տօսթում իտի . . . — Անլէրէ օլան մուհապպէթիմ, չիմտի սիզէ ինթիգալ իթմիշ տիր . . . — Էկէրչի էհլի սէրվէթ օլմասա իտինիզ, վարիտաթ վէ սէրվէթիմի, սիզին էմրինիղէ իհալէ իտէրէք, հագգընըզտա տէրքեար օլան մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւմիւ իսպաթ իտէր իտիմ, լաքին էսէֆ իտէրիմ քի, սիզին պանա իհթիեաճընըզ եօգ տուր, հալ պու քի պէնիմ սիզէ իհթիեաճըմ վար տըր . . . — Սիզի

կէօրմէքսիղին , պիր խայլի վազըթ կէչիրէճէք
օլուրսամ , պիր գուսուրում վար տըր զանն ի-
տէրիմ , վէ էկէրչի պէնի վազիֆէսիզ պիր քիմ-
սէ զանն իթմէքտէ օլտուղունուզա ֆիիլէն ի-
նանսամ , հազըգաթէն բէք զիեատէ միւթէէս-
սիւֆ օլուրում . . . — Սէվկիւլի'ւ էվլատում , աս-
լա նանքէօր օլմանընը , վէ սիզի պուրատա
տայիմա պէքլէմէքտէ օլտուղումուզու , վէ ար-
ղուլէմէքտէ պուլունտուղումուզու ասլա խաթ-
րընըզտան չըգարմանընը ,

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիքճէ , Արնօլտուն էն-
տիչէսի արթմագտա իտի , Ջիւնքի իհթիեա-
րըն պու տէրէճէ խալիսանէ վէ միւէսսիր սու-
րէթտէ իպրազ իյլէտիկի մուհապպէթ վէ թէ-
վէճճիւհ , մէրգում տէլիգանլըբը ատէթա պի-
հուզուր իյլէմէքտէ իտի

Նիհայէթ Արնօլտ , սանտալեէսինտէն գալ-
գըպ ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ , միւսի'ւ գօնթ ,
տէտի ,

— Խօշճա գալըն , ֆադաթ եագընտա թէք-
րար կէօրիւլմէք շարթըլլա , տէհու մուգապէ-
լէ իթտի Մ . տը վէրթի ,

— Բէ'ք ալէա , եագընտա թէքրար կէօրիւլ-
մէքլիլի վատ իյլէրիմ ,

Մէրգում տէլիգանլը , գօնթէսի պիր տալի
կէօրմէեէրէք , վէրթի խանէսինտէն մուֆարա-
գաթ իյլէտի , վէ ֆէվգէլ ատէ սապըրսըղլըդ-
լա , մատամ տը վէրթի իլէ պուլուշաճագ օլ-
տուղու վազթ ու սաաթա պէքլէմէեէ պաշ-

լատր , զիրա սատտէթինի թէհտիտ իթմէքտէ
օլան թէհլիքէյի , անճագ օլ սատթտա անլա-
հապիլէճէք իտի :

Գօնթ , տէլիգանլընըն կիթմէսինտէն սօնրա ,
հէնի իշինէ տալտը : Մէրգոււմ , պու վէճհ ի-
լէ , օգուհան զաթլարըն մալիւմիւ օլան իսիմ-
սիլ մէքթուպտան տօլաեը , ֆիքրինտէ հասըլ
օլան իզտիրապ վէ էնտիշէլէրի մահվ ու իզալէ-
հէ չալըլմագտա իտի :

* * *

Մալիւմիւմիւզ տիւր քի , Բիէր Գարնօնուն
գըզը Պլանշ Րընէ , Արէէն նամըյլա , հանկը
սատթտա տօգթէօր Սնթօնէն Ֆրէպօ նէզտինէ
կիտէճէյինի միւշիր օլարագ , Մալթէրթիւիտէն
պիր թէգքիրէ ալմըշ իտի :

Պէլվիլտէն Վէրնէօյ սօգաղը արասընտաքի
մէսաֆէ , խայլիճէ ուզուն օլտուղու ճիհէթլէ ,
կէնճ գըզ , զահէթ քիպարճա , ֆադաթ կուս-
թօսունտա հիշ պիր գուսուր օլմահարագ , էլ-
պիսէսինի կիլինիպ , սատթ պէշ րատտէլէրին-
տէ , Գօմբանս սօգաղընտա քեային խանէսին-
տէն աղիմէթ իյլէտի , վէ թապիպի մէրգու-
մուն խանէսի հագընլարընտա վադը Բօն տէ
Սէն-Բիէր քէօբրիւսիւնէ կիթմէք իւզըն , պիր
օմնիպիւս արապասընտ րաքիպ օլտու :

Թամ սատթ ալթըտա , մէրգոււմէ , իշար օ-
լունան դաբունուն չընկըրաղընը չալըպ , թէ-
միղճէ կիլինմիշ պիր խըզմէթքեար գարուհու
աչտը , վէ մէզպուրէ տախի ,

— Միւսիւ տօգթէօր ֆրէպօ պուրատա՞մը
օթուրուր , տէեու սիւալ իթտի :

Խըզմէթ քեար ճէվապ վիրէճէք եէրտէ ,

— Խասթա իչի՞ն մի իսթէեօրսունուղ , տէտի :

— Խա՛յր , մի՛ւսիւ . միւսիւ տօգթէօր պէն-
տէնիզի պէքլէմէքտէ տիր , տէեու մուգապէ-
լէ իթտի Պլանչ :

— Տիմէք տիր քի , Մ. Մալքէրթիւի թարա-
ֆընտան կէօնտէրիլէճէք օլան մասումուաղէլ
Ատրիէն զաթընըզընըղ :

— Էվվէթ , մի՛ւսիւ :

— Էօյլէ իսէ , արգամտան կէլինիզ , մա՛տ-
մուաղէլ :

Խըզմէթ քեար , Պլանչը , էֆէնտիսինին օտա-
սընա դատար կէօթիւրիւպ , մէզպուրէնին կէլ-
տիկինի խապէր վէրտի :

Պու արալըգ , Անթօնէն ֆրէպօ , քիթապ օ-
գուեօրտու : Մէրգում քիթապընը էլինտէն
պրագըպ , աեաղա դալգտը , վէ պիր դաչ ա-
տըմ դատար կէնճ դըզա տօղրու իլէրլէմէսին-
տէ , մէզպուրէ , իհթիմալ տըր քի , պախթ ու
թալէինին դարարը վէրիլէճէկինի անլաեարագ ,
վէ զաթէն քէմալի հէեէճան իչինտէ պուլուն-
մուչ օլտուղունտան , եիւզիւ դան դըրմըզը քէ-
սիլտի :

Տիւչէս տը Շասլէնին հէքիմի , անճագ կի-
ճէլէրի զէնտօսթլուգլա վագըթ կէչիրտիկի է-
ճիլտէն , վագաա կիւնտիւզլէրի ղաեէթ վա-
գար իւզըէ պուլունուր , վէ էն կիւզէլ պիր
գըզ վէ եախօտ պիր դատընա թէսասիւֆ իթ-

տիկինտէ պիլէ , հիսս իյլէտիկի հէտէճանը , խա-
րիճէն պէլլի իթմէղ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ
իլէ տախի Պլանշը կէօրիւր կէօրմէղ , էյն պէյմ
օլտու , վէ շու հայրէթ վէ թէաճճիւպիւնիւ
զապթ իտէմէտէրէք , իւշ տէֆա արտ արտա ,
— Ահ , սիւպհա՞ն Ալլահ , սիւպհա՞ն Ալլահ :
սիւպհա՞ն Ալլահ , տէտի :

25

Տօղթէօր , զաաֆէթի պէշէրիէյի պու սու-
րէթլէ իսպաթ իթտիքտէն սօնրա , շու հալին-
տէն տօլաւը միւթէէսսիւֆ օլարադ , տօտադ-
լարընը ըսըրտը , վէ պուլունտուղու մէվզընըն
իճապ իթտիւրտիկի հէյետէթի , եէնիտէն քէօպ
իյլէտի :

Պլանշ , կէրչի պու կիպի մէնզարէլէրտէ հէ-
նուզ թէճրիւպէքեար տէյիլ իտի իսէ տէ , ֆա-
ղաթ ազլու ֆէթանէթի քէմալտէ օլտուղուն-
տան , տօղթէօրիւն իւղէրինտէ հտարլ իյլէտի-
կի թէէսսիւրի բայէլայն կէօրտիւ , վէ պինապէ-
րին սէվլինճ վէղզուրուրիտէթ հիսս իյլէյիպ , իշ-
պու իլք մուլաֆֆադըյետէթի տախի , քէնտի
թապիի էմնիյետէթինի քէնտիսինէ իեատէ իյ-
լէտի :

Պունունլա պէրապէր , թապը ու հարէքէթի-
նին մահճուպիտէթինի ապլա թէպտիլ իթմէ-
տէրէք , կիւղէլ կէօղլէրինի թապիպէ աթֆ ,

վէ մէրդ ումունն իֆատէի հալ իթմէսինէ ինթի-
զար իյլէտի :

Տօգթէօր ֆրէսօ իսէ , միւքեալէմէեէ իպ-
թիտար իյլէմէք իւզրէ ,

— Մատմուա՛ղէլ , զաթընըզը դապուլ իթ-
մէքլէ , քէսպի ֆախր իյլէրիմ , տէտի :

Պլանշ , նազիքեանէ վէ մահճուպիեէթլէ պա-
շընը էյիպ , Անթօնէն տախի մէզպուրէեէ տօղ-
րու պիր գօլթուգլու սանտալեէ կէօթիւրիւպ ,

— Օթո՛ւրունուզ , մա՛տմուաղէլ քի , կէօ-
րիւշէլիմ , տէեու տէվամ իթտի : — Մ. Մալ-
բէրթիւի սիզի պուրաեա կէօնտէրմէքաէ օլ-
տուղու հալտէ , շիւպհէսիզ , մատտէնին նէ՛ օլ-
տուղունու սիզէ սէօյլէմիշ տիր :

— Էվվէթ , միւսիւ , տէեու ճէվապ վիրտի
կէնճ գըզ , մատտէ , միւտտէթի մէտիտէտէն
պէրու , Մ. Մալբէրթիւի թարաֆընտան արա-
նըլըպ , պէնտէնիզին տախի սապըրսըզլըգլա
ինթիզարընտա պուլունտուգլում պիր մէմուրի-
եէթ մահէլլինտէն իպարէթ տիր : Շիմտի , Մ.
Մալբէրթիւի պու մէմուրիեէթ մահէլլինի պուլ-
մուշ օլտուղունու զանն իթմէքաէ տիր . . . —
Պունու պէնտէնիզ պիլիր իսէմ տէ , թաֆսիւա-
թընտան մալիւմաթըմ եօգ տուր :

— Զաթընըզ , պիր մատմուաղէլլիք մէմուրի-
եէթի իսթիհսալի արղուսինտէ իմիշսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , ֆազաթ պէնտէնիզ
հէր հանկը խանէտէ պու մէմուրիեէթի իյֆա
իտէճէքսէմ , օ խանէ պէնիմ տախի իշիմէ եա-
րամալը տրր :

— Պունունլա նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ , մա'տմուաղէլ :

— Շունու տիմէք իսթէեօրումքի , մի'ւսիւ , էֆքեարը պաթըլէ իյէ միւթթասըֆ օլան , վէ եիւքսէք տէրէճէտէ պուլունմաեան պիր ֆաւ միլեա իչինտէ իճրաի խըտմէթ իթմէքլիկի իսթէմէմ , չիւնքի պէնտէնիզին միւրատը , ինմէք տէյիլ տիր , իլլա չըգմագ տըր :

— Հէր մահէլլին սիզէ ույմաեաճաղընը անլամագ իչին , եալընըզ սիզի կէօրմէք քեաֆի տիր , — տէեու մուգապէլէ իթտի տօղթէօր , ղէնտօսթճա պիր թարղ իլէ , — պունունլա պէրապէր , օլ պապտէ թէէմին օլունուզ , վէքիլի պուլունտուղում ֆամիլեա , ֆրանսանըն պիրինճի ֆամիլեալարընտան պիրի տիր . . . — Տիմէք իսթէրիւմքի , սիզ , մատամ տիւչէս տը Շասլէնին խըտմէթինէ թայեին իտիլէճէքսինիզ :

— Պէօյլէ պիր ֆամիլեա նէզտինտէ իճրաի խըտմէթ իթմէքլիք իսէ , արզուլարըմը քեամիլէն իքմալ իթմէքտէ տիր . . . — Զիւնքի տալիմա պիւյիւք պիր գատըն իլէ իւլֆէթ իւղըն պուլունմագլըղմտան , գալպիմին պիր մէրթէպէի ալիէեէ վասըլ օլաճաղը , վէ ֆիքրիմին թէվաի իտէճէկի տէրքեար տըր :

Անթօնէն ֆրէպօ , Պլանչը տինլէտիկի ղէման կէօղլէրի բարլամոզ տա իտի : Վագաա մէղպուրէնին ճէվապլարը , մաղրուրանէ ղանն օլունապիլիր իտի իտէ տէ , օլ տէրէճէ սաֆի սուրէթաէ վէ նաղիքեանէ պիր թարղտա թէ :

լէֆֆիւղ օլունմադտա խտիւէր քի , մէրգում
թապիս , էօյլէ պիր կիւղէլ տիհանտան չըգան
քէլամլարը հալլ ու ֆասլ իթմէքլիկէ լիւզում
կէօրմէյիս , անճագ հայրան օլմադլա իքթի-
ֆա իթմէքտէ խտի , վէ իշպու թէհայեիւր ա-
լէամէթիյլէ , ֆիքրինտէն ,

— Իւք տէֆա դարչըմա չըգան շու մախ-
լուգ , հագըգաթէն պիր էլմաա բարչասը տըր
... — Տօղրուսու , պէօյլէ շէյլէր տէ , հէր
պանա րասթ կէլիւլէր , տիմէքտէ խտի :

Սօնրա տախի աշիքեարէն ,

— Մա'տմուաղէլ , տէտի , Մ. Մալբէթիւի
սիզին էվսաֆընըղը պանա մէտհ իթմիշ տիր ,
վէ միւպալաղա իթմիշ օլմատըղընա իսքեաթ
օլմուշում տուր :

— Սիղէ նէ^օ սէօյլէտի , տէեու սիւալ իթտի
Պլանշ թէպէսսիւմ իտէրէք :

— Սիզին , ղաեէթ մահիր միւսիգա էրպա-
պընտան օլտուղունուղու , վէ բէք կիւղէլ սէ-
սինիզ պուլունտուղունու սէօյլէտի :

— Ֆիւլագը կիւղէլ պէսթէ օգուրում , վէ
բիանօ չալարում :

— Պիր խայլի լիսանտան միւքէմմէլէն իֆու-
տէի հալ ու էֆքեար իտէպիլտիկինիղի տախի
պէեան իթտի :

— Ֆրանսըղճատան մաատա , պիլտիկիւմ լի-
սանլար , ինկիլիղճէ , իսբանեօլճա վէ իթալ-
եանճա տըր :

— Սիւպհա'ն Ալլահ , տահա նէ^օ օլաճագ :

— Պէնտէնիղի թահթը հիմաեէսինէ ալմիլ

օլան զաթ , էօքսիւզ օլտուղում , վէ հէնուզ սիննի սէպապէթտէ պուլունտուղում զէման դապուլ իթտիկինտէն , հէնուզ սէրվէթինի զայպ իթմէմիշ իտի . . . — Մէրգում , պէսպէլ լի պէնիմ միւսթագպէլիմի թէէմին իթմէք մագսէտլյէ , պէնտէնիղէ , զէնկին ինկլիղ աւրլլատէկեանը գըղլարընա մախսուս օլան թալիմու թէրպիեյի վիրտիրմիշ տիր . . . — Պինաէն ալէյհ , պէնտէնիղ տախի , պուլունտուղում վաղիեթէ բէք տէ մուվաֆըզ օլմաեան պաղը էվսաֆը տախի , օ սաեէտէ գազանմըլըմ տըր . . . — Մէսէլա , աթա պինմէք պիլիրիմ քի , էկէր մատամ գօնթէս աթա սիւար օլմաղլըզ տան խօչլանըր իսէ , քէնտիսինէ ըրֆագաթ իտէպիլիրիմ ,

— էսէֆ իտէրիմ քի , պու էյլէնճէտէն մահրում գալաճագսընըզ , տէեու մուգապէլէ իթտի տօղթէօր , զիրա մատամտը Շասլէնին սըհէթի , խանէսինտէն տիշարը չըգմասընա միւսաատէ իթմէզ . . . — Մէրգումէնին , տայիմա քէնտի եանընտա պիր ատէմ պուլունմասընա իհթիեաճը վար տըր , վէ իշթէ պունուն իշին տիր քի , եանընտա , քէնտիսինին մատմուլազէլի օլաճագ եէրտէ , մուհիպպէսի օլմաեա շաեէսթէ պիր կէնճ գըղ պուլունմասընը արզու իթմիշ տիր . . . — Արանըլան գըղտա , հէր կիւնա էվսաֆը մէմուհէ վէ նատիրէ պուլունմաւլ տըր , Սիզտէ իսէ , էվսաֆը մէղպուրէնին պուլունմագտա օլտուղունու անլամագտաեըմ . . . Պինաէն ալէյհ , սիզ , տիւշէսին արզուսու-

նա բէք մուվաֆըզ կէլէճէկինիզի ըանա կէօ-
րիւեօրում :

— Մի'ւսիւ , պու պապտէ սիզէ եալընըզ պիր
շէյին ճէվապընը վիրէպիլիրիմ , օ տախի պէ-
նիմ հիւսնի միւրատըմ տըր . . . — Տիմէք իս-
թէրիմ քի , իշպու խըտմէթի ճէտիտէմտէ , է-
լիմտէն կէլտիկի գատար չալըշաճաղըմ տըր :

— Պունտան ագտէմ , մատմուաղէլլիք խըտ-
մէթինտէ պուլունմո՞ւշմուսունուզ տուր :

— Խա'յր , էֆէ՞նտիմ , վէ պու կիւնքի կիւն
պու եօլտա պիր խըտմէթ տէրիւհտէ իթմէեէ
մէճպուր օլմագլըղըմ տախի , մահզա էմրի թէ-
այեիւշիւմիւն իթթիւեաճը սէպէպիյլէ տիր :

— Ս'հ , մա'տմուաղէլ , տէտի տօզ թէօր , շու
սէօյլէտիկինիզ սէօզ , նէ՞ եօլտա սէօզ տիր :

— Հիւքմ ալթընտա օլուպ , մաաշլը օլան
պիր ատէմին հալինի իմա իտէր տօղրու պիր
սէօզ տիր . . . — Պունունլա պէրապէր , թէէ-
մին օլունուզ քի , պէնտէնիզ , շունուն պունուն
հիւքմիւ ալթընտա պուլունմագլըզտան , վէ
իւճրէթլի վէ եա մաաշլը օլմագլըղմտան տօ-
լաեր , ար ու հիճապ իտէնլէրտէն տէյիլիմ :

— Սիզին մէսքէնինիզ լօնտրատա՞ մը իտի :

— Օրատա պիւյիւմիւշիւմ տիր . . . — Հաթ-
թա օրատա պազը տօսթլարըմ տախի վար
տըր , վէ իճապը թագտիրինտէ , մատամ տը
Շասլէնէ թէէմինաթ տախի վիրէպիլիրիմ :

— Օ թասապվուրունուզ պիհուտէ տիր , մա'տ-
մուաղէլ . . . — Զիրա սիզի պէն թագտիմ իթ-
տիկիմ հալտէ , արթըզ հագգընըզտա թահ-

գըգաթա մահէլլ գալմազ . . . — Տիւշէս զա-
 եէթ հալիմ վէ հաղիմ վէ նազիք թապիաթլը
 պիր գատըն օլմազլէ , շիւպհէսիզ սէվկիւլիւ
 վալիտէ յիննիզին զայպը , վէ սէրվէթիննիզին
 մահվըյլա , գալպիննիզտէ հուսուլէ կէլմիշ օլան
 քէտէրի թազէլէեէճէք սիւալլէրտէ պուլուն-
 մագլըդ տան սագըննաճագ տըր :

Պլանշ պու սէօղլէրէ ճէվապ վիրմէտի , ան-
 ճագ հալ ու զէմանէ մուվաֆըգ պիր հէյեէթ
 քէսպ իթտիկի կիպի , կէօզ գաբագլարը տա-
 խի եաշարարլար :

Սնթօնէն Ֆրէպօ , պու մէնզարէտէն ֆէվզ-
 էլ ատէ միւթէէսսիր օլարագ , մէզքիւր կէօզ
 եաշարընը պիզզաթ քէնտիսի սիլմէք արզու-
 սինտէ պուլունտու իսէ տէ , ճէսարէթ իտէսէ-
 տի , վէ քէլամա տէվամ իտէրէք :

— Շիմտի սիզ քեամիլէն սէրպէսթմիսինիզ ,
 տէեու սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , քեամիլէն սէրպէս-
 թիմ :

— Պինապէրին , էկէր մատամ տը Շապէն
 սիզտէն խօշլանըր իսէ , — նասըլ քի պունա
 շիւպհէ ճայիզ տէյիլ տիր — եարընտան իթի-
 պարէն խըտմէթիննիզէ պաշլաեապիլի՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

— Էօյլէ օլաուդու հալտէ , սիզի տիւշէսէ
 թագտիմ իթմէքլիկիմ իշին , շիմտիտէն պէ-
 նիմլէ կէլի՞րմիսինիզ :

Պլանշ , իշպու թէքլիֆի իշիթտիկինտէ , Մալ-
 րէրթիւնին թէզքէրէսինի ալտըզը զէման տիթ :

բէաիկի կիպի, պու քէրրէ տախի տիթրէտի,
վէ պիր միւտտէթ թէրէտտիւտտէ գալտը:

Իճրա խտէճէք օլտուղու օեուն ղաեէթ ճիտ-
տի օլտուղունտան, պու գատար չարուգ խըտ-
մէթէ պալլամագլըգ, մէրգումէեէ գօրգում վէ-
րիեօրտու:

Անթօնէն Ֆրէպօ մէղպուրէնին հալինի առ-
լատը իսէ տէ, հիչ պիր մանէա վիրէմէեէրէք,

— Թէրէտտիւտ միւ խիեօրտունուղ, տէեու
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, էֆէ՛նտիմ, իգրար խտէրիմ քի,
թէրէտտիւտ խիեօրում:

— Նէ՞ իչին:

— Զիւնքի պէնտէնիզի պու կիւնտէն թագ-
տիմ իտէրսինիզ տէեու մէմուլ իթմէեօրտում,
վէ լաեըգըլա մատամ տը Շասլէնէ թագտիմ
օլմագ իչին, թուալէթիմ միւնասիպ վէ ույ-
ղուն օլմատըղընտան, չէքինիյօրում:

Տօգթէօր թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Պիլիրիմ քի, թուալէթ վէ սիւսլէրինտէ
վուգու պուլան պիր ազաճըգ գուսուր, կիւ-
ղէլ գըղլարըն խօշունա կիթմէզ, տէտի, լաքին
միւսաատէնիզլէ վէ քէմալի հիւրմէթլէ սիզէ
պէեան խտէրիմ քի, սիզ, ղաթէն թապիաթ-
տան տիլպէր վէ շիրին օլտուգտան պաշգա,
թուալէթինիզտէ տէ հիչ պիր գուսուր եօգ
տուր:

Պլանչըն կիյինմիչ օլտուղու էլպիսէ, բէքնէ-
ֆիս պիր սատէլիքլէ օլտուղու, օգուեանլարը-
մըզա մալիւմ տիւր: Պինաէն ալէյհ մէրգումէ:

— Մատամ քի էօյլէ իսէ , տէեռու մուգա-
պէլէ իթտի , պիր աղ գըղարարագ , վէ հէր
նէ գատար հագգը աճիղիտէ տէրքեար օլան
հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւղ , պէլքի սիղի եա-
նըլթմագտա իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի
եինէ սիղին թէքլիֆինիղէ մուվաֆֆագաթ իյ-
լէրիմ :

— Բէ'ք իյի . . . — իշթէ պէն աախի պու
եօլտա սիւրաթլէ վէրիլէն դարարլարտան մէմ
նուն օլտըրում :

Տօգթէօրիւն իքի արապասը պուլունուպ ,
պիրիսինի կիւնտիւղ գուլանտըղը հալտէ , տի-
կէրի տախի կիճէ , կաղինօլար , թէաթրօլար ,
վէ ալէլ ումում քեաֆֆէյի էյլէնճէ մահէլլէ-
րի դարուլարընտա տօգթէօրիւ պէքլէմէկէ մէ-
մուր իտի :

Անթօնէն Ֆրէպօ պիր չան չալմասըյլա , կէ-
լէն խըղմէթքեարա ,

— Պաթիսթ արապատա* մը տըր , տէեռու
սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , միւսիւ տօգթէօր , տէեռու ճէ-
վապ վիրտի խըղմէթքեար :

— Էօյլէ իսէ , պույո'ւրուն , մատմուաղէլ :

Պլանշ , մուսահիպինին եանընտա արապա-
տա օթուրատուգտան սօնրա , արապա , քէմալի
սիւրաթլէ Շասլէն խանէսինէ տօղրու միւթէ-
վէճճիհ օլտու :

Էանայի բահտէ , կէնճ գըղ , սիւքիւթ իւղըէ
տուրուպ , իճրա իտէճէկի բուլ տիւշիւնմէքտէ
իտի :

Արապա, մուայեէն օլան մահէլէ կէլիպ,
տուրտու :

Տօգթէօր, բէֆիգէսինի արապատան աշա-
ղը էնտիրիպ, վէ գօլունու մէզպուրէնէ թագ-
տիմ իտէրէք, պիրլիքտէ խանէնին հավլիսին-
տէն կէչտիլէր : Պատէհու Անթօնէն, կէնճ գըղը
Գօպլէն Ֆապրիգասը խալըլարըյլա տէօլէնմիշ,
վէ աթիգ մէշէ աղաճը քէրէսթէլէրիլէ թէզեին
իտիլմիշ օլան վասի պիր տէհլիգէ կիրտիրիպ,
անտէն տախի պիր սալօնա տուխուլ իլէ, պիր
միւտտէթ օրատա տուրմասընը թավսիեէ իյլէ-
տի : Գէնտիսի իսէ, կէլմիշ օլտուղունու գօն-
թէսէ խապէր վէրտիրտի :

Պլանշ, պու էվին էշիյինտէն կէչտիկի զէման,
վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հիսս իյլէմիշ իտի,
շիւնքի օ անտէ, Բիէր Բէտօնուն, եախօտ տա-
հա տօղրուսու պարօն Սէղար տը Ֆօսարօնուն
սէօյլէմիշ օլտուղու լադըրտըլարըն քեաֆֆէսի
խաթըրնա կէլտի :

Վագթիլլէ պիւյիւճիւ գարըլար, “Մաթպէթ,
սէն գրալ օլաճագսըն” տէյի պաղըրտըգլարը
կիպի, մէրգուժ թէք կէօզ տախի, Պլանշա,
“Սէն տիւշէս վէ միլեօնլար սահիպէսի օլաճագ-
սըն” տէեու պաղըրմըշ իտի :

Պլանշ, մէգքիւր էշիքտէն կէչտիկի սըրատա,
գարշըսընա եէնի պիր տիւնեա չըգըեօր, վէ
խալլի վագըթտան պէրու պէքլէմէքտէ օլտու-
ղու պիր միրասա սահիպ օլուեօր տէեու զանն
իտիեօրտու : Հաթթա իլք տէֆա օլարագ, գա-
շըսընա չըգան տարաթ վէ սալթանաթ, զա-

Թէն քէնտիսինին մալիւմիւ օլտուղունու զանն
կըլէմէքտէ իտի :

Ֆիլվագը մէրգ ումէ , պու տարաթ վէ թէզեի-
նաթը կէօրմիւշ իտի իսէ տէ , օգուտուղու քի-
թապլարտա վէ խէեալաթընտա կէօրմիւշ իտի :

Պու մինվալ իւզրէ , Պլանշ մէզքիւր սալօնտա
օթուրտու , վէ սօվուգ դանլըլըլընը քէսպ իթ-
մէկէ չալըշտը , զիրա դալպի , կէօքսիւնիւ բար-
չալամագ տէրէճէտէ վուրուեօրտու , վէ թէք-
միլ վիճուտինի թէհամմիւլ օլունմագ պիր իզ-
թիրապ իհաթա իթմիշ օլուպ , պու իղթիրապ
կիթտիքճէ արթմագտա իտի :

Մէզպուրէ , աճապա շայեանը դապուլ օլու-
նաճագ մը իտի , վէ էվվէլա քիմի^ն դարչոսըն-
տա պուլունաճագ իտի : Տիւզիւ կէօրէճէք ,
վէ քէնտիսինէ բապթ իթմէկէ մէմուր օլտու-
ղու պու ատէմին իւզէրինտէ , նէ^ն թէէսսիր
հասըլ իտէճէք իտի :

Իշթէ պու սիւալլէրին քեաֆֆէսի , այնի վա-
ղըթտա Պլանշըն զիհնինտէ ճէվէլան իթմէքտէ
օլուպ , մէզպուրէնին ազլընա խիֆֆէթ կէթի-
րիքճէսինէ ֆիքրինի իշղալ իթմէքտէ իտիլէր :

Խըզմէթ քեարլար , արալըգ արալըգ պիրէր
վէսիլէ իլէ մէզքիւր սալօնտան կէչտիքլէրին-
տէ , մէզպուրէեէ մէրագ վէ տիգգաթլէ աթ-
ֆը նազար կըլէմէքտէ , վէ ֆէվգէլ ատէ կիւ-
զէլիկինէ , վէ հէմ սաֆի վէ հէմ տախի մաղ-
րուրանէ թաւր ու հալինէ հայրան օլմագտա
իտիլէր :

Էլէնին սիւտ աճասը օլուպ , տիւշէս տը Շաս-

լէնին է՞ն սատրդէ խըղմէթճի գատընը պուլու-
նան միւսիննէ պիր գատըն , պիթթէսատտիւֆ
սալօնտան կէչմէքտէ օլտուղունտան , Պլանչը
կէօրտիւ , վէ քէնտիսի տախի հայրան գալըպ ,
կէնն գըղըն գարչըսընտա տուրտու :

— Պէսպէլլի , մա'տմուաղէլ , մատամ' տիւչէս
իլէ կէօրիւչմէք արղուսինտէսինիղ , վէ պիր ճէ-
վապա պէքլէեօրսունուղ , տէյիլ մի , տէեու
սիւալ իթտի :

— Խա'յր , մատամ' , պէնտէնիղի պուրաեա
կէթիրէն , Մ. տօգթէօր Ֆրէպօ տուր , տէեու
ճէվապ վիրտի Պլանչ , մէրգում' գատընըն տիգ-
գաթլը աթֆը նազարընտան միւթէէսսիր օլա-
րագ :

— Բէ'ք իյի , մա'տմուաղէլ , օ հալտէ սիւա-
լիմէ աֆիլ իտէրսինիղ , տէտի գատըն , վէ տի-
չարը չըգտը : Անճագ տիչարը չըգտըղը զէման ,
քէնտի քէնտինէ ,

— Մատամ'քի տօգթէօր Ֆրէպօ կէթիրմիչ ի-
սէ , տէտի , տիմէք տիր քի , պու գուգլա ,
մէրգումուն , տիւչէս իչին արամագտա օլտու-
ղու մատմուաղէլ տիր . . . — Լաքին նէ՞ գա-
տար տա կիւղէլ , ատէթա մատմուաղէլլիկէլ տա-
եըգ պիլէ տէյիլ . . . — Տօղըուսու , պէն պու
գըղըն կէօղէրինտէն խօշլանմաեօրում' . . . —
Պիր էվլին իչինտէ , պու տէրէճէ կիւղէլ պիր
գըղ պուլունմասը , Բէք իյի պիր մանէա տէ-
յիլ տիր , հաթթա ֆէնալըղա սէպէպ պիլէ օ-
լուր :

Անթօնէն , Պլանչը սալօնտա պրագտըգտան

սօնրա , քէնտիսի տիւշէսին նէզտինէ կիթմիշ
խտի : Օլ էսնատէ տիւշէս , սալօնուն եանընտա
պուլունան պիր օտատա , զէվճի վէ ճիւմհու-
րիեթ միւտտաիի ումումի մուլվինի վէ էլէ-
նին նիշանլըսը վիգօնթ Արման տը Լօթրիլ իլէ
պիրլիքտէ պուլունուպ , թաամ վագթինէ պէք-
լէմէքտէ իտիլէր :

— Մատամ տիւշէս , տէտի Անթօնէն , պու-
գատար կէճ կէլտիյիմտէն տօլաեը , ափվընըզը
խթիրհամ իտէրիմ . . . — Լաքին մաազուր
թութուլաճագ սէպէպիմվար տըր , չիւնքի պիր
ան էվվէլ զաթընըզը կէօրմէք լազըմէտէն իտի :

— Խօշ կէլտինիզ , սէֆա՞ կէլտինիզ , տէեու-
մուգապէլէ իթտի մատամ տը Շապէն , վէ է-
կէր պիղիմլէ թաամտա տախի պուլունուրուա-
նըզ , պիղի տահա զիեատէ մէմնուն գըլարսը-
նըզ :

— Էսէֆ իտէրիմ քի , մատամ , պունուն իհ-
թիմալի եօգ տուր , զիրա սայիր պիր մահէլլէ
սէօզլիլիմ , վատ իթմիշիմ տիր . . . — Անճագ ,
պէնտէնիզէ իհալէ իթմիշ օլտուղունուզ պիր
մէմուրիեթին հիսապընը վէրտիքտէն սօնրա ,
կիտէճէյիմ տիր :

— Պիր գաշ կիւնտէն պէրի տիր , վատ իթ-
մէքտէ օլտուղունուզ նատիրէ իւլ էմալ մախ-
լուգու , աղըպէթ էլտէ իթտինի՞ մի , տէեու-
սիւալ իթտի տիւգ թէպէսսիւմ իլէ :

— Էվվէթ , վէ պու խուսուստա հիսս իտէ-
կէլտիկիմ շիտտէթի հէեէճանըմտան նաշի , պու
մատտէյի զաթը ալիլէրինիզէ պիլտիրմէք իւզ-

բէ , եարընքի կիւնէ դատար պէքլէմէք իս-
թէմէտիմ :

— Աճա՛յիպ , սիղ ֆէվդէլ ատէ սովուդ դան-
լը պիր ատէմ օլտուղունուզ հալտէ , պու տէ-
րէճէ հէեէճա՞ն մը հիսս իթտինիզ :

— Էվվէթ , հիսս իյլէտիկիմ հէեէճան , պէլ-
քի թարիֆիմտէն չօգ զիեատէ տիր :

— Սահի՞հ մի սէօյլէեօրսունուզ :

— Եէմին իտէրիմ սիղէ քի , միւսի՛ւ տիւզ ,
սէօյլէտիկիմ բէք սահիհ տիր :

— Տիմէք տիր քի , պուլտուղունուզ մախ-
լուզ , ֆէվդէլ ատէ պիր շէյ տիր :

— Նէ՛ դատար ֆէվդէլ ատէ տիր տէնիլտէ ,
աղ պիլէ տիր :

— Աճա՛յիպ :

— Էվվէթ , միւսի՛ւ տիւզ , մանէնտի եօգ
պիր գըղ տըր . . . — Կէրչի պու կիպի մախլուզ-
լար բէք նատիր տիրլէր , լաքին նիհաեէթ հիշ
եօգ տա տէյիլ տիր , նասըլ քի պիր թանէսի-
նի տէ պէնտէնիզ էլտէ իթտիմ :

Տօգթէօր Ֆրէպօ , շիտտէթի հէեէճանը՝ կիթ-
տիքճէ արթարագ ,

— Կիւղէսիք , քիպարլըզ , շէօհրէթ , զա-
եէթ եիւքսէք թալիմ ու թէրպիեէ , հէր պու
գըղտա մէվճուտ տըրլար : Պու կէնճ գըղըն էվ-

սափընը պէր թափսիլ անլամագ իշին, խայի վագըթ լազըմ տըր :

— Է՛յ, նոգսանլարը՝ տէտի Մ. տը Լօթրիլ կիւլէրէք :

— Էլպէթթէ նոգսանլարը տախի վար տըր . . . — Զաթէն պու ալէմտէ քիմի՞ն նոգսանը եօդ տուր, լաքին զանն իթմէմ քի, պու նոգսանլար բէք չօդ օլտուն :

— Գա՞ն եաշընտա վար տըր, տէեու սիւալ իթտի տիւշէս :

— Եիկիրմի :

— Կիւղէլ վէ հէ՞մ տէ տիւպէր տիր տիւօր-տունուղ :

— Ա՛հ, մատա՛մ տիւշէս, ֆէվզէլ ատէ կիւղէլ վէ տիւպէր տիր . . . — Իհթիմալ քի, պու գատար ճալիպ սիմաթլը, կիւղէլ սէսլի, վէ թավր ու հարէքէթի միւքէմմէլ պիր տախի քիմնէ պուլունամաղ :

— Բէտէր վէ վալիտէսի վա՞ր մը տըր :

— Խա՛յր, եօդ տուր . . . — Պիշարէ գըղճը-ղաղ էօքսիւղ օլուպ, կէշիրմիշ օլտուղու էօմ-րիւնտէ, ֆամիլեաճա պաղը քէտէրլէր պուլունմագտա տըր քի, պու քէտէրլէրին եարէլէրի հէնուղ լաեըգըյլա գաբանամըշլար տըր . . . — Պիր աղ էվվէլ, տիգգաթսըղ պուլունա-րագ, ֆամիլեասը հագգընտա իթտիկիմ պիր սիւպիմտէն տօլաեը, ղէվալը զիւատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ, կէօղլէրինտէն եաշ պի-լէ ագտը :

— Պիղ պու պապտէ քէնտխսինի միւթէէս-

սիր գրլաճագ սիւալլէրտէն սագընըրըղ . . . —
լաքին թահթը հիմանէնիղտէ պուլունան պու
գըղ, պիր աղ ինկիլիղճէ պիլի^օր մի :

— Ինկիլիղճէ, Խաբանեօլճա վէ իթալեանճա
եր, քէնտի լիսանը մատէրղատը գատար պի-
լիր . . . — Մէրգումէ, պունլարտան պաշգա
միւղիգա էրպապընտան օլան առէմ կիպի բիա-
նօ չալըպ, մէշհուր թէաթրօ օեունճուսու մի-
սիլու տախի պէսթէ օգուր :

— Տօգթէօր, հէբ պու սէօյլէտիքլէրինիղ,
պէնիմ արգումա մուվաֆըղ շէյլէր տիր, տէ-
տի տիւշէս թէպէսսիւմ իլէ . . . — Ֆադաթ պէն
պու գըղը նէ^օ վադըթ կէօրէճէյիմ :

— Պու կիւն կէօրէպիլիրսինիղ, մա'տամ, տէ-
եու ճէվապ վիրտի Անթօնէն :

— Տիմէք^օտիր քի, պու ագչամ կէօրէպի-
լէճէյիմ :

— Հաթթա պու ագչամտան էվվէլ տախի
կէօրէպիլիրսինիղ :

— Աճապա պիրլիքտէ^օ մի կէթիրտինիղ :

— Էվվէթ . . . — Անճագ բուխսաթընըղը ալ-
մազտան, իշէրի կիրտիրմէմէք իշին, քէնտի-
սինի սալօնտա պէքլէթտիրտիմ :

— Աղիղիմ տօգթէօր, պունու պիր ան էվ-
վէլ սէօյլէսէ իտինիղ օլմա^օղ մը իտի . . . — Բէ-
ճա իտէրիմ, չաբուղ իշէրի կիրտիրին :

Անթօնէն Ֆրէպօ, տէրհալ սէվինճլէ, վէ պիր
տէլիգանլը կիպի եէօրիւեէրէք, սալօնա չըգտը :

Պլանշ, սապըրսըղըղլա տօգթէօրին ալտէ-
թինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, մէրգու-

մուն իշերի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , աեա-
ղա գալգտը , վէ քէլամա աղաղ պիրլէ ,

— Նէ՞ խապէր , մի՛ւսիւ , տէեու սիւալ իթտի :

— Նէ՞ խապէր օլաճագ գըղըմ , տիւշէս վէ
տիւգ սիղի կէօրմէք իսթէեօրլար , հա՛յտէ ի-
շերի կիրէլիմ , տէեու ճէվապ վէրտի Ֆրէպօ :

Պու լագրրտընըն իւղէրինէ , կէնճ գըղ պիր-
տէն պիրէ տիթրէտի : Տօգթէօր իսէ , պու
հալի կէօրտիւկիւնտէն ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , պու հէեէճանընըղըն
սէպէպի՛նէ՞ օլուեօր , տէտի , գօրգաճագ նէ՞
սէպէպի՛նիզ վար տըր . . . Էվտէ պուլունանլա-
րըն հէքսի տախի զաթէն սիղին լէհինիգտէ
տիրլէր . . . — Հա՛յտէ , հա՛յտէ , ագըլսըղճա
պիր գօրգաղլըղլա , մէնֆաաթընըղը տիւչարը
թէհլիքէ գըլ՛մանըն : — Գօլունուղու պանա վէ-
րին , վէ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլին . . .

Պլանշ , քէսպի սիւքիւնէթ իթտիքտէն սօն-
րա , տօգթէօրիւն գօլթուղունա կիրտի , վէ ի-
քիսի պիրլիքտէ եիւրիւմէեէ պաշլատըլար :
Պատէհու Անթօնէն պիւլիւք սալօնուն գաբու-
տունու աշարագ , էշիքտէն կէշտիլէր :

Օլ էսնատէ , օրթալըց պիւսպիւթիւն գա-
րարմըշ օլուպ , ղանէթ եիւքսէք օլան շըմինէ-
նին իւղէրինտէքի իքի ատէտ շամատանըն
եիկիրմի գըթա մումլարը , վասի տայիրէնին
եալընըղ պիր ճիւղի գըսմընը թէնվիր իթմէք-
տէ իտիլէր :

Պլանշ , գարանլըգ տայիրէտէն միւնէվվէր
տայիրէեէ կիրտիքտէ , բարլագ ըշըղլար եիւ-

զիւնէ՛ վէ սարը սաչլարընա թէսատիւֆ իթմէք-
լէ , աննը պիր թաճ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Տիւդ , տամատը օլաճադ զաթա մօղրու է-
յիլիպ , եաժաշճա դուլաղընտան ,

— Տօդթէօրիւն հագգը վար իմիշ , ատէթա
աղիղ պաքիրէ Մէրեէմին թատվիրի կիպի պիր
թատվիր , տէտի :

Կէնճ դըզ , պիր դաշ աաըմ իլէրլէտի , սօն-
րա զաեէթ մահճուպիեէթլէ վէ դըզարարագ ,
ֆագաթ նաղիքեանէ պիր թարղտա տուրտու ,
վէ սօնրա , դրալիշա հուղուրունա չըգարըլան
պիր սէրայլը դըզ կիպի , տիւշէսէ պիր թէվա-
ղու իթտի :

Մուախխարէն , տիւդ իլէ Մ. տը Լօթրիլէ մօղ-
րու տէօնիւպ , անլէրէ տախի , քէմալի իլթի-
ֆաթ , ֆագաթ զաեէթ եաժաշ պիր սէտա իլէ
սէլամ վէրտի :

Պլանշ , հէր նէ դատար շու սըրատա մահ-
ճուպիեէթ իւղրէ , կէօզլէրինի աշաղըեա մօղ-
րու էյմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տա-
խի , Մ. տը Շապէնին աշիքեար պիր թէհայ-
եիւր իլէ կէօզլէրինի քէնտիսինէ աթֆ իթմիշ
օլտուղունու միւշահէտէ իլլէմէքտէ , վէ գալ-
պի շիտտէթլէ չարբամագտա իտի :

Անթօնէն Ֆրէպօ իսէ , քէնտիսինին հիմաեէ
իթմէքտէ օլտուղու գըղըն , հիւանի գապուլիյ-
եէթ պուլմագտա օլմասընտան մօլաեը ֆէվգ-
էլ ատէ սէվինմէքտէ իտի : Ֆագաթ պիրտէն
պիրէ , կէնճ դըզըն գօլթուղու , քէնտի գօլ-
թուղունա տիթրէտիկինի հիսս իտինճէ ,

— Ճէսո՛ւր օլուն , հէր շէյ սըրաօընտա տըր , տէտի եսովաշ սէտա իլէ :

Պատէհու մէրգում , մատամ տը Շապէնէ խիթապէն շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Մատամ տիւշէս , տէտի , մատմուաղէլ Ատրիէնի զաթը ալինիղէ թագտիւմ իթմէքլէ , քէսալի Ֆախր իյլէրիւմ : Էկէրչի քէնտիտինի բիւ Ֆագաթընըղտա մատմուաղէլիք խըրամէթինէ դապուլէ հիմմէթ պուեուրուրանըղ , մէղպուրէ մէմնուն օլաճագ տըր :

— Եանըմա եագլա՛շընըղ , գըղըմ , տէեու մուգապէլէ իթտի տիւշէս , թաթըլ պիր կիւլիւմէմէ իլէ , — պիղիմ սէվկիւլիւ տօղթօրու մուղ թարաֆընտան թագտիւմ օլունտուղունուղ թագտիրտէ , զաթէն էվվէլճէ թէվէճճիւհա թըմըղա շայէսթէ պուլունմագտաշընըղ . . . — Իշպու թէվէճճիւհաթա լաերդ օլուպ օլմատըղընըղա էմին օլմագ իշին իսէ , եալընըղ սիղի կէօրմէք քեաֆի տիր :

Պլանշ պաշընը եօղարը գալորըտը , վէ մահէ ճուպանէ պիր թավը , Ֆագաթ միւլէսսիր պիր սէտա իլէ , շու եօլտա ճէվասլ վիրտի .

— Օ՛հ , մա՛տամ , հէեէճանըմը թէսքին իլէ , կէօղէրիմի սիղէ չէվիրմէք խուսուսունտա , պէնտէնիղէ ճէսարէթ վիրմէք իշին , հագըգաթէն զաթը ալինիղ թարաֆընտան պուլագըրտըլարըն իրատ օլունմատընա իհթիեաճ հիսս խտիեօրտում . . . — Մա՛տամ , պէնտէնիղ , տիւն եա իւղէրինտէ , պէնի սէվէնլէրին քեաֆիէսինի դայպ իթմիշիմ տիր . . . — Պինաէն ալէյհ ,

պու տիւնեատա պանա եարարմճը օլաճադ քիմ
սէմ եօդ տուր . . . Պու հալ իսէ , պուլունտու
ղում սիննտէ օլանլար իչին , հէմ շայեանը թէ
էսսիւֆ , վէ հէմ տախի մուխաթարալը տըր :
— Պիլմէմ քի , միւսիւ տօգթէօրուն հադդըմ
տա զաթը ալիլէրինիղէ սէօյլէտիլի շէյլէրէ
միւսթահադդմըյըմ , տէյի՞միյիմ , լաքին շու
նու պիլիրիմ քի , ապա նանքէօր տէյիլիմ , վէ
էկէրչի եանընղտա իմրարը էվդաթ իթմէքի-
կիմէ միւսաատէ պուեուրուրսանըղ , սիղի էդ-
ճան ու տիլ սէվէճէյիմ , վէ միւտտէթի հայ-
եաթըմտա , սիղէ միւթէշէքքիւրէ օլաճաղըմ :

Շայեանը թէհայեիւր մէրթէպէտէ իզհար
օլունան շու հէյէճան , վէ պու ատի ֆադաթ
միւէսսիր լիսան , իշպու մէնղարէտէ հադըր
պուլունանլար իւղէրինէ թէէսսիրի աղիմ հա-
սըլ իթտիլէր : Տօգթէօրիւն իսէ , պու մէնղա-
րէտէն դաեթթլէ մէմնուն օլտուղու աշիքեա-
րէն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Արման տը Լօթիլ , մէզպուրէ կէնճ գըղը դա-
եթ հիւսէնա պուլուպ , տիւզ իսէ , մէրդու-
մէնին գարշըսընտա պիր իղթիրապ հիսս իյլէ-
մէքտէ իտի , վէ հէր նէ գատար պու իղթի-
րապըն ճինսինի հալլ իթմէկէ չալըշմաեօրտու
իսէ տէ , շու գատար քի , պու իղթիրապ քէն-
տիսինէ բէք թաթը կէօրիւնմէքտէ իտի :

Մատամ տը Շասլէն , կէօղլէրի եաշարմըշ օլ-
տուղու թադտիրտէ , Պլանշա , եանընտա օ-
թուրմասընը իշարէթ իթտի , վէ էլինի տախի
մէրդումէնէ ուղաթտը :

Կէնճ գըզ , տիւշէսին , պիր թարափտան տիւ-
կէր թարափը կէօրիւնմէք տէրէճէսինտէ զա-
յիֆ օլմասըյլա պէրապէր , պիչիմի օլան վէ
բարլագ եիւղիւքլէրլէ մէմլու պուլունան էլի-
նի թուլթուպ , տօտագլարընա կէօթիւրտիւ :

Պատէհու տիւշէս միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,
— Ատրի'էն , տէտի , մէմուլ իթտիկլիմ վէճհ
իւղրէ , էկէր սիղին սէվկիլիւ վէ սատըզէ պիր
գըզ օլտուղունուղու կէօրիւր իսէմ , սիզէ վա-
լիտէլիք իտէճէյիմ . . . — Տահա սիզ բէք կէնճ
իքէն , պունճա միհն ու մէշագգաթ չէքմիշ օլ-
տուղունուղ թագտիրտէ , պիզ , սիղին քէտէր
ու էլէմինիղի ունուլթտուրմաեա չալըշաճաղըզ
. . . — Սիզ աղլամըշսընըզ , պիզ տախի սիղին
կէօզ եաշլարընըզ սիլէճէյիզ . . . — Տէյի'լ մի ,
Հա'նրի :

Տիւշէս պու լագըրտըլարը զէվճինէ խիթապ
իտիեօրտու : Պլանշ , եաշլարմըշ կէօղլէրինի մէր-
դումա տօղրու աթֆ իթտի , օ կէօղլէրի քի ,
ուղուն քիբրիքլէրի ալթընտա , պիր բարլագ-
լըզ միւշահէտէ օլունուեօրտու , վէ պագըշըյ-
լա , տիւգիւն իմտատընը իսթիրհամ իտիեօր
կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Տիւգ , կէնճ գըզըն մէզքիւր պագըշընտան
միւթէէսսիր օլարագ , վիճուտինտէ պիր տիթ-
րէմէ հիսս իթտի , վէ տամարլարընտաքի գան ,
գալպինէ տօղրու ճէվէլան իթմէկէ պաշլատը :
Պատէհու քէնտի քէնտիսինի թէսքինէ չալըշա-
րագ , տիւշէսին սիւալինէ տախի ,

— Սէվկիլիւ տօգթէօրումուղուն ինթիխա-

պընը շիւպհէսիդ թագաւոր իտէրիզ, վէ մատ-
մուաղէլ Ատրիէնին պու էվտէ իգամէթինտէ,
քէնտիսինի հէր ճիհէթլէ մէմնուն գըլմագ ի-
շին, էլիմիզտէն կէլէնի տիրիզ իթմէհէճէյիզ,
տէեու ճէվլապ վիրտի:

Վագաա պունլար ատի սէօզլէր իտիլէր իսէ
տէ, սուրէթի թէլէֆիֆիւզիւ, անլէրէ պաշգա
պիր մանէա վիրտիրմէքաէ իտի: Պլանշ, պու-
նու օլ գատար չաբուգ անլատը քի, սէվին-
ճինտէն տիթրէտի:

— Տիմէք օլուր քի, տէեու տէվամ իթտի
տիւշէս, պէյնիմիզտէ իթիլաֆ հասըլ օլտու,
Օ հալտէ, ազիլ զէմ՝ Ատրիէն, արթըդ սիզ պէ-
նիմ՝ մատմուաղէլիմսինիզ, եախօտ պու էվին
գըզըսընըզ:

Պլանշ, թէքրար ժան տը Շասլէնին էլինի
տօտագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ բէբէլէե-
րէք,

— Օհ, մա'տամ, զաթընըզ բէք խայրխահ
պիր գատընսընըզ, տէտի:

Տիւշէս տէվամէն,

— Եալընըզ պիր նազիք մէսէլէյի, եանի սի-
զին մահիյեէնիզ մէսէլէսինի թէսվիեէ իթմէ-
միզ դալմըշ տըր, տէեու պէեան իթտի:

— Մա'տամ, սիզլէր հէր նէ մահիյեէ թախ-
սիս պուեուրուրսանըզ, պէնտէնիզ մուվաֆ-
ֆագաթա հազըրըմ... — Աճիզլէրի պիր թա-
գըմ մէթալիպաթտա պուլունմատըզըմ՝ կիպի,
հըրսը շանըմ՝ տախի եօգ տուր... — Նէզտի-
նիզտէ դալմազըզըմա միւսաատէ էլլէմէնիզլէ:

զաթէն արդու վէ էմէլիմէ մուլաֆֆադ օլմու-
շում տուր . . . — Գուսուր ճիհէթի պէնտէնիզէ
ֆարզ տէյիլ տիր , զիրա բարա խուսուսունա
օլ գաստար էհէմմիւնէթ վիրէնլէրտէն տէյիլիմ :

— Պունունլա պէրապէր , էվլա'տըմ , միւս-
թագպէլի տէ տիւշիւնմէք ֆարզ տըր : — Սիզ-
տէն էվլէլ պուրատա պուլունուպ , վէ էվսաֆը
մէմտուհէ իլէ միւթթասըֆ պուլունան ինկի-
լիզլի դըզ , սէնէվլի իւշ պին ֆրանդ ալմագ տա
խի :

— Մատա'մ տիւշէս , օլ գաստար ադշէ պէն-
տէնիզէ , խթիհգագըմտան զիւստէ տիր :

— Սիզէ ալթը պին ֆրանդ վէրիլէճէք տիր :

— Բէք չօդ տուր , էֆէ'նտիմ , բէք չօդ
տուր :

— Պու մէսէլէ իւղէրինէ արթըզ դօնուշմա-
եայլմ , զիրա հալլ ու թէսվիւնէ օլունմուշ տուր
. . . — Եայլնըզ խաթըրաա գալմագ իշին շու-
նու իլաւէ խտէրիմ քի , սիդին թուալէթինիզ
մէսարիֆի տախի պիզէ այիտ տիր . . . — Պու
հալտէ եսվաշ եսվաշ սէրվէթ թէտարիք ի-
տէպիլիլսինիզ . . . — Պունտան պաշգա , մէշ-
ղուլիւնէթլէրինիզին պիւյիւք սիւր եօրկունլու-
ղու վէ զահմէթի օլմոսմասընա չայըշաճաղըմ
տըր . . . Սիզին իշինիզ , պէնիմլէ դօնուշմագ օ-
լաճագ տըր . . . Պանա լիթապ օգուեաճագ-
սընըզ , վէ վագըթ վագըթ տախի բիանօ չա-
լաճագսընըզ , զիրա պէն միւղիդանը ֆէվզէլ
ատէ սէվէրիմ , վէ կիւնտէ իքի իւշ սաաթ տա-
խի սէրպէսթիւնէթինիզ օլաճագ տըր :

— Ա՛հ, մատա՛մ տիւշէս, տէտի Պլանշ, պիր
զըզ, քէնտի վալիտէսի եանընտա պուճտան
տահա զիեատէ մէսուտ օլամազ :

— Արզու վէ թէմէննի իտէրիմ քի, տայիմա
պէօյլէ տիւշիւնէսինիզ :

— Օ՛հ, տա՛յիմա . . . տա՛յիմա պէօյլէ տիւ-
շիւնէճէյիմ տիր :

— Մէմուրիեթինիզէ նէ՞ վազըթ պաշա-
մագ իսթէրսինիզ :

— Մա՛տամ, հէր նէ վագըթ զաթընըզ իս-
թէրսէնիզ, պէնտէնիզ հաղըրմ :

— Տիմէք տիր քի, եարըն պաշլաեապիլիր-
սինիզ :

— Էվվէթ, մա՛տամ :

— Եարըն սաաթ օն պիրտէ, սիզի պէքէրիմ :

Պլանշ աեաղա գալգտը, վէ տիւշէսէ քէմալ
թէվազու իլէ պաշընը էյտիլինտէ, մատամտը
Շատէն, մէզպուրէյի պիր նէզաքէթլէ գու-
ճագլաեըպ, աննընտան էօբտիւ :

Սախթէ Ստրիէն, պու սըրատա տիհանըն-
տան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմատը, ֆագաթ
կիւեա եաշընը սիլմէք իւզըէ, կէօզլէրինէ պիր
մէնաիլ կէօթիւրտիւ : Պու հարէքէթ իսէ, հէր
քէլամտան զիեատէ միւէսսիր իտի :

Պլանշ, քէնտիլէրինի կէթիրմիլ օլան արա-
պաեա գատար տօգթէօրէ ըիֆագաթ իթտի,
վէ իքիսի թէքրար մէզքիւր արապաեա բա-
քիպ օլտուգլարընտա, Անթօնէն, մէզպուրէեէ
լսիթապէն :

— Մա՛տմուլաղէլ, նէ՞րէեէ կիթմէք իսթէր-
սինիզ, տէեու սիւալ իթտի :

— Միւսիւ տօգթէօր, էն եագըն օլան ա-
րապա մէնդիլինէ ինմէքլիլիմ միւնասիպ տիր,
տէեու մուգապէլէ իթաի Պլանշ :

Անթօնէն Ֆրէպօ, օլ պապտէ լաղըմ կէլէն
էմրի արապաճըսընա վէրտիքտէն սօնրա,

— Նա'օրլ, մա'տմուաղէլ, խօշնուտ օլտու-
նո'ղ մու, տէեու սիւալ իթաի :

— Հա՛յ Հա՛յ, խօշնուտ օլմագ տա սէօ'ղ միւ,
օլ խուսուսատա քէնտիմի զիեատէսիլլէ պտի-
թիեար տախի ատտ իտէրիմ :

— Հագգընըղ վար տըր, զիրա տիւշէս տը
Շասլէն, դատընլարըն էն հագլիմի տիր :

— Չաթէն իլք կէօրիւշտէ քէնտիսինի մու-
հաքէմէ իթաիմ :

— Բէք աղ միւնասէպաթընըղ օլան տիւգ-
տախի, էյի պիր զաթ, վէ շայեանը իպրէթ
պիր ֆամիլեա բէտէրի տիր . . . — Աթալարը-
մըղըն խանէսինէ միւշապիհ օլան պու խանէ-
տէն, սիղ հէման միւսթագիլլ պիր հալտէ օ-
լարագ, տիշարը չըգաճագընըղ, զիրա շիւպ-
հէ եօգ տուր քի, մատամ տը Շասլէնին վասի-
եթնամէսինտէ, սիղին իամինիղ տախի գայտ
վէ իշար իտիլէճէք տիր . . . — Սիղին իշին պուն-
տան տահա ալէա պիր մահէլլ պուլունամտեա-
ճաղը ճիհէթլէ, երլարղլընըղա թէշէքքիւր իթ-
մէնիղ պէճա տըր . . . — Իշթէ պիր քիրա ա-
րապաօը մէրքէղի . . . — Իմտի, մա'տմուա-
ղէլ, հասաղէլ զարուր սիգտէն մուֆտրագաթ իյ-
լէրիմ, չիւնքի պիր մահէլլէ սէօղ վիրմիշիմ
տիր, լաքին էլպէթթէ եարըն սիղի մատամ

տիւշէսին նէղտինտէ թէքրար կէօրիւրիւմ:

— Էփլէթ, Վիւսիւ տօգթէօր, եա՛րըն կէօրիւրիւրիւզ, վէ շիմտիլիք սիղէ թէշէքքիւրիւմիւ. պէեան իտէրիւմ:

Կէնճ գըզ, տօգթէօրիւն արապասընտան է. նիւզ, տիկէր պիր արապաեա բաքիւզ օլտու, վէ արապաճըեա, քէնտիսինի Պէլվիլէ կէօթիւրմէսինի էմր իյլէտի:

Պլանշ, Անթօնէն Ֆրէպօ իլէ պիրլիքտէ սալօնտան տիշարը չըգտըղը դէման, մատամ տը Շասլէն, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հագըդաթէն բէք ճալիւզ, վէ տիւպէր գըզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Ֆիլվազը բէք ճալիւզ վէ տիւպէր, տէեու ճէվապ վիրտի Մ. տը Լօթրիլ:

— Իլք կէօրիւշտէ, հագգընտա թէվէճճիւհիւմ հասըլ օլտու:

— Թէվէճճիւհիւնիւղէ շաեէսթէ պուլունտուղունու, պէն տախի թաստիդ իտէրիւմ, օ եօլտա պիր սիֆաթտան, ֆէնալըդ մէմուլ օլունամաղ:

Տիւգ տը Շասլէն, օլ էսնատէ սիւքիւթ իւղրէ պուլունուզ, զէվճէսիյլէ եէկէնի արապընտա թաաթի օլունան լագըրտըլարա պիլէ միւտախէլէ իթմէեօրտու: Մէրդում, սալօնուն բէնչիրէլէրինտէն պիրիսինին եանընա կիթմիլ օլուզ, կէնճ գըզըն, տօգթէօրիւն գօլթուղունտա օլարագ հալիտէն կէշտիկինի, կաղ ըշըլլա կէօրմէքտէ իտի:

Պու արալըդ, թաամ օտասը խըզմէթքեա.

ըր, թաամ սալաւընըն իբի գանաւըր դարու
սունու աշըպ,

— Մատամ տիւշէսին թաամը հաղըր տըր,
տէտի:

Աղչամըն սաաթ տօղուղու վուրմադ իւրէ
իքէն, Պլանշ, Գօմբանա սօղաղընտա քեային
քէնտի խանէսինէ վասըլ օլտու:

Մէղպուրէ, բըլունու լաեղըրլա իճրա իթ-
միշ օլտուղունու մուհադգադ պիլտիկի ճի-
հէթլէ, սլունտան տօլաեը, զաթէն միւթէքէպ-
պիր օլան թապիաթը, տահա զիեատէ քէսպի
ղուրուրիեթ, վէ իսթիհսալ իյլէտիկի մու-
վաֆֆադըյեթի, պիւյիւք պիր մուղաֆֆէրի-
եթ աւտ իյլէմէքտէ իտի:

Բիէր Բէտօն, մէրգումէյի պէքլէմէքտէ օլ-
տուղունտան, Պլանշ, վուգուի հալի թէքմիլէն
նաղլ իթտի: Բիէր տախի պու կէնճ գըղը,
սուրէթի չէտիտէտէ թէսըրիք իլէ պէրապէր,
քէնտիսինէ թալիմաթը ճէտիտէ տախի վիրտի,
վէ Շասլէն ֆամիլեասը խանէսինտէ եէրլէշտիք-
տէն սօնրա, նէ՛ մէսլէք իթթիխաղ իտէճէկի-
նի կէօսթէրիպ, Ֆիլիւ-տը-թիրար սօղաղըն-
տաքի տայիրէսինէ ապտէթ իյլէտի, վէ օրա-
տան չըղաղընտա, թէք կէօլ Բիէր Բէտօն,
թէքրար պարօն Սէղար տը Ֆօսարօ օլտու:

Պիր սաաթ սօնրա, մէրգում, Բըօլանա սօ-
ղաղընտաքի միւղէյեէն եաթադ օտասընտա,
գարեօլաւընա եաթըպ, սիր թաղըմ չէյթանի
բլանլար տիւշիւնէքէք, ույգուեա տալտը:

27

Պարօն Սէղար տը Ֆօսարօ , ագչամա գատար
եօրուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , Բրօվանս սօ-
գաղընտաքի խանէսինտէ ույդուեա տալմը
սլուլունտուղու սաաթտա , պիղ , օգուեան
ղաթլարըմըղա , պիղիմէ պիլլիքտէ վէքթի խա-
նէսինէ կէլմէլէրինի բէճա խտէրիլ :

Մէզքիւր խանէ , հավլի իլէ պաղչէ արատըն-
տա սլուլունուպ , սլունուն պաշլըճա գարու-
սու , վիլլար ճատտէսինէ նազըր խտի :

Պաղչէսի ղանէթ վասի օլուպ , վէ տէրունին-
տէ եիւզ երլլըդ ըխլամուր վէ դարա մէշէ ա-
ղաճլարը տիքիլի սլուլունտուղու հայտէ , Պուլ-
վար տէզ էնվալիտէ գատար միւմթէտ օլմագ-
տա , վէ մէզքիւր սլուլվար իլէ պաղչէ , թագ-
րիպա իւշ մէթրօ եիւքսէքտէ պիլ տիվար իլէ
սյորըմագտա խտի :

Տիվարտա քիւչիւք պիլ գարու սլուլունուպ ,
սլու գարու սարմաշըդ աղաճլարընըն եարրագ-
լարը իլէ կիզլէնմիշ խտի :

Դօնթ վէ գօնթէս , եաղ մէվսիմինտէ Բարիս-
տէ գալարդլարընտա , ագչամալարը պիլ գաշ
սաաթ գատար ալէսսէվիեէ մէզքիւր պաղչէ-
տէ վագըթ կէչիրմէքտէ խտիլէր :

Հիքեաեէմիղին պաշլանտըղը զէման , իշաու
քիւչիւք պաղչէտէքի աղաճլարըն եարրագլարը
հէնուղ սիւթիւն սիւթիւն տէօքիւլմիւշ օլմա-
եըպ , էնվալիտ սէրանընըն սաաթը տախի , ագ-

շամին սաաթ օն պիրինտէն սօնրա, եարբմ
վուրմուշ իաի :

Մ. տը վէրժի, քէնտի իշ տայիրէսինտէն
չըգտըղնտա, եաթագ օտաարնա կիթմէղտէն
էվվէլ, գօնթէսին տայիրէսինէ կէլտի, վէ Մա-
րինին, պաղչէեէ նաղըր օլան պիր բէնչիրէեէ
տիրսէյինի տաեաթմը օլարագ, տուրտուղու-
նու կէօրտիւ :

Մատամ տը վէրժի, դալըն հալընըն իւղէ-
րինտէ գօնթուէն ատըմլարը սէսինի ալտըղըն-
տա, պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնտիւ : Պու-
արալըգ մէզպուրէնին չէհրէսինտէ պիր քէ-
տէր, վէ կէօղլէրինտէ տախի պիր տալկընլըգ
ալէամէթի միւշահատէ օլունտուղունտան,

— Աղի'գէմ, աճապա նամիղա՞մըսընը, տէ-
եու սիւալ իթտի գօնթ, իղթիրապ վէ թէ-
լաշ իլէ :

Մարի, տօտագլարընտա խահ նա խահ պիր
թէպէսսիւմ հուսուլէ կէթիրիպ,

— Նամիղա՞մը, խալլը, անճագ եօրկուն-
լուգաան թագաթ վէ մէճալիմ գալմամըշ տըր,
տէեու ճէվապ վիրտի . . . — Զիրա պու կիւն
էօյլէտէն սօնրա, բէք չօգ միւսաֆիր կէլտի,
վէ պէն տէ, պու կիւնքի միւլադաթլարտան
չօղլուգ խօշանմաեօրտոււմ . . . — Ֆիլվաղը,
պիր թագըմ օսանճ կէթիրիճի առէմլէրտէն,
պէլքի եիւղ տէֆա այնի լագըրտըլարը տին-
լէմէք վէ իշիթմէք, բէք տէ գօլայ շէյ տէ-
յիլ տիր :

— Լաքին Արնօլտ տը թրուա-Մօնուէն վիզի-

Թասընը տախի գապուլ իթտինիզ, տէյի⁹ մի:

Պու սէօզ իւզէրինէ, եանագլարընտա հուսուէ կէլէն գըրմըղըղը կիզլէմէք իւզրէ, կէնճ գատըն պաշընը պիր թագըրիպ արգաեա չէ վիրաի, վէ պատէհու ճէվապէն:

— Մ. տը Թրուա-Մօն, սալօնտա եալընըզ պիր գաշ տաղըգա գատար տուրտու, չինքի պէնիմ իչին կէլմիշ օլմաեըպ, սիզին իչին կէլմիշ իտի, տէտի:

— Արնօլտու տա⁹ մը պիր ազ էվվէլ սէօյլէ տիկինիզ օսանճ կէթիրիճի ատէմլէր սըրասընտա թուլթմագտասընըզ, տէեու իլալէ իթտի Մ. տը վէրթի թապի պիր սէտա իլէ:

Մարինին բէնկի պիր աղ սօլարագ:

— Շիւպհէսիզ, տէտի սէսինի գապի սուրէթտէ չըգարմաեա ճահտ իտէրէք, հէմ մէրգումու նէ⁹ իչին միւսթէսնա թուլթաճաղըմ:

— Չինքի Թրուա-Մօն, հէր նէ գատար էհլի սէրվէթտէն իսէ տէ, ահմագ վէ պիր իշէ եարամաղ պիր քիմնէ օլմաեըպ, չալըշգան, էհլի տիգգաթ, վէ վագարըլը պիր տէլիգանը տըր: Պու սէպէպլէ, քէնտիսինի տայիմա էվլատ կիպի սէվմիշիմ տիր, վէ հալէա տախի սէվէրիմ... — Հաթթա պիր աղ էվվէլ պանա կէլտիկինտէ, պիզէ բէք սէյրէք վիզիթա վիրտիկինտէն տօլաեը, քէնտիսինի թայեիպ իթտիմ... — Պինապէրին քէնտիսի տէ պանա, պունտան պէօյլէ չօգ տէֆա պիզէ վիզիթա վիրէճէկինի վատ իթտի իսէ տէ, պէն եինէ սէօզիւնէ ինսնմամ:

— Զանն խոէ՞րմիսինիդ, տէեռու թէքրարլա-
տը Մարի, հէման մնքինավարի պիր սուրէթտէ:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ սէպէպլէ:

— Զիւնքի սիզին, Մ. տը թրուա-Մճնա հիչ
պիր թէվէճճիւհ կէօթէրմէտիկինիդ, վէմէր-
գումու գապուլիյնէթինիդ բէք պարիտճէ ի-
տուկինի կէօրիւեօրում... — Էկէր քէնտիսի
տախի պու հալէ տիգգաթ իտիպ, սիզին քէն-
տիսինտէն խօշլանմադտա օլմատըղընըղը ան-
լար իսէ, թապիաթիյլէ պիզտէն սօվուեարագ,
էվիմիդէ կէլմէմէսինէ պու խուսուս քեաֆի օ-
լաճագ տըր:

— Լաքին պէն էօյլէ զանն իտիեօրում քի,
հէր քէս իլէ նա՛սըլ մուամէլէ իտիեօր իսէմ,
քէնտիսիյլէ տախի էօյլէ մուամէլէ իթմէքտէ-
յիմ, տէտի գօնթէս:

— Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պու սէօյլէ-
տիկինիդ մուլաֆըղը հագըղաթ աէյիլ տիր...

— Զիրա պէն պու կիւն Արնօլտու թաամա ա-
լըգօյմագ իսթէեօրտում, հալ պու քի քէնտի-
սի պիէսաս պիր պէհանէ իլէ պէնիմ տալէթի-
մէ իճապէթ իթմէտի... — Իմտի, ազիղէմ
Մարի, մէրգում տէլիգանըլ իլք տէֆա պիզի
կէօրմէնէ կէլտիկինտէ, քէնտիսինէ պիր մուա-
մէլէի հասէնէի մախսուսէ իպրաղ իթմէնիզի
սիզտէն թալէպ իյլէրիմ... — Պու մուամէլէ-
տէ գուսուր իթմէզօինիդ եա՞:

— Սիզէ իթաաթ իթմէք իչին, էլիմտէն կէ-
լէնի տիրիդ իթմէմ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . — Վէ սիզին տա-
խի եօրկունն օլտուղունուղու տէրխաթըր իլէ ,
սիզտէն մուֆարագաթ իյլէրիմ :

— Պու գատար աճէլէ՞ մի կիտիեօրսունուղ :

— Եարը կիճէեէ հէման պիր չարեէք գալ-
մըշ տըր . . . — Կիտէյիմ քի , սիզ տէ իսթի-
րահաթ իտէսինիզ . . . — Իմտի , կիճէնիզ խա՛յր
օլսուն , Մա՛րի :

— Սիզէ տախի խաերըրը կիճէ օլսուն , տօ՛ւ
թում :

Կէնճ գատըն պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի
սըրատա , թէպէսսիւմէ աննընը Մ . տը վէր-
ժիեէ թագտիմ իթտի :

Գօնթ , մէզպուրէյի , շիտտէթլէ գօլլարը ի-
չինէ ալտը , վէ օլ գատար խահիչլէ քէնտի
կէօքսիւնտէ սըգտը քի , մատամ տը վէրժի
տաեանամաեարագ , նաղիք պիր սէս չըգար-
տը : Մ . տը վէրժի իսէ , տէրագապ մէզպու-
րէյի պրագարագ , տիթրէր պիր սէտա իլէ ,

— Ա՛հ , սիզի ինճիթտի՞մ մի , տէեու սիւալ
իթտի :

— Խա՛յր , զիեատէճէ սըգտընըղ տա , նէֆէ-
սիմ քէսիլտի :

— Հագըգաթէն պիր ֆէնալըգ տույմաեօր-
սունուղ եա՛ :

— Խա՛յր , հաթթա պու պապտէ սիզէ եէ-
մին տախի իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , շու չօլբաղըղըմտան տօլաեր
աֆվընըղը իսթիրհամ իլէ , եարըն սիզի իսթի-
րահաթտա կէօրմէքիկի թէմէննի իյլէրիմ :

— Պէն տախի զաթընըղը եարըն սապահ քէ մալի սըհհէթ ու աֆիեէթտէ թէքըար կէօր մէքլիկի թէմէննի իյլէրիմ:

Պու վէճհ իլէ Մ. տը Վէրժի, հալվէթ օտա սընտան տիշարը չըգտը: Մէրգում, տիշարը չըգտըգտան սօնրա, գաբու թէքըար գաբան տըղընտա, գօնթէս պիր իսկէմլէեէ օթու րուպ, պաշընը աշաղը էյտի, վէ պիր գաչ սանիյեէ գատար միւլահազաթ տէրեասընա զարգ օլտուգտան սօնրա, կէօղ գաբաղլարը իւզէ րինտէ պուլունտն պիր գաչ տամլա կէօղ եաշընը սիլէրէք, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ քէնտի քէնտինէ, քէսիք պիր սէտա իլէ, շու լաֆղլարը սէօյլէտի:

— Պու պէնիմ թագսիրաթըմ մը տըր: — Ճէնապը ֆիպրիեա տախի շահիա տիր քի, պէն, վար գուվլէթիմլէ շու հալիմէ գարշը ուղըրաշտըմ իսէ տէ, ագըպէթքեար մաղլուպ օլտում. . . — Հիչ աչգ ու սէվտաեա գարշը մուգամլէմէթ միւմքի՛նն միւ տիւր. . . — Պիր քէրրէ պու աչգ ու սէվտա, պիր ինսանըն իւզէրինէ հիւքմիւնիւ վաղ իթտի՞ մի իտի, արթըգ օնա գարշը, միւրատը ինսանի նէ՞ ետբապիլիր: — Օհ, պիլերիմ քի, պէն պիր ալչագ վէ խային պիր գատընըմ. . . — Պիլիրիմ քի, պէնի ճէլպ իթմէքտէ, պիլիւլէմէքտէ, վէ տղլըմը տօլանտըրմադտա օլան օ սէսէ գուլաղ վիրմէքտէն իսէ, էօլմէլի իտիմ. . . — Լտքին պէն, հէր շէյի ունութտում. . . սալսթէքեարլըղը, եալանճըլըղը, միւրայիլիկի, վէ եէ:

մինի պօղմագլըղը քէնտիմէ սէրմանէ իթթի-
խաղ իյլէտիմ . . . — Ձինաքեարլըդ , պէնիմ
րուհումու վէ թէնիմի իսթիլա իթտի , վէ պիր
թագլւմ մէֆթունիեէթլէրի , պիր ճինանէթլէ
սաթըն ալմագլըղը , բէք պահալը պուլմատըմ
. . . — Ահ , պագ պիր քէրրէ պու կիւնքի կիւն
շու ճինանէթիմին ճէզասընը նա՞սըլ չէքիեօ-
րում . . .

Մարի , եիւրէկինտէն թա պօղաղընա գա-
տար չըգմագտա օլան հընչգըրմալարընը թէս-
քին իթմէք իւղրէ , մէնտիկինի տօտագլարընա
կէօթիւրտիւ : Ֆագաթ կէօղ եաշլարընը թու-
թամանըպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա
պաշլատը , վէ իշպու ադան կէօղ եաշլարը ,
հարարէթի շէտիտէսինի պիր տէրէճէ թէսքին
իյլէտի : Պատէհու քէնտի գարեօլա օտասընա
կիրիպ , պիր չան չալտը : Տէրհալ եիկիրմի եա-
շընտա օլան կէնճ պիր գըղ խըղմէթճի , ույ-
գուսուղուգտան կէօղլէրի շիշմիշ օլարագ , ի-
չէրի կիրտիկինտէն , Մարի , մէրգումէեէ խի-
թապէն ,

— Ժիւսթիս , տէտի , հալվէթ օտասընըն մում-
լարընը սէօնտիւր , վէ սէն տախի իսթիրահա-
թընա պա՛գ :

— Մատա՛մ գօնթէս , էլպիսէնիզի չըգար-
մագլըղըմ լաղըմ տէյի՛լ մի տիր :

— Խա՛յր , գը՛ղըմ , պէն էլպիսէմի չըգարը-
րըմ :

— Պու ագչամ արթըգ մատամըն պէնտէնի-
դէ իհթիեաճը գա՛լմամըշ մը տըր :

— Խոյր . . .

— Էօյլէ իսէ , կիճէնիզ խա՛յր օլսուն , մա-
տա՛մ գօնթէս :

— Խայրըլը՝ կիճէլէր օլսուն , դը՛զըմ :

Պէօյլէճէ կէնճ գըզ , մատամասը թարափըն-
տան ալտըղը էմրի իճրա իթտի , վէ մէզպուրէ-
նին օրատան չէքիլտիկի սըրատա , արգասըն-
տան գարուլարըն գաբանմասը սէսի իշիտիլտի :

Պու արալըգ , մատամ տը վէրժի , օտասը-
նըն շըմինէսի իւզէրինէ վազ իտիլմիշ օլան ա-
թիգ Սադսօնեա սաաթընա նազար գըլտը : Իշ-
պու սաաթըն ագրէպի , եարը կիճէեէ պէշ տա-
գըզա գալմըշ օլտուղունու իմա իտիեօրտու :

Պատէհու Մարի , օտասընըն բէնչիրէլէրին-
տէն պիրիսինէ տօղըու իլէրլէյիպ , էվվէլա իքի
գաթըլ պէեազ իրէքլէ իշլէնիլմիշ մալիլ ըսթօ-
ֆատան գալըն բէրտէլէրի , վէ սօնրա տախի
տանթէլատան մատմուլ քիւչիւք բէրտէլէրի
գալտըրըպ , նազարը տիգգաթընը , գօնթուն
օտասընըն բէնչիրէլէրինէ չէվիրտի : Պու բէն-
չիրէլէրտէն ըշըգ կէօրիւնիւեօրտու : Պինապէ-
րին կէնճ գատըն քէնտի քէնտինէ ,

— Տահա ուեանըզ տըր , իմտի պէքլէմէք
լազըմ տըր , տէտի , վէ տայիմա նիմ աչըգ
թութմուշ օլտուղու մէգքիւր բէրտէլէրին եա-
նընտա օթուրուպ , կէօղլէրինի , զէվճինին տա-
յիրէսի բէնչիրէլէրինտէն ապա աեբրմատը :

Ոն տագըզա գատար կէչինճէ , մէգքիւր տա-
յիրէնին ըշըգլարը սէօնտիւ , վէ էվին եիւզ
թարափը մահղուն պիր հալ քէսպ իթտի :

Գօն/թէս բէրաէլէրի էնտիրտի , վէ անտէն
քէնտի /թուալէ/թ օտասընա կիտիպ , սըրթընա
սիեա՜ պիր քիւրք ալտը , վէ պաշընա տախի
պիր շարգա գօեուպ , պիր դաշ տաղըգա զար-
ֆընտա , տիշարը չըգմանա հազըր վէ նազըր
պուլուտու :

Օտասընն տախի պիւյիւք գաբուլարընը սիւր-
կիւլէեէրէք , ճէպինէ քիւշիւք պիր անախթար
աթըպ , /թուալէ/թ տայիրէսի գաբուսունտան
տիշարը չըգտը , վէ մէգքիւր տայիրէյի տախի
սիւրկիւ իլէ դաբաեարագ , պիր նէրտիվէնին
պաշ գատէմէսի իւղէրինէ , վէ ֆէվգէլ ատէ
գարանլըգ իշինէ վասըլ օլտու : Մէզպուրէ ,
մէգքիւր նէրտիվէնտէն ահէսթէ ահէսթէ , վէ
ղանէթ տիգգաթ վէ պասիրէթ իւղրէ , ալթ
գաթտա պիր սօֆաեա էնտի քի , պու սօֆա-
նըն /թավանընտան ասըլմըջ օլարագ , հէր կիճէ
պիր լամպա եագըլմագտա իտի :

Պու սօֆանըն պիր /թարաֆը խանէնին պիւ-
յիւք տէհլիղինէ կիթտիկի /թագտիրտէ , տի-
կէրի պաղչէեէ կէօթիւրիւր իտի : Մարի , տիգ-
գաթ վէ էմրի պասիրէթի արթըրարագ , պաղ-
չէ /թարաֆընա տօղրու կիթմէեէ պաշլատը ,
վէ պաղչէ գաբուսունա վասըլ օլունճա , գա-
բուեու սէսսիղճէ աշըպ , տիշարը չըգտը , վէ
կիճէլէրի պէօյլէ կիղլի սէֆէրլէր իճրասընա ա-
լըջմըջ օլան գատընլար կիպի , պիլա /թէրէտ-
տիւտ , պաղչէնին պիւյիւք աղաճլարը ալթընա
սօգուլտու :

Օլ կիճէսի մահիթապ օլմանըպ , ֆագաթ

գուպպէյի տսիւմանտէ պաղը երլարզլար բար-
լամագտա , վէ գօնթէսէ , տէօրթ թարաֆը
մալիւմիւ օլան մէգքիւր գարանլըգ պաղչէտէ
րէհպէր օլմագտա իտիլէր :

Մէզպուրէ , ատըմլարընը հէր նէ գատար զա-
եէթ խաֆիֆ սուրէթտէ ալմագտա իտի իսէ
տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի գումլարըն սէսի ի-
շիտիլիեօրտու : Մարի , պիր արալըգ , քէնտի-
սինի գօլլահան վսր տըր տէեու զանն իթտի-
կինտէն , սօլուեարագ , վէ գալպի պիր մէնկէ-
նէ իչլինտէ կիպի օլարագ , վէ գուլագ թօզլա-
րը , իզթիրապը տէրունինտէն նաշի թէրլէմիշ
պուլունարագ տուրտու , վէ էվին եիւզ թարա-
ֆընա աթֆը նազար իյլէմէք իւզըէ , արգասը-
նա տէօնտիւ , վէ պինանըն եիւզ թարաֆընը
գարանլըգ վէ սիւքիւնէթի հալ իչլինտէ կէօր-
տիւկինտէ , քէնտի քէնտինէ ,

— Տիւմէք քի , գուլաղլում կէլէն սէս , սուի
զաննտան իպարէթ իմիշ , զիրա էվտէ հէր քէս
ուեուեօր , տէտի , վէ գալպի միւսթէրիհ օլ-
տու :

Լաքին մէզպուրէ պու սլապտէ եանլըբօր-
տու , չիւնքի ախըրլարա վէ արապալըգլարա
պիթիշիք օլուպ , պիւլիւք աղաճլարլա կիզլէնմիշ
օլմաղնտան տօլահը , մէզպուրէնին պուլուն-
տուղու եէրտէն կէօրիւլմէսի գապիլ օլմահան
խըզմէթ քեարլար տայիրէսինին պիր բէնչիրէսի
ալըգ իտի , վէ պինահը մէգքիւրու պիւլիւք ա-
ղաճլարտան աեըրմագտա օլան գումլու մահէլլ
իւզէրինտէն Մարինին կէշտիկի զէման , պիր

ատէմ, տիրսէյինի մէջքիւր բէնչիրէեէ տա-
եաթմըջ օլտուղու հալտէ, տէրին միւլահաղա-
թա տալմըջ, վէ նաղարը տիգգաթընը պաղչէ-
նին եէշիլլիքլէրինէ աթֆ իյլէմիշ իտի:

Մալիւմ պիր շէյ տիր քի, կիճէնին սուսլու-
ղունտա, ճիւղի պիր սէս, բէք պիւյիւք պիր
սէս կիպի իշիտիլիր:

Մատամ տը վէրժինին իհթիրաղ վէ էմրի
պատիրէթինէ ըաղմէն, բէնչիրէ էօնիւնտէ օ-
թուրմուջ օլտուղունու պէեան իթտիկիմիղ ա-
տէմ, սօֆա գարուսունուն աչըրպ գարանմա-
սը սէսինի իշիթտի, վէ աղաճլարըն ալթընտան
պիր կէօլիէ կէյմէքտէ օլտուղունու միւշահէ-
տէ իթտիկի կիպի, մէզպուրէնին հաֆիֆէ
իւղէրինտէ եիւրիւմէքտէ օլմասընա ըաղմէն,
ղուհուրա կէլէն գումլարըն սէսի տաթի գու-
լաղընա կէլտի:

Պու ատէմ, Մարի տը վէրժինին, արգասըն-
տան քէնտիսինի գօլլաեան վար տըր շիւպհէ-
սիլլէ սուրուպ, արգասընա տէօնտիւկիւ զէ-
ման, բէնչիրէնին էօնիւնտէն գալգտը, վէ սէ-
րիան աշաղընա էնիպ, եալընըզ մանտալ իլէ
գարանմըջ օլան պաղչէ գարուսունու աշտը,
վէ էշիք իւղէրինտէ սուրուպ, պաղչէեէ տօղ-
րու գուլաղ վէրտի:

Պու արալըգ, մատամ տը վէրժի եէօրիւմէ-
եէ օլաչլտմըջ, վէ հաթթա Պուլվար տէղ էն-
վտիտէ նաղըր օլան գարուեա վասըլ օլմուշ
իտի:

Մէզպուրէ օրատա, տայիրէսինտէն չըգմազ-

տան էվվել եէտինէ ալմըլ օլտուղու անախթա-
րը ճէպինտէն չըգարըպ, եաւաշճա գարուեու
աշտը :

Պատէհու պաշընը տիշարը չըգարըպ, էթ-
րաֆա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա, մէզ-
քիւր պուլվարտա քիմէ օլմատըղընա, վէ
սուսուգ իշինտէ պուլունտուղունա իսքեաթ
օլտու : Պիրիպիրլէրինտէն իալլիճէ ուզագտա
պուլունան կաղարտան տախի, անճագ նըսֆը
եագըլմըլ օլուպ, պունլարըն այտընլըզը իսէ,
օրթալլը բէք ճիւղիճէ թէնվիր իյլէմէքտէ իտի :

Գօնթէս, մէզքիւր գարուտան պուլվարա
չըգտըղընտա, գարուեու իւզէրինտէն իքի տէ-
ֆա սիւրկիւլէտի, վէ անախթարը թէքրար ճէ-
պինէ գօյտու : Պիր տզ սօնրա, մէրգումէյի
գօլլամագտա օլան շախս տախի, մէզքիւր գա-
րունուն ուճունա կէլիպ, ֆագաթ գարայը
պուլտուղունտա, տիվարըն տիկէր թարաֆըն-
տան աեագ սէսլէրինին եիրագլանմագտա օլ-
տուղունու իշիտէրէք, կէրչի էվվել էմիրտէ
քիւր զաղապ քէսիլտի իսէ տէ, հիտաէթի ա-
նինտէ թէսքին օլուպ, տէրհալ վէ մոյմուն կի-
պի, ալշագ տալլարը՝ տիվարըն թէրէսինէ վա-
սըլ օլան պիր աղաճըն իւզէրինէ չըգտը :

Օլ կիճէ, հաւա կիւզէլ, սօգագլար գուրու,
վէ ապա բիւզկեար օլմատըղընտան, եարրագ-
լար պիլէ գըմըլտանմաեօրտու :

Մէզքիւր գօլճու, գօնթէսին եիւքսէք էօք-
չէլէրինին, գալտըրըմըն իւզէրինտէ հալէա ի-
շիաիլէքտէ օլտուղունա գուլագ վէրտի :

Պատէհու իբի էլէյլէ տիվարըն քէնարընը
թութուպ, աչաղընա սարգըլտը, վէ ժիմնաս-
թիգ էրպապը միսիլու, քէնտիսինի եօգար-
տան աչաղընա պրագըպ, աեագլարընըն ու-
ճու իւղէրինէ տիւշտիւ, վէ պիր սանիյեէ պի-
լէ ֆէվթ իթմէքսիզին, Պուլվար տէզ էնվա-
լիտտէն կէչիպ, գօնթէսին եիւրիւմէքտէ օլտու-
ղու թարիգտէ, ֆագաթ եօլուն գարչը եա-
գասընտան եիւրիւմէեէ պաշլատը :

Մատամ տը վէրթի բէք չարուգ եիւրիւ-
մէքտէ օլտուղունտան, քէնտիսինի թաագիպ
իտէն շախստան էրէյիճէ իլէրտէ պուլունմագ-
տա իտի : Մէրգումէ, վաեան սօգաղընա սար-
տը, վէ պու սօգաղըն աղղընտաքի կաղըչըղը
ալթընտան կէչէրքէն, գօլճուսու, մէզպուրէ-
նին գարարթըլը թասվիրինի կէօրիւպ :

—0՝ տուր, տէտի քէնտի քէնտինէ, վէ էվ-
լէրին եանընտան սիրէրտէ կիտէրէք վէ աեագ-
սէսլէրինի միւմքիւն մէրթէպէ չըգարմամաեա
չալըչարագ, ֆագաթ եիւրէկի միւղտարըպ,
կէօղլէրի տախի տէհէթֆէրմա պիր հալ քէսպ
իթմիշ պուլունարագ, թաագիպինէ տէվամ
իթտի :

Գօնթէս, Պէլչաս սօգաղընա տէօնտիւ : Մէճ-
հուլ շախս տախի հարէքէթինի չարուգլաթ-
տը, լաքին իբի սօգագ արասընա կէլտիկին-
տէ, պիր բօլիս գարաղօլունա թէսատիւֆ իթ-

տի : Պու գարաղօլուն արդասընտա քիմսէ օլմսերդ , Ֆադաթ մատամ տը վէրժի տէ նապետիտ օլմուշ իտի : Զապթիեէլէր , մէրգումա շիւպհէլի սիր նազարլա պադտըլար իսէ տէ , թափ ու հարէքէթինտէ շիւպհէ տալէթ իտէր սիր հալ պուլունմատըղընտան , հիշ պիր լադըրտը պիլէ սէօյլէմէեէրէք , եօլլարընա տէվամ իյլէտիլէր :

Մէճհուլ շախս , պիր դաշ աաըմ տահա ալտը , վէ էթրաֆը տինլէտի իսէ տէ , հիշ պիր էսէր նէ կէօրտիւ , վէ նէ տալսի իշիթտի : Պի նապէրին խըրս վէ հիտտէթլէ տուրուպ ,

— Հէր հալտէ պու էվլէրտէն պիրիսինէ կիրմիշ տիր , տէտի քէնտի քէնտինէ , տիմէք տիր քի , եանըլմսեօրմուշում , զիրա քէշֆիմ կէլիպ չըգտը . . . Մէզպուրէնին պիր մաշուգու վար տըր քի , շիմտի պէհէր իքի պուսէտէ , Ահ , սէնի սէվէրէ . . . տիմէքտէ , վէ մէրգումէ տալսի պիր թագըմ նազ վէ ճիլվէ իլէ , — Պէնդի տէնա ֆուրպան օլաբում տէեու ճէվապ վիրմէքտէ տիր . . . — էվլէթ , էվլէթ , հէր շէյլի պիրիւրիմ , տիմէք տիր քի , քէնտիսինի եադալատըմ . . . — Պինապէրին պունտան պէօյլէ , ահ ու վահլար իլէ վադըթ կէշիրմէքտէն իսէ , հազգըմ օլաճադ տըր , եիւզիւնէ դարչը սէօյլէմէեէ քի , — Պէնդի տէնի սէվէրէ , հէմ էօյլէ պէրաշի ու սէվապ միւշէլլէ եանըլ թուստաեօրում է , օմիւշ հէմ լիւնիսի եաֆըեօր , վէ հէմ Գալի ֆանըլ ֆուրպան : Իմդի , նասըլ էն պէր պուշֆուրըն մաշաֆու օլաբումնը , պէնիմ Գալի մաշաֆու օլաբումնը , եօֆա սէ

չէ՛նէ՛ք խեղճ . . . — Վագատս պու պիր ալլադ-
նա վէ զատտարճա թէշէպպիւս տիւր , լաքին
նէմէ՞ լաղլո՞ պէնի՞ . . . Պէն տէ պիր քիպար-
ղատէ տէ յիլիմ եա՞ — Շու գատար քի , էկէր
գօնթէս թէքիֆիմի րէտտ իտէր իսէ , պէն տէ
գօնթու հէր շէյի խապէր վէրիրիմ , վէ օլ վա-
դըթ մէրդուս , իմզասըզ մէքթուպտա խէթա
օլմատըղընը կէօրիւր , վէ պէնիմ եէրիմէ գօլ-
նուլուգ իտէրէք , մատամընըն աշըդը քիմ օլ-
տուղունու քէշֆ իտէր , վէ պիր քէրրէ մա-
շուգ վէ մաշուգէյի պիրիպիրէրինէ սարըմըշ
օլարադ պուլտուղունտա , հիշ շիւպհէ եօգ
տուր քի , իքիսինի տախի էօլտիւրիւր :

Մէճհուլ շախս , սօն սէօզլէրի իրատ իթաի-
կի զէման , տիթրէտի , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— իքիսինի՞ տէ մի , տէյի թէքրարլատը ,
խա՛յր , խա՛յր , եալընըզ պիրիսինի թէլէֆ ի-
տէր . . . Պէն մէղպուրէնին եաշամասընը իսթէ-
րիմ , օլ գատար կիւղէլ վէ տիլպէր պիր գա-
տընըն էօլմէսի րէվա տէյիլ տիր . . . Հէմ քիմ
պիլիր . . . Պէլքի սիր կիւն տէ . . . — Լաքին
շիմսի օնլար պիրլիքտէ տիրլէր , հաթթա պի-
րինին տօտագլարը , տիկէրինին տօտագլարը
իւղէրինտէ , վէ պիրինին էլլէրի , տիկէրինին
էլլէրի իշինտէ օլարադ , օթուրմուշլար ալը ,
ֆագաթ նէրէտէ . . .

Չանն իտէրսին քի , պու լագըրտըլարը սէօյ-
լէտիկի զէման , ճասուսը մէրդ ումուն աթէշֆի-
շան կէօզլէրի , ճիվար խանէլէրին տիվարլարը-
նըն իշէրիսինի կէօրմէք ազմինտէ պուլունմագ .

տա խտիլէր : Շու հալտէ , մէրդում , լազըրտը-
լարընա շու վէճհ իլէ տէվամ իյլէտի :

— Լաքին շու մաշուգ քի՞մ տիր . . . — Պէս-
պէլի էվէ կերիպ չըգան տալգավուգ լարտան
պիրի օլմալը տըր . . . — Պիզիմ մատամլն քիլի-
սէեէ կիթմէսի տէ , զալիպա մաշուգ ույլա պու-
լուշմագ նիյեէթիյլէ տիր . . . — Հայֆա՞ քի ,
չիմտիեէ գատար պունուն ֆէրգինէ վարամա-
մըչըմ . . . — Խիւտա՞ ալիմ , քի՞մ օլտուղունու
պիլսէ իտիմ . . . էօլտիւրիւր իտիմ . . . — Իյի
ամմա , նա՞սըլ էօլտիւրէճէք իտիմ . . . — Տու-
էլլօտա՞ մը : — Լաքին մէրդում հէր քիմ իսէ ,
պէնիմլէ տուէլլօ իթմէք իսթէմէեէճէք իտի
. . . Հէմ տէ , նէ՛ վէսիլէ իլէ քէնտիսինի տու-
էլլօհա տալէթ իտէպիլիւր իտիմ . . . Նէմէ՞ լա-
ղըմ , օլմատը՞ մը , կիճէլէյին պիր սօգաղըն
քէօչէսինտէ պօղաղլարտըմ , վէսսէլամ . . . ամ-
մա սօնրա՞ պէնի իտամ ճէղասընա մահքիւմ
դըլաճագլար իմիշ , տահա իյի եա՞ , պարի շու
աչգ ու սէվտա աթէշիյլէ եանըպ թուլթուշմազ-
տան գուրթուլուրում :

Ճատուս , պու սուրէթլէ քէնտի քէնտինէ
սէօյլէնէրէք , թիմարխանէտէ պուլունան տի-
վանէլէր , վէ եախօտ դաֆէսլէրինտէ տուրան
վահշի հայվանլար կիպի , սօգաղըն էնինէ պօ-
եունա տօլաշմագ տա իտի : Պիրտէն պիրէ տուր-
տու , վէ շու եօլտա լազըրտըլարընա տէվամ
իթտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , աչգ ու սէվտա աթէշիյ-
լէ եանըպ թուլթուշմազ իտիմ , հալ պու քի ,

շիմոնի եանըպ թուլթուլուեօրում . . . — Գրս-
գանճըդ տույղուսու եիւրէկիմի գալուրու-
եօր . . . — Ահ, պէն պու գարըքը մէճնուն կի-
պի սէվէրիմ . . . Քէնտիսի . . . դօնթէս տը վէր-
ժի . . . պէն տէ, ժագ Սիւրօ, քէնտի մայե-
թինտէ պիր ուշագ, հալ պու քի, քէնտիսինի
սէվմէեէ ճէսարէթ իտիեօրում, շու գատար
քի, աթէշի աշգ ու մուհապպէթիմի քէնտիսի-
նէ պէեանէ ճէսարէթ իտէմէեօրում . . . Պիլի-
լիմ քի, քէնտիսի մաղրուրէ վէ միւթէքէպպի-
րէ պիր գատըն օլտուլունտան, տիհանըմտան
իլք սէօղիւ չըգարըր չըգարմաշ, պէնի դօնթա
ղամնաղաեաճագ տըր, վէ օլ վագըթ հայ-
լաղ պիր ատէմ նաղարըյա, էվտէն թարս ու
թէպիտ օլունաճաղըմ տըր . . . — Պինապէրին
պէն տէ միւրատըմա իրմէք իսթէրիմ, վէ էօ-
լիւ վէ հաեաթտա տախի օլսա, եինէ քէնտի-
սինէ մալիք օլաճաղըմ տըր :

Պարօն տը Ֆօսարօ, Սէն-Սիւլլիս մէյտանըն-
տա, ժագ Սիւրօեու, արասլասը իւղէրինտէ
կէօրտիւկիւնտէ, տիւշիւնճէլի պիր հալտէ պու-
լունան չէհրէսինէ իսթինատէն իթաիկի միւ-
լահաղաթնտու եանըլմամըշ իտի :

Պու ժագ Սիւրօ, դօնթ տը վէրժինին ա-
րապաճը պաշըսը օլուպ, էֆէնտիսինին ղէվճէ-
սինի, վահշի վէ եէպանիճէ պիր աշգ ու սէվ-
տա իլէ սէվէր իտի : Մէրգում, տխըրլարտա
պիւլիւմէսիլէ, հայվան կիպի պիր թաօլիաթա
մալիք պուլունմուշ, վէ ստի գատընլար իլէ
վագըթ կէշիրէրէք, հէր վագըթ անլէրտէն

հիւանի գապուլիյեթ կէօրմէեէ ալըշմըշ օլ-
տուղունտան , պիլ ճիւմէ գատընլարըն տախի
աչգ ու սէվտա միւպթէլասընա մուվաֆաղաթ
իտէր օլտուգլարընը գալիէն զանն իյլէմէքտէ
իտի :

Պու եէպանի վէ վահշի թապիաթլը հէրիֆ ,
վաղըթ վաղըթ դաեթթ շիտաէթի հալասը
նէֆսանիէեէ միւպթէլա օլտուղու ճիհէթլէ ,
քէնտիսի կիպի սէյիսլիք իտէն պիր բէֆիգ ինին
գարըսընը տախի պաշտան չըգարմադ իսթէ-
տիկինտէն , օլ վաղըթ խըղմէթինտէ պուլուն-
տուղու աթ մէյտանը միւտիրի թարաֆընտան ,
խըտմէթաէն թարտ ու թէպիտ իտիլմիշ իտի :

Վուղ ուաթը մէղքիւրէ շայի օլտուղունտան ,
Ժադ Սիւրօ , տիկէր պիր աթ մէյտանընա տա-
խիլ օլամատը : Անճադ կէչինմէք տէ լաղլամ օլ-
տուղու ճիհէթլէ , սէյիսլիկէ միւթէալիգ օլան
քեաֆֆէյի սանալիյի իճրա իթտի , վէ աիւգ տը
լա ր . . . նէղտինէ կիրիպ , ֆաղաթ ույղուն-
տուղ ախլէադը սէպէպիյլէ , ուղուն միւտտէթ
օրատա գալամամասըյլա , մահէլլի մէղքիւրու
թէրքէ մէճպուր օլմուշտու : Անճադ աիւգիւ
մէրգում նէղտինտէ , շայեսընը թայեիպ պիր
հալ ու հարէքէթտէ պուլունմուշ օլմատըղըն-
տան , մէրգում թարաֆընտան , սանաաթըն-
տա մէհարէթ վէ էհլիեթինէ տայիր պիր շա-
հատէթնամէ ախղ իյլէտի :

Պունուն իւղէրինէ դօնթ աը վէրթի , մէր-
գումու , պաշ արապաճը սըֆաթըյլա քէնտի
եանընա ալմըշ օլտուղունտան , Ժադ Սիւրօ ,

արապասընը կէօթիւրմէեէ , վէ աթ իլէ Պուա-
եա կիթտիկինտէ , ըիֆագաթընտա պուլուն-
մաեա մէմուր օլտուղու գօնթէսէ ալէագա իթ-
տի , վէ միւտտէթի էօմրիւնտէ իլք տէֆա օ-
լարագ , իչպու պէտ վէ մուղիրը տույղուսունու
պէեան իտէմէտիկինտէն , մէգքիւր տույղուսու
կիթտիքնէ արթտը , վէ մատամ տը վէրթի ,
քէնտիսինէ ֆէվգ էլատէ կիւզէլ պիր մախլուգ
կէօրիւնմէեէ պաշլատը : Հաթթա սօնրալարը ,
գալպինտէ գըսգանճըգ տույղուսու տախի
հասըլ օլտուղու ճիհէթլէ , գօնթէսին սըգ սըգ
Սէն-Սիւրբիս քիլիսէսինէ կիթմէսինէ շիւպհէ
իթմէքտէ պուլունտու , վէ ճասուսլուգ իթմէ-
կէ պաշլատարագ , կէրչի սահիհ պիր իսպաթ
իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլամատը իտէ տէ ,
շիւպհէլէրի զիեատէ թագ վիեթթ քէսոյ իթտի :

Պինապէրին , գօնթ տը վէրթիեէ իմզատըղ
պիր մէքթուպ եաղմաեը , եախօտ ֆէրնան վօլ-
նէյէ եաղտըրմաեը տիւշիւնտիւ : Պու մէք-
թուպ , զաթէն օգուեանլարըմըգա մալիւմտիր :

Լաքին ժագ Սիւրօ , պու մէքթուպու կէօն-
տէրտիքտէն սօնրա , վաղը օլան վէ գըսգանճըգ
էսէրի պուլունան մէգքիւր շայեանը թայեիպ
հարէքէթինտէն տօլաեը էսէֆ իթտի , զիրա
գօնթուն ֆիքրինի աշմագլա , թասաւլլուրու
խուսուսունտա իւմիտի օլմաը ֆարղ օլունսա
պիլէ , օ իւմիտինին տէօրթտէ իւշ բաեը մահվ
օլտուղունու անլատը : Մէրգոււմ քէնտի քէն-
տինէ , “մէգքիւր մէքթուպու եաղմագտան ,
եախօտ եաղտըրմագտան իտէ , կիճէ վէ կիւն-

տիւղ ֆուրսաթը դօլլամայր իտիմ, վէ մատա-
մըն մաշուգու քիմ օլտուղունու, վէ նէրէտէ
պուլուշտուգլարընը էօյրէնմէլի իտիմ, վէ պիր
քէրրէ պու քէշֆիեաթընու մսւվաֆֆադ օ-
լունճա, Մարիեէ, եա մէրամըմը իճրա իթմէ-
լի, եա եօգսա սիզի էլէ վէրիւրիմ տիեէրէք,
թէհտիա իթմէլի իտիմ, տիմէքտէ իտի :

Ժագ Աիւրօ, պու միւլահաղաթընը թէքրար
պէ թէքրար իթտիքճէ, վահշի ախէագ վէ
թապիաթը, տէհշէթլի սուրէթտէ շիտտէթ
քէսպ իթմէքտէ, վէ մէրգումու առէթա տի-
վանէ օլմագ տէրէճէսինէ կէթիրմէքտէ իտի,
հաթթա պիր արայըդ, գըսդանճըդ տէրէճէ-
սի օլ գատար արթուր քի, պու սէպէպլէ ոյ-
գուսունու վէ իշթիհատընը պիլէ զոյպ իթտի,
վէ տայիմի պիր իղթիրապը դալդ իշինտէ պու-
լունտուղունտան, վիճուտի կէօղէ կէօրիւնէ-
ճէք սուրէթտէ զայիֆլանմսեա եիւղ թութ-
տու, հալ պու քի կէօղ պէպէքլէրի աթէշ
կիպի բարլամագտա իտի :

Իշթէ պու շախ, Պէլշա սօգաղընտա պիր
սաաթա եագըն եօգարը աշաղը տօլաշարագ,
թէհի եէրտէ պէքլէմէսինտէն նաշի, բիւր զա-
ղապ քէսիլմէքտէ, վէ լաքին գօնթէսին հէր
հալտէ, կիրատիկի էվտէն տիշարը չըգաճաղընը
մէմուլ իթմէքտէ իքէն, նակեահ արգասընտա
պիր գաբունուն աշըլըպ գաբանմասը սէսինի,
վէ սօնրա աճէլէթէն ալըմագտա օլան պաղը
աալմ սէսլէրինի իշիտինճէ, արգասընա տէօն-
տիւ, վէ գարանլըգտա պիր գատըն կէօլկէսի-

նին Պէլլաս սօգաղընտան աշաղըեա ինմէքտէ
օլտուղունու կէօրտիւ, վէ ալթը դաթըլը պիր
էվէ աթֆը նազար իյլէեէրէք,

— Պուրատան տիշարը չըգար, պէսպէլլի է-
վէ ալտէթ իթմէքտէ տիր, տէտի քէնտի քէն-
տինէ, լաքին էվէ վասըլ օլմազտան էվվէլ, պէն
արգասընտան եթիշէճէյիմ, վէ քէնտիսիյլէ
գօնուչաճաղըմ, վէ պու կիւնէ դատար մահ-
րում պուլունտուղում ճէսարէթէ, պու կիւն
մալիք օլաճաղըմ . . . — Հէմ մատամքի ղինա-
քեարըղը իճրա իթտիկի ղէման, եագաեր է-
լէ վիրտի իսէ, շիւպհէ եօգ տուր քի, պէնի
սուս իտէմէեէճէք տիր . . . — Պինաէն ալէյհ,
հիսս իթտիկիմ աշգ ու սէվտաեր . . . չէքտիկիմ
միհն ու մէչադգաթը . . . վէ միւրատըմըն նէ-
տէն իպարէթ օլտուղունու, պու ֆուրսաթլա
անլաեաճագ տըր :

Պու սէօղլէրի ֆիքրինտէն կէչիրտիկի ղէման,
ժագ Սիւրօ եիւրիւմէքտէ, ֆագաթ պու տէ-
ֆա էմրի պասիրէթէ ըիաեթէն եիւրիւմէք-
տէ տէյիլ իտի : Մէրգումուն թաագիպ իթ-
տիկի դատըն, քէնտիսինտէն գըրգ էլլի մէթ-
րօ իլէրտէ պուլունուեօրտու :

ժագ Սիւրօնուն ատըմլարընըն սէսի իւզէրի-
նէ, մէղպուրէ արգասընա տէօնտիւ, վէ ար-
գասընտա, քէնտիսինի թաագիպ իթտիկի մազ-
նուն օլան պիր ատէմ կէօրտիւկիւնտէ, ատըմ-
լարընը տահա ղիեատէ սիւրաթլէ ալմաեա պաշ-
լատը :

ժագ Սիւրօ տախի աճէլէ իլէ եիւրիւմէեէ

պաշլատըղընտան , դատըն ատէթա գօշմաեա
իպթիտար իյլէտի , վէ վարան սօգաղը քէօշէ-
սինէ մուվասըլէթինտէ , տէրհալ սաղ թարա-
ֆա տէօնտիւ : Մէղպուրէնին սալիք օլտուղու
լատթը հարէքէթէ , Ֆէրնան վօլնէյին ամ-
ճաղատէսի հիշ պիր մանէա վիրէմէտիկինտէն ,

— Տիմէք տիր քի , տէտի քէնտի քէնտինէ ,
թէքրար վիլլար ճատտէսինէ կիրմէտի , աճա-
պա պուռնուն մանէասը նէ՞ տիր , վէ շու սաաթ-
տա մէղպուրէ նէ՞րէեէ կիտէպիլիր :

Պատէհու ժադ Սիւրօ , վարան սօգաղընա
տէօնիւպ , վէ թաադիպ իյլէտիկի դատընըն
քէնտիսինտէն խայլի իլէրլէմիշ պուլունտուղու-
նու կէօրիւնճէ , քէնտիսի տախի ատըմլարընը
չարուղլաթտը , վէ ֆէվգէլ ատէ չէվիքլիկի
ստեհսինտէ , մէղքիւր մէսաֆէնին իւշտէ իքի
դըսմընը դաթթ իյլէտի , վէ պու արալըգ քէ-
սիք , վէ կիւճ իլէ անլաշըլըր պիր սէտա իլէ ,

— Գա՛յմաեընըղ , մա՛տամ . . . — Պէնտէն
դօրգաճադ հիշ պիր սէպէպինիղ եօգ տուր . . .
— Սիղէ եէմին իտէրիմ քի , պէն ֆէնա ատէմ
տէյիլիմ , հաթթա սիղէ նէղարէթ իտիեօրում ,
տէեու պաղըրտը :

Հալ պու քի , թապիաթը հալտէն տախի ան-
լաշըլաճաղը վէճհ իւղրէ , հիշ պիր ճէվապ ա-
լամտը :

Կէնճ գտտըն , իշպու զարիպ սէսի իշիթտի-
կինտէ , տահա զիեատէ սիւրաթլէ եօլունա
տէվամ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , դօրգու վէ
տէհշէթինտէն տօլաեր թադաթը գալմամըշ ,

եիւրէկիներն չարքմասընտան , պօղուլմագ լատ-
տէօինէ կէլմիչ , վէ պէյնի տօլանմատեա պաշ-
լամչ օլտուղունտան , միւղթէտիր օլամատը ,
ղիրա պունտան տահա զիեատէ իլէրի կիթմէք
իչին , գուլվէթի միւսայիտ օլմատըղընը , տիղ-
լէրինատէ մէճալ գալմամըչ օլտուղունու , վէ պու-
հալտէ , զիեատէ եիւրիւտիւկիւնտէ , տիւչիւպ
եէրտէ գալմասը լազըմ կէլէճէկիների հիսս իյլէտի :

Պու հալտէ օլարագ , մէրգումէ , պայկըն պիր
սուրէթտէ է՛ն եագըն օլան պիր էվին տիվա-
րընա տաեանըպ գալտըղընտա , տիհանընտան
քէսիք պիր սէս չըգարտը , վէ պիր եապանճը
էլին ումուղունա տաեանմասընտա , մէճհուլէ
գատըն , մէղքիւր պայկըն հալտէն աեւլարագ :

— Պրա՛գընը պէնի . . . պրա՛գընը պէնի ,
հէմ շուրատան եըգըլըպ կիտինիղ , եօգսա ,
ճան գուրթարան եօ՞գ մու տուր տէեու պաղը-
րաճաղըմ , տէտի բէբէլէեէրէք :

Մէղպուրէ պիր կաղըչըղընըն ալթընտա տուր-
մուչ օլտուղունտան , ժագ Սիւրօ , մէրդ ումէ-
նին եիւղիւնիւ կէօրտիւկիւնտէ , հիտտէթ վէ
թէաճճիւպլէ բէֆի սէտա իլէ , պիր ատըմ գա-
տար կէրի չէքիլտի , վէ սօնրա տախի ,

— Վա՛յ մատմուաղէլ լիւսիլ կօնթիէ . . . սի՞ղ
մի իմիշսինիղ , տէտի :

Կէնճ գըղ , քէնտի իսմինին թէլէֆֆիւղ օ-
լունտուղունու իշիթտիկինտէ , տէհչէթի զա-
յիլ օլտու , վէ կէօղլէրինի , գարչըսընտա պու-
լունան շախսա տօղրու չէվիբիպ , քէնտիտի տա-
խի մէրգ ումու թանըեարագ ,

— Վա՛յ ժագ Սիւրօ , սիզին պուրատա նէ՞
իշինիզ վար տըր , տէեու մուգապէլէ իթաի :

— Պուրասը պէնիմ մահէլլէմ տիր :

— Պէնի դօվալաեօրսունուղ , հա՛ . . . — Լա-
քին պանա էբէյիճէ պիր դօրդու վէրտիկի-
նիզտէն տօլաեը միւֆթէխիր օլապիլիրսինիզ :

— Իթիմատ իտինիզ քի , մա՛տմուաղէլ , պու-
լսուսուստա բէք զինատէ էսէֆ իթմէքտէյիմ :

— Պէն տէ սիզի պիր խըրսըզ . . . պէլքի տէ
տահա ֆէնա պիր քիմնէ զանն իտիեօրտում . . .

— Լաքին արգամտան դօշտուղունուղու հէր
քիմ իշիթսէ իտի , էօյլէ զանն իտէր իտի . . .

— Տիմէք տիր քի , շիմաի պէնի թանըտղընըզ
հալտէ , պանա պիր տիեէճէյինիզ վա՛ր մը տըր :

— Խա՛յր , տէեու ճէվապ վիրտի ժագ Սիւ-
րօ , պիր տէրէճէ էնտիշէ իլէ : — Պէլլաս ոօ-

դաղընտա տօլաշըեօրտում . . . Սիզին պիր էվ-
տէն չըգտըղընըզը կէօրտիւմ , վէ սիզի , պէք-

լէմէքտէ օլտուղումպիր քիմնէյի զանն իթտիմ :

— Սիւպհա՛ն Սլլահ , հէլէ իշին նէ՛ օլտու-
ղունու տնլատըմ . . . Արթըզ գալպիմ րահաթ-

լանտը , վէ եօլումա տէվամ իտէպիլիրիմ . . .

— Վագըթ տա բէք կէճ օլտուղունտան , էվէ
տէօնմէք իշին , ըրթթըմլար իւղէրինտէ պիր ա-

րապա պուլապիլէճէկիմի իւմիտ իթմէքտէյիմ :

— Եօլուն ուճունա գատար սիզէ բիֆագաթ
իտէյիմ , պէլքի կէճ գալմըշ պիր արապաեա

րաթ կէլիրիզ . . . — Լաքին նա՞սըլ օլուեօր
տա , պէօյլէ պիր սաաթտա , Պէլվիտէն պու-

դատար ուզագ պուլունուեօրսունուղ :

— Եարբ կիճէյի խայլի կէչմիշ օլտուղու
թագտիրտէ , պէնիմ եալընըղ օլարագ պուրա-
տա պուլունմագլըղումա , պէսպէլլի թէանճիւպ
իտիւօրսունուղ , տէյի^օ մի , տէեու սիւալ իթ-
տի լիւսիլ կօնթիէ թէպէսսիւմ իտէրէք :

— Վագաա , պունտա թէանճիւպ իտէճէք
պիւյիւք պիր սէպէպ եօգ իսէ տէ , թէանճիւ-
պիւմ սիղին իչին տիր , տէեու ճէվապ վիրտի
Ժագ Սիւրօ :

— Նէ^օ իչին :

— Ձիւնքի հէր քէս , սիղին քեամիլէ պիր զըղ
օլտուղունուղու , վէ ասլա մաշուգունուղ օլմա-
տըղընը թէէմին իթմէքտէ իքէն , սիղին . . .

— Հէր քէսին պու իլթիֆաթ վէ թէվէճճիւ-
հիւնէ պիր տէրէճէ մագհար օլտուղումտան ,
մա թէշէքքիւր դապուլ իտէրիմ , տէեու մու-
դապէլէ իթտի լիւսիլ , թէքրար պիր թէպէս-
սիւմ իլէ , շու գատար քի , կիճէնին պու վագ-
թինտէ պուրատա պուլունմագլըղումա սէպէպ
շու տուր քի , Պէլլաա սօգաղընտա խասթա պիր
րէֆիդէմ պուլունտուղունտան , քէտէրինտէն
վէ եօրիունլուգտան նաշի թագաթմըղ դալմըշ
օլան սէֆիլ վալիտէսի , պիր ազ ուեումաեա
վագըթ պուլսուն իչին , պու ադշամը մէղսու-
րէ րէֆիդէմին եանընտա կէչիրտիմ :

— Ահ , սայիրլէրի իչին տայիմա ֆէտաքեար-
լըղլար իթմէեէ հաղըր պուլունտուղունուղու

պիլիրիմ . . . — Անճաղ շու սաաթտա սօդաղա չըգմագտան իսէ , պու կիճէ ըէֆիգէնիզ խա- նէսինտէ միւսաֆիր դալմալը իտինիզ :

— Վագաա դալմագլըղըմը թէքլիֆ իթտի- լէր ամմա , պէնիմ , էվտէ պիթիրէճէք իշիմ օլ- տուղունտան , դալամատըմ . . . — Պինապէրին էվէ կիրէր կիրմէզ , իշէ օթուրաճաղըմ քի , սապահ սաաթ սէքիզտէ , հէր վագըթքի կի- պի մաղաղաեա կիտէպիլէյիմ :

— Լաքին պու սանաաթ , ագըպէթ սիզի թէլէֆ իտէճէք տիր :

— Հէր նէ գատար զահիրէն կէօթէրմէզ ի- սէմ տէ , համո օլսուն , վիճուճա դուվլէթիմ քէմալտէ տիր , վէ մատամքի պիր եէրտէն ի- րատըմ եօգ տուր , կէչինմէք իշին , բարա դա- զանմագլըղըմ լաղըմ տըր :

— Շիւպհէ եօգ , ֆագաթ հէր շէյին պիր տէրէճէսի օլմալը . . . — Հէր նէ հալ իսէ , ամ- ճաղատէմի չօգտան պէրի՞ մի տիր քի կէօր- մէմիշսինիզ տիր :

— Մ . Ֆէրնանը՞մը , հէման հէր կիւն կէօ- ըրիւրիւմ , զիրա իքիմիզ տախի այնի էվտէ սա- քին օլմագտաեըզ :

— Պէլվիլ թէաթրօսունտաքի մուվաֆֆա- գըյեթի տէվամ իտիեօ՞ր մու :

— Տէվամ իթտիքտէն պաշգա , արթըեօր պիլէ . . . Հէր քէսին տիհանընտա , Ֆէրնան վօլ- նէյին մէտհիեէսի օլմագտա տըր :

— Լաքին էսէֆ օլունուր քի , մէրզ ում պուն- տան պիւյիւք պիր շէյ իսթիֆատէ իթ մէեօր :

— Իլէրուտէ Բարիւ թէաթրօլարընտան պիւրիսինէ կիրտիկինտէ, իսթիֆատէ իտէճէք տիր, Զանն իտէրիմ քի, պու տա չօդ սիւրմէ յիպ օլ լաճադ տըր, զիրա զագէթալարտա օլ դաաար պահօը օլուեօր քի, նիհանէթ թէաթրօ միւ տիրէրի, մէրգումիւ քէնտի թէաթրօլարընա ալմադ իսթէնէճէքլէր տիր . . . Պունտան պաշդա, եագընտա պիւյիւք պիր նամ դաղանմադ իչին, տիկէր պիր ֆըրսաթ տահա էլտէ իտէճէք տիր :

— Նէ* կիպի ֆըրսաթ :

— Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն, Պէլվիլ թէաթրօսունտա, պիրինճի տէֆա օլարագ պիր լու պիւաթ իճրա իտիլէճէք տիր :

— Պու կիպի օեունլար, չօդ տէֆա, հաթթա զանն իտէրիմ քի, օն պէշ կիւնտէ պիր տէֆա իճրա օլունուր :

— Էվլէթ, լաքին պու տէֆաքի օեուն, տիկէրլէրինէ մանէնա տէյիլ տիր . . . — Իշպու օյնանըլաճադ թէաթրօ էսէրի, կէնճ պիր միւէլլիֆ թարաֆընտան իոասսէթէն թէրթիպ օլունմուշ տուր, վէ հիշ պիր թէաթրօտա տախի հէնուղ օյնանըլմամըշ տըր :

— Տիմէք տիր քի, հիշ իշիտիլմէմիշ պիր օեուն տուր :

— Էվլէթ, նասըլ քի սէօյլէեօրսունուղ, իշիտիլմէմիշ պիր օեուն տուր, վէ զալիպա բէք միւքէմիլ օլմաղլէ, Բօրթ-Սէն-Մարթէն, եախօտ Ամպիկիւ թէաթրօլարընտա պիլէ մուվաֆֆագըլլէթ պուլաճադ տըր . . . — Թապիւա.

Թիլլէ Մ. Ֆէրնան, պու օեռնտա պիրինճի րօ-
լու իճրա իտէճէք տիր . . . — Ահ, պէն թէա-
թրօեռ ֆէվգէլ ատէ սէվտիկիմտէն, մէղքիւր
օեռնու կէօրմէեէ կիտէճէյիմ . . . — Սիղ տա-
խի կէլէճէք միսինիղ, միւսիւ ժագ :

— Վագաա կէլմէք իսթէր իտիմ, ֆագաթ
թէքմիլ թէաթրօ շիմտիտէն թութուլմուշ օլ-
աուլունտան, պիր եէր պուլմագ լագըմ ալր :

— Մ. Ֆէրնան, պանս վէ մատամ վէրսի-
էեէ, թէաթրօտա օթուրաճագ պիրէր եէր քի-
րալամաեւ վատ իթտիկի միսիլլու, սիղին իշին
տախի պիր եէր քիրալաեապիլիր . . . — Սիղին
իշին օրքէսթրօտա պիր գօլթուգլու սանտալ-
եէ ալրգօյմասընը, մէրգումա թարաֆընըլտան
րէճա իտէյիմ մի :

— Էկէր էօյլէ պիր հիմմէթ իճրա իտէրսէ-
նիղ, մէմնուն օլուրում, վէ օ ագչամ իշին,
խըղմէթինտէ պուլունտուլում էֆէնտիմտէն
րուխսաթ իսթէեէրէք, կէլիրիմ :

— Մ. Ֆէրնան, գօլթուգլու սանտալէ պի-
լէթինի սիղէ կէօնաէրսի՞ն մի :

— Խայր . . . — Պէն եարըն, եախօտ օլ պիր
կիւն կիտիպ քէնտիսինի կէօրիւրիւմ :

— Թամամ . . . — Միւսիւ ժագ, պիր արա-
պա սէսի իշիտիեօրմուսունուղ :

— Էվվէթ, էվվէթ, պիր ֆէ-տը օլմալը տըր,
զիրա աէմիր սէսի կէլիեօր :

Ֆիլվաղը պու էսնատէ, պիր ֆէ-տը արապա-
սը կէլմէքտէ օլուպ, տէրունինտէ քիմսէ Էօ-
ղուտու, վէ Պէլվիլ մէնզիլի արապալարընտան

օլմադէ , Լիւսիլ Կօնթիէ , Ժադ Սիւրօ իլէ Թօ-
գալաշարագ ,

— Պանոս վերտիկինիզ գօրգուտան տօլանը
ապա կիւճէնմիշ օլմատըղըմ հալտէ , սիլտէն
մուֆարագաթ իտէրիմ . . . իմօր , Ալլահա ըս-
մարլատըզ , տէտի :

— Խօշճա՛ գալըն , մա՛տմուագէլ :

Կէնճ գըզ , մէզքիւր արապահա պինմէսիլլէ ,
արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը :

Ժադ Սիւրօ , եալընըզ գալտըղընտա , պիր
էյեամ , եէրէ միսլանմըշ կիպի ապա գըմըլ-
տանմահարագ աուրագալտը , վէ պիւթիւն
թասալվուրաթընը վէ իւմիալէրինի մահվ իտէ-
կէլէն մէզքիւր եանըլմագլըղընտան տօլանը ,
տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Մէրգուճ , Լիւսիլ Կօնթիէ յի շիտտէթլէ թա-
ագիպ իթմէքտէ օլտուղու , վէ մէզպուրէ իլէ
լագըրտընա թութուլտուղու ղէման , քի՛մ պի-
լիր , պէլքի մատամտը վէրթի , խանէսինէ ալ-
տէթ իթմէք իւղըրէ , Պէլլաս սօգաղընը թէրք
իթմիշ իտի :

Պու վէճհ իլէ Ժադ Սիւրօ , պաշընը էյիպ
մահղունանէ , վէ պիր եանըշլըղլա էլտէն գա-
շըրտըղը ֆուրսաթը , սայիր պիր տէֆատա
թէքըար էլտէ իթմէքլիկի ֆիքրինէ գօեարագ ,
կէրիեէ տէօնտիւ :

Մէրգումու քէնտի հալինտէ պրագըպ , գօն-
թէսին , քէնտիսինի գօլլահան պուլունտուղուն-
տան խապէրտար օլմահարագ , վարան սօգա-
ղընը թէրքլէ , Պէլլաս սօգաղընա կիրտիկի
վագթա գատար բիւճու իլէեէլիմ :

Մէղսութիւն , իբրի սօգադ քէօչէսինի տէօնէր տէօնմէղ , տտէթա գօշարադ , պիր գաչ ատրմ ալոր , վէ իբրի գաթլը քիւչիւք պիր էվին գար չըտընտա տուրտու :

Պու էվին , սըգը սըգընա գարալը օլան բէն չիրէլէրինին գանատլարընտան ապա ըչըգ կէօ թիւնմէեօրտու : Մարի , օիւրաթը հարէքէթի սէպէպիլէ սօլումագտա օլտուղու հալտէ , թէլաչլա գաթու չընկըրաղընըն տիւյմէսինի թութ տու , վէ ժագ Սիւրօնուն , Պէլաս սօգաղը քէօչէսինի տէօնէրէք , պիր գարաղօլա բաթ կէլտիկի սըրատա , իչէրի կիրտի :

Մատամ տը վէրժի , եիւրէկինին չարընթը սընտան , նէֆէսի թութուլմագ տէրէճէսինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ , օգուեանլարըմըղա մալիւմ օլան Արնօլտ տը թրուա-Մօն իլէ գարանլըգ պիր սօֆատա տուրտու , վէ պիր գաչ սանիյեէ գատար մէղսութէ , սիւքիւթ իւղրէ , պաչընը տէլիգանլընըն տումուղունա տանաթըպ գալտըգտան սօնրա , Արնօլտ , մէղսութէյի , էլէրինտէն թութուպ , քիւչիւք պիր օտաեա կիրտիրտի թի , պու օտատա պիւյիւք պիր աթէչ եանմագտա , վէ չըմինէ իւղէրինտէ պուլունտան իբրի առէտ շէմատանըն մումլարըյլա միւնէվիլէր պուլունմագտա իտի :

Մէղքիւք օտատա , Արնօլտ , տիւչէսին քիւրքիւնիւ , վէ վէլօսույլա եիւղիւնիւ էօթթմէքտէ օլտուղու շարգատընը չըգարտըգտան սօնրա , մէղսութէյի կէօքսիւնտէ սըգարադ , իսպլի միւտտէթ աննընը պուս իթտի : Գօնթէս իսէ ,

պոտ տրտալըդ, տույզուսուզ պիր հալտէ օլտու-
ղունտան, քէնտիսինի թէրք իթմիշ օլուպ,
միւլահաղաղորնըն պաշգա ճիհէթէ հասը իտիւ-
միշ իտուկինի, վէ մահէլի մէզքիւրէ կէլմէսի,
աշգ ու սէվտա պուսէլէրի ախզ ու իթասընա
մէսին օլմատըղընը անլամագ իշին, մէզպուրէ-
նին եաղընըդ եիւզիւնէ պագմագ քեաֆի իտի:

Արնօլտ տախի պու հալի անլաեարագ,

— Մա'րի, սէվկիւլիւմ Մա'րի, տէտի, պէն
սիդի սապըրորըղըլա, ֆագաթ քէմալ տէհ-
շէթլէ պէքլէեօրտում... — Սիդին լոգըլտը-
լարընըղ վէ թէզքիրէնիզ, պէնտէնիզի պիւս-
պիւթիւն ալթիւսթ իթտիլէր... — Սէօյլէյին,
աշգ ու սէվտամըղ եիւզիւնտէն, ֆէլաքէթ վէ
մուսիպէթ հասըլ օլաճաղընը պէեան իթմէնի-
զին մանէտսը նէ՞ տիր:

— Մանէտսը նէ՞ մի տիր, տէեու թէքրար-
լատը կէնճ գատըն, մաշուգունուն գօլլարը ի-
շինտէն եալաշճա այրըլալ, պիր իսկէմլէ իւ-
զէրինտէ օթուրարագ, մանէտսը չու տուր քի,
ղաթէն մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթ կէլմիշ եէթիշ-
միշ տիր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ,

— Արնօլտ, պէն արթըղ զայալ օլմուշում
տուր, վէ եախօտ եաղընտա զայալ օլաճաղըմ
տըր:

— Նա'սըլ:

— Իքի աեա գատար, պէնիմ իշին էօլմէք-
տէն պաշգա չորէ եօգ տուր, զիրա զէվճիմ,
քէնտիսինէ իթմիշ օլտուղում խիեանէթի ան-

լաեաճադ , վէ խաղաթընը տախի կէօրէճէք տիր :

— Մա՛րի , ֆիքրինիդի իյզա՛հ խտինիդ , տէտի տէլիդ անյը , մաշու գէտինին տիթրէէէրէք չըդ - մագտա օլան սէտասընտան , վէ զարիսլ պա - դըշլարընտան ֆէվգէլ ատէ միւթէէսիր օլտ - րադ , ֆիքրինիդի իյզա՛հ խտինիդ , զիրա նէ՛ տի - մէք խթէտիկինիդի լաեըդըլա անլաեամաեօ - րում :

— Ֆիքրիմ՝ բէք աշիքեար տըր . . . — Նէ՞ գատար վագըթ տըր քի , պիզիմ իրթիպաթ վէ ալէագամըզ պաշլամըշ տըր :

— Պէշ այտան պէրի տիր քի , պէն նայիլի սաատէթ օլմուշում տուր :

— Էյլէ իսէ , պէշ այտան պէրի տիր քի , պէն տէ գապահաթլըեըմ՝ տէեու տէվամ իթ - տի Մարի : — Ալթը այ տըր քի , գօնթ ինկիլ - թէրրատա իտի , իքի այ տըր քի , ավտէթ իթ - միշ տիր :

— Էյ . . . տէեու սիւսլ իթտի շէախէն Ար - նօլտ :

— Տիմէք օլուր քի , տէօրթ աեա գատար վալիտէ օլաճաղըմ :

Մ . տը թրուա-Մօն , հագըգաթէն քէնախի իշին տէհշէթլի պիր վաղիեէթ իմա խտէն պու սօն լագըրաըլարը իշիթտիկինտէ , տիթրէտի , վէ մատամ տը վէրթի տախի , շու վէճճ իլէ ի - լավէի մէգալ իյլէտի :

— Շիմտի անլաեօ՞լմուսուհուդ քի , թարա - ֆըմտան հէր նէ կիւնա էմրի պասիրէթ , վէ

թէտապիրի իհթիեաթ քետրանէ տախի իթթի-
խազ իտէճէք օլսամ, եագընտա պիր կիւն կէ-
լէճէք տիր քի, արթըդ հիշ պիր շէյի կիզլէ-
եէմէզ պիր հալտէ պուլունաճաղըմ, գիրա հա-
գըգաթը հալ, քէնտի քէնտիսինէ զահիր վէ
նիւմաեան օլաճագ տըր . . . — Անլաեօրմուսու-
նուղ, Արնօլտ, քի օլ կիւնիւ պէնիմ իշին սը-
ղընաճագ եաղընըղ պիր մէլճա դալմըշ օլաճագ
տըր քի, օ տախի էօլիւմ տիւր . . . — Լաքին
հաեըֆ քի, էօլմէք իշին սիննիմ հէնուղ բէք
կէնճ տիր :

Պատէհու պիշարէ դատըն, սօլմուշ օլան եիւ-
ղիւնիւ կէօքօիւնէ տօղրու էյիպ, հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը :

Մ. տը թրուա-Մօն տախի, պու մէմուլին զայ-
րի խապէրտէն տօլաեը ֆէվգէլ ատէ միւթէ-
էտիր վէ միւքէտտէր օլուպ, ֆիքրի մէշղուլ
իտի, վէ պիր սահիլի օէլամէթ տրաեըպ, պու-
լամաեան ատէմէր կիպի :

— Սիւպհա՞ն Ալլահ, շիմտի նէ՞ եարմաղը-
եըղ, սիւպհա՞ն Ալլահ, շիմտի նէ՞ եարմաղը-
եըղ, օէյի թէքըրլամագ տա իտի :

Պիրտէն պիրէ Մարի պաշընը եօգարը դալ-
տըրըպ, կէօղ եաշլարը իշինաէ, շու լագըրը-
լարը իրաա իթտի :

— Պէնի սինլէյին, իքիմիղ տախի ալլազլըդ
վէ զատտարըդ իճրասընտտ պուլունտուղ . . .

— Էվլէթ, իքիմիղ տախի, սիդի, քէնտի էօլ
էվլատը մագաթընտտ սէվմէքտէ օլան, վէ պէ-
նիմ կիպի պիր սէֆիլ էօքսիւզէ տէ, եիւքսէք

պիր մէվդը , պիւնիւք պիր սէրվէթ վէ պիր
սաատէթի հալ վիրմիշ պուլունան էհլի նամուս
պիր զաթըն շան վէ նամուսունու իսլալ իթ-
աիք . . . — Աշգ ու սէվտա աթէշի , եախօտ
տահա տօղրուսու , ադըլսըղըղըմ , պէնի , սի-
ղին գօլլարընըղ իշինէ աթտըղը մուղիրը սաաթ-
տան պէրի տիր քի , պէն հէր շէյի կիղէտիմ ,
եալան սէօյլէտիմ , եիւղիւմէ միւրայիլիք մաս-
քէօի կէշիրիպ , իամինի թաշումագտա օլտու-
ղում աաթմէ հադարէթ իթտիմ , Հադգ թէա-
լա հաղլէթլէրինէ գարշը հադարէթտէ պու-
լունտում , վէ զինաքեարլըղ իճրասընտա պու-
լունարագ , մուգատտէս վէ մուաղղէղ պիր մա-
հէլի տախի քիրլէտիմ . . . — Աճապա , աշգ ու
սէվտանը հէր քէսաէն կիղլէմէք իշին , քիլի-
սէյի սիրէր իթթիխաղ իյլէմէքտէն ալագ վէ
մէքրուհ շէյ վաճ մը տըր աիւնեաաա . . . իշթէ
պէն անը տախի եաբտըմ . . . — Յադաթ , աբ-
թըղ հէր շէյ պիթտի , պունտան պէօյլէ աբ-
թըղ եալան սէօյլէեէմէմ , վէ սէօյլէմէք տէ
իսթէմէմ . . . — Ջաթէն չօգտան պէրի տիր քի ,
վալիտէլիք տույղուսունուն իլք ալէամէթլէրի-
նին արթտըղլարընը անլամագտա իտիմ , վէ
պու խուսուսա ինանմամեա ճահա իտիպ , իշ-
պու տէհշէթլի միւլահապանը պիւթիւն գուվ-
վէթիմէ տէֆ ու իղալէ իթմէկէ չալըշմագտա
խտիմ . . . — Պու կիւնքի կիւն իսէ , արթըղ-
շիւպհէեէ մահէլլ գալմամըշ օլտուղունտան ,
հաղըղաթը հալի բայէլայն կէօրմէքտէյիմ . . .
Պիլիրիմ քի , պունտան պէօյլէ , պէն զայպ վէ

մահվ օլմուշում տուր , վէ ճինաեէթիմի թանը ,
տըղըմտան , միւսթահադգ պուլունտուղում ճէ-
ղաեը , պիլա թէրէտտիւտ դապուլ իտէճէյիմ
... — Էկէր գօնթ պէնի էօլաիւրիւր իսէ , ա-
տալէթի իճրա իթմիշ օլաճագ տըր :

— Ահ , տէյի պաղըրտը Մ. տը թրուա-Մօն ,
րանա պիլէսինիդ քի , օ հալտէ պէն սիդի միւ-
տաֆաա իտէճէյիմ աիր :

— Քիմէ՞ գարշը , գէվճիմէ գարշը՞ մը , տէ-
եու սիւալ իթտի կէնճ գատըն , լաքին նէ՞
հագգ իլէ ... — Ահ , պէն էօլմէեէ րաղըեըմ ,
պունա Ալլահ տաիի շահիտ աիր : Ֆագաթ սի-
նէմտէ , գապահաթըմտան տօլաեը պիսուշ օլա-
րագ պիր մախլուդ պուլունմագտա տըր ... —
Էվլէթ , էվլատըմըն հարէքէթ իթտիկինի հիտ
իթտիկիմ հագըգաթտան պիրի տիր , պէն ,
պիլֆիիլ վալիտէյիմ , վէ էվլատըմըն եաշամա-
սընը վէ գուրթուլմասընը իսթէրիմ :

Գօնթէս լագըրտըսընը գաթթ իլէ , պիր գաշ
սանիյեէ գատար նազարը տիգգաթընը Մ. տը
թրուա-Մօնա աթֆ իտէրէք , զանն իտէրսին
քի , մէրգումուն գալպինին քէօհնինէ գատար
վարմագ իսթէեօրտու :

Պատէհու պիրաէն պիրէ , մէզպուրէ , մաշու-
գունուն պօղաղընա սարըլարագ :

— Տայիմա պէնի սէվէրսին , տէյի՞ մի :

— Տայիմա , վէ հէմ տէ հէր վագըթտան զի-
եատէ սէվէրիմ , տէեու ճէվապ վիրտի տէյի-
գանը խալիսանէ պիր մուհապպէթի շէտիտէ
իլէ , վէ տօտագլարըյլա , գօնթէսին հանագ :

լարընտաքի կէօղ եաշլարընը էմէրէք , էվվէթ ,
պիւթիւն ճանըմլա , գալպիմլէ , գուվվէթիմլէ ,
վէ էօմրիւմտէն եիւղ գաթ զիեատէ սէվէրիմ :
— Ա՛հ , Մա՛րի , խուսուսիյլէ շու սաաթաթա սէն
պէնիմսին , վէ պունտան պէօյլէ պէնիմ՝ օլա-
ճադսըն , մատամքի շիմսի պէյնիմիզտէ եէնի
վէ չէօղիւմէղ պիր պաղ պուլունմագտա սըր
... — Օ պաղ իսէ , պէնիմ թէնիմ տիմէք օ-
լան պիր մասում տուր , էօյլէ պիր մասումքի ,
քէնտի ասըլ էվլատըմ տըր ... — Մա՛րի , սէվ-
կիւլիւմ Մա՛րի , սէնի ֆէվգէլատէ սէվէրիմ :

— Տիմէք օլուր քի , սանա հէր նէ՛ թէքլիֆի
իտէճէք օլուրսամ , գապուլ իտէճէքօին :

— Միւմքի՛ն միւ տիւր սէնին թէքլիֆինի
րէտա իթմէք :

— Էօյլէ իսէ , պունտան պէօյլէ վէրթի ֆա-
միլետսը խանէսինէ կիրմէք իթթէմէմ , իշթէ
թէքլիֆիմ պու տուր :

Արնօլա , ասլա ֆիքրինտէն կէշիրմէտիկի պու
սէօղէրի իշիթտիկինտէ , տիթրէտի , վէ ճէ-
վապէն ,

— Պու պապտէ նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն , տէ-
եու սիւալ իթտի :

— Նասըլ քի սանա սէօյլէտիմ , պունտան
սօնրա եալան սէօյլէմէք իշին , պէնտէ նէ՛ գուվ-
վէթ վէ նէ՛ տախի ճէստրէթ գալմիշ աըր , տէ-
եու տէվամ իթտի գօնթէս , պունտան տա գա-
թի նազար , զինաքեարլըգ էսէրի օլան էվլա-
տը , զէվճիմին խանէսինտէ տիւնեանա կէթի-
րէմէմ :

— Աճապա ֆիքրին , գօրգմագ տա օլտուղում
խուսու՛ւմ մու տուր :

— Էվվէթ , ֆիքրիմ , անլատըղըն կիպի տիր :

— Միւրատըն ֆիրար իթմէ՞ք մի տիր :

— Էվվէթ , զիրա պաշգա չարէ տէ եօգ
տուր : Իմտի , պիրլիքտէ կիտէճէյիզ , պիրլիք-
տէ Բարիսի , Ֆրանսաեր վէ Էվրօրաեր թէրք
իտէճէյիզ , վէ զանէթ ուզաղա կիտէրէք , իզ-
լէրլմիզի օլ տէրէճէ զայպ իյլէեճէյիզ քի ,
գօնթ , ախլը ինթիգամ՝ նիյեթիյլէ պիզի ա-
րատըղընտա , պուլամաեաճագ տըր :

— Լաքին պունուն իհթիմալի եօգ տուր ,
տէտի Մ . տը թրուա-Մօն :

— Նիշին :

— Զիրա քէնտի քէնտիմիզի նէ՛ մերթէպէ
լանըզլը կիզլէմիշ օլտուղումուզու զանն իթմէք
պիլէ , գօնթ եինէ պիզի պուլապիլիբ , վէ պու-
խուսուս , սէնին իշին պիր րէզալէթ , վէ պէլ-
քի տէ մէմաթ տիմէք տիր :

— Մէրգում , պիզի պուլմաղտան վէ էօլ-
տիւրմէզտէն էվվէլ , էվլատըմ տիւնեաեա կէ-
լէճէք օլտուղունտան , անտէն սօնրա արթըգ
քէնտիսինտէն գօրգաճագ հիշ պիր սէպէպի-
միզ գալմաղ :

— Մա՛րի , պանա էմնիյեթին վա՞ր մը տըր :

— Հէյ վա՞հ քի , սանա օլան էմնիյեթիմի ,
զիեատէսիյլէ իսպաթ իթմիշիմ տիր :

— Էօյլէ իսէ , պէնի՛ տինլէ , վէ սէօզլէրիմէ
իթիմատ էթ :

Կէնճ գատըն , մէյեուսանէ պիր թարղտա

մուլաֆֆադաթ իթմէք ալէամէթի իպրաղիլէ ,

— Սէօյլէ' , տէտի , սէնի պէքլէ' եօրում' , վէ սէօղլէրինէ իթիմատ իթմէեէ տախի Ղայրէթ իտէճէյիմ' :

30

— Սէ' վիլուլիւմ' , ֆիրար իթմէյի ֆի.րրինտէն չըդար , տէեու տէվամ իթտի Արնօլտ , ֆիրար իթմէք , աֆվ օլունմաղ պիր խէթա տիր , զիրա իդրար տիմէք , վէ կէրէք զէվճինին վէ կէրէք պիղղաթ սէնին մէնֆաաթընըղ իչին , էպէտ իւլ էպէտ կիզլի դալմասը լաղըմ' կէլէն պիր մատտէյի ֆաշ իյլէմէք տիր . . .

— Ֆիրար իթմէյի մէնն իտիեօրսան , պուրատա դալմագըղըմըն միւմքիւն օլուպ օլամա եաճաղընը տա տիւշիւնի'ւ եօրմուսուն , տէտի Մարի , մաշուղ ունուն սէօղիւնիւ դաթթ իտէրէք :

— Էվվէթ , գալապիլիւսին տէյի տիւշիւնիւ եօրում' . . . — Աչդ ու մուհապպէթիմիզին րէհինինի համիլ օլաուղունտան խապէրտար օլմաեարադ , պու կիւնէ գատար սէպաթ վէ ճէսարէթ տահիպէսի պուլունմուշտուն տուր . . . Պարի պունտան պէօյլէ տախի տօղաճադ օլան մատումուն խաթրը իչին , սէպաթը վէ ճէսուր օլ . . .

— Տիմէք տիր քի , տահա եալան սէօյլէմէք .

լիկիւմ լսողում տըր , տէտի կէնճ գատուն , մէյ-
եռտիւեթլէ գօլլարընը պիրիպիրինէ գալուչ-
տուրալագ :

— Նէ՛ չարէ , պիր տէրէճէեէ գատար ետ,
լանճըլըգտա պուլունմագլըղըն ֆարզ տըր :

— Լաքին պու սէօյլէտիկին , օլամագ չէյ տիր :

— Նի՛չին :

— Ձիւնքի կիւնլէր պիղիպիրինի թաագիպ ի-
տիւօրլար . . . — վագաա պու կիւնէ գատար
հիչ պիր էմօրէ կէօրիւլմիւչ տէյիլ տիր , լա-
քին պունտան պէօյլէ իւղէրիմէ պիր տէֆա
աթֆը նազար օլունտուղու թագտիրտէ , հա-
գըգաթը հալին անլաչըլաճաղընտա շիւպհէ եօգ
տուր . . . — Էօյլէ պիր վագըթ եագլաչընօր
քի , իչի կիղլէմէք գապիլ օլամտեաճագ տըր :

— Սահի՛չ տիր , տէտի Մ . տը թըուա-Մօն ,
քէսիք պիր սէտա իլէ , վէ ոննընը էլլէրի ի-
չինտէ սըգարագ : — Եա՛ րէպպ , շիտի պու-
նա նէ՛ չարէ պուլմալը :

— Իչթէ պէնի տիւչիւնտիւրէն տէ պու տէ-
յիլ մի տիր , տէեու բէրէլէտի գօնթէս աղլա-
եարագ :

Արնօլտ , պիրտէն պիրէ պաչընը գալտըրըպ :

— Պիր սէյեահաթ իթմէքլիկի պէհանէ ի-
տէմէզմիսին , տէեու սիւալ իթտի :

— Նէ՛ պէհանէ իթմէլի . . . Հաթթա եալը-
նըզճա սէյեահաթ իթմէքլիկիմ միւմքիւն տէ-
յիլ տիր :

— Էկէր գօնթ զայպուպէթ իտէ՞ր իսէ , . . .

— Նի՛չին զայպուպէթ իթսին :

— Թէհարրիեաթը իւմիեէ իչին , չօգ տէֆա սէյեհաճաթ իթմէ՞ղ մի :

— Լաքին շու էսնատէ , էօյլէ պիր թասավ-վուրու եօգ տուր :

— Ֆիքրինէ օ եօլտա պիր թասավվուր պը-րագըլա՞մաղ մը :

— Նասըլ պրագըլապիլիր :

— Պէն պունուն չարէսինի տիւշիւնիւեօրում , վէ պուլապիլէճէկիմի տէ իւմիտ իտէրիմ , . .

— Մէրգումուն զայպուպէթի էսնասընտա , սէն տախի էվի թէրք իտիպ , գօրգմաեա հիչ պիր սէպէպին գալմասըղը հալտէ , ալտէթ իտէ-պիլիրսին :

— Էկէր միւմքիւն օլուր իտէ . . . տէաի Մա-րի բէրէլէեէրէք :

— Թէէմին իտէրիմ սէնի քի , միւմքիւն օ-լաճոգ տըր . . . — Սէն էմրի պասիրէթ իւզրէ տալրան , վէ էօյլէ պիր թարգտա հարէքէթ էթ քի , քիմսէ սըրրըմըղա ակեաճ օլամասըն . . . պունու աչգ ու մուհապպէթիմիղ , էվլատըմըղ նամընտ օլարագ , վէ տիղ իւզէրինէ կէլէրէք , սանա բէճա իտէրիմ , վէ վաղը համլ վտղթը կէլտիկինտէ իտէ , թէէմին օ՛լ քի , պէն սէնին եանընտա պուլունուսպ , սէնտէն այրըլմաեա-ճաղըմ . . . Պատէհու սէն , պիր քէրրէ սահիլի սէլամէթէ չըգարղըն հալտէ , եալընըղճա էվինէ ալտէթ իտէճէքսին , վէ պէն տախի սէվիւլիւ մասու մուսուղու գաեըրմաեը աէրիւհաէ իյլէ-րիմ : Պու թէքլիֆիմի գասուլ իտէ՞րմիսին , Մա՛րի :

— Մատամբի սէն իսթէեօր իսէն , գապուլ իտէրիմ :

— Պու վէճհ իլէ ի.քիմիզ տախի նայիլի տատէթ օլապիլէճէ,յիզ , վէ խասսէթէն սէն քէսպի սիւքիւնէթ իտէճէ.քսին , տէեու տէվամ իթտի Արնօլտ :

Մատամ տը վէրթի , պաշընը սալլաեարագ ,

— Սիւ.քիւնէթ մի , տէ,յի թէ.քրարլատը , պունտան պէօյլէ պէնիմ իչին սիւ.քիւնէթ քէսպ իտիլմէսի , գապիլ մի տիր :

— Էվլէթ , գապիլ տիր , էկէր սէօղիւմէ , մաշուգունա մուհասպպէթի վէ էմնիյեթի օլաւն պիր գատըն կիսլի իթաաթ իտէր իսէն . . . Պունտան պէօյլէ , արթըգ միւլադաթլարլմիլ չօղ օլմաեաճադլար տըր . . . Քէնտի քէնտիմիզի էլէ վիրմէմէ.ք իչին , հէր խուսուստա տիզգաթ իտէճէ,յիզ , վէ պու միւնասէպէթլէ տախի մէսուտ օլաճաղըղ տըր :

Գօնթէս , պու լադըրտըլարա ճէվսպ վիրմէքտէ օլմաեբպ , աղլամագտա իտի :

Արնօլտ , մէրգումէնին , էիւղիւնիւ գալամագ իչին աննընս կէօթիւրմիւշ օլաուղու քիւչիւճէ.ք էլլէրինի թուլթուպ աեբրտը , վէ պաշընը տախի քէնտի ումուղունս տաեաթարագ , կէլտիկի էսնատէ եաբաղըղ կիսլի , խայլի միւտտէթ պուս իթտի :

Գատընլար , տայիմա , հաթթա քէտէր ու էլէմ իչինտէ օլաուղլարը դէման պիլէ , գատըն տըրլար :

Պինտէն ալէ,յհ , Մարի տախի , աթէչի մու-

հապաւեթիյէ , պիր արայրգ պիլճիւմէ քէտէր ու էլէմինի , վէ տէհէթ ու խէվիինի ունու տարագ , եաշարմը կէօղլէրինի , Արնօլտուն աթէշի կէօղլէրինէ չէվիրտի , վէ սօնրա իքիսին կէօղլէրի պիրլէշմիշ օլտուղու միսիլիւ , տօտագլարը տախի եէկտիկէրէ պիթիշտիլէր :

Պէօյլէճէ , սապահըն սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ , գօնթէս ուղուն սաշլարընը թօբլաեըս , վէ պօղուլմուշ օլան թուալէթինի տախի տիւղէթէրէք , Վէրթի խանէսինէ ավտէթ իյլէմէք իւղրէ , եօլա րէվան օլտու : Մ. տը թըուա-Մօն , Պուլվար տէղ Էնվալիտէ գատար մէգպուրէեէ րիֆագաթ իթտի , վէ կէնճ գատընըն պաղչէ գաբուսունա մուվասէլէթինտէ , մէրգում , մէգքիւր պուլվարտա տուրուպ , Մարի , իշէրի կիրտիքտէն սօնրա , պուլվարտան նապէտիտ օլտու :

Թապիաթը մասլահաթտան տախի անլաշըլաճաղը վէճհ իւղրէ , Ժագ Սիւրօ , Պէլլաս սօգաղընտա խայլի միւտտէթ թէհի եէրտէ պէքլէտիքտէն սօնրա , եանըշըղլա Լիւսիլ կօնթիէյի թաագիպ իթտիկի , վէ սօնրա տախի մէգպուրէեէ րիֆագաթ իյլէտիկի հէնկեամտէ , մատամ գօնթէս խանէսինէ ավտէթ իթմիշ իտի , վէ մէրգում արապաճը տախի , թէհիտէսթ ավտէթլէ , պաղչէնին տիվարընտան իշէրի աթլատըղը սըրատա , քէնտի քէնտինէ , “վագաա շու օեուն թէէխիր օլունտու ամմա , պիւսպիլթիւն զայս օլմատը . . . Պինապէրին , հագըղաթը հալի պիլմէք իսթէրիմ , պիլէճէ :

յիմ, վէ նայիլի միւրաւ օլմագտան տալա վող
կէչմէյէճէյիմ, տիմէքտէ իտի :

Գօնթէսին վէ Արնօլտուն պաթթլարը եա-
վէրլիկինտէն, ժագ Սիւրօնուն թատափլուրա-
թընը պօշա չըգարմիշ օլան թէոատիւֆ, օգու-
եանլարըմըղա, Լիւսիլ Կօնթիէ նամընտա պիր
դըղը րասթ կէթիրմիշ տիր քի, պու դըղըն,
վադաա պունտան ագտէմ դիքրի սէպդաթ
իթմիշ իսէ տէ, հագդընտա հիշ պիր մալիւ-
մաթ վէրիլմէմիշ տիր :

Իշպու Լիւսիլ Կօնթիէ, խայլի սէնէլէրտէն
պէրու, վէֆաթ իթմիշ օլան թէաթրօ օեուն-
ճուսու Ամէլի Կօնթիէնին գըղը օլուպ, մէզ-
պուրէ, քէնտիսինին մալիւմաթը օլմաեարագ,
օն իքի միլիօն սահիպէսի պուլունմագտա, վէ
եինէ քէնտիսինին խապէրի պուլունմաեարագ,
պիրի, կէնճ Հէքթօր տը Գաթթէլ-Վիվան հի-
սապընա Սթա-Բի թարաֆընտան, վէ տիկէրի
Մալքէրթիւի իտարէխանէսի վէ շիրքէթի նամը-
նա Պիթու թարաֆընտան արանըլմագտա իտի :

Պու սարը դըղ, Պէլլիտէ, Ժիւլիէն-Լագրու
սօգաղընտա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, Պէլ-
չա սօգաղընտա, խասթա օլան պիր բէֆիգէ-
ոի եանընտա պէքլէմիշ իտուկինի, ժագ Սիւ-
րօեա պէեան իթտիկինտէ, եալուն սէօյլէմէ-
միշ իտի :

Կէնճ դըղըն մէզքիւր բէֆիգէսի, բքէնա Թօ-
թօրուն, Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսունտա
Լիւսիլ իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւ գըղ
իտի :

Լիւսիլ, ժագ. Սիւրօտան պարըլտըգտան սօն-
րա, պինմիշ օլտուղու արապա իլէ խանէսի գա-
բուսունա կէլտիկինտէ, արապատան աշաղրեա
ինտի, վէ արապաճընըն իւճըէթինի վէրիպ,
գաբուեու չալտը, վէ իշէրի կիրտիքտէն սօն-
րա, գաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն կէշէր-
քէն, քէնտիսինի թանըթմապ իշին, պիր աղ-
տան լյղաճաթընը վիրէճէք օլտուղումուղ “Պէ-
շէ-” իսմինի վէրիպ, քէնտի քիւշիւք ապի-
րէսինէ չըգմապ իւղրէ, պէշ գաթտան եօգա-
րըեա չըգտը, իշպու տայիրէ, սատէճէ թէֆ-
րիշ իտիլմիշ իքի օտատան իպարէթ օլուպ,
քէք թէմիզ իտի,

Կէնճ գըղ, իւք աղչամտան թէտարիք իտիլ-
միշ օլան պիր լամպաեը եաղըպ, սօղաղ էլ-
պիսէսինի չըգարտը, վէ քիւլ րէնկինտէ ֆա-
նէլատան պիր կիճէլիք կիյինտիքտէն սօնրա,
իւղէրի տիքիշ թաղըմըյլա մէմլու պիր մասա
գարչըսընտա, պիր գօլթուղլու սանտալեւտէ
օթուրտու, վէ էլինէ աթլաս պիր մանթօ ալ-
տը քի, պունուն էթրաֆընը, պունճուգլա
թէզէին իյլէմէքտէ իտի,

Լիւսիլ, գատըն էլպիսէլէրի տիքէն պիր մա-
ղաղանըն հիսապընա տիքիշիլիք իթմէքտէ օ-
լուպ, սանաաթընտա տախի քէք մահիրէ վէ
կուսթօեա մալիքէ օլտուղունտան, մաղաղա-
նըն սահիպէսի օլան գատըն, զիւտաէ տիգ-
գաթլէ տիքիլմէսի իճապ իտէն իշէրի, մէղ-
պուրէ կէնճ գըղա թէսլիմ իտէր իտի, վէ Լիւ-
սիլ, կիւնտէ տէօրթ ֆրանգ էլլի սանթիմ, վէ

պաղէն տախի պէշ ֆրանգ գաղանրը իտի :

Պու սարը գըզ , շու եօլտա կէշիրտիկի էօմ-
րիւնտէն տօլաեը բէք մէմնուն օլուպ , արա սը-
րա տախի , գօնշուսու օլան տուլ վէ միւսիննէ
պիր գատըն իլէ թէաթրօեա եախօտ կէզմէ-
եէ կիտէր , վէ թաւամընը տախի պու գատընը
նէզտինտէ իտէր իտի :

Լիւսիլին , մէրգումէ գատընըն խանէսինտէ
թաւամ իթմէսի , եէմէք թէտարիքի իշին վա-
գըթ զայ իթմէմէսիյլէ , մէզպուրէեէ էրէյիճէ
պիր թասարրուֆ օլտուղու կիպի , գօնշուսու
օլան տուլ գատընա տախի ճիւզի պիր մէն-
ֆաաթ տիմէք իտի :

Լիւսիլ , նիզամէն կէշիրտիկի էօմիւր սաեէ-
սինտէ , հէր այ գըրգ ֆրանգ պիր թարաֆա
գօյմագտա օլուպ , պունու տախի պօշ գալա-
ճաղը եախօտ խաթաթա օլաճաղը կիւնլէրտէ ,
քէնտիսինէ պիր մէտար օլմագ , վէ Սալթէթ-
րիէր խաթաթախանէսինտէ կէօզլէրի ալիլ օլա-
րագ պուլունան վէ պիրիճիք ազրապասը օլան
թէյզէսինէ արա սըրա եարտըմ իթմէք իշին ,
մէպլաղը մէզքիւրու ղաեէթ տիգգաթլէ հըֆզ
իյլէր իտի :

Պու կէնճ գըզ , օն սէքիզ եաշընա գատէմ
պասմագտա օլուպ , Հէքթօր Պէկուրտ , եա-
խօտ բրէնա տը Գասթէլ-Վիվան , զաթէն ֆօ-
թօկրաֆընա տախի հէր ճիհէթլէ մութապըգ
օլարագ , Սթա-Բիէ իթտիկի նազշ ու թարի-
ֆինտէ , աօլա միւպալաղա իթմէմիշ իտի :

Հագըգաթէն Լիւսիլ , թապիաթըն մաֆէվ-

գինտէ հիւսէնա օլուպ , զարիպ եէրի շուրասը
տըր .քի , քէնտիսի , կիւզէլիկի հագդընտա աս-
լա մաղըուրէ պիր գըղ տէյիլ իտի : Հասըլը ,
ատի պիր օհուճու գատընըն , վէ պախթըն
հուսուլէ կէթիրտիկի պիր բէտէրին էվլատը օ-
լան պիր գըղըն , կէրէք ըուհու , կէրէք գալ-
պի , թէչպիհ գապուլ իթմէղ տէրէճէտէ նա-
մուսլու իտի , վէ վադաա Լիւսիլ , քէնտէ սին-
նի իգթիզատընճա , վէ ատի խալգ իչինտի եա-
շամագլա , տիւնեաեը գօնեաեը պիլմէղ տէյիլ
իտի իսէ տէ , իֆֆէթ ու իսմէթ ճիհէթիլէ ,
հէման էմասլի եօգ տէնիլմէեէ շայէսթէ իտի :
Շու գատարը սէօյլէեէլիմ .քի , պու գըղ , նա-
մուսլարընը լէքէլէմէքտէն իսէ , էօլմէյի թէր-
ճիհ իտէն գըղլարտան օլմաղլէ , զարայիպտէն
տիր .քի , թէսատիւֆ վէ քէյֆ տէնիլէն հա-
լէաթըն պիրլէշտիրմիշ օլտուղու ի.քի մախլուգ-
տան , ճէնապը Հագդ պիր մէլէքէ հասըլ իթ-
միշ իտի :

Ամէլի կօնթիէնին գըղը , պուլունտուղու օր-
թա գարէր հալինտէն զիեատէսիլէ մէմնուն
օլուպ , ասլա պունտան ֆապլա պիր հալտէ պու-
լունմաղլէգ խիւլեատընտա տէյիլ իտի : Մէղ-
պուրէնին սէսի իսէ , բէք կիւզէլ օլտուգտան
պաշգտ , միւզիգա ճիհէթինճէ , գուվլէյի հա-
ֆըղասլ տախի օլ գատար ելիւքսէք տէրէճէ-
տէ իտի .քի , պիր տէֆա պիր օբէրատա պու-
լունտուղունտա , հէման քեաֆֆէյի նաղմէլէ-
րի ֆիւրրինտէ հըֆղ իտէր իտի , վէ խալլի սէս-
թէլէր թօրլամըշ օլմաղլէ , աղշամա գատար

չարգը օգուր, վէ տայիրէսի Լիւսիլին տայիրէսինէ պիթիլիք օլուպ, մէղպուրէնին թաամրներ թէաարիք իթ մէքտէ օլան մատամ վէրտիէ, կէնճ գըղա, տայիմա շարգը վէ պէօթէ օգուտուղու իշին Պէ-լէ-լ լադապընը թախսիս իյլէմիշ իտի, վէ մէղպուրէ, մահէլլէտէ ալէլ ումու մու պու կիւղէլ լադապ իլէ թէսմիսէ օլունուր իտի:

Լիւսիլ, սապահ օլմաղտան իշինի պիթիլիք, լամպասընը սէօնտիւրտիւ, վէ պու արալըդ եաւաշնա դարուսու շարնտըղլնաան, մէղպուրէ, «կիւրինիլ» տէտի, վէ դարու աշըլարագ, էլլի պէշ պիթմըշ շաղընաա պիր դատըն, Հինտ տլաճասընտան պիր սապահլըդ կիլինմիշ, վէ պաշընա տտիսի պէեաղ պիր Պէճ գոյմուշ օլտուղու հալտէ, իլէրի կիրտի:

Լիւսիլ, պաշընը դալտըրըպ, վէ կիւլիւմսէ-յիշլէ,

— Օ՛, սիճմիսինիլ, մատամ վէրտիէ . . . սապահլար խա՛յր օլտուն, տէտի:

— Խալըրը սապահլա՛ր օլտուն, պէնիմ մինիմինի դըղըմ, տէեու ճէվապ վիրտի եէնի կէլէն գատըն: — Տիմէք տիր քի, պու կիճէ ալտէթ իթ միշսինիլ, պէն իսէ, սիղի հէնուղ Պէլլաս սօդաղընտա դանն իտիեօրտում:

— Նէտէ՞ն պու զաննտա պուլունուեօրտունուղ, մատամ վէրտիէ:

— Զիւնքի տաթ սէքիղէ եադըն տըր, հալ պու քի, տահա սիղին էօթմէնիլի ալա իշիթմէտիմ . . . պու իսէ, պիւլպիւլ կիպի թա-

պիտոթընըդա մուղայիր պուլունմագտա տըր :

— Սահի՛հ տիր , տէեռ ճէվապ վիրտի Լիւ սիւ եէնի պիր կիւլիւմէյիչ իլէ , ֆագաթ պու կիճէ , բէք կիճ վագըթ պուրաեա կէլտիմ , վէ աճէլէ պիթիրէճէք իչիմ օլտուղունտան , սա պահա գատար ուեռումատըմ , վէ օլ տէրէճէ տիգգաթը աղիմէ իլէ չարչմագտա իաիմ քի , չարգը օղումաեը պիլէ ունութտում :

— Աճա՛յիպ , պու կիճէյի , էվվէլա պիր խաս թա եանընտա դարմագ , վէ սօնրա տախի չուլլմագլա՞ մը կէչիրտինիլ :

— Էվվէթ :

— Լաքին պու սանաթ , սիղին օլ տիւպէր եանագլարընըղը սօլտուրածագ , կիւզէլ կէօղլէրինիղին ըչըղընը դայպ իթտիրէճէք , վէ է՛ն գըյմէթտար օլան սըհհէթինիղի տախի իխլալ իյլէեէճէք տիր . . . հէմ պու գատար դահմէթ տէ , եալընըղ տէօրթ ֆրանդ վէ էլլի սանթիմ իչին , տէաի , մատամ վէրտիէ :

— Հագգընըղ վար տըր , դօ՛նչում , լաքին չունու տախի պիլմէղ տէյիլտինիլ քի , պէօյլէ կիճէլէրի չարչմագ նատիրէն վուգու պուլուր :

— Հալ պու քի , ասլա վուգու պուլմամալը տըր :

— Նէ՛ չարէ , միւսթաճէլ իչ օլտուղունտան . . .

— Միւսթաճէլ օլսուն օլմալըն , պրոպ մալը իտինիլ քի , մաղաղանըղըն մատամը պիր աղ պէքլէեէ խտի :

— Սէօղ վիրմիչ իտիմ , սէօղիւմաէ պուլունմագլըգ ասէթիմտէն օլտուղունու տախի բա :

նոս պիլիրսինիդ . . . Հէր նէ հալ իսէ , իշխմ' շիմ-
տի պիթտի , պիր աղտան էլպիսէմի կիլինիպ ,
կէօթիւրէճէյիմ . . . — Գահվէմ հազըր մը տըր-

— Հա՛յ հա՛յ . . . — Մալիւմիւնիւղ տիւր քի,
գըղմ , պէն տէ սիղին կիպի , խըղմէթիմտէ
ասլա գուսուր իթմէմ :

— Բէ՛ք իյի , էօյլէ իսէ , գահվալթըմըղը ի-
տէլիմ , չիւնքի Սալբէթրիէր խասթախանէսին ,
տէ թէյղէմի կէօրմէեէ կիթմէղտէն էվվէլ ,
նասըլ քի տէտէմ , շու մանթօեու կէօթիւ-
րիւպ , տիկէր պիր իշ ալաճաղըմ :

— Պիչարէ՛ Պիւլպիւլ , սիղէ պիր նասիհաթ
վիրէյիմ մի , սիղ պիր իյի վէ մէրտ վէ օլաուդ-
ճա հալ ու վադթը սըրասընտա պիր տէլիգան-
լը իլէ էվլէնիպ , ճան վէ թէնինիղլէ չալըչմագ-
տան գուրթուլսանըղ , բէ՛ք իյի իտէրսինիդ :

— Օլտուգճա հալ ու վադթը սըրասընտա ,
իյի վէ մէրտ տէլիգանլըեը նէրէտէ պուլմալը ,
տէեու սիւալ իթտի Լիւսիլ կիւլէրէք :

— Պէօյլէ պիր տէլիգանլը պուլունմաղ պիր
չէյ տէյիլ տիր եա՛ :

— Էվլէնմէք խուսուսունտա , սիղ պէնիմ
էֆքեարըմը պիլիրսինիդ , մատա՛մ վէրտիէ . . .

— Պէն աղչէ միւպթէլասը տէյիլիմ , հաթթա
բարա իչին էվլէնէնլէրի իսթիհալ պիլէ իտէ-
րիմ . . . — Պինապէրին , պէն եա հիշ էվլէնմէ-
եճէյիմ , քի պու խուսուսու քէնտիմէ պլը
իդպալ առտ իտէրիմ , վէ եախօտ էվլէնիւսէմ ,
աշդ ու սէվտա իլէ էվլէնէճէյիմ : — Զէվճէսի
օլաճաղըմ ատէմ , եիւրէկիմին իշինտէ օլմալը

տըր , էկէր օլմահաճագ սա , հիշ օլմամասը տա-
հա խայրըլը տըր :

— Պու սէօյլէտիկինիզ շէյլէր , բօմանլարտա
վէ գօմէտեալարտա կէօրիւլիւր :

— Հագըդի էօմիւրտէ տախի կէօրիւլմէսի
գապիլ տիր :

— Տիմէք տիր քի , սիզ պէքեար գալահագ-
օընըդ :

— Էվվէթ , պէքեար գալահագըմ :

— Լաքին սիդին կիպի կէնճ վէ տիւպէր պիր
գըդ իշին , պէքեարըլըդ , ատէթա պիր սուի
գաստ տիմէք տիր . . .

— Կէնճլիք չարուգ կէչէր , կիւղէլլիք իսէ ,
անտէն դիեատէ չարուգ կէչէր :

— Էվվէթ , իհթիեարըլըդ չարուգ կէլիր , վէ
ինսանըն պիր թարաֆտա պիր եարտըմճըսը օլ-
մատըղընտա , աղլամագտան պաշգա չարէսի
զալմազ , վէ կէրչի Պէրանժէնին շու պէյիթի
թէքէրըլիւր իտիլիր իսէ տէ , չի՞ չարէ քի վա-
գըթ կէչմիշ օլտուղունտան , ֆայտէ իտէմէզ ,
եանի ,

Հէյ վահ պէնիմ չիշման գօլ վէ պահագըմ ,

Հէյ վահ պէնիմ դայպ օլան կիւղէլ վագթըմ :

ԽԻԹԱՄԸ ՃԻԼՏԻ ԷՎՎԷԼ

